هوائن ير گونجندڙ سڏڪا

وڏرنگ هائٽس — ايملي برونٽي جو ناول

مترجم عدنان بروهي

Ilim Darya
علم دريا

هَوائن ۾ گُونجندڙ سُڏڪا

وڏرنگ هائٽس — ايملي برونٽي جو ناول

مترجم عدنان بروهي

Ilimdarya.com

مترجم پاران

دنيا جي عظيم ڪلاسيڪل ادب کي پنهنجي مادري ٻوليءَ ۾ ترجمو ڪرڻ هميشہ هڪ ڏکيو پر انتهائي روحاني ۽ دلي سڪون ڏيندڙ سفر هوندو آهي. ايميلي برونٽي جي جڳ مشهور ۽ شاهڪار ناول "ودرنگ هائٽس" (Wuthering Heights) جو سنڌي ترجمو ڪرڻ منهنجي لاءِ فقط انگريزي لفظن کي سنڌي روپ ڏيڻ نہ هو. پر يارڪشائر جي انهن طوفاني، ويران ۽ اداس پهاڙن جي هوائن کي سنڌ جي سرزمين تي محسوس ڪرائڻ جي هڪ ڪوشش هئي.

هي ناول انساني جذبن جي انتهائن جي ڪهاڻي آهي. هيٿ ڪلف ۽ ڪيٿرين ارنشا جو پيار ڪو عام پيار ناهي، پر اهو هڪ اهڙو وحشي، باغي ۽ ڪاڌهن بہ نہ ختم ٿيندڙ جذبو آهي جيڪو سماجي حدبندين کي نٽو ميجي. جاڌهن ان پيار کي نڪرايو وڃي ٿو تہ اهو ڪيئن هڪ تباهہ ڪندڙ بدلي ۽ ويرانيءَ جو روپ ڌاري ٿو. ايميلي برونٽي ان کي انتهائي مهارت سان پيش ڪيو آهي.

هڪ مترجم جي حيثيت ۾، منهنجي سامهون سڀ کان وڏو چئلينج 19هين صديءَ جي وڪٽورين انگريزي ۽ خاص طور تي جوزف جهڙن ڪردارن جي مقامي ڳوناٽي لهجي کي پنهنجي ٻوليءَ ۾ منتقل ڪرڻ هو. سنڌي ٻولي پنهنجي لغوي وسعت ۽ خيالن جي اظهار ۾ ايڏي تہ شاهوڪار آهي جو ان انهن پيچيده نفسياتي ڇڪتاڻن ۽ گهراين کي پنهنجي اندر سمائي ورتو آهي. مون پوري ڪوشش ڪئي آهي تہ ترجمي ۾ اها ئي روانی، ان ئي اداسي ۽ ان ئي شدت جو احساس برقرار رهي جيڪو اصل انگريزي متن پڙهڻ وقت محسوس ٿيندو آهي.

عالمي ادب، فلسفي ۽ تاريخ جي شاهڪارن کي سنڌي ٻوليءَ جي قلب ۾ آڻڻ، ۽ سنڌي پڙهندڙن لاءِ ڊجيٽل لائبررين ذريعي علم جا نوان در کولڻ منهنجي ادبي ۽ پيشيوارانہ سفر جو هڪ اهم حصو رهيو آهي. مون هميشہ اهو محسوس ڪيو آهي تہ اسان جي ٻوليءَ ۾ اها طاقت آهي تہ اها دنيا جي هر عظيم خيال ۽ ڪهاڻيءَ جو بار کڻي سگهي. ”ودرنگ هائٽس“ جو هي ترجمو به ان ئي سلسلي جي هڪ ڪڙي آهي، تہ جيئن اسان جو پڙهندڙ طبقو دنيا جي ان عظيم پورهئي مان پنهنجي ئي ٻوليءَ ۾ لطف اندوز ٿي سگهي.

مون کي اميد آهي تہ سنڌي ادب سان لڳاءُ رکندڙ سمورا پڙهندڙ منهنجي هن جاکوڙ کي پنهنجي موٽ سان مانُ بخشيندا، ۽ هيٺ ڪلف جي باغيانہ روح کي سنڌي ٻوليءَ ۾ پڙهي اوترو ئي مزو وٺندا جيترو مون ان کي ترجمو ڪندي ورتو آهي.

عدنان بروهي

ڪلفٽن، ڪراچي.

ڪردارن جي لسٽ

ٻڌائيندڙ:

- لاڪ وود — ٽرش ڪراس گرينج جو نئون مسواڙيڙ، ڪهاڻي هن جي زباني شروع ٿئي ٿي.
- نيلي ڊين — ٻنهي گهرن جي پراڻي گهر سنيالينڊڙ، اصل ڪهاڻي هوءَ ٻڌائي ٿي.

ودرنگ هائٽس:

- هيٿ ڪلف — گهر جو مالڪ.
- هيريٽن ارنشا — هندلي جو پٽ، هيٿ ڪلف ڪيس پاليو.
- نوجوان ڪيٿرائن (مسز هيٿ ڪلف) — ايڈگر لنٽن جي ڌيءُ، هيٿ ڪلف جي ننهن.
- جوزف — پراڻو مذهبي نوڪر. زلا — گهر سنيالينڊڙ.

ٽرش ڪراس گرينج:

- ايڈگر لنٽن — گهر جو مالڪ، نوجوان ڪيٿرائن جو پيءُ.
- ازابيلا لنٽن — ايڈگر جي ڀيڻ، هيٿ ڪلف سان پرٽيل هئي.

ماضيءَ جا ڪردار:

- پراڻي ڪيٿرائن (ڪيٿرائن ارنشا) — هندلي جي ڀيڻ، هيٿ ڪلف جي محبوب، ايڈگر جي زال.
- هندلي ارنشا — هيريٽن جو پيءُ. فرانسس — هندلي جي زال، هيريٽن جي ماءُ.
- لنٽن هيٿ ڪلف — هيٿ ڪلف ۽ ازابيلا جو پٽ، نوجوان ڪيٿرائن جو مڙس.

باب پهريون

1801ع ـــمان اڃا هاڻي ئي پنهنجي مڪان مالڪ سان ملي واپس آيو آهيان ـــاهو اڪيلو پاڙيسري جنهن سان مون کي واسطو پوندو. هي يقيناً هڪ تمام خوبصورت علائقو آهي! پوري انگلينڊ ۾ مون کي نٿو لڳي ته مون کي ماڻهن جي گوڙ ۽ سماجي هلچل کان ايترو پري ڪا ٻي جاءِ ملي سگهي ٿي. هي انسانن کان پري رهڻ وارن لاءِ هڪ مڪمل جنت آهي ـــ۽ مان توڙي مسٽر هيٿ ڪلف هن ويراني کي پاڻ ۾ ورهائڻ لاءِ هڪ بهترين جوڙي آهيون. هڪ عجيب پر لاجواب ماڻهو! جڏهن مان گهوڙي تي سوار ٿي اتي پهتس ته هن جون ڪاريون اکيون شڪ سان پنهنجي پرونءَ جي هيٺان لڪي ويون، ۽ جڏهن مون پنهنجو نالو ٻڌايو ته هن پنهنجا هٿ ايڏا وڌيڪ لڪائيندي پنهنجي ڪوٽي ۾ اندر ڪري ڇڏيا؛ ان وقت هن کي اندازو ئي نه هوندو ته منهنجي دل ۾ هن لاءِ ڪيتري همدردي پيدا ٿي هئي.

"مسٽر هيٿ ڪلف؟" مون پڇيو. جواب ۾ هن صرف ڪنڌ لوڏيو (هائو ڪئي).

"سائين، مان مسٽر لاڪ ووڊ، توهان جو نئون مسواڙي (ڪرائيدار) آهيان. مون پنهنجي اچڻ کان پوءِ جيترو جلدي ٿي سگهيو توهان سان ملڻ جو شرف حاصل ڪيو آهي، ته جيئن اميد ڪري سگهان ته مون 'ٽرش ڪراس گرينج' واري گهر وٺڻ جي ضد سان توهان کي ڪا تڪليف ته ناهي ڏني: مون ڪالهه ٻڌو هو ته توهان جو ڪجهه خيال هو ـــ
"

”ٽرش ڪراس گرينج منهنجي پنهنجي ملڪيت آهي، سائين،“ هن منهن ٺاهيندي منهنجي ڳالهه ڪٽيندي چيو. ”جيڪڏهن منهنجي وس ۾ هجي ته مان ڪنهن کي به پاڻ کي تڪليف ڏيڻ جي اجازت نه ڏيان—اندر هليا اچو“!

اهو ”اندر هليا اچو“ بند ڏندن سان اهڙي طرح چيو ويو هو جنهن جو مطلب هو ته، ”وڃي ڪڏ ۾ پئو!“ ايتري تائين جو اهو گيٽ جنهن تي هو ٽيڪ ڏيئي بيٺو هو ان به انهن لفظن سان ڪا همدردي نه ڏيکاري. ۽ مان سمجهان ٿو ته انهيءَ ڳالهه ئي مون کي سندس دعوت قبول ڪرڻ تي مجبور ڪيو: مون کي هڪ اهڙي ماڻهوءَ ۾ دلچسپي پيدا ٿي جيڪو مون کان به وڌيڪ ماڻهن کان پري رهڻ پسند ڪندو هو.

جڏهن هن ڏٺو ته منهنجي گهوڙي جو سينو دروازي سان ٽڪرائجي رهيو آهي، ته هن زنجير کولڻ لاءِ هٿ وڌايو. ۽ پوءِ بيزاريءَ سان مون کان اڳتي رستو ڏيکارينديِ هلڻ لڳو. ۽ اڳڻ ۾ داخل ٿيندي ئي رڙ ڪري چيو. ”جوزف، مسٽر لاڪ وود جو گهوڙو وٺ، ۽ ٿورو بيئر ڪٽي آ“.

مون ان حڪم تي سوچيو. ”لڳي ٿو هتي نوڪرن جي نالي تي بس هي ئي هڪڙو ماڻهو آهي. تڏهن ئي ته پٽرن جي وچ ۾ گاهه اپري آيو آهي ۽ جانورن کانسواءِ ٻيو ڪو گاهه ڪٽڻ وارو ئي ناهي“.

جوزف هڪ وڏي عمر جو. بلڪ هڪ تمام پوڙهو ماڻهو هو. پر شايد صحت مند ۽ مضبوط هو. ”خدا اسان تي رحم ڪري!“ هن منهنجي گهوڙي کي ونندي آهستي پر چڙ واري انداز ۾ چيو. هن مون ڏانهن ايترو ته ڪاوڙ مان ڏٺو جو مون سوچيو ته شايد هن کي پنهنجي ماني

هضم ڪرڻ لاءِ به خدا جي مدد جي ضرورت هوندي، ۽ هن جي ان دعا جو منهنجي اوچتو اچڻ سان ڪوبه واسطو نه هو.

مسٽر هيٿ ڪلف جي گهر جو نالو "وُدرنگ هائٽس (Wuthering Heights) "آهي. "وُدرنگ" هڪ مقامي لفظ آهي جيڪو طوفاني موسم ۾ تيز هوائن جي شور ۽ هلچل کي ظاهر ڪري ٿو. يقيناً اتي هميشہ تيز ۽ تازي هوا لڳندي هوندي: ڪوبہ ماڻهو گهر جي ڪنڊ تي موجود ڪجهہ جهڪيل صنوبر جي وڻن ۽ ڪنڊن وارين شاخن کي ڏسي اتر جي تيز هوا جي طاقت جو اندازو لڳائي سگهي ٿو. جيڪي سڀ هڪ ئي طرف جهڪيل آهن جڏ تہ سڄ ڪان خيرات گهري رهيا هجن. خوش قسمتيءَ سان، گهر ناهيندڙ کي اڳواٽ ئي اندازو هو ان ڪري هن گهر کي مضبوط ناهيو: سوڙهيون دريون ديوارن ۾ اونهيون لڳل آهن، ۽ ڪنڊن کي وڌن ۽ مضبوط پٽرن سان محفوظ ڪيو ويو آهي.

اندر وڃڻ کان اڳ، مان ٻاهرئين حصي ۽ خاص ڪري مکيہ دروازي تي ٽيل عجيب ۽ غريب نقاشيءَ کي ڏسڻ لاءِ بيهي رهيس: جتي متيءَ جي خراب ٽيل مجسمن جي وچ ۾، مون کي "1500" جو سال ۽ "هيريٽن ارنشا (Hareton Earnshaw) "جو نالو لکيل نظر آيو. منهنجي دل چيو تہ ان بابت ڪجهہ ڳالهايان ۽ ان بدمزاج مالڪ کان گهر جي مختصر تاريخ پڇان، پر دروازي تي هن جي بيهڻ جو انداز ائين هو جڏ هو چاهي ٿو تہ مان جلدي اندر وڃان يا وري بلڪل هليو وڃان. ۽ مان گهر اندر ڏسڻ کان اڳ سندس ڪاوڙ کي وڌائڻ نٿي چاهيو.

هڪ قدم کڻندي ئي اسين سڌو گهر جي گڏيل ڪمري (فيملي روم) ۾ داخل ٿياسين، جتي ڪا بہ لابي يا رستو نہ هو: هتي جا ماڻهو ان کي ئي "گهر" چوندا آهن. ان ۾ عام طور تي رڌڻو ۽ ويهڻ جي جاءِ شامل هوندي آهي؛ پر مان سمجهان ٿو تہ ودرنگ هائٽس ۾ رڌڻو

ڪنهن ٻئي حصي ڏانهن منتقل ڪيو ويو آهي: چاڪاڻ ته مون کي اندران ماڻهن جي ڳالهائڻ ۽ ٽانوَن جي ڪڙڪڻ جو آواز اچي رهيو هو. ۽ مون کي وڏي چلهي جي آس پاس ڪجهہ بہ پچڻ، ابرڻ، يا پچڻ جا ڪي بہ نشان نظر نہ آيا؛ ۽ نہ ئي ديوارن تي ڪي ٽامي يا ٽين جا ٽانوَ ٽنگيل هئا. البتہ هڪ پاسي، ڇت تائين پيل بلوط جي وڏي الماريءَ تي رکيل چانديءَ جي جڳن ۽ ٽانون جي قطارن مان روشني ۽ گرمي موٽي رهي هئي. ڇت سادي هئي جنهن ۾ ڪا ڊيڪڻ جي ڪوشش نہ ڪئي وئي هئي ۽ سڀ ڪجهہ واضح نظر اچي رهيو هو. سواءِ ان جي جتي ڪاٺ جي هڪ فريم تي جوئر جا ڪيڪ، ڊڳي، ردي ۽ خنزير جو گوشت لٽڪيل هو. چلهي جي مٿان ڪجهہ پراٽيون بندوقون ۽ بہ پستول پيا هئا، ۽ سجاوٽ لاءِ تي رنگين ڏٻا رکيل هئا. فرش هموار ۽ اڇي پٿر جو هو. ڪرسيون پراٽي طرز جون، سائي رنگ جون ۽ مٿانهين پنيءَ واريون هيون، جن مان هڪ بہ ڪاريون ڪرسيون اونداهيءَ ۾ پيون هيون. الماريءَ جي هينان هڪ وڏي، جگر جي رنگ واري شڪاري ڪتي پنهنجي ڪتن جي ٻچن سان گڏ وينل هئي؛ ۽ ڪجهہ ٻيا ڪتا بہ گهر جي ٻين ڪنڊن ۾ موجود هئا.

هي ڪمرو ۽ فرنيچر ڪنهن عام، اترين علاقي جي زميندار هاريءَ لاءِ ڪا خاص ڳالهہ نہ هو. جنهن جا عضوا مضبوط هجن ۽ گوڏن تائين بوٽ پاتل هجن. اهڙو ڪو بہ ماڻهو مانيءَ کان پوءِ پنهنجي آرامده ڪرسيءَ تي وينل ۽ سامهون ميز تي بيئر جو پيالو رکيل، انهن پهاڙن ۾ پنجن ڇهن ميلن جي پنڌ تي آساني سان ملي سگهي ٿو. پر مسٽر هيٿ ڪلف پنهنجي گهر ۽ رهڻي ڪهڻيءَ کان بلڪل ئي الڳ مزاج جو ماڻهو آهي. شڪل مان هو ڪو ڪاري رنگ جو خانہ بدوش لڳي ٿو. پر لباس ۽ اخلاق مان هو هڪ شريف ماڻهو آهي: يعني بلڪل ڪنهن ملڪي جاگيردار جهڙو شريف؛ ٿورو لاپرواهہ ضرور آهي، پر سندس قد آور ۽ خوبصورت جسم جي ڪري اها لاپرواهي خراب نٿي لڳي؛ ۽ هو ڪجهہ

اداس طبعيت جو بہ آهي. ٽي سگهي ٿو ڪي ماڻهو هن کي مغرور سمجهن: پر منهنجي دل چوي ٿي ته اها ڪا اهڙي ڳالهه ناهي: مون کي محسوس ٿئي ٿو ته هن جو هي ڪُلي نہ ملڻ اصل ۾ ڏيکاءَ وارن جذبن ۽ هٿرادو نرمي کان نفرت جي ڪري آهي. هو محبت ۽ نفرت ٻئي خاموشيءَ سان ڪندو آهي، ۽ ڪنهن جو پاڻ سان محبت يا نفرت ڪرڻ کي هو فضول سمجهندو آهي. پر مان شايد تمام گهڻو تيزي سان نتيجا ڪڍي رهيو آهيان: مان پنهنجون ئي عادتون هن ۾ ڳولي رهيو آهيان. ٽي سگهي ٿو مسٽر هيٿ ڪلف جي ماڻهن کان پري رهڻ جا ڪي ٻيا سبب هجن، جيڪي منهنجي سببن کان بلڪل مختلف هجن. مون کي لڳي ٿو ته منهنجي طبيعت ڪجهه عجيب آهي: منهنجي پياري ماءُ چوندي هئي ته مون کي ڪڏهن بہ هڪ سڪون وارو گهر نہ ملندو، ۽ گذريل اونهاري ۾ مون ثابت ڪيو ته مان واقعي ان جي لائق ناهيان.

سامونڊي ڪناري تي هڪ مهيني جي سڀني موسم دوران، منهنجو واسطو هڪ انتهائي دلڪش ڇوڪريءَ سان پيو: منهنجين اکين ۾ هوءَ ڪنهن ديويءَ جهڙي هئي، جيستائين هن مون ڏانهن ڪو ڏيان نہ ڏنو. مون ڪڏهن بہ زبان سان پنهنجي محبت جو اظهار نہ ڪيو، پر جيڪڏهن نظرن جي ڪا ٻولي آهي، ته ڪو بيوقوف بہ سمجهي وڃي ها ته مان هن جي عشق ۾ مڪمل طور تي گرفتار هئس: آخرڪار هن بہ مون کي سمجهي ورتو، ۽ مون ڏانهن جوابي نظر سان ڏٺو—جا دنيا جي سڀ کان پياري نظر هئي. پر مون ڇا ڪيو؟ مان شرم سان اقرار ٿو ڪريان ته مان ڪنهن گهونگهي (snail) وانگر پاڻ ۾ سسي ويس: هن جي هر نظر تي مان وڌيڪ ٽڪوڙ ۾ پري ٽيندو ويس: ايتري تائين جو ان ويچاري معصوم ڇوڪريءَ کي پنهنجي ئي احساسن تي شڪ ٿيڻ لڳو ۽ پنهنجي غلط فهمي تي شرمندي ٿي، هن پنهنجي ماءُ کي اتان هلي وڃڻ تي راضي ڪيو.

طبيعت جي ان عجيب ڳيري سبب مون تي بي دلي جي تهمت لڳي وئي؛ اها ڪيتري قدر غلط هئي، اهو صرف مان ئي ڄاڻان ٿو.

مون چلهي جي پٽر جي ان ڪنڊ تي جاءِ ورتي جيڪا ان ڪنڊ جي بلڪل سامهون هئي جنهن ڏانهن منهنجو مڪان مالڪ وڏيو هو. مون خاموشي کي توڙڻ لاءِ ان ڪتيءَ کي پيار ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي جيڪا پنهنجي ٻچن کي چڏي ڪري بگهڙ وانگر منهنجي تنگن جي پويان اچي رهي هئي، جنهن جا چپ مٿي کنيل هئا ۽ سندس اڇا ڏند چمڪ هڙڪ لاءِ تيار هئا. منهنجي هٿ لائڻ تي هن وات مان هڪ ڊگهو ۽ خوفناڪ غراٽو ڪڍيو.

"بهتر آهي ته ڪتي کي چڏي ڏيو" مسٽر هيٿ ڪلف به ساڳئي آواز ۾ چيو ۽ ڪتي کي پير جي جهٽڪي سان پري ڪيو. "هيءَ لاڏ ڪوڏ جي عادي ناهي—نه ئي پالتو جانور طور رکي وئي آهي." پوءِ هو هڪ پاسي واري دروازي ڏانهن وڌيو ۽ ٻيهر رڙ ڪئي، "جوزف"!

جوزف خاني جي اونهائي مان ڪجهه ٻڙ ٻڙ ڪيو پر مٿي اچڻ جو ڪو ارادو نه ڏيکاريو. تنهن ڪري سندس مالڪ پاڻ هيٿ هليو ويو ۽ مون کي ان ظالم ڪتي ۽ ٻن خوفناڪ شڪل وارن ريڇار ڪتن سان گڏ اڪيلو چڏي ويو. جيڪي هن سان گڏجي منهنجي هر حرڪت تي شڪي نظرون رکيو ويٺا هئا. انهن جي ڏندن کان بچڻ لاءِ مان ماٺ ڪري ويٺو رهيس، پر اهو سوچيندي ته شايد هو خاموش اشارن کي نه سمجهندا، مون غلطي سان انهن ٽنهي ڪتن ڏانهن اکيون ڏيکارڻ ۽ منهن ناهڻ شروع ڪيا، ۽ منهنجي منهن جي ڪنهن عجيب شڪل ان ڪتي کي ايترو ته ڪاوڙايو جو هوءَ اوچتو غصي ۾ مون تي، منهنجي گوڏن تي ٽپي آئي. مون هن کي پوئتي ڌڪيو ۽ جلدي ميز کي پنهنجي ۽ هن جي وچ ۾ رکڻ جي ڪوشش ڪئي. ان سان ته سڄو هجوم ئي جاڳي پيو: مختلف سائزن ۽ عمرن جا اڌ درجن چار تنگن وارا شيطان (ڪتا) لڪيل جاين مان نڪري مرڪز ۾ گڏ ٿي

ويا. مون کي لڳو تہ اهي خاص طور تي منهنجي پيرن ۾ ڪوٽ جي پيڙين تي حملو ڪري رهيا هئا. مون چلهي جي سيخ سان وڏن ڪتن کان پاڻ کي جيترو ٿي سگهيو بچائڻ جي ڪوشش ڪئي، ۽ آخرڪار مجبور ٿي بلند آواز ۾ گهر جي ڪنهن پاتيءَ کان مدد گهري تہ جيئن امن قائم ٿي سگهي.

مسٽر هيٿ ڪلف ۽ سندس ماڻهو انتهائي سست رفتاريءَ سان خاني جي ڏاڪڻين تان مٿي چڙهيا: مون کي نٿو لڳي تہ انهن عام رفتار کان هڪ سيڪنڊ بہ تيز قدم ڪنيو. جيتوڻيڪ چلهي وٽ پونڪڻ ۽ حملي جو هڪ خوفناڪ طوفان برپا هو. خوش قسمتيءَ سان رڌڻي موجود هڪ رهواسيءَ ڪجهہ جلدي ڪئي، هڪ ٿلهي متاري عورت، جنهن جو لباس مٿي ڪنيل هو. ٻانهون اگهاڙيون هيون ۽ ڳل باهہ جي گرمي سبب ڳاڙها هئا. هٿ ۾ تئي ڪٽي اسان جي وچ ۾ پهتي: هن پنهنجي هٿيار (تئي) ۽ پنهنجي زبان جو ايڏو تہ استعمال ڪيو جو اهو طوفان جادوءَ وانگر ختم ٿي ويو. ۽ جڏهن سندس مالڪ منظر تي پهتو تہ اها طوفان کان پوءِ جي سمنڊ جيان رڳو سهڪي رهي هئي.

”چا مصيبت آهي آخر؟“ هن مون ڏانهن اهڙي نظر سان ڏسندي پڇيو جيڪا ان غير مهمان نوازي واري سلوڪ کانپوءِ مون لاءِ برداشت ڪرڻ ڏکي هئي.

”واقعي، چا مصيبت آهي!“ مون پڙ پڙ ڪئي. ”جنن جي ور چڙهيل خنزيرن جي ڌڻ ۾ بہ توهان جي انهن جانورن کان وڌيڪ خراب روح نہ هوندا، سائين. ڪنهن اجنبي کي شينهن جي ٻچن اڳيان اڪيلو ڇڏڻ بہ هن کان بهتر آهي“!

”اهي ان کي ڪجهہ بہ نہ چوندا آهن جيڪو ڪنهن شيءِ کي نہ ڇهي،“ هن بيئر جي بوتل منهنجي اڳيان رکندي ۽ ميز کي واپس پنهنجي جاءِ تي ڪندي چيو. ”ڪتا پنهنجي

جڳھ تي صحيح آھن، انھن کي هوشيار رهڻ گھرجي. ڇا توھان ٻيئر جو ھڪ گلاس پيئندا؟"

"نہ، مھرباني"۔ "توھان کي چڪ ھنيو ته ناھي نہ؟" "جيڪڏھن چڪ ھنيو ھجي ھا، ته مان ٻہ ڪائينڊڻ تي پنھنجي مھر ھڻي چڏيان ھا." "ھيٺ ڪلف جي منھن تي ٿوري مرڪ اچي وئي.

"اچو، اچو" ھن چيو. "توھان گھٻرائجي ويا آھيو. مسٽر لاڪ وڊ. ھي وٽو ٿورو ٻيئر پيئو. ھن گھر ۾ مھمان ايترا ته گھٽ ايندا آھن جو مان ۽ منھنجا ڪتا، مان مڃڻ لاءِ تيار آھيان. اھو ٻہ ٽا ڄاڻن ته انھن جو استقبال ڪيئن ڪجي. توھان جي صحت لاءِ، سائين؟"

مون ڪنڌ جھڪايو ۽ گلاس مٿي ڪيو. مون کي محسوس ٿيڻ لڳو ته ڪجھ بدمست ڪتن جي خراب رويي تي رسي ويھڻ بيوقوفي ھوندي. ان کانسواءِ مان نٿي چاھيو ته اھو شخص منھنجي حالت تي وڌيڪ مزو وٺي. ڇو ته ھن جو مزاج ان ئي طرف ھو. ھن— شايد ھڪ سٺي مسواڑيءَ (ڪرائيدار) کي ناراض ڪرڻ جي نقصان کي سوچيندي— پنھنجي مختصر ۽ رکاڻي انداز ۾ ڪجھ نرمي آندي ۽ ھڪ اھڙي موضوع تي ڳالھائڻ شروع ڪيو جيڪو ھن جي خيال ۾ منھنجي لاءِ دلچسپي وارو ھو— يعني منھنجي موجوده رھائش جي فائدن ۽ نقصانن بابت گفتگو. مون ھن کي انھن موضوعن تي تمام گھٽو ڏھين ۽ سمجھدار محسوس ڪيو. ۽ گھر وڃڻ کان اڳ ئي، مان ايترو ته متاثر ٿيس جو مون سياٽي ٻيھر اچڻ جو ارادو ظاھر ڪيو. ھن يقيناً نہ ٿي چاھيو ته مان وري ٻيھر اچي ھن جي اڪيلائيءَ کي خراب ڪريان. پر پوءِ ٻہ مان ويندس. اھا حيرت جي ڳالھ آھي ته ھن جي ٻيٺ ۾ مان پاڻ کي ڪيترو گھٽو ملٽسار محسوس ڪري رھيو آھيان.

باب ٻيو

ڪالهه منجهند کان ئي ڏنڊ ۾ سردي شروع ٿي وئي هئي. منهنجي دل چئي رهي هئي ته 'وُدرنگ هائٽس (Wuthering Heights) ' تائين متي ۾ گپ مان گذرڻ بدران پنهنجي پڙهائيءَ واري ڪمري جي باهه اڳيان وقت گذاريان. بهرحال، ماني کائڻ کانپوءِ (مان عام طور تي ٻارهين ۾ هڪ وڳي جي وچ ۾ ماني کائيندو آهيان، پر گهر جي سنيال ڪندڙ عورت منهنجي اها گذارش سمجهي نه سگهي يا ان کي مڃڻ نه چاهيو ته مون کي ماني پنجين وڳي ڏني وڃي)—اهو سست ارادو ڪٽي جڏهن مان ڏاڪڻيون چڙهي ڪمري ۾ داخل ٿيس، ته مون هڪ نوڪرياڻي کي گوڏن ڀر ويٺل ڏٺو جيڪا خاڪ ۾ ڪوئلن سان باهه وسائي رهي هئي جنهن مان ڏاڍي ڏوڙاڏامي رهي هئي. ان منظر مون کي فوراً واپس وڃڻ تي مجبور ڪيو. مون پنهنجو ٽوپ ڪنيو ۽ چار ميل پنڌ ڪرڻ ڪانپوءِ هيٺ ڪلف جي باغ جي دروازي تي عين ان وقت پهتس جڏهن برفباريءَ جي شروعات ٿي رهي هئي.

ان ويران ٽڪريءَ تي زمين سخت سرديءَ سبب جمي وئي هئي. ۽ هوا منهنجي جسم جي هڪ هڪ حصي کي ڏڪائي رهي هئي. دروازي جو زنجير نه کولي سگهڻ سبب مان ان جي مٿان ٽپ ڏئي اندر آيس. ۽ رستو پار ڪري گهر جي دروازي تي پهتس. مون دروازو کڙڪايو پر کوبه نه آيو. جيسيتائين منهنجا هٿ سيءَ ۾ سُڄي پيا ۽ ڪتا پونکڻ لڳا.

"بدبخت رهواسي!" مون دل ئي دل ۾ چيو. "توهان پنهنجي هن خراب ورتاءَ سبب سڄي عمر اڪيلا رهڻ جي لائق آهيو. گهٽ ۾ گهٽ مان ته ڏينهن جي وقت پنهنجا دروازا بند نه رکندس. مون کي پرواهه ناهي—مان اندر ضرور ويندس!" اهو پڪو ارادو ڪري، مون

دروازي جو ڪڙو پڪڙيو ۽ ان کي زور سان لوڏيو. جوزف (نوڪر) گودام جي هڪ گول دريءَ مان پنهنجو منهن ٻاهر ڪڍيو.

"توهان کي ڇا کپي؟" هن رڙ ڪئي. "مالڪ هيٺ واڙي ۾ آهي. جيڪڏهن ساٽس ڳالهائڻو آهي تہ پويان ڦري ويجو".

"ڇا اندر ڪو بہ ناهي جيڪو دروازو کولي؟" مون وڏي آواز ۾ پڇيو.

"اندر رڳو مالڪياڻي آهي؛ ۽ توهين پلي رات تائين گوڙ ڪندا رهو. هوءَ دروازو نہ کولينديِ".

"ڇو؟ ڇا تون هن کي ٻڌائي نٿو سگهين تہ مان ڪير آهيان، جوزف؟"

"مان ڇو ٻڌايان! منهنجو ان سان ڪو واسطو ناهي،" جوزف بڙبڙ ڪندي پنهنجو منهن غائب ڪري ڇڏيو.

برفباري تيز ٿيڻ لڳي هئي. مون دروازو کولڻ جي هڪ بي ڪوشش ڪئي؛ اوچتو هڪ نوجوان بنا ڪوٽ جي، ڪلهي تي ڪانٽو رکيو پويان اڳڻ ۾ ظاهر ٿيو. هن مون کي پنهنجي پويان اچڻ جو اشارو ڪيو. ڏوئڻ واري جاءِ ۽ ڪوئلن جي شيڊ وٽان گذرندي، اسين آخرڪار ان ئي وڏي، گرم ۽ خوشگوار ڪمري ۾ پهتاسين جتي مون کي پهرين دفعي ويهاريو ويو هو. باهہ جي گرمي ڏاڍي وٽندڙ هئي؛ ۽ ميز وٽ، جتي رات جي مانيِ لاءِ گهٽو ڪجهہ رکيل هو، مون کي "مالڪياڻي" ڏسي خوشي ٿي، جنهن جي هتي هجڻ بابت مون کي اڳ ڪا خبر نہ هئي. مون جهڪي سلام ڪيو ۽ انتظار ڪرڻ لڳس تہ شايد هوءَ مون کي ويهڻ لاءِ چوي. هن پنهنجي ڪرسيءَ تي ٽيڪ ڏيندي مون ڏانهن ڏٺو ۽ بغير ڪنهن حرڪت جي خاموش رهي.

”موسم خراب آهي!“ مون ڳالهه شروع ڪئي. ”مون کي ڊپ آهي مسز هيٿ ڪلف، تہ توهان جي دروازي کي شايد توهان جي نوڪرن جي سستي جو نتيجو پوڳڻو پوي: مون کي انهن تائين پنهنجو آواز پهچائڻ ۾ ڏاڍي ڏکيائي ٿي“.

هن پنهنجو وات نہ کوليو. مان هن ڏانهن ڏسندو رهيس ۽ هوءَ مون ڏانهن ڏسندي رهي: هن جي نظرن ۾ بي پرواهي ۽ تڏاڻ هئي جيڪا مون کي ڏاڍي عجيب ۽ خراب پئي لڳي.

”ويهي رهو“ ان نوجوان سختيءَ سان چيو. ”هو (هيٿ ڪلف) جلدي اچي ويندو“.

مون ائين ئي ڪيو. مون ’جونو‘ نالي ان ظالم ڪتي ڏانهن ڏٺو جنهن هن ٻئي ملاقات ۾ مون کي سڃاڻندي پنهنجو پڇ ٽوريو لوڏيو.

”هڪ خوبصورت جانور!“ مون ٻيهر ڳالهائڻ جي ڪوشش ڪئي. ”ڇا توهان انهن ٻچن کي پاڻ کان ڌار ڪرڻ جو ارادو رکو ٿيون، ميڊم؟“

”اهي منهنجا ناهن،“ ان ميزبان عورت اهڙي سخت انداز ۾ چيو جيڪو شايد هيٿ ڪلف کان بہ وڌيڪ خراب هو.

”اوه، تہ پوءِ توهان جا پسنديده جانور انهن ۾ آهن؟“ مون گاديلن وٽ پيل ڪجهه ٻلين جهڙين شين ڏانهن اشارو ڪندي پڇيو.

”پسند جي ڪيتري نہ عجيب چونڊ آهي!“ هن طنز ڪندي چيو.

بدقسمتي سان، اها مئل سهن (Rabbits) جي هڪ ڊير هئي. مان ٽورو شرمندو ٿيس ۽ چلهي جي وڌيڪ ويجهو ٿيندي ٻاهر جي خراب موسم بابت پنهنجي ڳالهه ڌرائي.

”توهان کي ٻاهر نہ نڪرڻ گهرجي ها،“ هن اٿي چلهي مٿان رکيل ڏهن مان ٻہ ڏٻا ڪڍندي چيو.

هن جو منهن هاڻي روشنيءَ ۾ آيو ۽ مان هن جي شڪل بلڪل واضح ڏسي سگهيس. هوءَ سنهڙي ۽ تمام ننڍي عمر جي هئي: هڪ انتهائي خوبصورت ۽ پياري شڪل جيڪا مون ڪڏهن ڏٺي هئي. ننڍا نقش، رنگ صفا اڇو ۽ سونهري وار سندس نازڪ گردن تي ڪليل هئا. هن جون اکيون ڏاڍيون دلڪش هيون، پر انهن مان ڪا بہ نرمي نہ پر فقط نفرت ۽ مايوسي ظاهر ٿي رهي هئي، جيڪا ان خوبصورت چهري لاءِ بلڪل غير فطري هئي. چانهہ جا ڏٻا هن جي پهچ کان ٿورو پري هئا، مون هن جي مدد ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي تہ هوءَ مون ڏانهن ائين مڙي جيئن ڪو ڪنجوس تڏهن مڙي جڏهن ڪو سندس سون ڳٽڻ ۾ مدد ڪرڻ چاهي.

”مون کي توهان جي مدد جي ضرورت ناهي،“ هن تکي لهجي ۾ چيو. ”مان اهي پاڻ ڪڍي سگهان ٿي“.

”مون کي معاف ڪجو!“ مون جلدي ۾ جواب ڏنو.

”ڇا توهان کي چانهہ پيئڻ لاءِ پچيو ويو هو؟“ هن پنهنجي ڪاري لباس مٿان ايپرن (اڳڙو) ٻڌندي ۽ چانهہ جي پتيءَ جو چمچو هٿ ۾ جهليندي پڇيو.

”مون کي هڪ ڪپ پيئڻ ۾ خوشي ٿيندي،“ مون جواب ڏنو”. ڇا توهان کان پڇيو ويو هو؟“ هن پنهنجي ڳالهہ دهرائي”. نہ،“ مون ٿورو مسڪرائيندي چيو. ”توهان ئي صحيح ماڻهو آهيو جنهن کي مون کان پڇڻ گهرجي“.

هن چانهه ۾ چمچو واپس اڇلايو ۾ ڪاوڙجي پنهنجي ڪرسيءَ تي ويهي رهي. هن جي نرڙ تي گهنج پئجي ويا ۾ هن جو هينئيون چپ ڪنهن روئڻهار کي ٻار وانگر ٻاهر نڪري آيو.

ان دوران، ان نوجوان باهه اڳيان بيهندي مون ڏانهن اهڙي ڪاوڙيل نظر سان ڏٺو جڙ اسان جي وچ ۾ ڪا پراٽي دشمني هجي. مون کي شڪ ٿيڻ لڳو ته ڇا هي ڪو نوڪر آهي يا نه: سندس لباس ۾ ڳالهائڻ جو انداز ٻئي اڻ گهڙيل هئا. سندس وار ڪليل ۾ خراب هئا ۾ هٿ ڪنهن عام مزدور وانگر ڪارا هئا، پر سندس انداز آزاد ۾ مغرور هو. ۾ هن گهر جي مالڪياڻي جي ڪا به نوڪرن واري خدمت نه پئي ڪئي. جيستائين ڪا ڳالهه واضح نه ٿئي، مون ان جي عجيب ورتاءَ کي نظرانداز ڪرڻ ئي بهتر سمجهيو. پنجن منٽن ڪانپوءِ، هيٺ ڪلف جي اچڻ مون کي ان بيچين صورتحال مان ٻورو آجو ڪيو.

”ڏسو سائين، مان پنهنجي واعدي موجب آيو آهيان!“ مون خوش ٿيڻ جي ڪوشش ڪندي چيو. ”۾ مون کي ڊپ آهي ته موسم جي خرابيءَ سبب مون کي اڏ ڪلاڪ هتي ترسڻو پوندو. بشرطيڪ توهان مون کي اوتري دير لاءِ پناهه ڏيو“.

”اڏ ڪلاڪ؟“ هن پنهنجي ڪپڙن تان برف ڇنڊيندي چيو. ”مون کي حيرت آهي ته توهان برف جي هن طوفان ۾ گهمڻ لاءِ نڪتا آهيو. ڇا توهان کي خبر آهي ته توهان دلدل ۾ گم ٿي سگهو ٿا؟ هتان جي رستن جا ڄاڻو ماڻهو به اهڙين راتين ۾ رستو پلجي ويندا آهن؛ ۾ مان ٻڌايان ٿو ته هينئر موسم جي بهتر ٿيڻ جو ڪو امڪان ناهي“.

”شايد مان توهان جي چوڪرن مان ڪنهن کي رهبر (گائيڊ) طور وٺي سگهان، جيڪو صبح تائين گرينج ۾ ئي ترسندو—ڇا توهان کو ماڻهو ڏئي سگهو ٿا؟“

"نہ، مان نٿو ڏئي سگھان". "اوھہ، واقعي! ٺيڪ آھي پوءِ مون کي پنھنجي ئي سمجھہ تي پروسو ڪرڻو پوندو".

"چا تون چانھہ ناھي رھي آھين؟" پراٺو ڪوٺ پاتل نوجوان پنھنجي خطرناڪ نظر مون تان ھٽائي ان عورت کان پڇيو". چا ھن کي بہ ڏيٽي آھي؟" ھن عورت ھيٺ ڪلف ڏانھن ڏسندي پڇيو". ناھي وڃ، ٻڌئي ٽي؟" اھو جواب ايترو تہ وحشياٺو ھو جو مان چرڪي ويس. ان لھجي ثابت ڪيو تہ ھيٺ ڪلف واقعي ھڪ خراب طبيعت وارو ماڻھو آھي. مان ھاڻي ھن کي ڪو شاندار ماڻھو سمجھڻ لاءِ تيار نہ ھئس. جڏھن ماني تيار ٽي تہ ھن مون کي چيو. "ھاڻي سائين، پنھنجي ڪرسي اڳتي ڪيو." ۽ اسين سڀ گڏجي ميز جي چوڌاري ويھي رھياسين؛ ماني دوران گھري خاموشي ڇانيل ھئي.

مون سوچيو تہ جيڪڏھن اھا خاموشي منھنجي ڪري آھي تہ مون کي ئي ان کي ٽوڙڻ گھرجي. اھي سدائين ايترو ڪاوڙيل ۽ خاموش تہ نہ ھوندا؛ ڇاڪاڻ تہ ڪو بہ ماڻھو ھر وقت اھڙي منھن سان نٿو رھي سگھي.

"اھا عجيب ڳالھہ آھي،" مون چانھہ جو ھڪ ڪپ پي ٻيو ونندي ڳالھہ شروع ڪئي— "عجيب آھي تہ ڪيئن عادتون اسان جو مزاج بدلائي ڇڏين ٿيون: ڪيترائي ماڻھو اھا سوچي بہ نٿا سگھن تہ دنيا کان ايترو پري ۽ اڪيلائي واري زندگي ۾ بہ ڪا خوشي ٽي سگھي ٽي جيئن توھان گذاري رھيا آھيو. مسٽر ھيٺ ڪلف، پر مان چوندس تہ پنھنجي خاندان سان گڏ ھجڻ ۽ توھان جي ھن پياري زال سان جيڪا توھان جي گھر جي رونق آھي"—

"منهنجي پياري زال!" هن وچ ۾ ڳالهه ڪٽيندي هڪ شيطاني مسڪراهٽ سان چيو. "ڪٽي آهي هوءَ—منهنجي پياري زال؟" "مسز هيٽ ڪلف، منهنجو مطلب آهي توهان جي گهرواري" ".اڇا، ها—اوهه، توهان جو مطلب آهي ته سندس روح ايڏا تائين ودرنگ هائٽس جي حفاظت ڪري رهيو آهي، جيتوڻيڪ سندس جسم هليو ويو آهي. ڇا ائين آهي؟"

پنهنجي غلطي محسوس ڪندي، مون ان کي درست ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. مون کي ڏسڻ گهرجي ها ته ٻنهي جي عمرين ۾ وڏو فرق هو جو اهي زال مڙس ٿي سگهن. هڪ جي عمر چاليهه سال جي لڳ ڀڳ هئي، جڏهن ته ٻي ڇوڪري سترنهن سالن جي به نه پئي لڳي.

پوءِ مون کي خيال آيو—"شايد منهنجي پرسان وينڊل هي جاهل نوجوان، جيڪو پيالي مان چانهه پي رهيو آهي ۽ اڻ ڏوتل هٿن سان مانيَ کائي رهيو آهي، هن جو مڙس هجي: يعني هيٽ ڪلف جو پٽ. دنيا کان پري رهڻ جو اهو ئي نتيجو هوندو آهي ته هن ڇوڪريءَ اڻ ڄاڻائيءَ ۾ پنهنجي زندگي هن جاهل سان تباهه ڪري ڇڏي! مون کي خيال رکڻو پوندو ته ڪيس پنهنجي چونڊ تي شرمندگي نه ٿئي".

"مسز هيٽ ڪلف منهنجي ننهن (پٽ جي زال) آهي،" هيٽ ڪلف منهنجي اندازي جي تصديق ڪندي چيو. هن ائين چئي ان ڇوڪريءَ ڏانهن هڪ عجيب نفرت پريل نظرن سان ڏٺو.

"آهه، بلڪل—مان هاڻي سمجهي ويس: توهان هن پياري پريءَ جا خوشنصيب مالڪ آهيو." مون پنهنجي پرسان وينڊل ان نوجوان ڏانهن منهن ڪندي چيو.

هي اڳ کان بہ وڌيڪ خراب ٿيو: اهو نوجوان ڪاوڙ ۾ ٻاڙهو ٿي ويو ۽ پنهنجون مٽيون بند ڪري ڇڏيائين جڏ تہ حملو ڪرڻ وارو هجي. پر هن پاڻ تي ضابطو آندو ۽ مون لاءِ ڪا گهٽ وڌ ٻالهہ بڙبڙ ڪئي، جنهن کي مون نظرانداز ڪرڻ ئي بهتر سمجهيو.

"توهان جا اندازا بلڪل غلط آهن سائين،" هيٺ ڪلف چيو. "اسان مان ڪنهن وٽ بہ توهان جي هن پريءَ جي مالڪي ناهي؛ هن جو مڙس مري چڪو آهي. مون چيو هو تہ هيءَ منهنجي ننهن آهي: ان جو مطلب هن جي شادي منهنجي پٽ سان ٿي هئي".

"۽ هي نوجوان"— "منهنجو پٽ بلڪل ناهي". هيٺ ڪلف ٻيهر مسڪرايو. جڏ تہ ان جاهل کي پنهنجو پٽ چوائڻ هن لاءِ ڪو وڏو مذاق هو.

"منهنجو نالو هيريٽن ارنشا آهي،" نوجوان غصي ۾ چيو. "۽ مان توکي صلاح ڏيندس تہ ان جي عزت ڪر"! "مون کا بي عزتي ناهي ڪئي،" مون جواب ڏنو ۽ دل ۾ سندس ان رتبي تي کلي رهيو هئس.

هن مون ڏانهن گهوري ڏٺو ۽ مون کي ان خانداني ماحول ۾ پنهنجو پاڻ بلڪل ڏاريو محسوس ٿيڻ لڳو. اتان جو مايوس ڪندڙ ماحول ڪمري جي گرميءَ کان بہ وڌيڪ ڀرو هو. مون پڪو ارادو ڪيو تہ ٽيون پيرو هتي اڇڻ کان اڳ سوپيرا سوچيندس.

ماني ختم ٿيڻ کانپوءِ جڏهن ڪنهن بہ هڪ لفظ نہ ٻالهايو تہ مان موسم جو حال ڏسڻ دريءَ ڏانهن ويس. مون ڏاڍو خوفناڪ منظر ڏٺو: رات جو انڌيرو جلدي ڇانئجي ويو هو ۽ هوا ۾ برف جي طوفان ۾ ٽڪريون نظر نہ پيون اچن.

”مون کي نٽو لڳي ٿو هاڻي رهبر (گائيڊ) کانسواءِ منهنجو گهر وڃڻ ممڪن آهي،“ مون بي اختيار چيو. ”رستا ٿو برف ۾ لڪي ويا هوندا، ۽ جيڪڏهن صاف به هجن ها ته مون کي هڪ قدم به اڳتي نظر نه اچي ها“.

”هيريٽن، انهن رڍن کي گودام ڏانهن ڇڏي اچ. جي سڄي رات ٻاهر رهيون ته برف هيٺان دٻجي ويندیون،“ هيٽ ڪلف چيو.

”هاڻي مان ڇا ڪريان؟“ مون ڪاوڙ ۾ چيو. منهنجي سوال جو ڪو به جواب نه آيو. مون ڏٺو ته جوزف ڪتن جي ماني ڪٽي آيو هو ۽ مسز هيٽ ڪلف باهه وٽ ويني ماڇس جي تيلين سان راند ڪري رهي هئي. جوزف ڪمري کي گهوريندي خراب آواز ۾ چيو—

”مون کي حيرت آهي ته توهين هتي اجايو ڪيئن ٻيٺا آهيو. جڏهن ته ٻيا سڀ ڪم تي ويا آهن! پر توهين بلڪل نڪما آهيو. ڪڏهن به سڏرندؤ نه، ۽ پنهنجي ماءُ وانگر سڌو جهنم ۾ ويندؤ“!

مون کي هڪ لمحي لاءِ لڳو ته اها ڳالهه مون کي ڪئي پئي وڃي. مان ڪاوڙ ۾ ان پوڙهي کي لت هڻي ٻاهر ڪيڙ لاءِ اڳتي وڌيس. پر مسز هيٽ ڪلف کيس جواب ڏيندي مون کي روڪي ورتو.

”تون پراڻا منافق!“ هن جواب ڏنو. ”ڇا توکي ڊپ ناهي ته جڏهن تون شيطان جو نالو ونندو آهين ته توکي ڪٽي نه وڃن؟ مان توکي خبردار ٿي ڪريان ته مون کي نه ستايو. نه ته مان تنهنجي ڪڇي وڃڻ جي ئي دعا ڪنديس! روڪ! هيڏانهن ڏس جوزف،“ هن هڪ ڊگهو ڪارو ڪتاب ڪڍندي چيو. ”مان توکي ڏيکاريان ٿي ته مان ڪاري علم (جادو) ۾ ڪيترو

اڳتي وڌي چڪي آهيان. اها ڳاڙهي ڳئون اتفاق سان نہ مئي هئي؛ ۽ تنهنجو جوڙن جو سور بہ ڪا خدا جي طرفان آزمائش ناهي"!

"اوه، ظالم، ظالم!" پوڙهو ڏڃي ويو. "خدا اسان کي برائي کان بچائي" "!نہ، تون هتان هليو وڃ نہ تہ مان توکي نقصان پهچائيندیس! مان تنهنجو ميڙ جو پتلو ناهيندیس! وڃ هتان، مان تو ڏانهن ڏسي رهي آهيان "!ان چوڪريءَ پنهنجي اکين ۾ نقلي ڪاوڙ آندي ۽ جوزف سچ پچ ڏڃي، ڏڪندي، دعائون گهرندو "ظالم" چوندو ٻاهر ڀڄي ويو. مون سمجهيو تہ هوءَ صرف مذاق ڪري رهي هئي؛ هاڻي جڏهن اسين اڪيلا هئاسين تہ مون پنهنجي پريشاني هن کي ٻڌائڻ جي ڪوشش ڪئي.

"مسز هيٿ ڪلف،" مون سنجيدگيءَ سان چيو "مون کي تڪليف ڏيڻ تي معاف ڪجو. هن خوبصورت چهري سان مان پڪ سان چئي سگهان ٿو تہ توهان جو دل سنو هوندو. مهرباني ڪري مون کي ڪي اهڙا نشان ٻڌايو جنهن سان مان گهر پهچي سگهان: مون کي رستو بلڪل بہ ياد ناهي"!

"جيئن آيا هئا، تيئن واپس وڃو" هن ڪرسيءَ تي ويهندي، ڪتاب کولينديِ جواب ڏنو. "هيءَ هڪ مختصر صلاح آهي، پر جيڪا مان ڏئي سگهان ٿي". " پوءِ جيڪڏهن توهان کي خبر پوي تہ مان برف جي ڪڏ ۾ مري ويو آهيان، تہ ڇا توهان جو ضمير توهان کي ملامت نہ ڪندو؟" " ڇو پلا؟ مان توهان سان گڏ هلي نٿي سگهان. هو مون کي باغ جي پٺ تائين بہ وڃڻ نہ ڏيندا". " توهان! مان توهان کي اهڙي رات ٻاهر نڪرڻ لاءِ ڪڏهن بہ نہ چوندس،" مون چيو. "مان صرف رستو پڇڻ ٿو چاهيان، يا وري توهان هيٿ ڪلف کي چئو تہ هو مون کي ڪو ماڻهو ساڻ ڏئي". " ڪير؟ هتي صرف هو پاڻ، ارنشا، زلا (Zillah)، جوزف ۽ مان آهيون. توهان ڪنهن کي وٺي ويندا؟" " ڇا هتي ڪي ٻيا چوڪرا ناهن؟ "

”نہ، بس اهي ئي آهن“. ” ان جو مطلب مون کي مجبوريءَ ۾ هتي ئي رهڻو پوندو“. ” اهو توهان پنهنجي ميزبان سان طئي ڪيو. منهنجو ان سان ڪو واسطو ناهي“.

”مون کي اميد آهي ته هي توهان لاءِ هڪ سبق هوندو ته انهن پهاڙن ۾ رات جو سفر نہ ڪجي،“ هيٺ ڪلف جي سخت آواز رڌڻي جي دروازي تان آيو. ”جيستائين هتي رهڻ جي ڳالهہ آهي، مان مهمانن لاءِ ڪا جاءِ نٿو رکان: جيڪڏهن ترسڻو اٿوَ ته توهان کي هيريٽن يا جوزف سان بستر و شيئر ڪرڻو پوندو“. ” مان هن ڪمري ۾ ڪرسيءَ تي سمهي سگهان ٿو“ مون جواب ڏنو” . نہ، بلڪل نہ! ڏاريو ڏاريو هوندو آهي، پوءِ ڪٽي امير هجي يا غريب: مان پنهنجي غير موجودگيءَ ۾ ڪنهن کي به هتي ڪليل گهمڻ جي اجازت نہ ڏينداس!“ ان بدتميز شخص چيو.

هن بيعزتي کانپوءِ منهنجو صبر ختم ٿي ويو. مون سخت ڪاوڙ ۾ ڪيس ڏکو ڏنو ۽ اڳڻ ۾ پڄي آيس، جتي مان تڪڙ ۾ ارنشا سان ٽڪرائجي ويس. ايتري اونداهي هئي جو مون کي ٻاهر وڃڻ جو رستو نظر نہ پئي آيو. مون ٻڌو ته اهو نوجوان منهنجي مدد ڪرڻ لاءِ تيار هو” .مان هن سان گڏ پارڪ تائين وڃان ٿو“ هن چيو” .تون هن سان گڏ جهنم ۾ ويندين!“ هيٺ ڪلف رڙ ڪئي. ”۽ گهوڙن جو خيال ڪير رکندو؟“ ” هڪ انسان جي جان گهوڙن جي هڪ رات جي سنپال کان وڌيڪ اهم آهي: ڪنهن کي ته ساٽس وڃڻ گهرجي،“ مسز هيٺ ڪلف چيو. جيڪا منهنجي اميد کان وڌيڪ نرم لڳي” .تنهنجي حڪم تي ته بلڪل نہ!“ هيريٽن جواب ڏنو. ”جيڪڏهن توکي هن جو ايڏو ئي خيال آهي ته ماڻ ڪري ويهہ“. ” پوءِ مان چاهيندس ته هن جو روح توکي ستايو ۽ دعا ڪندس ته گرينج جي تباهہ ٿيڻ تائين هيٺ ڪلف کي ڪو به مسواڙي نہ ملي،“ هن عورت سختيءَ سان چيو.

”ٻڌو، هوءَ پٽي رهي آهي!“ جوزف چيو. جنهن ڏانهن مان وڌي رهيو هئس. هو اتي ويهي لالٽين جي روشنيءَ ۾ ڳئون ڏهي رهيو هو. مون لالٽين کسي ورتي ۽ چيو ته سيٺاڻي موٽائي ڏيندس ۽ جلدي دروازي ڏانهن ڀڳس”. ”مالڪ، مالڪ، هو لالٽين چورائي رهيو آهي!“ پوڙهي رڙ ڪئي ۽ ڪتن کي ڇڏي ڏنو. ”هي گنيشر! هي ڪتا! هي وولف، هن کي پڪڑيو“!

جيئن ئي مون دروازو کوليو، ٻن وڏن ڪتن منهنجي ڳچيءَ تي حملو ڪيو. مون کي ڪيرائي وڌو ۽ منهنجي لالٽين وسامي وئي. جڏهن ته هيٺ ڪلف ۽ هيريٽن جي ٿهڪن منهنجي ڪاوڙ ۽ بيعزتي کي اڃا وڌائي ڇڏيو. خوش قسمتي سان انهن جانورن مون کي ڪائڻ بدران رڳو ڏهائي رکيو. پر مون کي اٺڻ نه ڏنائون، ۽ مان اتي ئي پيو رهيس. مان ڪاوڙ ۾ ڏڪي رهيو هئس ۽ رڙيون ڪري انهن کي ڏمڪيون ڏئي رهيو هئس.

منهنجي نڪ مان تمام گهڻو رت وهڻ لڳو، پر هيٺ ڪلف اڃا بہ ڪلي رهيو هو. مون کي خبر ناهي ان معاملي جو ڇا نتيجو نڪري ها، جيڪڏهن اتي ڪو مون کان وڌيڪ سمجهدار انسان موجود نہ هجي ها. اها هئي زلا(Zillah) ، گهر جي ٽلهي متاري سنيالينڊڻ جيڪا آخر ڪار گوڙ جو سبب ڄاڻڻ لاءِ ٻاهر آئي. هن سوچيو ته شايد ڪنهن مون تي حملو ڪيو آهي؛ پنهنجي مالڪ کي ڪجهہ چوڻ جي همت نہ هئڻ سبب هن پنهنجي زبان جو رخ ان نوجوان (هيريٽن) ڏانهن ڪيو.

”واهہ مسٽر ارنشا،“ هن رڙ ڪئي، ”خبر ناهي توهان اڳتي ڇا ڪندا؟ ڇا اسين ماڻهن کي پنهنجي دروازي تي قتل ڪنداسين؟ مون کي لڳي ٿو هي گهر هاڻي منهنجي لاءِ ناهي رهيو—هن ويچاري ڇوڪر ڏانهن ته ڏسو، هن جو ساهہ پيو گهٽجي! چپ ڪريو توهين ائين نہ ڪيو. اندر اچو مان توهان جو علاج ڪريان ٿي: بس هاڻي مات ڪري ويهو“.

اهو ڇئي هن اوچتو هڪ ٽڏي پاڻي جو گلاس منهنجي ڳچيءَ تي هاريو ۽ مون کي ڇڪي رڌڻي ۾ وڌي وئي. مسٽر هيٿ ڪلف بہ پڻيان آيو. هن جي کل هاڻي سندس هميشہ واري سختيءَ ۾ بدلجي چڪي هئي.

مان ڏاڍو بيمار، چڪر ۾ ۽ بيهوشي جي حالت ۾ هئس؛ ۽ اهڙي طرح مون کي مجبوريءَ ۾ سندس ڇت هيٺان رهائش قبول ڪرڻي پئي. هن زلا کي چيو تہ مون کي هڪ گلاس بيئر جو ڏئي، ۽ پاڻ اندرئين ڪمري ۾ هليو ويو. جڏهن تہ زلا منهنجي خراب حالت تي مون سان همدردي ڪئي، ۽ مالڪ جي حڪم جي تعميل ڪرڻ کانپوءِ جڏهن منهنجي حالت ٿوري بهتر ٿي تہ هوءَ مون کي بستري تائين ڇڏي آئي.

باب ٽيون

مٿي ويندي، هن (زلا) مون کي صلاح ڏني تہ مان ميڙ بتي لڪائي ڇڏيان. ۽ کو شور نہ ڪريان. ڇو تہ سندس مالڪ جو ان ڪمري بابت هڪ عجيب خيال هو جنهن ۾ هوءَ مون کي ترسائي رهي هئي. ۽ هو ڪڏهن بہ ڪنهن کي پنهنجي مرضي سان اتي رهڻ نہ ڏيندو هو. مون سبب پڇيو. هن جواب ڏنو تہ ڪيس خبر ناهي: هوءَ هتي رڳو هڪ ٻن سالن کان رهي رهي هئي؛ ۽ هتي ايتريون تہ عجيب ڳالهيون ٿيندیون رهنديون آهن جو هوءَ وڌيڪ ڄاڻڻ جي جستجو ناهي ڪندي.

مان ايترو تہ بيوس ۽ سُن هئس جو مون کي ڪا بہ جستجو نہ هئي. مون دروازو بند ڪيو ۽ بستري لاءِ چوڌاري نظر ڊوڙائي. سمورو فرنيچر هڪ ڪرسي، ڪپڙن جي الماري، ۽ بلوط جي ڪاٺ جي هڪ وڏي ڊبي تي مشتمل هو. جنهن جي مٿئين حصي ۾ بگهي (ڪوچ) جي درين وانگر چورس سوراخ ڪٽيل هئا. ان جي ويجهو ويجي، مون اندر ڏٺو. ۽ محسوس ڪيو تہ اهو هڪ عجيب قسم جو پراٽي طرز جو بسترو هو. جيڪو ڏاڍي سهولت سان ائين ناهيو ويو هو تہ جيئن خاندان جي هر فرد کي پنهنجي الڳ ڪمري جي ضرورت نہ پوي. حقيقت ۾، اها هڪ ننڍڙي ڪوٺڙي هئي. ۽ دريءَ جو جيڪو حصو ان جي اندر هو. اهو ميز جو ڪم ڏيندو هو.

مون ان جا ڪاٺ جا پاسا (پينل) پوئتي ڪيا، پنهنجي روشني ڪٽي اندر ويس، انهن کي ٻيهر چڪي بند ڪيو. ۽ پاڻ کي هيٺ ڪلف ۽ ٻين سيني جي نظرن کان محفوظ محسوس ڪيو.

دريءَ جي جنهن تختي تي مون پنهنجي ميڙ بتي رکي، اتي هڪ ڪنڊ ۾ ڪجھ پراڻا ۽ اڌوهي لڳل ڪتاب پيا هئا؛ ۽ ان تي رنگ جي مٽان ڪجھ لکيل هو. بهرحال، اها لکيت رڳو هڪ نالو هئي جيڪو هر قسم جي ننڍين ۽ وڏن اکرن ۾ بار بار لکيل هو—ڪيٿرين ارنشا(Catherine Earnshaw) ، ڪٿي ڪيٿرين هيٺ ڪلف، ۽ وري ڪٿي ڪيٿرين لنٽن لکيل هو.

مون بيزاريءَ سان پنهنجو منهُ دريءَ سان لڳايو. ۽ اکيون بند ڪيڙ تائين ڪيٿرين ارنشا—هيٺ ڪلف—لنٽن جا هِجي ڪندو رهيس. پر مون اڃا پنج منٽ به آرام نه ڪيو هو ته اونداهيءَ مان اڇن اکرن جي هڪ چمڪ پوتن وانگر ظاهر ٿي—هوا ۾ هر طرف ڪيٿرين جا نالا ترڻ لڳا. ۽ پاڻ کي جاڳائي ان تنگ ڪندڙ نالي کي پري ڪرڻ جي ڪوشش ۾، مون ڏٺو ته منهنجي ميڙ بتيءَ جي وٽ هڪ پراڻي ڪتاب تي ڪري پئي هئي، ۽ سڙيل کل جھڙي بوءِ پکيڙي رهي هئي.

مون ان کي وسايو. ۽ ڏڪ ۽ مسلسل متلي جي احساس سبب ڏاڍي بيچيني ۾ اٿي وينس. ۽ سڙيل ڪتاب کي پنهنجي گوڏن تي کولي رکيو. اهو انجيل (Testament) هو. جنهن جي ڇپائي هلڪي هئي ۽ ان مان ڏاڍي خراب سڙيل بوءِ اچي رهي هئي: ان جي پهرين صفحي تي لکيل هو— "ڪيٿرين ارنشا، سندس ڪتاب،" ۽ ان تي اٽڪل پچويهه سال پراڻي تاريخ لکيل هئي.

مون ان کي بند ڪيو ۽ هڪ ڪانپوءِ ٻيو ڪتاب کنيو. جيستائين مون سڀ چيڪ ڪري ورتا. ڪيٿرين جي لائبريري چونڊيل هئي، ۽ ان جي خراب حالت ثابت ٿئي ڪيو ته اهي گهٽو پڙهيا ويا هئا، جيتوڻيڪ مڪمل طور تي پڙهڻ جي مقصد لاءِ نه: مشڪل سان ڪو اهڙو باب هوندو جيڪو قلم ۽ مس جي تبصرن کان بچيل هجي—چاپيندڙ جيڪا به

خالي جاءِ ڇڏي هئي ان تي ڪجھ نہ ڪجھ لکيل ھو. ڪي الڳ جملا ھئا، جڏھن تہ ڪجھ حصا باقاعدہ ڊائريءَ جي صورت ۾ ھئا. جيڪي ٻاراڻي ۽ اڻ گھڙيل ھٿ اکرن ۾ لکيل ھئا. ھڪ خالي صفحي جي مٿان، مون پنھنجي دوست جوزف جو ھڪ بھترين خاڪو ڏٺو جيڪو خراب پر طاقتور انداز ۾ ناھيل ھو. جنھن مون کي ڏاڍو خوش ڪيو. مون ۾ ان اڻڄاتل ڪيٿرين لاءِ فوري دلچسپي پيدا ٿي، ۽ مون سندس مٿجي ويل لکيتن کي پڙھڻ شروع ڪيو.

”ھڪ خوفناڪ آچر،“ ھينئين پئراگراف جي شروعات ھئي. ”ڪاش منھنجو پيءُ (ارنشا) واپس اچي وڃي. ھنڊلي(وڏو پاءُ) ھڪ انتھائي خراب جانشين آھي—ھيٿ ڪلف سان سندس رويو ظالمانہ آھي—مان ۽ ھيٿ ڪلف بغاوت ڪرڻ وارا آھيون—اسان اڄ شام پنھنجو پھريون قدم کنيو.

”سڄو ڏينھن زوردار مينھن پوندو رھيو. اسين چرچ نہ وڃي سگھياسين، تنھنڪري جوزف مٽئين ماڙيءَ تي ئي عبادت جي محفل سجائي: ۽، جڏھن تہ ھنڊلي ۽ سندس زال ھينان باھہ جي اڳيان مزي سان وينا ھئا—انجيل پڙھڻ کانسواءِ ٻيو سڀ ڪجھ ڪري رھيا ھئا، ان جي مان پڪ ڏيان ٿي—مون، ھيٿ ڪلف، ۽ ان ويچاري ھاري چوڪري کي حڪم ڏنو ويو تہ اسين پنھنجا دعائن جا ڪتاب کڻون ۽ مٿي وڃون: اسان کي اناج جي ٻورين تي ھڪ قطار ۾ ٻيھاريو ويو. جتي اسين سيءَ ۾ ڏکي رھيا ھئاسين، ۽ اميد ڪري رھيا ھئاسين تہ جوزف کي بہ سيءُ لڳندو ۽ ھو پنھنجي ئي فائدي لاءِ جلدي وعظ ختم ڪندو. پر اھا بيڪار سوچ ھئي! عبادت پورا ٽي ڪلاڪ ھلي، ۽ تنھن ھوندي بہ منھنجي پاءُ اسان کي ھيٿ ايندي ڏسي طنز ڪندي چيو، ’ڇا، ايترو جلدي ختم ٿي ويو؟‘ آچر جي

شام جو اسان کي کيڏڻ جي اجازت هوندي هئي، بشرطيڪ اسين گوڙ نہ ڪريون؛ پر هاڻي هڪ هلڪي ڪل بہ اسان کي ڪنڌن ۾ بيهارڻ لاءِ ڪافي هئي.

””توهان وساري رهيا آهيو تہ هتي توهان جو هڪ مالڪ آهي، ظالم (هنڌلي) چيو. ’جيڪو بہ مون کي ڪاوڙ ڏياريندو مان ان کي تباهہ ڪري ڇڏيندس! مون کي مڪمل خاموشي ۽ سنجيدگي گهرجي. اوهہ، چوڪرا! ڇا اهو تون هئين؟ پياري فرانسس، ويندي ويندي هن جا وار ڇڪج: مون هن جي چُٽڪي وڃائڻ جو آواز ٻڌو.‘ فرانسس هن جا وار زور سان ڇڪيا، ۽ پوءِ وڃي پنهنجي مڙس(هنڌلي) جي گوڏي تي ويهي رهي، ۽ اهي ٻئي ٻارن وانگر ڪلاڪن جا ڪلاڪ چميون ڏيندا ۽ بيوقوفانہ ڳالهيون ڪندا رهيا—اهڙيون ڳالهيون جن تي اسان کي شرم اچڻ گهرجي. اسان الماريءَ جي هيٺان جيترو ٿي سگهيو پاڻ کي آرامده ڪيو. مون پنهنجا ڪپڙا پاڻ ۾ ڳنڍي پردي وانگر لٽڪايا هئا تہ اوچتو جوزف اصطبل مان ڪنهن ڪم سان آيو. هن منهنجو ناهيل پردو ڦاڙي ڇڏيو. منهنجا ڪن ڇڪيا ۽ رڙ ڪندي چيو:

””مالڪ کي ايڏا مس دفن ڪيو ويو آهي، ۽ آڇر جو ڏينهن ايڏا ختم ناهي ٿيو، ۽ انجيل جو آواز ايڏا توهان جي ڪنن ۾ آهي، ۽ توهان راندين پيا ڪيو! توهان تي لعنت هجي! ويهي رهو، خراب ٻاروڙا! هتي گهٽا ئي سڀ ڪتاب آهن جيڪڏهن پڙهڻ چاهيو: ويهي رهو، ۽ پنهنجي روحن بابت سوچيو‘!

”اهو چئي، هن اسان کي ائين ويهڻ تي مجبور ڪيو تہ جيئن پري واري باهہ مان ڪا هلڪي روشني اچي ۽ اسان اهي ڪتاب پڙهي سگهون جيڪي هن اسان تي مسلط ڪيا هئا. مان اهو ڪم برداشت نہ ڪري سگهيس. مون پنهنجو ڪتاب ڪٽي ڪتن جي گهر

ڏانهن اڇلائي ڇڏيو. ۽ قسم کنيو ته مون کي سڀن ڪتابن کان نفرت آهي. هيٺ ڪلف بہ پنهنجو ڪتاب اتي ئي اڇلايو. پوءِ ته وڏو گوڙ مچي ويو!

’’’مالڪ هنڌلي!‘ اسان جي پادريءَ رڙ ڪئي. ’مالڪ، هيڏانهن اچو! مس ڪيٽي ’’نجات جي ٽوپ‘‘ واري ڪتاب جو پويون حصو ڦاڙي ڇڏيو آهي. ۽ هيٺ ڪلف پنهنجو پير ’’تباهيءَ جو وسيع رستو‘‘ واري ڪتاب تي رکيو آهي! اهو ڏاڍو خوفناڪ آهي جو توهين کين ائين ڪرڻ ڏيو ٿا. اوهـ! پراڻو مالڪ (پيءُ) انهن کي سڏو ڪري ها—پر هو هليو ويو‘!

’’هنڌلي چلهي واري پنهنجي جنت مان جلدي اٿيو. ۽ هڪ ڪي ڪالر کان ۽ ٻئي ڪي ٻانهن کان پڪڑي ٻنهي ڪي پوئين رڌڻي ۾ اڇلائي ڇڏيو. جتي، جوزف جي چوڻ موجب، شيطان اسان کي ضرور ڪٽي ويندو: ۽، اهو تسلي بخش خيال ٻڌي. اسان ٻنهي الڳ الڳ ڪنڊون ورتيون ته جيئن سندس اچڻ جو انتظار ڪري سگهون. مون هي ڪتاب کنيو. ۽ شيلف تان مس جو ڏهو کنيو. ۽ گهر جي دروازي کي ٿورو کليل ڇڏيو ته جيئن روشني اچي. ۽ مون ويهـ منٽ لکڻ ۾ گذاريا، پر منهنجو ساٿي (هيٺ ڪلف) بيتاب آهي. ۽ چوي ٿو ته اسان ڊيري واري عورت جو چولو پائي ٻاهر پهاڙن ڏانهن ڀڄي وڃون. اها هڪ سڀي تجويز آهي—۽ پوءِ، جيڪڏهن اهو بدمزاج پوڙهو اندر آيو. ته هو سمجهندو ته سندس ڳالهـ سچ ثابت ٿي وئي—جو ته اسين مينهن ۾ ان کان وڌيڪ آلا يا ٿڏا نٿا ٿي سگهون جيترو هتي آهيون‘‘.

مان سمجهان ٿو ته ڪيٽرين پنهنجو اهو ارادو پورو ڪيو هوندو. جو ته ايندڙ جملي ۾ هڪ نئون موضوع شروع ٿيو هو: هوءَ روئڻهار ڪي ٿي وئي هئي.

”مون ڪڏهن خواب ۾ به نه سوچيو هو ته هنڌلي مون کي ڪڏهن ايترو رئاريندو!“ هن لکيو. ”منهنجي مٿي ۾ ايترو سور آهي جو مان ان کي وهاڻي تي رکي نٿي سگهان. پر پوءِ به مان ماڻ نٿي ڪري سگهان. ويچارو هيٺ ڪلف! هنڌلي ڪيس آوارا چوي ٿو ۽ ڪيس اسان سان گڏ ويهڻ ۽ کائڻ نٿو ڏئي. ۽ هو چوي ٿو ته مان ۽ هيٺ ڪلف گڏجي نٿا کيڏي سگهون. ۽ جيڪڏهن اسان سندس حڪم نه مڃيو ته ڪيس گهر مان ڪيڍ جي ڌمڪي ڏئي ٿو. هو اسان جي پيءُ تي الزام لڳائي رهيو آهي (هن جي اها همت؟) ته هن هيٺ ڪلف کي وڌيڪ آزادي ڏني. ۽ قسم کٽي ٿو ته هو ڪيس پنهنجي اصل حيثيت تي آڻيندو“—

مان ان مدهم صفحي تي ننڍ ۾ ڏڪڻ لڳس: منهنجيون اکيون لکيل لفظن تان هٽي ويون. مون هڪ ڳاڙهي رنگ جو سينگاريل عنوان ڏٺو— ”ستر پيرا ست، ۽ ايڪهترين جو پهريون. گيمرڊن سو جي چيپل (گرجا) ۾ ريورنڊ جابز برينڊرهام جو هڪ مذهبي خطاب.“ ۽ جڏهن مان اڃ ننڍ ۾ اهو سوچي رهيو هئس ته جابز برينڊرهام پنهنجي موضوع مان چا ناهيندو. مان بستري تي ڪري پيس ۽ سمهي پيس. خراب چانهه ۽ خراب مزاج جا ڪيڏا نه خراب نتيجا! ٻيو چا ٿي سگهي ٿو جنهن مون کان اهڙي خوفناڪ رات گذارائي؟ مون کي پنهنجي زندگيءَ ۾ اهڙي ڪا ٻي رات ياد ناهي جيڪا مان ان سان پيٽي سگهان.

ان کان اڳ جو مان پنهنجي جاءِ وساريان، مون کي خواب اچڻ شروع ٿيا. مون سوچيو ته صبح ٿي ويو آهي. ۽ مان جوزف جي رهنمائيءَ ۾ گهر ڏانهن وڃي رهيو آهيان. رستي ۾ برف گڻ تائين جميل هئي. ۽ جيئن اسين ڏکيائي سان اڳتي وڌي رهيا هئاسين، منهنجي ساٿيءَ مون کي مسلسل طعنا ڏئي ٽڪائي ڇڏيو ته مون پنهنجي هٿ ۾ مسافرن واري لٺ ڇو ناهي هنئين: هن چيو ته ان کانسواءِ مان ڪڏهن به گهر اندر نٿو وڃي سگهان. ۽ فخر

سان هڪ وڏي لٽ کي لوڙيندي ڏيکاريو جنهن کي هو اهو نالو ڏئي رهيو هو. هڪ لمحي لاءِ مون کي عجيب لڳو ته مون کي پنهنجي ئي گهر ۾ داخل ٿيڻ لاءِ اهڙي هٿيار جي ضرورت ڇو پوندي. پوءِ مون کي هڪ نئون خيال آيو. مان اتي نه پيو وڃان: اسين مشهور جابز برينڊرهام جو وعظ ٻڌڻ ويجي رهيا هئاسين، جنهن جو موضوع هو— "ستر پيرا ست،" ۽ يا ته جوزف، يا پادري، يا مون "ايڪهترين جي پهرين" غلطي ڪئي هئي، ۽ اسان کي سيني جي سامهون ذليل ۽ چرچ مان نيڪالي ڏيڻي هئي.

اسين گرجا گهر (چيپل) پهتاسين. مون اصل ۾ پنهنجي سير دوران ان وٽان به ٽي پيرا گذريو آهيان: اهو بن پهاڙين جي وچ ۾ هڪ ڪڍ ۾ آهي: هڪ دلدل جي ويجهو. هن وقت تائين ڇت مڪمل هئي، پر جيئن ته پادري جي پگهار فقط ويهه پائونڊ سالياتو آهي، ڪوبه پادري اتي ڪم ڪرڻ لاءِ تيار ناهي. بهرحال، منهنجي خواب ۾، جابز وٽ ماڻهن جو هڪ وڏو هجوم موجود هو، ۽ هن خطبو ڏنو—يا خدا! ڪهڙو نه خطبو هو، اهو چار سؤ نوي حصن ۾ ورهايل هو، ۽ هر حصو هڪ الڳ گناهه بابت هو! مان نٽو ٻڌائي سگهان ته هن اهي گناهه ڪٿان ڳوليا هئا. هن جا گناهه ڏاڍا عجيب هئا: اهڙا گناهه جيڪي مون اڳ ڪڏهن سوچيا به نه هئا.

اوه، مان ڪيڏو نه ٽڪجي پيس. مان ڪيئن تڙپيس، اوپاسيون ڏنيون، ۽ نند جا جهوتا کاڌا! مون پاڻ کي چيٽيون پاتيون، اکيون مهٽيون، اٽيس، ٻيهر وينس، ۽ جوزف کي ٽونٽ هنئين ته ٻڌائي ته ڇا هي ڪڏهن ختم ٿيندو. آخرڪار، هو "ايڪهترين جي پهرين" تائين پهتو. ان وقت، مون ۾ اوچتو هڪ همت آئي: مون اٿي بيهي جابز برينڊرهام کي ئي ان گناهه جو گنهگار قرار ڏيڻ جو فيصلو ڪيو جنهن کي ڪوبه عيسائي معاف نه ڪندو.

”سائين،“ مون رڙ ڪئي، ”هنن چئن ديوارن ۾ ويهي، مون تنهنجي خطبي جا چار سؤ نوي حصا برداشت ڪيا ۽ معاف ڪيا. ستر ڀيرا ست ڀيرا مون پنهنجي ٽوپي ڪنئي ۽ وڃڻ وارو هئس—۽ ستر ڀيرا ست ڀيرا تو مون کي واپس ويهڻ تي مجبور ڪيو. پر هي چار سؤ ايڪانوي حصو برداشت کان ٻاهر آهي. ساڻيو هن تي حملو ڪريو! هن کي هيٺ ڪيرايو ۽ تباهه ڪري ڇڏيو ته جيئن هيءَ جاءِ ڪيس ٻيهر ڪڏهن نه سجاڻي“!

”تون ئي اهو ماڻهو آهين!“ جابز هڪ سنجيده وقفي کانپوءِ رڙ ڪئي. ”ستر ڀيرا ست ڀيرا تو منهن ناهيا ۽ اوباسيون ڏنيون—ستر ڀيرا ست ڀيرا مون پنهنجي روح سان مشورو ڪيو—اها انساني ڪمزوري آهي: ان کي معاف ڪري سگهجي ٿو! پر هاڻي ايڪهترين جو پهريون گناهه ٿي چڪو آهي. پائرو، هن تي لکيل فيصلو لاڳو ڪريو“!

ان آخري لفظ سان، سمورو هجوم پنهنجون لٽيون کڻي منهنجي چوڌاري گڏ ٿي ويو. ۽ مون، جنهن وٽ پنهنجي دفاع لاءِ ڪوبه هٿيار نه هو، پنهنجي سڀ کان ويجهي ۽ خطرناڪ حملو ڪندڙ جوزف سان وڙهڻ شروع ڪيو. ان گوڙ ۾، سموري چيپل ۾ لٽين جا آواز گونجڻ لڳا. ۽ برينڊرهام منبر جي ڪاٺين تي لٽيون هڻي رهيو هو. جنهن جي آواز آخرڪار مون کي نند مان جاڳائي ڇڏيو. ۽ اهو ڇا هو جنهن اهو خوفناڪ طوفان برپا ڪيو هو؟ اهو رڳو صنوبر جي وڻ جي هڪ شاخ هئي جيڪا تيز هوا جي ڪري دريءَ جي شيشي سان ٽڪرائي رهي هئي! مون هڪ لمحي لاءِ شڪ سان ٻڌو. طوفان جو ڪارڻ ڳولي ورتو. پوءِ پاسو ورائي ٻيهر نند جي آغوش ۾ هليو ويس. ۽ ٻيهر خواب ڏسڻ لڳس: جيڪو اڳ کان به وڌيڪ خوفناڪ هو.

هن ڀيري مون کي ياد هو ته مان بلوط جي بستري تي پيو آهيان، ۽ مون طوفاني هوا ۽ برف کي واضح طور ٻڌو. مون شاخ جي ٽڪرائڻ جو آواز به ٻڌو. ۽ مان ان کي بند ڪرڻ

چاهيندو هئس. مون سوچيو تہ اٿي دري کوليان. "مون کي ان کي روکڻ گھرجي!" مون بڙبڙ ڪئي، ۽ شيشي مان پنھنجا ھٿ ٻاھر ڪيي ان شاخ کي پکڙڻ جي ڪوشش ڪئي، پر ان جي بدران، منھنجي آڱرين ھڪ ننڍڙي، برف جھڙي ٺڏي ھٿ کي پکڙي ورتو!

خوفناڪ خواب جو ڏھڪاءُ مون تي ڇانئجي ويو: مون پنھنجو ھٿ پوئتي ڇڪڻ جي ڪوشش ڪئي، پر اھو ھٿ ساٽس چنبڙي پيو. ۽ ھڪ ڏکوئيندڙ آواز ۾ روئندي چيو:

"مون کي اندر اچڻ ڏي—مون کي اندر اچڻ ڏي"!

"تون ڪير آھين؟" مون پنھنجو پاڻ کي ڇڏائڻ جي ڪوشش ڪندي پڇيو.

"ڪيٿرين لنٽن،" ان ڏکندي جواب ڏنو (مون لنٽن ڇو سوچيو؟ مون ڪيٿرين ارنشا ويھ ڀيرا پڙھيو ھو)— "مان گھر آئي آھيان: مان پھاڙن ۾ رستو ويلجي وئي ھئس"!

جڏھن ان ڳالھايو مون مبھم انداز ۾ ھڪ ٻار جو چھرو دريءَ مان اندر ڏسندو محسوس ڪيو. خوف مون کي ظالم بڻائي ڇڏيو. ۽ ان مخلوق کي پري ڪرڻ ۾ ناڪام ٿي، مون سندس ڪراٿي کي ٽٽل شيشي تي زور سان گسايو جيستائين رت وھڻ لڳو ۽ بستري جا ڪپڙا ڀڄي ويا: پر اھا ايجا بہ روئي رھي ھئي، "مون کي اندر اچڻ ڏي!" ۽ پنھنجي گرفت مضبوط رکيائين، جنھن مون کي خوف کان چريو ڪري ڇڏيو ھو.

"مان ڪيئن اچڻ ڏيان!" مون آخر ڪار چيو. "جيڪڏھن تون چاھين ٿي تہ مان توکي اندر اچڻ ڏيان تہ مون کي ڇڏي ڏي"!

آگريون ڊليون ٿيون، مون جلدي پنهنجو هٿ ڇڪي ورتو ڪتابن جو ڍير سوراخ اڳيان رکي ڇڏيو ۽ پنهنجا ڪن بند ڪري ڇڏيا ته جيئن اها روئڻهار ڪي صدا نه ٻڌان.

مان سمجهان ٿو ته مون پندرنهن منٽن تائين ڪن بند رکيا، پر جيئن ئي مون ٻيهر ٻڌو، اهو دردناڪ آواز ايڏا به اچي رهيو هو!

"هلي وڃ!" مون رڙ ڪئي. "جي تون ويهه سال به منٽون ڪرين ته مان توکي ڪڏهن به اندر اچڻ نه ڏيندس".

"ويهه سال ٿي وڃا آهن،" ان آواز روئندي چيو: "ويهه سال. مان ويهن سالن کان دربدر آهيان"!

ان کانپوءِ ٻاهران هلڪي ڪڙڪ شروع ٿي، ۽ ڪتابن جو ڍير اڳتي وڌندو محسوس ٿيو.

مون ٽپو ڏيڻ جي ڪوشش ڪئي، پر جسم جو ڪو به حصو چوري نه سگهيس؛ ۽ خوف جي شدت ۾ مون زور سان رڙ ڪئي.

منهنجي حيرت جي حد نه رهي جڏهن مون ڏٺو ته منهنجي اها رڙ خيالي نه هئي: تيز قدم منهنجي ڪمري جي دروازي ڏانهن وڌيا، ڪنهن زوردار هٿ سان دروازو کوليو، ۽ بستري جي مٿين حصي مان هڪ روشني نظر آئي. مان ايڏا تائين ڏڪي رهيو هئس، ۽ پنهنجي نرڙ تان پگهر اگهي رهيو هئس: اچڻ وارو ٿورو هيڪيو ۽ پنهنجي پاڻ سان پڙ پڙ ڪرڻ لڳو.

آخر ڪار، هن هلڪي آواز ۾ چيو، جڙ ته ڪيس ڪنهن جواب جي اميد نه هئي،

"ڇا هتي ڪو آهي؟"

مون پنهنجي موجودگي ظاهر ڪرڻ بهتر سمجهيو. ڇو ته مان هيٺ ڪلف جو آواز سڃاڻي ويو هئس، ۽ مون کي ڊپ هو ته جيڪڏهن مان خاموش رهيس ته هو وڌيڪ ڳولا ڪندو.

ان ارادي سان، مون پينل کوليا. مان اهو منظر ڪڏهن به نه وساريندس جيڪو ان وقت پيدا ٿيو.

هيٺ ڪلف دروازي وٽ، شرٽ ۽ پتلون ۾ بينو هو. سندس هٿن تي ميڙ بتي ڳري رهي هئي، ۽ سندس چهرو پنڌيان واري پت وانگر اڇو ٿي ويو هو. ڪاڪ جي پهرين ڪڙڪي ڪيس بجليءَ جي ڪرنٽ وانگر چرڪائي ڇڏيو: روشني سندس هٿ مان پري وڃي ڪري، ۽ هن جي بيچيني ايتري هئي جو هو ان کي ڪٽي به نه پيو سگهي.

"اهو صرف توهان جو مهمان آهي، سائين،" مون رڙ ڪئي، ته جيئن ڪيس وڌيڪ شرمندگي کان بچايان. "هڪ خوفناڪ خواب جي ڪري ننڊ ۾ رڙ نڪري وئي. مون کي افسوس آهي جو مان توهان جي ننڊ خراب ڪئي".

"خدا توکي غرق ڪري، مسٽر لاڪ ووڊ! ڪاش تون—" منهنجي ميزبان ڪرسيءَ تي ميڙ بتي رکندي چيو. ڇاڪاڻ ته هو ان کي سڌو جهلي نه پيو سگهي. "۽ توکي هن ڪمري ۾ ڪنهن موڪليو؟" هن پنهنجي تريءَ ۾ ننڍن چيندي ۽ ڏند ڪرٽيندي چيو. "اهو ڪير هو؟ منهنجي دل چوي ٿي ته انهن کي هن ئي وقت گهر مان ٻاهر ڪيڊي ڇڏيان"!

"اها توهان جي نوڪرياڻي زلا هئي،" مون فرش تي لهندي ۽ جلدي پنهنجا ڪپڑا پائيندي جواب ڏنو. "جيڪڏهن توهان ائين ڪيو ته مون کي ڪا پرواهه ناهي، مسٽر هيٺ ڪلف؛ هوءَ ان جي ئي لائق آهي. مان سمجهان ٿو ته هوءَ منهنجي ذريعي اهو ثابت ڪرڻ ٿي چاهي

ته هيءَ جاءِ پوتن جي آهي. ۽ واقعي ائين آهي—هتي پوتن ۽ چڙيلن جو واسو آهي! توهان صحيح ٿا ڪريو جو ان کي بند رکو ٿا. اهڙي غار ۾ سمهڻ تي ڪير به توهان جو شڪر گذار نه ٿيندو"!

"تنهنجو ڇا مطلب آهي؟" هيٺ ڪلف پڇيو. "۽ تون ڇا پيو ڪرين؟ جڏهن هتي آهين ته ليٽي پئو ۽ رات پوري ڪر، پر خدارا! اها خوفناڪ رڙ ٻيهر نه ڪجانءِ"!

"جيڪڏهن اهو نندڙو شيطان دريءَ مان اندر اچي وڃي ها، ته شايد مون کي گهٽو ڏئي ماري ڇڏي ها!" مون جواب ڏنو. "مان توهان جي مهمان نواز اباڏاڏن جو ظلم وري سهڻ وارو ناهيان. ڇا ريورنڊ جابز برينڊرهام توهان جو مائٽ هو؟ ۽ اها ڇوڪري، ڪيٽرين لنٽن، يا ارنشا، يا جيڪو به سندس نالو هو—اها ڪا چڙيل هوندي—ظالم نندڙو روح! هن مون کي ٻڌايو ته هوءَ ويهن سالن کان دنيا ۾ ٻڌڪي رهي آهي"!

اهي لفظ چوندي ئي مون کي ياد آيو ته ڪتاب ۾ هيٺ ڪلف ۽ ڪيٽرين جو نالو گڏ لکيل هو. جيڪو مون وساري ڇڏيو هو. مان پنهنجي بيوقوفيءَ تي شرمندو ٿيس، پر جلدي ڳالهه بدلائيندي چيو— "سچ اهو آهي ته، سائين، مون رات جو شروعاتي حصو هن دريءَ جي تختي تي لکيل نالن کي پڙهڻ ۾ گذاريو".

"تنهنجي اهڙي ڳالهه ڪرڻ جو ڇا مطلب آهي!" هيٺ ڪلف ظالمانه انداز ۾ گجندي چيو. "تنهنجي اها همت ڪيئن ٿي منهنجي ڇت هيٺ؟—خدايا! هي چريو آهي جو ائين پيو ڳالهائي!" ۽ هن ڪاوڙ ۾ پنهنجي نرڙ تي هٿ هنيو.

مون کي سمجهه ۾ نه آيو ته مان هن جي زبان تي ڪاوڙ ڪريان يا پنهنجي ڳالهه جاري رکان. پر هو ايترو ته جذباتي لڳي رهيو هو جو مون کي مٿس رحم آيو ۽ مون پنهنجي

خوابن بابت ٻڌائڻ شروع ڪيو. هيٺ ڪلف جيئن جيئن مان ڳالهائيندو ويس، بستري جي ڇانو ۾ واپس هليو ويو ۽ لڪي ويهي رهيو. پر سندس بي ترتيب ساهه مان مون کي اندازو ٿيو ته هو پنهنجي جذبات تي ضابطو آڻڻ جي ڪوشش ڪري رهيو هو. مون پنهنجي تياري جاري رکي، گهڙي ڏٺي، ۽ رات جي ڏيگهه تي ڳالهايو: "ايجا تي به ناهن ٿيا! مان قسم کٽي سگهان ٿو ته ڇهه ٿي چڪا هوندا".

"سياري ۾ هميشه نائين وڳي، ۽ صبح چار وڳي اٺندا آهيون،" منهنجي ميزبان سڏڪي کي روڪيندي چيو: ۽، جيئن مون اندازو لڳايو هن پنهنجي اکين مان ڳوڙها اگهيا. "مسٽر لاڪ ووڊ،" هن وڌيڪ چيو "توهان منهنجي ڪمري ۾ وڃي سگهو ٿا: ايترو سوير هيٺ وجڻ سان توهان کي رڳو تڪليف ٿيندي: ۽ تنهنجي ٻاراڻي رڙ منهنجي ننڊ حرام ڪري ڇڏي آهي".

"منهنجي به،" مون جواب ڏنو. "مان صبح تائين اڳڻ ۾ گهمندس، ۽ پوءِ هليو ويندس. هڪ سمجهدار ماڻهوءَ کي پنهنجي ئي ذات ۾ ڪافي سڪون ملڻ گهرجي".

"بهترين ساٿي!" هيٺ ڪلف بڙبڙ ڪئي. "ميٽ بتي ڪٽ، ۽ جتي وٽي ويجو. مان جلدي توهان وٽ اچان ٿو. پر اڳڻ ۾ نه ويجو. ڪتا ڪليل آهن؛ توهان رڳو ڏاڪڻين ۽ رستن تي گهمي سگهو ٿا. هاڻي وڃو! مان هن منٽن ۾ اچان ٿو"!

مون حڪم مڃيو، ۽ ڪمري کان ٻاهر نڪتس؛ جڏهن مون کي خبر نه هئي ته اهي سوڙها رستا ڪيڏانهن ٿا وڃن، مان بينو رهيس، ۽ پنهنجي ميزبان جي هڪ عجيب حرڪت جو شاهد بڻيس. هو بستري تي چڙهي ويو، ۽ دري کولي، ان کي ڇڪيندي هن جا اوچتو ڳوڙها وهي نڪتا. "اندر اچ! اندر اچ!" هن روئندي چيو. "ڪيٽي، مهرباني ڪري اچ. اوه،

مهرباني ڪري—هڪ پيرو ٻيهر! اوه! منهنجي دل جي ڌڙڪن! هن پيري منهنجي ڳالهه ٻڌ. ڪيٿرين، آخر ڪار!“ پوٽ پنهنجي عام طبيعت ڏيکاري: ان جي هجڻ جو ڪوبه نشان نه هو. پر برف ۾ هوا تيزيءَ سان اندر آئي، ۽ منهنجي روشني بہ وسائي ڇڏي.

ان ڏک ۾ تڪليف ۾ ايترو ته درد هو جو منهنجي همدرديءَ مون کي سندس ان چريائپ کي نظرانداز ڪرڻ تي مجبور ڪيو. مان احتياط سان هيٺ آيس، ۽ پوئين رڌڻي ۾ پهتس، جتي باهه جي هڪ چمڪ مون کي ميڻ بتي ٻارڻ ۾ مدد ڪئي. اتي رڳو هڪ سرمئي رنگ جي ٻلي هئي، جنهن مون ڏانهن ڏسي ميائون ڪيو.

چلهي جي چوڌاري ٻہ بينچون رکيل هيون؛ مون هڪ تي پاڻ کي ليتايو. ۽ ٻلي ٻي تي چڙهي وئي. اسين ٻئي ننڍ جي جهوٽن ۾ هئاسين ته اوچتو جوزف ڪاٽ جي ڏاڪڻ تان هيٺ لٿو. هن مون ڏانهن شڪي نظرن سان ڏٺو ٻليءَ کي هيٺ لاٿو. ۽ اتي ويهي پنهنجي پائپ (حقي) ۾ تماڪ پرڻ لڳو. هو خاموشيءَ سان پنهنجي پائپ جا ڪش هٽندو رهيو. ۽ پوءِ اٿي ايترو ئي خاموشيءَ سان هليو ويو جيترو آيو هو.

ان ڪانپوءِ هيريٽن ارنشا آيو. جيڪو هر شيءِ کي گاريون ڏئي رهيو هو ۽ ڪوڏريا ٻيلچي جي ڳولا ۾ هو ته جيئن برف صاف ڪري سگهي. مون اندازو لڳايو ته هاٿي ٻاهر وڃڻ جي اجازت آهي، تنهنڪري مان هن جي پويان هلڻ لڳس. هن ڪوڏر جي اشاري سان مون کي ٻڌايو ته مون کي ڪيڏانهن وڃڻ گهرجي.

اهو دروازو گهر اندر کلي ٿو. جتي عورتون اڳ ۾ ئي جاڳي چڪيون هيون؛ زلا باهه ٻاري رهي هئي، ۽ مسز هيٿ ڪلف باهه جي روشنيءَ ۾ ڪتاب پڙهي رهي هئي. مون کي اتي هيٿ ڪلف کي ڏسي حيرت ٿي. هو باهه وٽ ٻينو هو، ۽ زلا تي ڪاوڙجي رهيو هو.

”۾ تون، نڪمي—“ هن جيئن ئي مان داخل ٿيس، پنهنجي ننهن ڏانهن منهن ڪندي چيو. ”تون وري پنهنجن ڪمن ۾ لڳي وئي آهين! ٻيا سڀ پنهنجي ماني ڪمائي کائين ٿا—تون منهنجي خيرات تي زنده آهين! پنهنجو اهو ڪچرو (ڪتاب) پري رک، ۽ ڪو ڪم ڪر“.

”مان پنهنجو ڪچرو پري رکان ٿي، چاڪاڻ ته جي مان انڪار ڪندس ته تون مون کان زبردستي ڪرائيندين،“ ان نوجوان عورت ڪتاب بند ڪندي جواب ڏنو. ”پر مان پنهنجي مرضيءَ کانسواءِ ٻيو ڪجهه به نه ڪندیس“!

هيٺ ڪلف هٽ ڪنيو ۽ هوءَ پري ٿي وئي. مان هنن جي ان جهيڙي کان پري رهڻ چاهيندو هئس. مون انهن جي ناشتي ۾ شامل ٿيڻ کان انڪار ڪيو ۽ جيئن ئي صبح جي پهرين روشني ٿي، مان ٻاهر ڪليل هوا ۾ نڪري آيس. جيڪا هاڻي صاف، پر برف وانگر ٺڏي هئي.

منهنجي مالڪ مڪان رڙڪري مون کي روڪيو ۽ پهاڙي پار ڪرڻ ۾ منهنجو ساڻ ڏيڻ جي آڇ ڪئي. اهو سنو ٽيو جو هن ائين ڪيو. چاڪاڻ ته سموري پهاڙي برف جو هڪ اڇو سمنڊ ٻڌجي وئي هئي؛ ۽ رستا نظر نه پيا اچن. مون کي رڳو اتي لڳل پٿرن جي مدد سان رستو ملي رهيو هو جيڪي برف ۾ لڪي ويا هئا.

اسان تمام گهڻ ڳالهايو ۽ هو ٽرش ڪراس پارڪ (Thrushcross Park) جي دروازي وٽ بيهي رهيو. اهو چئي ته مان هتي کا غلطي نه ڪندس. اسان جلدي ۾ موڪلايو. ۽ مان اڳتي وڌيس. دروازي کان گرينج تائين جو مفاصلو به ميل آهي؛ پر مان سمجهان ٿو ته مون ان کي چار ميل ٻڌائي ڇڏيو هو. وٽن ۾ گم ٿيڻ ۽ برف ۾ ڀڄچيءَ تائين قاسڻ جي

ڪري. جڏهن مان گهر پهتس تہ گهڙيال ٻارهن وڄائي رهيو هو. ان جو مطلب مون ودرنگ هائٽس کان عام رستي جي هر ميل لاءِ هڪ ڪلاڪ ورتو هو.

منهنجا نوڪر مون کي ڏسي خوشيءَ سان ڊوڙي آيا؛ اهي سمجهي رهيا هئا تہ مان رات برف ۾ مري ويو آهندس، ۽ منهنجي لاش کي ڳولڻ جو سوچي رهيا هئا. مان ٽڪل هئس، مٿي ڪمري ۾ وڃي سڪا ڪپڑا پاتا، ۽ پنهنجي استڊي روم ۾ وڃي وينس، جتي باهہ ٻري رهي هئي ۽ نوڪر ڪافي تيار ڪري رکي هئي.

باب چوٽون

اسين انسان ڪيترا نہ بدلجندڙ(موسم جي پکيءَ وانگر) آهيون! مون، جنهن اهو پڪو ارادو ڪيو هو تہ پاڻ کي سڀني سماجي لاڳاپن کان پري رکندس، ۽ پنهنجي قسمت جو شڪر ادا ڪيو هو تہ آخر ڪار مون کي هڪ اهڙي جاءِ ملي وئي آهي جتي ماڻهن سان ملڻ جلڻ لڳ ڀڳ ناممڪن آهي—مان، هڪ ڪمزور انسان، شام تائين پنهنجي اداسي ۽ اڪيلائيءَ سان وڙهندو رهيس، ۽ آخر ڪار هار مڃڻ تي مجبور ٿيس؛ ۽ پنهنجي گهر جي ضرورتن بابت معلومات ونڻ جي بهاني، مون مسز ڊين (نوڪرياڻي) کي چيو تہ جڏهن هوءَ رات جي ماني کڻي اچي تہ منهنجي ماني کائڻ تائين ويهي رهي؛ مون کي سچي اميد هئي تہ هوءَ ڳالهين جي شوقين هوندي، ۽ پنهنجين ڳالهين سان يا تہ منهنجو دل وندرائيندي يا وري مون کي سمهاري ڇڏيندي.

”توهان هتي ڪافي وقت کان رهيا آهيو“ مون ڳالهہ شروع ڪئي؛ ”ڇا توهان سورهن سال نہ چيا هئا؟“ ”ارڙهن سال، سائين: جڏهن مالڪياڻي جي شادي ٿي هئي تہ مان سندس خدمت لاءِ آئي هئس؛ سندس مرڻ کانپوءِ، مالڪ مون کي گهر جي سنڀال لاءِ رکي ورتو.“ ”اڇا.“

ان کانپوءِ خاموشي ڇانئجي وئي. مون کي ڊپ ٿيو تہ شايد هوءَ ڳالهائيندڙ ناهي؛ سواءِ پنهنجي ذاتي معاملن جي، جن ۾ مون کي ڪا دلچسپي نہ هئي. بهرحال، ڪجهہ دير سوچڻ کانپوءِ، پنهنجي گوڏن تي هٿ رکندي، ۽ پنهنجي ڳاڙهي چهري تي سوچ جا تاثر آڻيندي هن چيو—”آهہ، ان وقت کان وٺي حالات گهڻو تبديل ٿي ويا آهن!“

”ها،“ مون چيو. ”مون کي پڪ آهي ته توهان ڪيتريون ئي تبديليون ڏنيون هونديون؟“

”ها: ۽ تڪليفون بہ،“ هن چيو. ”اوه، ته پوءِ مان پنهنجي مالڪ مڪان جي خاندان بابت ڳالهه ٿو چيڙيان!“ مون دل ۾ سوچيو. ”شروع ڪرڻ لاءِ هڪ سٺو موضوع آهي! ۽ اها خوبصورت نوجوان بيواهه، مان سندس ماضي جاڻڻ چاهيندس: ڇا هوءَ هتان جي مقامي آهي، يا جيئن وڌيڪ ممڪن لڳي ٿو ڪا ٻاهريون عورت آهي جنهن کي هتان جا بدمزاج مقامي ماڻهو پنهنجو نٽا سمجهن.“ اهو ارادو ڪري، مون مسز ڊين کان پڇيو ته هيٺ ڪلف ٽرش ڪراس گرينج ڇو مسواڙ تي ڏنو. ۽ ايتري خراب جاءِ ۽ گهر ۾ رهڻ ڇو پسند ڪيو. ”ڇا هو ايترو امير ناهي جو پنهنجي ملڪيت کي بهتر حالت ۾ رکي سگهي؟“ مون پڇيو.

”امير، سائين!“ هن جواب ڏنو. ”هن وٽ ايترو پيسو آهي جو ڪنهن کي بہ خبر ناهي ته ڪيترو آهي، ۽ اهو هر سال وڌي رهيو آهي. ها، ها، هو ايترو امير ضرور آهي جو هن کان گهڻو بهتر گهر ۾ رهي سگهي: پر هو ڏاڍو ڪنجوس آهي؛ ۽ جيڪڏهن هن جو ٽرش ڪراس گرينج منتقل ٿيڻ جو ڪو ارادو هجي ها، ته هڪ سٺي مسواڙيءَ بابت ٻڌي ڪجهه سؤ پائونڊ وڌيڪ ڪمائڻ جو موقعو ڪڏهن بہ هٿان نہ ويجائي ها. اها عجيب ڳالهه آهي ته ماڻهو ايڏا لالچي ڇو هوندا آهن، جڏهن ته هو دنيا ۾ بلڪل اڪيلا هجن!“ ”لڳي ٿو هن جو ڪو پٽ هو؟“ ”ها، هن جو هڪ پٽ هو—جيڪو هاڻي مري چڪو آهي.“ ”۽ اها نوجوان عورت، مسز هيٺ ڪلف، سندس بيواهه آهي؟“ ”ها.“ ”هوءَ اصل ۾ ڪٿان جي آهي؟“ ”سائين، هوءَ منهنجي مرحوم مالڪ جي ڌيءَ آهي: سندس شادي کان اڳ وارو نالو ڪيٿرين لنٽن هو. مون هن کي پاليو آهي، ويچاري! مان واقعي چاهيندي هئس ته مسٽر هيٺ ڪلف هتي منتقل ٿي وڃي، ته جيئن اسين ٻيهر گڏ رهي سگهون.“

"چا! ڪيترين لنٽن؟" مون حيرت مان رڙ ڪئي. پر هڪ منٽ جي سوچ ڪانپوءِ مون کي پڪ ٿي وئي تہ اها منهنجي خواب واري پوت ڪيترين ناهي. "ان جو مطلب،" مون وڌيڪ چيو "توهان جي اڳوٽي مالڪ جو نالو لنٽن هو؟" "جي ها." "۽ اهو ارنشا ڪير آهي: هيريٽن ارنشا، جيڪو مسٽر هيٿ ڪلف سان گڏ رهي ٿو؟ چا اهي پاڻ ۾ مائٽ آهن؟" "نہ، هو مرحوم مسز لنٽن جو پاٽيجو آهي." "يعني ان نوجوان عورت جو سئوٽ؟" "ها، ۽ سندس مڙس بہ سندس سئوٽ هو: هڪ ماءُ جي طرف کان، ۽ ٻيو پيءُ جي طرف کان: هيٿ ڪلف مسٽر لنٽن جي پيٽ سان شادي ڪئي هئي." "مون ڏٺو آهي تہ ودرنگ هائٽس جي مکيہ دروازي تي 'ارنشا' اکريل آهي. چا اهو ڪو پراٽو خاندان آهي؟" "تمام پراٽو سائين؛ ۽ هيريٽن انهن مان آخري آهي، جيئن اسان جي مس ڪيٿي اسان مان آخري آهي—منهنجو مطلب آهي، لنٽن خاندان مان. چا توهان ودرنگ هائٽس ويا هئا؟ پيچ لاءِ معافي ٿي گهران؛ پر مان ٻڌڻ چاهيندیس تہ هوءَ ڪيئن آهي!" "مسز هيٿ ڪلف؟ هوءَ ڏاڍي سني ۽ خوبصورت لڳي رهي هئي؛ پر مون کي لڳو هوءَ گهٽي خوش نہ هئي." "اوهہ پياري، مون کي ان تي حيرت ناهي! ۽ توهان کي مالڪ ڪيئن لڳو؟" "هڪ سخت مزاج ماڻهو، مسز ڊين. چا سندس ڪردار ائين ئي ناهي؟" "آريءَ جي ڪنڊ وانگر سخت، ۽ پٿر وانگر مضبوط! ان کان جيترو پري رهو اوترو بهتر آهي." "هن جي زندگيءَ ۾ ضرور کي لاها چاڙها آيا هوندا جن کيس ايڏو خراب بڻائي ڇڏيو آهي. چا توهان سندس ماضي بابت ڪجهہ ڄاڻو ٿيون؟" "سائين اهو هڪ ڪوئل (Cuckoo) جي آکيري جو قصو آهي—مان ان بابت سڀ ڪجهہ ڄاڻان ٿي: سواءِ ان جي تہ هو ڪٿي ڄائو هو، سندس ماءُ پيءُ ڪير هئا، ۽ هن شروعات ۾ ايترو پئسو ڪيئن ڪمايو. ۽ هيريٽن کي تہ ڪنهن بي يار و مددگار پکيءَ وانگر ٻاهر اڇلايو ويو آهي! اهو بدنصيب ڇوڪرو هن سموري علائقي ۾ اڪيلو ماڻهو آهي جنهن کي اها بہ خبر ناهي تہ ساڻس ڪيڏو وڏو دوکو ٿيو آهي." "مسز

ڊين، جيڪڏهن توهان پنهنجي پاڙيسرين بابت ڪجهہ ٻڌايو تہ اها توهان جي وڏي مهرباني هوندي: مون کي لڳي ٿو تہ جي مان سمهڻ ويس تہ مون کي ننڊ نہ ايندي، تنهنڪري مهرباني ڪري ويهي هڪ ڪلاڪ ڳالهيون ڪريو.“ ”اوهہ، بلڪل سائين! مان بس پنهنجو ٿورو سلائيءَ جو ڪم ڪٽي اچان ٿي، پوءِ جيستائين توهان چاهيو مان ويٺي هونديس. پر توهان کي ٽڏ لڳي وئي آهي: مون توهان کي ڏکندي ڏٺو هو. توهان کي ٿورو گرم دليو (gruel) کائڻ گهرجي تہ جيئن ٽڏ لهي وڃي.“

هوءَ نيڪ عورت جلدي سان وئي، ۽ مان باهہ جي وڌيڪ ويجهو ٿي ويس. منهنجو مٿو گرم محسوس ٿي رهيو هو، ۽ باقي جسم ۾ ٽڏ هئي: ان کان علاوه، مان اڄ ۽ ڪالهہ جي واقعن سبب ڏهني طور تي بيوقوفيءَ جي حد تائين پريشان ۽ خوفزده هئس. هوءَ جلدي واپس آئي، هٿ ۾ ٻاڦ نڪرندڙ دليي جو پيالو ۽ پنهنجي ڪم جي ٽوڪري هئي. هن پيالو چلهي تي رکيو، ۽ پنهنجي ڪرسي ڇڪي ويجهي ڪئي، ظاهر آهي هوءَ مون کي ڳالهائڻ لاءِ تيار ڏسي خوش هئي.

”منهنجي هتي رهڻ لاءِ اڇڻ کان اڳ،“ هن بغير ڪنهن دير جي پنهنجي ڪهاڻي شروع ڪئي— ”مان تقريباً هميشہ ودرنگ هائٽس ۾ ئي هوندي هئس. ڇاڪاڻ تہ منهنجي ماءُ مسٽر هنڊلي ارنشا (جيڪو هيريٽن جو پيءُ هو) کي پاليو هو، ۽ مون کي انهن ٻارن سان کيڏڻ جي عادت هئي: مان ننڍا ننڍا ڪم ٻہ ڪندي هئس، گاهہ گڏ ڪرڻ ۾ مدد ڪندي هئس، ۽ فارم تي هر ان ڪم لاءِ تيار رهندي هئس جيڪو ڪو مون کي چوندو هو. هڪ خوبصورت اونهاري جي صبح جو—مون کي ياد آهي تہ اهو فصل جي لاهڻ جو وقت هو—پراڻو مالڪ مسٽر ارنشا سفر لاءِ تيار ٿي هيٺ آيو. ۽ جوزف کي ڏينهن جي ڪمن بابت هدايتون ڏيڻ کانپوءِ، هو هنڊلي، ڪيٽي ۽ مون ڏانهن مڙيو—جو تہ مان انهن سان گڏ

ويهي پنهنجو دليو كائي رهي هئس—۽ پنهنجي پٽ كي چيائين، 'هاڻي ٻڌاءِ پٽ، مان اڄ ليورپول (Liverpool) وڃي رهيو آهيان، تنهنجي لاءِ ڇا وٺي اچان؟ تون پنهنجي پسند جي ڪا به شيءِ گهري سگهين ٿو: بس اها وزن ۾ هلڪي هجڻ گهرجي، ڇو ته مان اتي پيرين پنڌ ويندس ۽ واپس ايندس: ٻنهي طرف ست ميل پنڌ آهي، جيڪو هڪ ڊگهو سفر آهي!' هنڌلي هڪ وائلن (Fiddle) گهريو. ۽ پوءِ هن مس ڪيٽي کان پڇيو: هوءَ مس ڇهن سالن جي هئي، پر اصطبل جي ڪنهن به گهوڙي تي سواري ڪري سگهندي هئي، تنهنڪري هن هڪ ڇهبڪ (whip) گهريو. هن مون کي به نه وساريو: جيتوڻيڪ هو ڪڏهن ڪڏهن سخت هوندو هو پر سندس دل نرم هئي. هن مون سان صوفن ۽ ناشپاتين سان پريل ڪيسي آڻڻ جو واعدو ڪيو. ۽ پوءِ هارن کي پيار ڪيو. خدا حافظ ڇيو ۽ هليو ويو.

اهي ٽي ڏينهن اسان سيني کي ڏاڍا ڏکيا لڳا—۽ ننڊڙي ڪيٽي بار بار پڇندي هئي ته هو ڪڏهن واپس ايندو. مسز ارنشا کي ٽئين ڏينهن رات جي مانيءَ جي وقت تائين سندس انتظار هو. ۽ هن مانيءَ جو وقت ڪلاڪن جا ڪلاڪ پوئتي ڪيو. پر سندس اچڻ جا ڪي به نشان نه هئا. ۽ آخرڪار بار دروازي تائين ڊوڙي وڃي رستو ڏسي ٽڪجي پيا. پوءِ اونداهي ڇانئجي وئي: مالڪياڻي چاهيو ٿي ته هو سمهي پون، پر انهن ضد ڪيو ته ڪين جاڳڻ ڏنو وڃي: ۽ رات جي يارهين وڳي ڏاري، دروازي جو ڪڙو آهستي ڪليو. ۽ مالڪ اندر داخل ٿيو. هو ڪلندي ۽ سهڪندي ڪرسيءَ تي ڪري پيو. ۽ سيني کي پري رهڻ لاءِ ڇيائين ڇو ته هو بلڪل ٽڪجي چور ٿي ويو هو—هن ڇيو ته هو هاڻي ٽن بادشاهتن جي بدلي ۾ به اهڙو سفر ٻيهر نه ڪندو.

”۽ ان سفر جي آخر ۾ مون کي ماري ڇڏڻ جو ارادو هو!“ هن پنهنجو وڏو ڪوٽ ڪولينديچيو جنهن ۾ ڪا شيءِ ويڙهيل هئي. ”هيڏانهن ڏس زال! مان پنهنجي زندگيءَ ۾ ڪڏهن بہ ائين خوار ناهيان ٿيو جيترو هن سان ٿيو آهيان: پر توکي هيءَ خدا جي طرفان هڪ تحفو سمجهي رکڻي پوندي. جيتوڻيڪ هيءَ ايتري ئي ڪاري آهي جڙ تہ سڏو شيطان وٽان آئي هجي.“

اسين سڀ چوڌاري گڏ ٿياسين. ۽ مون مس ڪيٽي جي مٿان ڏٺو تہ هڪ گندو ڦاٽل ڪپڙن وارو، ۽ ڪارن وارن وارو ٻار هو. جيڪو ايڏو وڏو هو جو هلي ۽ ڳالهائي سگهي پيو: حقيقت ۾ ان جو چهرو ڪيٽرين کان بہ وڏو لڳي رهيو هو. پر جڏهن ان کي پيرن تي بيهاريو ويو تہ ان فقط چوڌاري گهوريو. ۽ بار بار ڪا اهڙي عجيب ٻولي ڳالهائي جيڪا ڪنهن کي بہ سمجهہ ۾ نہ پئي آئي. مان ڊڄي ويس. ۽ مسز ارنشا ان کي گهر مان ٻاهر ڪڍڻ لاءِ تيار هئي: هوءَ ڪاوڙجي وئي ۽ چيڙ لڳي تہ هو ڪيئن ان خانہ بدوش (gipsy) ٻار کي گهر ۾ کڻي آيو آهي جڏهن تہ انهن وٽ کارائڻ ۽ پالڻ لاءِ پنهنجا ٻار موجود آهن؟ هن جو ان سان ڇا ڪرڻ جو ارادو آهي، ڇا هو چريو ٿي ويو آهي؟ مالڪ ڪيس سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي؛ پر هو واقعي ٽڪاوت سبب اڌ مئل ٿي چڪو هو. ۽ سندس زال جي چنبڻ جي وچ ۾ مان جيڪو سمجهي سگهيس، اهو هي هو تہ هن ان ٻار کي ليورپول جي گهٽين ۾ ٻکايل، بي گهر، ۽ گونگن وانگر ڏٺو هو. جتان هن ڪيس ڪنيو ۽ سندس وارثن بابت پڇا ڪئي. هن ٻڌايو تہ ڪنهن کي بہ خبر نہ هئي تہ هو ڪنهن جو آهي؛ ۽ سندس پيسو ۽ وقت ٻئي محدود هئا، تنهنڪري هن سوچيو تہ اجايا خرچ ڪرڻ بدران ڪيس پاڻ سان گڏ گهر وٺي اچي: ڇو تہ هن فيصلو ڪيو هو تہ هو ان کي ان حالت ۾ نہ ڇڏيندو. خير، نتيجو اهو نڪتو تہ منهنجي مالڪياڻي بڙبڙ ڪندي ماڻ ٿي وئي؛ ۽ مسٽر ارنشا مون کي چيو تہ هن کي ڏوئي صاف ڪپڑا پارايان. ۽ ڪيس ٻارن سان گڏ سمهاريان.

هنڊلي ۾ ڪيٽي تيستائين ماڻ ڪري ڏسندا ۽ ٻڌندا رهيا جيستائين ماحول پرسڪون ٿيو: پوءِ، ٻنهي پنهنجي پيءُ جي ڪيسن مان پنهنجا گهريل تحفا ڳولڻ شروع ڪيا. هنڊلي ڇوڏهن سالن جو ڇوڪرو هو. پر جڏهن هن وڏي ڪوٺ مان وائلن جا ٽڪرا نڪرندا ڏٺا ته هو روئڻ لڳو. ۽ جڏهن ڪيٽيءَ کي خبر پئي ته پيءُ ان اجنبي ٻار کي سنيالڻ جي چڪر ۾ سندس ڇهبڪ گم ڪري ڇڏيو آهي، ته هن ان بيوقوف ٻار ڏانهن منهن ناهيندي ۽ ٽڪيندي پنهنجي ڪاوڙ ڏيکاري. جنهن تي ڪيس پيءُ کان هڪ زوردار چماٽ لڳي ته جيئن هوءَ سڀ اخلاق سکي. انهن ٻنهي ان ٻار کي پنهنجي بستري يا پنهنجي ڪمري ۾ رکڻ کان بلڪل انڪار ڪيو. ۽ مون ۾ به ايتري ئي سمجھ هئي، تنهنڪري مون ان کي ڏاڪڻين جي چبوتري تي سمهاري ڇڏيو. اها اميد ڪندي ته شايد صبح تائين اهو اتان ڀڄي وڃي. اتفاق سان، يا پنهنجي آواز ٻڌي ڇڪجندي، اهو ريڙهيون پائيندو مسٽر ارنشا جي دروازي تائين پهتو. جتي هن ان کي صبح جو ڪمري مان نڪرندي ڏٺو. پڇا ڳاڇا ٿي ته اهو اتي ڪيئن پهتو. مون کي سچ ٻڌائڻو پيو. ۽ منهنجي بزدلي ۽ بي رحميءَ جي سزا طور مون کي ڪجھ ڏينهن لاءِ گھر مان ڪڍيو ويو.

اهو هيٽ ڪلف جو خاندان سان پهريون تعارف هو. جڏهن مان ڪجھ ڏينهن کانپوءِ واپس آيس (ڇو ته مان پنهنجي نيڪاليءَ کي هميشہ لاءِ نہ سمجهيو هو)، مون ڏٺو ته هنن سندس نالو "هيٽ ڪلف" رکي ڇڏيو هو: اهو نالو هڪ پٽ جو هو جيڪو ننڍپڻ ۾ ئي مري ويو هو. ۽ تڏهن کان وٺي اهو ئي سندس پهريون ۽ خانداني نالو بڻجي ويو. مس ڪيٽي ۽ هن جي هاٽي ڏاڍي سٺي سنگت هئي؛ پر هنڊلي هن سان نفرت ڪندو هو: ۽ سچ پچو ته مان به ائين ئي ڪندي هئس: ۽ اسين ڪيس ڏاڍو تنگ ڪندا هئاسين ۽ ساٽس شرم جوڳو سلوڪ ڪندا هئاسين: ڇو ته مان ايتري سمجھدار نہ هئس جو پنهنجي

ناانصافيءَ کي محسوس ڪريان، ۽ مالڪياڻي ۽ ڪڏهن سندس حق ۾ هڪ لفظ نہ ڳالهايو جڏهن هوءَ ساڻس ظلم ٿيندي ڏسندي هئي.

هو هڪ اداس ۽ صبر وارو ٻار هو، شايد خراب سلوڪ سهي سهي سخت ٿي ويو هو: هو هنڌلي جي مار ۽ بغير اک ڇنيڙ يا ڳوڙهو ڪيرائڻ جي سهي ويندو هو. ۽ منهنجي ڇيٽين هٽڻ تي هو فقط هڪ ڏڳهو ساهہ ڪڍندو ۽ اکيون ڪولينڊو هو. جڏ ته هن پاڻ کي پاڻ ئي حادثاتي طور تي تڪليف ڏني هجي، ۽ ڪنهن ٻئي جو ڪو ڏوهہ نہ هجي. هن جي ان برداشت پراڻي مستر ارنشا کي ڏاڍو ڪاوڙايو. جڏهن ڪيس خبر پئي ته سندس پٽ ان مسڪين يتيم ٻار تي ظلم ڪري رهيو آهي. هو هيٺ ڪلف ڏانهن عجيب طرح مائل ٿي ويو. هو ان جي هر ڳالهہ تي يقين ڪندو هو (جيتوڻيڪ هو تمام گهٽ ڳالهائيندو هو. ۽ عام طور تي سچ ڳالهائيندو هو)، ۽ ڪيس ڪيٽيءَ کان ۽ وڌيڪ پيار ڪندو هو. جيڪا پنهنجي شرارتن سبب ايتري پسنديده نہ رهي هئي.

تنهنڪري، بلڪل شروعات کان ئي، هن گهر ۾ خراب جذبا پيدا ڪيا؛ ۽ مسز ارنشا جي موت تي، جيڪو ٻن سالن کان ۽ گهٽ عرصي اندر ٿيو. نوجوان مالڪ (هنڌلي) پنهنجي پيءُ کي دوست بدران هڪ ظالم سمجهڻ لڳو هو. ۽ هيٺ ڪلف کي پنهنجي ماءُ پيءُ جي پيار ۽ پنهنجن حقن جو غاصب سمجهندو هو. ۽ انهن ناانصافين تي سوچيندي هن ۾ تلخي وڌي وئي. مان ڪجهہ وقت لاءِ هنڌلي سان همدردي ڪندي هئس، پر جڏهن ٻارن کي اورڙي (Measles) نڪتي، ۽ مون کي انهن جي سار سنيال ڪرڻي پئي، ته منهنجو خيال بدلجي ويو. هيٺ ڪلف ڏاڍو سخت بيمار هو. ۽ جڏهن هو موت ۽ زندگيءَ جي ڪشمڪش ۾ هو، ته هو چاهيندو هو ته مان همیشہ سندس بستري وٽ رهان: مون کي لڳو ته هو سمجهي ٿو ته مان سندس لاءِ گهٽو ڪجهہ ڪيو آهي، پر ڪيس ايتري سمجهہ نہ هئي

ته مان اها ڏميواري مجبوريءَ ۾ نيائي رهي هئس. بهرحال، مان اهو ضرور چوندس ته هو سڀ کان پرسکون ٻار هو جنهن جي ڪنهن نرس سنياڻ ڪئي هجي. هن ۽ ٻين ٻارن جي وچ ۾ فرق مون کي مجبور ڪيو ته مان ساڻس گهٽ تعصب رکان. ڪيٽي ۽ سندس ڀاءُ مون کي ڏاڍو تنگ ڪيو: پر هو (هيٿ ڪلف) هڪ گهيٽي وانگر بي شڪايت هو. جيتوڻيڪ سندس سخنتيءَ، نه ڪي نرميءَ، ڪيس گهٽ تڪليف ڏيندڙ ٻڌايو هو.

هو بيماريءَ مان نڪري آيو. ۽ ڊاڪٽر چيو ته اهو وڏي حد تائين منهنجي ڪري ممڪن ٿيو. ۽ منهنجي سار سنياڻ جي تعريف ڪيائين. مان انهن تعريفن تي فخر محسوس ڪندي هئس، ۽ ان ٻار ڏانهن نرم ٿي ويس جنهن جي ڪري مون اهي تعريفون حاصل ڪيون هيون، ۽ ائين هنڌلي پنهنجي آخري ساٿي ٻه وڃائي وينو: پر پوءِ ٻه مان هيٿ ڪلف تي عاشق نه ٿي سگهيس، ۽ مان اڪثر حيران ٿيندي هئس ته منهنجو مالڪ ان اداس ڇوڪري ۾ ڇا ٿو ڏسي جو ان جي ايڏي تعريف ٿو ڪري، جنهن مون کي ڪڏهن ٻه ياد ناهي ته ڪنهن شڪرگذاريءَ جي نشانيءَ سان ان پيار جو جواب ڏنو هجي. هو پنهنجي محسن (مسٽر ارنشا) سان بدتميز نه هو، هو رڳو بي حس هو. جيتوڻيڪ هو چگهيءَ طرح ڄاڻندو هو ته سندس مالڪ جي دل تي ڪيترو قبضو آهي، ۽ ڪيس احساس هو ته هو رڳو هڪ ٻگاهه ڪندو ۽ سڄو گهر سندس خواهشن اڳيان جهڪي ويندو. مثال طور، مون کي ياد آهي ته مسٽر ارنشا هڪ ڀيري ميلي مان گهوڙي جا ٻه ٻچا (colts) خريد ڪيا، ۽ ٻنهي ڇوڪرن کي هڪ هڪ ڏنو. هيٿ ڪلف سڀ کان خوبصورت ٻچو ورتو، پر اهو جلدي لنگڙو ٿي پيو. ۽ جڏهن ڪيس اها خبر پئي، ته هن هنڌلي کي چيو—

"توکي مون سان گهوڙو متائڻو پوندو: مون کي پنهنجو پسند ناهي؛ ۽ جيڪڏهن تون ائين نه ڪندين ته مان تنهنجي پيءُ کي ٻڌائيندس ته تو هن هفتي مون کي ٽي پيرا ماريو آهي،

۽ کيس پنهنجي ٻانهن ڏيکاريندس، جيڪا ڪلهي تائين نيري ٿي چڪي آهي.“ هنڌلي پنهنجي زبان ٻاهر ڪڍي ۽ کيس ڪنن تي چمائڻ هنئي. ”بهتر آهي ته تون جلدي ائين ڪر،“ هن ضد ڪندي، دروازي ڏانهن پڇندي چيو (هو اصطبل ۾ هڪ) : ”توکي ڪرٽو ئي پوندو: ۽ جيڪڏهن مون انهن چمائڻ جو ٻڌايو ته توکي اهي سود سميت واپس ملنديون.“ ”پري ٿي، ڪتا!“ هنڌلي رڙ ڪندي ڪيس گاهه تورڻ واري لوهه جي تور (weight) سان ڏمڪايو. ”اچلاءِ ان کي،“ هن اتي ئي ٻيهي جواب ڏنو ”۽ پوءِ مان کيس ٻڌائيندس ته ڪيئن تو فخر سان چيو هو ته جيئن ئي هو (پيءُ) مرندو تون مون کي گهر مان ڪڍي ڇڏيندين. ۽ پوءِ ڏس ته هو توکي سڏو ٻاهر ڪڍي ٿو يا نه.“ هنڌلي اهو لوهه جو ٽڪرو اچلايو. جيڪو سندس سيني تي لڳو. ۽ هو ڪري پيو. پر جلدي ساهه ڪڍندو ۽ پيلي چهري سان ٻيهر اٿي ٻيٺو. ۽ جيڪڏهن مان کيس نه روڪيان ها، ته هو سڏو مالڪ وٽ وڃي ها. ۽ پنهنجي حالت ذريعي ان ماڻهو کي ڏوهاري ثابت ڪري پورو بدلو وٺي ها. ”ته پوءِ منهنجو گهوڙو ڪڍ خان۽ بدوش!“ نوجوان ارنشا چيو. ”۽ مان دعا ٿو ڪريان ته اهو تنهنجي ڳچي ۾ڇڏي: ان کي ڪڍ، ۽ تباهه ٿي، اي فقير مداخلت ڪندڙ! ۽ منهنجي پيءُ کي دوکو ڏئي سندس سپ ڪجهه کسي وڃ: پر ان کانپوءِ کيس ضرور ڏيکارجانءِ ته تون اصل ۾ ڇا آهين، شيطان جا ٻچا.—۽ هي به وڃ، مون کي اميد آهي ته هو لت هڻي تنهنجو مغز ڪڍي ڇڏيندو!“

هيڻ ڪلف ان جانور کي کولڻ ۽ پنهنجي جاءِ تي ٻڌڻ لاءِ ويو هو. هو ان جي پويان گذري رهيو هو. جڏهن هنڌلي پنهنجي ڳالهه ختم ڪندي کيس ڏکو ڏئي گهوڙي جي پيرن هيٺان ڪيرايو. ۽ اهو ڏسڻ لاءِ ٻيهڻ کانسواءِ ته سندس خواهش پوري ٿي يا نه. جيترو تيز ٿي سگهيو پڇي ويو. مان اها ڳالهه ڏسي حيران رهجيس ته ان ٻار ڪيڏي نه سکون سان پاڻ کي اٽاريو. ۽ پنهنجو ڪم جاري رکيو. هنون (saddles) ۽ سپ ڪجهه مٽايو. ۽ گهر

ڀر داخل ٿيڻ کان اڳ ٿوري دير گاهه تي ويهي رهيو ته جيئن ان زوردار ڏڪ جي تڪليف گهٽ ٿئي. مون کيس آسانيءَ سان راضي ڪري ورتو ته هو پنهنجي زخم جو الزام گهوڙي تي لڳائي: کيس ان ڳالهه جي ڪا پرواهه نه هئي ته ڪهڙي ڪهاڻي ٻڌائي وئي جيستائين کيس اها شيءِ ملي وئي جيڪا هن چاهي ٿي. حقيقت ۾، هو اهڙين ڳالهين جي ايتري ته گهٽ شڪايت ڪندو هو. جو مون واقعي سمجهيو ته هو بدلو وٺڻ وارو ناهي: پر مان مڪمل طور دوکو کائي چڪي هئس، جيئن توهان اڳتي ٻڌندا.

باب پنجون

وقت گذرڻ سان گڏ مسٽر ارنشا جي صحت ڪرڻ لڳي. هو چست ۽ صحتمند هو. پر اوچتو سندس طاقت جواب ڏئي وئي. ۽ جڏهن هو رڳو چلهي جي ڪنڊ تائين محدود ٿي ويو تہ هو ڏاڍو چڙچڙو ٿي پيو. هڪ معمولي ڳالهہ تہ ڪيس ناراض ڪري ڇڏيندي هئي. ۽ پنهنجي حڪم جي ذري جيتري بہ نافرمانيءَ جو شڪ ڪيس غصي ۾ چريو ڪري ڇڏيندو هو. اهو خاص طور تي تڏهن نظر ايندو هو جڏهن ڪو سندس پسنديده (هيٺ ڪلف) تي حڪم هلائڻ يا مٿس حاوي ٿيڻ جي ڪوشش ڪندو هو: هو ان ڳالهہ تي ڏاڍو حسد ڪندو هو مبادا ڪو ڪيس (هيٺ ڪلف ڪي) ڪو غلط لفظ چئي ويهي. ڪيس اهو خيال ذهن ۾ ويهي ويو هو تہ جيئن تہ هو هيٺ ڪلف کي پسند ڪري ٿو. ان ڪري ٻيا سڀ ان سان نفرت ڪن ٿا. ۽ ڪيس نقصان پهچائڻ چاهين ٿا. اها ڳالهہ ان ڇوڪري لاءِ نقصانڪار هئي. ڇو تہ اسان مان جيڪي نرم دل هئا اهي مالڪ کي ناراض ڪرڻ نٿي چاهيندا هئا. تنهنڪري اسين سندس ان طرفداريءَ کي برداشت ڪندا هئاسين. ۽ اها رعايت ان ہار جي غرور ۽ خراب مزاج لاءِ وڏي خوراڪ هئي. پر پوءِ بہ ائين ڪرڻ هڪ طرح سان ضروري ٿي پيو هو. بہ ٿي ٻيرا، جڏهن پيءُ ويجهو هو ۽ هنڌلي پنهنجي نفرت جو اظهار ڪيو تہ ان پوڙهي کي سخت ڪاوڙ اچي وئي: هن ڪيس مارڻ لاءِ پنهنجي لٺ کنئي، پر ڪمزوريءَ سبب ائين نہ ڪري سگهڻ تي ڪاوڙ ۾ ڏڪندو رهيو.

آخر ڪار، اسان جي پاديريءَ (ان وقت اسان وٽ هڪ پادري هو جيڪو ننڍڙن لنڊن ۽ ارنشا ہارن کي پڙهائي ۽ پنهنجي زمين جي ٽڪري تي هارپو ڪري گذر سفر ڪندو هو) صلاح ڏني تہ ان نوجوان (هنڌلي) کي ڪالیج موڪليو ويجي. ۽ مسٽر ارنشا ڳري دل سان راضي

ٿي ويو. چو ته هن چيو— "هنڊلي ڪنهن ڪم جو ناهي، ۽ جتي به ويندو ڪڏهن به ترقي نه ڪندو."

مون کي سچي دل سان اميد هئي ته هاڻي اسان وٽ سڪون هوندو. مون کي اهو سوچي ڏک ٿيندو هو ته مالڪ کي سندس ئي سني ڪم سبب تڪليف ٿي رهي هئي. مون سوچيو ٿي ته سندس عمر جي بيزاري ۽ بيماري خانداني جهيڙن سبب هئي؛ جيئن هو پاڻ به ائين ئي سمجهندو هو: پر سچ پچو سائين ته اها سندس ڪمزور ٿيندڙ جسم جي ڪري هئي. ان جي باوجود به اسين سڀ وقت گذاريون ها، پر رڳو بن ماڻهن جي ڪري ائين نه ٿيو—مس ڪيٽي، ۽ جوزف (نوڪر): توهان کيس مٽي ڏئو هوندو. مون کي پڪ آهي. هو تڏهن به، ۽ شايد هاڻي به، هڪ اهڙو بيزار ڪندڙ ۽ پاڻ کي سچو سمجهندڙ منافق آهي جيڪو هميشه انجيل (Bible) مان پنهنجي لاءِ رحم جا واعدا ڳوليندو ۽ پاڙيسرين لاءِ لعنتون ڪيندو هو. پنهنجي وعظ ۽ مذهبي ڳالهين ذريعي، هن مستر ارنشا تي وڏو اثر ڇڏيو هو، ۽ جيئن جيئن مالڪ ڪمزور ٿيندو ويو ان جو اثر اوترو ئي وڌندو ويو. هو کيس سندس روح جي چوٽڪاري، ۽ هارن تي سختي ڪرڻ بابت مسلسل پريشان ڪندو رهندو هو. هن کيس ان ڳالهه تي همٿايو ته هو هنڊلي کي هڪ گنهگار سمجهي؛ ۽، هر رات، هو پابنديءَ سان هيٺ ڪلف ۽ ڪيٽرين خلاف شڪايتن جي هڪ ڏگهي ڪهاڻي ٻڌائيندو هو: پر هميشه ارنشا جي ڪمزوريءَ جو فائدو وٺندي سڀ کان وڏو الزام ڪيٽرين تي لڳائيندو هو.

يقيناً هن جون ڪجهه اهڙيون عادتون هيون جيڪي مون کنهن ٻار ۾ اڳ ڪڏهن نه ڏٺيون هيون؛ ۽ هوءَ ڏينهن ۾ پنجاهه ڀيرا يا ان کان به وڌيڪ اسان جو صبر آزمائيندي هئي: جنهن وقت کان هوءَ مٽان کان هيٺ ايندي هئي ۽ جيستائين سمهڻ ويندي هئي،

اسان کي هڪ منٽ جي بہ پڪ نہ هوندي هئي تہ هوءَ کا شرارت نہ ڪندي. سندس جذبا هميشہ عروج تي هوندا هئا. هن جي زبان مسلسل هلندي رهندي هئي—ٻڪائڻ، کلڻ، ۽ هر ان ماڻهوءَ کي تنگ ڪرڻ جيڪو ساڻس گڏ ائين نہ ڪندو هو. هوءَ هڪ جهنگلي ۽ شرارتي ڇوڪري هئي—پر سندس اکيون سڀ کان پياريون، مسڪراهٽ سڀ کان مٺي، ۽ سموري علائقي ۾ سڀ کان هلڪا قدم هن جا هئا: ۽ آخرڪار، مان سمجهان ٿي تہ هن جو ارادو ڪنهن کي نقصان پهچائڻ نہ هوندو هو. ڇو تہ هڪ پيرو جڏهن هوءَ توهان کي سڄ پڄ رئاري وجهندي هئي، تہ ائين گهٽ ٿيندو هو جو هوءَ توهان وٽ نہ ويهي، ۽ توهان کي خاموش ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪري تہ جيئن هوءَ توهان کي دلاسا ڏئي سگهي. هوءَ هيٺ ڪلف سان تمام گهڻو پيار ڪندي هئي. سڀ کان وڏي سزا جيڪا اسين سندس لاءِ سوچي سگهندا هئاسين اها هيءَ هئي تہ کيس هن کان پري رکيو وڃي: پر هن جي (هيٺ ڪلف جي) ڪري ئي کيس اسان سيني کان وڌيڪ دڙڪا ملندا هئا. راند دوران، کيس نندڙي مالڪياڻي ٻڌجڻ ڏاڍو پسند هو. پنهنجي هٿن جو ڪليل استعمال ڪندي ۽ پنهنجي ساٿين تي حڪم هلائيندي هئي: هن مون سان بہ ائين ڪيو. پر مان چماٽون ۽ حڪم برداشت نہ ڪندي هئس؛ ۽ مون کيس اهو ٻڌائي ڇڏيو هو.

مسٽر ارنشا پنهنجي ٻارن جا مذاق نٿي سمجهيو: هو هميشہ انهن سان سخت ۽ سنجيده رهيو هو. ۽ ڪيٿرين کي، پنهنجي جاءِ تي، اها خبر نہ پئي پوي تہ سندس پيءُ بيماريءَ جي حالت ۾ پنهنجي جوانيءَ واري دور کان وڌيڪ چڙچڙو ۽ بي صبر ڇو ٿي ويو آهي. سندس چڙچڙا دڙڪا هن (ڪيٿرين) ۾ کيس وڌيڪ چيڙائڻ جي هڪ شرارتي خوشي پيدا ڪندا هئا: هوءَ تڏهن سڀ کان وڌيڪ خوش هوندي هئي جڏهن اسين سڀ گڏجي کيس دڙڪا ڏيندا هئاسين. ۽ هوءَ پنهنجي بي باڪ، مغرور نظرن ۽ تيار لفظن سان اسان جو مقابلو ڪندي هئي؛ جوزف جي مذهبي لعنتن جو مذاق اڏائيندي، مون کي تنگ ڪندي،

۽ بلڪل اهو ئي ڪندي هئي جنهن کان سندس پيءُ کي سپ کان وڌيڪ نفرت هئي—اهو ڏيکاريندي ته ڪيئن سندس نقلي بدتميزي، جنهن کي هو (پيءُ) حقيقي سمجهندو هو ان جو هيٺ ڪلف تي سندس (پيءُ جي) نرميءَ کان وڌيڪ اثر آهي: ڪيئن اهو چوڪرو هن جي هر ڀالهه مڃيندو، ۽ پيءُ جي رڳو تڏهن مڃيندو جڏهن هن جي پنهنجي مرضي هوندي، سڃو ڏينهن جيترو خراب ٿي سگهيو اوترو خراب رويو رکڻ کانپوءِ، ڪڏهن ڪڏهن هوءَ رات جو پيار سان پرچائڻ ايندي هئي. "نه، ڪيٽي،" پوڙهو چوندو هو، "مان توسان پيار نٿو ڪري سگهان، تون پنهنجي پاءُ کان بہ خراب آهين. وڃ، وڃي پنهنجي دعا گهر، پار، ۽ خدا کان معافي وٺ. مون کي لڳي ٿو ته مون کي ۽ تنهنجي ماءُ کي پڇتاءُ ڪرڻ گهرجي ته اسان توکي ڇو پاليو!" شروعات ۾ ان ڀالهه کيس رئاريو ٿي: پر پوءِ مسلسل ڏکارجي وڃڻ کيس سخت ڪري ڇڏيو، ۽ جڏهن مان کيس چوندي هئس ته هوءَ پنهنجي غلطين تي معافي گهري، ته هوءَ کلڻ لڳندي هئي.

پر آخرڪار، اهو وقت اچي ويو جنهن مسٽر ارنشا جي دنياوي تڪليفن جو خاتمو آندو. آڪٽوبر جي هڪ شام جو، هو پنهنجي ڪرسيءَ تي باهه جي پرسان وينو ئي خاموشيءَ سان مري ويو. گهر جي چوڌاري تيز هوا گُهلي رهي هئي، ۽ چلهي جي اندر شور ڪري رهي هئي: اهو جهنگلي ۽ طوفاني آواز هو، پر موسم ٺڏي نه هئي، ۽ اسين سپ گڏ هئاسين—مان، چلهي کان ٿورو پري، پنهنجي اٽت جي ڪم ۾ رڌل هئس، ۽ جوزف ميز وٽ پنهنجو انجيل پڙهي رهيو هو (چاڪاڻ ته ان وقت نوڪر عام طور تي پنهنجو ڪم ختم ڪرڻ کانپوءِ گهر اندر ويهندا هئا). مس ڪيٽي بيمار هئي، ۽ ان ڪري هوءَ خاموش هئي: هوءَ پنهنجي پيءُ جي گوڏي سان ٽيڪ ڏيو وينو هئي، ۽ هيٺ ڪلف هن جي هنج ۾ مٿو رکيو فرش تي ليٽيل هو. مون کي ياد آهي ته مالڪ ننڍ جي جهوٽن ۾ وڃڻ کان اڳ هن جي پياري وارن تي هٿ ڦيري رهيو هو—هن کي ان مهل ڏاڍو نرم ڏسي هو خوش ٿي رهيو

هو—ءِ چئي رهيو هو ”تون هميشہ هڪ سني چوڪري چو نٽي رهي سگهين، ڪيٽي؟“ ءِ هن پنهنجو منهن مٽي ڪٽي هن ڏانهس ڏنو ءِ ڪلي، جواب ڏنو ”توهان هميشہ هڪ سٺا ماڻهو چو نٽا رهي سگهو، بابا؟“ پر جيئن ئي هن ڏنو تہ هو ٻيهر ناراض ٿي ويو آهي، هن سندس هٿ کي چميو ءِ چيو تہ هوءَ ڪيس ٻگائي سمهارينديِ. هوءَ ڏاڍي هلڪي آواز ۾ ٻگائڻ لڳي، جيستائين هن (پيءُ) جون آڱريون سندس آڱرين تان ڪري ڇيون، ءِ سندس مٿو پنهنجي سيني تي ڪري ڇيو. پوءِ مون هن کي ماڻ ڪرڻ ءِ نہ ڇُرڻ لاءِ چيو، متان هو جاڳي پويِ. اسين سڀئي مڪمل اڌ ڪلاڪ تائين ڪوئن وانگر خاموش رهياسين، ءِ شايد ايڏو وڌيڪ دير تائين ائين ئي رهون ها، پر جوزف، پنهنجو باب ختم ڪرڻ کانپوءِ اٿيو ءِ چيو تہ هن کي مالڪ کي دعائن ءِ سمهڻ لاءِ جاڳائڻ گهرجي. هو اڳتي وڌيو ءِ ڪيس نالي سان سڏيائين، ءِ سندس ڪلهي تي هٿ رکيائين، پر هو نہ چريو: تنهنڪري هن ميڙ بتي هنئي ءِ ڏانهس ڏنو. جيئن ئي هن روشني هيٺ رکي مون کي لڳو تہ ڪا ڳالهہ خراب آهي، ءِ ٻارن مان هر هڪ کي ٻانهن کان پڪڙيندي، ڪين سرگوشيءَ ۾ چيو تہ ”مٽي وڃو، ءِ گهٽ گوڙ ڪريو—توهان اڄ رات اڪيلا دعا گهري سگهو ٿا—هن کي ڪجهہ ڪم آهي.“

”مان پهرين بابا کي شب بخير چوندس،“ ڪيٽرين چيو، ءِ ان کان اڳ جو اسين ڪيس روڪيون هن پنهنجون ٻانهون سندس ڳچيءَ ۾ وجهي ڇڏيون. ان ويچاريءَ فوري طور تي پنهنجي نقصان جو اندازو لڳائي ورتو—هوءَ رڙ ڪري اٿي—”اوهہ، هو مري ويو آهي، هيٺ ڪلف! هو مري ويو آهي!“ ءِ انهن ٻنهي ڏاڍي دل ڏکائيندڙ روئڻ شروع ڪيو.

مون بہ انهن سان گڏجي وڏي آواز ۾ ءِ دردناڪ طريقي سان روئڻ شروع ڪيو. پر جوزف چيو تہ اسان چا پيا سوچيون جو جنت جي هڪ نيڪ انسان تي ايڏو گوڙ پيا ڪريون. هن

مون کي چيو تہ پنهنجو چولو پايان ۽ ڊاڪٽر ۽ پادريءَ لاءِ گيمرتن ڏانهن پڄان. ان وقت مون کي سمجهہ ۾ نہ پيو اچي تہ انهن ٻنهي جو ڇا فائدو هوندو. بهرحال، مان ويس، تيز هوا ۽ مينهن جي وچ مان، ۽ هڪ، يعني ڊاڪٽر کي پاڻ سان گڏ وٺي آيس؛ ٻئي چيو تہ هو صبح جو ايندو. جوزف کي معاملو سمجهائڻ لاءِ ڇڏي، مان ٻارن جي ڪمري ڏانهن ڊوڙيس: انهن جو دروازو ٽورو ڪليل هو مون ڏٺو تہ اهي ليٽيا ئي نہ هئا، جيتوڻيڪ اڌ رات گذري چڪي هئي؛ پر اهي هاڻي پرسکون هئا، ۽ انهن کي تسلي ڏيڻ لاءِ منهنجي ضرورت نہ هئي. اهي ننڍڙا روح هڪ ٻئي کي اهڙن سٺن خيالن سان دلاسا ڏئي رهيا هئا جيڪي مان ڪڏهن سوچي ٻہ نہ سگهان ها: دنيا جي ڪنهن ٻہ پادريءَ ڪڏهن جنت کي ايڏو خوبصورت نہ چٽيو هوندو جيترو انهن پنهنجي معصومانہ ٻگالهين ۾ ڪيو؛ ۽، جڏهن مان سڏڪندي ٻڌي رهي هئس، مان اها خواهش ڪرڻ کان رهي نہ سگهيس تہ ڪاش اسين سڀئي اتي گڏجي محفوظ هجون.

باب ڇهون

مسٽر هنڊلي جنازي تي گهر آيو. ۽—هڪ اهڙي ڳالهه جنهن اسان کي حيران ڪري ڇڏيو. ۽ پاڙيسرين ۾ چوڏاري چغليون شروع ڪرائي ڇڏيون—هو پاڻ سان گڏ هڪ زال وٺي آيو هو. هوءَ ڪير هئي، ۽ ڪٿي جائي هئي، ان بابت هن اسان کي ڪڏهن نه ٻڌايو: شايد، هن وٽ نه پئسو هو ۽ نه ئي کو نالو جيڪو سندس سفارش ڪري سگهي، نه ته هو پنهنجي پيءُ کان هي رشتو مشڪل ئي لڪائي ها.

هوءَ اهڙي نه هئي جيڪا پنهنجي ذات جي ڪري گهر کي گهٽو پريشان ڪري ها. دروازي جي چائنڊ پار ڪرڻ سان ئي هر شيءِ جنهن تي هن جي نظر پئي، ان کيس خوش ڪيو. ۽ هر اهو واقعو جيڪو سندس چوڏاري ٿيو ان بہ: سواءِ دفنائڻ جي تيارين، ۽ ماتم ڪندڙن (سوڳوارن) جي موجودگيءَ جي. ان دوران سندس ورتاءَ مان مون کي لڳو ته هوءَ اڃ چري آهي: هوءَ پڄي پنهنجي ڪمري ۾ وئي، ۽ مون کي بہ پاڻ سان گڏ هلڻ تي مجبور ڪيائين، جيتوڻيڪ مون کي هارن کي ڪپڙا پارائڻا هئا: ۽ اتي هوءَ ڏکندي ۽ پنهنجا هٿ مهٽيندي ويهي رهي، ۽ بار بار پڇڻ لڳي— "ڇا اهي هليا ويا؟" پوءِ هن انتهائي جذباتي انداز ۾ ٻڌائڻ شروع ڪيو ته ڪارو رنگ ڏسڻ جو مٿس ڪهڙو اثر ٿيندو آهي: هوءَ چرڪي پئي، ڏکڻ لڳي، ۽ آخرڪار روئڻ شروع ڪيائين—۽ جڏهن مون پڇيو ته ڇا ڳالهه آهي، ته هن جواب ڏنو. ڪيس خبر ناهي: پر ڪيس مرڻ کان ڏاڍو ڊپ ٿو لڳي! مون سوچيو ته هن جي مرڻ جو امڪان اوترو ئي گهٽ آهي جيترو منهنجو. هوءَ ڪجهه سنهڙي هئي، پر نوجوان، ۽ تازي رنگت واري هئي، ۽ هن جون اکيون هيرن وانگر چمڪندڙ هيون. البته، مون اهو ضرور محسوس ڪيو ته ڏاڪٽرين چڙهڻ سان سندس ساهه تيزي سان کڄڻ لڳندو هو: ڪنهن بہ اوچتي هلڪي شور سان هوءَ ڏکي ويندي هئي، ۽ ڪڏهن

ڪڏهن ڪيس ڏاڍي تڪليف ڏيندڙ ڪنگهه ٿيندي هئي: پر مون کي ڪا خبر نه هئي ته اهي علامتون ڪهڙي خطري جو اشارو هيون. ۽ نه ئي مون ۾ هن سان همدردي ڪرڻ جو ڪو جذبو هو. مسٽر لاڪ وود، اسين هتي عام طور تي ڏارين سان تيستائين ناهيون ملندا جيستائين اهي پاڻ اسان سان نه ملن.

نوجوان هنڊلي ارنشا پنهنجي تن سالن جي غير موجودگيءَ ۾ گهٽو تبديل ٿي ويو هو. هو ڪمزور ٿي ويو هو. سندس رنگت ڦڪي پئجي وئي هئي، ۽ هن جو ڳالهائڻ توڙي لباس بلڪل مختلف هو. ۽ پنهنجي واپسيءَ واري ڏينهن ئي هن مون ۽ جوزف کي چيو ته اسان کي هاٿي کان پنهنجي رهائش پوئين رڌڻي ۾ رکڻي پوندي، ۽ هي گهر سندس لاءِ خالي ڪرڻو پوندو. حقيقت ۾، هو هڪ ننڍي خالي ڪمري ۾ غاليچو وڇائي ۽ ديوارن تي ڪاغذ لڳائي ان کي ويهڻ جي جاءِ (پارلر) بڻائڻ چاهيندو هو. پر سندس زال اڇي فرش، وڏي برنڊڙ چلهي، ٽامي جي ٽانون، الماري، ڪتن جي گهر، ۽ ان ڪليل جاءِ تي جتي هو عام طور تي ويهندا هئا، ايڏي ته خوشي ظاهر ڪئي جو هن سوچيو ته سندس آرام لاءِ اهو ضروري ناهي، ۽ ائين هن اهو ارادو ترڪ ڪري ڇڏيو.

هن پنهنجي نئين واقفيت ۾ هڪ ڀيٽ ڳولي به خوشي ظاهر ڪئي. شروعات ۾ هوءَ ڪيٿرين سان ڏاڍيون ڳالهيون ڪندي هئي، ڪيس چمندي هئي، ساٽس گڏ ڊوڙندي هئي، ۽ ڪيس کوڙسارا تحفا ڏيندي هئي. پر سندس اها محبت تمام جلدي ٽڪجي پئي، ۽ جڏهن هوءَ چڙچڙي ٿي پئي، ته هنڊلي ظالم بڻجي ويو. هيٿ ڪلف لاءِ ناپسنديدگيءَ جا سندس ڪجهه لفظ ئي ڪافي هئا ته جيئن هنڊلي ۾ ان چوڪري لاءِ پراڻي نفرت ٻيهر جاڳي پوي. هن ڪيس پنهنجي صحبت مان ڪڍي نوڪرن ۾ ڏڪي ڇڏيو. ڪيس پادريءَ

جي تعليم کان محروم ڪيو ۽ زور پريو تہ هو ان جي بدران ٻاهر محنت مزوري ڪري، ڪيس فارم تي ڪنهن ٻئي ڇوڪر جيتري سخت محنت ڪرڻ تي مجبور ڪيو.

هيٺ ڪلف شروعات ۾ پنهنجي ان بي عزتيءَ کي ڪافي حد تائين برداشت ڪيو. ڇاڪاڻ تہ ڪيٽي جيڪو ڪجهہ سکندي هئي اهو ڪيس سيکاريندي هئي، ۽ ٻنين ۾ ساڻس گڏ ڪم ڪندي يا کيڏندي هئي. انهن ٻنهي ڄڻ تہ جهنگلي وحشين وانگر وڌو ٿيڻ جو پڪو ارادو ڪري ورتو هو. نوجوان مالڪ کي ان ڳالهہ جي ڪا بہ پرواهہ نہ هئي تہ اهي ڪيئن ٿا رهن يا ڇا ٿا ڪن، بس اهي ڪانئس پري رهن. هو آچر ڏينهن انهن جي چرچ وڃڻ جي بہ پرواهہ نہ ڪري ها، پر جڏهن اهي غير حاضر رهندا هئا تہ جوزف ۽ پادري هن جي ان لاپرواهيءَ تي ڪيس دڙڪا ڏيندا هئا، ۽ اها ڳالهہ ڪيس ياد ڏياريندي هئي تہ هو هيٺ ڪلف کي ڇهبڪ هڻڻ جو ۽ ڪيٽرين کي منجهند يا رات جي ماني نہ ڏيڻ جو حڪم ڏئي. پر صبح جو پهاڙن (moors) تي پڄي وڃڻ ۽ سڄو ڏينهن اتي رهڻ انهن جو سپ ڪان وڌو مشغلو بڻجي ويو هو. ۽ ان ڪانپوءِ ملندڙ سزا رڳو هڪ مذاق بڻجي وئي هئي. پادري ڪيٽرين کي زباني ياد ڪرڻ لاءِ ڪٽي ڪيترا بہ باب ڏئي ڇڏي، ۽ جوزف پلي هيٺ ڪلف کي ايترو ماري جو سندس ٻانهن ۾ سور پئجي ويي؛ پر جيئن ئي اهي ٻيهر گڏ ٿيندا هئا تہ سپ ڪجهہ وساري ڇڏيندا هئا: گهٽ ۾ گهٽ ان مهل جڏهن اهي بدلي ونڊ جو ڪو شرارتي منصوبو ناهي وٺندا هئا، ۽ مون ڪيترائي ڀيرا انهن کي روز بروز وڌيڪ لاپرواهہ ٿيندي ڏسي اکيلائيءَ ۾ ڀوڙها ڀاڻيا آهن. ۽ مون ۾ هڪ لفظ بہ ڳالهائڻ جي همت نہ هئي، ان ڊپ کان تہ متان انهن بي يار و مددگار ٻارن تي منهنجو جيڪو ٿورو گهٽو اختيار بچيو هو اهو بہ ختم ٿي وڃي. هڪ آچر جي شام، اتفاق سان ڪين گوڙ ڪرڻ يا اهڙي ڪنهن معمولي غلطيءَ سبب ويهڻ واري ڪمري مان ڪڍيو ويو. ۽ جڏهن مان ڪين رات جي مانيءَ لاءِ سڏڻ ويس تہ اهي مون کي ڪٽي بہ نہ مليا. اسان سڄو گهر، مٿي

کان هيٺ تائين، اڳڙ ۽ اصطبل ڳوليا، پر اهي غائب هئا: ۽، آخرڪار، هنڌلي ڪاوڙ ۾ اچي اسان کي دروازا بند ڪرڻ جو حڪم ڏنو ۽ قسم کنيو ته ان رات کين کو به اندر اچڻ نه ڏيندو. گهر وارا سمهڻ هليا ويا، پر مان پريشانيءَ سبب ليٽي نه سگهيس، مون پنهنجي دري کولي ۽ مينهن پوڻ جي باوجود ٻڌڻ لاءِ ڪنڌ ٻاهر ڪڍيو: مون اهو پڪو ارادو ڪيو هو ته حڪم جي باوجود، جيڪڏهن اهي واپس آيا ته مان کين اندر اچڻ ڏيندس. ڪجهه دير ڪانپوءِ، مون کي رستي تي متي ايندڙ قدمن جو آواز آيو ۽ دروازي مان لالٽين جي روشني چمڪي. مون متي تي شال پاتي ۽ ٻوڙيس ته جيئن اهي دروازو کڙڪائي مسٽر ارنشا کي جاڳائڻ کان بچي سگهن. اتي هيٺ ڪلف اڪيلو هو: ڪيس اڪيلو ڏسي مان ڇرڪي ويس.

”مس ڪيٿرين ڪٿي آهي؟“ مون جلدي ۾ رڙ ڪئي. ”خدا ڪري ڪو حادثو ته نه ٿيو آهي؟“ ”ٽرش ڪراس گرينج ۾،“ هن جواب ڏنو: ”۽ مان به اتي ئي هجان ها، پر انهن وٽ ايترا اخلاق نه هئا جو مون کي ترسڻ لاءِ چون.“ ”پوءِ ته توکي سزا ملندي!“ مون چيو: ”تون جيستائين پنهنجو پاڻ کي گهر مان نه ڪڍائيندين تيستائين سڪون سان نه ويهندين. آخر ڪهڙي مصيبت توکي ٽرش ڪراس گرينج تائين پٽڪائي وئي؟“ ”مون کي پنهنجا آلا ڪپڙا لاهڻ ڏي، ته مان توکي سڀ ڪجهه ٻڌايان ٿو نيلي،“ هن جواب ڏنو. مون کيس مالڪ کي جاڳائڻ کان خبردار ڪيو ۽ جڏهن هو ڪپڙا بدلائي رهيو هو ۽ مان ميڙ بٽي وسائڻ جو انتظار ڪري رهي هئس، ته هن پنهنجي ڳالهه جاري رکي— ”مان ۽ ڪيٽي ڏوئڻ واري جاءِ مان پڇي نڪتاسين ته جيئن آزاديءَ سان گهمي سگهون. ۽ گرينج جي روشنين جي جهلڪ ڏسي، اسان سوچيو ته چو نه وڃي ڏسون ته چا لنٽن خاندان وارا به آڇر جي شام ڪنڊن ۾ ڏکندي گذاريندا آهن، جڏهن ته سندن ماڻ پيءُ ويهي کائيندا پيئندا، ڳائيندا کلندا، ۽ باهه جي اڳيان پنهنجون اکيون سيڪيندا آهن. تنهنجو چا خيال آهي

اهي ڇا ٿا ڪن؟ يا خطبا پڙهندا آهن، ۽ سندن نوڪر ڪائنس سوال جواب ڪندو آهي، ۽ جيڪڏهن صحيح جواب نه ڏين ته انجيل جي نالن جي پوري لسٽ ياد ڪرڻ جي سزا ملندي اٿن؟" "شايد نه،" مون جواب ڏنو. "اهي يقيناً سڀ ٻار آهن، ۽ توکي پنهنجي خراب رويي جي ڪري جيڪو سلوڪ ملي ٿو اهي ان جي لائق ناهن." "اجايو واعظ نه ڪر، نيلي،" هن چيو: "بيوقوفي! اسان هائنس جي چوٽيءَ تان پارڪ تائين بغير بيهڻ جي ڊوڙياسين—ڪيٽرين ڊوڙ مڪمل طور هارائي وئي ڇو ته هوءَ اگهاڙين پيرين هئي. توکي سپاٽي سندس بوٽ دلدل مان ڳولڻا پوندا. اسين هڪ ٽٽل واڙ (hedge) مان گهڙياسين، رستي تي هٿوراڙيون هٽندي اڳتي وڌياسين، ۽ ڊرائنگ روم جي دريءَ هيٺان گلن جي ڪياريءَ ۾ ويجي بيناسين. روشني اتان ئي اچي رهي هئي؛ انهن درين جا پردا مڪمل بند نه ڪيا هئا، ۽ اهي اڌ کليل هئا. اسين ٻئي بيسمينٽ جي پٽ تي بيهي ۽ دريءَ جي ڪنارن کي پڪڙي اندر ڏسي پئي سگهياسين، ۽ اسان ڏٺو—آهه! اهو ڏاڍو خوبصورت هو—هڪ شاندار جاءِ جنهن تي گهرو ڳاڙهو غاليچو وڇايل هو، ۽ ڳاڙهي رنگ جي ڪپڙي سان ڍڪيل ڪرسيون ۽ ميزون هيون، ۽ هڪ صاف اڇي ڇت جنهن جي ڪنارن تي سونهري رنگ جو ڪم ٿيل هو. وچ مان چانديءَ جي زنجيرن ۾ شيشي جي قطرن جو هڪ فانوس لٽڪيل هو، جيڪو نرم روشنيءَ سان چمڪي رهيو هو. پراٽو مسٽر ۽ مسز لنٽن اتي نه هئا؛ ايڊگر ۽ سندس پيٽ مڪمل طور تي اڪيلا هئا. ڇا انهن کي خوش نه هجڻ گهرجي ها؟ اسين هجون ها ته پاڻ کي جنت ۾ سمجهون ها! ۽ هاڻي، اندازو لڳاءِ ته تنهنجا اهي سڀ ٻار ڇا پيا ڪن؟ ازابيلا (Isabella)—مان سمجهان ٿو ته هوءَ يارهن سالن جي آهي، ڪيٽي کان هڪ سال ننڍي—ڪمري جي ٻئي ڪنڊ ۾ روئي ۽ رڙيون ڪري رهي هئي، جڏ ته چڙيلون هن کي گرم سويون هٽي رهيون هجن. ايڊگر چلهي وٽ ٻينو خاموشيءَ سان روئي رهيو هو، ۽ ميز جي وچ تي هڪ ننڍڙو ڪتو وينو هو.

جيڪو پنهنجو پير لوڏي ۽ پونڪي رهيو هو، سندن هڪ ٻئي تي لڳايل الزامن مان اسان سمجهيو ته انهن ان ڪتي کي ڇڪي تقريباً ٻه ٽڪرا ڪري ڇڏيو هو. بيوقوف! اها هئي سندن خوشي! ان ڳالهه تي وڙهڻ ته ان گرم وارن جي ڍير (ڪتي) کي ڪير پڪڙيندو. ۽ پوءِ ٻنهي جو روئڻ شروع ٿي ويڻ ڇاڪاڻ ته ان کي حاصل ڪرڻ جي ڪشمڪش کانپوءِ ٻنهي ان کي ڪٽڻ کان انڪار ڪيو. اسان انهن لاڏلن تي سڏو سنئون کليا سين: اسان کي انهن تي نفرت اچي رهي هئي! تون ڪڏهن مون کي اها شيءِ حاصل ڪرڻ جي خواهش ڪندي ڏسندين جيڪا ڪيڙرين چاهي ٿي؟ يا اسان کي اڪيلي سر، سڄي ڪمري ۾ الڳ ٿي رڙيون ڪندي، سڏڪندي، ۽ فرش تي ليٽندي وندر ڳولينديِ ڏسندين؟ مان هزار زندگين جي بدلي ۾ به پنهنجي هن حالت کي ٽرش ڪراس گرينج ۾ ايڊگر لنٽن جي حالت سان نه مٽائيندس—توڙي جو مون کي جوزف کي سپ کان مٽانهين ڇت تان هيٺ اڇلائڻ، ۽ هنڊلي جي رت سان گهر جي سامهون واري پٽ کي رنگڻ جو موقعو ئي ڇو نه ملي وڃي!"

"چپ، مان ڪرا!" مون کيس روڪيندي چيو. "تو اڃا تائين مون کي اهو ناهي ٻڌايو، هيٺ ڪلف، ته ڪيڙرين پويان ڪيئن رهجي وئي؟"

"مون توکي ٻڌايو ته اسين کلياسين،" هن جواب ڏنو. "لنٽن واري خاندان اسان جو آواز ٻڌو، ۽ اهي سپ تيرن وانگر دروازي ڏانهن ڊوڙيا؛ اتي خاموشي ڇانئجي وئي، ۽ پوءِ هڪ رڙ آئي، 'اوهه، ماما، ماما! اوهه، پاپا! اوهه، ماما، هيڏانهن اچو. اوهه، پاپا، اوهه!' انهن واقعي ڪجهه اهڙي طرح رڙيون ڪيون. اسان انهن کي وڌيڪ ڊيڄارڻ لاءِ خوفناڪ آواز ڪڍيا، ۽ پوءِ اسان دريءَ تان هيٺ لٽاسين، ڇاڪاڻ ته ڪو اندران ڪڙا ڪولي رهيو هو ۽ اسان محسوس ڪيو ته اسان جو پڇي ويڻ ئي بهتر آهي. مون ڪيٽي جو هٿ پڪڙيو هو ۽

مان کيس اڳتي پڇڻ لاءِ زور پري رهيو هئس، تہ اوچتو هوءَ ڪري پئي. 'پڇ، هيٺ ڪلف، پڇ!' هن سرگوشي ڪئي. 'انهن بل-ڊاگ ڇڏي ڏنو آهي، ۽ هن مون کي پڪڙي ورتو آهي!' ان شيطان ڪتي هن جي ڪڙي کي پڪڙيو هو. نيلي: مون ان جي خوفناڪ گهُرڪ جو آواز ٻڌو. هن رڙ نہ ڪئي—نہ! جي ڪيس ڪنهن چري ڇوڪرين جي سگهن تي بہ اڇلايو وڃي ها تہ هوءَ رڙيون ڪرڻ کي پنهنجي بي عزتي سمجهي ها. پر مون رڙيون ڪيون: مون ايتريون تہ گاريون ڏنيون جو عيسائيت جو ڪو بہ شيطان تباهہ ٿي وڃي ها؛ ۽ مون هڪ پٿر کڻي ان (ڪتي) جي جبڑن جي وچ ۾ قاسايو ۽ پنهنجي پوري طاقت سان ان کي سندس ڳلي ۾ وجهڻ جي ڪوشش ڪئي. آخرڪار، هڪ جانور جهڙو نوڪر لالٹين کڻي اتي پهتو ۽ رڙيون ڪري چوڻ لڳو—'مضبوط جهلج، اسڪلڪر (Skulker)، مضبوط جهلج!' پر جڏهن هن اسڪلڪر جو شڪار ڏٺو تہ هن جو آواز بدلجي ويو. ڪتي کي ڇڪي پري ڪيو ويو، سندس وڏي، واڳٽائي رنگ جي زبان وات مان اڌ فوٽ ٻاهر نڪتل هئي، ۽ سندس لٽڪندڙ ڇپن مان رت واري گِگ وهي رهي هئي. ان ماڻهوءَ ڪيٽي کي ڪنيو، هوءَ بيمار لڳي رهي هئي: ڊپ سبب نہ، مونکي پڪ آهي، پر سور سبب. هو ڪيس اندر کڻي ويو. مان گاريون ۽ بدلي جون ڏمڪيون ڏيندو سندس پويان ويس. 'ڪهڙو شڪار آهي، رابرٽ؟' لنٽن دروازي تان رڙ ڪندي پڇيو. 'اسڪلڪر هڪ ننڍڙي ڇوڪريءَ کي پڪڙيو آهي، سائين،' هن جواب ڏنو. '۽ هتي هڪ ڇوڪرو بہ آهي،' هن مون کي پڪڙڻ جي ڪوشش ڪندي وڌيڪ چيو. 'جيڪو بلڪل ڪو پڪو بدمعاش ٿو لڳي! بلڪل ائين جيئن ڇورن انهن کي دريءَ مان اندر موڪليو هجي تہ جيئن سيني جي سمهڻ ڪانپوءِ گينگ لاءِ دروازا کولين، تہ جيئن هو اسان کي آسانيءَ سان قتل ڪري سگهن. پنهنجي زبان بند رک، او گندين گاريون ڏيندڙ ڇور! توکي ان ڪم لاءِ ڪاهي ملندي. مسٽر لنٽن، سائين، پنهنجي بندوق نہ رکو.' 'نہ، نہ، رابرٽ،' ان پوڙهي بيوقوف

چيو. 'ان بدمعاشن کي خبر هئي تہ ڪالھ منھنجو مسواڙ ونڊ جو ڏينھن ھو: انھن سوچيو تہ مون کي چالاڪيءَ سان ڦريندا. اندر اچو. مان سندن شاندار استقبال ڪندس. اتي، جان، زنجير ٻڌي ڇڏ. اسڪلڪر کي ٿورو پاڻي ڏي، جيني. ھڪ مئجسٽريٽ جي ئي گھر ۾ سندس اڳيان بيھڻ، ۽ اھو بہ آچر جي ڏينھن! انھن جي بدتميزي ڪٽي وڃي ختم ٿيندي؟ اوھ، منھنجي پياري ميري، ھيڏانھن ڏس! ڊڄ نہ، ھي رڳو ھڪ ڇوڪرو آھي—پر ھن بدمعاش جي چھري تي ايتري تہ سختي آھي: ڇا اھو ملڪ لاءِ احسان نہ ھوندو تہ ھن کي فوري طور ڦاھي ڏني وڃي، ان کان اڳ جو ھو پنھنجي فطرت پنھنجي شڪل سان گڏ پنھنجن ڪمن ۾ بہ ڏيکاري؟' ھن مون کي فانوس جي ھيٺان ڇڪي آندو. ۽ مسز لنٽن پنھنجي نڪ تي عينڪ رکي ۽ خوف مان ھٿ مٽي ڪيا. اھي بزدل ٻار بہ ريڙھيون پائيندا ويجھو آيا، ازابيلا توتلي زبان ۾ چيو— 'ڪيڏي خوفناڪ شيءِ آھي! ھن کي خاني (cellar) ۾ بند ڪريو، پاپا. ھي بلڪل ان فال ڪيندڙ جي پٽ جھڙو آھي جنھن منھنجو پالتو تتر چورايو ھو. ڇا ائين ناھي، ايڊگر؟'

"جڏھن اھي مون کي ڏسي رھيا ھئا، تہ ڪيٽي کي ھوش آيو، ھن آخري ڳالھ ٻڌي، ۽ ڪلي پئي. ايڊگر لنٽن، ٿوري دير حيرت مان ڏسڻ کانپوءِ، ايتري عقل گڏ ڪئي جو ڪيس سڃاڻي ورتو. ھو اسان کي چرچ ۾ ڏسندا آھن، توکي تہ خبر آھي، جيتوڻيڪ اسين ڪنھن ٻئي ھنڌ گھٽ ئي ملندا آھيون. 'اھا مس ارنشا آھي!' ھن سرگوشي ڪندي پنھنجي ماءُ کي چيو، ۽ ڏسو اسڪلڪر ڪيس ڪيئن چڪ ھنيو آھي—سندس پير مان ڪيئن رت وھي رھيو آھي!'

”’مس ارنشا؟ بيوقوفي!‘ ان عورت رڙ ڪندي چيو. ’مس ارنشا هڪ خانه بدوش (gipsy) سان گڏ سڄو علائقو گهمندي وتي! ۽ پوءِ به، منهنجا پيارا، هي ٻار ماتم جي ڪپڙن ۾ آهي—يقيناً ائين ئي آهي—۽ هوءَ سڄي عمر لاءِ لنگڙي ٿي سگهي ٿي!‘

”’سندس پاءُ جي ڪيڏي نه مجرمانه لاپرواهي آهي!‘ مسٽر لنٽن مون تان نظرون هٽائي ڪيٿرين ڏانهن ڏسندي چيو. ’مون شيلڊرز کان ٻڌو آهي‘ (اهو پادري هو سائين) ’ته هو هن کي بلڪل جاهلن وانگر پالينڊو آهي. پر هي ڪير آهي؟ هن هي ساٿي ڪٿان ڳوليو آهي؟ اوهو! مون کي پڪ آهي ته هي اها ئي عجيب شيءِ آهي جيڪا منهنجي مرحوم پاڻبسريءَ ليورپول جي سفر دوران حاصل ڪئي هئي—ڪو ننڍڙو لاسي (ملاح)، يا ڪو آمريڪي يا اسپيني دربدر.‘

”’بهر حال، هڪ خراب ڇوڪرو،‘ ان پوڙهي عورت چيو. ’۽ هڪ شريف گهر لاءِ بلڪل نامناسب! ڇا تو هن جي زبان ٻڌي، لنٽن؟ مون کي صدمو آهي ته منهنجي ٻارن اهي لفظ ٻڌا آهن.‘

”مون وري گاريون ڏيڻ شروع ڪيون—ڪاوڙ نه، نيلي—۽ پوءِ رابرٽ کي حڪم مليو ته هو مون کي ٻاهر ڪيڏي ڇڏي. مون ڪيٽي کانسواءِ وڃڻ کان انڪار ڪيو. هن مون کي ڇڪي باغ ۾ آندو. لالٽين منهنجي هٿ ۾ ڏني. مون کي يقين ڏياريو ته مسٽر ارنشا کي منهنجي هن روپي جي خبر ڏني ويندي. ۽ مون کي فوري طور اتان هلڻ جو حڪم ڏينديِ. ٻيهر دروازو بند ڪري ڇڏيو. دريءَ جا پردا ايجا به هڪ ڪنڊ تان مٿي ڪنيل هئا. ۽ مان ٻيهر جاسوس بڻجي ويس. ڇاڪاڻ ته، جيڪڏهن ڪيٿرين واپس اچڻ چاهي ها، ته منهنجو ارادو هو ته جيڪڏهن هو هن کي ٻاهر نه ڪڍن ته مان انهن جا وڏا شيشا ٽوڙي لکين ٽڪرا ڪري ڇڏيان. هوءَ صوفي تي آرام سان ويني هئي. مسز لنٽن ڏيري واري

چوڪريءَ جي اها سرمئي شال لاٿي جيڪا اسان پنهنجي سير لاءِ اڌاري ورتي هئي، پنهنجو ڪنڌ ڏوڙيندي ۽ شايد هن کي سمجهائيندي رهي هئي: هوءَ هڪ نوجوان عورت هئي، ۽ انهن هن جي ۽ منهنجي ساڻ ڪيل ورتاءَ ۾ فرق رکيو. پوءِ هڪ نوڪرياڻي گرم پاڻيءَ جو ٽانو کڻي آئي، ۽ سندس پير ڏوتائين؛ ۽ مسٽر لنٽن بيئر جو هڪ گلاس ناهيو. ۽ ازابيلا ڪيڪن جي پريل پليٽ سندس هنج ۾ خالي ڪئي، ۽ ايڊگر پري کان وات ڦاڙي کيس ڏسندو رهيو. ان کانپوءِ، هنن سندس خوبصورت وار سڪايا ۽ ڦٽي ڏني، ۽ کيس هڪ تمام وڏي سليپرن جي جوڙي پارائي، ۽ کيس ڇيٽن واري ڪرسيءَ تي چلهي وٽ کڻي آيا؛ ۽ مان کيس اتي ڇڏي آيس. هوءَ جيتري خوش ٿي سگهي ٿي هئي، پنهنجي ماني ان ننڍڙي ڪتي ۽ اسڪلڪر جي وچ ۾ ورهائي رهي هئي، جنهن جي ڪائڙ مهل هوءَ سندس نڪ کي چيٽي هڻي رهي هئي؛ ۽ لنٽن وارن جي خالي نيري اکين ۾ جوش جو هڪ چٽنگ ٻاري رهي هئي—جيڪو سندس پنهنجي دلڪش ڇهري جو هڪ هلڪو عڪس هو. مون ڏٺو ته اهي مڪمل طور تي بيوقوفن وانگر سندس تعريف ڪري رهيا هئا؛ هوءَ انهن کان—دنيا جي هر ماڻهوءَ کان، بيحد مٿانهين آهي، ڇا ائين ناهي، نيلي؟"

"هن معاملي جو نتيجو تنهنجي سوچ کان وڌيڪ خراب نڪرندو." مون کيس ڏيکيندي ۽ روشني وسائيندي جواب ڏنو. "تنهنجو ڪو علاج ناهي، هيٿ ڪلف؛ ۽ مسٽر هنڊلي کي ضرور ڪو سخت قدم کڻڻو پوندو. ڏسجان ته هو ائين نه ٿو ڪري ڇا." منهنجا لفظ منهنجي خواهش کان وڌيڪ سچا ثابت ٿيا. ان بدنصيب واقعي ارنشا کي ڪاوڙائي ڇڏيو. ۽ پوءِ مسٽر لنٽن، معاملو سڌارڻ لاءِ، ٻئي ڏينهن پاڻ اسان وٽ آيو. ۽ نوجوان مالڪ کي سندس خاندان هلائڻ جي طريقي تي اهڙو ته خطبو ڏنائين، جو هو سنجيدگيءَ سان پنهنجي چوڌاري ڏسڻ تي مجبور ٿي ويو. هيٿ ڪلف کي چهبڪ ته نه لڳا، پر کيس ٻڌايو ويو ته جيڪڏهن هن مس ڪيٿرين سان هڪ لفظ به ڳالهايو ته کيس گهر مان ڪڍيو

ويندو: ۽ مسز ارنشا ذميواري ڪنئي ته جڏهن سندس ننڊ (ڪيٿرين) گهر واپس ايندي ته هوءَ ڪيس ضابطي ۾ رکندي، پر هوءَ طاقت بدران چالاڪي استعمال ڪندي: ڇو ته طاقت سان ائين ڪرڻ ناممڪن هو.

باب ستون

ڪيٽي پنج هفتا ٽرش ڪراس گرينج ۾ رهي: ڪرسمس تائين. ان وقت تائين سندس ڪڙي بلڪل ٺيڪ ٿي چڪي هئي، ۽ سندس اخلاق ۾ بہ گھٽو سڌارو اچي چڪو هو. ان دوران مالڪياڻي ساڻس اڪثر ملڻ ايندي هئي، ۽ سڀن ڪپڙن ۽ تعريفن ذريعي سندس خود اعتمادي وڌائڻ سان پنهنجي سڌاري واري منصوبي جي شروعات ڪيائين. جيڪا ڳالھ هن (ڪيٽي) جلدي قبول ڪري ورتي: تنهنڪري، گھر ۾ ٽپا ڏئي اندر اچڻ ۽ اسان سيني کي پاڪر پائي ساھ گھٽڻ واري ڪنهن جھنگلي، بنا ٽوپيءَ واري ڇوڪريءَ بدران، ھڪ خوبصورت ڪاري گھوڙيءَ (pony) تان ھڪ انتھائي باوقار شخصيت لٿي، جنهن جي ڪنڌ واري ٽوپيءَ مان سونھري وارن جون لٽون ڪِري رهيون هيون، ۽ ھڪ ڊگھو لباس پاتل هوس، جنهن کي کيس اندر اچڻ لاءِ ٻنھي ھٿن سان مٿي کڻڻو پيو. هنڌلي کيس گھوڙي تان لاٿو، ۽ خوشيءَ مان رڙ ڪندي چيو، "واھ، ڪيٽي، تون تہ ڏاڍي خوبصورت ٿي وئي آهين! مان تہ توکي سڃاڻي ئي نہ سگھيس: تون ھاڻي بلڪل ڪنهن شريف عورت وانگر پئي لڳين. ازابيلا لنڊن جو هن سان کو مقابلو ناهي، ڇا خيال آهي فرانسس؟"
سندس زال جواب ڏنو: "ازابيلا وڏ هن جھڙي فطري خوبصورتي ناهي: پر هن کي خيال رکڻو پوندو تہ هتي ٻيھر جھنگلي نہ ٿي وڃي. ايلن، مس ڪيٽرين جون شيون لاھڻ ۾ مدد ڪر—ترس، پياري، تنهنجا وار خراب ٿي ويندا—مون کي تنهنجي ٽوپي کولڻ ڏي."

مون سندس مٿيون لباس لاٿو، ۽ ان جي هيٺان ھڪ شاندار ريشمي فراڪ، اڇي پتلون، ۽ چمڪندڙ بوٽ ظاھر ٿيا؛ ۽، جيتوڻيڪ ڪتا سندس آجيان لاءِ ٽپا ڏيندا آيا تہ هن جون اکيون خوشيءَ مان چمڪي اٿيون، پر هن مشڪل سان ئي انهن کي ڇهيو مبادا اهي سندس شاندار ڪپڙن کي خراب ڪن. هن مون کي نرميءَ سان چميو: مان ڪرسمس جو

ڪيڪ ناهڻ سبب اتي ۾ پريل هئس. تنهنڪري مون کي پاڪر پائڻ مناسب نہ هو. ۽ پوءِ هن هيٽ ڪلف کي ڳولڻ لاءِ چوڌاري ڏٺو. مسٽر ۽ مسز ارنشا پريشانيءَ سان انهن جي ملاقات جو انتظار ڪري رهيا هئا. اهو سوچيندي ته شايد ان سان ڪين ڪجھ حد تائين اهو اندازو لڳائڻ ۾ مدد ملندي ته انهن ٻنهي دوستن کي ڏار ڪرڻ ۾ هو ڪيترا ڪامياب ٿي سگھندا.

شروعات ۾ هيٽ ڪلف کي ڳولڻ ڏکيو هو. جيڪڏهن ڪيٽرين جي ويجھ کان اڳ هو لاپرواهه ۽ اڻ سڌريل هو ته ان کانپوءِ هو ڏاهه پيرا وڌيڪ خراب ٿي چڪو هو. مون کانسواءِ ڪنهن ٻئي مٿس ايترو به احسان نہ ڪيو جو ڪيس گندو چوڪرو چئي، هفتي ۾ هڪ پيرو وهنجڻ لاءِ چوي. ۽ سندس عمر جي ٻارن کي صابڻ ۽ پاڻيءَ مان گھٽ ئي ڪا فطري خوشي ملندي آهي. تنهنڪري، سندس ڪپڙن جو ته ذڪر ئي ڇا ڪجي، جن تي مهينن کان متي ۽ گپ ۾ ڪم ڪيو هو. ۽ سندس گھاٽن اڻ ڦٽي ڏنل وارن، توڙي سندس منهن ۽ هٿن تي سخت ميرچڙھيل هئي. هو اهڙي چمڪندڙ خوبصورت چوڪريءَ کي گھر ۾ داخل ٿيندو ڏسي الماريءَ جي پويان لڪي ويو هوندو. جو ته هن ته پنهنجي ئي ڪنهن گندي شڪل جي اميد رکي هئي. "ڇا هيٽ ڪلف هتي ناهي؟" هن پنهنجا دستانا لاهيندي، ۽ اهي آڱريون ڏيکاريندي پڇيو جيڪي ڪجھ نہ ڪرڻ ۽ گھر اندر رهڻ سبب حيرت انگيز حد تائين اڇيون ٿي چڪيون هيون.

"هيٽ ڪلف، تون اڳتي اچي سگھين ٿو" مسٽر هنڊلي کيس پريشان ڏسي مزو وٺندي، ۽ اهو ڏسي خوش ٿيندي چيو ته ڪيس ڪھڙي نہ خراب شڪل ۾ پيش ٿيڻو پوندو. "تون ٻين نوڪرن وانگر اچي مس ڪيٽرين کي پليڪار چئي سگھين ٿو."

ڪيٽي، پنهنجي دوست جي لڪيل جهلڪ ڏسندي ئي ڪيس پاڪر پائڻ لاءِ ڊوڙي، هن هڪ سيڪنڊ اندر سندس ڳل تي ست اٺ چميون ڏنيون، ۽ پوءِ بيهي رهي، ۽ پوئتي ٽيندي، زور سان ڪلي ڏنائين، ۽ چوڻ لڳي، "واهه، تون ڪيڏو ڪارو ۽ ڪاوڙيل پيو لڳين! ۽ ڪيڏو—ڪيڏو عجيب ۽ خوفناڪ! پر ائين ان ڪري آهي جو مان ايڊگر ۽ ازابيلا لنٽن جي عادي ٿي وئي آهيان. خير، هيٺ ڪلف، ڇا تو مون کي وساري ڇڏيو؟"

هن جي ان سوال پڇڻ جو سبب به هو. ڇو ته شرم ۽ غرور سندس (هيٺ ڪلف جي) چهري تي ٻيٽي اداسي آڻي ڇڏي هئي، ۽ ڪيس بيهاري ڇڏيو هو. "هٽ ملايو، هيٺ ڪلف،" مسٽر ارنشا مهرباني ڪندي چيو. "رڳو هن پيري لاءِ اجازت آهي." "مان نه ملائيندس،" ڇوڪري آخرڪار زبان کوليندي جواب ڏنو. "مان پنهنجي مٽان ڪلڻ لاءِ هتي نه بيهندس. مان اهو برداشت نه ڪندس!" ۽ هو اتان پڇي وڃڻ وارو هو. پر مس ڪيٽي ڪيس ٻيهر پڪڑي ورتو. "منهنجو مقصد توتي ڪلڻ نه هو،" هن چيو. "مان پاڻ کي روڪي نه سگهيس: هيٺ ڪلف، گهٽ ۾ گهٽ هٽ ته ملايو! تون ايڏو ڪاوڙيل ڇو آهين؟ ٻگالهه رڳو اها آهي ته تون عجيب پيو لڳين. جيڪڏهن تون پنهنجو منهن ڏوئين ۽ وار ٺاهين ته سڀ ٺيڪ ٿي ويندو: پر تون ڏاڍو گندو آهين!" هن پريشانيءَ سان انهن ميرن آڱرين ڏانهن ڏٺو جيڪي هن پنهنجي هٿن ۾ پڪڑيون هيون، ۽ پنهنجي لباس ڏانهن به. ڪيس ڊپ هو ته متان سندس ڇهڻ سان اهو خراب نه ٿي وڃي.

"توکي مون کي ڇهڻ جي ضرورت نه هئي!" هن سندس نظرن کي سمجهندي ۽ پنهنجو هٿ ڇڪيندي جواب ڏنو. "مان جيترو چاهيندس اوترو گندو رهندس: ۽ مون کي گندو رهڻ پسند آهي، ۽ مان گندو ئي رهندس." اهو چئي هو سڌو ڪمري مان ٻاهر پڇي ويو.

جنهن تي مالڪ ۽ مالڪياڻي ڏاڍو ڪليا، پر ڪيٽرين کي ڏاڍي پريشاني ٿي، جيڪا سمجهي نه پئي سگهي ته سندس ڀالهين تي هيٺ ڪلف ايڏي ڪاوڙ ڇو ڏيکاري.

نئين آيل مهمان جي خدمتگاري ڪرڻ، پنهنجا ڪيڪ اوون ۾ رکڻ، ۽ گهر توڙي رڌڻي کي ڪرسمس جي موقعي جي مناسبت سان وڏي باهه سان روشن ۽ خوشگوار بڻائڻ کانپوءِ، مان اڪيلي ويهي مذهبي گيت ڳائي پنهنجي دل وندرائڻ جي تياري ڪرڻ لڳس؛ جوزف جي ان ڀالهه جي پرواهه ڪندي ته هو منهنجي چونڊيل خوشيءَ وارين ڏنن کي دنيوي گانن جي برابر سمجهندو هو. هو پنهنجي ڪمري ۾ اڪيلائيءَ جي عبادت لاءِ هليو ويو هو. ۽ مسٽر ۽ مسز ارنشا مس ڪيٽيءَ جي توجهه انهن کل خوشيءَ وارين شين ڏانهن ڇڪائي رهيا هئا جيڪي هنن ننڍڙن لنڊن ٻارن کي سندن مهربانين جي بدلي ۾ تحفي طور ڏيڻ لاءِ خريد ڪيون هيون. هنن انهن (لنڊن ٻارن) کي سياڻي ودرنگ هائٽس ۾ ڏينهن گذارڻ جي دعوت ڏني هئي، ۽ اها دعوت هڪ شرط تي قبول ڪئي وئي هئي: مسز لنڊن گذارش ڪئي هئي ته سندس پيارن ٻارن کي ان "خراب ۽ گاريون ڏيندڙ ڇوڪري" کان احتياط سان پري رکيو وڃي.

انهن حالتن ۾ مان اڪيلي رهجي ويس. مون کي گرم مصالحن جي سڻي خوشبو اچي رهي هئي؛ ۽ مان رڌڻي جي چمڪندڙ ٽانون، هولي (holly) جي پنن سان سينگاريل صاف گهڙيال، ۽ ٽري تي رکيل چانديءَ جي پيالن کي ڏسي رهي هئس جيڪي رات جي مانيءَ لاءِ گرم بيئر سان پرجڻ لاءِ تيار هئا؛ ۽ انهن سيني کان مٿي، مون پنهنجي خاص محنت يعني صاف ۽ ڏوتل فرش جي چمڪ تي فخر محسوس ڪيو. مون هر شيءِ کي دل ئي دل ۾ داد ڏنو ۽ پوءِ مون کي ياد آيو ته ڪيئن پراٽو ارنشا سيب ڪجهه صاف ڏسي اندر ايندو هو. مون کي هڪ سڻي ڇوڪري ڇئي منهنجي هٿ ۾ ڪرسمس جي تحفي طور

هڪ شلنگ (سڪو) رکندو هو. ۽ اتان مان هيٺ ڪلف لاءِ سندس پيار. ۽ سندس ان خوف بابت سوچڻ لڳس ته متان سندس مرڻ ڪانپوءِ ان ٻار کي نظرانداز نه ڪيو وڃي: ۽ ان ڳالهه فطري طور تي مون کي ان ويچاري ڇوڪر جي موجوده حالت بابت سوچڻ تي مجبور ڪيو. ۽ منهنجو ذهن گيت ڳائڻ مان ڦري روئڻ ڏانهن هليو ويو. پر جلدي مون کي احساس ٿيو ته سندس تڪليفن تي ڳوڙها ڳاڙڻ بدران ان جي سڏاري جي ڪوشش ڪرڻ وڌيڪ عقلمندي هوندي: مان اٿيس ۽ ڪيس ڳولڻ لاءِ اڳڻ ۾ ويس. هو گهٽو پري نه هو. مون ڪيس اصطبل ۾ نئين گهوڙي جا چمڪندڙ وار صاف ڪندي، ۽ هميشه وانگر ٻين جانورن کي چارو ڏيندي ڏٺو.

"جلدي ڪر، هيٺ ڪلف!" مون چيو. "رڌڻو ڏاڍو آرامده آهي؛ ۽ جوزف متي آهي: جلدي ڪر، ۽ مون کي مس ڪيٽي جي ٻاهر اچڻ کان اڳ توکي سٺا ڪپڙا پارائڻ ڏي، ۽ پوءِ توهان ٻئي گڏجي باهه وٽ ويهي، سمهڻ تائين ڏکهيون ڪچهريون ڪري سگهو ٿا." هن پنهنجو ڪم جاري رکيو. ۽ مون ڏانهن ڪنڊ ۾ نه ڏٺو. "اڃ—ڇا تون پيو اچين؟" مون ڳالهه جاري رکي. "توهان ٻنهي لاءِ هڪ ننڍڙو ڪيڪ آهي؛ ۽ توکي تيار ٿيڻ ۾ اڌ ڪلاڪ لڳندو."

مون پنج منٽ انتظار ڪيو. پر ڪو جواب نه ملڻ تي ڪيس اتي ڇڏي آيس. ڪيٽرين پنهنجي پاءُ ۽ پاڇائي سان گڏ ماني کائي: مون ۽ جوزف گڏجي خاموشيءَ سان ماني کائي، جنهن ۾ هڪ طرف ڊڪا ۽ ٻئي طرف بدتميزي شامل هئي. سندس (هيٺ ڪلف جو) ڪيڪ ۽ پنير سڄي رات پرين (fairies) لاءِ ميز تي پيو رهيو. هو نائين وڳي تائين ڪم ڪندو رهيو. ۽ پوءِ خاموش ۽ اداس ٿي پنهنجي ڪمري ڏانهن هليو ويو. ڪيٽي دير تائين جاڳندي رهي، ڇو ته ڪيس پنهنجي نون دوستن جي استقبال لاءِ گهٽيون ئي تياريون

ڪرٽيون هيون: هوءَ هڪ پيرو پنهنجي پراڻي دوست سان ڳالهائڻ لاءِ رڌڻي ۾ آئي: پر هو وڃي چڪو هو. ۽ هوءَ رڳو اهو پڇڻ لاءِ ترسي ته ڪيس ڇا ٿيو آهي، ۽ پوءِ واپس هلي وئي. صبح جو هو سوير اٿيو: ۽ جيئن ته موڪل جو ڏينهن هو هو پنهنجي خراب مزاج کي ڪٽي پهاڻن ڏانهن هليو ويو: ۽ تيستائين واپس نه آيو جيستائين گهر وارا چرچ نه هليا ويا. بک ۽ سوچ ويچار شايد سندس مزاج کي ڪجهه بهتر ڪري ڇڏيو هو. هو ڪجهه دير منهنجي چوڌاري ڦرندو رهيو. ۽ پنهنجي همت گڏ ڪري، اوچتو رڙ ڪري چيائين—

”نيلي، مون کي صاف ستڙو ڪر، مان سڏو بڪڙ وارو آهيان.“

”بلڪل صحيح وقت آهي، هيٺ ڪلف،“ مون چيو: ”تو ڪيٽرين کي ڏکوئيو آهي: مون کي پڪ آهي ته هوءَ گهر واپس اچڻ تي پڇتائي رهي هوندي! ائين پيو لڳي جڙ تون ساٺس حسد پيو ڪرين، ڇو ته هتي توکان وڌيڪ سندس خيال رکيو پيو وڃي.“ ڪيٽرين سان حسد ڪرڻ جو خيال سندس سمجهه کان ٻاهر هو، پر ڪيس ڏکوئڻ واري ڳالهه ڪيس ڇڪڻءَ طرح سمجهه ۾ اچي وئي. ”ڇا هن چيو ته هوءَ ڏکويل آهي؟“ هن ڏاڍي سنجيدگيءَ سان ڏسندي پڇيو. ”هوءَ رني هئي جڏهن مون ڪيس ٻڌايو ته تون اڄ صبح وري هليو ويو آهين.“

”خير، مان ڪالهه رات رونو هوس،“ هن جواب ڏنو. ”۽ مون وٽ روئڻ جا هن کان وڌيڪ سبب هئا.“ ”ها: تو وٽ مغرور دل ۽ خالي پيٽ سان سمهڻ جو سبب هو“ مون چيو. ”مغرور ماڻهو پنهنجي لاءِ پاڻ اداسيون پيدا ڪندا آهن. پر، جيڪڏهن توکي پنهنجي چڙچڙي پڻي تي شرم آهي، ته ياد رکجانءِ، جڏهن هوءَ اندر اچي ته توکي معافي گهرڻي پوندي. توکي مٿي وڃي ڪيس چمڻ جي آڇ ڪرڻي پوندي، ۽ چوٽو پوندو—توکي پاڻ خبر آهي ته ڇا چوٽو آهي: بس دل سان چئجان، ۽ ائين نه لڳي جڙ تون سمجهين ٿو ته هوءَ پنهنجي شاندار لباس سبب ڪا ڏاري بڪجي وئي آهي. ۽ هاڻي، جيتوڻيڪ مون کي ماني تيار ڪرڻي آهي، پر مان تنهنجي لاءِ وقت ڪڍي توکي اهڙو تيار ڪنديس جو ايڊگر لنٽن

تنهنجي اڳيان بلڪل گڏي (doll) لڳندو: ۽ هو واقعي ائين ئي آهي. تون ننڍو آهين، پر مان شرط ٿي هڻان، تون هن کان ڏگهو ۽ ڪلهن کان ٻيڙو ويڪرو آهين؛ تون ڪيس هڪ پل ۾ ڪيرائي سگهين ٿو. ڇا توکي نٿو لڳي ته تون ائين ڪري سگهين ٿو؟"

هيٺ ڪلف جو چهرو هڪ لمحي لاءِ چمڪي اٿيو. پوءِ وري ان تي اداسي ڇائنجي وئي، ۽ هن هڪ ٽڏو ساهه ڪنيو. "پر، نيلي، جيڪڏهن مان ڪيس وٺي پيرا ۾ ڪيرايان، ته ان سان هو گهٽ خوبصورت نه ٿيندو ۽ نه ئي مان وڌيڪ خوبصورت ٿيندس. ڪاش منهنجا وار ۽ هلڪا ۽ ڪل اڇي هجي ها، ۽ مان ۽ اوترو ئي سنو لباس پايان ۽ اخلاق رکان ها، ۽ مون وٽ ۽ هن جيترو امير ٿيڻ جو موقعو هجي ها!"

"۽ هر ڀالهه تي ماما لاءِ روئين ها،" مون وڌيڪ چيو. "۽ جيڪڏهن ڪو ڳوناٽو چوڪرو توتي هٿ ڪٽي ها ته تون ڏکڻ لڳين ها، ۽ مينهن جي هڪ وسڪاري تي سڄو ڏينهن گهر ويٺو رهين ها. اوهه، هيٺ ڪلف، تون ڏاڍي ڪمزور سوچ ڏيکاري رهيو آهين! شيشي وٽ اڇ، ۽ مان توکي ڏيکاريان ته توکي ڇا جي خواهش ڪرڻ گهرجي. ڇا تو انهن ۾ن ليڪن تي ڏيان ڏنو آهي جيڪي تنهنجي اکين جي وچ ۾ آهن؛ ۽ اهي گهاٽا پيرون، جيڪي مٿي گول ٿيڻ بدران وچ مان هيٺ جهڪيل آهن؛ ۽ اهي ۾ ڪارا شيطان، جيڪي ايڏو اونهو دفن آهن، جيڪي ڪڏهن ۾ پنهنجون دريون ڪليل نه رکندا آهن، پر شيطان جي جاسوسن وانگر انهن جي هيڻان چمڪندا رهندا آهن؟ خواهش ڪر ۽ انهن ڪاوڙيل گهنجن کي ختم ڪرڻ سڪ، پنهنجون پلڪون ڪليل رک، ۽ انهن شيطانن کي پر اعتماد، معصوم فرشتن ۾ تبديل ڪر، جيڪي ڪنهن تي شڪ نٿا ڪن، ۽ هميشه اتي ۾ دوست ڏسن ٿا جتي ڪين پڪ ناهي ته ڪو دشمن آهي يا نه. ان خراب ڪتي جهڙو منهن نه ٺاهه جنهن کي لڳندو هجي ته ڪيس جيڪي لتون ملن ٿيون اهي سندس ئي لائق

آهن، پر پوءِ بہ هو پنهنجي تڪليفن لاءِ سڄي دنيا توڙي لتون هٿندڙ سان نفرت ڪندو رهي.“

”ٻين لفظن ۾، مون کي ايڊگر لنٽن جي وڏين نيرين اکين ۾ صاف نرڙ جي خواهش ڪرڻ گهرجي،“ هن جواب ڏنو. ”مان ڪيان ٿو—پر ان سان مون کي اهي ملي نہ ويندا.“

”هڪ سني دل توکي هڪ خوبصورت چهرو ڏيندي، منهنجا چوڪرا،“ مون ڳالهہ جاري رکي، ”پوءِ پلي تون بلڪل ڪارو ئي چو نہ هجين؛ ۽ هڪ خراب دل سڀ کان خوبصورت چهري کي بہ بدصورت کان بدتر بڻائي ڇڏيندي. ۽ هاڻي جڏهن اسان ڏوئڻ، ڦٽي ڏيڻ ۽ ناراضگي ختم ڪري ڇڏي آهي—مون کي ٻڌاءِ تہ ڇا تون پاڻ کي خوبصورت نٿو سمجهين؟ مان توکي ٻڌايان ٿي، مان سمجهان ٿي. تون ڪنهن روپ بدلائي آيل شهزادي وانگر لڳين ٿو. ڪنهن کي خبر، شايد تنهنجو پيءُ چين جو بادشاهہ، ۽ تنهنجي ماءُ هندستان جي راڻي هجي، ۽ اهي پنهنجي هڪ هفتي جي آمدني سان ودرنگ هائٽس ۽ ٿرش ڪراس گرينج ٻئي گڏجي خريد ڪري سگهن؟ ۽ توکي خراب ملاحن اغوا ڪري انگلينڈ آندو هجي. جيڪڏهن مان تنهنجي جاءِ تي هجان ها، تہ پنهنجي پيدائش بابت اوچيون سوچون رکان ها؛ ۽ اهو سوچڻ تہ مان ڇا هئس، مون کي هڪ ننڍي هاري جي ظلمن کي برداشت ڪرڻ جي همت ۽ وقار ڏئي ها!“

ائين مان ڳالهائيندي رهيس؛ ۽ هيٺ ڪلف جو ڪاوڙيل منهن آهستي آهستي ختم ٿيو ۽ هو ڏاڍو خوشگوار لڳڻ لڳو. تہ اوچتو اسان جي ڳالهين کي رستي تان متي ايندڙ ۽ اڳڻ ۾ داخل ٿيندڙ هڪ گوڙ واري آواز روڪي ڇڏيو. هو دريءَ ڏانهن ۽ مان دروازي ڏانهن ڊوڙياسين، ۽ عين ان وقت بن لنٽن ٻارن کي خانداني گاڏي مان لهندي ڏٺوسين، جيڪي چولن (cloaks) ۽ ڪلن ۾ لپيٽيل هئا، ۽ ارنشا خاندان وارا پنهنجن گهوڙن تان لهي رهيا

هئا: اهي سياري ۾ اڪثر گھوڙن تي چرچ ويندا هئا. ڪيترين ٻنهي ٻارن جو هٿ پڪڙيو، ڪين گھر اندر وٺي آئي ۽ ٻاهر جي اڳيان ويھاريائين، جنھن جلدي سندن اڇن چھرن تي رنگت آڻي ڇڏي.

مون پنھنجي ساڻي (هيٺ ڪلف) کي زور پريو ته ھاڻي جلدي ڪري ۽ پنھنجو سنو مزاج ڏيکاري، ۽ ھو خوشيءَ سان راضي ٿي ويو. پر بدقسمتي ڏسو. جيئن ئي ھن رڌڻي وارو دروازو ھڪ طرف کان کوليو، ھنڌلي ان کي ٻئي طرف کان کولي ڇڏيو. اھي آمھون سامھون ٿيا، ۽ مالڪ، ڪيس صاف ۽ خوش ڏسي ڪاوڙجي پيو. يا شايد مسز لنٽن سان ڪيل پنھنجو واعدو پورو ڪرڻ چاھيندو ھو. ھن ڪيس اوچتو ڏکو ڏئي پوئتي ڪيو. ۽ ڪاوڙ ۾ جوزف کي حڪم ڏنو ته "ان چوڪري کي ڪمري کان ٻاھر رک—ڪيس ماني ختم ٿيڻ تائين مٿئين ڪوٺيءَ (garret) ۾ موڪلي ڇڏ. جيڪڏھن ڪيس ھڪ منٽ لاءِ ٻه انھن (مھمانن) سان ڇڏيو ويو ته ھو پنھنجيون آڱريون مٽائين ۾ وجھندو ۽ ميوا چورائيندو."

"نه، سائين،" مان جواب ڏيڻ کان پاڻ کي روڪي نه سگھيس، "ھو ڪنھن به شيءِ کي نه ڇھندو، بلڪل نه: ۽ منھنجي خيال ۾ اسان وانگر ڪيس به لذيذ شين مان پنھنجو حصو ملڻ گھرجي." "ھن کي منھنجي ھٿ جو حصو ملندو، جيڪڏھن مون ڪيس شام کان اڳ ھيٺ ڏنو" ھنڌلي رڙ ڪئي. "ھليو وڃ، او آوارا! چا! تون بانڪو (coxcomb) ٻڌجڻ جي ڪوشش پيو ڪرين، چا؟ ترس جيستائين مان تنھنجن انھن خوبصورت وارن کي پڪڙيان—پوءِ ڏسجان مان انھن کي ڪيئن نه ٽورو وڌيڪ ڏگھو ٽو ڪريان!"

"اھي اڳي ئي ڪافي ڏگھا آھن،" ايڊگر لنٽن دروازي مان ليئو پائيندي چيو. "مون کي حيرت آھي ته انھن سان سندس مٽي ۾ سور چونٽو پوي. ھي بلڪل گھوڙي جي ٻچي جي

وارن وانگر هن جي اکين تي پيل آهن!" هن اها ڳالهه بغير ڪنهن بي عزتي ڪرڻ جي ارادي سان ڪئي هئي. پر هيٺ ڪلف جي وحشي طبيعت ان ماڻهوءَ پاران اهڙي ڳالهه برداشت ڪرڻ لاءِ تيار نه هئي، جنهن کان هو ان وقت به هڪ رقيب وانگر نفرت ڪندو هو. هن گرم صوف جي چنڊي جو ٽانو ڪنيو. جيڪا پهرين شيءِ هئي جيڪا سندس هٿ ۾ آئي، ۽ ان کي سڌو ڳالهائيندڙ (ايڊگر) جي منهن ۾ ڳچيءَ تي اڇلايو. جنهن فوري طور تي روئڻ شروع ڪيو. جنهن تي ازابيلا ۽ ڪيٽرين جلدي اتي پهچي ويون. مسٽر ارنشا فوري طور تي مجرم کي پڪڑيو ۽ کيس سندس ڪمري ڏانهن وٺي ويو. جتي، يقيناً، هن سندس ڪاوڙ گهٽائڻ لاءِ ڪو سخت علاج ڪيو هوندو. چو ته هو (هنڊلي) ڳاڙهو ۽ سهڪندڙ حالت ۾ واپس آيو. مون ٽانوَ صاف ڪرڻ وارو ڪپڙو ڪنيو. ۽ ٿوري ڪاوڙسان ايڊگر جو نڪ ۽ وات صاف ڪيو. ۽ چيو ته ٻين جي معاملن ۾ ٽنگ اڙائڻ جو اهو ئي نتيجو ملڻ گهرجي ها. سندس پيٽ گهر وڃڻ لاءِ روئڻ لڳي. ۽ ڪيتي حيران بيٺي رهي. ۽ سيني جي سامهون شرمندي ٿي رهي هئي.

"توکي ساٿس نه ڳالهائڻ گهرجي ها!" هن ايڊگر لنڊن تي ڪاوڙ ڪندي چيو. "هو خراب مزاج ۾ هو ۽ هاڻي تو پنهنجو سير خراب ڪري ڇڏيو آهي. ۽ هاڻي ڪيس ڇهڪ لڳندا: مون کي سخت ناپسند آهي ته ڪيس ڇهڪ لڳن! مان ماني نٿي کائي سگهان. تو ساٿس ڇو ڳالهايو. ايڊگر؟" "مون نه ڳالهايو هو" نوجوان سڌڪا پريندي. منهنجن هٿن مان ڇڏائيندي. ۽ پنهنجي ريشمي رومال سان پنهنجي صفائي پوري ڪندي چيو. "مون ماما سان واعدو ڪيو هو ته مان ساٿس هڪ لفظ به نه ڳالهائيندس. ۽ مون ائين ئي ڪيو."

"خير. روءُ نه." ڪيٽرين حقارت سان جواب ڏنو: "تون مري ته ناهين ويو. وڌيڪ گوڙ نه ڪر. منهنجو پاءُ اڃي رهيو آهي: ماڻ ڪر! چپ ڪر. ازابيلا! ڇا توکي ڪنهن ماريو آهي؟"

”هلو هلو ٻارؤ—پنهنجي سيٽن تي ويجو!“ هنڌلي جلدي ۾ اندر ايندي چيو. ”ان جانور چوڪري مون کي سڻي طرح تپائي ڇڏيو آهي. ايندڙ پيري، مستر ايڊگر، قانون پنهنجي هٿن ۾ کڻجانءِ—ان سان تنهنجي بک وڃي ويندي!“ خوشبودار کاڏو ڏسي ننڍڙي پارٽي جي پريشاني ختم ٿي وئي. سواريءَ کانپوءِ کين بک لڳي هئي، ۽ جيئن ته کو حقيقي نقصان نه ٿيو هو، تنهنڪري هو جلدي ماڻ ٿي ويا. مستر ارنشا پريل پليٽون ڏنيون، ۽ مالڪياڻي پنهنجي زنده دل ڳالهين سان کين خوش ڪيو. مان سندس ڪرسيءَ جي پويان بيٺي هئس، ۽ ڪيٽرين کي سڪل اکين ۽ بي پرواهي واري انداز سان، پنهنجي اڳيان رکيل بدڪ جي ڪنپ کي ڪٽيندو ڏسي مون کي ڏک ٿيو. ”هڪ بي حس چوڪري،“ مون دل ئي دل ۾ سوچيو. ”ڪيڏي نه آسانيءَ سان هن پنهنجي پراڻي راندگر ساٿيءَ جي تڪليفن کي وساري ڇڏيو آهي. مون ڪڏهن تصور به نه ڪيو هو ته هوءَ ايڏي خود غرض ٿي سگهي ٿي.“ هن هڪ گرهه کڻي چپن تائين آندو: پوءِ وري هيٺ رکيائين: سندس ڳل ڳاڙها ٿي ويا، ۽ انهن تان ڳوڙها وهي نڪتا. هن پنهنجو ڪانٽو (fork) فرش تي ڪيرايو، ۽ پنهنجا جذبا لڪائڻ لاءِ جلدي ميز جي ڪپڙي هيٺان جهڪي وئي. مون گهٽي دير تائين ڪيس بي حس نه چيو، ڇو ته مون محسوس ڪيو ته هوءَ سڃو ڏينهن سخت ذهني تڪليف ۾ هئي، ۽ اڪيلو ٽيڻ يا هيٺ ڪلف سان ملڻ جو موقعو ڳولي رهي هئي، جنهن کي مالڪ بند ڪري ڇڏيو هو: جيئن مون تڏهن ڏٺو جڏهن مون هن (هيٺ ڪلف) لاءِ لڪي کاڏو کڻي وڃڻ جي ڪوشش ڪئي.

شام جو اسان وٽ رقص جي محفل هئي. ڪيتي منٽ ڪئي ته هاڻي ڪيس (هيٺ ڪلف کي) آزاد ڪيو ويجي، ڇو ته ازابيلا لنڊن وٽ ڪو ساڻي نه هو: پر سندس منٽون بيڪار ويون، ۽ اها ڪوٽ پوري ڪرڻ لاءِ مون کي مقرر ڪيو ويو. رقص جي جوش ۾ اسان جي سموري اداسي ختم ٿي وئي، ۽ اسان جي خوشي گيمر تن بٽنڊ جي اچڻ سان اڃا وڌي وئي،

جنهن ۾ پندرهن ماڻهو هئا: هڪ ٽرمپيٽ، هڪ ٽرامبون، ڪلاريونٽس، باسونز فرينچ هارنز ۽ هڪ باس وائل (وڏو وائلن)، ان سان گڏ ڳائڻ وارا. اهي سڀني معزز گھرن جا چڪر لڳائيندا آهن، ۽ هر ڪرسمس تي پئسا گڏ ڪندا آهن، ۽ اسان انهن کي ٻڌڻ پنهنجي لاءِ وڏي خوش نصيبي سمجهندا هئاسين. عام مذهبي گيتن کانپوءِ، اسان انهن کان خوشيءَ جا گانا ڳارايا. مسز ارنشا کي موسيقي ڏاڍي پسند هئي، تنهنڪري هنن اسان کي ڪوڙسارا گانا ٻڌايا.

ڪيٽرين کي به موسيقي ڏاڍي پسند هئي: پر هن چيو ته ان جو آواز ڏاڪڻين جي بلڪل مٿان کان سڀ کان منو لڳندو آهي، ۽ هوءَ اونداهيءَ ۾ مٿي هلي وئي: مان به سندس پويان ويس. هنن هيٺ گھر جو دروازو بند ڪري ڇڏيو هو، ۽ جيئن ته گھر ماڻهن سان ڀريل هو، تنهنڪري ڪنهن به اسان جي غير موجودگيءَ تي ڏيان نه ڏنو. هوءَ ڏاڪڻين جي مٿان نه ٻيني، پر ايڏا مٿي، ان ڪوٺيءَ (garret) ڏانهن وئي جتي هيٺ ڪلف بند هو، ۽ ڪيس سڏيائين. هو ڪجھ دير تائين ضدي ٻڌجي ماڻ رهيو: پر هن ڪوشش جاري رکي، ۽ آخرڪار ڪيس ڪاڻ جي تختن مان ڳالهائڻ تي راضي ڪري ورتو. مون انهن ٻنهي ويچارن کي بغير روڪ ٽوڪ جي ڳالهائڻ ڏنو. جيستائين مون کي لڳو ته هاڻي گانا ختم ٿيڻ وارا آهن، ۽ ڳائڻ وارن کي ڪجھ ڪائڻ پيئڻ لاءِ ملندو: تڏهن مان ڏاڪڻين تان چڙهي ڪيس خبردار ڪرڻ ويس. پر هوءَ مون کي ٻاهر نه ملي، بلڪ مون سندس آواز اندران ٻڌو. اها ننڍڙي باندرِي (شرارتي ڇوڪري) هڪ ڪوٺيءَ جي روشندان مان، ڇت جي مٿان لنگهي، ٻيءَ ڪوٺيءَ جي روشندان مان اندر گھڙي وئي هئي، ۽ مون وڏي ڏکيائي سان ڪيس پرچائي ٻيهر ٻاهر ڪڍيو. جڏهن هوءَ ٻاهر آئي، ته هيٺ ڪلف به ساٽس گڏ آيو، ۽ هن ضد ڪيو ته مان ڪيس رڌڻي ۾ وڃي هلان، ڇاڪاڻ ته منهنجو ساٿي نوڪر (جوزف) پاڙيسرين ڏانهن هليو ويو هو ته جيئن اسان جي ان "شيطاني گانن" جي آواز کان

پري رهي سگهي، جيئن هو انهن کي سڏيندو هو. مون کين چيو ته مان سندن ان شرارتن جي حمايت نه ڪندس: پر جيئن ته ان قيدي (هيٿ ڪلف) ڪالهه رات جي مانيءَ ڪانپوءِ ڪجهه نه کاڌو هو، تنهنڪري رڳو هڪ پيري لاءِ مان مسٽر هنڊلي سان هن دوکي تي اکيون بند ڪندس. هو هيٺ ويو: مون کيس باهه وٽ هڪ اسٽول (ڪٺڙي) تي ويهاريو، ۽ کيس گهٽيون ئي سنيون شيون کائڻ لاءِ ڏنيون: پر هو بيمار هو ۽ بلڪل ٿورو کائي سگهيو، ۽ کيس خوش ڪرڻ جون منهنجون ڪوششون بيڪار ويون. هن پنهنجون ٻئي ٿوننيون پنهنجي گوڏن تي رکيون، ۽ پنهنجي کاڏي پنهنجي هٿن تي، ۽ گهري خاموش سوچ ۾ گم رهيو. جڏهن مون سندس سوچ جو موضوع پڇيو، ته هن سنجيدگيءَ سان جواب ڏنو— "مان اهو طئي ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهيان ته مان هنڊلي کان بدلو ڪيئن وٺندس. مون کي پرواهه ناهي ته مون کي ڪيترو انتظار ڪرڻو پوندو، جيستائين مان آخرڪار اهو ڪري سگهان. مون کي اميد آهي ته هو مون کان اڳ نه مرندو!"

"شرم ڪر، هيٿ ڪلف!" مون چيو. "خراب ماڻهن کي سزا ڏيڻ خدا جو ڪم آهي: اسان کي معاف ڪرڻ سکڻ گهرجي." "نه، خدا کي اهو سکون نه ملندو جيڪو مون کي ملندو،" هن جواب ڏنو. "ڪاش مون کي سڀ کان بهترين طريقو معلوم هجي ها! مون کي اڪيلو ڇڏ، مان ان جو منصوبو ٺاهيندس: جڏهن مان ان بابت سوچيندو آهيان ته مون کي تڪليف محسوس ناهي ٿيندي."

پر، مسٽر لاڪ ووڊ، مان وساري ويٺس ته اهي ٻالهيون توهان کي خوش نه ٿيون ڪري سگهن. مون کي پاڻ تي ڪاوڙ پئي اچي ته مان ايتري تيزيءَ سان چوپئي ٻالهايان؛ ۽

توهان جو دليو ٿڏو ٿي ويو آهي، ۽ توهان ننڊ جي جهوٽن ۾ آهيو! مان هيٺ ڪلف جي ڪهاڻي، جيڪا توهان کي هڏڻ گهرجي، چند لفظن ۾ ٻڌائي سگهيس ٿي.

ائين پاڻ کي روڪيندي، گهر جي سنيال ڪندڙ عورت اٿي، ۽ پنهنجو سلائيءَ جو ڪم هڪ پاسي رکڻ لڳي؛ پر مون ۾ چلهي وتان اٿڻ جي همت نه هئي، ۽ مان ننڊ کان بلڪل پري هئس. "ويني رهو، مسز ڊين،" مون رڙ ڪئي؛ "مهرباني ڪري ايڏا ڏ ڪلاڪ ويهو. توهان ڪهاڻي کي آرام سان ٻڌائي بلڪل صحيح ڪيو آهي. مون کي اهو ئي طريقو پسند آهي؛ ۽ توهان کي ساڳئي انداز ۾ ئي اها ختم ڪرڻي پوندي. مون کي توهان جي ذڪر ڪيل هر ڪردار ۾، ٿوري گهڻي، دلچسپي آهي."

"گهڙيال يارهن وڄائي رهيو آهي، سائين." "ڪا ڳالهه ناهي—مان جلدي سمهڻ جو عادي ناهيان. هڪ يا ٻه وڳي سمهڻ ان ماڻهوءَ لاءِ ڪافي آهي جيڪو صبح جو ڏهن وڳي تائين سمهي ٿو." "توهان کي ڏهن وڳي تائين نه سمهڻ گهرجي. صبح جو سڀ کان بهترين وقت ان کان اڳ ئي گذري ويندو آهي. جيڪو ماڻهو ڏهين وڳي تائين پنهنجي ڏينهن جو ڏ ڪم نڦو ڪري، ان جو ٻيو ڏ ڪم رهجي وڃڻ جو امڪان هوندو آهي." "تنهن هوندي ٻه، مسز ڊين، پنهنجي ڪرسيءَ تي ويهو؛ چو ته سياڻي مان رات کي منجهند تائين ڊگهو ڪرڻ جو ارادو رکان ٿو. مون کي لڳي ٿو ته مون کي گهٽ ۾ گهٽ سخت زڪام ٿيڻ وارو آهي." "مون کي اميد آهي ته ائين نه ٿيندو، سائين. خير، توهان کي مون کي تقريباً ٽن سالن جو عرصو ٽپڻ جي اجازت ڏيڻي پوندي؛ ان عرصي دوران مسز ارنشا—"

"نه، نه، مان اهڙي ڪنهن ڳالهه جي اجازت نه ڏيندس! ڇا توهان کي ان ڏهني ڪيفيت جي خبر آهي جنهن ۾ جيڪڏهن توهان اڪيلا وينا هجو، ۽ توهان جي سامهون غاليچي تي ٻلي پنهنجي ٻچي کي چٽي رهي هجي، ته توهان ان کي ايتري غور سان ڏسندا آهيو جو

ٻليءَ جو ٻچي جي هڪ ڪن کي وساري ڇڏڻ ۽ توهان کي سخت ڪاوڙائي ڇڏيندو آهي؟" "هڪ انتهائي سست مزاج، منهنجي خيال ۾." "بلڪل ان جي ابتڙ، هڪ بيزار ڪندڙ حد تائين سرگرم مزاج. ان وقت منهنجو مزاج اهڙو ئي آهي: ۽، تنهنڪري، بلڪل تفصيل سان جاري رکو. مون محسوس ڪيو آهي ته انهن علائقن جي ماڻهن جي زندگي شهر جي ماڻهن کان ائين ئي مختلف هوندي آهي جيئن ڪنهن اونداهي غار ۾ رهندڙ مڪڙي ڪنهن جهوپڙي ۾ رهندڙ مڪڙي کان مختلف هوندي آهي، انهن جي رهواسين جي لحاظ کان: ۽ اها گهري ڪشش رڳو ڏسڻ واري جي جڳهه سبب نه هوندي آهي. اهي حقيقت ۾ وڏيڪ سنجيدگيءَ سان، پنهنجي ذات ۾ وڏيڪ، ۽ متاچري تبديلين ۽ اجاين ٻاهرين شين ۾ گهٽ جيئندا آهن. مان سوچي سگهان ٿو ته هتي زندگيءَ سان همیشہ وارو پيار ممڪن ٿي سگهي ٿو: جڏهن ته اڳ مان هڪ سال کان وڏيڪ هلندڙ ڪنهن ۽ پيار تي يقين نه رکندو هئس. هڪ حالت اها آهي جيئن ڪنهن بکايل ماڻهوءَ کي هڪ ئي کاڌي جي اڇيان ويهاريو وڃي، جنهن تي هو پنهنجي پوري بک کي مرکوز ڪري ۽ ان سان انصاف ڪري سگهي: جڏهن ته ٻي حالت کيس فرينچ بورچين پاران تيار ڪيل ميز تي ويهارڻ جي آهي: هو شايد سيني مان مجموعي طور تي اوترو ئي مزو وٺي سگهي: پر هر حصو سندس نظر ۽ ياد ۾ رڳو هڪ ڏري جي برابر هوندو آهي."

"اوهه! جڏهن توهان اسان کي ڄاڻي ونڊندا، ته اسين ۽ هتي ٻين جاين جي ماڻهن جهڙا ئي آهيون." مسز ڊين منهنجي ڳالهه تي ٿوري حيران ٿيندي چيو. "مون کي معاف ڪجو." مون جواب ڏنو: "توهان، منهنجي سڀني دوست، ان دعويٰ خلاف هڪ زبردست ثبوت آهيو. سواءِ ڪجهه مقامي لهجن جي، توهان ۾ اهي نشانيون ناهن جيڪي مان توهان جي طبقي جي ماڻهن ۾ ڏسڻ جو عادي آهيان. مون کي پڪ آهي ته توهان عام نوڪرن کان گهٽو وڏيڪ

سوچيو آهي. بيوقوفانہ شين ۾ زندگي ضايع ڪرڻ جا موقعا نہ هجڻ سبب توهان پنهنجي سوچڻ جي صلاحيت کي وڌائڻ تي مجبور ٿي ويا آهيو.“ مسز ڊين ڪلي پئي.

”مان يقيناً پاڻ کي هڪ سنجيده ۽ سمجهدار شخص سمجهندي آهيان،“ هن چيو. ”ائين بلڪل ناهي تہ رڳو پهاڙن ۾ رهڻ، ۽ سال جا سال هڪ جهڙا چهرا ۽ هڪ جهڙا ڪم ڏسڻ سبب ائين آهي؛ پر مون سخت نظم و ضبط مان گذريو آهي، جنهن مون کي عقلمندي سيکاري آهي؛ ۽ پوءِ، مسٽر لاڪ ووڊ، مون توهان جي سوچ کان وڌيڪ پڙهيو آهي. توهان هن لائبريريءَ جو ڪو اهڙو ڪتاب نٿا کولي سگهو جيڪو مون نہ ڏٺو هجي، ۽ ان مان ڪجهہ نہ سکيو هجي: سواءِ يوناني، لاطيني، ۽ فرينچ ڪتابن جي؛ پر مان انهن کي بہ هڪ ٻئي کان الڳ سڃاڻان ٿي: هڪ غريب ماڻهوءَ جي ڏيءَ کان توهان ان کان وڌيڪ ڇا اميد رکي سگهو ٿا. بهرحال، جيڪڏهن مون کي پنهنجي ڪهاڻي هڪ سچي ڳالهائيندڙ جي انداز ۾ جاري رکڻي آهي، تہ بهتر آهي مان اڳتي وڌان؛ ۽ ٽي سال ٽپڻ بدران، مان ايندڙ اونهاري تائين پهچڻ تي ئي راضي ٿيندس—1778ع جو اونهارو. يعني اڄ کان تقريباً ٽيويهہ سال اڳ.“

باب اٺون

جون جي هڪ سهڻي ڏينهن جي صبح جو منهنجو پياروننڍڙو ٻار (جنهن کي مون پاليو)، ۽ قديم ارنشا خاندان جو آخري وارث پيدا ٿيو. اسين هڪ پري واري ٻنيءَ ۾ گاهه گڏ ڪرڻ ۾ مصروف هئاسين، ته اها چوڪري جيڪا عام طور تي اسان جي نيرن (ناشتو) کڻي ايندي هئي، پنهنجي وقت کان هڪ ڪلاڪ اڳ ئي ميدان ۾ رستي تان ڊوڙندي آئي، ۽ ڊوڙندي ئي مون کي سڏڻ لڳي.

"اوهه، ڪيڏو نه شاندار ٻار آهي!" هن سهڪندي چيو. "سپ کان سهڻو چوڪرو جيڪو ڪڏهن پيدا ٿيو هجي! پر ڊاڪٽر چوي ٿو ته مالڪياڻي هاڻي نه بچندي: هو چوي ٿو ته هوءَ ڪيترن ئي مهينن کان سلهه جي بيماريءَ ۾ مبتلا آهي. مون کيس مسٽر هنڊلي کي ٻڌائيندي ٻڌو: ۽ هاڻي هن وٽ بچڻ جو ڪو رستو ناهي، ۽ هوءَ سياري کان اڳ ئي مري ويندي. توکي فوري طور گهر هلڻ گهرجي. توکي ان کي پالڻو آهي، نيلي: ان کي ڪنڊ ۽ ڪير پيارڻو آهي، ۽ ڏينهن رات ان جو خيال رکڻو آهي. ڪاش مان تنهنجي جاءِ تي هجان ها، چو ته جڏهن مالڪياڻي نه هوندي ته اهو (ٻار) مڪمل طور تي تنهنجو ئي هوندو!"

"پر ڇا هوءَ ڏاڍي بيمار آهي؟" مون پنهنجو رنبو (rake) هيٺ اڇلائيندي ۽ پنهنجي ٽوپي ٻڌندي پڇيو.

"مون کي لڳي ٿو ته آهي، پر هوءَ ڏاڍي بهادر پئي لڳي،" چوڪريءَ جواب ڏنو. "۽ هوءَ ائين پئي ڳالهائي جڙ ته هوءَ ڪيس وڏو ٽيندو ڏسڻ لاءِ زنده رهڻ جو سوچي رهي هجي. هوءَ خوشيءَ مان چري ٿي وئي آهي، اهو ٻار ايڏو ته خوبصورت آهي! جيڪڏهن مان سندس جاءِ تي هجان ها ته مون کي پڪ آهي ته مان ڪڏهن نه مران ها: ڊاڪٽر ڪينٽ جي

موجودگيءَ جي باوجود، مان رڳو ان کي ڏسي ئي ٺيڪ ٿي وڃان ها. مون کي مٿس ڏاڍي ڪاوڙ آئي هئي. ڊيمر آرچر ان معصوم فرشتي کي مالڪ وٽ هيٺ ڪٽي آئي هئي، ۽ سندس چهرو خوشيءَ سان چمڪڻ ئي لڳو هو ته اهو پوڙهو ڪانءُ (ڊاڪٽر) اڳتي وڌيو ۽ چوڻ لڳو—— 'ارنشا، اها هڪ رحمت آهي جو تنهنجي زال هن پٽ کي ڇڏي ويڙ لاءِ بچي وئي. جڏهن هوءَ آئي هئي، تڏهن ئي مون کي پڪ هئي ته هوءَ گهٽو وقت زنده نه رهندي. ۽ هاڻي، مان توکي ٻڌايان ٿو ته سيارو شايد سندس خاتمو ڪري ڇڏيندو. ان ڳالهه تي گهٽو ڏک نه ڪجانءِ. ۽ نه ئي پريشان ٿجانءِ: ان جو ڪو علاج ناهي. ۽ ان کان سواءِ، توکي اهڙي ڪمزور ڇوڪريءَ جي چوندڙ ڪرڻ وقت ئي بهتر سوچڻ گهرجي ها!'"

"۽ مالڪ ڇا جواب ڏنو؟" مون پڇيو. "منهنجي خيال ۾ هن کيس گاريون ڏنيون: پر مون مٿس ڏيان نه ڏنو. مان ته رڳو ان ٻار کي ڏسڻ لاءِ بيتاب هئس،" ۽ هوءَ ٻيهر وڏي جوش سان ان جي تعريف ڪرڻ لڳي. مان به سندس جيتري ئي بيتاب هئس، ۽ جلدي سان گهر ڏانهن ڊوڙيس ته جيئن کيس ڏسي سگهان: جيتوڻيڪ مون کي هنڌلي لاءِ ڏاڍو ڏک هو. سندس دل ۾ رڳو هن بتن لاءِ جاءِ هئي——سندس زال ۽ هو پاڻ: هو ٻنهي سان بيحد پيار ڪندو هو، پر هڪ جي عبادت ڪندو هو. ۽ مان سمجهي نه پئي سگهيس ته هو ان نقصان کي ڪيئن برداشت ڪندو.

جڏهن اسين ودرنگ هائٽس پهتاسين، ته هو سامهون واري دروازي تي بينو هو. ۽، جيئن ئي مان اندر ويس، مون پڇيو. "ٻار ڪيئن آهي؟" "بس ڊوڙڻ لاءِ تيار آهي، نيل!" هن هڪ خوشگوار مسڪراهٽ چپن تي آڻيندي جواب ڏنو.

"۽ مالڪياڻي؟" مون همت ڪري پڇيو. "ڊاڪٽر چوي ٿو ته هوءَ——" "لعنت هجي ڊاڪٽر تي!" هن ڳاڙهو ٿيندي منهنجي ڳالهه ڪٽي. "فرانسس بلڪل ٺيڪ آهي: هوءَ

ايندڙ هفتي جي هن ڏينهن تائين مڪمل صحتمند ٿي ويندي. ڇا تون مٿي ٻڌي وڃين؟ ڪيس ڇڪجانءِ ته مان ايندس. جيڪڏهن هوءَ ڳالهائڻ بند ڪرڻ جو واعدو ڪري. مان ڪيس ان ڪري ڇڏي آيس ڇو ته هوءَ پنهنجي زبان بند نه ٻڌي رکي. ۽ ڪيس ائين ڪرڻو پوندو—ڪيس ڇڪجانءِ ته مسٽر ڪينٽ چيو آهي ته هوءَ ضرور خاموش رهي.“

مون اهو پيغام مسز ارنشا تائين پهچايو. هوءَ ڏاڍي خوش مزاجيءَ ۾ لڳي رهي هئي. ۽ ڪلي جواب ڏنائين. ”ايلن. مون مس هڪ لفظ ڳالهايو هو. ۽ هو روئيندو ٻه ٻيرا ٻاهر هليو ويو آهي. خير. ڪيس ڇڪجانءِ ته مان واعدو ٿي ڪريان ته نه ڳالهائيندیس: پر ان جو مطلب اهو ناهي ته مان مٿس ڪلڻ ٻه ڇڏي ڏيان!“

ويچاري! سندس مرڻ جي آخري هفتي تائين ان خوش مزاج دل ڪڏهن ٻه سندس ساٿ نه ڇڏيو. ۽ سندس مڙس ڏاڍي ضدي پٽي سان. بلڪ جنون جي حد تائين اهو مڃيندو رهيو ته سندس صحت روزانو بهتر ٿي رهي آهي. جڏهن ڪينٽ ڪيس خبردار ڪيو ته بيماريءَ جي ان مرحلي تي سندس دوائون بيڪار آهن. ۽ ڪيس وڌيڪ خرچ ڪرڻ جي ضرورت ناهي. ته هن ڪيس سخت جواب ڏيندي چيو ”مون کي خبر آهي ته توکي اڇڻ جي ضرورت ناهي—هوءَ ٺيڪ آهي—ڪيس هاڻي تنهنجي ڪنهن ٻه علاج جي ضرورت ناهي! ڪيس ڪڏهن ٻه سلهه جي بيماري نه هئي. اهو رڳو بخار هو. جيڪو هاڻي لهي ويو آهي: هاڻي سندس نبض منهنجي نبض جيتري ئي پرسڪون آهي. ۽ سندس ڳل بلڪل ٺڏا آهن.“

هن پنهنجي زال کي ٻه اها ئي ڪهاڻي ٻڌائي. ۽ لڳو پئي ته هن ٻه مٿس يقين ڪيو هو. پر هڪ رات. جڏهن هوءَ سندس ڪلهي تي ٽيڪ ڏيو اهو چئي رهي هئي ته ڪيس لڳي ٿو هوءَ سياڻي اٿڻ جي قابل ٿي ويندي. ته اوچتو ڪيس ڪنگهه جو دورو پيو—هڪ بلڪل

هلڪو دورو—هن ڪيس پنهنجن هٿن ۾ مٽي ڪنيو. هن پنهنجا ٻئي هٿ سندس ڳچيءَ ۾ وڌا، سندس چهرو بدلجي ويو ۽ هوءَ مري وئي.

جيئن ان چوڪريءَ کي اڳوات ئي اندازو هو، ٻار هيريٽن مڪمل طور تي منهنجي هٿن ۾ اچي ويو. مسٽر ارنشا، بشرطيڪ هو ڪيس صحتمند ڏسي ۽ ڪڏهن به سندس روئڻ جو آواز نه ٻڌي، ته ٻار جي حوالي سان مڪمل مطمئن هوندو هو. پر پنهنجي لاءِ، هو ڏاڍو مايوس ٿي چڪو هو: سندس ڏک ان قسم جو هو جنهن ۾ روئڻ پٽڻ ناهي هوندو. هن نه روئي نه ئي ڪا دعا گهري. هن رڳو گاريون ڏنيون ۽ بغاوت ڪئي: خدا ۽ انسان ٻنهي کي برو ڀلو چيو ۽ پنهنجو پاڻ کي لاپرواهي ۽ شرابي پڻي جي حوالي ڪري ڇڏيو. نوڪر سندس ظالمانه ۽ خراب رويي کي گهڻو وقت برداشت نه ڪري سگهيا: رڳو مان ۽ جوزف ئي هڪاسين جيڪي ترسياسين. مون ۾ پنهنجي ذميواري (ٻار) کي ڇڏڻ جي همت نه هئي؛ ۽ ان کان سواءِ، توهان کي خبر آهي، مان سندس کير_شريڪ پيئڻ هئس، ۽ ڪنهن ڏارئي جي پيٽ ۾ سندس بدتميزي آساني‌ءَ سان معاف ڪري ڇڏيندي هئس. جوزف هارين ۽ مزدورن تي حڪم هلائڻ لاءِ ترسيو. ۽ ڇاڪاڻ ته سندس ڪم ئي اهو هو ته اهڙي جاءِ تي رهي جتي ڪيس برو ڀلو چوڻ لاءِ ڪافي گناهه ملن.

مالڪ جا خراب طريقا ۽ خراب ساٿي ڪيٿرين ۽ هيٿ ڪلف لاءِ هڪ خراب مثال ٻڌجي ويا هئا. هيٿ ڪلف سان سندس سلوڪ ايترو خراب هو جو ڪنهن نيڪ ماڻهوءَ کي به شيطان ٻڌائي ڇڏي. ۽، سچ پچو ته ان دور ۾ ائين پيو لڳندو هو جڏ ته ان چوڪري تي ڪنهن شيطاني روح جو واسو هجي. ڪيس هنڌلي کي ذلت جي ان ڪڏ ۾ ڪرندو ڏسي ڏاڍو مزو ايندو هو. جتان واپسي ناممڪن هئي؛ ۽ هو روزانو وڌيڪ وحشي، خاموش ۽ خطرناڪ ٿيندو پئي ويو. مان ٻڌائي نٿي سگهان ته اسان جو گهر ڪهڙي نه جهنم ٻڌجي

چڪو هو. پادريءَ اچڻ ڇڏي ڏنو هو ۽ ڪوبہ شريف ماڻهو اسان جي ويجهو نہ ايندو هو؛ سواءِ ايبڊگر لنٽن جي مس ڪيٽي ڏانهن اچڻ جي، جيڪا شايد هڪ استثنيٰ هئي. پندرهن سالن جي عمر ۾ هوءَ سڄي علائقي جي راڻي هئي؛ سندس ڪو بہ ثاني نہ هو؛ ۽ هوءَ واقعي هڪ مغرور ۽ ضدي ڇوڪري بڻجي چڪي هئي! مان اقرار ٿي ڪريان تہ ننڍپڻ گذرڻ کانپوءِ مون ڪيس پسند نٿي ڪيو؛ ۽ مان اڪثر سندس غرور کي ٽوڙڻ جي ڪوشش ڪري ڪيس ڪاوڙائيندي هئس: پر هن مون سان ڪڏهن بہ نفرت نہ ڪئي. هن جي پراڻن لاڳاپن سان عجيب وفاداري هئي: ايتري تائين جو هيٿ ڪلف بہ سندس دل تي پنهنجي پڪڙ مضبوط رکي هئي جنهن کي ڪو بدلائي نٿي سگهيو؛ ۽ نوجوان لنٽن، پنهنجي سموري برتريءَ جي باوجود، پاڻ کي اوترو اونهو اثر ڇڏڻ ۾ ناڪام محسوس ڪندو هو. هو منهنجو مرحوم مالڪ هو: اها سندس تصوير چلهي جي مٿان لڳل آهي. اها هڪ پاسي لڳل هوندي هئي، ۽ سندس زال جي ٻئي پاسي؛ پر سندس زال جي تصوير هٽائي وئي آهي، نہ تہ توهان ڏسي سگهو ها تہ هوءَ ڪهڙي هئي. ڇا توهان ان کي سڃاڻي سگهو ٿا؟

مسز ڊين ميڊ بٹي مٽي ڪئي، ۽ مون هڪ نرم نقشن وارو چهرو ڏٺو، جيڪو هائٽس واري نوجوان عورت (ڪيٽي) سان ڏاڍو ملندڙ جلندڙ هو، پر ان جي تاثرن ۾ وڌيڪ سنجيدگي ۽ نرمي هئي. اها هڪ پياري تصوير هئي. ڊگها هلڪا وار ڪنپٽين تي ٿورو گهنگهريالا هئا؛ اکيون وڏيون ۽ سنجيده هيون؛ جسم لڳ ڀڳ حد کان وڌيڪ نازڪ هو. مون کي ان ڳالهہ تي ڪا حيرت نہ هئي تہ ڪيٽرين ارنشا اهڙي شخص لاءِ پنهنجي پهرين دوست کي ڪيئن وساري سگهي ٿي. پر مون کي ان ڳالهہ تي سخت حيرت ٿي رهي هئي تہ هو، جنهن جو ذهن سندس شخصيت سان ٺهڪندڙ هوندو، اهو منهنجي ذهن ۾ موجود ڪيٽرين ارنشا جي تصور کي ڪيئن پسند ڪري سگهيو هو.

"هڪ تمام خوبصورت تصوير،" مون گهر جي سنياليندڙ کي چيو. "ڇا هو واقعي اهڙو هو؟" "ها،" هن جواب ڏنو. "پر جڏهن هو خوش هوندو هو تہ وڌيڪ سٺو لڳندو هو. هي سندس عام روزاني وارو چهرو آهي: عام طور تي منجهس جوش جي کوٽ هوندي هئي."

ڪيٽرين لنٽن خاندان وارن سان پنج هفتا رهڻ کانپوءِ بہ پنهنجو واسطو قائم رکيو هو. ۽ جيئن تہ ڪيس انهن جي صحبت ۾ پنهنجو سخت ۽ جهنگلي روپ ڏيکارڻ جو ڪو سبب نہ هو. ۽ ڪيس ايتري سمجهہ هئي تہ جتي ڪيس سدائين ايتري عزت ملندي هئي اتي بدتميزي ڪرڻ تي شرم محسوس ڪري. تنهنڪري هوءَ پنهنجي چالاڪ ۽ مٺي اخلاق سان اڻ ڄاڻائيءَ ۾ ان پوڙهي جوڙي کي متاثر ڪندي رهي. ازابيلا جي تعريف، ۽ سندس پاءُ جي دل ۽ جان کٽي ورتائين: اهي اهڙيون ڪاميابيون هيون جن ڪيس شروعات ڪان ئي خوش ڪيو هو—ڇو تہ هوءَ خواهشن سان پريل هئي—۽ ڪيس هڪ ڀهروپيو ڪردار اپنائڻ تي مجبور ڪيو. جيتوڻيڪ سندس ارادو ڪنهن کي دوکو ڏيڻ جو نہ هو. ان جاءِ تي جتي هوءَ هيٺ ڪلف کي "بدتميز نوجوان آوارا" ۽ "جانور کان بہ بدتر" چورائيندي ٻڌندي هئي، تہ هوءَ احتياط ڪندي هئي تہ ان جهڙو رويو نہ رکي. پر گهر ۾ سندس اها شرافت ڏيکارڻ جي ڪا بہ خواهش نہ هئي جنهن تي رڳو مذاق اڏائي وڃي ها. ۽ پنهنجي ان باغي طبيعت کي روڪڻ نہ چاهيندي هئي جنهن تي ڪيس نہ ڪا عزت ملي ها نہ ئي ڪا تعريف.

مسٽر ايڊگر ۾ ڪليل نموني ودرنگ هائٽس اچڻ جي همت گهٽ ئي ٿيندي هئي. ڪيس ارنشا (هنڊلي) جي خراب مشهوريءَ کان ڏاڍو ڊپ هو. ۽ هو ساڻس ملڻ کان ڪيڏائيندو هو. پر پوءِ بہ جڏهن هو ايندو هو تہ اسان وڏي اخلاق سان سندس آجيان ڪندا هئاسين: مالڪ پاڻ بہ ڪيس ناراض ڪرڻ کان پاسو ڪندو هو. ڇو تہ هو ڄاڻندو هو تہ هو ڇو ٿو

اچي: ۽ جيڪڏهن هو ساڻس اخلاق سان پيش اچي نہ سگهندو هو ته کائنس پري رهندو هو. مون کي لڳندو هو ته سندس اتي اچڻ کيڏرين کي ناپسند هوندو هو، هوءَ کا چالاک نہ هئي، هن کڏهن بہ نخرن سان دوکو نہ ڏنو هو ۽ ظاهر آهي کيس ان ڳالهہ تي اعتراض هو ته سندس اهي ٻئي دوست پاڻ ۾ ملن؛ ڇو ته جڏهن هيٺ کلف ايدگر جي سامهون ان لاءِ نفرت جو اظهار ڪندو هو ته هوءَ ساڻس مڪمل طور سهمت نہ ٿي سگهندي هئي، جيئن هوءَ ايدگر جي غير موجودگيءَ ۾ ڪندي هئي؛ ۽ جڏهن لنڊن هيٺ کلف لاءِ نفرت ۽ بيزاري ڏيکاريندو هو ته هوءَ ان جي جذبن کي نظرانداز ڪرڻ جي همت نہ ڪندي هئي، جڏ ته سندس نندپڻ جي ساٿيءَ جي بي عزتي سندس لاءِ کا بہ معنيٰ نٿي رکي. مون سندس انهن مونجهارن ۽ اڻ ٻڌايل پريشانين تي گهٽو ئي مزو ورتو آهي، جن کي هوءَ منهنجي مذاق کان لڪائڻ جي ناڪام ڪوشش ڪندي هئي. اهو ٻڌڻ ۾ خراب ٿو لڳي: پر هوءَ ايڏي ته مغرور هئي جو سندس تڪليفن تي تيستائين رحم ڪرڻ ناممڪن ٿي پيو هو، جيستائين ڪيس سبق سيکاري وڌيڪ عاجز نہ بڻايو ويجي. آخر ڪار، هن پاڻ کي ان ڳالهہ تي راضي ڪيو ته هوءَ سچ ٻڌائي، ۽ مون تي پروسو ڪري: مون ڪانسواءِ ٻيو ڪو بہ نہ هو جنهن کي هوءَ پنهنجي لاءِ صلاحڪار بڻائي سگهي.

مسٽر هنڊلي هڪ منجهند جو گهر کان ٻاهر ويو هو ۽ هيٺ کلف ان جو فائدو وٺندي پاڻ کي موڪل ڏيڻ جو سوچيو. ان وقت سندس عمر سورهن سال ٿي چڪي هئي، منهنجي خيال ۾، ۽ بغير ڪنهن خراب نقشن جي، يا عقل ۾ گهٽ هجڻ جي بہ. هن پنهنجي اندروني ۽ بيروني بيزاريءَ جو اهڙو تاثر ڇڏڻ شروع ڪيو هو جنهن جا نشان هاڻي سندس چهري تي نٿا ملن. سڀ کان پهرين ڳالهہ ته هو ان وقت تائين پنهنجي شروعاتي تعليم جو فائدو وڃائي چڪو هو: مسلسل سخت محنت، جيڪا سوير شروع ٿي دير تائين هلندي هئي، ان سندس علم حاصل ڪرڻ جي پراڻي جستجو، ۽ ڪتابن يا

پڙهائيءَ سان سندس محبت کي ختم ڪري ڇڏيو هو. پراڻي مستر ارنشا جي مهربانين سبب مٿانهين هجڻ جو جيڪو احساس سندس ننڍپڻ ۾ پيدا ٿيو هو. اهو هاڻي ختم ٿي چڪو هو. هن ڏگهي عرصي تائين پڙهائيءَ ۾ ڪيٿرين سان برابري رکڻ جي ڪوشش ڪئي، ۽ آخرڪار سخت پر خاموش پيچتاءَ سان هار ميڄي ورتي: پر هن مڪمل طور تي هار ميڄي ورتي هئي: ۽ جڏهن ڪيس لڳو تہ هاڻي ڪيس مجبوريءَ ۾ پنهنجي پراڻي سطح کان هيٺ ڪرڻو پوندو تہ ڪيس اڳتي وڌڻ لاءِ راضي ڪرڻ ناممڪن هو. پوءِ سندس جسماني روپ سندس ذهني زوال سان ملي ويو: سندس هلڻ جو انداز جهڪيل ۽ شڪل گهٽيا ٿي وئي هئي: سندس قدرتي طور تي خاموش رهڻ واري طبيعت هاڻي حد کان وڌي ماڻهن کان پري رهڻ واري بيوقوفانہ چڙچڙي پڻي ۾ بدلجي وئي هئي: ۽ هو پنهنجي ٿورن سجاٽيندڙن جي عزت حاصل ڪرڻ بدران انهن جي نفرت جاڳائڻ ۾ هڪ عجيب خوشي محسوس ڪندو هو.

ڪيٿرين ۽ هو ايڏا تائين سندس مزوريءَ کان واندا هجڻ وارن وقتن ۾ پڪا ساٿي هئا؛ پر هن هاڻي لفظن ۾ پنهنجي پيار جو اظهار ڪرڻ ڇڏي ڏنو هو. ۽ سندس ڇوڪرين وارن لاڏن تي ڪاوڙ ۽ شڪ سان پوئتي ٿي ويندو هو. جڏ ڪيس احساس هجي تہ مٿس پيار جي اهڙين نشانين نڇاور ڪرڻ مان ڪا بہ خوشي نہ ملندي. ذڪر ڪيل موقعي تي هو گهر اندر اهو ٻڌائڻ آيو تہ هن اڄ ڪجهہ نہ ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي، جڏهن تہ مان مس ڪيٽي کي ڪپڙا پارائڻ ۾ مدد ڪري رهي هئس: هن (ڪيٽي) اهو نہ سوچيو هو تہ هيٺ ڪلف اڄ واندو رهڻ جو خيال ڪندو: ۽ اهو سوچيندي تہ سڄو گهر سندس لاءِ خالي هوندو. هن ڪنهن طريقي سان مستر ايڊگر کي پنهنجي پاءُ جي غير موجودگيءَ جو اطلاع ڏئي ڇڏيو هو. ۽ هاڻي سندس استقبال جي تياري ڪري رهي هئي.

”ڪيٽي، ڇا تون اڄ منجهند جو مصروف آهين؟“ هيٺ ڪلف پڇيو. ”ڇا تون ڪيڏانهن پئي وڃين؟“ ”نہ، مينهن پئجي رهيو آهي،“ هن جواب ڏنو. ”پوءِ تو هي ريشمي فراڪ ڇو پاتو آهي؟“ هن چيو. ”مون کي اميد آهي ته هتي کو نہ پيو اچي؟“ ”منهنجي جاڻ ۾ ته ڪو ناهي،“ مس ٽڏندي چيو: ”پر توکي ته هاڻي ٻنيءَ ۾ هجڻ گهرجي، هيٺ ڪلف. مانيءَ جو وقت گذري هڪ ڪلاڪ ٿي ويو آهي؛ مون سوچيو تون هليو ويو هوندين.“ ”هنڌلي اسان کي پنهنجي منحوس موجودگيءَ کان گهٽ ئي آجو ڪندو آهي،“ ڇوڪري چيو. ”مان اڄ وڌيڪ ڪم نہ ڪندس: مان توسان گڏ رهندس.“

”اوهہ، پر جوزف ٻڌائي ڇڏيندو،“ هن صلاح ڏني: ”تنهنجو وڃڻ ئي بهتر آهي!“ ”جوزف پينسٽون ڪريگس جي ٻئي پاسي چونوپري رهيو آهي؛ ان ڪم ۾ ڪيس رات ٿي ويندي، ۽ ڪيس ڪڏهن بہ خبر نہ پوندي.“ اهو چئي، هو سستيءَ سان باهہ ڏانهن وڌيو، ۽ ويهي رهيو. ڪيٽرين هڪ لمحي لاءِ پنهنجي پرون گنڍيندي سوچيو—ڪيس ڪنهن ٻئي جي اڃڻ لاءِ رستو هموار ڪرڻ جي ضرورت محسوس ٿي رهي هئي. ”ازابيلا ۽ ايڊگر لنڊن اڄ منجهند جو اڃڻ جي ڳالهہ ڪئي هئي،“ هن هڪ منٽ جي خاموشيءَ کانپوءِ چيو. ”جيئن ته مينهن پئجي رهيو آهي، ان ڪري مون کي سنڈن اڃڻ جي گهٽ ئي اميد آهي؛ پر اهي اچي بہ سگهن ٿا، ۽ جيڪڏهن اهي آيا، ته توکي اجايو دڙڪن ملڻ جو خطرو آهي.“ ”ايلن کي حڪم ڏي ته چوي تون مصروف آهين، ڪيٽي،“ هن ضد ڪيو: ”مون کي پنهنجي انهن مسڪين ۽ بيوقوف دوستن لاءِ ٻاهر نہ ڪڍ! مان ته ڪڏهن ڪڏهن شڪايت ڪرڻ تي اچي ويندو آهيان ته اهي—پر مان نہ ڪندس—“ ”ته اهي ڇا؟“ ڪيٽرين پريشانيءَ واري ڇهري سان ڏانهس ڏسندي رڙ ڪئي. ”اوهہ، نيلي!“ هن ڪاوڙ مان پنهنجو مٿو منهنجي هٿن مان ڇڪيندي وڌيڪ چيو. ”تو منهنجن وارن جي گهنگهر بلڪل خراب ڪري ڇڏي آهي! اهو ڪافي آهي؛ مون کي ڇڏي ڏي. تون ڪهڙي ڳالهہ جي شڪايت

ڪرڻ وارو هئين. هيٺ ڪلف؟" "ڪجھ به نہ—بس ان ديوار تي لڳل ڪئلينڈر کي ڏس." هن دريءَ جي ويجھو لٽڪيل هڪ فريم ٿيل پني ڏانھن اشارو ڪيو. ۽ چوڻ لڳو "ڪراس (X) جا نشان انھن شامُن لاءِ آھن جيڪي تو لنڊن خاندان سان گذاريون آھن. ۽ نقطا انھن لاءِ جيڪي تو مون سان گذاريون آھن. ڏسين پئي؟ مون ھر ڏينھن جو نشان لڳايو آھي."

"ھا—ڏاڍي بيوقوفي: جڏ تہ مون ان تي ڪو ڏيان ڏنو ھجي!" ڪيٽرين چڙچڙي انداز ۾ جواب ڏنو. "۽ ان جو مقصد ڇا آھي؟" "اھو ڏيکارڻ لاءِ تہ مان ان تي ڏيان ڏيان ٿو" هيٺ ڪلف چيو. "۽ ڇا مون کي ھميشہ تو سان گڏ ويٺو ھجڻ گھرجي؟" هن وڌيڪ ڪاوڙجندي پڇيو. "مون کي ان مان ڇا فائدو؟ تون ڇا ٿو ڳالھائين؟ تون گونگو يا ڪوبار ھجين ھا، ان کان تہ بھتر ھو. ڇو تہ نہ تنھنجين ڳالھين ۾ مون لاءِ ڪا دلچسپي آھي ۽ نہ ئي تنھنجن ڪمن ۾!" "تو مون کي اڳ ڪڏھن بہ نہ ٻڌايو تہ مان گھٽ ٿو ڳالھايان. يا توکي منھنجي صحبت ناپسند آھي. ڪيٽي!" هيٺ ڪلف ڏاڍي پريشانيءَ سان رڙ ڪندي چيو. "ان کي صحبت بلڪل ناھي چئبو. جڏھن ماڻھو ڪجھ ڄاڻڻ بہ نہ ۽ ڪجھ ڳالھائين بہ نہ." هن ٻڌ ٻڌ ڪندي چيو.

سندس ساٿي اٿي بيٺو. پر وٽس پنھنجي جذبات جو وڌيڪ اظھار ڪرڻ جو وقت نہ ھو. چاڪاڻ تہ ٻاھر پٽرن تي گھوڙي جي پيرن جو آواز ٻڌڻ ۾ آيو. ۽ ھلڪو دروازو ڪڙڪائڻ ڪانپوءِ نوجوان لنڊن اندر آيو. سندس چھرو ان اوچتي سڏ تي خوشيءَ سان چمڪي رھيو ھو. يقيناً ڪيٽرين پنھنجي دوستن جي وچ ۾ فرق محسوس ڪيو ھوندو. جڏھن ھڪ اندر آيو ۽ ٻيو ٻاھر ويو. اھو فرق بلڪل ائين ھو جيئن ڪنھن ويران، پھاڙي، ڪوئلي واري علاقي کي ڇڏي ڪنھن خوبصورت ۽ سرسبز وادي ۾ وڃجي. ۽ سندس آواز توڙي ملڻ

جو انداز سندس چهري جيان ئي بلڪل الڳ هو. سندس ڳالهائڻ جو انداز منهنجي هلڪو هو ۽ هو لفظن کي بلڪل ائين ئي ادا ڪندو هو جيئن توهان ڪندا آهيو: يعني جيئن اسين هتي ڳالهائيندا آهيون ان کان گهٽ رکو ۽ وڌيڪ نرم.

"مان گهٽو جلدي ته ناهيان آيو. چا؟" هن مون ڏانهن ڏسندي چيو: مان پليٽ صاف ڪرڻ لڳي هئس، ۽ الماريءَ جي آخري ڪنڊ ۾ ڪجهه خانا ٺيڪ ڪري رهي هئس. "نه،" ڪيٿرين جواب ڏنو. "تون اتي چا پئي ڪرين، نيلي؟" "منهنجو ڪم، مس،" مون جواب ڏنو. (مسٽر هنڊلي مون کي هدايت ڪئي هئي ته جڏهن به لنڊن خانگي ملاقات لاءِ اچي ته مان ٽئين شخص طور اتي موجود رهان.) هوءَ منهنجي پوبان آئي ۽ ڪاوڙ مان سرگوشي ڪندي چيائين، "پنهنجو پاڻ کي ۽ پنهنجن ڊسٽرن کي هتان ڪٽي وڃ، جڏهن گهر ۾ مهمان هجن، ته نوڪر ان ڪمري ۾ صفائي ۽ ڏوئڻ شروع نه ڪندا آهن جتي اهي وينا هجن!" "هي هڪ سنو موقعو آهي، هاٽي جڏهن مالڪ گهر ۾ ناهي،" مون وڏي آواز ۾ جواب ڏنو: "ڪيس اها ڳالهه سخت ناپسند آهي ته مان سندس موجودگيءَ ۾ انهن شين سان ڪڙڪو ڪيان. مون کي پڪ آهي ته مسٽر ايڊگر مون کي معاف ڪندو." "مون کي اهو سخت ناپسند آهي ته تون منهنجي موجودگيءَ ۾ ڪڙڪو ڪرين،" نوجوان عورت حڪم واري انداز ۾ رڙ ڪندي چيو. پنهنجي مهمان کي ڳالهائڻ جو وقت ئي نه ڏنائين: هوءَ هيٺ ڪلف سان ٽيل معمولي بحث کانپوءِ ايجا پنهنجي مزاج تي ضابطو نه آڻي سگهي هئي.

"مون کي ان جو افسوس آهي، مس ڪيٿرين،" اهو منهنجو جواب هو. ۽ مان ڏاڍي ڏيان سان پنهنجي ڪم ۾ لڳي رهيس. هن، اهو سوچيندي ته ايڊگر ڪيس ڏسي نٿو سگهي، منهنجي هٿ مان ڪپڙو کسي ورتو. ۽ ڏاڍي ڪاوڙ مان منهنجي ٻانهن تي زور سان چيٽي هنئي. جيئن مون اڳ چيو آهي ته مان ساٿس ڪا محبت نه ڪندي هئس. ۽ ڪڏهن

ڪڏهن سندس غرور توڙڻ ۾ مون کي مزو ايندو هو: ان کان سواءِ، هن مون کي ڏاڍي تڪليف ڏني هئي؛ تنهنڪري مان جلدي اٿي بيٺيس، ۽ رڙ ڪري چيم، ”اوهه، مس، هي هڪ گندي حرڪت آهي! توهان کي مون کي چيٽي هٽڻ جو ڪو حق ناهي، ۽ مان اهو برداشت نه ڪنديس.“ ”مون توکي ڇهيو به ناهي، اي ڪوڙي عورت!“ هن رڙ ڪئي، سندس آڱريون ٻيهر اهو ئي عمل ڪرڻ لاءِ ڦڙڪي رهيون هيون، ۽ سندس ڪن ڪاوڙ ۾ ڳاڙها ٿي ويا هئا. هن ۾ پنهنجي ڪاوڙ کي لڪائڻ جي طاقت ڪڏهن به نه هئي، اهو هميشه سندس سڄي چهري کي باهه وانگر روشن ڪري ڇڏيندو هو. ”پوءِ هي ڇا آهي؟“ مون سندس ڳالهه کي ڪوڙو ثابت ڪرڻ لاءِ چيٽيءَ جو واڱڻائي نشان ڏيکاريندي جواب ڏنو. هن پنهنجو پير زمين تي هنيو هڪ لمحي لاءِ هيڪي، ۽ پوءِ پنهنجي اندر جي شرارتي روح تي ضابطو نه رکندي، منهنجي ڳل تي هڪ زوردار چمات هنئي: اهڙي زوردار چمات جنهن منهنجي ٻنهي اکين ۾ پاڻي آڻي ڇڏيو.

”ڪيٽرين، پياري! ڪيٽرين!“ لنڊن وچ ۾ پوندي چيو. هو پنهنجي ان بت (ڪيٽرين) پاران ڪوڙ ۽ تشدد جهڙي ٻِٽي غلطي ڪرڻ تي ڏاڍو صدمي ۾ هو. ”ڪمري مان نڪري وڃ، ايلن!“ هن سڄي جسم ۾ ڏڪندي، ڳالهه ڌهرائي. ننڍڙو هيريٽن، جيڪو هر هنڌ منهنجي پويان ايندو هو ۽ فرش تي منهنجي پرسان ويٺو هو، منهنجا ڳوڙها ڏسي پاڻ به روئڻ لڳو. ۽ سڏڪا پريندي ”ظالم آنٽي ڪيٽي“ خلاف شڪايتون ڪرڻ لڳو. جنهن ڪيٽيءَ جي ڪاوڙ ان بدنصيب جي مٿي تي آڻي ڇڏي: هن سندس ڪلها پڪڙيا، ۽ ڪيس ايترو زور سان لوڏيو جو اهو ويچارو ٻار پيلو ٿي ويو. ۽ ايڈگر بغير سوچڻ جي ڪيس ڇڏائڻ لاءِ ڪيٽرين جا هٿ پڪڙي ورتا. هڪ لمحي ۾ هن جو هڪ هٿ آزاد ٿي ويو. ۽ ان حيران نوجوان پنهنجي ڪن تي اها زوردار چمات محسوس ڪئي جنهن کي ڪنهن به صورت ۾ مذاق نه پئي سمجهي سگهجي. هو خوف ۾ پوئتي ٿي ويو. مون هيريٽن کي

پنهنجي ٻانهن ۾ ڪنيو. ۽ ڪيس وٺي رڌڻي ڏانهن هلي ويس. پر مون وچ وارو دروازو ڪليل ڇڏيو ڇو ته مون کي اها ڄاڻڻ جي جستجو هئي ته اهي پنهنجو جهيڙو ڪيئن ٿا ختم ڪن. اهو بي عزت ٿيل مهمان پيلي چهري ۽ ڏڪندڙ ڇپن سان ان جاءِ ڏانهن وڌيو جتي هن پنهنجي ٽوپي رکي هئي.

"بلڪل صحيح!" مون پاڻ کي چيو. "خبردار ٿي وڃ ۽ هليو وڃ! اها مٽس (ڪيٽرين تي) مهرباني ٿيندي جو توکي سندس حقيقي طبيعت جي جهلڪ ملي وئي آهي." "تون ڪيڏانهن پيو وڃين؟" ڪيٽرين دروازي ڏانهن وڌندي پڇيو. هو هڪ پاسي ٿيو ۽ گذرڻ جي ڪوشش ڪيائين. "توکي نه وڃڻ گهرجي!" هن زور ڏيندي رڙ ڪئي. "مان ضرور ويندس ۽ مون کي وڃڻ گهرجي!" هن دٻيل آواز ۾ جواب ڏنو. "نه،" هن دروازي جو هينڊل پڪڙيندي ضد ڪيو. "ايجا نه، ايڊگر لنٽن: ويهي رهه: تون مون کي ان مزاج ۾ ڇڏي نٿو سگهين. مان سڄي رات پريشان رهنديس، ۽ مان تنهنجي ڪري پريشان ٿيڻ نٿي چاهيان!" "ڇا مون کي ماري ڪيڏڻ ڪانپوءِ به مان هتي ترسڻ گهرجي؟" لنٽن پڇيو. ڪيٽرين خاموش رهي.

"تو مون کي پاڻ مان خوفزده ۽ شرمندو ڪري ڇڏيو آهي،" هن وڌيڪ چيو. "مان هتي ٻيهر ڪڏهن نه ايندس!" سندس اکيون چمڪڻ لڳيون ۽ پلڪون ڦڙڪڻ لڳيون. "۽ تو ڄاڻي واڻي ڪوڙ ڳالهايو!" هن چيو. "مون نه ڳالهايو!" هن پنهنجي ڳالهائڻ جي طاقت بحال ڪندي رڙ ڪئي. "مون ڄاڻي واڻي ڪجهه نه ڪيو. خير، وڃ، جيڪڏهن تنهنجي مرضي آهي—هليو وڃ! ۽ هاڻي مان روئندس—مان روئي روئي پاڻ کي بيمار ڪري ڇڏيندس!"

هوءَ هڪ ڪرسيءَ وٽ گوڏن پر ڪري پئي. ۽ ڏاڍي سنجيدگيءَ ۾ درد سان روئڻ لڳي. ايدگر اڳڻ تائين پنهنجي ارادي تي قائم رهيو. پر اتي وڃي بيهي رهيو. مون ڪيس همٿائڻ جو فيصلو ڪيو. "مس ڏاڍي ضدي آهي، سائين،" مون رڙ ڪري چيو. "ڪنهن به بگڙيل ٻار جيتري خراب: تنهنجو گهر هليو وڃڻ ئي بهتر آهي، نه ته هوءَ رڳو اسان کي ڏکوئڻ لاءِ بيمار ٿي پوندي." ان نرم شخص دريءَ مان تريڇي نظر سان ڏٺو: هن ۾ وڃڻ جي اوتري ئي طاقت هئي جيتري ڪنهن ٻليءَ ۾ هڪ اڌ مئل ڪوئي کي، يا اڌ کاڌل پکيءَ کي ڇڏي وڃڻ جي هوندي آهي. آه، مون سوچيو. ڪيس ڪير به نٿو بچائي سگهي: سندس قسمت لکجي چڪي آهي. ۽ هو پاڻ پنهنجي تباهيءَ ڏانهن اڏامي رهيو آهي! ۽ ائين ئي ٿيو: هو اوچتو مڙيو. تيزيءَ سان ٻيهر گهر اندر آيو. ۽ پنهنجي پويان دروازو بند ڪيائين. ۽ جڏهن مان ڪجهه دير کانپوءِ ڪين اهو ٻڌائڻ اندر ويس ته ارنشا سخت نشي جي حالت ۾ گهر آيو آهي، ۽ سڄي گهر کي تباهه ڪرڻ لاءِ تيار آهي (جيڪا ان حالت ۾ سندس عام ذهني ڪيفيت هوندي هئي)، ته مون ڏٺو ته ان جهيڙي سندن ويجهڙائيءَ کي ايڏو وڌيڪ مضبوط ڪري ڇڏيو هو—نوجوانيءَ جي شرم جي ديوارن کي ٽوڙي ڇڏيو هو. ۽ ڪين دوستيءَ جو نقاب لاهي پاڻ کي عاشق مڃڻ جي قابل بڻائي ڇڏيو هو.

مسٽر هنڊلي جي اڇڻ جي خبر لنڊن کي تيزيءَ سان پنهنجي گهوڙي ڏانهن، ۽ ڪيٽرين کي پنهنجي ڪمري ڏانهن پڇڻ تي مجبور ڪيو. مان نندڙي هيريٽن کي لکائڻ ويس، ۽ مالڪ جي شڪاري بندوق مان چرا (گوليون) ڪڍڻ ويس. جنهن سان هو پنهنجي ان چريائپ واري جوش ۾ کيڏڻ جو شوقين هو. جيڪو هر ان ماڻهوءَ جي جان لاءِ خطرو هوندو هو جيڪو ڪيس کاوڙائيندو. يا سندس توجهه ڇڪائيندو هو. ۽ مون ان کي خالي ڪرڻ جو منصوبو ناهيو هو. ته جيئن هو بندوق هلائڻ جي حد تائين وڃي. ته گهٽ نقصان ٿئي.

باب نائون

هو اندر آيو. ۽ اهڙيون خوفناڪ گاريون ڏئي رهيو هو جو ٻڌي ساهه نڪري ويجي: ۽ مون کي پنهنجي پٽ کي رڌڻي جي الماريءَ ۾ لڪائيندي پکڙي ورتائين. هيريٽن سندس وحشياڻي پيار ۽ چريي واري ڪاوڙ ٻنهي کان ڏاڍو ڊنل هو. چو ته هڪ ۾ ڪيس ايترو گهٽو اچڻ جو خطرو هو جو مري ويجي، ۽ ٻئي ۾ باهه ۾ ڦٽي ٽيڻ يا ديوار سان ٽڪرائڻ جو خطرو هو. ۽ اهو مسڪين ٻار بلڪل ماڻ رهيو جتي به مون ڪيس لڪايو.

"اوهه، آخر ڪار مون ڳولي ورتو!" هنڊلي مون کي ڪتي وانگر ڳچيءَ جي کل مان ڇڪيندي رڙ ڪئي. "خدا ۽ جهنم جو قسم، توهان ٻنهي گڏجي هن ٻار کي مارڻ جو قسم کنيو آهي! هاڻي مون کي خبر پئي ته هو هميشه منهنجي نظرن کان ڇو پري هوندو آهي. پر، شيطان جي مدد سان، مان توکان هيءَ گوشت ڪٽڻ واري چري ڳيهائيندس، نيلي! توکي ڪلڻ جي ضرورت ناهي: چو ته مون ايجا هينئر ئي ڪينٽ (ڊاڪٽر) کي اونڌي مٿي بليڪ هارس واري دلدل ۾ ڦٽو ڪيو آهي: ۽ ٻه هجن يا هڪ برابر آهن—۽ مان توهان مان ڪنهن کي مارڻ چاهيان ٿو: جيستائين مان ائين نه ڪندس، مون کي سڪون نه ملندو"!

"پر مسٽر هنڊلي، مون کي گوشت ڪٽڻ واري چري پسند ناهي،" مون جواب ڏنو. "ان سان مچي ڪٽي وئي آهي. مهرباني ڪري ان جي بدران مون کي گولي هڻي ڇڏيو".

"تون بلڪل تباهه ٽيڻ جي لائق آهين!" هن چيو. "۽ تو سان ائين ئي ٽيندو. انگلينڊ جو ڪو به قانون ڪنهن ماڻهوءَ کي پنهنجو گهر صاف رکڻ کان نٿو روڪي سگهي، ۽ منهنجو گهر گندگي آهي! پنهنجو وات کول".

هن چري هٿ ۾ جهلي، ۽ ان جي نوڪ منهنجي ڏنڊن جي وچ ۾ وڌي: پر مان سندس انهن چريائپ وارين حرڪتن کان ڪڏهن به گهٽو نه ڏني هئس. مون ٽڪي چڏيو، ۽ چيو ته ان جو ذائقو ڏاڍو خراب آهي—مان ڪنهن به صورت ۾ اها نه کائيندیس.

"اوهه!" هن مون کي چڏيندي چيو. "مون کي لڳي ٿو ته هي بدصورت ننڍڙو شيطان هيريٽن ناهي: مون کي معاف ڪجانءِ، نيل. پر جيڪڏهن هي هيريٽن آهي، ته منهنجي آجيان لاءِ نه ڏوڙي اچ، ۽ پوت وانگر رڙيون ڪرڻ تي جيئرو ڪل لاهڻ جي لائق آهي. اي نافرمان ٻار، هيڏانهن اچ! مان توکي سيکاريندس ته ڪنهن سني دل واري، دوکو ڪاڏل پيءُ کي ڪيئن بيوقوف بڻائبو آهي. چا توکي نٿو لڳي ته جيڪڏهن هن ڇوڪر جا وار ڪٽيا وڃن ته هو وڌيڪ سهڻو لڳندو؟ ان سان ڪتو وڌيڪ خوفناڪ لڳندو آهي، ۽ مون کي خوفناڪ شيون پسند آهن—مون کي قينچي ڏي—ڪا تيز ۽ خوفناڪ شيءِ! ان ڪانسواءِ، ڪنن سان پيار ڪرڻ هڪ اجايو ڏيکاءُ ۽ شيطاني غرور آهي—اسين انهن ڪانسواءِ به ڪافي گڏهه آهيون. چپ ڪر، ٻار، چپ ڪر! خير پوءِ، هي ته منهنجو پيارو آهي! مار نه ڪر، پنهنجون اکيون اگهه—منهنجي جان، مون کي چمي ڏي. چا! هي نٿو ڏيڻ چاهي؟ مون کي چمي ڏي، هيريٽن! توتي لعنت هجي، مون کي چمي ڏي! خدا جو قسم، چا مان اهڙي راکاس کي پالينديس! جيئن مان زنده آهيان، مان هن ضدي ٻار جي ڳچي پيچي چڏيندس".

ويچارو هيريٽن پنهنجي پيءُ جي هٿن ۾ پوري طاقت سان رڙيون ڪري ۽ لتون هڻي رهيو هو، ۽ جڏهن هو ڪيس مٿي کڻي ويو ۽ ڏاڪڻين جي ريلنگ (banister) تان هيٺ لٽڪايائين ته هن جو روئڻ بيٽو ٿي ويو. مون رڙ ڪئي ته هو ٻار کي ڏيجاري چريو ڪري چڏيندو، ۽ ڪيس بچائڻ لاءِ ڊوڙيس. جڏهن مان اتي پهتس، ته هنڊلي هينان کو آواز ٻڌڻ

لاءِ ريلنگ تان اڳتي جهڪيو. لڳ ڀڳ اهو وساري ويٺو ته سندس هٿن ۾ ڇا آهي. "اهو ڪير آهي؟" هن ڏاڪڻين جي هيٺان ڪنهن جي اڇ جو آواز ٻڌي پڇيو. مان به اڳتي جهڪيس ته جيئن هيٺ ڪلف (جنهن جي قدمن جو آواز مان سڃاڻي وئي هئس) کي اشارو ڪريان ته هو اڳتي نه اچي؛ ۽ ان ئي لمحي جڏهن منهنجي نظر هيريٽن تان هٽي، ٻار اوچتو ٽپو ڏنو. پاڻ کي ان لاپرواهه پڪڙ مان آزاد ڪيو. ۽ هيٺ ڪري پيو.

اسان کي خوف محسوس ڪرڻ جو مس ئي وقت مليو ته اسان ڏٺو اهو مسڪين ٻار محفوظ هو. هيٺ ڪلف عين ان نازڪ وقت تي هيٺان پهچي چڪو هو. هن غير ارادي طور تي کيس هيٺ ڪرڻ کان بچائي ورتو. ۽ کيس پيرن تي بيهاريندي، ان حادثي جي ڏميوار کي ڏسڻ لاءِ مٿي نهاريائين. ڪو ڪنجوس ماڻهو جيڪو پنج شلنگ جي لاٽري ٽڪيٽ وڪٽي ڇڏي، ۽ ٻئي ڏينهن کيس خبر پوي ته هن پنج هزار پائونڊ وڃائي ڇڏيا آهن، ان جو چهرو به ايڏو خالي ۽ مايوس نه هوندو جيترو هيٺ ڪلف جو مٿي مستر ارنشا کي ڏسي ٿيو هو. سندس چهرو لفظن کان وڌيڪ واضح طور تي اها انتهائي تڪليف ظاهر ڪري رهيو هو ته هن پنهنجي ئي بدلي کي ناڪام بٽائڻ جو اوزار بڻجي وڃي غلطي ڪئي هئي. جيڪڏهن اونداهي هجي ها، ته مون کي پڪ آهي هو هيريٽن جو مٿو ڏاڪڻين سان ٽڪرائي اها غلطي سڌارڻ جي ڪوشش ڪري ها؛ پر، اسان ان جي بچاءَ جا شاهد هئاسين؛ ۽ مان جلدي سان هيٺ پهچي پنهنجي ان قيمتي امانت کي سيني سان لڳائي بيني هئس. هنڌلي ڪجهه دير سان، ٿورو هوش ۾ ۽ شرمندو ٿيندي هيٺ لٿو.

"اها تنهنجي غلطي آهي، ايلن،" هن چيو. "توکي هن کي نظرن کان پري رکڻ گهرجي ها: توکي هن کي مون کان کسڻ گهرجي ها! ڇا هن کي ڪٽي ڏڪ لڳو آهي؟"

”ڏڪ لڳو آهي!“ مون ڪاوڙ ۾ رڙ ڪئي: ”جيڪڏهن هي مري ناهي ويو ته پڪ چريو ٿي پوندو! اوهه! مون کي حيرت آهي ته سندس ماءُ قبر مان اٿي اهو ڇو نٿي ڏسي ته تون هن سان ڪهڙو سلوڪ ڪيو ٿو ڪرين. تون ڪنهن ڪافر کان بہ بدتر آهين—پنهنجي ئي رت سان اهڙو ورتاءُ ڪيو ٿو ڪرين“!

هن ٻار کي ڇهڻ جي ڪوشش ڪئي، جيڪو مون وٽ پاڻ کي محفوظ سمجهي هاٿي روئڻ بند ڪري چڪو هو. پر جيئن ئي سندس پيءُ جي ڇهرين آڱر مٿس لڳي، هن اڳ کان بہ وڌيڪ زور سان رڙ ڪئي، ۽ ائين ڦٽڪڻ لڳو جڙ ڪيس دورا پئجي ويندا.

”تون هن کي هٿ نہ لڳائيندين!“ مون ڳالهہ جاري رکي. ”هي تو سان نفرت ڪري ٿو—اهي سڀ تو سان نفرت ڪن ٿا—اها ئي حقيقت آهي! ڪهڙو نہ خوشحال خاندان آهي تنهنجو، ۽ ڪهڙي نہ خراب حالت تي پهچي ويو آهين“!

”مان ايجا بہ وڌيڪ خراب حالت تي پهچندس، نيلي،“ ان گمراهہ ماڻهوءَ ڪلندي پنهنجي سختي واپس آڻيندي چيو. ”في الحال، تون ۽ هي هتان هليا وڃو. ۽ ٻڌ هيٺ ڪلف! تون بہ منهنجي پهچ ۽ آواز کان بلڪل پري هليو وڃ. مان اڄ رات توکي قتل نہ ڪندس؛ سواءِ ان جي ته مان گهر کي باهہ ڏئي ڇڏيان: پر اهو منهنجي مرضيءَ تي آهي“.

اهو چوندي هن الماريءَ تان برانديءَ جي بوتل کنئي، ۽ ڪجهہ شراب گلاس ۾ وڌو.

”نہ، ائين نہ ڪريو!“ مون منٿ ڪئي. ”مسٽر هنڊلي، خدا جو خوف ڪريو. هن بدنصيب ڇوڪري تي رحم ڪريو، جيڪڏهن توهان کي پنهنجي ڪا بہ پرواهہ ناهي“!

”ڪو بہ منهنجي پيٽ ۾ هن لاءِ بهتر ڪندو“ هن جواب ڏنو.

”پنهنجي روح تي رحم ڪريو!“ مون سندس هٿ مان گلاس کسڻ جي ڪوشش ڪندي چيو.

”مان نہ ڪندس! ان جي برعڪس، مون کي ان (روح) جي پيدا ڪندڙ کي سزا ڏيڻ لاءِ ان کي جهنم ۾ موڪلڻ ۾ وڏي خوشي ٿيندي،“ ان ڪافر رڙ ڪئي. ”هي ان جي مڪمل تباهيءَ جي نالي“!

هن اهو شراب پيتو ۽ بيزاريءَ سان اسان کي ويڑهڻ جو حڪم ڏنو. پنهنجي حڪم جي آخر ۾ هن اهڙيون خوفناڪ گاريون ڏنيون جن کي ٻيهر چوڻ يا ياد ڪرڻ به گناهہ آهي.

”افسوس آهي تہ هي شراب پي پاڻ کي ماري نٿو سگهي،“ دروازي بند ٿيڻ کانپوءِ هيٺ ڪلف جوابي گاريون ڏيندي چيو. ”هي پنهنجي پوري ڪوشش ڪري رهيو آهي؛ پر سندس جسم (صحت) سندس ساٿ ڏئي رهيو آهي. مسٽر ڪينٽ چوي ٿو تہ هو پنهنجي گهوڙي جي شرط لڳائي سگهي ٿو تہ هي گيمرٽن جي هن طرف ڪنهن به ماڻهوءَ کان وڌيڪ زنده رهندو. ۽ هڪ پوڙهي گنهگار جي حيثيت ۾ قبر ۾ ويندو. سواءِ ان جي تہ مٿس ڪو اوچتو حادثو پيش اچي“.

مان رڌڻي ۾ ويس، ۽ پنهنجي ننڍڙي معصوم کي سمهارڻ لاءِ ويهي رهيس. هيٺ ڪلف، منهنجي خيال ۾، گودام ڏانهن هليو ويو هو. بعد ۾ خبر پئي تہ هو رڳو صوفي جي ٻئي پاسي تائين ويو هو. جتي هو ديوار سان لڳل بينچ تي، باهہ کان پري ليٽي پيو هو ۽ خاموش رهيو.

مان هيريٽن کي پنهنجي گوڏي تي لوڏي رهي هئس، ۽ هڪ گانو جهونگاري رهي هئس، جنهن جي شروعات هئي:

رات گهٽي گذري چڪي هئي، ۽ ٻار روئي رهيا هئا،

متيءَ هينان ماءُ اهو ٻڌي ورتو.

تڏهن مس ڪيٽي، جنهن پنهنجي ڪمري مان اهو گوڙ ٻڌو هو، ڪنڊ اندر ڪيو ۽ سرگوشي ڪيائين، — "چا تون اڪيلي آهين، نيلي؟"

"جي مس،" مون جواب ڏنو.

هوءَ اندر آئي ۽ چلهي وٽ پهتي. مون اهو سمجهندي ته هوءَ ڪجهه چوڻ واري آهي، متي ڏٺو. سندس چهري جا تاثر پريشان ۽ بيچين لڳي رهيا هئا. سندس چپ ٿورو ڪليل هئا، جڙ ته هوءَ ڳالهائڻ چاهيندي هجي، ۽ هن ساهه ڪنيو. پر اهو ڪنهن جملي بدران هڪ ٽڏي ساهه ۾ نڪري ويو. مون پنهنجو گانو ٻيهر شروع ڪيو. ڇو ته مان سندس تازو ورتاءُ نه وساريو هو.

"هيٽ ڪلف ڪٽي آهي؟" هن منهنجي ڳالهه ڪٽيندي پڇيو.

"اصطبل ۾ پنهنجي ڪم تي،" اهو منهنجو جواب هو.

هن (هيٽ ڪلف) مون کي ڪوڙو نه ڪيو. شايد هو نندڙ جي جهوٽي ۾ هليو ويو هو. ان ڪانپوءِ هڪ ٻي ڏڳهي خاموشي ڇانئجي وئي، جنهن دوران مون ڏٺو ته ڪيٽرين جي ڳل تان هڪ ٻه ڳوڙها فرش تي ڪريا. ڇا ڪيس پنهنجي شرمناڪ رويي تي پڇتاءُ آهي؟— مون پاڻ کان پڇيو. اها ته ڪا نئين ڳالهه هوندي: پر پلي هوءَ جيئن ٻه پنهنجي ڳالهه تي اچي—مان سندس ڪا مدد نه ڪنديس! نه، ڪيس پنهنجي ذاتي معاملن ڪانسواءِ ٻئي ڪنهن ٻه معاملي تي ڪا پريشاني نه ٿيندي هئي.

"اوهه، پياري!" هن آخرڪار روئندي چيو. "مان ڏاڍي ناخوش آهيان"!

”افسوس آهي،“ مون چيو. ”توهان کي خوش ڪرڻ ڏکيو آهي. ايترا دوست ۽ ايتريون گهٽ پريشانيون، پر پوءِ به توهان پاڻ کي مطمئن نٿيون رکي سگهو“!

”نيلي، چا تون منهنجو هڪ راز رکي سگهين ٿي؟“ هن منهنجي پرسان گوڏن پر ويهندي، ۽ پنهنجيون پياريون اکيون منهنجي چهري ڏانهن کڻندي پڇيو. ان نظر سان جيڪا ڪاوڙ کي به ختم ڪري ڇڏي ٿي، پلي ڪنهن وٽ ڪاوڙجڻ جو پورو حق ئي ڇو نه هجي.

”چا اهو رکڻ جي لائق آهي؟“ مون ڪجهه نرميءَ سان پڇيو.

”ها، ۽ اهو مون کي پريشان ڪري رهيو آهي، ۽ مون کي اهو ٻڌائڻو آهي! مان جاڻڻ چاهيان ٿي ته مون کي چا ڪرڻ گهرجي. اڄ، ايڊگر لنٽن مون کان شاديءَ لاءِ پڇيو آهي، ۽ مون کيس جواب ڏنو آهي. هاڻي، ان کان اڳ جو مان توکي ٻڌايان ته اهو ها هو يا نه، تون مون کي ٻڌاءِ ته اهو چا هجڻ گهرجي ها“.

”واقعي، مس ڪيٿرين، مون کي ڪيئن خبر پوندي؟“ مون جواب ڏنو. ”سچ پچو ته، اڄ شام توهان سندس سامهون جيڪو تماشو ڪيو هو ان کي ڏسندي، مان چوندس ته کيس انڪار ڪرڻ ئي عقلمندي هوندي: ڇو ته ان سپ ڪانپوءِ به جيڪڏهن هو توهان کان پڇي ٿو، ته هويا ته انتهائي بيوقوف آهي يا ڪو خطرناڪ حد تائين چريو“.

”جيڪڏهن تون ائين ڳالهائيندينءَ ته مان توکي وڌيڪ ڪجهه نه ٻڌائيندیس،“ هن چڑندي ۽ اٿي بيهندي جواب ڏنو. ”مون کيس قبول ڪري ورتو آهي، نيلي. جلدي ڪر، ۽ ٻڌاءِ چا مان غلط هئس“!

”توهان کيس قبول ڪري ورتو! پوءِ هن معاملي تي بحث ڪرڻ جو چا فائدو؟ توهان پنهنجو واعدو ڪري چڪيون آهيو، ۽ هاڻي ڦري نٿيون سگهو“.

”پر مون کي ٻڌاءِ تہ ڇا مون کي ائين ڪرڻ گھرجي ھا—ٻڌاءِ!“ ھن چڙيل آواز ۾ چيو. پنھنجا ھٿ مھٽيندي، ۽ نرڙ تي گھنج آڻيندي.

”ان سوال جو صحيح جواب ڏيڻ کان اڳ ڪيترين ئي شين تي سوچڻو پوندو“ مون سنجيدگيءَ سان چيو. ”سڀ کان پھرين ۽ اھم ڳالھ اھا آھي تہ ڇا توھان مستر ايڊگر سان پيار ڪريو ٿيون؟“

”ڪير نٿو ڪري سگھي؟ يقيناً مان ڪيان ٿي،“ ھن جواب ڏنو.

پوءِ مون ڪانئس ھيئيان سوال جواب ڪيا: ٻاويھ سالن جي ڇوڪريءَ لاءِ اھي نامناسب نہ ھئا.

”توھان ساڻس پيار ڇو ٿيون ڪريو. مس ڪيٽي؟“

”بيوقوفي، مان ڪيان ٿي—اھو ڪافي آھي“.

”بلڪل نہ، توھان کي ٻڌائڻو پوندو تہ ڇو؟“

”خير، ڇو تہ ھو خوبصورت آھي، ۽ سندس صحبت وٽندڙ آھي“.

”خراب سبب!“ اھو منھنجو تبصرو ھو.

”۽ ڇو تہ ھو نوجوان ۽ خوش مزاج آھي“.

”ايڏا بہ خراب“.

”۽ ڇو تہ ھو مون سان پيار ٿو ڪري“.

”اهو ڪجھ بهتر آهي، پر ڪافي ناهي“.

”۽ هو امير هوندو، ۽ مون کي علائقي جي سڀ کان وڏي عورت بڻجڻ پسند آهي، ۽ مون کي اهڙي مڙس تي فخر هوندو“.

”سڀ کان خراب سبب. ۽ هاڻي، ٻڌايو توهان ساڻس ڪيئن پيار ٿيون ڪريو؟“

”جيئن سڀ ڪندا آهن—تون بيوقوف آهين، نيلي“.

”بلڪل نہ—جواب ڏيو“.

”مان سندس پيرن هيٺان زمين، سندس مٿان هوا، هر ان شيءِ جنهن کي هو ڇهي ٿو. ۽ هر ان لفظ سان پيار ڪريان ٿي جيڪو هو ڳالهائي ٿو. مان سندس سيني نظرن، سندس سيني ڪمن، ۽ مڪمل طور تي ساڻس پيار ڪريان ٿي. بس هاڻي“!

”۽ چو؟“

”نہ، تون ان جو مذاق پئي اڏائين: اهو ڏاڍو خراب لڳي ٿو! منهنجي لاءِ اهو ڪو مذاق ناهي!“ نوجوان عورت ڪاوڙ مان پنهنجو منهن باهر ڏانهن ڪندي چيو.

”مان مذاق بلڪل نہ پئي ڪريان، مس ڪيٿرين،“ مون جواب ڏنو. ”توهان مسٽر ايڊگر سان پيار ٿيون ڪريو چو ته هو خوبصورت، نوجوان، خوش مزاج، امير آهي ۽ توهان سان پيار ٿو ڪري. پر آخري ڳالهہ جي ڪا حيثيت ناهي: شايد توهان ان کان سواءِ به ساڻس پيار ڪريو ها، ۽ ان سان گڏ به نہ ڪريو ها، جيڪڏهن منجهس اهي پهرين واريون چار خوبيون نہ هجن ها“.

”نہ، يقيناً نہ: جيڪڏهن هو بدصورت ۽ جاهل هجي ها تہ مان مٿس رڳو رحم ڪيان ها—يا شايد نفرت ڪيان ها“.

”پر دنيا ۾ ٻيا بہ ڪيترائي خوبصورت، امير نوجوان آهن: جيڪي شايد هن کان بہ وڌيڪ خوبصورت ۽ امير هجن. توهان کي انهن سان پيار ڪرڻ کان ڪهڙي شيءِ روڪيندي؟“

”جيڪڏهن ڪي آهن بہ، تہ اهي منهنجي پهچ کان پري آهن: مون ايڊگر جهڙو ڪو ٻيو ناهي ڏٺو“.

”توهان شايد ڪو ڏسي وٺو، ۽ هو همیشہ خوبصورت، نوجوان ۽ امير نہ رهندو“.

”هو هينئر آهي، ۽ مون کي رڳو حال سان مطلب آهي. ڪاش تون ٿوري عقل واري ڳالهہ ڪرين“.

”خير، پوءِ ڳالهہ ختم: جيڪڏهن توهان کي رڳو حال سان مطلب آهي، تہ مسٽر لنٽن سان شادي ڪري وٺو“.

”مون کي ان لاءِ تنهنجي اجازت نٿي کپي—مان ساٿس شادي ڪندیس: پر تو مون کي ايڏا تائين اهو ناهي ٻڌايو تہ ڇا مان صحيح آهيان“.

”بلڪل صحيح آهيو، جيڪڏهن رڳو حال لاءِ شادي ڪرڻ صحيح آهي. ۽ هاڻي، اچو ٻڌون تہ توهان ناخوش ڇو آهيو. توهان جو پاڻ خوش ٿيندو، منهنجي خيال ۾ پراٽي مالڪياٽي ۽ مالڪ کي بہ ڪو اعتراض نہ هوندو، توهان هڪ بي ترتيب، بي سڪون گهر مان نڪري هڪ امير، معزز گهر ۾ هليون ويندیون؛ ۽ توهان ايڊگر سان پيار ڪريو ٿيون، ۽ ايڊگر توهان سان. سڀ ڪجهہ سولو ۽ آسان پيو لڳي: پوءِ رڪاوٽ ڪٿي آهي؟“

”هتي! ۽ هتي!“ ڪيترين ڪ هٿ پنهنجي نرڙ تي، ۽ ٻيو پنهنجي سيني تي رکندي جواب ڏنو: ”جتي ٻہ روح رهي ٿو. منهنجي روح ۽ منهنجي دل ۾، مون کي پڪ آهي تہ مان غلط آهيان“!

”اها ڏاڍي عجيب ڳالهہ آهي! مون کي سمجهہ ۾ نٿو اچي“.

”اهو منهنجو راز آهي. پر جيڪڏهن تون مون تي نہ ڪلندينءَ تہ مان توکي سمجهائيندیس: مان ان کي واضح طور تي بيان نٿي ڪري سگهان. پر مان توکي اهو احساس ڏيارينديس تہ مان چا پئي محسوس ڪريان“.

هوءَ ٻيهر منهنجي پرسان ويهي رهي: سندس چهرو وڏيڪ اداس ۽ سنجيده ٿي ويو. ۽ سندس جڙيل هٿ ڏڪڻ لڳا.

”نيلي، چا توکي ڪڏهن عجيب خواب ناهن ايندا؟“ ڪجهہ منٽن جي سوچڻ کانپوءِ اوچتو هن چيو.

”ها، ڪڏهن ڪڏهن،“ مون جواب ڏنو.

”مون کي ٻہ. مون پنهنجي زندگيءَ ۾ اهڙا خواب ڏٺا آهن جيڪي هميشہ لاءِ مون سان گڏ رهيا آهن. ۽ منهنجي سوچن کي بدلائي ڇڏيو اٿن: اهي منهنجي اندر مان ائين گذريا آهن جيئن پاڻيءَ مان شراب، ۽ منهنجي ذهن جو رنگ مٽائي ڇڏيو اٿن. ۽ هي انهن مان ڪ آهي: مان اهو ٻڌائڻ واري آهيان—پر خيال ڪجانءِ ان جي ڪنهن ٻہ حصي تي مرڪجانءِ نہ“.

"اوهہ! ائين نہ ڪيو مس ڪيٽرين!" مون رڙ ڪئي. "اسين اڳ ئي ڪافي اداس آهيون، مٽان وري پوتن ۽ خوابن جون ڳالهيون ڪري اسان کي وڌيڪ پريشان نہ ڪيو. اڇو، خوش ٿيو ۽ پنهنجي اصل حالت ۾ اڇو! ننڍڙي هيريٽن ڏانهن ڏسو! هو ڪو بہ خوفناڪ خواب نہ پيو ڏسي. هو ننڍ ۾ ڪيڏو مٺو پيو مسڪرائي"!

"ها، ۽ سندس پيءُ اڪيلائيءَ ۾ ڪيڏيون مٺيون گاريون پيو ڏئي! توکي هو ياد هوندو، مون کي پڪ آهي، جڏهن هو بلڪل هن گول مٽول ٻار جهڙو هوندو هو: لڳ ڀڳ ايڏو ئي ننڍو ۽ معصوم. بهرحال، نيلي، مان توکي ٻڌڻ تي مجبور ڪنديس: اهو گهٽو ڏگهو ناهي؛ ۽ مون ۾ اڄ رات خوش ٿيڻ جي طاقت ناهي".

"مان نہ ٻڌنديس، مان نہ ٻڌنديس!" مون جلدي ۾ دهرائيندي چيو.

مان ان وقت خوابن بابت توهم پرست (وهمي) هئس، ۽ اڃا تائين آهيان؛ ۽ ڪيٽرين جي چهري تي هڪ عجيب اداسي هئي، جنهن مون کي ڊيڄاري ڇڏيو هو تہ متان مان ان مان ڪا اڳڪٿي ٿاهي ڪنهن خوفناڪ تباهيءَ جو اندازو لڳايان. هوءَ ناراض ٿي وئي، پر هن پنهنجي ڳالهہ جاري نہ رکي. ظاهر آهي ڪو ٻيو موضوع چيڙيندي، هن ٿوري دير ڪانپوءِ ٻيهر ڳالهائڻ شروع ڪيو.

"جيڪڏهن مان جنت ۾ هجان ها، نيلي، تہ مان ڏاڍي ناخوش هجان ها".

"چو تہ توهان اتي وڃڻ جي لائق ناهيو" مون جواب ڏنو. "سڀ گنهگار جنت ۾ ناخوش ئي هوندا".

"پر اهو ان جي ڪري ناهي. مون هڪ پيرو خواب ڏٺو هو تہ مان اتي هئس".

”مان توکي ٻڌايان ٿي تہ مان تنهنجا خواب نہ ٻڌندیس، مس ڪيٿرين! مان سمهڻ ٿي وڃان،“ مون ٻيهر ڪيس ٿوڪيو.

هوءَ ڪلي پئي، ۽ مون کي زور سان ويهاري ڇڏيائين، ڇو تہ مون ڪرسي ڇڏڻ جي ڪوشش ڪئي هئي.

”اهو ڪجهہ بہ ناهي،“ هن رڙ ڪئي: ”مان رڳو اهو چوڻ واري هئس تہ جنت مون کي منهنجو گهر نہ لڳي رهيو هو، ۽ مون زمين تي واپس اچڻ لاءِ روئي روئي پنهنجي دل ٽوڙي ڇڏي هئي، ۽ فرشتہ مون تي ايڏا ڪاوڙيا جو هنن مون کي ودرنگ هائٽس جي چوٽيءَ تي ميدان جي وچ ۾ اڇلائي ڇڏيو، جتي مان خوشيءَ مان سڏڪا پريندي جاڳيس. اهو ٻئي ڳالهہ جيان منهنجو راز سمجهائڻ لاءِ ڪافي آهي. جيئن مون کي جنت ۾ نہ هجڻ گهرجي، تيئن مون کي ايڈگر لنٽن سان بہ شادي نہ ڪرڻ گهرجي؛ ۽ جيڪڏهن ان خراب ماڻهوءَ (هنڈلي) هيٺ ڪلف کي ايڏو هيٺ نہ ڪيرايو هجي ها تہ مان ان بابت سوچيان بہ نہ ها. هاڻي هيٺ ڪلف سان شادي ڪرڻ مون کي ذليل ڪندو. تنهنڪري کيس ڪڏهن بہ اها خبر نہ پوندي تہ مان ساڻس ڪيترو پيار ڪيان ٿي: ۽ اهو ان ڪري نہ تہ هو خوبصورت آهي، نيلي، پر ان ڪري جو هو مون کان بہ وڌيڪ مان (منهنجو حصو) آهي. اسان جا روح جنهن بہ شيءِ جا نهيل هجن، سندس ۽ منهنجو روح هڪ ئي آهي؛ ۽ لنٽن جو روح ائين ئي مختلف آهي جيئن ڪنوڙ کان چنڊ جي روشني، يا باهہ کان برف مختلف هوندي آهي“.

ان کان اڳ جو اها ڳالهہ ختم ٿئي مون کي هيٺ ڪلف جي موجودگيءَ جو احساس ٿيو. هڪ هلڪي چرپر ڏسي، مون پنهنجو ڪنڈ ڦيرايو ۽ ڪيس بينچ تان اٿي، بغير ڪنهن آواز جي ٻاهر ويندي ڏٺم. هو تيستائين ٻڌندو رهيو هو جيستائين ڪيٿرين اهو چيو تہ

ساٿس شادي ڪرڻ ڪيس ذليل ڪندو. ۽ پوءِ هو وڌيڪ ٻڌڻ لاءِ نہ ترسيو. منهنجي ساٿي (ڪيٽرين)، جيڪا زمين تي ويٺي هئي، صوفي جي پٺيءَ سبب سنڊس موجودگي يا ويڙ نہ ڏسي سگهي هئي، پر مان چرڪيس، ۽ ڪيس ماڻ ڪرڻ لاءِ چيم!

"چو؟" هن پريشانيءَ سان چوڌاري ڏسندي پڇيو.

"جوزف اڇي ويو آهي،" مون رستي تي سنڊس گاڏيءَ جي ڦيٿن جو آواز ٻڌندي بروقت جواب ڏنو: "۽ هيٺ ڪلف ساٿس گڏ اندر ايندو. مون کي پڪ ناهي پر شايد هو ان وقت دروازي تي ئي هو".

"اوهہ، هو دروازي تان منهنجي ڳالهہ نہ ٻڌي سگهيو هوندو!" هن چيو. "هيريٽن مون کي ڏي، جيستائين تون ماني تيار ڪرين، ۽ جڏهن تيار ٿي وڃي تہ مون کي پاڻ سان گڏ ڪائڻ لاءِ سڏجانءِ. مان پنهنجي بيچين ضمير کي دوکو ڏيڻ چاهيان ٿي، ۽ پاڻ کي اهو يقين ڏيارڻ چاهيان ٿي تہ هيٺ ڪلف کي انهن ڳالهين جي ڪا بہ خبر ناهي. ڪيس خبر ناهي، ڇا ائين ناهي؟ ڪيس ڇا خبر تہ پيار ڇا هوندو آهي"!

"مون کي ڪو بہ سبب نظر نٿو اچي تہ ڪيس تو وانگر ڇو خبر نہ هئڻ گهرجي،" مون جواب ڏنو: "۽ جيڪڏهن تون سنڊس پسند آهين، تہ هو دنيا جو سڀ کان بدنصيب انسان هوندو جيڪو ڪڏهن پيدا ٿيو هجي! جيئن ئي تون مسز لنٽن ٻڌجي ويندينءَ، هو پنهنجو دوست، پنهنجو پيار، ۽ سڀ ڪجهہ وڃائي ويهندو! ڇا تو اهو سوچيو آهي تہ تون اها جدائي ڪيئن برداشت ڪندينءَ، ۽ هو دنيا ۾ بلڪل اڪيلو ڇڏجڻ ڪيئن برداشت ڪندو؟ چو تہ، مس ڪيٽرين"—

”هو بلڪل اڪيلو! اسان ڏار ٿي ويا سين!“ هن ڪاوڙ واري لهجي ۾ رڙ ڪئي. ”اسان کي ڪير ڏار ڪندو. پلاڻ انهن جو حشر مائيلو (Milo) جهڙو ٿيندو! جيستائين مان زنده آهيان، ايلن: ڪو به انسان ائين نٿو ڪري سگهي. ان کان اڳ جو مان هيٺ ڪلف کي ڇڏڻ جو سوچيان، دنيا جو هر لنڊن خاڪ ۾ ملي تباهه ٿي ويندو. اوهه، منهنجو اهو ارادو ناهي—منهنجو اهو مطلب ناهي! جيڪڏهن مون کان اهڙي قيمت گهري وڃي ها ته مان ڪڏهن به مسز لنڊن نه بڻجان ها! هو منهنجي لاءِ هميشه اوتروئي اهم رهندو جيترو سڄي عمر رهيو آهي. ايڊگر کي پنهنجي نفرت ختم ڪرڻي پوندي، ۽ گهٽ ۾ گهٽ ڪيس برداشت ڪرڻو پوندو. هوائين ڪندو. جڏهن ڪيس سندس لاءِ منهنجن حقيقي جذبن جي خبر پوندي. نيلي، مان سمجهان ٿي ته تون مون کي هڪ خود غرض سمجهي رهي آهين؛ پر ڇا تو ڪڏهن اهو نه سوچيو آهي ته جيڪڏهن مون ۽ هيٺ ڪلف شادي ڪئي ته اسين پينو (فقير) بڻجي ويندا سين؟ جڏهن ته، جيڪڏهن مان لنڊن سان شادي ٿي ڪيان ته مان هيٺ ڪلف جي ترقيءَ ۾ مدد ڪري سگهان ٿي، ۽ ڪيس منهنجي پاءُ جي طاقت کان ٻاهر ڪڍي سگهان ٿي“.

”پنهنجي مڙس جي پئسن سان، مس ڪيٽرين؟“ مون پڇيو. ”توهان ڪيس ايترو نرم نه ڏسندیون جيترو توهان سمجهي رهيون آهيو: ۽، جيتوڻيڪ مون کي ان ڳالهه تي فيصلو ڏيڻ جو حق ناهي، پر مان سمجهان ٿي ته نوجوان لنڊن جي زال بڻجڻ جو جيڪو سبب توهان ٻڌايو آهي، اهو سڀ کان خراب سبب آهي“.

”ائين ناهي،“ هن تکو جواب ڏنو. ”اهو سڀ کان بهترين سبب آهي! ٻيا سبب منهنجي خواهشن کي پورو ڪرڻ لاءِ هئا: ۽ ايڊگر جي خاطر پڻ، ڪيس مطمئن ڪرڻ لاءِ. پر هي ان جي خاطر آهي جيڪو پنهنجي ذات ۾ ايڊگر ۽ منهنجي جذبن کي سمجهي ٿو. مان ان کي

لفظن ۾ بيان نٽي ڪري سگهان، پر يقيناً توکي ۽ هر ماڻهوءَ کي اهو احساس هوندو ته تنهنجي پنهنجي ذات کان ٻاهر به تنهنجو ڪو وجود آهي يا هجڻ گهرجي. جيڪڏهن مان مڪمل طور تي رڳو هتي ئي (پنهنجي جسم ۾) محدود هجان ها، ته منهنجي پيدا ٿيڻ جو ڪهڙو مقصد هو؟ هن دنيا ۾ منهنجون وڏيون تڪليفون هيٺ ڪلف جون تڪليفون ئي رهيون آهن، ۽ مون انهن کي شروعات کان ڏٺو ۽ محسوس ڪيو آهي: منهنجي زندگيءَ جو وڏو مقصد ئي هو آهي. جيڪڏهن ٻيو سپ ڪجهه تباهه ٿي وڃي، ۽ هو بچي پوي، ته مان پوءِ به زنده رهنديس، پر جيڪڏهن ٻيو سپ ڪجهه بچي پوي، ۽ هو ختم ٿي وڃي، ته هيءَ ڪائنات مون لاءِ هڪ وڏو ڏاريو ٻڌجي ويندي: مان ان جو حصو نه لڳندیس. لنڊن لاءِ منهنجو پيار ٻيلن جي پنن وانگر آهي: وقت ان کي بدلائي ڇڏيندو، مونکي ڇڱي طرح خبر آهي، جيئن سيارو وٽن کي بدلائيندو آهي. هيٺ ڪلف لاءِ منهنجو پيار هينين ابدي پٽرن وانگر آهي: جيڪو بظاهر گهٽ خوشي ڏئي ٿو، پر ضروري آهي. نيلي، مان هيٺ ڪلف آهيان! هو هميشه، هميشه منهنجي ذهن ۾ هوندو آهي: ڪنهن خوشيءَ جي طور تي نه، جيئن مان پنهنجي لاءِ هميشه ڪا خوشي ناهيان هوندي، پر پنهنجي پنهنجي وجود جي طور تي. تنهنڪري اسان جي جدائيءَ جي ڳالهه ٻيهر نه ڪجانءِ: اهو ناممڪن آهي، ۽"—

هوءَ روڪجي وئي، ۽ پنهنجو چهرو منهنجي گاؤن (لباس) ۾ لڪائي ڇڏيائين، پر مون ان کي زور سان ڇڪي پري ڪيو. سندس بيوقوفين تي منهنجو صبر ختم ٿي چڪو هو!

"جيڪڏهن مان توهان جي ان بيوقوفين مان ڪو مطلب ڪڍي سگهان، مس،" مون چيو، "ته ان مان مون کي رڳو اهو يقين ملي ٿو ته توهان شاديءَ سان لاڳاپيل پنهنجي ذميوارين

کان اڻ ڄاڻ آهيو، يا وري توهان هڪ خراب ۽ بي اصول ڇوڪري آهيو. پر مون کي وڌيڪ ڪنهن راز سان پريشان نه ڪيو: مان انهن کي لڪائڻ جو واعدو نٿي ڪيان".

"تون هي راز رکندينءَ نہ؟" هن بيتابيءَ سان پڇيو.

"نہ، مان واعدو نٿي ڪيان،" مون ڳالهه ڌرائي.

هوءَ اڃا زور ڏيڻ واري هئي ته جوزف جي اندر اچڻ اسان جي گفتگو ختم ڪري ڇڏي. ۽ ڪيٿرين وڃي ڪنڊ ۾ ويٺي. ۽ هيريٽن کي کير پيارڻ لڳي. جڏهن ته مون رات جي ماني تيار ڪئي. ماني پڇڻ کانپوءِ، مان ۽ منهنجو ساٿي نوڪر ان ڳالهه تي وڙهڻ لڳاسين ته مسٽر هنڊلي کي ماني ڪير ڏئي ايندو. ۽ اسان تيستائين ان جو فيصلو نه ڪري سگهياسين جيستائين ماني لڳ ڀڳ ٺڏي نه ٿي وئي هئي. پوءِ اسان اهو طئي ڪيو ته جيڪڏهن ڪيس ڪپندي ته هو پاڻ گهري ونندو. جو ته اسان کي ان وقت سندس سامهون وڃڻ کان خاص طور تي ڊپ لڳندو هو جڏهن هو ڪجهه وقت کان اڪيلو هجي.

"۽ اهو نڪمو اڃا تائين ٻنيءَ مان ڇو ناهي آيو؟ هو ڇا پيو ڪري؟ وڏو سست آهي!" پوڙهي هيٿ ڪلف کي چوڌاري ڳولينديءَ پڇيو.

"مان ڪيس سڏيان ٿي،" مون جواب ڏنو. "مون کي پڪ آهي ته هو گودام ۾ هوندو".

مان ويس ۽ سڏيم، پر ڪو جواب نه مليو. واپس اچڻ تي، مون ڪيٿرين کي سرگوشيءَ ۾ ٻڌايو ته مون کي پڪ آهي هن (هيٿ ڪلف) سندس ڳالهه جو ڪافي حصو ٻڌي ورتو آهي. ۽ مون کيس ٻڌايو ته ڪيئن مون کيس عين ان وقت رڌڻي مان نڪرندي ڏٺو هو جڏهن هوءَ (ڪيٿرين) سندس حوالي سان پنهنجي ياءُ جي ورتاءَ جي شڪايت ڪري رهي هئي. هوءَ ڏاڍي ڊپ ۾ ٽپو ڏئي اٿي، هيريٽن کي صوفي تي ڇڏي ڪيائين، ۽ پاڻ

پنهنجي دوست کي ڳولڻ لاءِ ڊوڙي وئي. ان ڳالهه تي سوچڻ جي تڪليف نه ڪيائين ته هوءَ ايڏي ٻيچين ڇو هئي، يا سندس ڳالهه جو مٿس ڪهڙو اثر پيو هوندو. هوءَ ايتري دير تائين غائب رهي جو جوزف چيو ته اسان کي وڌيڪ انتظار نه ڪرڻ گهرجي. هن چالاڪيءَ سان اهو اندازو لڳايو ته اهي ڄاڻي واڻي پري آهن ته جيئن سندس ڊگهي دعا ٻڌڻ کان بچي سگهن. هن چيو ته اهي "سڀن اخلاقن لاءِ بلڪل بيمار" (بيزار) آهن. ۽ ان رات هن مانيءَ کان اڳ واري پندرهن منٽن جي عام دعا ۾ انهن لاءِ هڪ خاص دعا شامل ڪئي، ۽ دعا جي آخر ۾ هڪ ٻي دعا به شامل ڪري ها، جيڪڏهن سندس نوجوان مالڪياڻي (ڪيٿرين) جلدي ۾ اندر اچي ڪيس حڪم نه ڏئي ها ته هو فوري طور روڊ ڏانهن ڊوڙي وڃي، ۽ هيٺ ڪلف جتي به هجي ڪيس ڳولي جلدي اندر وٺي اچي!

"مون کي ساڻس ڳالهائڻو آهي، ۽ مٿي وڃڻ کان اڳ اهو ضروري آهي،" هن چيو. "۽ دروازو ڪليل آهي: هو ڪٿي ايڏو پري آهي جو آواز نٿو ٻڌي سگهي؛ ڇو ته هن جواب نه ڏنو. جيتوڻيڪ مون جڳهه جي چوتيءَ تان جيترو زور سان ٿي سگهيو رڙيون ڪيون هيون".

جوزف پهريان اعتراض ڪيو، پر هوءَ ايتري ته سنجيده هئي جو انڪار برداشت نٿي ڪري سگهي؛ ۽ آخرڪار هن پنهنجي ٽوپي مٿي تي رکي، ۽ بڑبڑ ڪندو ٻاهر هليو ويو. ان دوران، ڪيٿرين بيچينيءَ سان فرش تي هيڏانهن هوڏانهن گهمندي رهي، ۽ چوڻ لڳي— "خبر ناهي هو ڪٿي آهي—مون کي حيرت آهي هو ڪٿي ٿي سگهي ٿو! مون ڇا چيو هو نيلي؟ مان وساري وئي آهيان. ڇا هو اڄ منجهند جي منهنجي خراب مزاج تي ناراض هو؟ پياري! مون کي ٻڌاءِ ته مون ڇا چيو جنهن ڪيس ڏکوئيو؟ ڪاش هو اچي وڃي. ڪاش هو اچي وڃي"!

”اجايو گوڙ آ!“ مون چيو جيتوڻيڪ مان پاڻ بہ ٿورو پريشان هئس. ”توهان معمولي ڳالهہ تي ڊجي ويون آهيو! يقيناً اها ڪا پريشانيءَ جي ڳالهہ ناهي جيڪڏهن هيٺ ڪلف چانڊوڪيءَ ۾ پهاڙن تي گهمڻ نڪري ويو هجي، يا ڪاوڙ ۾ گاهہ واري هنڌ سمهي پيو هجي ۽ اسان سان ڳالهائڻ نٿو چاهي. مان شرط ٿي هڻان تہ هو اتي ئي لڪيل هوندو. ڏسو مان ڪيئن نٿي ڪيس ڳولي ڪڍان“!

مان ڪيس ڳولڻ لاءِ ٻيهر ويس، پر نتيجو مايوسي هو. ۽ جوزف جي ڳولا بہ ائين ئي ختم ٿي.

”اهو چوڪرو بد ڪان بدتر ٿيندو پيو وڃي!“ هن واپس ايندي چيو. ”هن دروازو مڪمل ڪليل ڇڏي ڏنو آهي، ۽ مس جي گهوڙي ٻنيءَ جي ٻن قطارن کي لتاڙي تباهہ ڪري ڇڏيو آهي، ۽ سڌو ميدان ۾ هليو ويو آهي! بهرحال، مالڪ سياڻي شيطان بڻجي ويندو، ۽ هو صحيح بہ هوندو. هو اهڙن لاپرواهہ ۽ خراب جانورن سان ڏاڍو صبر ڪندڙ آهي—هو بلڪل صبر جو مجسمو آهي! پر هو هميشہ اهڙو نہ رهندو—توهان سڀ ڏسندا! توهان کي ڪيس اجايو چريو نہ ڪرڻ گهرجي“!

”ڇا تو هيٺ ڪلف کي ڳوليو آهي، گڏهہ جا ٻچا؟“ ڪيٽرين سندس ڳالهہ ڪٽيندي چيو. ”ڇا تو ڪيس ڳوليو جيئن مون حڪم ڏنو هو؟“

”ان کان بهتر هو تہ مان گهوڙي کي ڳوليان ها،“ هن جواب ڏنو. ”اهو وڏيڪ عقلمندي وارو ڪم هجي ها. پر اهڙي رات ۾ مان نہ گهوڙي کي ڳولي سگهان ٿو ۽ نہ ئي ماڻهوءَ کي—جيڪا چمنيءَ (چلهي) وانگر ڪاري آهي! ۽ هيٺ ڪلف کو اهڙو ماڻهو ناهي جيڪو منهنجي سيٽيءَ تي اچي وڃي—ٽي سگهي ٿو هو تنهنجي ڳالهہ ٻڌي وٺي“!

اونهاري جي حساب سان اها ڏاڍي اونداهي شام هئي: بادلن مان لڳي رهيو هو ته گجگوڙ ٿيندي، ۽ مون چيو ته بهتر آهي اسين سپ ويهي رهون؛ ايندڙ مينهن يقيناً کيس بغير کنهن تڪليف جي گهر وڃي ايندو. بهرحال، کيترين کي کنهن به طرح سکون نه پيو اچي. هوءَ دروازي کان گيٽ تائين، اهڙي بيچينيءَ واري حالت ۾ هيڏانهن هوڏانهن پٽڪندي رهي جنهن ۾ کو به سکون نه هو. ۽ آخرڪار روڊ جي ويجهو ديوار جي هڪ پاسي مستقل جاءِ وٺي بيٺي: جتي، منهنجي دڙڪن، گجگوڙ ۽ سنڊس چوڌاري پوندڙ مينهن جي وڏن ڦڙن جي پرواهه ڪرڻ کانسواءِ، هوءَ بيٺي رهي، ڪجهه دير وقفي کانپوءِ سڏ ڪندي رهي، ۽ پوءِ ٻڌندي رهي، ۽ پوءِ زور سان روئڻ لڳي. جذباتي روئڻ ۾ هوءَ هيريتن، يا کنهن به ٻار کان گوءِ ڪٽي وڃي ها.

اڌ رات جي لڳ ڀڳ، جڏهن اسان ايجا جاڳي رهيا هئاسين، طوفان پنهنجي پوري طاقت سان هائٽس تي ڪڙڪيو. گجگوڙ سان گڏ زوردار هوا هلي رهي هئي، ۽ انهن مان کنهن هڪ عمارت جي ڪنڊ وٽان هڪ وڻ کي ٽوڙي ڇڏيو: هڪ وڏي شاخ ڇت تي ڪري، ۽ اوپر واري چمنيءَ (دونهين نڪرڻ جي جاءِ) جو هڪ حصو ڪيرائي ڇڏيائين، جنهن سان پٽرن ۽ ڪارنهن جو هڪ ڊير رڌڻي جي باهه ۾ ڪري پيو. اسان سمجهيو ته اسان جي وچ تي ڪا ڪنوڙ (بجلي) ڪري آهي؛ ۽ جوزف گوڏن پر ڪري پيو ۽ خدا کي منٿون ڪرڻ لڳو ته پيغمبر نوح ۽ لوط کي ياد ڪري، ۽ جيئن پراٽي وقتن ۾ ٽيندو هو، نيڪ ماڻهن کي بچائي، جيتوڻيڪ هو ڪافرن کي تباهه ڪري ڇڏي. مون کي به ڪجهه احساس ٿيو ته اهو يقيناً اسان تي ڪو عذاب آهي. منهنجي ذهن ۾ گنهگار مسٽر ارنشا هو؛ ۽ مون سنڊس ڪمري جو هينڊل لوڏيو ته جيئن پڪ ڪري سگهان ته هو اڃا زنده آهي يا نه. هن کافي وڏي آواز ۾ جواب ڏنو، اهڙي انداز ۾ جنهن منهنجي ساٿي (جوزف) کي اڳ کان به وڌيڪ رڙيون ڪرڻ تي مجبور ڪيو ته سنڊس جهڙن نيڪن ۽ سنڊس مالڪ جهڙن

گنهگارن ۾ وڏو فرق هجڻ گهرجي. پر اهو گوڙ ويهه منٽن ۾ ختم ٿي ويو ۽ اسان سڀ محفوظ رهياسين: سواءِ ڪيٽي جي، جيڪا پناهه وٺڻ کان انڪار ڪرڻ واري پنهنجي ضد سبب، ۽ بغير ٽوپي ۽ شال جي ٻيهي پنهنجي وارن ۽ ڪپڙن ۾ جيترو ٿي سگهي اوترو پاڻي گڏ ڪرڻ سبب مڪمل طور تي ڀجي چڪي هئي. هوءَ اندر آئي ۽ صوفي تي ليٽي پئي، جڏهن ته هوءَ پوري آلي هئي، هن پنهنجو چهرو پوئتي ڦيرايو ۽ پنهنجا هٿ ان جي اڳيان رکي ڇڏيا.

”خير، مس!“ مون سندس ڪلهي کي ڇهندي رڙ ڪئي: ”توهان پنهنجو پاڻ کي مارڻ جو ارادو ته نه ڪيو آهي نه؟ ڇا توهان کي خبر آهي ته ڪيترا وڳا آهن؟ سادا ٻارهن. اڇو سمهڻ هلو! ان بيوقوف ڇوڪري جو وڌيڪ انتظار ڪرڻ اجايو آهي: هو گيمرٽن هليو ويو هوندو ۽ هاڻي اتي ئي ترسندو. هو سمجهندو هوندو ته اسان ايتري دير تائين سندس انتظار نه ڪنداسين: گهٽ ۾ گهٽ ڪيس اهو اندازو هوندو ته رڳو مسٽر هنبلي ئي جاڳندو هوندو، ۽ هو مالڪ جي هٿان دروازو ڪلرائڻ کان پاسو ڪندو“.

”نه، نه، هو گيمرٽن ۾ بلڪل ناهي،“ جوزف چيو. ”مون کي حيرت نه ٿيندي جيڪڏهن هو ڪنهن دلدل جي تري ۾ هجي. هي طوفان اجايو نه آيو هو ۽ مان توکي چوندس ته خيال رک مس—توهان جو به واروا چي سگهي ٿو. هر ڀالهه لاءِ خدا جو شڪر! جيڪي چونڊيل آهن ۽ ڪچري مان ڪڍيا ويا آهن انهن لاءِ سڀ ڪجهه بهتر ٿيندو آهي! توهان کي خبر آهي ته انجيل ڇا ٿي چوي“ ۽ هن ڪيترائي حوالا ڏيڻ شروع ڪيا، ۽ اسان کي اهي باب ۽ آيتون ٻڌائڻ لڳو جتي اسان انهن کي ڳولي سگهون ٿا.

مون، ان ضدي ڇوڪريءَ کي اٿڻ ۽ پنهنجا آلا ڪپڑا لاهڻ لاءِ منٽون ڪرڻ ۾ ناڪام ٿيڻ کانپوءِ، ڪيس (جوزف کي) وعظ ڪندو ۽ ان کي ڏڪندو ڇڏي ڏنو ۽ ننڍڙي هيريٽن سان

گڏ سمهڻ هلي ويس. جيڪو ايڏي گهري ننڊ ۾ هو جڏ ته سندس چوڌاري سڀ ماڻهو سمهيل هجن. مون جوزف کي ڪجهه دير تائين پڙهندي ٻڌو، پوءِ مون ڏاڪڻين تي سندس سست قدم ٻڌا، ۽ پوءِ مان سمهي پيس.

عام وقت کان ٿورو دير سان هيٺ ايندي، مون درين جي وٽين مان ايندڙ سج جي ڪرڻن جي روشنيءَ ۾ ڏٺو ته مس ڪيٽرين اڃا تائين چلهي جي پرسان ويٺي هئي. گهر جو دروازو بہ ٿورو کليل هو. ان جي اڌ کليل درين مان روشني اندر اچي رهي هئي. هنڌلي ٻاهر آيو هو. ۽ رڌڻي جي چلهي تي بينو هو. ٿڪل ۽ ننڊاکرو لڳي رهيو هو.

"توکي چا ٿيو آهي، ڪيٽي؟" هو چئي رهيو هو جڏهن مان اندر آيس: "تون ڪنهن ٻڌل ڪتي جي ٻچي وانگر اداس پئي لڳين. تون ايڏي آلي ۽ پيلي چو آهين،؟"

"مان ٻچي وئي هئس،" هن ٻي دليءَ سان جواب ڏنو. "۽ مون کي سيءُ پيو لڳي. بس اها ڳالهه آهي".

"اوهه، هوءَ شرارتي آهي!" مون، مالڪ کي ڪافي حد تائين هوش ۾ ڏسندي، رڙ ڪئي. "هوءَ ڪالهه شام جي مينهن ۾ ٻچي وئي هئي، ۽ سڄي رات اتي ويٺي رهي آهي، ۽ مان ڪيس اتان اڌارڻ ۾ ناڪام رهيس".

مسٽر ارنشا اسان ڏانهن حيرت مان ڏٺو. "سڄي رات،" هن دهرائيندي چيو. "ڪيس ڪنهن جاڳائي رکيو؟ گجگوڙ جي ڊپ ته يقيناً نہ؟ اهو ته ڪلاڪ اڳ ختم ٿي چڪو هو".

اسان مان ڪوبہ هيٺ ڪلف جي غير موجودگيءَ جو ذڪر نٿي ڪرڻ چاهي، جيستائين اسين ان کي لڪائي سگهون پيا؛ تنهنڪري مون جواب ڏنو. مون کي خبر ناهي ته هن جي ذهن ۾ ڪهڙي ڳالهه آئي جو سڄي رات جاڳندي رهي؛ ۽ هن ڪجهه نہ چيو. صبح تازو ۽

ٽڏو هو، مون دري کولي ڇڏي، ۽ جلدي ڪمرو باغ جي مٿي خوشبوءِ سان پرجي ويو. پر ڪيٿرين چڙندي مون کي سڏيو. "ايلن، دري بند ڪر. مان سيءَ ۾ مري رهي آهيان!" ۽ سندس ڏند ڪڙڪڻ لڳا جيئن هوءَ لڳ ڀڳ وسامیل باهه جي ويجهو ٿي وئي.

"هوءَ بيمار آهي،" هنڊلي سندس ڪرائي (wrist) پڪڙيندي چيو. "مون کي لڳي ٿو تہ ان ڪري هوءَ سمهڻ نہ وئي هئي. لعنت هجي! مان هتي وڏيڪ بيمارين سبب پريشان ٿيڻ نٿو چاهيان. توکي مينهن ۾ ڇا وٺي ويو هو؟"

"هميشہ وانگر چوڪرن جي پويان پڄڻ!" جوزف اسان جي هيڪڙ جو فائدو وٺندي پنهنجي خراب زبان سان وچ ۾ پوندي چيو. "جيڪڏهن مان تنهنجي جاءِ تي هجان ها، مالڪ، تہ مان انهن سيني جي منهن تي دروازا بند ڪري ڇڏيان ها، ڇاهي اهي امير هجن يا غريب! ڪوبہ اهڙو ڏينهن خالي نٿو وڃي جڏهن توهان ٻاهر هجو. ۽ اهو لنڊن جو ڪتو لڪي هتي نہ اچي: ۽ مس نيلي، اها بہ ڪا سٺي چوڪري آهي! هوءَ رڌڻي ۾ ويهي توهان لاءِ پهرو ڏيندي آهي: ۽ جيئن توهان هڪ دروازي کان اندر ايندا آهيو هو ٻئي دروازي تان ٻاهر هوندو آهي: ۽، پوءِ، اسان جي وڏي مالڪياڻي پنهنجي طرفان عشق پئي لڙائي! اها ڪيڏي نہ سٺي ڳالهہ آهي جو رات جو ٻارهين وڳي، ان خراب، خوفناڪ شيطان جهڙي خانہ بدوش، هيٺ ڪلف سان ٻنين ۾ لڪندي وتي! اهي سمجهن ٿا تہ مان انڊو آهيان: پر مان ناهيان: بلڪل نہ!—مون نوجوان لنڊن کي ايندي ۽ ويندي ٻئي وقت ڏٺو. ۽ مون توکي بہ ڏٺو" (پنهنجي ڳالهہ جو رخ مون ڏانهن ڪندي)، "تون ڪنهن ڪم جي ناهين، نڪمي چڙيل! جيئن ئي تو مالڪ جي گهوڙي جي قدمن جو آواز رستي تي ٻڌو تہ ڊوڙي وڃي گهر ۾ گهڙينءَ".

”خاموش، چوريون ٻڌندڙا“ ڪيٽرين رڙ ڪئي: ”منهنجي اڳيان تنهنجي اها بدتميزي نہ هلندي! ايڊگر لنٽن ڪالهہ اتفاق سان آيو هو هنڊلي: ”ڇو مون ئي ڪيس واپس وڃڻ لاءِ چيو هو: ڇو تہ مون کي خبر هئي تہ تون نٽي چاهيندين تہ هو تو سان ان حالت ۾ ملي جنهن ۾ تون هئين“.

”تون ڪوڙپئي ڳالهائين، ڪيٽي، ان ۾ ڪو شڪ ناهي،“ سندس پاڻ جواب ڏنو ”ڇو تون هڪ پڪي بيوقوف آهين! پر في الحال لنٽن کي ڇڏ: مون کي ٻڌاءِ، ڇا تون ڪالهہ رات هيٺ ڪلف سان گڏ نہ هئينءَ؟ هاڻي سچ ڳالهائجان. توکي هن کي نقصان پهچڻ کان ڊڄڻ جي ضرورت ناهي: جيتوڻيڪ مان ساڻس اڳ جيان ئي نفرت ڪريان ٿو، پر هن ڪجهہ وقت اڳ مون تي هڪ احسان ڪيو هو جنهن جي ڪري منهنجو ضمير سندس ڳچي پيڇڻ جي اجازت نٿو ڏئي. ان کان بچڻ لاءِ، مان کيس اڄ صبح ئي ڪنهن ڪم سان موڪلي ڇڏيندس؛ ڇو سندس وڃڻ کانپوءِ، مان توهان سيني کي صلاح ڏيندس تہ هوشيار رهجو: ڇو تہ پوءِ مان توهان لاءِ وڌيڪ سخت ثابت ٿيندس“.

”مون ڪالهہ رات هيٺ ڪلف کي بلڪل ناهي ڏنو“ ڪيٽرين زور سان سڏڪا پريندي جواب ڏنو: ”ڇو جيڪڏهن تو کيس گهر مان ڪڍيو تہ مان بہ ساڻس گڏ ويندیس. پر، شايد، توکي ڪڏهن بہ ان جو موقعو نہ ملي: شايد، هو هليو ويو آهي.“ هتي هوءَ بي قابو ڏڪ ۾ روئڻ لڳي، ڇو سندس باقي لفظ سمجهہ ۾ نہ آيا.

هنڊلي مٿس نفرت پرين دڙڪن جي برسات ڪئي، ”ڇو کيس فوري طور تي پنهنجي ڪمري ڏانهن وڃڻ جو حڪم ڏنو نہ تہ کيس اجايو روئڻ جي سزا ملندي! مون کيس حڪم مڃڻ تي مجبور ڪيو، ڇو مان ڪڏهن بہ اهو منظر نہ وسارينديس جيڪو هن پنهنجي ڪمري ۾ پهچڻ کانپوءِ ڪيو: ان مون کي ڊيڄاري ڇڏيو. مون سوچيو تہ هوءَ چري

ٿي رهي آهي، ۽ مون جوزف کي منٽ ڪئي ته ڊاڪٽر ڏانهن ڊوڙي ويجي. اهو بيماريءَ جي غشيءَ (delirium) جي شروعات ثابت ٿي: مسٽر ڪينٽ جيئن ئي کيس ڏٺو کيس خطرناڪ حد تائين بيمار قرار ڏنو. کيس بخار هو. هن سندس رت ڪڍيو. ۽ مون کي چيائين ته کيس رڳو دهي ۽ دليي تي رکان، ۽ خيال رکان ته هوءَ پاڻ کي ڏاڪڻين تان يا دريءَ مان ٻاهر نه اڇلائي. ۽ پوءِ هو هليو ويو: ڇو ته هن وٽ علائقي ۾ ٻيا به گهٽا ڪم هئا، جتي هڪ گهر کان ٻئي گهر جو عام فاصلو ٻه يا ٽي ميل هوندو هو.

جيتوڻيڪ مان اهو نٿي چئي سگهان ته مان ڪا نرم نرس هئس، ۽ جوزف ۽ مالڪ به مون کان بهتر نه هئا، ۽ جيتوڻيڪ اسان جي مريض ايتري ئي بيزار ڪندڙ ۽ ضدي هئي جيترو ڪو مريض ٿي سگهي ٿو پر هن اها بيماري ڪڍي ورتي. پوڙهي مسز لنٽن اسان وٽ ڪيترائي ڀيرا آئي، ۽ شين کي ٺيڪ ڪيائين، ۽ اسان سيني کي دڙڪا ۽ حڪم ڏنائين؛ ۽ جڏهن ڪيٿرين صحتياب ٿي رهي هئي، ته هن ڪيس ٽرش ڪراس گرينج وٽي وڃڻ جو ضد ڪيو: جنهن ڇوٽڪاري لاءِ اسين ڏاڍا شڪرگذار هئاسين. پر ان ويچاري عورت کي پنهنجي ان مهرباني‌ءَ تي پڇتائڻ جو سبب مليو: هوءَ ۽ سندس مڙس ٻئي بخار ۾ مبتلا ٿي وبا، ۽ هڪ ٻئي پٺيان ڪجهه ئي ڏينهن ۾ مري ويا.

اسان جي نوجوان عورت اسان وٽ اڃ کان وڌيڪ بدتميز، جذباتي، ۽ مغرور ٿي واپس آئي. گجگوڙ واري طوفان واري شام ڪانپوءِ هيٿ ڪلف بابت ڪا به خبر نه هئي؛ ۽، هڪ ڏينهن، مون کان اها غلطي ٿي وئي ته جڏهن هن مون کي ڏاڍو ڪاوڙايو ته مون سندس (هيٿ ڪلف جي) گم ٿيڻ جو الزام مٿس لڳايو: جنهن جي هوءَ واقعي ذميوار هئي، جيئن هوءَ چڱيءَ طرح ڄاڻندي هئي. ان وقت کان وٺي، ڪيترن ئي مهينن تائين، هن مون سان ڪنهن به قسم جي ڳالهه ٻولهه بند ڪري ڇڏي، سواءِ هڪ نوڪرياڻيءَ واري رشتي جي.

جوزف تي بہ پابندي لڳي وئي هئي: هو پنهنجي دل جي ڳالهه ڪندو هو ۽ ڪيس ائين ئي خطبا ڏيندو هو جڙ هوءَ ڪا ننڍڙي ڇوڪري هجي: پر هوءَ پاڻ کي هڪ (وڏي) عورت، ۽ اسان جي مالڪياڻي سمجهندي هئي، ۽ سندس خيال هو تہ سندس تازي بيماري ڪيس اهو حق ڏئي ٿي تہ ساڻس خيال ۽ عزت سان پيش آيو وڃي. ان ڪانپوءِ ڊاڪٽر چيو هو تہ هوءَ وڌيڪ مخالفت برداشت نہ ڪري سگهندي: ڪيس پنهنجي مرضي ڪرڻ ڏيڻ گهرجي: ۽ سندس نظرن ۾ ڪنهن جي اها همت جو هو سندس سامهون بيهي ۽ ساڻس اختلاف ڪري، اهو قتل کان گهٽ نہ هو. مسٽر ارنشا ۽ سندس ساڻين کان هوءَ پري رهندي هئي: ۽ ڪينٽ جي هدايتن، ۽ ان دوري جي سنگين خطرن سبب جيڪو اڪثر سندس ڪاوڙ سان گڏ پوندو هو، سندس پاءُ ڪيس هر اها شيءِ ڏيڻ جي اجازت ڏيندو هو جيڪا هوءَ گهرندي هئي، ۽ عام طور تي سندس تيز مزاج کي پڙڪائڻ کان پاسو ڪندو هو. هو سندس نخرن کي برداشت ڪرڻ ۾ ڪجهه گهٽي ئي رعايت ڏيندو هو: پيار جي ڪري نہ، پر غرور جي ڪري: هو سچي دل سان چاهيندو هو تہ هوءَ لنڊن خاندان سان رشتو جوڙي خاندان جي عزت وڌائي، ۽ جيستائين هوءَ ڪيس اڪيلو ڇڏيندي، تيستائين ڪيس کا پرواهہ نہ هئي پلي هوءَ اسان کي غلامن وانگر چونہ لتاڙي! ايڊگر لنڊن، جيئن هن کان اڳ ڪيترائي ماڻهو پاگل ٿي چڪا آهن ۽ ان کانپوءِ بہ ٿيندا، مڪمل طور تي ديوانو هو: ۽ جنهن ڏينهن هو ڪيس گيمرٽن چيپل (گرجا گهر) ۾ وٺي ويو، جيڪو سندس پيءُ جي مرڻ کان ٻي سال پوءِ جو ڏينهن هو، تہ هو پاڻ کي دنيا جو سڀ کان خوشنصيب انسان سمجهي رهيو هو.

منهنجي خواهش جي بلڪل ابتڙ، مون کي ودرنگ هائٽس ڇڏي ساڻس گڏ هتي اچڻ تي راضي ڪيو ويو. ننڍڙو هيريٽن لڳ ڀڳ پنجن سالن جو هو ۽ مون ايڏا ڪيس اڪر سيڪارڻ شروع ئي ڪيا هئا. اسان جي جدائي ڏاڍي ڏکوئيندڙ هئي: پر ڪيٿرين جا ڳوڙها اسان

جي ڳوڙهن کان وڌيڪ طاقتور هئا. جڏهن مون ويڑ کان انڪار ڪيو ۽ جڏهن ڪيس لڳو ته سندس منٽن جو مون تي ڪو اثر ناهي ٿيو ته هوءَ روئندي پنهنجي مڙس ۽ ياءُ ڏانهن وئي. پهرين (مڙس) مون کي وڏي پگهار جي آڇ ڪئي؛ جڏهن ته ٻئي (ياءُ) مون کي سامان ٻڌڻ جو حڪم ڏنو: هن چيو ته ڪيس گهر ۾ ڪنهن عورت جي ضرورت ناهي، هاڻي جڏهن ڪا مالڪياڻي ئي ناهي؛ ۽ جيستائين هيريٽن جي ڳالهه آهي، پادري ڪيس جلدي پنهنجي هٿن ۾ وٺندو. ۽ ائين مون وٽ رڳو هڪ ئي رستو بچيو: جيئن حڪم مليو هو ائين ڪرڻ. مون مالڪ کي چيو ته هو سيني شريف ماڻهن کان رڳو ان ڪري جان ڇڏائي رهيو آهي ته جيئن جلدي تباهيءَ ڏانهن وڃي سگهي؛ مون هيريٽن کي چميو، ڪيس خدا حافظ چيو؛ ۽ ان وقت کان وٺي هو منهنجي لاءِ هڪ اجنبي بڻجي ويو آهي: ۽ اهو سوچڻ ڏاڍو عجيب ٿو لڳي، پر مون کي پڪ آهي ته هن ايلن ڊين بابت سڀ ڪجهه مڪمل طور تي وساري ڇڏيو هوندو. ۽ اهو به ته هوءَ ڪڏهن سندس لاءِ سڄي دنيا هئي ۽ هو ان لاءِ!

گهر جي سنياليندڙ عورت (نيلي) جي ڪهاڻيءَ جي ان حصي تي سندس نظر اوچتو چلهي جي مٿان لڳل گهڙيال تي پئي؛ ۽ اها ڏسي حيران رهجي وئي ته منٽن واري سوئي سائڌا هڪ وڃائي رهي هئي. هن هڪ سيڪنڊ به وڌيڪ ترسڻ جي ڳالهه نه ٻڌي: سچ پچو ته، مان پاڻ به سندس ڪهاڻيءَ جي باقي حصي کي ملتوي ڪرڻ چاهيندو هئس. ۽ هاڻي جڏهن هوءَ آرام ڪرڻ لاءِ ويڃي چڪي آهي، ۽ مان هڪ به ڪلاڪ وڌيڪ سوچي چڪو آهيان، ته مان به مٿي ۽ عضون جي سخت ٽڪاوٽ جي باوجود اٿڻ جي همت ڪندس.

باب ڏهون

اڪيلائي واري زندگيءَ جي ڪهڙي نه شاندار شروعات! چار هفتا تڪليف، بيچيني، ۽ بيماري! اوهه، اهي ڏڏيون هوائون ۽ اتر جا ظالم آسمان، ۽ بند رستا، ۽ ڳوٺ جا سست ڊاڪٽر! ۽ اوهه، هتي انسانن جي شڪلين ڏسڻ جو ڏڪار! ۽، سڀ ڪان خراب ڳالهه، ڪينٽ جي اها خوفناڪ اڳڪٿي ته مون کي بهار جي موسم تائين گهر کان ٻاهر نڪرڻ جي اميد نه رکڻ گهرجي!

مسٽر هيٿ ڪلف اڄا هاڻي ئي مون سان ملڻ جو شرف بخشيو آهي. تقريباً ست ڏينهن اڳ هن مون کي تترن (grouse) جو هڪ جوڙو موڪليو هو—جيڪي هن موسم جا آخري هئا. بدمعاش! منهنجي هن بيماريءَ ۾ هو بلڪل بيگناهه ناهي: ۽ منهنجي ڏاڍي دل هئي ته ڪيس اهو ٻڌايان. پر، افسوس! مان اهڙي ماڻهوءَ کي ڪيئن ناراض ڪري سگهيس پيو جيڪو ايترو مهربان هو جو منهنجي بستري وٽ پورو هڪ ڪلاڪ ويٺو ۽ دوائن، خوراڪ، ڏٽن ۽ جونڪن ڪانسواءِ ٻين موضوعن تي ڳالهائيندو رهيو؟ هي وقت ڪافي سڪون وارو آهي. مان پڙهڻ لاءِ ته ڏاڍو ڪمزور آهيان؛ پر مون کي لڳي ٿو ته مان ڪا دلچسپ ڳالهه ٻڌي سگهان ٿو. ڇو نه مسز ڊين کي گهرايان ته جيئن هوءَ پنهنجي ڪهاڻي پوري ڪري؟ جتان تائين هن ٻڌايو هو، ان جا مڪيه واقعا مون کي ياد آهن. ها: مون کي ياد آهي ته سندس هيرو پڄي ويو هو، ۽ ٽن سالن تائين سندس ڪا خبر نه هئي؛ ۽ هيروئن جي شادي ٿي وئي هئي. مان گهنٽي ٿو وڄايان: هوءَ مون کي خوشيءَ سان ڳالهائڻ جي قابل ڏسي ڏاڍي خوش ٿيندي. مسز ڊين آئي.

”سائين، دوا پيئڻ ۾ ايڏا ويهه منٽ آهن،“ هن ڳالهه شروع ڪئي. ”پري ڪر، پري ڪر ان کي!“ مون جواب ڏنو. ”منهنجي خواهش آهي ته— “ ”ڊاڪٽر چيو آهي ته توهان کي اهي پُڙيون کائڻيون پونديون.“ ”سچي دل سان! منهنجي ڳالهه نه ڪٽ. اڄ ۽ هتي ويهه. پنهنجون آڱريون شيشين جي ان ڪڙي فوج کان پري رک. پنهنجي ڪيسي مان اٽڪ جو ڪم ڪيڏ—اهو ٺيڪ آهي—هاڻي مسٽر هيٿ ڪلف جي ڪهاڻي، جتان تو ڇڏي هئي اتان کان وٺي اڄ تائين جاري رک. ڇا هن يورپ ۾ پنهنجي تعليم پوري ڪئي، ۽ هڪ شريف انسان (جينٽلمين) بڻجي واپس آيو؟ يا هن ڪاليج ۾ ڪنهن غريب شاگرد واري جاءِ ورتي، يا آمريڪا ڀڄي ويو، ۽ پنهنجي پالينڊر ملڪ جو رت چوسي عزتون ڪمايائين؟ يا وري انگلينڊ جي رستن تي (ڏاڙا هڻي) جلدي امير ٿي ويو؟“

”ٿي سگهي ٿو مسٽر لاڪ ووڊ ته هن انهن سپني ڪمن ۾ ٿورو ٿورو حصو ورتو هجي؛ پر مان پڪ سان ڪجهه نٿي چئي سگهان. مون اڳ ئي ٻڌايو هو ته مون کي خبر ناهي ته هن پنهنجو پئسو ڪيئن ڪمايو. نه ئي مون کي انهن طريقن جي خبر آهي جن ذريعي هن پنهنجي ڌڻ کي ان جاهلانه اونداهيءَ مان ڪڍيو جنهن ۾ اهو ڊهيل هو: پر، توهان جي اجازت سان، مان پنهنجي ئي انداز ۾ اڳتي وڌندس، جيڪڏهن توهان کي لڳي ٿو ته اهو توهان جو دل وندرائيندو ۽ توهان کي ٽڪائيندو نه. ڇا توهان اڄ صبح ڪجهه بهتر محسوس ڪري رهيا آهيو؟“ ”گهڻو بهتر.“ ”اها سٽي خبر آهي.“

مان مس ڪيٿرين ۽ پاڻ کي ٽرش ڪراس گرينج وٽي آيس؛ ۽، منهنجي خوشگوار حيرت جي ڳالهه هئي ته، هن منهنجي اميد کان بہ گهڻو وڌيڪ سٺو رويو اختيار ڪيو. لڳندو هو ته هوءَ مسٽر لنٽن تي عاشق هئي؛ ۽ سندس پيٽ کي بہ هن گهڻو پيار ڏيکاريو. يقيناً اهي ٻئي سندس آرام جو ڏاڍو خيال رکندا هئا. اهو ڪو ڪنڊي جو گلاب ڏانهن

جھڪڻ نہ ھو. پر گلاب جو ڪنڊي ڪي پاڪر پائڻ ھو. انھن ۾ ڪو ڳڙيل سمجھوتو نہ ھو: ھڪڙي پنھنجي جاءِ تي ٻيھندي ھئي، ۽ ٻيا جھڪي ويندا ھئا: ۽ ڪير پلا تڏھن بدمزاج ۽ خراب ٿي سگھي ٿو جڏھن ڪيس ڪا مخالفت يا بي پرواھي منھن نہ ڏيڻي پوي؟ مون ڏٺو تہ مسٽر ايڊگر ڪي سندس (ڪيٿرين جي) مزاج ڪي خراب ڪرڻ جو گھرو خوف ھوندو ھو. ھو ان ڳالھ ڪي ھن ڪان لڪائيندو ھو، پر جيڪڏھن ڪڏھن ھو مون ڪي سخت جواب ڏيندي ٻڌندو ھو يا ڪنھن ٻئي نوڪر ڪي سندس ڪنھن سخت حڪم تي ناراض ٿيندي ڏسندو ھو تہ ھو پنھنجي پريشانيءَ جو اظھار پنھنجي نرڙ تي گھنج آڻي ڪندو ھو. جيڪي ھن پاڻ لاءِ ڪڏھن نہ آندا ھئا. ھن ڪيترائي ڀيرا مون ڪي منھنجي تيزي تي سختيءَ سان دڙڪا ڏنا ھئا؛ ۽ چيو ھئائين تہ ڪنھن ڇريءَ جو ڏڪ ڪيس ايڏي تڪليف نٿو ڏئي سگھي جيڏي تڪليف ڪيس پنھنجي زال ڪي ناراض ڏسي ٿيندي آھي. ھڪ مھربان مالڪ ڪي ڏکوئڻ ڪان بچڻ لاءِ، مون پاڻ ڪي گھٽ چڙچڙو ٻڌائڻ سکي ورتو ھو؛ ۽، اڏ سال تائين، بارود (ڪيٿرين جي ڪاوڙ) واري وانگر بي ضرر ڀيو رھيو. ڇاڪاڻ تہ ڪا باھہ ان جي ويجھو نہ آئي جو اھو ڦاٽي پوي. ڪيٿرين تي ڪڏھن ڪڏھن اداسي ۽ خاموشيءَ جا دورا پوندا ھئا: سندس مڙس ھمدرديءَ واري خاموشيءَ سان انھن جو احترام ڪندو ھو. ۽ ھو سمجھندو ھو تہ اھو سندس خطرناڪ بيماريءَ سبب سندس جسماني حالت ۾ آيل تبديليءَ جو نتيجو آھي؛ ڇو تہ ان کان اڳ ھوءَ ڪڏھن بہ ذھني اداسيءَ جو شڪار نہ ٿيندي ھئي. سندس منھن تي مسڪراھٽ جي واپسيءَ جي آڇيان ھو پنھنجي مسڪراھٽ سان ڪندو ھو. مان پڪ سان چئي سگھان ٿي تہ اھي واقعي ھڪ گھري ۽ وڻندڙ خوشيءَ جا مالڪ ھئا.

پر اھو سڀ ختم ٿي ويو. خير، آخر ڪار اسان سيني ڪي پنھنجي لاءِ ئي سوچڻو پوندو آھي؛ نرم ۽ سخي ماڻھو حڪم ھلائيندڙن جي پيٽ ۾ رڳو وڌيڪ انصاف سان خودغرض

هوندا آهن: ۽ اهو سڀ تڏهن ختم ٿيو جڏهن حالتن انهن ٻنهي کي اهو محسوس ڪرايو ته هڪ جي دلچسپي ٻئي جي سوچن ۾ سڀ کان اهم ناهي رهي. سيپٽمبر جي هڪ مني شام جو، مان باغ مان صوفن جي هڪ پريل ٽوڪري کڻي اچي رهي هئس جيڪي مون گڏ ڪيا هئا. شام جي اونداهي ڇانئجي وئي هئي، ۽ چنبڙ اڳڻ جي اوچي ديوار جي مٿان نظر اچي رهيو هو جنهن سبب عمارت جي اڀتي نڪتل حصن جي ڪنڊن ۾ عجيب پاڇا لڪي رهيا هئا. مون پنهنجو وزن رڌڻي جي دروازي واري ڏاڪڻين تي رکيو. ۽ ساهي پٽڻ لاءِ ترسي پيس، ۽ نرم، مني هوا جا ڪجهه وڌيڪ ساهه ڪنيم: منهنجون اکيون چنبڙ تي هيون، ۽ منهنجي پٺي دروازي ڏانهن هئي، جڏهن مون پنهنجي پويان هڪ آواز ٻڌو—

"نيلي، ڇا اها تون آهين؟"

اهو هڪ گهرو، ۽ ڪجهه ڏاريو آواز هو، پر ان جي منهنجو نالو ونڊ جي انداز ۾ ڪا اهڙي ڳالهه هئي جنهن اهو سڄاتل محسوس ڪرايو. مون ڏڃندي پويان ڦري ڏٺو ته ڪير ڳالهائي رهيو آهي: ڇاڪاڻ ته دروازا بند هئا، ۽ ڏاڪڻين ڏانهن ايندي مون ڪنهن کي به نه ڏٺو هو. ڇت واري دروازي (porch) هيٺان ڪا چرپر ٿي: ۽، ويجهو ويڙهه ٿي، مون اونداهي ڪپڙن ۾ ملبوس هڪ ڏگهي ماڻهوءَ کي سڄاتو. جنهن جو چهرو ۽ وار ڪارا هئا. هو هڪ پاسي تي ٽيڪ ڏيو بيٺو هو، ۽ سندس آڱرين دروازي جي ڪڙي تي هيون جڙ ته هو ان کي کولڻ جو ارادو رکندو هجي. "هي ڪير ٿي سگهي ٿو؟" مون سوچيو. "مسٽر ارنشا؟ اوهه، نه! هن جو آواز ساڻس بلڪل نٿو ملي."

"مان هتي هڪ ڪلاڪ کان انتظار ڪري رهيو آهيان،" جڏهن مان ڪيس حيران ٿي ڏسندي رهيس ته هن وڌيڪ چيو: "۽ ان پوري وقت دوران چوڌاري موت جهڙي خاموشي ڇانيل هئي. مون ۾ اندر ويڙهڻ جي همت نه ٿي. ڇا تون مون کي نٿي سڄاڻين؟ ڏس، مان

ڪو اجنبي ناهيان!" روشنيءَ جو هڪ ڪرٽو سندس چهري تي پيو. سندس ڳل پيلا هئا، ۽ اڌ ڪارن وارن سان ڍڪيل هئا. پروڻ هيٺ جهڪيل، اکيون اونهيون ۽ عجيب هيون. مون انهن اکين کي سڃاڻي ورتو.

"چا!" مون رڙ ڪئي. اهو يقين نه ڪندي ته چا مان ڪيس هن دنيا جو ماڻهو سمجهان، ۽ مون حيرت مان پنهنجا هٿ مٿي ڪنيا. "چا! تون واپس آيو آهين؟ چا واقعي تون ئي آهين؟ چا تون آهين؟" "ها، هيٺ ڪلف،" هن جواب ڏنو. منهنجي مٿان درين ڏانهن ڏسندي، جن ۾ ڪيترن ئي چمڪندڙ چنڊن جو عڪس نظر اچي رهيو هو. پر اندران ڪا به روشني نظر نه پئي آئي. "چا اهي گهر ۾ آهن؟ هوءَ ڪٿي آهي؟ نيلي، تون خوش ناهين! توکي ايترو پريشان ٿيڻ جي ضرورت ناهي. چا هوءَ هتي آهي؟ ڳالهاءِ! مون کي ساڻس رڳو هڪ ڳالهه ڪرڻي آهي—تنهنجي مالڪياڻي سان. وڃ، ۽ وڃي چئو ته گيمرٽن مان ڪو شخص ساڻس ملڻ چاهي ٿو."

"هوءَ ان ڳالهه کي ڪيئن ونندي؟" مون رڙ ڪئي. "هوءَ چا ڪندي؟ اها حيرت مون کي پريشان ڪري رهي آهي—اها کيس چريو ڪري ڇڏيندي! ۽ تون هيٺ ڪلف آهين! پر ڪيڏو تبديل ٿي ويو آهين! نه، اهو سمجهه کان ٻاهر آهي. چا تون کو فوجي بڻجي ويو هئين؟" "وڃ ۽ منهنجو پيغام ڏي،" هن بيصبري سان ڳالهه ڪٽيندي چيو. "جيستائين تون ائين نٿي ڪرين مان جهنم ۾ آهيان!"

هن ڪڙو کوليو، ۽ مان اندر ويس. پر جڏهن مان ان ڪمري تائين پهتس جتي مسٽر ۽ مسز لنٽن وينا هئا، ته مون ۾ اڳتي وڌڻ جي همت نه ٿي. آخرڪار مون ٻانهو ناهڻ جو فيصلو ڪيو ۽ اهو پڇڻ لاءِ دروازو کوليو ته چا اهي ميڙ بتيون ٻاريڻ چاهين ٿا.

اهي ٻئي هڪ دريءَ وٽ ويٺا هئا جنهن جا پردا ديوار ڏانهن هٽيل هئا، ۽ جتان باغ جي وڻن، ۽ سرسبز پارڪ جي پويان، گيمرٽن جي وادي نظر اچي رهي هئي، جنهن جي چوٽيءَ تائين ڏنڊ جي هڪ ڊگهي قطار وکڙ کائي رهي هئي (چو ته جيئن توهان ڏٺو هوندو ته چيپل پار ڪرڻ کان فوري پوءِ، دلدلن مان نڪرندڙ ندي ان واهه سان ملي ٿي جيڪا وادي جي موڙ سان گڏ وهي ٿي). ودرنگ هائٽس ان چانديءَ جهڙي ڏنڊ جي مٿان نظر اچي رهيو هو، پر اسان جو پراڻو گهر نظر نه پئي آيو: اهو ٻئي طرف هيٺاهينءَ تي هو. ڪمرو، ان جا رهواسي، ۽ اهو منظر جنهن کي اهي ڏسي رهيا هئا، سڀ ڏاڍا پراڻا لڳي رهيا هئا. مون کي پنهنجو پيغام ڏيڻ کان هڪ محسوس ٿي: ۽ مان ميڙ بتين بابت پڇي واقعي بغير ٻڌائڻ جي واپس وڃي رهي هئس، ته مون کي پنهنجي بيوقوفيءَ جو احساس ٿيو ۽ مون واپس اچي، آهستي آواز ۾ چيو، "ميڊم، گيمرٽن مان ڪو شخص توهان سان ملڻ چاهي ٿو."

"هن کي ڇا کپي؟" مسز لنٽن پڇيو. "مون هن کان ناهي پڇيو،" مون جواب ڏنو. "خير، پردا بند ڪري ڇڏ، نيلي،" هن چيو: "۽ چانهه کٽي اچ. مان هينئر ئي واپس اچان ٿي."

هوءَ ڪمري مان نڪري وئي؛ مسٽر ايڊگر لاپرواهيءَ سان پڇيو ته اهو ڪير هو. "ڪو اهڙو جنهن جي مالڪياڻي کي اميد ناهي،" مون جواب ڏنو. "اهو هيٿ ڪلف—توهان کي ياد هوندو، سائين—جيڪو مسٽر ارنشا وٽ رهندو هو." "ڇا! اهو خانه بدوش—اهو هاري ڇوڪرو؟" هن رڙ ڪئي. "تو ڪيٿرين کي ائين ڇو نه ٻڌايو؟" "چپ! توهان کي ڪيس انهن نالن سان نه سڏڻ گهرجي، مالڪ،" مون چيو. "هوءَ توهان کان اهي لفظ ٻڌي ڏاڍي ڏکوئيبي. جڏهن هو ڀڄي ويو هو ته هن جي دل لڳ ڀڳ ٽٽي چڪي هئي. منهنجي خيال ۾ سندس واپسي کيس ڏاڍو خوش ڪندي."

مسٽر لنٽن ڪمري جي ٻئي پاسي واري دريءَ ڏانهن ويو جيڪا اڳڻ ڏانهن کلي ٿي. هن ان کي کوليو ۽ ٻاهر جهڪيو. مان سمجهان ٿي ته اهي هيٺ هئا، ڇو ته هن جلديءَ سان رڙ ڪئي: "اتي نه بيٺي رهه، پياري! ان شخص کي اندر وٺي آ، جيڪڏهن ڪو خاص ماڻهو آهي." ڪجهه ئي دير ۾، مون دروازي جي ڪڙي جو آواز ٻڌو ۽ ڪيترين تيزيءَ سان ڏاڪڻين تان مٿي آئي، سندس ساهه ڪجي رهيو هو ۽ هوءَ جهنگلي لڳي رهي هئي؛ هوءَ ايتري ته پرجوش هئي جو خوشي ظاهر نه ٿي ڪري سگهي: حقيقت ۾، سندس چهري مان توهان کي ڪنهن وڏي مصيبت جو گمان ٿئي ها.

"اوهه، ايڊگر، ايڊگر!" هن سهڪندي، پنهنجيون ٻانهون سندس ڳچيءَ ۾ وجهندي چيو. "اوهه، پيارا ايڊگر! هيٺ ڪلف واپس آيو آهي—هو اچي ويو آهي!" ۽ هن پنهنجي پاڪر کي وڌيڪ تنگ ڪيو.

"ٺيڪ آهي، ٺيڪ آهي،" سندس مڙس ڪاوڙ ۾ رڙ ڪندي چيو "ان ڳالهه تي منهنجو ساهه نه گهٽ! مون کي ته هو ڪڏهن ڪو ايڏو وڏو خزانو نه لڳو هو. ايترو پاگل ٿيڻ جي ڪا ضرورت ناهي!"

"مون کي خبر آهي ته تو کيس پسند نٿي ڪيو" هن پنهنجي خوشيءَ جي شدت کي ٿورو دٻائيندي جواب ڏنو. "پر، منهنجي خاطر، توهان کي هاڻي دوست ٻڌجڻو پوندو. ڇا مان کيس مٿي اچڻ لاءِ چوان؟" "هتي،" هن چيو. "هن ڪمري (پارلر) ۾؟" "ٻيو ڪٿي؟" هن پڇيو. هو ناراض لڳي رهيو هو ۽ تجويز ڏنائين ته سندس لاءِ رڌڻو وڌيڪ مناسب جاءِ رهندي. مسز لنٽن ڏانهس هڪ عجيب نظر سان ڏٺو—اڌ ڪاوڙيل، ۽ اڌ سندس ان نخرن تي ڪلندڙ.

”نہ“ هن ڪجهه دير ڪانپوءِ وڌيڪ چيو: ”مان رڌڻي ۾ ويهي نٿي سگهان. هتي به ميزون لڳاءِ، ايلن: هڪ تنهنجي مالڪ ۽ مس ازابيلا لاءِ، جو ته اهي شريف (مٿئين طبقي جا) آهن؛ ٻي هيٺ ڪلف ۽ منهنجي لاءِ، جيڪي هيٺين طبقي جا آهيون. ڇا ان سان تون خوش ٿيندين، پيارا؟ يا مون کي ڪنهن ٻئي هنڌ باهه ٻارڻ گهرجي؟ جيڪڏهن ائين آهي، ته حڪم ڏي. مان هيٺ ڊوڙي وڃان ٿي ۽ پنهنجي مهمان کي روڪيان ٿي. مون کي ڊپ آهي ته هيءَ خوشي ايڏي وڏي آهي جو حقيقي نٿي لڳي!“

هوءَ ٻيهر ڊوڙڻ واري هئي، پر ايڊگر کيس روڪيو. ”تون کيس مٿي اچڻ لاءِ چئو“ هن مون ڏانهن اشارو ڪندي چيو: ”۽ ڪيٽرين، بغير ڪنهن ٻيوقوفيءَ جي خوش ٿيڻ جي ڪوشش ڪر. سڄي گهر کي اهو ڏسڻ جي ضرورت ناهي ته تون هڪ ڀڳل نوڪر جي ياءُ وانگر آجيان ٻئي ڪرين.“

مان هيٺ لٿيس، ۽ هيٺ ڪلف کي دروازي جي هينان انتظار ڪندي ڏٺم، هو يقيناً اندر اچڻ جي دعوت جو انتظار ڪري رهيو هو. هن بغير ڪو لفظ ڳالهائڻ جي منهنجي رهنمائي قبول ڪئي، ۽ مان کيس مالڪ ۽ مالڪياڻي وٽ وٺي آيس، جن جا ڳاڙها ڳل ٻڌائي رهيا هئا ته سندن وچ ۾ ڪو گرم بحث ٿيو آهي. پر جڏهن سندس دوست دروازي تي آيو ته ان عورت جو چهرو هڪ ٻئي جذبي سان چمڪڻ لڳو: هوءَ اڳتي ٽپي، سندس ٻئي هٿ پکڙيائين، ۽ کيس لنڊن ڏانهن وٺي آئي: ۽ پوءِ هن لنڊن جا هيڪندڙ هٿ پکڙي انهن کي سندس (هيٺ ڪلف جي) هٿن ۾ ڏنا. هاڻي، باهه ۽ ميڙ بتيءَ جي روشنيءَ ۾ مڪمل طور تي واضح ٿيڻ کانپوءِ، مان هيٺ ڪلف جي تبديلي ڏسي اڳ کان به وڌيڪ حيران هئس. هو هڪ ڊگهو، مضبوط، ۽ سٹي جسم وارو مرد ٻڌجي چڪو هو، جنهن جي اڳيان منهنجو مالڪ بلڪل سنهڙو ۽ ٻار لڳي رهيو هو. سندس سڏو ٻيهڻ جو

انداز اهو تاثر ڏئي رهيو هو جڏ تہ هو فوج ۾ رهيو هجي. سندس چهري جي تاثرن ۽ نقشن ۾ مسٽر لنٽن جي پيٽ ۾ وڌيڪ سنجيدگي ۽ فيصلي جي قوت هئي. هو ڏهين لڳي رهيو هو ۽ مٿس پراڻي ذلت جو ڪو بہ نشان باقي نہ هو. جهڪيل پرون ۽ ڪاري باهہ سان پريل اکين ۾ ايجا بہ هڪ اڻ-مهذب وحشي پٽو لڪيل هو پر ان تي ضابطو آيل هو. ۽ سندس انداز بلڪ باوقار هو: جنهن ۾ اڳ واري سختي بلڪل نہ هئي. جيتوڻيڪ اهو نفاست کان ٿورو وڌيڪ سخت هو. منهنجي مالڪ جي حيرت منهنجي حيرت جيتري يا ان کان بہ وڌيڪ هئي: هو هڪ منٽ تائين اهو سوچيندو رهيو تہ ان هاري ڇوڪري سان (جيئن هن کيس سڏيو هو) ڪيئن ڳالهائي. هيٺ ڪلف سندس نرم هٿ ڇڏي ڏنو ۽ کيس ٽڏي نظر سان ڏسندو رهيو جيستائين هن ڳالهائڻ جو فيصلو نہ ڪيو.

"ويهي رهو. سائين،" هن آخر ڪار چيو. "مسز لنٽن، پراڻن وقتن کي ياد ڪندي، چاهي ٿي تہ مان توهان جي سڻي آجيان ڪريان: ۽، يقيناً، مان هر ان ڳالهہ تي خوش ٿيندو آهيان جيڪا کيس خوش ڪري." "۽ مان بہ،" هيٺ ڪلف جواب ڏنو "خاص طور تي جيڪڏهن اها اهڙي شيءِ هجي جنهن ۾ منهنجو بہ ڪو حصو هجي. مان خوشيءَ سان هڪ بہ ڪلاڪ ترسي پوندس."

هن ڪيٿرين جي سامهون سيٽ ورتي، جيڪا مسلسل مٿس نظرون ڄمايو ويٺي هئي جڏ کيس ڊپ هجي تہ جيڪڏهن هن نظر هٽائي تہ هو غائب ٿي ويندو. هن (هيٺ ڪلف) پنهنجيون نظرون مٿس گهٽ ئي ڪنيون: ڪڏهن ڪڏهن هڪ تڪڙي نظر ئي ڪافي هئي، پر اها هر پيري وڌيڪ اعتماد سان اها ڪليل خوشي واپس موٽائيندي هئي جيڪا هوءَ سندس نظرن مان پي رهي هئي. اهي ٻئي پنهنجي گڏيل خوشيءَ ۾ ايترا گم هئا جو انهن کي ڪنهن شرمندگيءَ جو احساس ئي نہ هو. پر مسٽر ايڊگر جو حال ائين نہ هو: هو

خالص بيزاريءَ سبب پيلو ٿي ويو هو: اهو احساس پنهنجي عروج تي تڏهن پهتو جڏهن سندس زال اٿي، ۽ غاليچو پار ڪري، ٻيهر هيٺ ڪلف جا هٽ پڪڙيا، ۽ ڪنهن ديواني وانگر کلڻ لڳي.

"سياڻي مون کي لڳندو ته اهو ڪو خواب هو!" هن رڙ ڪئي. "مون کي ان ڳالهه تي يقين نه ايندو ته مون توکي هڪ پيرو ٻيهر ڏٺو ڇهيو ۽ توسان ڳالهايو آهي. پر پوءِ به، ظالم هيٺ ڪلف! تون هن آجيان جي لائق ناهين. تن سالن تائين غائب ۽ خاموش رهڻ، ۽ ڪڏهن به منهنجي باري ۾ نه سوچڻ!" "توهان جي منهنجي باري ۾ سوچڻ کان ٿورو وڌيڪ ئي،" هن ٻڙ ٻڙ ڪندي چيو. "مون ڪجهه وقت اڳ توهان جي شاديءَ جو ٻڌو هو. ڪيٿي، ۽ جڏهن مان هيٺ اڳڻ ۾ انتظار ڪري رهيو هئس، ته مون هي منصوبو ناهيو—بس تنهنجي چهري جي هڪ جهلڪ ڏسڻ، شايد حيرانگيءَ واري نظر، ۽ نقلي خوشي ڏسڻ جو. ان کانپوءِ هنڌلي سان پنهنجو حساب برابر ڪرڻ جو. ۽ پوءِ پاڻ کي ماري قانون جي پڪڙ کان بچڻ جو. تنهنجي هن آجيان اهي خيال منهنجي ذهن مان ڪيڊي چڏيا آهن. پر خبردار، ايندڙ پيري مون سان ڪنهن ٻئي روپ ۾ نه ملجانءِ! نه، تون مون کي ٻيهر نه ٻچائيندينءَ. توکي واقعي منهنجي لاءِ افسوس هو. ڇا ائين آهي؟ خير، ان جو سبب هو. مون جڏهن آخري پيرو تنهنجو آواز ٻڌو هو ان کانپوءِ مون هڪ سخت زندگيءَ سان مقابلو ڪيو آهي. ۽ توکي مون کي معاف ڪرڻو پوندو. ڇو ته مون رڳو تنهنجي لاءِ ئي اها جدوجهد ڪئي آهي!"

"ڪيٿرين، جيڪڏهن اسان کي تڏي چانهه ناهي پيئڻي، ته مهرباني ڪري ميز تي اچو" لنڊن پنهنجي عام لهجي ۽ مناسب اخلاق کي برقرار رکڻ جي ڪوشش ڪندي ڳالهه

ڪتي. ”مسٽر هيٿ ڪلف کي اڄ رات جتي بہ ترسڻو آهي اتي ويڙھ لاءِ ڊگھو پنڌ ڪرڻو پوندو، ۽ مون کي اڄ لڳي آهي.“

هوءَ چانھ جي ٽانوَ (urn) اڳيان وڃي ويني، ۽ مس ازابيلا گھنٽي وڄائڻ تي اچي وئي، پوءِ، سنڈن ڪرسيون اڳتي ڪرڻ کانپوءِ، مان ڪمري مان نڪري ويس. ماني مشڪل سان ڏھ منٽ هلي. ڪيٽرين جو ڪپ ڪڏھن بہ نہ پريو ويو: هوءَ نہ ڪائي سگھي ۽ نہ پي سگھي. ايڊگر پنھنجي پيالي ۾ چانھ وڌي هئي، ۽ مشڪل سان ھڪ ڏڪ پي سگھيو ھو. سنڈن مھمان ان شام پنھنجي ترسڻ جو وقت ھڪ ڪلاڪ کان وڌيڪ نہ وڌايو. جڏھن ھو ويڙھ لڳو، تہ مون پڇيو، ڇا ھو گيمرٽن پيو وڃي؟ ”نہ، ودرنگ ھائٽس،“ ھن جواب ڏنو: ”مسٽر ارنشا مون کي دعوت ڏني هئي، جڏھن مان اڄ صبح ساڻس مليس.“

مسٽر ارنشا کيس دعوت ڏني هئي! ۽ ھن مسٽر ارنشا سان ملاقات ڪئي هئي! سنڈس ويڙھ کانپوءِ مون ان جملي تي ڏاڍي تڪليف سان سوچيو. ڇا ھو ڪو منافق بڻجي ويو آهي، ۽ هتي ڪنھن ڀاڄي سان مصيبت پيدا ڪرڻ آيو آهي؟ مان سوچيندي رهيس: منھنجي دل جي ڪنھن ڪنڊ ۾ اھا ڳالھ ڪٽڪي رهي هئي تہ بھتر ھو تہ ھو نہ اچي ھا.

اڌ رات جي ڌاري، مسز لنٽن منھنجي ڪمري ۾ لڪي اندر آئي، منھنجي بستري جي پرسان ويھي رهي، ۽ مون کي جاڳائڻ لاءِ منھنجا وار ڇڪيائين. ”مان سمھي نٿي سگھان، ايلن،“ ھن معافي ونڊ واري انداز ۾ چيو. ”۽ مان چاھيان ٿي تہ ڪو زنده ماڻھو منھنجي خوشيءَ ۾ مون سان گڏ ھجي! ايڊگر ناراض آهي، ڇاڪاڻ تہ مان ھڪ اھڙي ڳالھ تي خوش آھيان جنھن ۾ ڪيس ڪا دلچسپي ناهي: ھو پنھنجو وات کولڻ کان انڪار ٿو ڪري، سواءِ چڙچڙين، بيوقوفانہ ڳالھين ڪرڻ جي؛ ۽ ھن چيو تہ مان ظالم ۽ خودغرض آھيان جو تڏھن ڳالھائڻ چاھيان ٿي جڏھن ھو ايڏو بيمار ۽ ننڍ ۾ آهي. ھو ھميشہ ڪنھن

بہ معمولي ڳالھ تي بيمار ٿيڻ جو بھانو ڳولي وڻندو آھي! مون ھيٺ ڪلف جي تعريف ۾ ڪجھ جملا چيا، تہ ھن، يا تہ مٿي جي سور سبب يا حسد جي تڪليف سبب، روئڻ شروع ڪيو: تنھنڪري مان اٿيس ۽ ڪيس اتي ڇڏي آيس.“

”ان جي سامھون ھيٺ ڪلف جي تعريف ڪرڻ جو ڪھڙو فائدو؟“ مون جواب ڏنو.
”نڊپڻ ڪان وڌي ئي اھي ھڪ ٻئي کي ناپسند ڪندا ھئا، ۽ ھيٺ ڪلف کي بہ پنھنجي سامھون سندس (ايڊگر جي) تعريف ٻڌي اوتري ئي ڪاوڙ اچي ھا: اھا انساني فطرت آھي. مستر لنٽن سان ان بابت ڳالھائڻ ڇڏي ڏيو. جيستائين توھان انھن جي وچ ۾ ڪليل جھيڙو نٿيون چاھيون.“

”پر ڇا اھا وڏي ڪمزوري ناھي ڏيکاريندي؟“ ھن پنھنجي ڳالھ جاري رکي. ”مان حسد نٿي ڪيان: مون کي ازابيلا جي سونھري وارن جي چمڪ ۽ سندس اڇي رنگت تي، سندس نازڪ ادائن تي، ۽ سڄي خاندان پاران مٿس نڇاور ڪيل پيار تي ڪڌھن بہ ڏک ناھي ٿيندو. ايتري تائين جو تون بہ، نيلي، جيڪڏھن ڪڌھن اسان جو جھيڙو ٿيندو آھي، تہ فوري طور ازابيلا جو ساٿ ڏيندي آھين؛ ۽ مان ڪنھن بيوقوف ماڻ وانگر ھار مڃي وڃندي آھيان: مان کيس پياري چوندي آھيان، ۽ سندس تعريفون ڪري کيس پرچائيندي آھيان. سندس پاڻ اسان کي محبت سان رھندو ڏسي خوش ٿيندو آھي، ۽ اھو ڏسي مان خوش ٿيندي آھيان. پر اھي ٻئي ڏاڍا ھڪجھڙا آھن: اھي بگڙيل ٻار آھن، ۽ سمجھن ٿا تہ دنيا انھن جي ئي سھولت لاءِ ناھي وئي آھي؛ ۽ جيتوڻيڪ مان ٻنھي جو خيال رکندي آھيان، پر مان سمجھان ٿي تہ ھڪ سخت سزا انھن ٻنھي کي سڌاري سگھي ٿي.“

”توھان غلط آھيو مسز لنٽن،“ مون چيو. ”اھي توھان جو خيال رکن ٿا: مون کي خبر آھي تہ ڇا ٿئي ھا جيڪڏھن اھي ائين نہ ڪن ھا. توھان انھن جي معمولي نخرن کي آسانيءَ

سان برداشت ڪري سگھو ٿيون جيستائين انهن جو ڪم توهان جي هر خواهش پوري ڪرڻ هجي. تنهن هوندي به، آخر ڪار توهان کنهن اهڙي ڳالهه تي وڙهي سگھو ٿيون جيڪا ڪنهي ڏرين لاءِ برابر اهم هجي: ۽ پوءِ جن کي توهان ڪمزور ٿيون چئو اهي به توهان جيترا ئي ضدي ثابت ٿي سگھن ٿا."

"۽ پوءِ اسين موت تائين وڙهنداسين، چا ائين نه، نيلي؟" هن ڪلندي جواب ڏنو. "نه! مان توکي ٻڌايان ٿي، مون کي لنڊن جي پيار تي ايترو يقين آهي جو، مان سمجهان ٿي مان ڪيس ماري به ڇڏيان، تہ هو بدلو وٺڻ نہ چاهيندو." مون کيس صلاح ڏني تہ هوءَ سندس پيار جي وڏيڪ قدر ڪري.

"مان ڪيان ٿي،" هن جواب ڏنو "پر ڪيس معمولي ڳالهين تي روئڻ جي ضرورت ناهي. اهو ٻاراٽو ڪم آهي؛ ۽، ان جي بدران جو هو ڳوڙها ڳاڙي رڳو ان ڳالهه تي تہ مون چيو تہ هيٺ ڪلف هاڻي کنهن جي به عزت جي لائق آهي، ۽ ملڪ جي کنهن به شريف انسان لاءِ سندس دوست هجڻ فخر جي ڳالهه هوندي. ڪيس اها ڳالهه منهنجي خاطر چوڻ گھرجي ها، ۽ همدرديءَ طور خوش ٿيڻ گھرجي ها. ڪيس ان جو عادي ٿيڻو پوندو. ۽ بهتر آهي تہ هو ڪيس پسند به ڪري: اهو ڏسندي تہ هيٺ ڪلف وٽ ڪيس ناپسند ڪرڻ جا ڪيترا سبب هئا، مون کي پڪ آهي تہ هن (هيٺ ڪلف) ڏاڍو شاندار روپو ڏيکاريو!"

"توهان سندس ودرنگ هائٽس وڃڻ بابت چا ٿيون سوچيو؟" مون پڇيو. "هو ظاهري طور تي هر لحاظ کان سڏري ويو آهي: بلڪل کنهن سچي عيسائيءَ وانگر: پنهنجي چوڌاري سيني دشمنن ڏانهن دوستيءَ جو هٿ وڌائي رهيو آهي!"

”هن ان جو سبب ٻڌايو.“ هن جواب ڏنو. ”مان ٻہ تو جيترو ئي حيران هئس. هن چيو تہ هو توکان منهنجي باري ۾ معلومات وٺڻ آيو هو. اهو سمجهندي تہ تون ايڏا اتي ئي رهين ٿي؛ ۽ جوزف هنڌلي کي ٻڌايو. جيڪو ٻاهر آيو ۽ کانئس سوال پڇڻ لڳو تہ هو ڇا ڪندو رهيو آهي، ۽ ڪيئن گذارو ڪندو رهيو آهي؛ ۽ آخرڪار، ڪيس اندر اچڻ جي دعوت ڏنائين. اتي کي ماڻهو تاش کيڏي رهيا هئا؛ هيٺ ڪلف ٻہ انهن سان ملي ويو. منهنجي پاڻ پنهنجا ڪجهہ پئسا هن کان هارائي ڇڏيا، ۽ ڪيس پئسن سان پريل ڏسي، هن گذارش ڪئي تہ هو شام جو ٻيهر اچي: جنهن تي هو راضي ٿي ويو. هنڌلي ايترو لاپرواهہ آهي جو هو پنهنجي دوستن جي چونڊ سمجهداريءَ سان نٿو ڪري سگهي: هو اهو سوچڻ جي تڪليف نٿو ڪري تہ ڪيس ان شخص تي اعتبار ڇو نہ ڪرڻ گهرجي جنهن سان هن تمام گهٽو ظلم ڪيو هجي. پر هيٺ ڪلف جو چوڻ آهي تہ پنهنجي پراڻي ظالم سان تعلق ٻيهر جوڙڻ جو سندس مڪيہ سبب اهو آهي تہ هو گرينج کان پنڌ جي فاصلي تي رهڻ چاهي ٿو. ۽ ان گهر سان سندس لڳاءُ آهي جتي اسان گڏ رهندا هئاسين؛ ۽ ساڻگئي وقت ڪيس اها اميد آهي تہ اتي رهندي مون سان ملڻ جا وڌيڪ موقعا ملندس، بنسبت گيمرٽن ۾ رهڻ جي. هو هاڻس ۾ ترسڻ جي اجازت لاءِ وڌي رقم ڏيڻ جو ارادو رکي ٿو؛ ۽ مون کي پڪ آهي تہ منهنجي پاڻ جي لالچ ڪيس اهي شرط مڃڻ تي مجبور ڪندي: هو هميشہ کان لالچي هو. جيتوڻيڪ جيڪو هو هڪ هٽ سان پڪڙيندو آهي اهو ٻئي هٽ سان اڇلائي ڇڏيندو آهي.“

”هڪ نوجوان لاءِ رهائش اختيار ڪرڻ لاءِ اها ڪهڙي نہ سٺي جاءِ آهي!“ مون چيو. ”ڇا توهان کي ان جي نتيجن جو ڪو ڊپ ناهي، مسز لنٽن؟“

”منهنجي دوست لاءِ ڪو بہ ڊپ ناهي،“ هن جواب ڏنو: ”سنڌس مضبوط ڏهن ڪيس خطري کان محفوظ رکندو. هنڌلي لاءِ ٿورو ڊپ آهي: پر هو اخلاقي طور تي ان کان وڌيڪ خراب نڪو ٿي سگهي جيترو هو اڳ ئي آهي: ۽ مان سنڌس ۽ جسماني نقصان جي وچ ۾ پٽ بڻجي بيٺي آهيان. اڄ شام جي واقعي مون کي خدا ۽ انسانيت سان پرچائي ڇڏيو آهي! مان قسمت جي خلاف ڪاوڙ ۾ بغاوت ڪري رهي هئس. اوهه، مون ڏاڍي، ڏاڍي سخت تڪليف برداشت ڪئي آهي، نيلي! جيڪڏهن ان شخص (ايڊگر) کي خبر هجي ها تہ اها ڪيتري سخت هئي، تہ هو ان جي ختم ٿيڻ واري خوشيءَ کي پنهنجي اجائي چڙچڙي پٽي سان خراب ڪرڻ تي شرمندو ٿئي ها. سنڌس لاءِ منهنجي مهرباڻيءَ ئي مون کي اها اڪيلي سر برداشت ڪرڻ تي مجبور ڪيو: جيڪڏهن مان اها تڪليف ظاهر ڪيان ها جيڪا مان اڪثر محسوس ڪندي هئس، تہ ڪيس بہ ان جي گهٽجڻ جو اوترو ئي شدت سان انتظار هجي ها جيترو مون کي هو. بهرحال، اهو سڀ ختم ٿي ويو آهي، ۽ مان سنڌس بيوقوفيءَ جو ڪو بدلو نہ ونڊيس؛ مان هاڻي کان ڪجهہ بہ برداشت ڪري سگهان ٿي! جيڪڏهن دنيا جو ڪو گهٽيا ترين ماڻهو بہ منهنجي ڳل تي چماٽ هڻي، تہ مان نہ رڳو ٻيو ڳل اڳيان ڪندیس، پر ان کي پڙڪائڻ جي معافي بہ گهرنديس؛ ۽، ثبوت طور، مان هينئر ئي وڃي ايڊگر سان ناهہ ڪنديس. شب بخير! مان هڪ فرشتو آهيان!“

ان خود پسنديءَ واري يقين سان هوءَ هلي وئي: ۽ ٻئي ڏينهن سنڌس ان پڪي ارادي جي ڪاميابي واضح هئي: مسٽر لنٽن نہ رڳو پنهنجي چڙچڙي پٽي کي ختم ڪري ڇڏيو هو (جيتوڻيڪ سنڌس مزاج ڪيترين جي حد کان وڌيڪ جوش سبب ايڏا ڏهيل لڳي رهيو هو)، پر هن ان ڳالهہ تي ڪو بہ اعتراض نہ ڪيو تہ هوءَ ازابيلا کي پاڻ سان گڏ منجهند جو ودرنگ هائٽس وڃي: ۽ هن ڪيس ان جي بدلي ۾ اهڙي تہ مناس ۽ پيار جي موسم

(اونهارو) ڏني جنهن گهر کي کيترن ئي ڏينهن تائين جنت بڻائي ڇڏيو. مالڪ ۽ نوڪر ٻئي ان مسلسل خوشيءَ (سج جي روشني) مان فائدو ونڊي رهيا هئا.

هيٺ ڪلف—مون کي مستقبل ۾ ڪيس مسٽر هيٺ ڪلف چوڻ گهرجي—شروعات ۾ ٿرش ڪراس گرينج ۾ اچڻ جي آزاديءَ جو احتياط سان استعمال ڪيو: هو جڏ ته اهو اندازو لڳائي رهيو هو ته ان جو مالڪ ڪيتري حد تائين سندس مداخلت برداشت ڪندو. ڪيٿرين پڻ اهو سمجهيو ته سندس استقبال ۾ پنهنجي خوشيءَ جي اظهار کي حد ۾ رکڻ ئي بهتر آهي: ۽ هن آهستي آهستي اتي اچڻ جو پنهنجو حق قائم ڪري ورتو. هن ان خاموشيءَ جو وڏو حصو برقرار رکيو جنهن لاءِ هو پنهنجي ننڍپڻ ۾ مشهور هو: ۽ ان ڪيس جذبات جي ڪنهن به اوچتي اظهار کي روڪڻ ۾ مدد ڪئي. منهنجي مالڪ جي بيچينيءَ ۾ وقفو آيو. ۽ اڳتي هلي حالتن ان کي ڪجهه وقت لاءِ ٻئي طرف موڙي ڇڏيو.

سندس پريشانيءَ جو نئون سبب ازابيلا لنٽن جي ان اٽڪاتل بدقسمتيءَ مان پيدا ٿيو ته هوءَ ان برداشت ڪيل مهمان (هيٺ ڪلف) ڏانهن اوچتو ۽ روڪي نه سگهڻ جيتري ڪشش محسوس ڪرڻ لڳي. هوءَ ان وقت ارڙهن سالن جي هڪ دلڪش نوجوان عورت هئي: سندس اخلاق ٻارن جهڙا هئا، جيتوڻيڪ هوءَ تيز عقل، تيز جذبن، ۽ جيڪڏهن ڪاوڙائجي ته تيز مزاج جي به مالڪ هئي. سندس ٻاڻ، جيڪو ساٿس ڏاڍو پيار ڪندو هو، ان عجيب پسند تي حيران ۽ پريشان هو. ڪنهن بنا نالي جي ماڻهوءَ سان رشتي جي ذلت، ۽ ان ممڪن حقيقت کي ڇڏي ڏجي ته سندس ملڪيت، ڪنهن مرد وارث نه هجڻ جي صورت ۾، ان شخص جي قبضي ۾ وڃي سگهي ٿي، کيس هيٺ ڪلف جي طبيعت سمجهڻ جي ايتري سمجهه هئي: هو جاڻندو هو ته، جيتوڻيڪ سندس ظاهري روپ بدلجي چڪو هو، پر سندس ذهن اٽبدلجندڙ هو ۽ نه ئي بدليو هو. ۽ هو ان ذهن کان ڊڄندو هو: اهو

ڪيس سخت ناپسند هو: هو ازابيلا کي ان جي حوالي ڪرڻ جي خيال کان ئي خوفزده ٿي ويندو هو. هو ايڏو بہ وڌيڪ پوئتي هٽي ويو ها جيڪڏهن ڪيس خبر هجي ها تہ سندس (ازابيلا جي) اها محبت بغير ڪنهن گهرج جي پيدا ٿي هئي، ۽ اتي نڇاور ڪئي وئي هئي جتان ڪو بہ جوابي جذبو پيدا نہ ٿيو هو. ڇو تہ جيئن ئي ڪيس ان جي خبر پئي، هن ان جو الزام هيٺ ڪلف جي ڄاڻي واڻي ناهيل منصوبي تي لڳايو.

اسان سيني ڪجهہ وقت کان محسوس ڪيو هو تہ مس لنٽن ڪنهن ڳالهہ تي پريشان ۽ اداس هئي. هوءَ چڙچڙي ۽ بيزار ڪندڙ ٿي وئي هئي؛ مسلسل ڪيٿرين کي دڙڪا ڏيندي ۽ تنگ ڪندي هئي، جنهن سان سندس (ڪيٿرين جي) محدود صبر جي ختم ٿيڻ جو خطرو هوندو هو. اسان ڪيس، ڪجهہ حد تائين، خراب صحت جو بهانو ڄاڻائي معاف ڪري ڇڏيندا هئاسين: هوءَ اسان جي اکين اڳيان ڪمزور ۽ پيلي ٿي رهي هئي. پر هڪ ڏينهن، جڏهن هوءَ خاص طور تي ضدي ٿي پئي هئي، پنهنجي نيرن (ناشتي) کان انڪار ڪري رهي هئي، شڪايت ڪري رهي هئي تہ نوڪر سندس ڳالهہ نٿا ميجين؛ تہ مالڪياڻي ڪيس گهر ۾ ڪا بہ حيثيت نٿي ڏيڻ چاهي، ۽ ايڈگر ڪيس نظرانداز ڪري رهيو آهي؛ تہ دروازا ڪليل هجڻ سبب ڪيس زڪام ٿي ويو آهي، ۽ اسان ڄاڻي واڻي ڪيس تنگ ڪرڻ لاءِ پارلر جي باهہ وسائي ڇڏي آهي، ۽ اهڙا سوين ٻيا اجايا الزام هڻي رهي هئي، تہ مسز لنٽن سختيءَ سان ضد ڪيو تہ هوءَ وڃي سمهي پوي؛ ۽ ڪيس سڀني طرح ڇنڊ ڦٽڪ ڪانپوءِ ڈاڪٽر کي گهرائڻ جي ڌمڪي ڏنائين. ڪينٽ جو نالو ٻڌندي ئي هن فوري طور رڙ ڪئي تہ سندس صحت بلڪل ٺيڪ آهي، ۽ اها رڳو ڪيٿرين جي سختي آهي جيڪا ڪيس ناخوش ڪري رهي آهي.

”تون ائين ڪيئن ٿي چئي سگھين تہ مان سخت آھيان، تون شرارتي لاڏلي؟“ مالڪياڻي ان بي بنياد الزام تي حيران ٿيندي رڙ ڪئي. ”تون يقيناً پنھنجو عقل وڃائي ويٺي آھين. مون ڪڏھن سختي ڪئي آھي، مون کي ٻڌاءِ؟“ ”ڪالھ،“ ازابيلا سڏڪا پريندي چيو ”ءِ ھاڻي!“ ”ڪالھ!“ سندس پاڃائي چيو. ”ڪھڙي موقعي تي؟“ ”پھاڙن تي اسان جي سير دوران: تو مون کي چيو تہ جتي مرضي ھجئي اتي گھر، جڏھن تہ تون مسٽر ھيٿ ڪلف سان گڏ گھمندي رھينءَ!“

”ءِ اھا تنھنجي نظر ۾ سختي آھي؟“ ڪيٿرين ڪلندي چيو. ”اھو ڪو اشارو نہ ھو تہ تنھنجي موجودگي اسان لاءِ اجائي ھئي؛ اسان کي ڪا بہ پرواھ نہ ھئي تہ تون اسان سان گڏ رھين يا نہ، مون رڳو اھو سوچيو تہ ھيٿ ڪلف جي ڳالھين ۾ تنھنجي ڪنن لاءِ ڪا بہ دلچسپي نہ ھوندي.“ ”اوھ، نہ،“ نوجوان عورت روئندي چيو. ”تو چاھيو ٿي تہ مان ھلي وڃان، ڇو تہ توکي خبر ھئي تہ مان اتي رھڻ پسند ڪندیس!“

”ڇا ھيءَ ھوش ۾ آھي؟“ مسز لنٽن مون ڏانھن ڏسندي پڇيو. ”مان اسان جي ڳالھ ٻولھ لفظ بلفظ ڌرائيندیس، ازابيلا؛ ءِ تون ٻڌائجانءِ تہ ان ۾ تنھنجي لاءِ ڪھڙي دلچسپي ٿي سگھي ٿي.“ ”مون کي ڳالھ ٻولھ سان ڪو مطلب ناھي،“ ھن جواب ڏنو: ”مان گڏ رھڻ چاھيندي ھئس—“ ”ڪنھن سان؟“ ڪيٿرين چيو، اھو ڏسي تہ ھوءَ جملو پورو ڪرڻ ۾ ھچڪي رھي ھئي. ”ھن سان: ءِ مان ھميشہ پاڻ کي پري ڪيو ويڃ برداشت نہ ڪندیس!“ ھن جوش ۾ ايندي چيو. ”تون ڪنھن حسد ڪندڙ (dog in the manger) وانگر آھين، ڪيٿي، ءِ چاھين ٿي تہ ڪو بہ ڪنھن ٻئي سان پيار نہ ڪري سواءِ تنھنجي!“

”تون ھڪ بدتميز ننڍڙي باندري آھين!“ مسز لنٽن حيرت مان رڙ ڪئي. ”پر مان ان بيوقوفيءَ تي يقين نہ ڪندیس! اھو ناممڪن آھي تہ تون ھيٿ ڪلف جي تعريف ڪرڻ

چاهين—ته تون ڪيس هڪ پسنديده ماڻهو سمجهين! مون کي اميد آهي ته مون توکي غلط سمجهيو آهي، ازابيلا؟" "نه، تو غلط ناهي سمجهيو" ان ديواني چوڪريءَ چيو. "مان هن سان ان کان وڌيڪ پيار ڪريان ٿي جيترو تو ڪڏهن ايڈگر سان ڪيو هوندو، ۽ هو به مون سان پيار ڪري سگهي ٿو، جيڪڏهن تون ڪيس اجازت ڏين!"

"پوءِ مان ڪنهن بادشاهت جي بدلي ۾ به تنهنجي جاءِ تي هجڻ نه چاهيندس!" ڪيٿرين زور ڏيندي چيو: ۽ لڳي رهيو هو ته هوءَ سچ پئي ڳالهائي. "نيلي، منهنجي مدد ڪر ته جيئن مان ڪيس سندس ان چريائپ تي قائل ڪري سگهان. ڪيس ٻڌاءِ ته هيٿ ڪلف ڇا آهي: هڪ نه سڌرندڙ جانور، جنهن ۾ نه ڪا نفاست آهي، نه ڪا تعليم، اهو ڪنڊن ۽ سخت پٿرن جو هڪ خشڪ بيابان آهي. مان ڪنهن ننڍڙي ڪينري (canary) پکيءَ کي سياري جي ڏينهن ۾ پارڪ ۾ چڏڻ وڌيڪ پسند ڪندس، بنسبت ان جي ته توکي پنهنجي دل مٿس نچاور ڪرڻ جي صلاح ڏيان! ٻار، اهو سندس ڪردار کان تنهنجي انتهائي اٽڇاٽائي آهي، ٻيو ڪجهه به نه، جيڪا اهو خواب تنهنجي ذهن ۾ وجهي رهي آهي. مهرباني ڪري، اهو تصور به نه ڪر ته هو پنهنجي سخت ظاهري روپ هيٺان ڪا مهرباني ۽ پيار لڪائي رکي ٿو! هو ڪو اڻ گهڙيل هيرو ناهي—ڪنهن ڳوٺاڻي سِپ ۾ بند ڪو موتي ناهي: هو هڪ ظالم، بي رحم، ۽ بگهڙ جهڙو ماڻهو آهي. مان ڪيس ڪڏهن به ائين نه چوندي آهيان، 'فلاڻي دشمن کي چڏي ڏي، چو ته ڪيس نقصان پهچائڻ بي رحمي هوندي؛' مان چوندي آهيان، 'ڪين چڏي ڏي، چو ته مون کي اهو ناپسند آهي ته انهن سان ناانصافي ٿئي؛' ۽ هو توکي ڪنهن جهڙڪيءَ جي آني وانگر پيچي چڏيندو، ازابيلا، جيڪڏهن ڪيس لڳو ته تون مٿس ڪوبار آهين. مون کي خبر آهي ته هو ڪنهن لنڊن سان پيار نٿو ڪري سگهي؛ پر پوءِ به هو تنهنجي دولت ۽ اميدن سان شادي ڪرڻ جي پوري صلاحيت رکي ٿو: لالچ هن جي سڀ کان وڏي برائي بڻجندي پئي وڃي. هي آهي

منهنجي ڏنل تصوير: ۽ مان سندس دوست آهيان—ايتري گهٽي، جو جيڪڏهن ڪيس سچ پچ توکي ڦاسائڻ جو خيال اچي ها، تہ شايد مان پنهنجي زبان بند رکان ها، ۽ توکي سندس ڄار ۾ ڦاسڻ ڏيان ها.“

مس لنڊن پنهنجي پاڃائيءَ ڏانهن ڪاوڙمان ڏٺو. ”شرم ڪر! شرم ڪر!“ هن غصي ۾ ڌمرائيندي چيو. ”تون ويهن دشمنن کان بہ بدتر آهين، اي زهريلي دوست!“ ”آهـ! پوءِ تون مون تي يقين نہ ڪندينءَ؟“ ڪيٽرين چيو. ”تون سمجهين ٿي تہ مان ڪنهن خراب خودغرضيءَ سبب ائين چئي رهي آهيان؟“ ”مون کي پڪ آهي تہ تون ائين ئي پئي ڪرين،“ ازابيلا جواب ڏنو. ”۽ مون کي توتان خوف پيو اچي!“ ”سنئو!“ ٻيءَ رڙ ڪئي. ”جيڪڏهن تنهنجو اهو ئي ارادو آهي تہ پاڻ آزمائي ڏس: منهنجو ڪم پورو ٿيو. ۽ مان ان بحث کي تنهنجي بدتميزي تي ڇڏيان ٿي.“—

”۽ مون کي سندس ان انا پرستي جي سزا پوڳٽي پوندي!“ هن سڏڪا پريندي چيو. جڏهن مسز لنڊن ڪمري مان نڪري وئي. ”سپ، سپ منهنجي خلاف آهن: هن منهنجي اڪيلي تسليءَ کي تباهہ ڪري ڇڏيو آهي. پر هن ڪوڙ ڳالهايو. ڇا ائين ناهي؟ مسٽر هيٿ ڪلف ڪو شيطان ناهي: سندس روح باعزت ۽ سچو آهي، نہ تہ هو ڪيس (ڪيٽرين کي) ڪيئن ياد رکي سگهي ها؟“ ”ڪيس پنهنجي سوچن مان ڪڍي ڇڏيو. مس،“ مون چيو. ”هو هڪ خراب شگون وارو پکي آهي: توهان لاءِ مناسب ساٿي ناهي. مسز لنڊن سخت ڳالهايو. پر مان سندس ڳالهہ کي ڪوڙو نٿي چئي سگهان. هوءَ مون کان يا ڪنهن بہ ٻئي ماڻهوءَ کان وڌيڪ سندس دل کي سڃاڻي ٿي: ۽ هوءَ کيس ڪڏهن بہ ان کان وڌيڪ خراب ڪري پيش نہ ڪندي جيترو هو واقعي آهي. ايماندار ماڻهو پنهنجا ڪم نڪا لڪائين. هو ڪيئن رهندو رهيو آهي؟ هو امير ڪيئن ٿيو آهي؟ هو ودرنگ هائٽس ۾ ڇو رهي رهيو

آهي، هڪ اهڙي ماڻهوءَ جي گهر ۾ جنهن کان هو نفرت ڪري ٿو؟ ماڻهو چون ٿا ته مسٽر ارنشا سندس اڇڻ کانپوءِ ڏينهون ڏينهن خراب ٿيندو پيو وڃي. اهي مسلسل سڄي رات گڏ جاڳندا آهن، ۽ هنڌلي پنهنجي زمين تي قرض ونڊندو رهيو آهي، ۽ جوا کيڏڻ ۽ شراب پيئڻ کانسواءِ ڪجهه نٿو ڪري: مون رڳو هڪ هفتو اڳ ٻڌو هو—جوزف مون کي ٻڌايو هو—مان ساڻس گيمرٽن ۾ مليس: 'نيلي،' هن چيو 'اسان جي ماڻهن وٽ جلدي ڪو موت جو انڪوائري آفيسر ايندو. انهن مان هڪ جي آڏر لڳ ڀڳ ڪٽجي چڪي هئي جڏهن هو ٻئي کي گابي وانگر پاڻ کي مارڻ کان روڪي رهيو هو. اها ڳالهه مالڪ جي آهي، توکي ته خبر آهي، جيڪو وڏين عدالتن (assizes) ڏانهن وڃڻ جي چڪر ۾ آهي. هو ججن کان بلڪل نٿو ڊڄي، نه پول، نه پيٽر، نه جان، نه ميٽيو، نه ڪنهن کان، بلڪل نه! هو ته چاهي ٿو—هن کي شوق آهي ته پنهنجو بي شرم چهرو انهن جي سامهون رکي! ۽ اهو سهڻو چوکرو هيٽ ڪلف، توکي ياد هوندو، اهو ته هڪ عجيب ماڻهو آهي. هو ڪنهن شيطاني مذاق تي ڪنهن کان به وڌيڪ کلي سگهي ٿو. ڇا هو ڪڏهن اسان وٽ پنهنجي ان شاندار زندگيءَ جو ذڪر نٿو ڪري، جڏهن هو گرينج ويندو آهي؟ اهو طريقو ڪجهه هن طرح آهي:—سج لهڻ مهل اٺن: جوا (dice)، برانڊي، بند پردا، ۽ ٻئي ڏينهن منجهند تائين ميڙ بتيءَ جي روشني: پوءِ، اهو بيوقوف پنهنجي ڪمري ڏانهن گاريون ڏيندو ۽ رڙيون ڪندو ويندو آهي، جنهن تي شريف ماڻهو شرم مان پنهنجن ڪنن ۾ آڱريون وجهي ڇڏيندا آهن؛ ۽ اهو بدمعاش (هيٽ ڪلف)، هو پنهنجا پئسا ڳڻيندو، ۽ ڪائيندو، ۽ سمهندو، ۽ پوءِ پاڙيسريءَ ڏانهن سندس زال سان ڳالهيون ڪرڻ هليو ويندو آهي. يقيناً، هو ڊيم ڪيٿرين کي ٻڌائيندو هوندو ته ڪيئن سندس پيءُ جو سون سندس ڪيسي ۾ اڇي رهيو آهي، ۽ سندس پيءُ جو پٽ تباهيءَ جي وسيع رستي تي ڊوڙي رهيو آهي، جڏهن ته هو (هيٽ ڪلف) اڳتي وڃي ان لاءِ رستا کولي رهيو آهي!' هاڻي ڏسو، مس لنٽن، جوزف

هڪ پراڻو بدمعاش ضرور آهي، پر ڪوڙو ناهي: ۽ جيڪڏهن هيٺ ڪلف جي ڪردار بابت سندس ڳالهه سچي آهي، تہ توهان ڪڏهن بہ اهڙي مڙس جي خواهش نہ ڪندیون، چا ڪندیون؟"

"تون بہ ٻين سان مليل آهين، ايلن!" هن جواب ڏنو. "مان تنهنجا اهي ڪوڙا الزام نہ ٻڌندیس. تنهنجي دل ۾ ڪيتري نہ نفرت پريل آهي جو تون مون کي اهو يقين ڏيارڻ چاهين ٿي تہ دنيا ۾ ڪا خوشي ناهي!"

جيڪڏهن ڪيس اڪيلو ڇڏيو وڃي ها تہ هوءَ ان خيال مان نڪري وڃي ها، يا مسلسل ان کي پنهنجي دل ۾ پالي ها، مان نٽي چئي سگهان: وٽس سوچڻ جو گهڻو وقت نہ هو. ٻئي ڏينهن، پر واري شهر ۾ ججن جي هڪ ميٽنگ هئي؛ منهنجي مالڪ کي اتي وڃڻ ضروري هو؛ ۽ مسٽر هيٺ ڪلف، سندس غير موجودگيءَ جو فائدو وٺندي، عام وقت کان ڪجهہ سوير اچي ويو. ڪيٿرين ۽ ازابيلا لائبريريءَ ۾ ويٺيون هيون، هڪ ٻئي سان ناراض، پر خاموش هيون: ازابيلا پنهنجي تازي بيوقوفيءَ تي، ۽ جذبات جي هڪ عارضي دوري ۾ پنهنجي خفيہ جذبن کي ظاهر ڪرڻ تي پريشان هئي؛ ڪيٿرين، گهري سوچ کانپوءِ، واقعي پنهنجي ساٿيءَ کان ناراض هئي؛ ۽ جيڪڏهن هوءَ ٻيهر سندس بدتميزيءَ تي ڪلي ها، تہ هوءَ ان ڳالهہ کي سندس لاءِ مذاق نہ رهڻ ڏئي ها. هن واقعي ڪليو هو جڏهن هن هيٺ ڪلف کي دريءَ مان گذرندو ڏٺو. مان چلهو صاف ڪري رهي هئس، ۽ مون سندس چپن تي هڪ شرارتي مسڪراهٽ ڏٺي. ازابيلا، جيڪا پنهنجي سوچن، يا ڪتاب ۾ گم هئي، دروازي ڪلڻ تائين اتي ئي ويٺي رهي؛ ۽ هاڻي پڇي وڃڻ جو وقت گذري چڪو هو. جيڪو هوءَ خوشيءَ سان ڪري ها جيڪڏهن اهو ممڪن هجي ها.

”اندر اچو. نيڪ آهي!“ مالڪياڻي خوشيءَ سان رڙ ڪندي، هڪ ڪرسي باهر ڏانهن ڇڪيندي چيو. ”هتي ٻه ماڻهو آهن جن کي پنهنجي وچ ۾ جميل برف کي پگهارڻ لاءِ سختي سان هڪ ٽئين جي ضرورت آهي: ۽ تون ئي اهو شخص آهين جنهن کي اسان ٻنهي کي چونڊڻ گهرجي. هيٺ ڪلف، مون کي اهو ڏيکاريندي فخر ٿي رهيو آهي تہ، آخر ڪار، مون کان ٻہ وڌيڪ ڪو توتي فدا آهي. مون کي اميد آهي تہ توکي خوشي ٿيندي. نہ، اها نيلي ناهي: ڏانهس نہ ڏس! منهنجي ويچاري ننڍڙي ٽٽان تنهنجي جسماني ۽ اخلاقي خوبصورتيءَ کي ڏسي ڏسي پنهنجي دل ٽوڙي رهي آهي. هاڻي اهو تنهنجي وس ۾ آهي تہ تون ايڊگر جو پيٽيوو بڻجي وڃين! نہ، نہ، ازابيلا، تون پڇي نہ سگهندينءَ،“ هن ڪاوڙ ۾ اٿي بينل ان پريشان ڇوڪريءَ کي نقلي شرارت سان روڪيندي وڌيڪ چيو. ”اسين ٻليُن وانگر تنهنجي لاءِ وڙهي رهيون هئاسين، هيٺ ڪلف؛ ۽ مان پيار ۽ تعريف جي دعوائن ۾ مڪمل طور تي هارائي چڪي هئس: ۽، ان کان علاوه، مون کي ٻڌايو ويو تہ جيڪڏهن مون ۾ ايتري تميز هجي جو مان پاسي تي ٿي وڃان، تہ منهنجي رقيب، جيئن هوءَ پاڻ کي سمجهي ٿي، تنهنجي روح ۾ اهڙو تير هڻندي جيڪو توکي هميشہ لاءِ سندس ٻڌائي ڇڏيندو، ۽ منهنجي تصوير کي هميشہ لاءِ وسارائي ڇڏيندو!“

”ڪيٿرين!“ ازابيلا پنهنجو وقار برقرار رکندي، ۽ ڪيس پڪڙيل سخت هٿن مان پاڻ ڇڏائڻ کان انڪار ڪندي چيو. ”مان شڪرگذار ٿيندیس جيڪڏهن تون سچ ڳالهائين ۽ مون تي ڪوڙا الزام نہ هڻين، مذاق ۾ بہ نہ! مسٽر هيٺ ڪلف، مهرباني ڪري پنهنجي هن دوست کي چئو تہ مون کي ڇڏي ڏي: هوءَ وساري رهي آهي تہ مان ۽ تون ڪي گهرا دوست ناهيون؛ ۽ جيڪا ڳالهہ ڪيس خوش ڪري ٿي اها منهنجي لاءِ بيان نہ ڪرڻ جيتري تڪليف ڏيندڙ آهي.“

جيئن تہ مهمان کو بہ جواب نہ ڏنو. پر پنهنجي سيٽ ورتي. ۽ مڪمل طور تي بي پرواهہ لڳي رهيو هو تہ هوءَ سندس باري ۾ ڪهڙا جذبا رکي ٿي. تہ هوءَ پنهنجي ظالم (ڪيٽرين) ڏانهن ڦري ۽ آزاديءَ لاءِ سنجيدگيءَ سان منٽ ڪئي. "بلڪل نہ!" مسز لنٽن جواب ۾ رڙ ڪئي. "مان ٻيهر پاڻ کي حسد ڪندڙ نہ چورائيندیس. توکي ترسٽو پوندو: هاڻي ڏس! هيٽ ڪلف. تون منهنجي ان خوشخبريءَ تي خوشي ڇو نٿو ڏيکارين؟ ازابيلا قسم کٽي چوي ٿي تہ ايڈگر جو مون سان جيڪو پيار آهي اهو ان جي اڻيان ڪجهہ بہ ناهي جيڪو هوءَ توسان ڪري ٿي. مون کي پڪ آهي هن ڪجهہ اهڙي ئي ڳالهہ ڪئي هئي: ڇا ائين ناهي. ايلن؟ ۽ هن پرينءَ ڏينهن واري سير کانپوءِ ڪجهہ ناهي ڪاڏو. رڳو ان ڏک ۽ ڪاوڙ ۾ تہ مون کيس تنهنجي صحبت مان اهو سوچي ٻاهر ڪڍي ڇڏيو هو تہ اهو نامناسب آهي."

"مان سمجهان ٿو تون مٿس ڪوڙ ٻڌي هڻين،" هيٽ ڪلف پنهنجي ڪرسي سندن طرف موڙيندي چيو. "هوءَ هاڻي ڪنهن بہ طرح منهنجي صحبت کان پري رهڻ چاهي ٿي!" ۽ هن ان ڳالهہ جي موضوع (ازابيلا) ڏانهن زور سان گهوريو. جيئن ڪو ڪنهن عجيب ۽ خراب جانور ڏانهن ڏسندو آهي: مثال طور. هندستان جي ڪنهن سوپيري (centipede) ڏانهن. جنهن کي جستجو سبب ماڻهو ڏسڻ چاهيندو آهي باوجود ان جي تہ ان مان کيس بيزاري ٿيندي هجي. اها ويچاري ڇوڪري اهو برداشت نہ ڪري سگهي: هوءَ تيزيءَ سان پيلي ۽ ڳاڙهي ٿيڻ لڳي. ۽. جڏهن سندس پلڪن تي ڳوڙها آيا. تہ هن پنهنجي ننڍين آڱرين جي پوري طاقت سان ڪيٽرين جي مضبوط پڪڙ کي ڍلو ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي: ۽ اهو ڏسندي تہ جيئن ئي هوءَ سندس ٻانهن تان هڪ آڱر هٽائي ٿي تہ بي ٻيهر بند ٿي وڃي ٿي. ۽ هوءَ انهن سيني کي گڏ نٿي هٽائي سگهي. تہ هن پنهنجا ننهن استعمال ڪرڻ شروع ڪيا: ۽ انهن جي تيزيءَ جلدي ئي پڪڙيندڙ جي هٿن تي ڳاڙهن چنڊن جهڙا نشان ناهي ڇڏيا.

”هوءَ هڪ شينهن آهي!“ مسز لنڊن رڙ ڪئي. ڪيس آزاد ڪندي، ۽ تڪليف سان پنهنجو هٿ چنڊيندي. ”هلي وڃ، خدا جي واسطي، ۽ پنهنجو اهو لومڙيءَ جهڙو چهرو لڪاءِ! ڪيس پنهنجا اهي چنبا ڏيکارڻ ڪيڏي نہ بيوقوفي آهي. ڇا تون اندازو نٿي لڳائي سگهين تہ هو ان مان ڪهڙو نتيجو ڪڍندو؟ ڏس، هيٺ ڪلف! اهي اهڙا اوزار آهن جيڪي تباهي مچائي سگهن ٿا—توکي پنهنجي اکين جو خيال رکڻو پوندو.“

”جيڪڏهن هنن ڪڏهن مون کي ڏمڪايو تہ مان اهي سندس آڱرين مان ئي پٽي چڏيندس،“ هن دروازي بند ٿيڻ کانپوءِ، وحشياڻي انداز ۾ جواب ڏنو. ”پر تنهنجو ان مخلوق کي ائين تنگ ڪرڻ جو ڇا مطلب هو ڪيٽي؟ تون سچ نہ پئي ڳالهائين، ڇا ڳالهائين پئي؟“ ”مان توکي يقين ٿي ڏياريان تہ مان سچ پئي ڳالهايو“ هن جواب ڏنو. ”هوءَ ڪيترن ئي هفتن کان تنهنجي لاءِ مري رهي هئي، ۽ اڄ صبح تنهنجي لاءِ پاگل ٿي رهي هئي، ۽ مون تي گارگند جي برسات ڪري رهي هئي، جو تہ مون سندس پيار گهٽائڻ لاءِ تنهنجون خاميون ڪليل لفظن ۾ بيان ڪيون هيون. پر ان تي وڌيڪ ڏيان نہ ڏي: مان رڳو سندس بدتميزيءَ جي سزا ڏيڻ ٿي چاهي، بس اهو ئي. مان ڪيس ڏاڍو پسند ڪندي آهيان، منهنجا پيارا هيٺ ڪلف، تنهنڪري مان توکي ڪيس مڪمل طور تي پڪڙڻ ۽ ڪائي وڃڻ جي اجازت نہ ڏينديس.“

”۽ مون کي هوءَ ايڏي ناپسند آهي جو مان اها ڪوشش بہ نہ ڪندس،“ هن چيو ”سواءِ ڪنهن انتهائي شيطاني طريقي جي. تون عجيب ڳالهيون ٻڌندينءَ جيڪڏهن مان ان بيزار ڪندڙ ميڙ جهڙي چهري سان اڪيلو رهان: سڀ کان عام ڳالهہ اها هوندي تہ مان هر هڪ يا ٻن ڏينهن کانپوءِ ان جي اڇي رنگ تي قوس قزح جا رنگ ڪيان، ۽ ان جي نيرين اکين کي ڪارو ڪري چڏيان: اهي مون کي سخت ناپسند طريقي سان لنڊن جي

اکين وانگر لڳندیون آهن.“ ”ڏاڍیون پیاریون!“ ڪيٽرين چيو. ”اهي تہ ڪنهن ڳيري جون اکيون آهن—فرشتي جون!“ ”هوءَ پنهنجي پاءُ جي وارث آهي، ڇا ائين ناهي؟“ هن ٿوري دير جي خاموشيءَ کانپوءِ پڇيو. ”مون کي ائين سوچڻ تي ٻہ ڏک ٿيندو“ سندس ساٿيءَ جواب ڏنو. ”خدا ڇاهيو تہ اڃ درجن پائٽيا سندس اهو حق ختم ڪري ڇڏيندا! في الحال پنهنجو ڏهن ان ڳالهہ تان هٽائي ڇڏ: تون پنهنجي پاڙيسريءَ جي شين تي نظر رکڻ جو گهٽو عادي آهين، ياد رک تہ هن پاڙيسريءَ جون شيون منهنجون آهن.“ ”جيڪڏهن اهي منهنجون هجن ها، تہ پوءِ ٻہ اهي اوتريون ئي رهجن ها،“ هيٺ ڪلف چيو. ”پر جيتوڻيڪ ازابيلا لنڊن بيوقوف ٿي سگهي ٿي، پر هوءَ چري ناهي؛ ۽ مختصر طور، جيئن تو صلاح ڏني آهي، اسين ان ڳالهہ کي ڇڏي ٿا ڏيون.“

پنهنجي زبان تان تہ انهن اها ڳالهہ ڇڏي ڏني؛ ۽ ڪيٽرين، شايد، پنهنجي سوچن مان ٻہ. پر ٻئي (هيٺ ڪلف)، مون کي پڪ هئي تہ، شام جي دوران ان کي ڪيترائي ڀيرا ياد ڪيو هوندو. مون کيس پاڻ ئي پاڻ ۾ مسڪرائيندي ڏٺو—بلڪ ڏند ڪڍندي—۽ جڏهن ٻہ مسز لنڊن ڪنهن ڪم سان ڪمري کان ٻاهر ٿي وئي تہ هو ڪنهن خطرناڪ سوچ ۾ گم ٿي ويو.

مون سندس حرڪتن تي نظر رکڻ جو فيصلو ڪيو. منهنجي دل هميشہ ڪيٽرين جي ڀيٽ ۾ مالڪ (ايڊگر) ڏانهن وڌيڪ مائل هوندي هئي: ۽ منهنجي خيال ۾ ان جو سبب ٻہ هو. ڇو تہ هو مهربان، پروسي جوڳو، ۽ باعزت هو: ۽ هوءَ—هوءَ ان جي ابتڙ تہ نہ هئي، پر لڳندو هو تہ هوءَ پاڻ کي ايتري آزادي ڏيندي هئي، جو مون کي سندس اصولن تي گهٽ ئي اعتبار هوندو هو ۽ سندس جذبن لاءِ ايڏا ٻہ گهٽ همدردي. مان چاهيندي هئس تہ ڪجهہ اهڙو ٿئي جنهن سان ودرنگ هائٽس ۽ گرينج ٻئي مسٽر هيٺ ڪلف کان خاموشيءَ سان

آزاد ٿي وڃن، ۽ اسان وري ان حالت ۾ اچي وڃون جيئن اسين سندس اچڻ کان اڳ هئاسين. سندس ملاقاتون منهنجي لاءِ هڪ مسلسل خوفناڪ خواب هيون، ۽ مون کي شڪ هو ته منهنجي مالڪ لاءِ به. هائٽس ۾ سندس رهائش هڪ اهڙو ظلم هو جنهن کي بيان نٿو ڪري سگهجي. مون کي محسوس ٿيندو هو ته خدا ان پٽڪيل ريڍ (هنبلي) کي اتي سندس پنهنجن ئي خراب ڪمن جي حوالي ڪري ڇڏيو آهي، ۽ ان ۽ سندس واڙي جي وچ ۾ هڪ خراب جانور گهمي رهيو آهي، جيڪو ٽپو ڏيڻ ۽ تباهه ڪرڻ لاءِ پنهنجي وقت جو انتظار ڪري رهيو آهي.

باب يارهون

ڪڏهن ڪڏهن، اڪيلائيءَ ۾ انهن ڳالهين تي سوچيندي، مان اوچتو خوف ۾ اٿي ويهندي هئس، ۽ پنهنجي ٽوپي پائي اهو ڏسڻ لاءِ نڪرندي هئس ته فارم تي سڀ ڪجهه ڪيئن هلي رهيو آهي. مان پنهنجي ضمير کي قائل ڪندي هئس ته اهو منهنجو فرض آهي ته ڪيس (هنڊلي کي) خبردار ڪريان ته ماڻهو سندس روين بابت چا ٿا ڳالهائين؛ ۽ پوءِ مون کي سندس پڪيون خراب عادتون ياد ايندیون هيون، ۽ ڪيس فائدو پهچائڻ جي اميد وڃائي، مان ان اداس گهر ۾ ٻيهر داخل ٿيڻ کان هٻڪندي هئس، اهو سوچي ته الائي مان سندس ڳالهيون برداشت ڪري سگهنديس يا نه.

هڪ ڀيرو مان گيمرٽن جي سفر دوران پنهنجو رستو متائي ان پراڻي دروازي وٽان گذريس. اهو لڳ ڀڳ ان ئي وقت جو ذڪر آهي جتان تائين منهنجي ڪهاڻي پهتي آهي: ٽڏي ۽ روشن منجهند؛ زمين خالي، ۽ رستو سخت ۽ سڪل هو. مان هڪ اهڙي پٿر وٽ پهتس جتان شاهراهه (رستو) توهان جي کاٻي هٿ تي پهاڙن ڏانهن وڃي ٿو؛ اهو ريتيءَ جو هڪ اڻ گهڙيل ٽڪرو هو جنهن جي اترئين پاسي .W.H (ودرنگ هائٽس)، اوپر تي .G (گيمرٽن)، ۽ ڏکڻ-اولهه تي .T.G (ٽرش ڪراس گرينج) جا اکر اکريل هئا. اهو گرينج، هائٽس، ۽ ڳوٺ ڏانهن رستو ڏيکارينڌڙ پٿر جو ڪم ڏيندو آهي. سج سندس سرمئي مٿي تي پيلو چمڪي رهيو هو، جيڪو مون کي اونهاري جي ياد ڏياري رهيو هو، ۽ مان نٽي چئي سگهان ٿو، پر اوچتو منهنجي دل ۾ بالڪپڻ جي احساس جو هڪ طوفان اچي ويو. ويهه سال اڳ هنڊلي ۽ منهنجي اها پسنديده جاءِ هوندي هئي. مان گهڻي دير تائين موسم جي ستايل ان پٿر ڏانهن ڏسندي رهيس؛ ۽، هيٺ جهڪي، مون ان جي تري وٽ هڪ سوراخ ڏٺو جيڪو اڃا تائين ڪوڏين (snail_shells) ۽ پٿرن سان پريل هو، جيڪي

اسان ٻين خراب ٿي ويندڙ شين سان گڏ اتي لڪائڻ پسند ڪندا هئاسين: ۽ حقيقت جيان تازو مون کي ائين لڳو جڙ مون پنهنجي ننڍپڻ جي راندين ۽ ساٿين کي ان سڪل گاهه تي وينل ڏنو هجي: سندس ڪارو، چورس مٿو اڳتي جهڪيل هو ۽ سندس ننڍڙو هٿ سليٽ جي ٽڪري سان مٿي ڪيو رهيو هو. ”ويچارو هنبلي!“ منهنجي واتان بي اختيار نڪري ويو. مان ڇرڪيس: منهنجي جسماني اکين مون کي هڪ لمحي لاءِ اهو يقين ڏياري دوکو ڏنو هو ته ان ٻار پنهنجو چهرو مٿي کنيو ۽ سڌو منهنجي اکين ۾ ڏٺو! اهو هڪ پل ۾ غائب ٿي ويو. پر فوري طور تي مون هائٽس تي هجڻ جي هڪ نه روڪي سگهڻ جيتري تڙپ محسوس ڪئي. توهم پرستي مون کي ان جذبي اڳيان جهڪڻ تي مجبور ڪيو: مون سوچيو، ڇا خبر هو مري چڪو هجي! يا جلدي مري ويجي!—ڇا خبر اها موت جي ڪا نشاني هجي! جيئن جيئن مان گهر جي ويجهو پهتس مان وڌيڪ ٻيڇين ٿي ويس؛ ۽ ان کي ڏسندي ئي منهنجو هر عضوو ڏڪڻ لڳو. اهو پوت (تصور) مون کان اڳتي نڪري ويو هو: اهو دروازي مان ليئو پائي رهيو هو. اها منهنجي پهرين سوچ هئي جڏهن مون ڪليل وارن ۽ پورين اکين واري هڪ ڇوڪري کي پنهنجو ٻاڙهو چهرو سيخن سان لڳائي ٻينل ڏنو. وڌيڪ ڏيان ڏيڻ تي مون کي سمجهه آيو ته اهو هيريٽن ئي هوندو، منهنجو هيريٽن، جنهن کي مون ڏهه مهينا اڳ ڇڏيو هو ۽ منجهس ڪا گهٽي تبديلي نه آئي هئي.

”خدا توکي خوش رکي، پيارا!“ مون پنهنجن سمورن بيوقوفانه خوفن کي وساريندي رڙ ڪئي. ”هيريٽن، مان نيلي آهيان! نيلي، تنهنجي نرس (پالينڊڙ)“.

هو هڪ ٻانهن جيترو پوئتي هٽيو ۽ هڪ وڏو پٿر کنيائين.

”مان تنهنجي پيءُ سان ملڻ آئي آهيان، هيريٽن،“ مون سندس حرڪت مان اندازو لڳائيندي وڌيڪ چيو تہ، جيڪڏهن نيلي سندس يادن ۾ زنده به هئي تہ هن مون کي ان جي حيثيت ۾ نہ سڃاتو هو.

هن مونکي هڻڻ لاءِ پٿر مٿي کنيو. مون نرميءَ سان ڳالهائڻ شروع ڪيو. پر سندس هٿ روڪي نہ سگهيس: پٿر منهنجي ٽوپيءَ کي لڳو: ۽ پوءِ ان ننڍڙي ڇوڪري جي ٽڏندڙ ڇپن مان گارين جو هڪ سلسلو شروع ٿيو. جيڪي پلي کيس سمجهہ ۾ اچن يا نہ، پر وڏي مشق واري زور سان ڏنيون ويون هيون، ۽ سندس ٻاراٽي نقشن کي بيڻرائي جي هڪ خوفناڪ تاثر ۾ بدلائي ڇڏيائون. توهان کي يقين هوندو تہ ان ڳالهہ مون کي ڪاوڙ ڏيارڻ کان وڌيڪ ڏکوئيو. روڪڙهارڪي ٽيندي، مون پنهنجي کيسي مان هڪ نارنگي ڪڍي، ۽ کيس پرچائڻ لاءِ ڏني. هو هٻڪيو. ۽ پوءِ اهو منهنجي هٿ مان کسي ورتائين: جڻ تہ هن سمجهيو تہ مان رڳو کيس لالچ ڏئي مايوس ڪرڻ پئي چاهيو. مون کيس هڪ ٻي نارنگي ڏيکاري، پر سندس پهچ کان پري رکي.

”توکي اهي سڀ لفظ ڪنهن سيکاريا آهن، منهنجا ٻار؟“ مون پڇيو. ”پادريءَ؟“

”لعنت هجي پادريءَ تي، ۽ توتي! اها (نارنگي) مون کي ڏي،“ هن جواب ڏنو.

”مون کي ٻڌاءِ توکي اها تعليم ڪٿان ملي، پوءِ توکي اها ملندي،“ مون چيو. ”تنهنجو استاد ڪير آهي؟“

”شيطان بابا،“ سندس جواب هو.

”۽ تون بابا کان ڇا ٿو سکين؟“ مون ڳالهہ جاري رکي.

هن ميوي ڏانهن ٽپو ڏنو. مون ان کي اڃا مٿي کيو. "هو توکي ڇا ٿو سيکاري؟" مون پڇيو.

"ڪجھ نہ،" هن چيو. "بس هن جي رستي کان پري رهڻ. بابا مون کي برداشت نٿو ڪري سگھي، ڇو تہ مان کيس گاريون ڏيندو آهيان".

"آهہ! ۽ شيطان توکي بابا کي گاريون ڏيڻ ٿو سيکاري؟" مون چيو.

"ها—نہ،" هن ڌگھو آواز ڪيندي چيو.

"پوءِ ڪير؟"

"هيٿ ڪلف".

مون پڇيو ڇا هو مسٽر هيٿ ڪلف کي پسند ڪري ٿو.

"ها!" هن ٻيهر جواب ڏنو.

مون کائنس سندس پسند جا سبب ڄاڻڻ چاهيا، پر مون رڳو هي لفظ گڏ ڪيا— "مون کي خبر ناهي: هو بابا کي اهو ئي موٽائي ٿو جيڪو بابا مون کي ڏيندو آهي—هو بابا کي گاريون ڏيندو آهي ڇو تہ بابا مون کي گاريون ڏيندو آهي. هو چوندو آهي مون کي جيڪو وٽي مان ائين ڪريان".

"پوءِ پادري توکي پڙهڻ ۽ لکڻ نٿو سيکاري ڇا؟" مون پڇيو.

"نہ، مون کي ٻڌايو ويو هو تہ جيڪڏهن پادريءَ چائنٽ ٽپي تہ سندس ڏند ڀڄي نڙيءَ ۾ وڃڻ ويندا—هيٿ ڪلف ان ڳالهہ جو واعدو ڪيو هو"!

مون نارنگي سندس هٿ ۾ رکي، ۽ کيس چيو ته پنهنجي پيءُ کي ٻڌائي ته نيلي ڊين نالي هڪ عورت باغ جي دروازي تي ساڻس ڳالهائڻ لاءِ انتظار ڪري رهي آهي. هو رستي تي ويو ۽ گهر ۾ داخل ٿيو. پر، هنڌلي جي بدران، دروازي تي هيٺ ڪلف ظاهر ٿيو. ۽ مان فوري طور تي مڙيس ۽ روڊ تي جيترو تيز پڄي سگهيس پڳس، بغير ڪنهن رڪاوٽ جي تيستائين پڄندي رهيس جيستائين مان ان نشان واري پٿر تائين نه پهتس، ۽ ايترو ڊنل محسوس ڪري رهي هئس جڏ مون ڪنهن پوت کي جاڳائي ڇڏيو هجي. ان جو مس ازابيلا جي معاملي سان ڪو گهٽو واسطو ناهي: سواءِ ان جي ته ان ڳالهه مون کي گرينج ۾ وڌيڪ خبردار رهڻ، ۽ اهڙي خراب اثر کي پکڙجڻ کان روڪڻ لاءِ پنهنجي پوري ڪوشش ڪرڻ جي پڪي ارادي تي مجبور ڪيو: جيتوڻيڪ ان لاءِ مون کي مسز لنٽن جي خوشيءَ خلاف وڃي گهر ۾ طوفان ئي ڇو نه آڻڻو پوي.

ٻئي ڀيري جڏهن هيٺ ڪلف آيو ته اتفاق سان منهنجي نوجوان مالڪياڻي (ازابيلا) اڳڻ ۾ ڪجهه ڪبوترن کي داڻو وجهي رهي هئي. هن ٽن ڏينهن کان پنهنجي پاڃائي (ڪيٿرين) سان هڪ لفظ به نه ڳالهايو هو. پر ساڃڻي وقت هن پنهنجون چڙچڙيون شڪايتون به بند ڪري ڇڏيون هيون، ۽ اسان کي ان مان وڏو سڪون مليو هو. هيٺ ڪلف ڪڏهن به مس لنٽن کي ڪا اجائي عزت نٿي ڏني، اهو مون کي خبر هئي. هاڻي، جيئن ئي هن کيس ڏٺو، سندس پهريون احتياط اهو هو ته گهر جي سامهون واري حصي جو تفصيلي جائزو وٺي. مان رڌڻي جي دريءَ وٽ بيٺي هئس، پر مان نظرن کان پري ٿي ويس. پوءِ هو پڪي فرش تان پار ٿي هن ڏانهن ويو ۽ ڪجهه چيائين: هوءَ شرمندي لڳي رهي هئي، ۽ اتان ويڙهڻ پئي چاهي؛ ان کي روڪڻ لاءِ، هن پنهنجو هٿ سندس ٻانهن تي رکيو. هن پنهنجو منهن ٻئي طرف ڦيرايو: هن ظاهري طور تي ڪو اهڙو سوال پڇيو جنهن جو

هوءَ جواب ڏيڻ نٽي چاهي. هن ٻيهر تيزيءَ سان گهر ڏانهن ڏنو ۽ پاڻ کي اڻڄاڻل سمجهندي، ان بدمعاش کيس پاڪر پائڻ جي بي شرمي ڪئي.

"غدار! دوکيباز!" مون رڙ ڪئي. "تون هڪ منافق ۽ آهين، ڇا تون نہ آهين؟ هڪ ڄاڻي واڻي دوکو ڏيندڙ".

"ڪير آهي، نيلي؟" منهنجي پرسان ڪيٿرين جي آواز پڇيو: مان ٻاهر ان جوڙي کي ڏسڻ ۾ ايتري محو هئس جو مون سندس اندر اچڻ تي ڌيان ئي نہ ڏنو هو.

"تنهنجو نڪمو دوست!" مون گرمجوشيءَ سان جواب ڏنو: "اهو چالاڪ بدمعاش اتي بينو آهي. آهه، هن اسان جي هڪ جهلڪ ڏسي ورتي آهي—هو اندر اچي رهيو آهي! مون کي حيرت آهي ڇا هن ۾ ايتري همت هوندي جو هو مس سان عشق لڙائڻ جو ڪو ناهوکو ٻهانو ناهي سگهي، جڏهن تہ هن توکي چيو هو تہ هو ان (ازابيلا) کان نفرت ٿو ڪري؟"

مسز لنٽن ڏنو تہ ازابيلا پاڻ کي ڇڏائي باغ ۾ پڄي وئي: ۽ هڪ منٽ ڪانپوءِ، هيٿ ڪلف دروازو کوليو. مان پنهنجي ڪاوڙ کي ڪجهه حد تائين ظاهر ڪرڻ کان پاڻ کي روڪي نہ سگهيس؛ پر ڪيٿرين ڪاوڙمان خاموش رهڻ جو حڪم ڏنو ۽ ڏمڪي ڏنائين تہ جيڪڏهن مون پنهنجي گستاخ زبان هلائڻ جي همت ڪئي تہ مون کي رڌڻي مان ٻاهر ڪڍي ڇڏيندي.

"تنهنجي ڳالهه ٻڌي، ماڻهو سمجهندا تہ تون مالڪياڻي آهين!" هن (ڪيٿرين) رڙ ڪئي. "توکي پنهنجي صحيح جاءِ (حيثيت) تي رکڻ جي ضرورت آهي! هيٿ ڪلف، تون ڇا پيو ڪرين، هي گوڙ چو پيو ڪرين؟ مون چيو هو تہ توکي ازابيلا کي اڪيلو ڇڏڻو پوندو!—مان توکان گذارش ٿي ڪريان تہ ائين ڪر، جيستائين تون هتي آڇيان ٿيڻ

کان ٽڪجي نہ پيو هجين، ۽ نٿو چاهين تہ لنڊن تنهنجي منهن تي دروازا بند ڪري ڇڏي"!

"خدا نہ ڪري تہ هو اها ڪوشش ڪري!" ان ڪاري بدمعاش جواب ڏنو. مان ان وقت کانئس سخت نفرت ڪري رهي هئس. "خدا کيس نرم ۽ صبر واروئي رکي! هر روز مان کيس جنت موڪلڻ (مارڻ) لاءِ وڌيڪ پاگل ٽيندو پيو وڃان"!

"چپ!" ڪيٿرين اندريون دروازو بند ڪندي چيو. "مون کي پريشان نہ ڪر. تو منهنجي گذارش کي نظرانداز ڇو ڪيو؟ ڇا هوءَ ڄاڻي واڻي تنهنجي رستي ۾ آئي هئي؟"

"توکي ان سان ڇا؟" هو گجيو. "مون کي کيس چمڻ جو حق آهي، جيڪڏهن هوءَ چاهي ٿي؛ ۽ توکي اعتراض ڪرڻ جو ڪو حق ناهي. مان تنهنجو مڙس ناهيان: توکي مون سان ساڙ ڪرڻ جي ضرورت ناهي"!

"مان توکان نٿي سڙان،" مالڪياڻي جواب ڏنو. "مان تنهنجي لاءِ ٿي سڙان (تنهنجي فڪر اٿم). پنهنجو منهن صاف ڪر: تون مون ڏانهن ڪاوڙ ۾ نہ نهاريندين! جيڪڏهن توکي ازابيلا پسند آهي، تہ تون ساڻس شادي ڪندين. پر ڇا توکي هوءَ پسند آهي؟ سچ ٻڌاءِ، هيٿ ڪلف! ڏس، تون جواب نہ ڏيندين. مون کي پڪ آهي توکي ناهي".

"۽ ڇا مسٽر لنڊن پنهنجي پيٽ جي ان ماڻهوءَ سان شادي ڪرڻ تي راضي ٿيندو؟" مون پڇيو.

"مسٽر لنڊن کي راضي ٿيڻ گهرجي،" منهنجي مالڪياڻي يقين سان جواب ڏنو.

”هو پاڻ کي ان تڪليف کان بچائي سگهي ٿو.“ هيٺ ڪلف چيو: ”مان سندس منظوريءَ کانسواءِ به ڪم هلائي سگهان ٿو. ۽ جيتري تائين تنهنجي ڳالهه آهي، ڪيٽرين، منهنجو ارادو آهي ته مان به هاڻي ڪجهه لفظ چوان، جڏهن ڳالهه نڪتي آهي. مان چاهيان ٿو ته توکي خبر پوي ته مان جاڻان ٿو ته تو مون سان ظالمانه سلوڪ ڪيو آهي—جهنم جهڙو! ڇا تو ٻڌو؟ ۽ جيڪڏهن تون پاڻ کي اها خوشفهمي ڏين ٿي ته مان اهو محسوس نٿو ڪريان، ته تون بيوقوف آهين؛ ۽ جيڪڏهن تون سمجهين ٿي ته مڙن لفظن سان مون کي پرچائي سگهجي ٿو، ته تون صفا چري آهين: ۽ جيڪڏهن تون اهو سوچين ٿي ته مان بغير بدلي جي تڪليف سهندس، ته مان توکي تمام جلدي ان جي ابتڙ يقين ڏيارينديس! ان دوران، پنهنجي نڀاڻ جو راز ٻڌائڻ لاءِ تنهنجي مهرباني: مان قسم ٿو کڻان ته مان ان جو پرپور فائدو ونندس. ۽ هاڻي تون پاسي تي ٿي وڃ“!

”سندس ڪردار جو هي ڪهڙو نئون رخ آهي؟“ مسز لنڊن حيرت مان رڙ ڪئي. ”مون توسان ظالمانه سلوڪ ڪيو آهي—۽ تون پنهنجو بدلو ونندين! تون اهو ڪيئن ونندين، اي ناشڪرا جانور؟ مون توسان ظالمانه سلوڪ ڪيئن ڪيو آهي؟“

”مان توکان کو بدلو نٿو چاهيان،“ هيٺ ڪلف ڪجهه نرميءَ سان جواب ڏنو. ”اهو منهنجو منصوبو ناهي. ظالم پنهنجي غلامن کي پيڙيندو آهي ۽ اهي سندس خلاف بغاوت ناهن ڪندا، پر اهي پنهنجي هيڻين کي چيپاٽيندا آهن. توکي پوري آزادي آهي ته پنهنجي وندر لاءِ مون کي ماري ڇڏ، بس مون کي به ان ئي انداز ۾ ٽورو وندرائڻ جي اجازت ڏي، ۽ جيترو ٿي سگهي بي عزتي ڪرڻ کان پاسو ڪر. منهنجي محل کي ڀاهي پٽ ڪرڻ کانپوءِ، ڪا جهوپڙي ناهي اهو ڏئي مون تي احسان ڪرڻ جو غرور نه ڪر.

جيڪڏهن مان اهو سوچيان ها ته تون واقعي چاهين ٿي ته مان ازابيل سان شادي ڪيان، ته مان پنهنجي نڙي ڪپي ڇڏيان ها"!

"اوهه، ته خرابي اها آهي ته مان حسد نٿي ڪيان، چا ائين آهي؟" ڪيٽرين رڙ ڪئي.
"خير، مان زال جي آڇ ٻيهر نه ڪنديس: اها ڀالهه شيطان کي ڪو گمراهه روح پيش ڪرڻ جي برابر آهي. تنهنجي خوشي، ان (شيطان) وانگر، ٻين کي تڪليف ڏيڻ ۾ آهي. تو اها ڀالهه ثابت ڪئي آهي. ايڊگر تنهنجي اچڻ تي جنهن خراب مزاج جو شڪار ٿيو هو ان مان صحتياب ٿي چڪو آهي؛ مان هاٽي پاڻ کي محفوظ ۽ پرسڪون محسوس ڪرڻ لڳي آهيان؛ ۽ تون، اسان کي پرامن ڏسي ٻيڇين ٿي، ڪو جهيڙو ڪرائڻ جو پڪو ارادو ڪري آيو آهين. پنهنجي مرضيءَ سان ايڊگر سان جهيڙو ڪر، هيٿ ڪلف، ۽ سندس پيٽ کي دوکو ڏي: توکي مون کان بدلو وٺڻ جو اهو سڀ کان وڌيڪ اثرائتو طريقو ملي ويندو".

ڀالهه ٻولهه ختم ٿي وئي. مسز لنٽن باهه وٽ ويهي رهي، سندس چهرو ڀاڙهو ۽ اداس هو. هوءَ جنهن روح (هيٿ ڪلف) کي استعمال ڪندي هئي اهو هاٽي ضابطي کان ٻاهر ٿي رهيو هو: هوءَ نه ته ان کي ختم ڪري پئي سگهي ۽ نه ئي ڪنٽرول. هو چلهي وٽ ٻانهون ٻڌي ٻيٺو هو، پنهنجي خراب سوچن ۾ گم هو؛ ۽ ان حالت ۾ مون کين اتي ڇڏيو ۽ مالڪ کي ڀولڻ ويس، جيڪو حيران هو ته ڪيٽرين ايتري دير کان هيٿ چا پئي ڪري.

"ايلن،" جيئن ئي مان اندر ويس، هن پڇيو "چا تو پنهنجي مالڪياڻي کي ڏٺو آهي؟"

"جي، هوءَ رڌڻي ۾ آهي، سائين،" مون جواب ڏنو. "هوءَ مسٽر هيٿ ڪلف جي رويي تي سخت ناراض آهي: ۽، حقيقت ۾، مان سمجهان ٿي ته هاٽي سندس ملاقاتن جو طريقو

بدلائڻ جو وقت اچي ويو آهي. گهٽي نرمي ڏيکارڻ ۾ نقصان آهي، ۽ هاڻي ڳالهه هتي تائين پهتي آهي—." ۽ مون اڳڻ وارو واقعو ۽ جيترو مان همت ڪري سگهيس، سمورو جهيڙو بيان ڪيو. مون کي لڳو ته اهو مسز لنڊن لاءِ گهٽو نقصانڪار نه هوندو، سواءِ ان جي ته هوءَ بعد ۾ پنهنجي مهمان جو دفاع ڪري ان کي پاڻ لاءِ نقصانڪار بڻائي. ايڊگر لنڊن کي منهنجي پوري ڳالهه ٻڌڻ ۾ ڏکيائي ٿي. سندس پهرين لفظن اهو ظاهر ڪيو ته هن پنهنجي زال کي ڏوهه کان آزاد نه ڪيو هو.

"هي برداشت کان ٻاهر آهي!" هن رڙ ڪئي. "اها شرم جي ڳالهه آهي ته هوءَ ان کي دوست ڪري، ۽ ان جي صحبت مون تي مسلط ڪري! ايلن، هال مان ٻه ماڻهو سڏي اڇ. ڪيٽرين هاڻي ان گهٽيا بدمعاش سان بحث ڪرڻ لاءِ وڌيڪ نه ترسندي—مون سندس ڪافي نخرن کي برداشت ڪيو آهي".

هو هيٺ لٿو ۽ نوڪرن کي رستي ۾ انتظار ڪرڻ جو حڪم ڏئي، رڌڻي ڏانهن ويو. مان ٻه سندس پويان هئس. اتي موجود ماڻهن ٻيهر پنهنجو گرم بحث شروع ڪري ڇڏيو هو: مسز لنڊن، گهٽ ۾ گهٽ، نئين جوش سان دڙڪا ڏئي رهي هئي؛ هيٺ ڪلف دريءَ ڏانهن هليو ويو هو. ۽ ڪنڌ جهڪايو بيٺو هو. ظاهري طور تي سندس زوردار دڙڪن سبب ٿورو ڏڪجي ويو هو. هن پهرين مالڪ کي ڏٺو. ۽ تيزيءَ سان اشارو ڪيو ته هوءَ خاموش ٿي وڃي؛ جنهن تي هن حڪم مڃيو. جيئن ئي ڪيس اشاري جو سبب سمجهه ۾ آيو.

"هي ڇا آهي؟" لنڊن ساڻس ڳالهائيندي چيو. "ان بدمعاش پاران تو سان استعمال ڪيل ان بدتميزيءَ ڪانپوءِ ٻه هتي ٻيهڻ لاءِ تو وٽ شرافت جو ڪهڙو معيار هوندو؟ منهنجي خيال ۾، جو ته اها سندس عام ڳالهه ٻولهه آهي تنهنڪري تون ان کي ڪجهه نٿي سمجهين: تون

سندس گهٽيا پڻي جي عادي ٿي چڪي آهين، ۽ شايد، سوچين ٿي ته مان بہ ان جو عادي ٿي سگهان ٿو"!

"چا تون دروازي وٽ بيهي ڳالهيون پيو ٻڌين، ايڊگر؟" مالڪياڻي هڪ اهڙي لهجي ۾ پڇيو جيڪو خاص طور تي سندس مڙس کي ڪاوڙائڻ لاءِ هو. جنهن ۾ سندس ڪاوڙ لاءِ لاپرواهي ۽ حقارت ٻئي شامل هئا. هيٺ ڪلف، جنهن پهرين ڳالهه تي پنهنجون اکيون مٽي ڪيون هيون، ٻئي ڳالهه تي طنزيہ انداز ۾ ڪليو: جڳ ڄاڻي واڻي مسٽر لنٽن جو ڏيان پنهنجي طرف ڇڪائڻ پيو چاهي. هو ڪامياب ٿيو. پر ايڊگر جو ارادو ساڻس ڪنهن وڏي جذباتي انداز ۾ پيش اچڻ جو نہ هو.

"مان هينئر تائين توسان صبر کان ڪم ورتو آهي، سائين،" هن خاموشيءَ سان چيو: "ان ڪري نہ ته مان تنهنجي خراب ۽ گهٽيا ڪردار کان اڻ ڄاڻ هئس، پر مون کي لڳو ته تون ان لاءِ رڳو جزوي طور تي ذميوار آهين؛ ۽ ڪيترين تنهنجي واقفيت برقرار رکڻ پئي چاهي، تنهنڪري مان راضي ٿي ويس—اها منهنجي بيوقوفي هئي. تنهنجي موجودگي هڪ اخلاقي زهر آهي جيڪو سڀ کان وڌيڪ نيڪ ماڻهوءَ کي بہ خراب ڪري سگهي ٿو: ان سبب جي ڪري، ۽ وڌيڪ خراب نتيجن کان بچڻ لاءِ، مان هاڻي کان توکي هن گهر ۾ اچڻ جي اجازت نہ ڏيندس، ۽ توکي هينئر ئي فوري طور هتان وڃڻ جو حڪم ڏيان ٿو. تن منٽن جي دير تنهنجي وڃڻ کي زبردستي ۽ ذلت آميز بڻائي ڇڏيندي".

هيٺ ڪلف ڳالهائيندڙ جي قد ڪاٺ جو ننڍوليءَ پريل نظر سان جائزو ورتو.

”ڪيٽي، تنهنجو هي گهيٽو ويڳي وانگر ڏمڪيون پيو ڏئي!“ هن چيو. ”هن جو مٿو منهنجي مُڪن سان ٽڪرائجي ڦاٽي پوڻ جو خطرو آهي. خدا جو قسم! مسٽر لنٽن، مون کي سخت افسوس آهي ته تون مار کائڻ جي لائق بہ ناهين“!

منهنجي مالڪ رستي ڏانهن ڏٺو ۽ مون کي ماٺهن کي آڇ جو اشارو ڪيو: سندس ارادو ذاتي طور تي وڙهڻ جو نہ هو. مون اشارو مڃيو، پر مسز لنٽن، ڪجهہ شڪ ڪندي، منهنجي پويان آئي؛ ۽ جڏهن مون کين سڏڻ جي ڪوشش ڪئي، ته هن مون کي پوئتي ڇڪيو. دروازو زور سان بند ڪيو ۽ ان کي تالو هڻي ڇڏيائين.

”سڏو رستو!“ هن پنهنجي مڙس جي ڪاوڙيل حيرانگيءَ واري نظر جو جواب ڏيندي چيو. ”جيڪڏهن تو ۾ مڙس حملو ڪرڻ جي همت ناهي، ته معافي وٺ، يا پاڻ کي مار کائڻ ڏي. اهو توکي ان کان وڌيڪ بهادري ڏيکارڻ کان روڪيندو جيتري تو ۾ ناهي. نہ، تون چاهي وڃين ان کان اڳ مان اها ڳهي ڇڏيندیس! مون کي پنهنجي مهرباني‌ءَ جو شاندار صلو مليو آهي! هڪ جي ڪمزور طبيعت، ۽ ٻئي جي خراب طبيعت کي مسلسل برداشت ڪرڻ کانپوءِ، مون کي شڪريي جي بدلي ۾ انڊي ناشڪري جا ٻہ نمونا مليا آهن، جيڪي انتهائي بيوقوفانہ آهن! ايڊگر، مان تنهنجو ۽ تنهنجي خاندان جو دفاع ڪري رهي هئس؛ ۽ مان چاهيان ٿي ته هيٺ ڪلف توکي ايترو ماري جو تون بيمار ٿي پئين، ڇو ته تو منهنجي باري ۾ خراب سوچڻ جي همت ڪئي آهي“!

مالڪ تي اهو اثر پيدا ڪرڻ لاءِ مار جي ضرورت نہ هئي. هن ڪيٿرين جي هٿ مان چاهي کسڻ جي ڪوشش ڪئي، ۽ حفاظت خاطر هن اها ٻاهہ جي سپ کان گرم حصي ۾ اڇلائي ڇڏي؛ جنهن تي مسٽر ايڊگر کي اعصابي ڏڪڻي وٺي وئي، ۽ سندس چهرو موت جيان پيلو ٿي ويو. هو پنهنجي زندگيءَ ۾ ڪڏهن بہ جذبات جي ان شدت کي روڪي نٿي

سگھيو: مليل جليل تڪليف ۾ بي عزتي مٿس مڪمل طور تي غالب ٿي وئي. هو هڪ ڪرسيءَ جي پٺيءَ تي جهڪي پيو ۽ پنهنجو چهرو لڪائي ڇڏيائين.

"اوهہ، خدايا! پراٽي دور ۾ ان ڳالهہ تي توکي بهادري جو خطاب ملي ها!" مسز لنڊن رڙ ڪئي. "اسين هارائجي ويا آهيون! اسين هارائجي ويا آهيون! هيٺ ڪلف توڙانهن آگر ڪٽڻ تي ائين ئي سوچيندو جيئن ڪو بادشاهہ ڪوئن جي آباديءَ خلاف فوج موڪلڻ تي سوچيندو آهي. خوش ٿي! توکي ڪو نقصان نہ پهچندو! تون ڪو گهيٽو ناهين، تون تہ ڪير پيئندڙ سهي جو ٻچو آهين".

"مان توکي ان ٽڏي رت واري بزدل جي مبارڪ ٿو ڏيان، ڪيٽي!" سندس دوست چيو. "مان تنهنجي پسند جي تعريف ٿو ڪريان. ۽ اها آهي اها ڏکندڙ شيءِ جنهن کي تو مون تي ترجيح ڏني! مان ڪيس پنهنجي مُکي سان نہ ماريندس، پر ڪيس لت هڻندس، ۽ ان سان مون کي وڏو سڪون ملندو. ڇا هو روئي رهيو آهي، يا ڊپ کان بيهوش ٿيڻ وارو آهي؟"

هو شخص اڳتي وڌيو ۽ ان ڪرسيءَ کي جنهن تي لنڊن جهڪيل هو، هڪ ڏڪو ڏنائين. بهتر هو تہ هو پري رهي ها: منهنجو مالڪ تيزيءَ سان سڏو ٿي ٻيٺو ۽ سندس نڙيءَ تي اهڙو زوردار ڏڪ هنيائين جيڪو ڪنهن هلڪي ماڻهوءَ کي ڪيرائڻ لاءِ ڪافي هو. ان سندس ساهہ هڪ منٽ لاءِ روڪي ڇڏيو، ۽ جڏهن هن کي ساهہ ڪٽڻ ۾ تڪليف ٿي رهي هئي، مسٽر لنڊن پوئين دروازي کان اڳڻ ۾، ۽ اتان کان سامهون واري دروازي ڏانهن هليو ويو.

"بس! تنهنجو هتي اچڻ ختم ٿيو" ڪيٽرين رڙ ڪئي. "هاڻي ٻڃي وڃ؛ هو ٻن پستولن ۽ اڏ درجن ماڻهن سان گڏ واپس ايندو. جيڪڏهن هن واقعي اسان جي ڳالهہ ٻڌي ورتي آهي،

ته يقيناً هو توکي ڪڏهن به معاف نه ڪندو. تو مون سان ڏاڍو خراب ڪيو آهي، هيٽ ڪلف! پر وڃ—جلدي ڪر! مان توکي ڏسڻ بدران ايڊگر کي پريشان ڏسڻ پسند ڪنديس".

"ڇا تون سمجهين ٿي ته مان پنهنجي ڳلي ۾ ان ڏڪ جي ساڙ سان گڏ هليو ويندس؟" هن گجندي چيو. "جهنم جو قسم، نه! مان چائنٽ پار ڪرڻ کان اڳ سندس پاسريون ڪنهن سڙيل اخروٽ وانگر پيچي ڇڏيندس! جيڪڏهن مون هينئر ڪيس فرش تي نه ڪيرايو ته مان ڪنهن ڏينهن ڪيس قتل ڪري ڇڏيندس، تنهنڪري، جيڪڏهن توکي سندس زندگيءَ جو خيال آهي، ته مون کي مٿس حملو ڪرڻ ڏي"!

"هو نه پيو اچي،" مون ٿورو ڪوڙ ڳالهائيندي وچ ۾ پوندي چيو. "اتي ڪوچوان ۽ به مالي آهن؛ تون يقيناً اهو انتظار نه ڪندين ته اهي توکي ڏکا ڏئي روڊ تي ڪڍن! هر ڪنهن وٽ لٺ آهي؛ ۽ مالڪ، يقيناً، پارلر جي درين مان ڏسي رهيو هوندو ته اهي سندس حڪم تي عمل ڪن ٿا يا نه".

مالي ۽ ڪوچوان اتي هئا: پر لنڊن به ساٺن گڏ هو. اهي اڳ ئي اڳڻ ۾ داخل ٿي چڪا هئا. هيٽ ڪلف، ٻيو پيرو سوچڻ تي، ٽن نوڪرن سان وڙهڻ کان پاسو ڪرڻ جو فيصلو ڪيو: هن چلهي واري سيخ (poker) کنئي، اندريون دروازو ڀڳو، ۽ جيئن ئي اهي اندر آيا، هو پڇي ويو.

مسز لنڊن، جيڪا ڏاڍي جذباتي ٿي چڪي هئي، مون کي حڪم ڏنو ته مان ساٺس گڏ مٿي هلان. ڪيس ان گوڙ ۾ منهنجي حصي جي خبر نه هئي، ۽ مان چاهيندي هئس ته هوءَ اڪ جاڪ ئي رهي.

”مان لڳ پڳ پاگل ٿي وئي آهيان، نيلي!“ هن پاڻ کي صوفي تي اڇلائيندي رڙ ڪئي.
”منهنجي مٿي ۾ هزارين لوهارن جا هٿوڑا وڄي رهيا آهن! ازابيلا کي چئو ته مون کان پري رهي. هي سڄو گوڙ سنڊس ئي ڪري ٿيو آهي. ۽ جيڪڏهن هن يا ڪنهن ٻئي هينئر منهنجي ڪاوڙ وڌائي، ته مان وحشي ٿي ويندس. ۽، نيلي، ايڊگر کي چئجان، جيڪڏهن تون اڄ رات ساڻس ٻيهر ملين، ته منهنجي سخت بيمار ٿيڻ جو خطرو آهي. ڪاش اها ڳالهه سچ ثابت ٿئي. هن مون کي ڏاڍو ڊيڄاريو ۽ پريشان ڪيو آهي! مان ڪيس ڊيڄارڻ چاهيان ٿي. ان ڪانسواءِ، هو اڇي گارين يا شڪايتن جو سلسلو شروع ڪري سگهي ٿو.
مون کي پڪ آهي ته مان جواب ڏينديس. ۽ خدا ڄاڻي اسين ڪٿي وڃي پهچنداسين! ڇا تون ائين ڪندينءَ، منهنجي سڻي نيلي؟ توکي خبر آهي ته هن معاملي ۾ منهنجو ڪو به ڏوهه ناهي. ڪيس ڳالهيون ٻڌڻ جو خيال ڪيئن آيو؟ تنهنجي وڃڻ کانپوءِ، هيٺ ڪلف جي ڳالهه خراب هئي، پر مان ڪيس جلدي ازابيلا تان هٽائي ڇڏيان ها. ۽ باقي ڳالهيون جو ڪو مطلب نه هو. هاڻي سڀ ڪجهه خراب ٿي ويو آهي. ان بيوقوف جي پنهنجي خلاف خراب ڳالهيون ٻڌڻ جي خواهش سبب. جيڪا ڪجهه ماڻهن تي پوت وانگر سوار هوندي آهي! جيڪڏهن ايڊگر اسان جي ڳالهه نه ٻڌي ها، ته ڪيس کي نقصان نه پهچي ها.
حقيقت ۾، جڏهن هن مون تي ان غير معقول ناراضگيءَ واري لهجي ۾ حملو ڪيو، جڏهن ته مون سنڊس خاطر هيٺ ڪلف کي ايترا دڙڪا ڏنا هئا جو منهنجو آواز ويهي ويو هو.
تڏهن مون کي ڪا پرواهه نه هئي ته اهي هڪ ٻئي سان چا ٿا ڪن؛ خاص طور تي جڏهن مون کي لڳو ته، پلي هي واقعو ڪيئن به ختم ٿئي. اسان سڀ الائي ڪيتري وقت لاءِ هڪ ٻئي کان ڌار ٿي ويناسين! خير، جيڪڏهن مان هيٺ ڪلف کي پنهنجو دوست نٿي رکي سگهان—جيڪڏهن ايڊگر گهٽيا ۽ حسد ڪندڙ ئي رهندو، ته مان پنهنجي دل ٽوڙي سندن دليون ٽوڙڻ جي ڪوشش ڪنديس. جڏهن مان آخري حد تائين پهچنديس، ته اهو

سپ ختم ڪرڻ جو تڪڙو طريقو هوندو! پر اهو ڪم آخري اميد ٽٽڻ تي ئي ڪبو. مان لنڊن کي ان سان اوچتو حيران نه ڪندیس. هن وقت تائين هو مون کي ڪاوڙائڻ کان ڌجندو رهيو آهي: توکي ڪيس اها پاليسي ڇڏڻ جي خطري کان آگاهه ڪرڻو پوندو. ۽ ڪيس منهنجي جذباتي مزاج جي ياد ڏياري. جيڪو پڙڪڻ تي چريائپ جي حد تائين پهچي ويندو آهي. ڪاش تون پنهنجي چهري تان اها بي حسي هٽائي. منهنجي لاءِ ڪجهه وڌيڪ پريشان نظر اچين".

مون جنهن بي حسيءَ سان اهي هدايتون ٻڌيون. يقيناً اها ڏاڍي چڙ ڏيارينڙ هئي: چو ته اهي مڪمل سچائيءَ سان ڏنيون ويون هيون: پر منهنجو خيال هو ته جيڪو ماڻهو پنهنجي ڪاوڙ جي دورن کي پنهنجي فائدي لاءِ استعمال ڪرڻ جو منصوبو اڳواٽ ناهي سگهي ٿو. اهو جيڪڏهن چاهي ته. ان دوري دوران به پاڻ تي ڪافي حد تائين ضابطو رکي سگهي ٿو. ۽ مان سندس مڙس کي "ڊيڄارڻ" نٿي چاهيو. جيئن هن چيو هو. ۽ سندس خودغرضي پوري ڪرڻ لاءِ مڙس جون پريشانيون وڌائڻ نٿي چاهيم. تنهنڪري. جڏهن مان مالڪ سان پارلر ڏانهن ايندي مليس ته مون ڪجهه نه چيو: پر مون پوئتي ڦري ٻڌڻ جي همت ڪئي ته ڇا اهي ٻيهر پنهنجو جهيڙو شروع ڪندا. هن ڳالهائڻ شروع ڪيو.

"اتي ئي رهه. ڪيٽرين." هن چيو. سندس آواز ۾ ڪاوڙ نه هئي. پر ڏاڍي اداسي ۽ مايوسي هئي. "مان هتي نه ترسندس. مان نه جهيڙو ڪرڻ آيو آهيان نه ئي صلح ڪرڻ: پر مان رڳو اهو ڄاڻڻ چاهيان ٿو ته ڇا اڄ شام جي واقعن کانپوءِ. تون پنهنجي دوستي جاري رکڻ جو ارادو رکين ٿي"—

"اوهه. خدا جي واسطي." مالڪياڻي پنهنجو پير زمين تي هٽندي ڳالهه ڪٽي. "خدا جي واسطي. هاڻي مون کي ان بابت وڌيڪ ڪجهه نه ٻڌاءِ! تنهنجي ٽڏي رت ۾ بخار پيدا نٿو

ڪري سگهجي: تنهنجي رڳن ۾ برف جهڙو پاڻي پريل آهي: پر منهنجيون رڳون اهلي رهيون آهن، ۽ اهڙي ٽڏاڙ ڏسي اهي ٽپا ڏيڻ لڳن ٿيون".

"مون کان جان ڇڏائڻ لاءِ، منهنجي سوال جو جواب ڏي،" مسٽر لنٽن ضد ڪيو. "توکي ان جو جواب ڏيڻو پوندو، ۽ تنهنجي اها وحشت مون کي نٽي ڏيڃاري سگهي. مون کي خبر پئجي وئي آهي ته جڏهن تون چاهين ٿي ته ڪنهن بہ جيترو صبر ۽ ضبط ڏيکاري سگهين ٿي. ڇا تون هاڻي هيٺ ڪلف کي ڇڏيندينءَ، يا مون کي ڇڏيندينءَ؟ تنهنجي لاءِ هڪ ئي وقت منهنجو ۽ ان جو دوست ٿيڻ ناممڪن آهي؛ ۽ مون کي پڪ سان ڄاڻڻو آهي ته تون ڪنهن کي ٿي چونڊين".

"مان چاهيان ٿي ته مون کي اڪيلو ڇڏيو وڃي!" ڪيٿرين ڪاوڙ ۾ رڙ ڪئي. "منهنجو اهو مطالبو آهي! ڇا تون نٽو ڏسين ته مان بيهي بہ نٽي سگهان؟ ايڊگر، تون—تون مون کي اڪيلو ڇڏي ڏي"!

هن گهنٽي ايتري زور سان وڄائي جو اها ٽٽي پئي؛ مان آهستي آهستي اندر ويس. ان بيوقوفانہ، ظالمانہ ڪاوڙ ڪنهن بہ صبر واري ماڻهوءَ جو مزاج خراب ڪرڻ لاءِ ڪافي هئي! هوءَ اتي ليٽيل هئي ۽ پنهنجو مٿو صوفي جي ٻانهن سان ٽڪرائي رهي هئي، ۽ پنهنجا ڏند ڪرٽي رهي هئي، ائين پئي لڳو جڻ هوءَ انهن کي پيچي پورا ڪري ڇڏيندي! مسٽر لنٽن اوچتي پڇتاءَ ۽ خوف مان ڪيس ڏسي رهيو هو. هن مون کي پاڻي آڻڻ لاءِ چيو. هن جو (ڪيٿرين جو) ساهہ ايڏو ڪجي رهيو هو جو هوءَ ڳالهائي نٽي سگهي. مان هڪ گلاس پري آيس؛ ۽ جيئن ته هن پيئڻ کان انڪار ڪيو، مون اهو سندس منهن تي ڇٽڪاريو. ڪجهہ سيڪنڊن ۾ هن پنهنجو جسم سخت ڪري ڇڏيو، ۽ پنهنجون اکيون

مٹي ڪيون، جڏهن ته سندس ڳل، جيڪي هڪدم پيلا ۽ نيرا ٿي ويا هئا، موت جهڙو روپ ڌاري ٻينا. لنڊن خوفزده لڳي رهيو هو.

"هن کي ڪجهه ٻه ناهي ٿيو،" مون سرگوشي ڪئي. مان نٽي چاهيو ته هو هار مڃي، جيتوڻيڪ مون کي پنهنجي دل ۾ ڊپ ٻه محسوس ٿي رهيو هو.

"هن جي چپن تي رت آهي!" هن ڏڪندي چيو.

"پرواهه نه ڪريو!" مون تکو جواب ڏنو. ۽ مون ڪيس ٻڌايو ته ڪيئن هن سندس اڇڻ کان اڳ چريائپ جو دورو ڏيکارڻ جو فيصلو ڪيو هو. مون بي خياليءَ ۾ اهو سڀ ڪجهه وڌي آواز ۾ چئي ڏنو. ۽ هن مون کي ٻڌي ورتو. ڇو ته هوءَ ٽپو ڏئي اٿي—سندس وار ڪلهن تي اڌامي رهيا هئا، اکيون چمڪي رهيون هيون، ۽ ڳچي ۽ ٻانهن جا پٺا غير فطري طور تي ٻاهر نڪتل هئا. مون سوچيو ته گهٽ ۾ گهٽ منهنجا هڏا ضرور ڀڃندا، پر هن رڳو هڪ لمحي لاءِ مون ڏانهن گهوريو. ۽ پوءِ ڪمري مان ٻاهر ڀڄي وئي. مالڪ مون کي پويان وڃڻ جو حڪم ڏنو. مان ويس. سندس ڪمري جي دروازي تائين: پر هن مون کي اڳتي وڃڻ کان روڪڻ لاءِ اندران دروازو بند ڪري ڇڏيو.

جيئن ته هن ٻئي ڏينهن صبح جو نيرن (ناشتي) لاءِ هيٺ اڇڻ جي ڪا به ڪوشش نه ڪئي، مان پڇڻ ويس ته ڇا هوءَ ڪجهه کائڻ چاهيندي. "نا!" هن سختيءَ سان جواب ڏنو. ساڳيو سوال رات جي مانيءَ جي چانهه جي وقت تي، ۽ وري ٻئي ڏينهن ڌهرائيو ويو. ۽ ساڳيو ئي جواب مليو. مسٽر لنڊن، پنهنجي حصي ۾، پنهنجو وقت لائبريريءَ ۾ گذاريو. ۽ پنهنجي زال بابت ڪا به پڇا نه ڪئي. ازابيلا ۽ هن هڪ ڪلاڪ جي ملاقات ڪئي، جنهن دوران هن ڪيس هيٺ ڪلف جي ارادن کان ڊيڄارڻ ۽ ان خلاف صحيح جذبو پيدا

ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي: پر هوءَ سندس (ازابيلا جي) گول مول جوابن مان ڪجھ نہ سمجھي سگھيو ۽ مجبوريءَ ۾ اها ڳالھ اڻ پوري ڇڏڻي پيس. پر هن هڪ سنجيده چتاءُ ضرور ڏٺو. تہ جيڪڏهن هن ان نڪمي عاشق جي همت افزائي ڪرڻ جي بيوقوفي ڪئي، تہ اهو سندس ۽ ازابيلا جي وچ ۾ رشتي جا سمورا لاڳاپا ختم ڪري ڇڏيندو.

باب ٻارهون

جڏهن مس لنڊن پارڪ ۾ باغ ۾ هميشہ خاموش ۽ اڪثر روئندي، اداس گهمندي رهندي هئي، ۽ سندس ٻاڦ ٻاڻ کي انهن ڪتابن ۾ بند ڪري ڇڏيو هو جيڪي هن ڪڏهن کوليا ئي نہ هئا—شايد ان مسلسل پر غير واضح اميد ۾ ٽڪجي پيو هو تہ ڪيٽرين، پنهنجي روبي تي پچتائيندي، پاڻمرادو معافي گهرڻ ۽ صلح ڪرڻ ايندي—۽ هوءَ (ڪيٽرين) پڪي ارادي سان بک هڙتال تي هئي. شايد ان خيال سان تہ هر مانيءَ تي ايڊگر سنڊس غير موجودگيءَ سبب تڙپندو هوندو ۽ رڳو سنڊس غرور ئي کيس ڏوڙي اچي سنڊس پيرن تي ڪرڻ کان روڪي رهيو آهي؛ تہ مان پنهنجي گهر جي ڪمن ۾ رڌل رهيس، ان ڳالهہ تي يقين رکندي تہ گرينج جي ديوارن ۾ رڳو هڪ ئي سمجهدار روح آهي، ۽ اهو منهنجي جسم ۾ آهي. مون مس (ازابيلا) تي ڪا همدردي ضايع نہ ڪئي، ۽ نہ ئي پنهنجي مالڪياڻي سان ڪو بحث ڪيو. ۽ نہ ئي مالڪ جي آهن تي ڪو خاص ڏيان ڏنو. جيڪو پنهنجي زال جو نالو ٻڌڻ لاءِ تڙپي رهيو هو، چو تہ هو سندس آواز ٻڌي نہ پيو سگهي. مون فيصلو ڪيو تہ اهي جيئن چاهين تيئن ڪن، مون کي ڪا پرواهہ ناهي؛ ۽ جيتوڻيڪ اهو هڪ ٽڪائيندڙ ۽ سست عمل هو، پر آخرڪار مون ان جي بهتريءَ جي هلڪي اميد تي خوش ٿيڻ شروع ڪيو: جيئن مون پهرين سوچيو هو.

ٽئين ڏينهن مسز لنڊن پنهنجي دروازي جو ڪڙو کوليو ۽ پنهنجي جڳ جو پاڻي ختم ڪرڻ کانپوءِ، وڌيڪ پاڻي ۽ دليي جي هڪ پيالي جي گهر ڪئي، چو تہ ڪيس لڳي رهيو هو تہ هوءَ مري رهي آهي. مون ان ڳالهہ کي ايڊگر تائين پهچائڻ لاءِ چيل ڳالهہ سمجهيو. مون اهڙي ڪنهن ڳالهہ تي يقين نہ ڪيو. تنهنڪري مون اهو پاڻ تائين محدود رکيو ۽ سنڊس لاءِ چانهہ ۽ سڪل ٽوسٽ کڻي ويس. هن بي صبري سان کاڌو ۽ پيتو، ۽ ٻيهر

پنهنجي وهاڻي تي ڪِري پئي، پنهنجا هٿ مهٽيندي ۽ سڏڪا پريندي. "اوهه، مان مري ويندس،" هن رڙ ڪئي، "چو ته ڪنهن کي به منهنجي پرواهه ناهي. ڪاش مان اهو (ڪاڏو) نه ڪاوان ها." پوءِ ڪافي دير ڪانپوءِ مون ڪيس پٽ پٽ ڪندي ٻڌو، "نه، مان نه مرنديس—هو خوش ٿيندو—هو مون سان بلڪل پيار نٿو ڪري—هو مون کي ڪڏهن ياد نه ڪندو!"

"چا توهان کي ڪجهه گهرجي، ميڈم؟" مون پڇيو، سندس خوفناڪ چهري ۾ عجيب و غريب انداز جي باوجود، پنهنجي ظاهري سڪون کي برقرار رکندي. "اهو بي حس ماڻهو چا پيو ڪري؟" هن پنهنجي ڪمزور چهري تان گهاٽن ۽ منجهيل وارن کي هٽائيندي پڇيو. "چا هو بيهوش ٿي ويو آهي، يا مري ويو آهي؟" "ٻنهي مان ڪجهه به نه،" مون جواب ڏنو. "جيڪڏهن توهان جو مطلب مسٽر لنٽن آهي. هو ڪافي حد تائين ٺيڪ آهي، منهنجي خيال ۾، جيتوڻيڪ هو پنهنجي پڙهائيءَ ۾ ضرورت کان وڌيڪ مصروف آهي: هو مسلسل پنهنجن ڪتابن ۾ آهي، چو ته وٽس ٻي ڪا صحبت ناهي." مون کي ائين نه چوڻ گهرجي ها جيڪڏهن مون کي سندس حقيقي حالت جي خبر هجي ها، پر مان ان خيال مان جان نٿي ڇڏائي سگهيس ته هوءَ پنهنجي بيماريءَ جو رڳو ڊراموپئي ڪري.

"پنهنجن ڪتابن ۾!" هن حيرت مان رڙ ڪئي. "۽ مان هتي مري رهي آهيان! مان قبر جي ڪناري تي آهيان! منهنجا خدا! چا هن کي خبر آهي ته مان ڪيتري بدلجي وئي آهيان؟" هن سامهون واري پت تي ٽنگيل شيشي (آئيني) ۾ پنهنجو پاڇو ڏسندي وڌيڪ چيو. "چا اها ڪيٿرين لنٽن آهي؟ هو سمجهي ٿو ته مان رڳو ناراض آهيان—يا شايد ڪو ڊراموپئي ڪريان. چا تون کيس نٿي ٻڌائي سگهين ته اها خوفناڪ حد تائين حقيقت آهي؟ نيلي، جيڪڏهن گهڻي دير نه ٿي وئي هجي، جيئن ئي مون کي خبر پوندي ته هو چا ٿو محسوس ڪري، مان انهن بن مان هڪ جي چونڊ ڪنديس: يا ته فوري طور

بک مرڻ—جيڪا سندس لاءِ ڪا سزا نہ هوندي جيڪڏهن وٽس دل نہ هوندي—يا وري صحتياب ٿيڻ، ۽ ملڻ ڇڏي وڃڻ. ڇا تون هن وقت سندس باري ۾ سچ پئي ڳالهائين؟ خيال ڪجانءِ. ڇا واقعي هو منهنجي زندگيءَ لاءِ ايترو بي پرواهہ آهي؟" "ڇو ميڊم،" مون جواب ڏنو. "مالڪ کي بلڪل بہ اندازو ناهي تہ توهان ڏهني طور تي پريشان آهيو. ۽ ظاهر آهي ڪيس اهو خوف ناهي تہ توهان پاڻ کي بک وگهي مرڻ ڏيندیون."

"توکي ائين نٿو لڳي؟ ڇا تون ڪيس ٻڌائي نٿي سگهين تہ مان ائين ڪندیس؟" هن جواب ڏنو. "ڪيس قائل ڪر! پنهنجي طرفان ڳالهاءِ: ڪيس ڇئو تہ توکي پڪ آهي تہ مان ائين ڪندیس!" "نہ، توهان وساري رهیون آهيو. مسز لنٽن،" مون صلاح ڏيندي چيو. "تہ توهان اڄ شام مزي سان ڪجهہ ڪاڏو ڪاڏو آهي، ۽ سياڻي توهان ان جا سڀا اثر محسوس ڪندیون."

"جيڪڏهن مون کي رڳو ان ڳالهہ جي پڪ هجي تہ اها ڳالهہ ڪيس ماري ڇڏيندي،" هن ڳالهہ ڪٽيندي چيو. "تہ مان پاڻ کي فوري طور ماري ڇڏيان! انهن ٽن خوفناڪ راتين ۾ مون پنهنجون اکيون ناهن بند ڪيون—۽ اوهہ، مون ڏاڍي تڪليف سڻي آهي! مون کي پوتن ڏيڇاريو آهي، نيلي! پر مون کي لڳڻ لڳو آهي تہ تون مون کي پسند نٿي ڪرين. ڪيڏي عجيب ڳالهہ آهي! مان سوچيندي هئس تہ جيتوڻيڪ سڀ ماڻهو هڪ ٻئي سان نفرت ۽ حقارت ڪندا آهن، پر اهي مون سان پيار ڪرڻ کان پاڻ کي روڪي نہ سگهندا. ۽ اهي سڀ چند ڪلاڪن ۾ ئي دشمن بڻجي ويا آهن. مون کي پڪ آهي تہ اهي بڻجي ويا آهن؛ هتي جا ماڻهو. پنهنجي موت کي انهن جي ٽڏن چهرن جي وچ ۾ ملڻ ڪيڏو نہ اداس ڪندڙ آهي! ازابيلا، خوفزده ۽ پري، ڪمري ۾ داخل ٿيڻ کان ڊنل، ڪيٿرين کي مرندو ڏسڻ سندس لاءِ ڪيڏو خوفناڪ هوندو. ۽ ايڊگر سنجيدگيءَ سان ان سڀ کي ڏسڻ

لاءِ بينو هوندو. پوءِ پنهنجي گهر ۾ سڪون موتي اچڻ تي خدا جو شڪر ادا ڪرڻ لاءِ دعائون گهرندو. ۽ واپس پنهنجن ڪتابن ڏانهن هليو ويندو! آخر هر ان جذبي جي نالي جنهن ۾ احساس آهي، هن کي ڪتابن سان ڪهڙو ڪم آهي، جڏهن ته مان مري رهي آهيان؟"

هوءَ اهو خيال برداشت نه ڪري سگهي جيڪو مون مسٽر لنٽن جي ان فلسفيانه صبر بابت سندس ذهن ۾ وڌو هو. هيڏانهن هوڏانهن ڦٽڪندي، هن پنهنجي بخار واري بيچينيءَ کي چريائپ جي حد تائين وڌائي ڇڏيو. ۽ وهاٽي کي پنهنجن ڏندن سان ڦاڙي ڇڏيائين: پوءِ پوري طرح تپندي پاڻ کي مٿي ڪيائين، ۽ خواهش ظاهر ڪيائين ته مان دري کولي ڇڏيان. اسين سياري جي وچ ۾ هئاسين، اتر-اوپر کان تيز هوا گُهلي رهي هئي، ۽ مون اعتراض ڪيو. سندس چهري تي ايندڙ ويندڙ تاثر، ۽ سندس مزاج جي تبديلين، مون کي سخت ڊيڄارڻ شروع ڪيو. ۽ مون کي سندس اڳوٽي بيماري، ۽ ڊاڪٽر جي اها هدايت ياد اچي وئي ته سندس مخالفت نه ڪئي وڃي. هڪ منٽ اڳ هوءَ پرتشدد هئي: هاڻي، هڪ ٻانهن تي ٽيڪ ڏيو. ۽ منهنجي حڪم نه مڃڻ واري انڪار تي ڏيان نه ڏيندي، هن پنهنجي ئي ناهيل سوراخن مان ڪنپ ڪيڙ ۽ انهن کي سندن مختلف قسمن موجب چادر تي ترتيب ڏيڻ ۾ ٻاراڻي خوشي محسوس پئي ڪئي: سندس ذهن ٻين يادن ڏانهن پٺڪي ويو هو.

"هي ترڪي (پڪي) جو آهي،" هن پاڻ سان ئي پڙ پڙ ڪئي: "۽ هي جهنگلي بدڪ جو آهي: ۽ هي ڪبوتر جو آهي. آهه، اهي وهاٽن ۾ ڪبوترن جا ڪنپ وجهندا آهن—تڏهن ئي ته مان مري نه پئي سگهان! مون کي خيال رکڻ گهرجي ته جڏهن مان ليٽان ته ان کي فرش تي اڇلائي ڇڏيان. ۽ هي مور-ڪاڪ (هڪ قسم جو پکي) جو آهي: ۽ هي—مان

ان کي هزارين ۾ سچاڻي ونندیس—هي ليپ ونگ (تيٽيهر پکي) جو آهي. سڻو پکي: پهاڙي ميدان جي وچ ۾ اسان جي مٿان چڪر لڳائيندڙ. اهو پنهنجي آکيري ڏانهن وڃڻ ٿي چاهيو. چو ته بادلن پهاڙين کي ڇهي ورتو هو. ۽ ان کي مينهن جي اچڻ جو احساس ٿي ويو هو. هي کنپ ٻنيءَ تان کنيو ويو هو. پکيءَ کي گولي نه لڳي هئي: اسان سياري ۾ ان جو آکيرو ڏٺو هو. جيڪو ننڍڙن پيچرن (هڏن) سان پريل هو. هيٺ ڪلف ان تي ڇار وڇايو هو ۽ پراڻن پکين جي اچڻ جي همت نه ٿي. مون هن کان واعدو ورتو هو ته هو ان کانپوءِ ڪڏهن به ليپ ونگ کي گولي نه هڻندو. ۽ هن نه هنئي هئي. ها، هتي ايڏا به آهن! نيلي، ڇا هن منهنجي ليپ ونگز کي گولي هنئي هئي؟ ڇا انهن مان ڪو ڀاڙهو آهي؟ مون کي ڏسڻ ڏي.“

”اهي ٻاراڻا ڪم ڇڏي ڏيو!“ مون ڀالهه ڪٽيندي، وهاڻي کي پري ڇڪيندي، ۽ سوراخن کي گدي ڏانهن ڪندي چيو. چو ته هوءَ مُنيون پري ان جو سامان ٻاهر ڪڍي رهي هئي. ”ليٽي پئو ۽ پنهنجون اکيون بند ڪريو: توهان جو ڌهن پٽڪي رهيو آهي. هي ڇا گند ڪيو اٿوَ! نرم کنپ برف وانگر اڏامي رهيا آهن.“ مان هيڏانهن هوڏانهن وڃي انهن کي گڏ ڪرڻ لڳيس.

”مون کي تو ۾ هڪ پوڙهي عورت نظر اچي رهي آهي، نيلي،“ هن خوابناڪ انداز ۾ جاري رکندي چيو: ”تنهنجا وار ايڏا آهن ۽ ڪلها جهڪيل آهن. هي بستر و پينسٽون ڪريگس جي هيٺان پرين جو غار آهي، ۽ تون اسان جي گابن کي نقصان پهچائڻ لاءِ جادوئي پٽر (elf_bolts) گڏ ڪري رهي آهين؛ ۽ جڏهن مان ويجهو آهيان ته تون بهانو پئي ڪرين ته اهي رڳو اون جا ٽڪرا آهن. اڄ کان پنجاهه سال پوءِ تون اهڙي ئي ٿي ويندينءَ: مون کي خبر آهي ته هينئر تون اهڙي ناهين. منهنجو ڌهن پٽڪيل ناهي: تون غلط فهميءَ جو

شڪار آهين، نہ تہ مان سچ پچ اهو مڃي ونڻ ها تہ تون اهو سڪل ڄاڻو آهين، ۽ مون کي لڳي ها تہ مان پينسٽون ڪريگس جي هيڻان آهيان؛ پر مان هوش ۾ آهيان تہ هي رات آهي، ۽ ميز تي ٻہ ميڙ بتيون آهن جيڪي ڪاري الماريءَ کي چمڪائي رهيون آهن.“

”ڪاري الماري؟ اها ڪٿي آهي؟“ مون پڇيو. ”توهان ننڍ ۾ ڀگالهائي رهيون آهيو!“ ”اها ديوار سان لڳل آهي، جيئن هميشہ هوندي آهي،“ هن جواب ڏنو. ”اها عجيب پئي لڳي—مون کي ان ۾ هڪ ڇرو پيو نظر اچي!“ ”ڪمري ۾ ڪا بہ الماري ناهي، ۽ نہ ئي ڪڏهن هئي،“ مون پنهنجي سيٽ ونڊي، ۽ پردي کي مٿي ڪندي چيو تہ جيئن مان ڪيس ڏسي سگهان.

”ڇا توکي اهو ڇرو نظر نٿو اچي؟“ هن شيشي ۾ گهوريندي پڇيو. ۽ مان چاهي ڪجهہ بہ چوان، مان ڪيس اهو سمجهائڻ ۾ ناڪام هئس تہ اهو سندس پنهنجو ڇرو آهي؛ تنهنڪري مان اٽيس ۽ ان (شيشي) کي شال سان ڍڪي ڇڏيم. ”اهو اڃا بہ ان جي پويان آهي!“ هن پريشانيءَ سان چيو. ”۽ اهو ڇريو. اهو ڪير آهي؟ مون کي اميد آهي تہ تنهنجي وڇڙ ڪانپوءِ اهو ٻاهر نہ ايندو! اوهہ! نيلي، ڪمري ۾ پوتن جو واسو آهي! مان اڪيلو هجڻ کان ڊڄان ٿي!“

مون سندس هٿ پنهنجي هٿ ۾ ورتو. ۽ ڪيس پرامن رهڻ لاءِ چيو. ڇو تہ لڳاتار ڏڪڻين سندس جسم کي جهنجهوڙي ڇڏيو هو. ۽ هوءَ مسلسل شيشي ڏانهن نهاريندي رهي. ”هتي ڪو بہ ناهي!“ مون زور ڏيندي چيو. ”اهو توهان پاڻ هيون، مسز لنٽن: توهان کي ڪجهہ دير اڳ ان جي خبر هئي.“ ”مان پاڻ!“ هن سهڪندي چيو. ”۽ گهڙيال ٻارهن وڄائي رهيو آهي! پوءِ اهو سچ آهي! اهو ڏاڍو خوفناڪ آهي!“

سندس آگرين ڪپڙن کي پڪڑيو ۽ کين چڪي پنهنجين اکين تي رکيائين. مون سندس مڙس کي سڏڻ جي ارادي سان دروازي ڏانهن لڪي وڃڻ جي ڪوشش ڪئي؛ پر هڪ تيز رڙ مون کي واپس گهرايو—شال فريم تان ڪِري پئي هئي. "چو، چا ڳالهه آهي؟" مون رڙ ڪئي. "هاٿي ڊِڄڻو ڪير آهي؟ جاڳو! اهو شيشو آهي—آئنو مسز لنڊن؛ ۽ توهان ان ۾ پاڻ کي پيون ڏسو ۽ مان بہ توهان جي پرسان بينڊي آهيان." ڏکندي ۽ پريشان، هن مون کي زور سان پڪڑي ورتو. پر سندس چهري تان خوف آهستي آهستي ختم ٿي ويو. ان جي پيلاڻ جي جاءِ شرم جي چمڪ ونڊي ڇڏي.

"اوهہ، پياري! مون سمجهيو تہ مان پنهنجي گهر ۾ آهيان،" هن ٽڏو ساهہ ڪڍندي چيو. "مون سمجهيو مان ودرنگ هائٽس ۾ پنهنجي ڪمري ۾ ليٽي پئي آهيان. چو تہ مان ڪمزور آهيان، ان ڪري منهنجو دماغ منجهي پيو ۽ مون بي خياليءَ ۾ رڙ ڪئي. ڪجهہ بہ نہ ڇئو؛ بس مون سان گڏ رهہ. مان سمهڻ کان ڊِجان ٿي: منهنجا خواب مون کي ڊيڄارين ٿا."
"هڪ سٽي ننڍ توهان کي فائدو ڏيندي، ميڊم،" مون جواب ڏنو: "۽ مون کي اميد آهي تہ اها تڪليف توهان کي ٻيهر پاڻ کي بک مارڻ کان روڪيندي."

"اوهہ، ڪاش مان پنهنجي پراٽي گهر ۾ پنهنجي بستري تي هجان ها!" هن درد ڀريل انداز ۾ پنهنجا هٿ مهٽيندي چيو. "۽ اها هوا جيڪا دريءَ جي پرسان صنوبر جي وڻن ۾ آواز ڪري رهي آهي. مون کي اها محسوس ڪرڻ ڏي—اها سڏي پهاڻن تان پئي اچي—مون کي ان جو هڪ ساهہ کڻڻ ڏي!" ڪيس پر چائڻ لاءِ مون ڪجهہ سيڪنڊن لاءِ دري کولي ڇڏي. هڪ ٽڏي هوا اندر آئي؛ مون ان کي بند ڪيو ۽ پنهنجي جاءِ تي واپس آيس. هوءَ هاٿي پرسڪون ليٽي هئي، سندس چهرو ڳوڙهن سان ڀريل هو. جسماني ٽڪاوٽ سندس

روح کي مڪمل طور ڏهائي ڇڏيو هو: اسان جي باهه جهڙي تيز ڪيٽرين ڪنهن روئندڙ ٻار کان بهتر نه هئي.

"مون کي پاڻ کي هتي بند ڪئي ڪيترو وقت ٿيو آهي؟" هن اوچتو هوش ۾ ايندي پڇيو.

"اها سومر جي شام هئي،" مون جواب ڏنو. "۽ هي خميس جي رات آهي، بلڪ ان وقت جمعي جي صبح آهي."

"چا! ساڳئي ئي هفتي جي؟" هن رڙ ڪئي. "رڳو ايترو ٿورو وقت؟"

"اهو رڳو ٽڏي پاڻيءَ ۽ خراب مزاج تي زنده رهڻ لاءِ ڪافي ڊگهو آهي،" مون چيو.

"خير، اهو مون کي ڪيترن ئي ٽڪائيندڙ ڪلاڪن جيان ٿو لڳي،" هن شڪ واري انداز ۾ پڙ پڙ ڪئي: "اهو ان کان وڌيڪ هجڻ گهرجي. مون کي ياد آهي ته سندن جهيڙي کانپوءِ مان پارلر ۾ هئس، ۽ ايڊگر ڊاڊو ظالمانه طريقي سان مون کي چيڙائي رهيو هو، ۽ مان مايوسيءَ جي حالت ۾ ڊوڙندي هن ڪمري ۾ آيس. جيئن ئي مون دروازو بند ڪيو، مون تي مڪمل اونداهي ڇائنجي وئي، ۽ مان فرش تي ڪري پيس. مان ايڊگر کي سمجهائي نه سگهيس ته مون کي ڪيتري پڪ هئي ته جيڪڏهن هن مون کي تنگ ڪرڻ جاري رکيو ته مون کي دورو پئجي ويندو يا مان بلڪل چري ٿي ويندیس! منهنجو پنهنجي زبان، يا ذهن تي ڪو ضابطو نه هو، ۽ شايد هو منهنجي تڪليف جو اندازو نه لڳائي سگهيو: مون ۾ مس ايتري سمجهه بچي هئي جو مان ڪائنس ۽ سندس آواز کان پڇي جان ڇڏايان. ان کان اڳ جو مان ڏسڻ ۽ ٻڌڻ جي قابل ٿيان، صبح ٿيڻ لڳي هئي، ۽، نيلي، مان توکي ٻڌايان ٿي ته مون چا سوچيو. ۽ چا بار بار منهنجي ذهن ۾ ايندو رهيو جيستائين مون کي پنهنجي عقل وڃائجڻ جو ڊپ ٿي ويو. مون سوچيو جڏهن مان اتي ليٽي هئس، منهنجو مٿو ميز جي پير سان لڳل هو، ۽ منهنجيون اکيون دريءَ جي سرمئي چورس کي هلڪو هلڪو ڏسي رهيون هيون، ته مان پنهنجي گهر ۾ بلوط جي ڪاٺ وارن پينلن واري بستري ۾ بند آهيان؛ ۽ منهنجي دل ڪنهن وڏي ڏڪ سبب سور ۾ هئي جيڪو جاڳندي ئي، مون کي ياد نه پئي

آيو. مون گھٽو سوچيو. ۽ پنهنجو پاڻ کي پريشان ڪيو ته ڳوليان ته اهو ڇا ٿي سگھي ٿو ۽ سڀ کان عجيب ڳالھ اها ته، منهنجي زندگيءَ جا گذريل پورا ست سال بلڪل غائب ٿي ويا! مون کي ياد ئي نه هو ته اهي ڪڏهن هئا ٻه. مان هڪ ٻار هئس: منهنجو پيءُ اڃا دفن ٿيو هو ۽ منهنجي تڪليف ان جدائي سبب هئي جيڪا هنڌلي منهنجي ۽ هيٺ ڪلف جي وچ ۾ وڌي هئي. مون کي پھريون پيرو اڪيلو سمھاريو ويو هو: ۽، سڄي رات روئڻ ڪانپوءِ هڪ اداس ننڊ مان جاڳندي، مون پينل کي هٽائڻ لاءِ پنهنجو هٿ ڪنيو: اهو ميز جي مٿين حصي سان ٽڪرائجي ويو! مون ان کي غاليچي تي ڦيرايو، ۽ پوءِ يادگيري واپس آئي: منهنجي پويان درد هڪ شديد مايوسيءَ ۾ تبديل ٿي ويو. مان نٿي چئي سگھان ڇو مان ايترو ته جھنگلين وانگر اداس محسوس ڪري رهي هئس: اهو يقيناً ڪو عارضي ذهني خلل هوندو، ڇو ته ان جو مشڪل سان ئي ڪو سبب آهي. پر، سوچ، ته ٻارهن سالن جي عمر ۾ مون کي هائٽس، ۽ پنهنجي ننڍپڻ جي هر واسطي، ۽ منهنجي سڀ کجھ کان، جيڪو ان وقت هيٺ ڪلف هو، زبردستي ڌار ڪيو ويو هجي، ۽ هڪ ئي ڏڪ ۾ مون کي مسز لنٽن، ٿرش ڪراس گرينج جي مالڪياڻي، ۽ هڪ اجنبيءَ جي زال ۾ تبديل ڪيو ويو هجي: هڪ ملڪ بدر ٿيل، ۽ ان وقت کان وٺي ان دنيا مان ڪيڊيل جيڪا منهنجي هئي. تون ان کڏ جي هڪ جھلڪ جو تصور ڪري سگھين ٿي جنهن ۾ مان ڪري رهي هئس! پنهنجو ڪنڈ پلي جيئن چاهين ڏوٽيندي رهه، نيلي، تو مون کي پريشان ڪرڻ ۾ ساٿ ڏنو آهي! توکي ايڊگر سان ڳالهائڻ گھرجي ها، واقعي توکي ڳالهائڻ گھرجي ها، ۽ ڪيس مجبور ڪرڻ گھرجي ها ته مون کي اڪيلو ڇڏي ڏي! اوهه، مان سڙي رهي آهيان! ڪاش مان ٻاهر هجان ها! ڪاش مان ٻيهر هڪ ڇوڪري هجان ها، اڏ وحشي ۽ مضبوط ۽ آزاد، ۽ تڪليفن تي کلندڙ نه ڪي انهن هينان پاگل ٿيندڙ! مان ايتري ڇو بدلجي وئي آهيان؟ منهنجو رت چند لفظن تي جهنم جي طوفان وانگر ڇو ٿو ٻري؟ مون کي پڪ آهي

تہ مان ٻيهر پنهنجي اصل حالت ۾ اچي ويندیس جيڪڏهن مان هڪ ٻيرو انهن ٻاڦين جي ٻوٽن (heather) جي وچ ۾ هجان. دري ٻيهر پوري کول: ان کي کليل ئي ڇڏي ڏي! جلدي ڪر، تون ڇُرين ڇو نٿي؟"

"ڇو تہ مان توهان کي سيءَ ۾ مرڻ نہ ڏيندیس،" مون جواب ڏنو. "تنهنجو مطلب آهي تہ تون مون کي جيئڻ جو موقعو نہ ڏيندينءَ،" هن اداسيءَ سان چيو. "پر پوءِ بہ، مان اڃا ٻيوس ناهيان، مان اها ٻاڙ کوليندیس." ۽ ان کان اڳ جو مان کيس روڪيان، هوءَ بستري تان لٿي، ڪمري جي ٻئي پاسي وئي، ڏاڍي بي يقينيءَ سان هلندي، دري کولي ڇڏيائين، ۽ ٻاهر جهڪي پئي، ان ڏڏي هوا جي پرواهہ ڪرڻ کانسواءِ جيڪا سندس ڪلهن کي ڇريءَ وانگر ڪپي رهي هئي. مون منٿون ڪيون، ۽ آخرڪار زبردستي کيس پوئتي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. پر مون کي جلدي احساس ٿيو تہ بيماريءَ جي ان حالت ۾ سندس طاقت منهنجي طاقت کان ڪيترين ئي ٻيرا وڌيڪ هئي (هوءَ ڇريائپ جي دوري ۾ هئي، مون کي سندس ان کانپوءِ وارين حرڪتن ۽ بڙبڙ مان يقين ٿي ويو). چنڊ نہ هو، ۽ هيٺ سڀ ڪجهہ ڏاڍلي اونداهيءَ ۾ لڪيل هو: پري يا ويجهو، ڪنهن بہ گهر مان روشنيءَ جو ڪو ڪرڻو نہ ٻئي آيو. سڀ گهڻو اڳ وسامي چڪا هئا: ۽ ودرنگ هائٽس جون روشنيون تہ ڪڏهن بہ نظر نہ اينديون هيون—پر پوءِ بہ هن دعويٰ ڪئي تہ ڪيس انهن جي چمڪ نظر اچي رهي هئي.

"ڏس!" هن ٻيتابيءَ سان رڙ ڪئي، "اهو منهنجو ڪمرو آهي جنهن ۾ ميڻ بتي ٻري رهي آهي، ۽ ان جي اڇيان وڻ لڏي رهيا آهن؛ ۽ ٻي ميڻ بتي جوزف جي ڪوٺيءَ ۾ آهي. جوزف دير تائين جاڳندو آهي، ڇا ناهي جاڳندو؟ هو منهنجي گهر اچڻ جو انتظار ڪري رهيو آهي تہ جيئن دروازو بند ڪري سگهي. خير، ڪيس ايڏا ڪجهہ دير انتظار ڪرڻو پوندو.

اهو هڪ ڏکيو سفر آهي، ۽ اها منزل طئي ڪرڻ لاءِ هڪ اداس دل آهي؛ ۽ اسان کي ان سفر لاءِ گيمر تن ڪرڪ (چرچ) وٽان گذرڻو پوندو! اسان اڪثر گڏجي ان جي پوتن جو مقابلو ڪيو آهي، ۽ هڪ ٻئي کي قبرن جي وچ ۾ ٻيهڻ ۽ ڪين اچڻ لاءِ سڏڻ جو چئلينج ڏنو آهي. پر، هيٺ ڪلف، جيڪڏهن مان توکي هاٽي چئلينج ڏيان، تہ ڇا تون همت ڪندين؟ جيڪڏهن تون ڪندين، تہ مان تنهنجو ساڻ نہ ڇڏيندیس. مان اتي اڪيلي نہ سمهندیس: هو پلي مون کي ٻارهن فوٽ اونهو دفن ڪن، ۽ چرچ کي منهنجي مٿان ڪيرائي ڇڏين، پر مان تيستائين سڪون نہ ڪندیس جيستائين تون مون سان گڏ نہ هوندين. مان ڪڏهن بہ سڪون نہ ڪندیس!"

هوءَ رکي وئي، ۽ هڪ عجيب مسڪراهٽ سان ٻيهر ڳالهائڻ لڳي. "هو سوچي رهيو آهي—هو چاهيندو تہ مان هن وٽ اچان! پوءِ ڪو رستو ڳول! ان قبرستان مان نہ. تون سست آهين! خوش رهہ، تو هميشہ منهنجي پيروي ڪئي آهي!" سندس چريائپ خلاف بحث ڪرڻ اجايو سمجهندي، مان منصوبو ٺاهي رهي هئس تہ مان کيس ڇڏڻ ڪانسواءِ (چو تہ مان کيس ان کليل دريءَ وٽ اڪيلو ڇڏڻ جو خطرو نٿي کڻي سگهيس) ڪيئن ڪا شيءِ کڻي اچان جيڪا مٽس ويڙهي سگهان، تہ اوچتو مون دروازي جي هينڊل جو آواز ٻڌو. ۽ مسٽر لنٽن اندر آيو. هو ان وقت لائبريريءَ مان آيو هو. ۽، لابي (رستي) مان گذرندي، هن اسان جي ڳالهائڻ جو آواز ٻڌو هوندو ۽ جستجو يا خوف سبب اهو ڏسڻ آيو هوندو تہ ان دير واري وقت ۾ اهو ڇا پيو ٿئي. "اوهہ، سائين!" مون رڙ ڪئي، ڪيس روڪيندي جيڪو منظر ڏسي ڪجهہ چوڻ وارو هو. ۽ ڪمري جي ٽڏي ماحول کي محسوس ڪري رهيو هو. "منهنجي ويچاري مالڪياڻي بيمار آهي، ۽ هوءَ مون تي حاوي ٿي وئي آهي: مان کيس بلڪل سنيالي نٿي سگهان؛ مهرباني ڪري اچو ۽ کيس سمهڻ لاءِ راضي ڪريو.

پنهنجي ڪاوڙ وساري ڇڏيو. ڇو ته ڪيس پنهنجي مرضيءَ ڪانسواءِ ڪنهن ٻئي پاسي موڙڻ ڏکيو آهي.“

”ڪيٽرين بيمار آهي؟“ هن تيزيءَ سان اسان ڏانهن ايندي چيو. ”دري بند ڪر، ايلن! ڪيٽرين! ڇو—“ هو خاموش ٿي ويو. مسز لنٽن جي ڪمزور چهري ڪيس بي زبان ڪري ڇڏيو. ۽ هو رڳو خوفزده حيرانگيءَ سان ڪائنس مون ڏانهن نهاريندو رهيو. ”هوءَ هتي پريشان رهي آهي،“ مون ڳالهه جاري رکي، ”۽ لڳ ڀڳ ڪجهه به ناهي ڪاڏو. ۽ ڪڏهن ڪا شڪايت ناهي ڪئي: هن اڄ شام تائين اسان مان ڪنهن کي به اندر اچڻ نه ڏنو. ۽ ان ڪري اسين توهان کي سندس حالت کان آگاهه نه ڪري سگهياسين، ڇو ته اسان کي پاڻ کي ئي خبر نه هئي؛ پر اها ڪا وڏي ڳالهه ناهي.“ مون کي محسوس ٿيو ته مون پنهنجي وضاحت ڏاڍي بيوقوفاڻي طريقي سان ڪئي هئي. مالڪ ڪاوڙمان ڏٺو. ”اها ڪا وڏي ڳالهه ناهي، ڇا واقعي، ايلن ڊين؟“ هن سختيءَ سان چيو. ”توکي مون کي ان ڳالهه کان بي خبر رکڻ جو واضح جواب ڏيڻو پوندو!“ ۽ هن پنهنجي زال کي هٿن ۾ کنيو. ۽ کيس ڏک سان ڏسڻ لڳو.

شروعات ۾ هن کيس سڃاڻڻ واري ڪا به نظر نه ڏني: هو سندس خالي نظرن لاءِ جڻ غائب هو. پر سندس چريائپ مستقل نه هئي؛ سندس اکين ٻاهران جي اونداهي ڏسڻ ڇڏي ڏنو. ۽ آهستي آهستي پنهنجو ڏيان مٿس ڪيو. ۽ سڃاڻي ورتو ته کيس ڪنهن پڪڑيو آهي. ”آهه! تون آيو آهين، ڇا تون ايڊگر لنٽن آهين؟“ هن ڪاوڙ واري جوش سان چيو. ”تون انهن شين مان هڪ آهين جيڪي هميشه تڏهن ملنديون آهن جڏهن انهن جي سپ ڪان گهٽ ضرورت هوندي آهي، ۽ جڏهن ضرورت هوندي آهي ته ڪڏهن به نه ملنديون آهن! مون کي پڪ آهي ته هاڻي گهٽو روئڻ پٽڻ ٿيندو—مان ڏسي سگهان ٿي ته ٿيندو—پر

اهي مون کي اتي ٻاهر پنهنجي سوڙهي گهر مان روکي نٿا سگهن: منهنجي آرام جي جاءِ، جتي مون کي بهار ختم ٿيڻ کان اڳ پهچڻو آهي! اها اتي آهي: لنڊن خاندان جي وچ ۾ نه، ياد رکجان، چرچ جي چت هيٺان نه، پر کليل هوا ۾، جتي مٽان پٿر لڳل هوندو. ۽ اها تنهنجي مرضي آهي ته تون انهن وٽ وڃين يا مون وٽ اچين!" "ڪيٿرين، تو اهو ڇا ڪيو آهي؟" مالڪ ڳالهائڻ شروع ڪيو. "ڇا مان تنهنجي لاءِ هاٽي ڪجهه ٻه ناهيان؟ ڇا تون ان بدمعاش هيٿ... سان پيار ڪرين ٿي—"

"چپ!" مسز لنڊن رڙ ڪئي. "مائٽ ڪر، هن ئي وقت! جيڪڏهن تو اهو نالو ورتو ته مان هينئر ئي دريءَ مان ٽپو ڏئي معاملو ختم ڪري ڇڏيندیس! جنهن کي تون هن وقت ڇهي رهيو آهين اهو تنهنجو ٿي سگهي ٿو. پر ان کان اڳ جو تون ٻيهر مون تي هٿ رکين منهنجو روح ان پهاڙيءَ جي چوٽيءَ تي هوندو. مون کي تنهنجي ضرورت ناهي، ايڊگر: مان توکي چاهڻ واري حد کان گذري چڪي آهيان. واپس پنهنجن ڪتابن ڏانهن هليو وڃ. مان خوش آهيان ته تو وٽ هڪ تسلي آهي، ڇو ته تو وٽ جيڪو ڪجهه منهنجي روپ ۾ هو اهو ختم ٿي چڪو آهي." "سندس ذهن ٻڌڪي رهيو آهي، سائين،" مون وچ ۾ پوندي چيو. "هوءَ سڄي شام بيوقوفاٽيون ڳالهيون ڪندي رهي آهي؛ پر ڪيس خاموشي، ۽ صحيح سار سنڀال ملڻ ڏيو. ۽ هوءَ ٺيڪ ٿي ويندي. اڳتي اسان کي احتياط ڪرڻو پوندو ته ڪيس ناراض نه ڪريون."

"مون کي توکان وڌيڪ ڪنهن به مشوري جي ضرورت ناهي،" مسٽر لنڊن جواب ڏنو. "توکي پنهنجي مالڪياٽي جي طبيعت جي خبر هئي، ۽ پوءِ به تو مون کي ڪيس تنگ ڪرڻ لاءِ همٿايو. ۽ انهن ٽن ڏينهن ۾ مون کي هڪ پيرو به نه ٻڌايو ته هوءَ ڪيئن رهي آهي! اها بي رحمي هئي! مهينن جي بيماري به ايڏي تبديلي نٿي آڻي سگهي!" مان

پنهنجو دفاع ڪرڻ لڳيس. اهو سوچيندي ته ڪنهن ٻئي جي خراب ضد جو الزام پاڻ تي کڻڻ ڏاڍو برو آهي. "مون کي خبر هئي ته مسز لنٽن جي طبيعت ضدي ۽ حڪم هلائڻ واري آهي،" مون رڙ ڪئي: "پر مون کي اهو معلوم نه هو ته توهان سندس تيز مزاج کي وڌيڪ هٿي ڏيڻ چاهيو ٿا! مون کي خبر نه هئي ته ڪيس خوش ڪرڻ لاءِ مون کي مسٽر هيٿ ڪلف جي ڳالهين تي اکيون بند ڪرڻ گهرجن. مون توهان کي ٻڌائي هڪ وفادار نوڪر جو فرض ادا ڪيو ۽ مون کي هڪ وفادار نوڪر جي پگهار (سزا) ملي آهي! خير، اهو مون کي ايندڙ پيري محتاط رهڻ سيکاريندو. ايندڙ پيري توهان پاڻ ئي پنهنجي لاءِ جاڻ گڏ ڪجو!" "ايندڙ پيري جيڪڏهن تون مون وٽ ڪا ڳالهه (چغلي) کڻي آئينءَ ته توکي منهنجي نوڪري ڇڏڻي پوندي، ايلن ڊين،" هن جواب ڏنو.

"منهنجي خيال ۾ توهان ان بابت ڪجهه به ٻڌڻ نه چاهيندا، مسٽر لنٽن؟" مون چيو. "ته ڇا هيٿ ڪلف کي توهان جي غير موجودگيءَ جو فائدو وٺي مس سان عشق لڙائڻ ۽ مالڪياڻي کي توهان خلاف پڙڪائڻ لاءِ هر موقعي تي اڇڻ جي اجازت آهي؟" ڪيٿرين جيتري به پريشان هئي، سندس ذهن اسان جي ڳالهه سمجهڻ لاءِ بلڪل تيز هو. "آهه! نيلي غداري ڪئي آهي،" هن جوش ۾ رڙ ڪئي. "نيلي منهنجي لڪيل دشمن آهي. اي چڙيل! ته تون اسان کي نقصان پهچائڻ لاءِ جادوئي تير (elf_bolts) پئي ڳولين! مون کي ڇڏي ڏيو ۽ مان هن کي پڇتائڻ تي مجبور ڪنديس! مان هن کي روئي معافي گهرڻ تي مجبور ڪنديس!" سندس پرونن هيٺان ڪنهن پاگل جي ڪاوڙ چمڪڻ لڳي. هن لنٽن جي هٿن مان پاڻ ڇڏائڻ جي سخت ڪوشش ڪئي. مون اتي وڌيڪ ترسڻ مناسب نه سمجهيو. ۽ پنهنجي ذميواريءَ تي طبي مدد وٺڻ جو فيصلو ڪندي، ڪمري مان ٻاهر نڪري ويس.

باغ مان لنگهي رونڊ ڏانهن ويندي، هڪ جاءِ تي جتي ديوار ۾ گهوڙي جي لغام ٻڌڻ لاءِ ٽنيو لڳل هو، مون کا اڇي شيءِ بي ترتيب انداز ۾ هلندي ڏٺي، جيڪا ظاهري طور تي هوا کان سواءِ ڪنهن ٻئي سبب ڪري هلي رهي هئي. پنهنجي تڪڙ جي باوجود، مان ان کي ڏسڻ لاءِ بيهي رهيس، مبادا هميشہ لاءِ منهنجي ذهن ۾ اهو ويهي ويجي تہ اها کا ٻي دنيا جي مخلوق هئي. منهنجي حيرت ۽ پريشاني ان وقت تمام گهٽي وڌي وئي جڏهن مون، ڏسڻ کان وڌيڪ ڇهڻ ذريعي، مس ازابيلا جي ڪتي (springer) فيني (Fanny) کي رومال سان لٽڪيل، ۽ لڳ ڀڳ آخري ساهن تي ڏٺو. مون جلدي ان جانور کي آزاد ڪيو. ۽ ڪيس کٽي باغ ۾ رکيو. مون ان کي پنهنجي مالڪياڻي جي پويان متي ويندي ڏٺو هو جڏهن هوءَ سمهڻ وئي هئي: ۽ مون کي ڏاڍي حيرت تي تہ اها اتي ٻاهر ڪيئن آئي، ۽ ڪهڙي ظالم شخص ساڻس اهڙو سلوڪ ڪيو هو. ٽنيي تان ڳنڍ کولڻ دوران، مون کي لڳو تہ مون ڪيترائي ڀيرا ڪجهہ فاصلي تي گهوڙي جي ڊوڙڻ جو آواز ٻڌو هو: پر منهنجي ذهن ۾ ايتريون تہ شيون هيون جو مون ان ڳالهہ تي گهڻو ڌيان نہ ڏنو: جيتوڻيڪ صبح جي ٻين وڳي ان جاءِ تي اهو هڪ عجيب آواز هو.

مسٽر ڪينٽ خوش قسمتيءَ سان پنهنجي گهر مان ڳوٺ جي ڪنهن مريض کي ڏسڻ لاءِ نڪري رهيو هو جڏهن مان گهٽيءَ ۾ پهتس: ۽ ڪيٽرين لنڊن جي بيماري بابت منهنجي بيان کيس فوري طور تي مون سان گڏ هلڻ تي مجبور ڪيو. هو هڪ سادو ۽ سخت مزاج ماڻهو هو: ۽ هن اها شڪ ظاهر ڪرڻ ۾ ڪا بہ هيڪ محسوس نہ ڪئي تہ ڪيٽرين جو هن ٻئي حملي مان بچڻ مشڪل آهي: سواءِ ان جي تہ هوءَ سندس هدايتن تي اڃ کان وڌيڪ عمل ڪري. "نيلي ڊين،" هن چيو "مون کي ان ڳالهہ تي يقين ڪرڻ ڪانسواءِ ڪو چارو ناهي تہ ان لاءِ ڪو ٻيو خاص سبب بہ آهي. گرينج ۾ چا ٻيو ٿئي؟ اسان هتي ڪجهہ عجيب ڳالهيون ٻيون ٻڌون. ڪيٽرين جهڙي مضبوط ۽ صحتمند چوڪري کنهن

معمولي ڳالهه تي بيمار نٿي ٿئي؛ ۽ اهڙن ماڻهن کي ٽيٽ ٻه نه گهرجي. انهن کي بخارن ۽ اهڙين شين مان ڪيڏ ڏاڍو ڏکيو ڪم هوندو آهي. ان جي شروعات ڪيئن ٿي؟"

"مالڪ توهان کي ٻڌائيندو" مون جواب ڏنو. "پر توهان ارنشا خاندان جي جذباتي مزاجن کي ڄاڻو ٿا، ۽ مسز لنٽن انهن سيني کان اڳتي آهي. مان رڳو ايترو چئي سگهان ٿي ته: ان جي شروعات هڪ جهيڙي سان ٿي هئي. ڪاوڙ جي طوفان دوران مٽس هڪ دورو پيو هو. گهٽ ۾ گهٽ اهو سندس چوڻ آهي: چو ته هوءَ ان جي عروج تي پڇي وئي، ۽ پاڻ کي ڪمري ۾ بند ڪري ڇڏيائين. ان کانپوءِ، هن کائڻ کان انڪار ڪيو. ۽ هاڻي هوءَ ڪڏهن چريائپ جون ڳالهيون ٿي ڪري ته ڪڏهن اڌ ننڊ ۾ ٿي رهي؛ پنهنجي چوڌاري موجود ماڻهن کي سڃاڻي ٿي، پر سندس ذهن هر قسم جي عجيب خيالن ۽ شڪن سان پريل آهي." "ڇا مسٽر لنٽن کي ڏک ٿيندو؟" ڪينٽ پڇا واري انداز ۾ چيو. "ڏک؟ جيڪڏهن ڪجهه ٿي ويو ته سندس دل ٽٽي پوندي!" مون جواب ڏنو. "ڪيس ضرورت کان وڌيڪ پريشان نه ڪجو."

"خير، مون کيس خبردار رهڻ لاءِ چيو هو." منهنجي ساٿيءَ چيو. "۽ ڪيس منهنجي چتاءُ کي نظرانداز ڪرڻ جا نتيجا پوڳڻا پوندا! ڇا هو تازو مسٽر هيٿ ڪلف سان گهڻو ملیو آهي؟" "هيٿ ڪلف اڪثر گرينج ايندو آهي،" مون جواب ڏنو. "جيتوڻيڪ اهو وڌيڪ ان بنياد تي آهي ته مالڪياڻي کيس ننڍپڻ کان سڃاڻي ٿي، نه ڪي ان ڪري جو مالڪ سندس صحبت پسند ڪري ٿو. هينئر ته سندس اچڻ بند ٿي چڪو آهي؛ ان جو سبب سندس (هيٿ ڪلف جون) مس لنٽن ڏانهن ڪجهه ناپسنديده اميدون ڏيکارڻ هيون. مون کي نٿو لڳي ته کيس ٻيهر ڪڏهن اندر اچڻ ڏنو ويندو." "۽ ڇا مس لنٽن ساڻس بي پرواهي

ڏيڪاري ٿي؟" ڊاڪٽر جو ٻيو سوال هو. "مان سندس (ازابيلا جي) رازن ۾ شريڪ ناهيان،" مون ان موضوع کي جاري رکڻ کان هيڪندي جواب ڏنو.

"نہ، هوءَ چالاڪ آهي،" هن پنهنجو مٿو ڏوٽيندي چيو. "هوءَ پنهنجا راز لڪائي رکندي آهي! پر هوءَ واقعي هڪ بيوقوف آهي. مون هڪ پکي ذريعي کان ٻڌو آهي ته ڪالهه رات (ڇه ڪهڙي نہ سڻي رات هئي اها!) هوءَ ڇه هيٺ ڪلف توهان جي گهر جي پويان وٽن ۾ بن ڪلاڪن کان وڌيڪ گهمي رهيا هئا؛ ڇه هن کيس زور پئي پريو ته هوءَ واپس اندر نہ وڃي، پر بس سندس گهوڙي تي چڙهي ڇه ساٺس گڏ هلي هلي! مون کي ٻڌائيندڙ چيو ته هوءَ کيس رڳو پنهنجي عزت جو قسم کڻي اهو واعدو ڪري ٽاري سگهي ته ان کانپوءِ پهرين ملاقات ۾ هوءَ تيار هوندي: اها ملاقات ڪڏهن ٽيٽي هئي اهو هن نہ ٻڌو، پر تون مسٽر لنٽن کي چئجان ته هوشيار رهي!"

ان خبر مون کي نون خوفن سان پري ڇڏيو. مان ڪينٽ کان اڳتي نڪري ويس، ڇه گهٽو رستو ڊوڙندي واپس آيس. ننڍڙو ڪتو اڃا تائين باغ ۾ روئي رهيو هو. مون هڪ منٽ ڪڍي ان لاءِ گيٽ کوليو، پر گهر جي دروازي ڏانهن وڃڻ جي بدران، اهو هيڏانهن هوڏانهن ڊوڙي گاهه سُنگهڻ لڳو. ڇه جيڪڏهن مان کيس پڪڙي پاڻ سان اندر نہ وٺي اچان ها ته روڍ ڏانهن پڇي وڃي ها. ازابيلا جي ڪمري ڏانهن وڃڻ تي، منهنجا شڪ سچا ثابت ٿيا: اهو خالي هو. جيڪڏهن مان ڪجهه ڪلاڪ اڳ اچان ها ته شايد مسز لنٽن جي بيماري سندس ان تڪڙي قدم کي روڪي سگهي ها. پر هاڻي چا ٿي پئي سگهيو؟ جيڪڏهن فوري طور تي پيچو ڪيو وڃي ها ته انهن کي پڪڙڻ جو ٿورو امڪان هو. پر مان انهن جو پيچو نہ پئي ڪري سگهيس؛ ڇه مون ۾ گهر وارن کي جاڳائي گهر ۾ خوف ڇه پريشاني ڦهلائڻ جي همت نہ هئي؛ ڇه پنهنجي مالڪ کي اهي ڳالهيون ٻڌائڻ جي ته بلڪل به نہ

هئي، جيڪو اڳ ئي پنهنجي موجوده مصيبت ۾ گم هو ۽ جنهن وٽ ٻئي ڏک کي سهڻ جي همت نه هئي! مون وٽ پنهنجي زبان بند رکڻ، ۽ معاملن کي پنهنجي طريقي سان هلڻ ڏيڻ کان سواءِ ٻيو ڪو چارو نه هو. ۽ ڪينٽ جي پهچڻ تي، مان هڪ پريشان چهري سان سندس اچڻ جو ٻڌائڻ ويس. ڪيترين هڪ ٻيچين ننڍ ۾ سمهيل هئي: سندس مڙس سندس ان شديد دوري کي ڪجهه حد تائين پرسڪون ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿي ويو هو، هو هاڻي سندس وهاڻي مٿان جهڪيل هو. سندس تڪليف ڏينڊڙ چهري جي هر هلڪي رنگ ۽ تبديليءَ کي ڏسي رهيو هو.

ڊاڪٽر، پاڻ مريض کي جاچڻ کانپوءِ، کيس اميد ڏياري ته جيڪڏهن اسين سندس چوڌاري مڪمل ۽ مسلسل سڪون برقرار رکي سگهون ته ان جو نتيجو بهتر نڪرندو. پر مون کي هن اشارو ڪيو ته خطرو موت جو ايترو ناهي جيترو هميشه لاءِ ذهن (عقل) جي وڃائجڻ جو آهي.

مون ان رات اکيون بند نه ڪيون. ۽ نه ئي مسٽر لنٽن ڪيون: سچ پچو ته اسان سمهڻ وياسين ئي ڪونه، ۽ نوڪر به عام وقت کان گهڻو اڳ جاڳي چڪا هئا، گهر ۾ آهستن قدمن سان گهمي رهيا هئا، ۽ پنهنجي ڪمن دوران هڪ ٻئي سان سرگوشيون ڪري رهيا هئا. مس ازابيلا کانسواءِ هر ڪو جاڳيل هو، ۽ انهن اهو خيال ڪرڻ شروع ڪيو ته هوءَ ڪيتري نه گهري ننڍ ۾ سمهيل آهي: سندس پاڻ به پڇيو ته ڇا هوءَ جاڳي آهي، ۽ سندس موجودگيءَ لاءِ بيتاب لڳي رهيو هو. ۽ ڪيس اهو ڏسي ڏک ٿي رهيو هو ته هن پنهنجي پاڃائيءَ لاءِ ايتري گهٽ پريشاني ڏيکاري هئي. مان ڊڄي رهي هئس ته متان هو مون کي ڪيس سڏڻ لاءِ نه موڪلي؛ پر مان سندس پڇي وڃڻ جي پهرين خبر ڏيڻ واري تڪليف کان بچي ويس. نوڪرياڻين مان هڪ ٻيپرواهه چوڪري، جيڪا صبح سويرَ ڪنهن

ڪمر سان گيمرتن وئي هئي، سهڪندي ۾ ڪليل وات سان مٿي آئي، ۽ ڪمري ۾ داخل ٿيندي رڙ ڪيائين: "اوهه، پيارا، پيارا! هاٿي اسان سان ڇا ٿيندو؟ مالڪ، مالڪ، اسان جي نوجوان مالڪياڻي—" "پنهنجو آواز بند ڪر!" مون ڪيس سندس ان گوڙ واري انداز تي ڪاوڙجندي، تڪڙ ۾ چيو.

"آهستي ڳالهاءِ، ميري—ڇا ڳالهه آهي؟" مسٽر لنٽن چيو. "تنهنجي نوجوان مالڪياڻي کي ڇا ٿيو آهي؟" "هوءَ هلي وئي آهي، هوءَ هلي وئي آهي! اهو هيٺ ڪلف ڪيس ڇڄائي ويو آهي!" ڇوڪريءَ سهڪندي چيو. "اهو سچ ناهي!" لنٽن پريشانيءَ ۾ اٿي بيهندي رڙ ڪئي. "اهو ناممڪن آهي: اهو خيال تنهنجي ذهن ۾ ڪيئن آيو؟ ايلن ڊين، وڃ ۽ ڪيس ڳولي اڇ. اهو يقين نه ڪرڻ جوڳو آهي: اهو نٿو ٿي سگهي." ائين چوندي هو نوڪرياڻي کي دروازي تائين وٺي ويو ۽ پوءِ ان کان پڇيائين ته هن اهڙي ڳالهه ڪهڙي بنياد تي ڪئي.

"سائين، رستي تي مون کي اهو ڇوڪرو مليو جيڪو هتي ڪير ڪٽي ايندو آهي،" هن ٽڏندي چيو "۽ هن پڇيو ته ڇا گرينج ۾ اسين ڪنهن مصيبت ۾ آهيون. مون سمجهيو هو مالڪياڻي جي بيماريءَ جي ڳالهه پيو ڪري، تنهنڪري مون ها ۾ جواب ڏنو. پوءِ هن چيو، 'منهنجي خيال ۾ ڪو سندن پوبان ويو آهي؟' مون حيران ٿي ڏٺو. هن سمجهيو ته مون کي ڪا خبر ناهي، ۽ هن ٻڌايو ته ڪيئن هڪ شريف ماڻهو ۽ عورت اڌ رات ڪان ٽورو پوءِ، گيمرتن ڪان ٻه ميل پري هڪ لوهار جي دڪان تي گهوڙي جي نعل (shoe) ٺيڪ ڪرائڻ لاءِ رڪيا هئا! ۽ ڪيئن لوهار جي ڇوڪري اهو ڏسڻ لاءِ اٿي هئي ته اهي ڪير آهن: هن انهن ٻنهي کي فوري طور سڃاڻي ورتو. ۽ هن ڏٺو ته اهو ماڻهو—جيڪو هيٺ ڪلف هو، ڪيس پڪ هئي: ڪو به ڪيس سڃاڻڻ ۾ غلطي نٿو ڪري سگهي—هن سندس پيءُ جي

هٽ ۾ ادائگي لاءِ هڪ سونو سڪو (sovereign) رکيو هو. عورت پنهنجي چهري تي شال ويڙهي هئي، پر جيئن ته هن پاڻي پيئڻ جي خواهش ڪئي هئي، پاڻي پيئڻ وقت اها پويان ڪِسڪي وئي هئي، ۽ هن کيس بلڪل صاف ڏٺو هو. جڏهن اهي اڳتي وڌيا ته هيٺ ڪلف ٻئي لغام پڪڙيا هئا، ۽ انهن پنهنجو رخ ڳوٺ کان پري رکيو. ۽ ايتري تيزيءَ سان ويا جيترو اهي خراب رستا اجازت ڏين پيا. ڇوڪريءَ پنهنجي پيءُ کي ڪجھ نہ ٻڌايو. پر هن اڄ صبح سڃي گيمرتن ۾ اها ڳالھ پکيڙي ڇڏي هئي.“

مان رڳو رسمن ڊوڙي وڃي ازابيلا جي ڪمري ۾ ليئو پاتو. ۽ واپس اچي مون نوڪرياڻيءَ جي ڳالھ جي تصديق ڪئي. مسٽر لنٽن بستري جي پرسان پنهنجي سيٽ ٻيهر وٺي چڪو هو. منهنجي ٻيهر اندر اچڻ تي هن پنهنجون اکيون مٿي ڪيون. منهنجي خالي چهري جو مطلب سمجهي ورتو. ۽ ڪو حڪم ڏيڻ يا ڪو لفظ ڳالهائڻ کانسواءِ اکيون هيٺ ڪري ڇڏيائين. ”ڇا اسان کي ڪيس پکڙڻ ۽ واپس آڻڻ لاءِ ڪي قدم کڻڻ گھرجن؟“ مون پڇيو. ”اسان کي ڇا ڪرڻ گھرجي؟“ ”هوءَ پنهنجي مرضيءَ سان وئي آهي،“ مالڪ جواب ڏنو. ”جيڪڏهن هوءَ چاهي ٿي ته وڃڻ سندس حق هو. هاڻي ان بابت مون کي وڌيڪ پريشان نہ ڪر. هينئر کان پوءِ هوءَ رڳو نالي جي منهنجي پيئڻ آهي: ان ڪري نہ ته مان کيس ڇڏي رهيو آهيان، پر ان ڪري جو هن مون کي ڇڏي ڏنو آهي.“ ۽ ان موضوع تي هن رڳو ايترو ئي چيو: هن ان بابت وڌيڪ هڪ به سوال نہ ڪيو، يا ڪنهن به طرح سندس ذڪر نہ ڪيو، سواءِ ان جي ته مون کي حڪم ڏنائين ته گھر ۾ سندس جيڪا به ملڪيت آهي اها سندس نئين گھر موڪلي ڇڏيان، جتي به اهو هجي، جڏهن مون کي ان جي خبر پوي.

باب تيرهون

ٻن مهينن تائين اهي فراري غائب رهيا، انهن ٻن مهينن ۾ مسز لنڊن ان بدترين صدمي کي منهن ڏنو ۽ ان تي ضابطو آندو جنهن کي دماغي بخار (brain fever) چيو ويندو هو. کا بہ ماءُ پنهنجي اڪيلي ٻار جي ايتري لڳن سان سار سنڀال نہ ڪري سگهي ها جيتري ايدگر هن جي ڪئي هئي. ڏينهن رات هو سجاڳ رهندو هو ۽ انهن سيني تڪليفن کي صبر سان برداشت ڪندو هو جيڪي چڙچڙي اعصابي ۽ ڪمزور ذهن سبب پيدا ٿيندڙيون هيون. ۽ جيتوڻيڪ ڪينٽ تبصرو ڪيو هو تہ جيڪو ڪجهہ هو قبر مان بچائي رهيو آهي اهو سندس ان سنڀال جو بدلو رڳو مستقبل جي مسلسل پريشانيءَ جو ذريعو بڻجي ڏيندو—حقيقت ۾ سندس صحت ۽ طاقت رڳو انسانيت جي هڪ تباهہ ٿيل ڍانچي کي بچائڻ لاءِ قربان ٿي رهي هئي—پر جڏهن ڪيٿرين جي زندگي خطري کان ٻاهر قرار ڏني وئي تہ سندس شڪرگزاري ۽ خوشيءَ جي ڪا حد نہ رهي هئي. ۽ هو ڪلاڪن جا ڪلاڪ سندس پرسان ويٺو رهندو هو. سندس جسماني صحت جي آهستي آهستي واپسيءَ کي ڏسندو هو. ۽ پنهنجي پرامید سوچن کي ان خيال سان خوش ڪندو هو تہ سندس ذهن بہ واپس پنهنجي صحيح توازن تي اچي ويندو. ۽ هوءَ جلدي مڪمل طور تي پنهنجي اڳوٽي حالت ۾ اچي ويندي.

پهرين پيرو جڏهن هوءَ پنهنجي ڪمري کان ٻاهر نڪتي تہ اهو اينڊرمارچ جي شروعات هئي. مسٽر لنڊن صبح جو سندس وهاٽي تي سونهري رنگ جي زعفراني گلن (crocuses) جو هڪ مُٺ رکيو هو. سندس اک جيڪا گهٽي وقت کان خوشيءَ جي ڪنهن بہ چمڪ کان اڻ واقف هئي، جاڳڻ مهل انهن تي پئي، ۽ جيئن ئي هن انهن کي شوق سان گڏ ڪيو تہ اها خوشيءَ مان چمڪي اٿي.

”هائتس تي سڀ کان پهرين اهي گل ڦٽندا آهن،“ هن خوشيءَ مان رڙ ڪئي. ”اهي مون کي برف پگهاريندڙ نرم هوائن، گرم چمڪندڙ سج، ۽ لڳ ڀڳ ڳري ويل برف جي ياد ٿا ڏيارين. ايڊگر، ڇا ڏکڻ جي هوا ناهي گهُلي رهي، ۽ ڇا برف تقريباً ختم ناهي ٿي وئي؟“

”هتي هيٺ برف بلڪل ختم ٿي وئي آهي، پياري،“ سنڊس مڙس جواب ڏنو. ”۽ مون کي پهاڙن جي سڄي قطار تي رڳو ٻه ايڇا داغ پيا نظر اچن: آسمان نيرو آهي، طوطا ڳائي رهيا آهن، ۽ سمورا واهه ۽ ندين ڪنارن تائين پريل آهن. ڪيٽرين، گذريل بهار ۾ هن وقت، مان توکي هن ڇت هيٺان ڏسڻ لاءِ تڙپي رهيو هئس. هاڻي، منهنجي خواهش آهي ته تون انهن پهاڙن تي هڪ يا ٻه ميل مٿي هجين: هوا ايڏي مني پئي لڳي جو مون کي لڳي ٿو ته اها توکي صحتياب ڪري ڇڏيندي.“

”مان اتي هاڻي رڳو هڪ پيرو ٻيهر ويندیس،“ ان بيمار عورت چيو. ”۽ پوءِ تون مون کي ڇڏي ڏيندين، ۽ مان هميشه لاءِ اتي ئي رهجي ويندیس. ايندڙ بهار ۾ تون ٻيهر مون کي هن ڇت هيٺان ڏسڻ لاءِ تڙپندين، ۽ تون ماضيءَ ڏانهن ڏسي سوچيندين ته تون اڄ ڪيڏو خوش هئين.“

لنڊن مڙس پنهنجي بيحد مهربان پيار جي برسات ڪئي، ۽ پنهنجي پيارن لفظن سان کيس خوش ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي، پر، انهن گلن کي بي دليءَ سان ڏسندي، هن ڳوڙهن کي پنهنجي پلڪن تي جمع ٿيڻ ۽ پنهنجي ڳلن تان بغير ڪنهن پرواهه جي وهڻ ڏنو. اسان ڄاڻندا هئاسين ته هوءَ واقعي بهتر هئي، ۽، تنهنڪري، اسان اهو فيصلو ڪيو ته هڪ ئي جاءِ تي گهٽي وقت تائين بند رهڻ سبب سنڊس هيءَ اداسي پيدا ٿي آهي، ۽ جڏهن مٽائڻ سان اها ڪجهه حد تائين ختم ٿي سگهي ٿي. مالڪ مون کي حڪم ڏنو ته ڪيترن ئي هفتن کان ويران پيل پارلر ۾ باهه ٻاريان، ۽ دريءَ وٽ سڄ جي روشنيءَ ۾ هڪ

آرامده ڪرسي رکان، ۽ پوءِ هو ڪيس هيٺ وٺي آيو. ۽ هوءَ گهٽي دير تائين ويهي ان وٽندڙ گرميءَ جو مزو وٺندي رهي. ۽ جيئن اسان کي اميد هئي، پنهنجي چوڏاري موجود شين کي ڏسي سندس طبيعت بحال ٿي: جيڪي شيون، جيتوڻيڪ سڃاتل هيون، پر سندس ان ناپسنديده بيماريءَ واري ڪمري جي اداس يادن کان آجون هيون. شام تائين هوءَ ڏاڍي ٽڪل لڳي رهي هئي؛ پر ڪو به دليل ڪيس واپس ان ڪمري ۾ وڃڻ تي راضي نه ڪري سگهيو. ۽ مون کي سندس لاءِ پارلر جي صوفي کي ئي بستري ۾ تبديل ڪرڻو پيو. جيستائين ڪو پيو ڪمرو تيار نه ٿئي. ڏاڪڻيون چڙهڻ ۽ لهڻ جي ٽڪاوٽ کان بچڻ لاءِ، اسان هي ڪمرو تيار ڪيو. جتي توهان هينئر ليٽيل آهيو—جيڪو پارلر واري ساڄي منزل تي آهي؛ ۽ هوءَ جلدي ايتري طاقتور ٿي وئي جو ايڊگر جي ٻانهن تي ٽيڪ ڏيئي هڪ ڪمري مان ٻئي تائين هلي سگهي پئي. آهه، مون پاڻ سوچيو ته، هوءَ شايد صحتياب ٿي وڃي، ڇو ته سندس ايتري سار سنيال جيڪا ٿي رهي هئي. ۽ ان جي خواهش ڪرڻ جا ٻه سبب هئا، ڇاڪاڻ ته سندس زندگيءَ تي هڪ ٻئي جي زندگيءَ جو دارومدار هو: اسان کي اميد هئي ته ڪجهه ئي وقت ۾ مسٽر لنٽن جي دل خوش ٿي ويندي، ۽ هڪ وارث جي پيدا ٿيڻ سان سندس زمينون ڪنهن ڏارئي جي قبضي مان محفوظ ٿي ويندیون.

مون کي اهو ٻڌائڻ گهرجي ته ازابيلا پنهنجي وڃڻ جي اٽڪل ڇهن هفتن کانپوءِ، پنهنجي پاءُ ڏانهن هڪ ننڍڙو خط موڪليو هو. جنهن ۾ هيٺ ڪلف سان سندس شاديءَ جو اطلاع هو. اهو ڏاڍو رکو ۽ ٽڏو لڳي رهيو هو؛ پر ان جي هينان پينسل سان هڪ غير واضح معافي، ۽ مهربان يادگيري ۽ صلح جي منٽ لکيل هئي، جيڪڏهن سندس قدم ڪيس ناراض ڪيو هجي: هن اهو به لکيو هو ته ان وقت هوءَ مجبور هئي، ۽ هاڻي جڏهن اهو ٿي چڪو آهي، ته ان کي ختم ڪرڻ سندس وس ۾ ناهي. لنٽن ان جو ڪو جواب نه ڏنو. منهنجي خيال ۾، ۽، بن هفتن کانپوءِ، مون کي هڪ ڏڪهو خط مليو. جيڪو مون کي عجيب لڳو. ڇو

ته اهو هڪ اهڙي ڪنوار جي قلم مان لکيل هو جيڪا ايا هني مون تان موتي هئي. مان اهو توکي پڙهي ٻڌايان: ڇو ته مون اهو ايا تائين سنڀالي رکيو آهي. مئلن جي ڪا به نشاني قيمتي هوندي آهي، جيڪڏهن هو جيئري اهميت وارا هجن.

پياري ايلن، اهو ائين شروع ٿئي ٿو—مان ڪالهه رات ودرنگ هائٽس آيس، ۽ پهريون پيرو ٻڌم ته ڪيٿرين ڏاڍي بيمار رهي آهي، ۽ ايا تائين آهي. منهنجي خيال ۾ مون کي ڪيس نه لکڻ گهرجي، ۽ منهنجو پاڻ يا ته ڏاڍو ڪاوڙيل آهي يا ايڏو پريشان جو جيڪو ڪجهه مون ڪيس موڪليو ان جو جواب نه ڏيندو. پوءِ به، مون کي ڪنهن نه ڪنهن کي ته لکڻو آهي، ۽ مون وٽ رڳو تنهنجي ئي چونڊ بچي آهي.

ايڊگر کي ٻڌائجانءِ ته مان سندس چهرو هڪ پيرو ٻيهر ڏسڻ لاءِ سڄي دنيا ڏيڻ لاءِ تيار آهيان—ته منهنجي دل ان کي چڏڻ کان چوويهه ڪلاڪن اندر ئي ٽرش ڪراس گرينج ڏانهن موٽي وئي هئي، ۽ ان وقت به اتي ئي آهي، هن لاءِ، ۽ ڪيٿرين لاءِ گرم جذبن سان پريل! پر مان ان جي پويان وجي نٿي سگهان—(اهي لفظ هينان ليک ڏنل آهن)—انهن کي منهنجي اميد نه رکڻ گهرجي، ۽ اهي جيڪو نتيجو ڪيڻ چاهين ڪيي سگهن ٿا؛ پر ان ڳالهه جو خيال رکن ته، منهنجي ڪمزور ارادي يا پيار جي ڪوٽ تي ڪو به الزام نه هڻن.

خط جو باقي حصو رڳو تنهنجي لاءِ آهي. مان توکان به سوال پڇڻ چاهيان ٿي: پهريون آهي،—جڏهن تون هتي رهندي هئينءَ ته تو انساني فطرت جي عام همدرديءَ کي ڪيئن بچائي رکيو هو؟ مان پنهنجي چوڌاري ڪنهن به اهڙي جذبي کي سچاڻي نٿي سگهان جيڪو هتان جا ماڻهو مون سان ونڊيندا هجن.

ٻئي سوال ۾ مون کي ڏاڍي دلچسپي آهي: اهو هي آهي—ڇا مسٽر هيٿ ڪلف هڪ انسان آهي؟ جيڪڏهن ائين آهي، ته ڇا هو چريو آهي؟ ۽ جيڪڏهن نه، ته ڇا هو ڪو شيطان آهي؟ مان هي سوال پڇڻ جا سبب نه ٻڌائيندس: پر مان توکان منٿ ٿي ڪريان ته جيڪڏهن تون ڪري سگهين ته مون کي سمجهاءِ ته مون ڪنهن شيءِ سان شادي ڪئي آهي: يعني، جڏهن تون مون سان ملڻ اچين: ۽ تو کي ضرور اچڻو آهي، ايلن، تمام جلدي. لکجانءِ نه، پر اچجانءِ، ۽ مون لاءِ ايڊگر کان ڪجهه وڌي اچجانءِ.

هاڻي، تون ٻڌندينءَ ته منهنجي نئين گهر ۾ منهنجي آجيان ڪيئن ٿي آهي، جيئن مون کي هائٽس بابت تصور ڪرڻ تي مجبور ڪيو ويو آهي. مان پاڻ کي وندرائڻ لاءِ ئي ٻاهرين سڪون جي ڪوٽ جهڙن موضوعن تي ڏيان ڏيندي آهيان: اهي ڪڏهن ٻه منهنجي سوچن تي حاوي نٿا ٿين، سواءِ ان وقت جي جڏهن مان انهن کي ياد ڪندي آهيان. مان خوشيءَ سان ڪلان ۽ نچان ها، جيڪڏهن مون کي خبر پوي ها ته سندن غير موجودگي ئي منهنجين تڪليفن جو ڪل حصو آهي، ۽ باقي سڀ ڪجهه هڪ غير فطري خواب هو!

سج گرينج جي پويان لهي چڪو هو جڏهن اسين پهاڙن (moors) ڏانهن مڙياسين: ان مان، مون اندازو لڳايو ته ڇهه وڳا هوندا، ۽ منهنجو ساٿي اڃ ڪلاڪ لاءِ بيهي رهيو ته جيئن پارڪ، ۽ باغن، ۽، شايد، ان جاءِ جو جيترو ٿي سگهي چڱيءَ طرح جائزو وڌي سگهي: تنهنڪري جڏهن اسين فارم هائوس جي پڪي اڳڻ ۾ لٿاسين ته اونداهي ڇانئجي چڪي هئي، ۽ تنهنجو پراڻو ساٿي نوڪر، جوزف، هڪ ٻرندڙ ميڙ بتيءَ جي روشنيءَ ۾ اسان جي آجيان لاءِ ٻاهر آيو. هن اهو ڪم اهڙي طريقي سان ڪيو جنهن جو سڄو سهرو هن ڏانهن ئي وڃي ٿو. سندس پهريون ڪم اهو هو ته هن پنهنجي روشنيءَ کي منهنجي چهري جي برابر ڪيو، بيڇڙائيءَ سان اکيون ٽيڙيون ڪيائين، پنهنجو هينيون

چپ ٻاهر ڪڍيائين، ۽ منهن ڦيري هليو ويو. پوءِ هن ٻئي گهوڙا ڪنيا، ۽ انهن کي اصطبل ڏانهن وٺي ويو. ۽ ٻاهرئين گيٽ کي تالو هڻڻ لاءِ ٻيهر آيو. جڏ ته اسين ڪنهن قديم قلعي ۾ رهندا هجون.

هيٺ ڪلف ساڻس ڳالهائڻ لاءِ ترسيو. ۽ مان رڌڻي ۾ داخل ٿيس—هڪ اونداهو، گندو غار، مون کي پڪ آهي تون ان کي سجاڻي نه سگهندين، اهو تنهنجي وڃڻ کانپوءِ ايترو بدلجي چڪو آهي. ٻاهر وڻ هڪ بدمعاشن جهڙو ٻار ٻينو هو. جنهن جا عضوا مضبوط ۽ ڪپڙا گندا هئا، جنهن جي اکين ۽ وات وٽان ڪيٽرين جي جهلڪ پئي آئي.

"هي ايڊگر جو قانوني پائٽيو آهي،" مون سوچيو— "هڪ لحاظ کان منهنجو ٻه، مون کي هٿ ملائڻ گهرجي، ۽—ها—مون کي ڪيس چمڻ گهرجي. شروعات ۾ هڪ سٺي سمجهه پيدا ڪرڻ صحيح رهندو."

مان ويجهو ويس، ۽، سندس گول مٽول هٿ کي پڪڑڻ جي ڪوشش ڪندي، چيم— "تون ڪيئن آهين، منهنجا پيارا؟" هن ڪنهن اهڙي عجيب ٻولي ۾ جواب ڏنو جيڪا مون کي سمجهه ۾ نه آئي. "ڇا تون ۽ مان دوست ٿيڻ جا ناسين، هيريٽن؟" ڳالهائڻ جي اها منهنجي ٻي ڪوشش هئي.

ان جي بدلي ۾ مون کي هڪ گار، ۽ ڏمڪي ملي ته جيڪڏهن مان اتان نه ويس ته هو ٽراتلر (ڪتي) کي مون تي ڇڏي ڏيندو. "هي، ٽراتلر، ڇوڪرا!" ان نندڙي ظالم سرگوشي ڪئي، ۽ هڪ ڪنڌ مان ننڍاکڙي بل ڏاگ کي جاڳايائين. "هاڻي، ڇا تون هلي ويندين؟" هن حڪم واري انداز ۾ پڇيو.

منهنجي زندگيءَ جي پيار مون کي سندس ڳالهه مڃڻ تي مجبور ڪيو. مان چائنڊ پار ڪري ٻاهر ويجي ٻيٺيس تہ جيئن ٻيا اندر اچن. مسٽر هيٽ ڪلف ڪٽي ٻہ نظر نہ پئي آيو. ۽ جوزف، جنهن جي پويان مان اصطبل تائين وئي هئس، ۽ ڪيس مون سان گڏ اندر هلڻ جي گذارش ڪئي هئي، ان مون ڏانهن گهورڻ ۽ پاڻ سان پڙ پڙ ڪرڻ ڪانپوءِ پنهنجو نڪ موڙيو ۽ جواب ڏنائين— "ميمر! ميمر! ميمر! ڇا ڪنهن عيسائي ماڻهوءَ ڪڏهن اهڙي ڳالهه ٻڌي آهي؟ نخرن سان چهاڙ! مان ڪيئن ٻڌايان تہ تون ڇا پئي چوين؟"

"مان چوان ٿي تہ، منهنجي خواهش آهي تہ تون مون سان گڏ گهر اندر هلين!" مون رڙ ڪئي، ڪيس ٻوڙو سمجهندي، پر سندس بدتميزيءَ تي سخت بيزاري محسوس ڪندي. "مان نہ ويندس! مون وٽ ٻيا ٻہ ڪم آهن،" هن جواب ڏنو. ۽ پنهنجو ڪم جاري رکيو. ان دوران پنهنجا ڏند پيهندو رهيو. ۽ منهنجي لباس ۽ چهري جو انتهائي حقارت سان جائزو ونندو رهيو (لباس تہ گهٽو ئي شاندار هو. پر چهرو يقيناً اوترو ئي اداس هو جيترو هو چاهي پيو).

مان اڳڻ جو چڪر هڻي، هڪ ننڍي دروازي کان ٽيندي، هڪ ٻئي دروازي وٽ پهتس، جنهن کي مون کڙڪائڻ جي همت ڪئي. ان اميد سان تہ شايد ڪو وڏيڪ شريف نوڪر ٻاهر اچي. ٿوري دير جي انتظار کانپوءِ، اهو هڪ ڊگهي، سنهي ماڻهوءَ کوليو. جنهن جي ڳچيءَ ۾ ڪو رومال نہ هو. ۽ باقي ٻہ ڏاڍي گندي حالت ۾ هو. سندس نقش گهاٽن ۽ ڪليل وارن ۾ لڪل هئا جيڪي سندس ڪلهن تائين لٽڪيل هئا. ۽ سندس اکيون ٻہ ڪنهن پوت ٻٽيل ڪيٽرين جي اکين جهڙيون هيون جن جي سموري خوبصورتي تباهہ ٿي چڪي هجي.

”تنهنجو هتي ڪهڙو ڪم آهي؟“ هن خوفناڪ انداز ۾ پڇيو. ”تون ڪير آهين؟“
”منهنجو نالو ازابيلا لنڊن هو“ مون جواب ڏنو. ”توهان مون کي اڳ ڏٺو آهي، سائين.
منهنجي تازو مسٽر هيٿ ڪلف سان شادي ٿي آهي، ۽ هو مون کي هتي وٺي آيو آهي—
منهنجي خيال ۾ توهان جي اجازت سان.“ ”ڇا هو واپس آيو آهي، پوءِ؟“ ان اڪيلي
شخص ڪنهن بکايل بگھڙ وانگر گھوريندي پڇيو.

”ها—اسين اڃا هينئر ئي آيا آهيون،“ مون چيو. ”پر هو مون کي رڌڻي جي دروازي تي
ڇڏي ويو، ۽ جڏهن مون اندر وڃڻ ٿي چاهيو. ته توهان جي ننڍڙي ڇوڪري اتي پهرو پئي
ڏنو. ۽ هن مون کي هڪ بل ڍاڳ جي مدد سان ڊيڄاري پڃائي ڪڍيو.“

”اهو سنو ٿيو جو ان جهنمي بدمعاش پنهنجو واعدو پاڻيو آهي!“ منهنجي مستقبل جي
ميزبان گجندي چيو. منهنجي پويان اونداهيءَ ۾ هيٿ ڪلف کي ڳولڻ جي اميد سان، ۽
پوءِ هو گارگند جي هڪ سلسلي، ۽ انهن ڏمڪين جي بڙبڙ ۾ گم ٿي ويو جيڪي هو ان
”شيطان“ جي دوکو ڏيڻ جي صورت ۾ ڪيس ڏئي ها.

مون کي ان ٻئي دروازي تي اچڻ جي ڪوشش تي پڇتاءُ ٿيو. ۽ منهنجي دل پئي چاهيو ته
سندس گاريون ختم ٿيڻ کان اڳ ئي لکي پڄي وڃان، پر ان کان اڳ جو مان پنهنجي
ارادي تي عمل ڪريان، هن مون کي اندر اچڻ جو حڪم ڏنو. ۽ دروازو بند ڪري ٻيهر تالو
هٽي ڇڏيائين. اتي هڪ وڏي باهه ٻري رهي هئي، ۽ ان وڏي ڪمري ۾ رڳو اها ئي روشني
هئي، جنهن جو فرش هڪ ئي جهڙو سرمئي ٿي چڪو هو، ۽ اهي چمڪندڙ تامي جا ٽانڊا
جيڪي منهنجي ننڍپڻ ۾ منهنجي ڏيان ڇڪائيندا هئا، اهي به مٽي ۽ ڪارنهن سبب
اونداهيءَ ۾ گم ٿي ويا هئا. مون پڇيو ته ڇا مان نوڪرياڻيءَ کي سڏي سگھان ٿي، ته جيئن
هوءَ مون کي ٻيڊ روم ڏانهن وٺي وڃي! مسٽر ارنشا کي به جواب ڏيڻ مناسب نه سمجهيو.

هو پنهنجي کيسن ۾ هٿ وجهي هيڏانهن هوڏانهن گهمندو رهيو. ظاهري طور تي منهنجي موجودگيءَ کي مڪمل طور تي وساري ويٺو. ۽ سندس پريشاني يقيناً ايڏي گهري هئي، ۽ سندس سمورو روپ ايڏو تہ انسانن کان بيزار لڳي رهيو هو. جو مون ۾ ڪيس پيهر تنگ ڪرڻ جي همت نہ ٿي.

توکي حيرت نہ ٿيندي، ايلن، تہ مون کي ان غير مهمان نواز چلهي تي اڪيلائيءَ کان بہ بدتر حالت ۾ ويهندي ڏاڍي اداسي محسوس ٿي رهي هئي، ۽ مون کي ياد اچي رهيو هو تہ چار ميل پري منهنجو اهو پيارو گهر آهي جتي دنيا ۾ منهنجي پيار جا اڪيلا ماڻهو رهن ٿا، ۽ انهن چئن ميلن جي بدران هڪ تہ ڪو وڏو سمنڊ اسان جي وچ ۾ اچي ويو هو: مان انهن کي پار نٿي ڪري سگهيس! مون پنهنجو پاڻ کان پڇيو—مان تسليءَ لاءِ ڪيڏانهن وڃان؟ ۽—ياد رکجانءِ تہ ايڊگر، يا ڪيٿرين کي نہ ٻڌائجانءِ—ٻين سيني ڏکن کان مٿي، هي ڏک سڀ کان وڏو هو: اها مايوسي تہ ڪوبہ اهڙو ناهي جيڪو هيٺ ڪلف خلاف منهنجو ساٿ ڏئي سگهي يا ڏيڻ چاهي! مون ودرنگ هائٽس ۾ پناهہ لڳ پڳ خوشيءَ سان ورتي هئي، ڇو تہ ان انتظام سبب مان ساٿس گڏ اڪيلو رهڻ کان محفوظ هئس؛ پر ڪيس خبر هئي تہ اسين ڪهڙن ماڻهن جي وچ ۾ وڃي رهيا آهيون، ۽ ڪيس سندن مداخلت جو ڪوبہ ڊپ نہ هو.

مان ويٺي هڪ اداس وقت بابت سوچيندي رهيس: گهڙيال اٽ، ۽ پوءِ نائين جا ڏڪ هنيا، ۽ منهنجو ساٿي ايا تائين هيڏانهن هوڏانهن گهمي رهيو هو. سندس مٿو سيني تي جهڪيل هو. ۽ مڪمل خاموش هو. سواءِ ان جي تہ ڪڏهن ڪڏهن ڪوسڏڪو يا درد پري رڙ سندس واتان نڪري ويندي هئي. مون گهر ۾ ڪنهن عورت جو آواز ٻڌڻ جي ڪوشش ڪئي، ۽ ان وچ واري وقت کي جهنگلي پيچتائن ۽ اداس اڳڪٿين سان پريو.

جيڪي، آخرڪار، نہ روڪي سگھڻ جيتري سڏڪن ۽ روئڻ جي صورت ۾ ظاهر ٿيون.
مون کي احساس ئي نہ هو تہ مان ايڏي ڪليل نموني سان روئي رهي هئس، جيستائين ارنشا پنهنجي نپيل تپيل قدمن سان منهنجي سامهون نہ بيٺو ۽ نئين جاڳيل حيرانگيءَ سان مون ڏانهن نهارڻ لڳو. سندس بحال ٿيل توجهہ جو فائدو ونندي، مون رڙ ڪئي—"مان پنهنجي سفر کان ٿڪجي پئي آهيان، ۽ مان سمهڻ چاهيان ٿي! نوڪرياڻي ڪٿي آهي؟ مون کي سندس ڏس ڏيو. ڇو تہ هوءَ مون وٽ نہ ايندي!"

"اسان وٽ ڪا نوڪرياڻي ناهي،" هن جواب ڏنو. "توکي پنهنجو ڪم پاڻ ڪرڻو پوندو!"
"پوءِ مان ڪٿي سمهان؟" مون سڏڪا ڀريندي چيو. مان ٿڪاوٽ ۽ بيچارگيءَ جي بار هيٺان دٻيل هجڻ سبب، پنهنجي خودداريءَ جي خيال کان بہ مٿي هئس. "جوزف توکي هيٺ ڪلف جو ڪمرو ڏيکاريندو،" هن چيو. "اهو دروازو کول—هو ان ۾ آهي."

مان سندس ڳالهہ مڃڻ واري هئس، پر هن اوچتو مون کي روڪيو. ۽ ڏاڍي عجيب لهجي ۾ چيائين—"مهرباني ڪري پنهنجي دروازي کي تالو هڻجانءِ، ۽ ان جو ڪڙو بہ چاڙهجانءِ—اهو وسارجانءِ نہ!" "ٺيڪ آهي!" مون چيو. "پر ڇو، مسٽر ارنشا؟" مون کي ڇاڻي واڻي پاڻ کي هيٺ ڪلف سان گڏ بند ڪرڻ جو خيال پسند نہ آيو هو.

"هيڏانهن ڏس!" هن پنهنجي واسڪوٽي مان هڪ عجيب طريقي سان ٺهيل پستول ڪڍيندي چيو. جنهن جي نالي (barrel) سان هڪ ٻہ ڌاريو ڪلندڙ چاقو (spring knife) ڳنڍيل هو. "هي هڪ مايوس ماڻهوءَ لاءِ وڏي لالچ آهي، ڇا ناهي؟ مان پاڻ کي هر رات هي ڪٽي مٽي ويڃڻ، ۽ سندس دروازو چيڪ ڪرڻ کان روڪي نٿو سگھان.
جيڪڏهن هڪ پيرو مون کي اهو ڪليل ملي ويو تہ سندس ڪم تمام آهي. مان هميشہ ائين ڪندو آهيان. جيتوڻيڪ هڪ منٽ اڳ مان اهي سڀ سبب ياد ڪري رهيو هوندو

آهيان جيڪي مون کي ائين ڪرڻ کان روڪين: اهو ڪو شيطان آهي جيڪو مون کي مجبور ڪري ٿو تہ مان ڪيس ماري پنهنجا ئي منصوبا تباهہ ڪريان. تون پنهنجي پيار خاطر جيترو وقت ٿي سگهي ان شيطان سان وڙهندي رهہ، پر جڏهن وقت آيو تہ جنت جا سيئي فرشتہ بہ ڪيس بچائي نہ سگهندا!"

مون ان هٿيار کي تجسس سان ڏٺو. مون کي هڪ خوفناڪ خيال آيو: جيڪڏهن اهو هٿيار مون وٽ هجي تہ مان ڪيڏي طاقتور ٿي ويندیس! مون اهو سندس هٿ مان ورتو، ۽ ان جي بليڊ کي ڇهيو. هو منهنجي چهري تي هڪ لمحي لاءِ آيل تاثر کي ڏسي حيران رهجي ويو: اهو خوف نہ هو، اها خواهش (لالچ) هئي. هن جلديءَ سان پستول واپس کسي ورتو، چاقو بند ڪيو، ۽ ان کي واپس لڪائي ڇڏيو.

"مون کي پرواهہ ناهي جيڪڏهن تون کيس ٻڌائين،" هن چيو. "کيس خبردار ڪري ڇڏ، ۽ سندس لاءِ پهرو ڏي. مان ڏسان ٿو توکي خبر آهي تہ اسان جي وچ ۾ ڪهڙا لاڳاپا آهن: سندس خطرو توکي حيران نٿو ڪري." "هيٿ ڪلف تو سان چا ڪيو آهي؟" مون پڇيو. "هن تنهنجي ڪهڙي اهڙي حق تلفي ڪئي آهي، جيڪا هن خوفناڪ نفرت کي صحيح ثابت ڪري؟ چا اهو وڏيڪ عقلمندي نہ هوندي تہ ڪيس گهر ڇڏڻ جو چئجي؟"

"نہ!" ارنشا گجندي چيو. "جيڪڏهن هن مون کي ڇڏي ويڙ جي آڇ ڪئي، تہ هو مئل ماڻهو هوندو: ڪيس اها ڪوشش ڪرڻ لاءِ راضي ڪر، ۽ تون هڪ قاتلاڻي هوندي! چا مان پنهنجو سپ ڪجهہ وڃائي ويهان، بغير ڪنهن واپسيءَ جي اميد جي؟ چا هيريٽن هڪ پينو (فقير) ٻڌجي ويندو؟ اوهہ، لعنت هجي! مان پنهنجو سپ ڪجهہ واپس ونندس، ۽ مان سندس سون بہ ونندس، ۽ پوءِ سندس رت، ۽ جهنم سندس روح ونندو! ان مهمان سان اهو اڳ کان ڏهہ پيرا وڏيڪ ڪارو ٿي ويندو!"

تو مون کي پنهنجي پراٹي مالڪ جي عادتن کان آگاهه ڪيو آهي، ايلن. هو يقيناً چريائپ جي ڪناري تي بينو آهي: گهٽ ۾ گهٽ ڪالهه رات ته هو ائين ئي هو. مان سندس ويجهو هئڻ تي ڏکي رهي هئس، ۽ مون کي ان نوڪر جي بدتميزي سندس پيٽ ۾ وڌيڪ قابل برداشت لڳي. هن هاٹي ٻيهر پنهنجو بيچين گهمڻ شروع ڪيو. ۽ مون ڪڙو ڪوليو ۽ پوءِ رڌٹي ۾ ويس. جوزف باهه مٿان جهڪيو پيو هو. ۽ ان جي مٿان لٽڪيل هڪ وڏي ٽانوَ ۾ ڏسي رهيو هو. ۽ پرسان ئي بينچ تي دليپ جو هڪ ڪاٹ جو پيالو رکيل هو. ٽانوَ ۾ موجود شيءِ ابرڻ لڳي، ۽ هن پيالو هٹ ۾ ڪڍڻ لاءِ ڦيرايو. مون اندازو لڳايو ته اها تياري شايد اسان جي رات جي مانيءَ لاءِ هئي، ۽ بکي هجڻ سبب، مون فيصلو ڪيو ته اها ڪائڻ جي لائق هجڻ گهرجي. تنهنڪري، زور سان رڙ ڪندي، "مان دليو ناهيندس!" مون اهو ٽانوَ سندس پهچ کان پري ڪيو. ۽ پنهنجي ٽوپي ۽ سواري وارا ڪپڑا لاهڻ لڳيس. "مسٽر ارنشا،" مون ڳالهه جاري رکندي چيو. "مون کي حڪم ڏنو آهي ته مان پنهنجو ڪم پاڻ ڪريان: مان ائين ئي ڪندیس. مان توهان جي وچ ۾ مالڪياٹي ٻڌجي نه ويهندیس، چون‌ه مان بک مري وڃان."

"خدايا!" هن ويهندي، ۽ پنهنجي گوڏي کان پير تائين پنهنجي ڏاريدار جرابن کي مهٽيندي بڙبڙ ڪئي. "جيڪڏهن هاٹي نوان حڪم هلڻا آهن—جڏهن ته مان مس ہن مالڪن جو عادي ٿيو هئس، ۽ جيڪڏهن هاٹي مون تي ڪا مالڪياٹي مڙهي ويڄي آهي، ته لڳي ٿو هاٹي هتان ويڃڻ جو وقت اچي ويو آهي. مون ڪڏهن به نه سوچيو هو ته مان اهو ڏينهن ڏسندس جو مون کي اها پراٹي جاءِ ڇڏٹي پوندي—پر مون کي پڪ آهي ته اهو ڏينهن ويجهو آهي!"

سندس ان روئڻ پٽڻ تي مون کي ڏيان نہ ڏنو: مان تيزيءَ سان ڪم تي لڳي ويس. ۽ اهو وقت ياد ڪري ٽڏو ساهہ ڪڍي لڳيس جڏهن اهو سپ ڪجهہ هڪ مزيدار ڪل پوڳ هوندو هو. پر مون کي جلدي ان ياد کي پڇائڻ تي مجبور ٿيڻو پيو. ماضي جي خوشين کي ياد ڪرڻ مون کي تڙپائي رهيو هو ۽ ان جو پاڇو نظر اچڻ جو جيترو وڌيڪ خطرو هو. اوتري ئي تيزيءَ سان ڊوئي ڦرندي رهي. ۽ اوتري ئي تيزيءَ سان دليي جون مُنيون پاڻيءَ ۾ ڪرڻ لڳيون. جوزف منهنجي رڌ پچاءَ جي ان طريقي کي وڌندڙ ڪاوڙ سان ڏسي رهيو هو.

"بس!" هن رڙ ڪئي. "هيريٽن، تون اڄ رات پنهنجو دليو نہ پيئندين: ان ۾ منهنجي مٺ جيڏن ڳنڍين کانسواءِ ڪجهہ نہ هوندو. بس، وري ساڳي ڳالهہ! جيڪڏهن مان تنهنجي جاءِ تي هجان ها تہ مان پيالو ئي اندر اڇلائي ڇڏيان ها! بس، هاڻي پاڻي ڪيڏي ڇڏ، ۽ تنهنجو ڪم پورو ٿي ويندو. ٺڪ، ٺڪ. اها تہ خدا جي مهرباني آهي جو ٿانوَ جو ترو ناهي ٽڪري ويو!"

مان ميجان ٿي تہ جڏهن اهو پيالن ۾ وڌو ويو تہ اهو ڏاڍو خراب ٽهيل هو. چار پيالا رکيا ويا هئا. ۽ ڊيريءَ مان تازي کير جو هڪ گيلن وارو جگ آندو ويو. جنهن کي هيريٽن پڪڙي ورتو ۽ ان جي کليل منهن مان پيئڻ ۽ هاريندو رهيو. مون اعتراض ڪيو. ۽ خواهش ظاهر ڪئي تہ ڪيس پنهنجو حصو ڪنهن مگ ۾ ڏنو وڃي. اهو چوندي تہ مان ان کير کي نٿي چکي سگهان جنهن سان ايتري گندي نموني سلوڪ ڪيو ويو هجي. ان پراٿي نقاد کي منهنجي ان نفاست تي سخت ڪاوڙ آئي: مون کي بار بار اهو يقين ڏياريندي تہ "اهو بار مون کان هر لحاظ کان بهتر" ۽ "هر لحاظ کان وڌيڪ صحتمند" آهي. ۽ حيران ٿيندي تہ مان ايڏو مغرور ٿيڻ جي همت ڪيئن پئي ڪريان. ان دوران، اهو معصوم بدمعاش پيئندو

رهيو. ۽ مون ڏانهن بغاوت سان گهورينڊو رهيو. جڏهن ته هو جڳ ۾ پنهنجي ڳِگ بہ هاري رهيو هو.

"مان پنهنجي رات جي ماني ٻئي ڪمري ۾ کائيندیس،" مون چيو. "ڇا توهان وٽ ڪا اهڙي جاءِ ناهي جنهن کي توهان پارلر چئي سگهو؟" "پارلر!" هن طنز ڪندي دهرائيو. "پارلر! نہ، اسان وٽ ڪو پارلر ناهي. جيڪڏهن توکي اسان جي صحبت پسند ناهي، ته مالڪ جي موجود آهي؛ ۽ جيڪڏهن توکي مالڪ پسند ناهي، ته اسين آهيون."

"پوءِ مان متي ويندیس،" مون جواب ڏنو. "مون کي ڪو ڪمرو ڏيکاريو." مون پنهنجو پيالو هڪ ٽري تي رکيو. ۽ مان پاڻ ڪجهہ وڌيڪ کير ونڊڻ ويس. وڏي بڙبڙ ڪندي، اهو شخص اٿيو ۽ متي ويندي مون کان اڳيان هلڻ لڳو: اسين متين ڪوٺين (garrets) تائين پهتاسين؛ هن ڪڏهن ڪڏهن ڪو دروازو کوليو. ته جيئن اسين انهن ڪمرن ۾ ڏسي سگهون جن وٽان گذري رهيا هئاسين.

"هي هڪ ڪمرو آهي،" هن آخر ڪار هڪ ڪنجين (hinges) تان لٽل ٽٽل تختي کي ڏکو ڏيندي چيو. "اهو ٿورو دليو ڪائڻ لاءِ ڪافي سنو آهي. اتي ڪنڊ ۾ ان (اناج) جي هڪ ٻوري پئي آهي، جيڪا ڪافي حد تائين صاف آهي؛ جيڪڏهن توکي پنهنجا شاندار ريشمي ڪپڑا گندا ٿيڻ جو ڊپ آهي، ته ان جي مٿان پنهنجو رومال وڇائي ڇڏجانءِ." اهو "ڪمرو" ڪنهن گودام جي خالي جاءِ جهڙو هو جنهن مان مالڪ (جوءَ جي شراب) ۽ اناج جي سخت بوءِ اچي رهي هئي؛ جن جون ڪيتريون ئي ٻوريون چوڌاري رکيل هيون، ۽ وچ ۾ هڪ وسيع، خالي جاءِ ڇڏيل هئي.

”چو ماڻهو“ مون کيس ڪاوڙ مان منهن ڏيندي رڙ ڪئي، ”هي سمهڻ جي جاءِ ناهي. مان پنهنجو بيبڙ روم ڏسڻ چاهيان ٿي.“ ”بيبڙ روم!“ هن مذاق واري لهجي ۾ دهرائيو. ”تون اهي سڀ بيبڙ روم ڏسندينءَ جيڪي هتي آهن—اهو پري وارو منهنجو آهي.“ هن ٻي ڪوٺيءَ ڏانهن اشارو ڪيو جيڪا پهرين کان رڳو ان ڳالهه ۾ مختلف هئي ته ان جون ديوارون وڏيڪ خالي هيون، ۽ ان جي هڪ ڪنڊ ۾ هڪ وڏو هيناهون، بغير پردي وارو بستر و هو، جنهن تي نيري (indigo) رنگ جي رلهي پيل هئي.

”مون کي تنهنجي ڪمري سان ڇا ڪرڻو آهي؟“ مون تکو جواب ڏنو. ”منهنجي خيال ۾ مسٽر هيٿ ڪلف گهر جي مٿين حصي تي نٿو رهي، ڇا رهي ٿو؟“ ”اوهه! ته توکي مسٽر هيٿ ڪلف جو ڪمرو ڪپي؟“ هن رڙ ڪئي، جڳ ڪيس ڪا نئين دريافت ملي هجي. ”ڇا تون اهو هڪدم نٿي چئي سگهينءَ؟ ۽ پوءِ، مان توکي ٻڌايان ها، بغير هن سڄي خوار ٿيڻ جي، ته اهو رڳو هڪڙو ئي آهي جيڪو تون نٿي ڏسي سگهين—هو هميشه ان کي تالو هڻي رکندو آهي، ۽ ڪو به ڪانسواءِ سندس پنهنجي ڪڏهن به ان ۾ نٿو وڃي.“

”توهان جو گهر ڏاڍو سنو آهي، جوزف،“ مان اهو چوڻ کان پاڻ کي روڪي نه سگهيس، ”۽ ان جا رهواسي به خوشگوار آهن؛ ۽ مان سمجهان ٿي ته دنيا جي سموري چريائپ جو نچوڙ منهنجي ذهن ۾ ان ڏينهن اچي ويو هو جڏهن مون پنهنجي قسمت انهن سان جوڙي هئي! بهرحال، اهو هن وقت اسان جو موضوع ناهي—هتي ٻيا به ڪمرا آهن. خدا جي واسطي جلدي ڪر، ۽ مون کي ڪنهن جاءِ تي ٽڪاءُ ڪرڻ ڏي!“

هن منهنجي ان منٽ جو ڪو جواب نه ڏنو. رڳو ضدي پٽي سان ڪاٽ جي ڏاڪڻين تان هيٺ لهڻ لڳو. ۽ هڪ ڪمري جي سامهون بيهي رهيو، جنهن جي اتي بيهڻ ۽ ان جي فرنيچر جي بهتر معيار مان مون اندازو لڳايو ته اهو سڀ کان بهترين ڪمرو هوندو. اتي

هڪ غاليچو هو—هڪ سنئو غاليچو، پر ان جي ڊزائين متيءَ ۾ لڪي وئي هئي؛ هڪ چلهو جنهن تي ڪاغذ جا ٽڪرا لٽڪيل هئا، جيڪي چٽي رهيا هئا؛ بلوط جي ڪاٺ جو هڪ خوبصورت بستر و جنهن تي ڪافي مهانگي ڪپڙي ۽ جديد طرز جا وڏا ٻاڙها پردا لڳل هئا؛ پر انهن کي ظاهر آهي ڏاڍي بي درديءَ سان استعمال ڪيو ويو هو: پردا پنهنجي ڇلن مان ٽٽل هئا ۽ جهالرن وانگر لٽڪي رهيا هئا، ۽ انهن کي سهارو ڏيڻ واري لوهہ جي سيخ هڪ پاسي کان وڃنگي ٿي وئي هئي، جنهن سبب ڪپڙو فرش تي گهلبو پئي ويو. ڪرسيون بہ خراب هيون، انهن مان ڪيتريون ئي سخت ٽٽل هيون؛ ۽ ديوارن جي پينلن ۾ وڏا ڪڏا پيل هئا. مان اندر وڃي ان تي قبضو ڪرڻ جو ارادو پڪو ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهي هئس، تہ منهنجي بيوقوف رهبر (جوزف) اعلان ڪيو— "هي مالڪ جو ڪمرو آهي." منهنجي رات جي ماني ان وقت تائين ٽڏي ٿي چڪي هئي، منهنجي بک ختم ٿي وئي هئي، ۽ منهنجو صبر جواب ڏئي چڪو هو. مون فوري طور تي پناهہ جي جاءِ ۽ آرام جو بندوبست ڪرڻ جو ضد ڪيو.

"جهنم ۾ ڪٿي؟" ان مذهبي پوڙهي ڳالهائڻ شروع ڪيو. "خدا اسان تي رحم ڪري! خدا اسان کي معاف ڪري! تون جهنم ۾ ڪٿي ويندينءَ؟ اي بگڙيل، بيزار ڪندڙ نڪمي ڇوڪري! تو هيريٽن جي ننڍڙي ڪمري کانسواءِ سڀ ڪجهہ ڏسي ورتو آهي. گهر ۾ ليٽڻ لاءِ ڪو ٻيو سوراخ بہ ناهي!"

مون کي ايڏي ڪاوڙ آئي جو مون پنهنجي تري ۽ ان ۾ پيل شيون زمين تي اڇلائي ڇڏيون؛ ۽ پوءِ ڏاڪڻين جي مٿان ويهي، پنهنجو چهرو هٿن ۾ لڪائي، روئڻ لڳيس. "اڇا! اڇا!" جوزف رڙ ڪئي. "بهترين ڪم، مس ڪيٿي! بهترين ڪم، مس ڪيٿي! بهرحال، مالڪ انهن ٽٽل ٽانون تان ٽاپڙجي ڪرندو؛ ۽ پوءِ اسان ڪجهہ ٻڌنداسين؛ اسان ٻڌنداسين تہ ڇا

ٿو ٿئي. نڪمي چري! تون هن وقت کان وڃي ڪرسمس تائين بڪ مرڻ جي لائق آهين، پنهنجي خوفناڪ ڪاوڙ ۾ خدا جي انمول نعمتن کي پيرن هيٺان لتاڙي رهي آهين! پر مان غلط هوندس جيڪڏهن تون پنهنجو اهو غرور گهٽي وقت تائين ڏيکاري سگهين۽ توکي ڇا ٿو لڳي، ڇا هيٺ ڪلف اهي خوبصورت اداڻون برداشت ڪندو؟ مان رڳو اها ئي خواهش ٿو ڪريان ته هو توکي ان بيوقوفيءَ جي حالت ۾ پڪڙي وڃي. مان رڳو اها ئي اميد ٿو ڪريان."

ڀ ائين هو گاريون ڏيندو پنهنجي هيڻين غار ڏانهن هليو ويو. ميڙ بتي بہ پاڻ سان کڻي ويو. ڀ مان اونداهيءَ ۾ رهجي ويس. ان بيوقوفانہ حرڪت کانپوءِ سوچڻ جي وقت مون کي اهو مجڻ تي مجبور ڪيو ته مون کي پنهنجو غرور ڀ ڪاوڙ ڏياريو هو. ڀ ان جي نتيجن کي صاف ڪرڻ لاءِ پاڻ حرڪت ۾ اچڻو پوندو. اوچتو هڪ اٽڄاتل مدد ٽراٽلر (ڪتي) جي صورت ۾ ملي، جنهن کي مون هاڻي اسان جي پراڻي اسڪلڪر (Skulker) جي پٽ طور سڃاڻي ورتو هو: هن پنهنجو ننڍپڻ گرينج ۾ گذاريو هو. ڀ منهنجي پيءُ مسٽر هنڊلي کي ڏٺو هو. مون کي لڳي ٿو ته هو مون کي سڃاڻي ويو هو: هن آجيان لاءِ پنهنجو نڪ منهنجي نڪ سان رڳڑيو. ڀ پوءِ جلدي دليو کائڻ لڳو. جڏهن ته مان هٿوراڙيون هڻندي هڪ ڏاڪي کان ٻئي ڏاڪي تائين وڃي ٽپل ٽانوَ گڏ ڪري رهي هئس، ڀ پنهنجي ڪيسي واري رومال سان ريلنگ تان ڪير جا ڇنڊا صاف ڪري رهي هئس. اسان جو اهو ڪم مس ختم ئي ٿيو هو ته مون رستي تي ارنشا جي قدمن جو آواز ٻڌو. منهنجو مددگار پنهنجو پڇ ٽنگن ۾ وجهي پٺ سان چنبڙي ويو. مان لڪي سڀ کان ويجهي دروازي ۾ هلي ويس. ڪتي جي ڪانئس بچڻ جي ڪوشش ناڪام وئي: جيئن مون ڏاڪڻين تان ڪنهن جي ڪرڻ جي آواز ڀ ڏڳهي، دردناڪ روئڻ مان اندازو لڳايو. منهنجي قسمت سڻي هئي: هو اڳتي هليو ويو. پنهنجي ڪمري ۾ داخل ٿيو. ڀ دروازو بند ڪري ڇڏيائين. ان کان فوري

پوءِ جوڙ هيريٽن سان گڏ مٽي آيو. ڪيس سمهارڻ لاءِ. مون هيريٽن جي ڪمري ۾ پناهه ورتي هئي، ۽ پوڙهي، مون کي ڏسي، چيو— "مون کي لڳي ٿو ته گهر ۾ هاٽي تنهنجي ۽ تنهنجي غرور، ٻنهي لاءِ ڪافي جاءِ آهي. اهو خالي آهي: تون ان سموري کي پاڻ لاءِ رکي سگهين ٿي، ۽ هو جيڪو هميشه اهڙي خراب صحبت ۾ ٽيون ٿي ايندو آهي، ان لاءِ ٻا!"

مون خوشيءَ سان ان اشاري جو فائدو ورتو: ۽ جيئن ئي مون پاڻ کي باهه وٽ هڪ ڪرسيءَ تي اڇلايو، مون کي ننڊ جا جهوٽا اچڻ لڳا، ۽ مان سمهي پيس. منهنجي ننڊ گهري ۽ مني هئي، جيتوڻيڪ اها ڏاڍي جلدي ختم ٿي وئي. مسٽر هيٿ ڪلف مون کي جاڳايو. هو اڃا هينئر ئي اندر آيو هو. ۽ پنهنجي پيار واري انداز ۾ پڇيائين ته مان اتي ڇا پئي ڪريان؟ مون کيس ايتري دير تائين جاڳڻ جو سبب ٻڌايو—ته اسان جي ڪمري جي چاهي سندس کيسي ۾ هئي. ان لفظ 'اسان جي' کيس سخت ناراض ڪري ڇڏيو. هن قسم کٽي چيو ته اهو (ڪمرو) منهنجو ناهي، ۽ ڪڏهن به نه هوندو، ۽ هو—پر مان سندس ٻولي نه ڏهرائيندیس، نه ئي سندس عام رويي جو بيان ڪنديس: هو مون ۾ پنهنجي لاءِ نفرت پيدا ڪرڻ جي ڪوششن ۾ ڏاڍو چالاڪ ۽ مسلسل لڳل آهي! مان ڪڏهن ڪڏهن ايڏي شدت سان متس حيران ٿيندي آهيان جو منهنجو ڌپ ئي ختم ٿي ويندو آهي: پر مان توکي يقين ٿي ڏياريان، ڪو شينهن يا زهريلو نانگ به مون ۾ اهو خوف پيدا نٿو ڪري سگهي جيڪو هو ڪري ٿو. هن مون کي ڪيترين جي بيماريءَ جو ٻڌايو، ۽ منهنجي پاءُ تي ان جو سبب هجڻ جو الزام هنيو، ۽ واعدو ڪيائين ته جيستائين هو ايڊگر کي نٿو پڪڙي، مان سندس تڪليفن جو نشانو (بدلو) رهنديس.

مان ساڻس سخت نفرت ٿي ڪريان—مان بدنصيب آهيان—مان بيوقوف هيس! گرينج
۾ ڪنهن سان به ان ڳالهه جو هڪ لفظ به نه ڪجانءِ. مان هر روز تنهنجو انتظار
ڪنديس—مون کي مايوس نه ڪجانءِ!—ازابيلا.

باب چوڏهون

جيئن ئي مون اهو خط پڙهيو، مان مالڪ ڏانهن ويس. ۽ کيس ٻڌايو ته سندس پيٽ هائڻس تي پهچي وئي آهي، ۽ مون کي هڪ خط موڪليو اٿس جنهن ۾ مسز لنٽن جي حالت تي ڏک جو اظهار ڪيو اٿس. ۽ ساٿس ملڻ جي شديد خواهش ڏيکاري اٿس؛ ۽ اها اميد پڻ ته هو جيترو جلدي ٿي سگهي، منهنجي هٿان معافيءَ جي ڪا نشاني موڪليندو.

"معافي!" لنٽن چيو. "مون وٽ ڪيس معاف ڪرڻ لاءِ ڪجهه به ناهي، ايلن. تون چاهين ته اڄ منجهند جو ودرنگ هائٽس وڃي سگهين ٿي، ۽ چئجانءِ ته مان ناراض ناهيان، پر مون کي ڪيس وڃائڻ جو افسوس آهي؛ خاص طور تي ڇو ته مان ڪڏهن به اهو نٿو سوچي سگهان ته هوءَ خوش رهندي، منهنجي وڃي ساٿس ملڻ جو ته ڪو سوال ئي پيدا نٿو ٿئي: اسين هميشه لاءِ ڌار ٿي چڪا آهيون؛ ۽ جيڪڏهن هوءَ واقعي مون تي ڪو احسان ڪرڻ چاهي ٿي، ته ان بدمعاش کي جنهن سان هن شادي ڪئي آهي، ملڪ ڇڏي وڃڻ تي راضي ڪري."

"۽ ڇا توهان کيس هڪ ننڍڙو خط به نه لکندا، سائين؟" مون منٽ ڪندي پڇيو.

"نه،" هن جواب ڏنو. "ان جي ڪا ضرورت ناهي. منهنجو هيٽ ڪلف جي خاندان سان اوترو ئي گهٽ واسطو هوندو جيترو سندس منهنجي خاندان سان آهي. بلڪ ڪو واسطو هوندو ئي ڪونه!"

مسٽر ايڊگر جي ان بي حسيءَ مون کي ڏاڍو مايوس ڪيو؛ ۽ گرينج کان وٽي سڄي رستي مان اهو سوچيندي رهيس ته جڏهن مان سندس ڳالهه ڏهرائيندس ته ان ۾ ڪيئن ٿوري نرمي پيدا ڪريان؛ ۽ ازابيلا کي تسلي ڏيڻ لاءِ سندس چند ستون لکڻ کان انڪار ڪي

ڪيئن نرم ڪري پيش ڪريان. مون کي پڪ هئي ته هوءَ صبح کان ئي منهنجي رستي ڏانهن ڏسي رهي هوندي: جيئن ئي مان باغ جي رستي تان متي آيس ته مون کيس دريءَ مان ڏسندي ڏٺو. ۽ مون کيس ڪنڌ لوڏي اشارو ڪيو. پر هوءَ پوئتي هٽي وئي، جڙ ته ڪنهن جي ڏسڻ کان ڊڄندي هجي. مان بغير دروازو کڙڪائڻ جي اندر ويس. اڳوٽي خوشگوار گهر جو اهڙو اداس ۽ ويران منظر ڪڏهن به نه هو! مان مڃان ٿي ته جيڪڏهن مان ان نوجوان عورت جي جاءِ تي هجان ها، ته گهٽ ۾ گهٽ چلهو ته صاف ڪريان ها. ۽ ميزن کي ڪپڙي سان اگهان ها. پر هوءَ اڃ ئي ان لاپرواهيءَ واري ماحول جو حصو بڻجي چڪي هئي جنهن کيس گهيرو ڪري ورتو هو. سندس خوبصورت چهرو پيلو ۽ بي جان هو. سندس وار اڻ ٺاهيل هئا: ڪجهه لٽون سستيءَ سان هيٺ لٽڪي رهيون هيون. ۽ ڪجهه بي پرواهيءَ سان سندس متي تي ويڙهيل هيون. شايد ڪالهه شام کان وٺي هن پنهنجي لباس کي هٿ به نه لڳايو هو. هنڌلي اتي نه هو. مستر هيٺ ڪلف هڪ ميز تي وينو هو. پنهنجي کيسي واري ڪتاب (pocket_book) جا پنا اٿلائي رهيو هو. پر جڏهن مان اتي پهتس ته هو اٿيو. مون کان حال احوال پڇيائين، بلڪل دوستاڻي انداز ۾. ۽ مون کي ڪرسي پيش ڪيائين. صرف هو اڪيلو ئي هو جيڪو اتي سٺو (decent) لڳي رهيو هو. ۽ مون سوچيو ته هو ڪڏهن به ان کان وڌيڪ بهتر نه لڳو هو. حالتن انهن جي جاين کي ايترو تبديل ڪري ڇڏيو هو. جو ڪو ڏاريو ماڻهو يقيناً کيس هڪ خانداني ۽ شريف انسان سمجهي ها. ۽ سندس زال کي هڪ مڪمل ڦوهڙ ۽ گندي عورت! هوءَ مون سان ملڻ لاءِ بيتابيءَ سان اڳتي آئي. ۽ اميد واري خط ونڊ لاءِ هڪ هٿ وڌايائين. مون ڪنڌ لوڏي انڪار ڪيو. هوءَ ان اشاري کي نه سمجهي، پر منهنجي پويان هڪ پاسي واري الماري (sideboard) تائين آئي، جتي مان پنهنجي ٽوپي رکڻ وئي هئس. ۽ سرگوشيءَ ۾ زور ڀريائين ته مان جيڪو ڪجهه آندو آهي اهو فوري طور تي کيس ڏيان.

هيٺ ڪلف سندس ان حرڪتن جو مطلب سمجهي ويو. ۽ چيائين— ”جيڪڏهن تون ازابيلا لاءِ ڪجهه آندو آهي (جيڪو يقيناً تو آندو هوندو نيلي)، ته ڪيس ڏي. توکي ان کي لڪائڻ جي ضرورت ناهي: اسان جي وچ ۾ ڪي به راز ناهن.“

”اوهه، مون وٽ ڪجهه به ناهي،“ مون فوري طور سچ ڳالهائڻ بهتر سمجهندي جواب ڏنو. ”منهنجي مالڪ مون کي چيو ته پنهنجي پيٽ کي ٻڌايان ته هوءَ هن وقت سندس طرفان ڪنهن خط يا ملاقات جي اميد نه رکي. هن پنهنجو پيار، ميبل، ۽ توهان جي خوشيءَ لاءِ دعائون موڪليون آهن، ۽ ان ڏک لاءِ معافي ڏني آهي جيڪو توهان کيس ڏنو آهي؛ پر سندس خيال آهي ته ان کانپوءِ سندس گهر ۽ هن گهر جي وچ ۾ رابطو ختم ٿيڻ گهرجي، ڇو ته اهو برقرار رکڻ مان ڪو به نتيجو نه نڪرندو.“

مسز هيٺ ڪلف جا چپ ٿورا ڏکيا، ۽ هوءَ دريءَ واري پنهنجي سيٽ تي واپس هلي وئي. سندس مڙس مون کي ويجهو چلهي جي پٽر تي اچي ٻيٺو. ۽ ڪيٿرين بابت سوال پڇڻ لڳو. مون کيس سندس بيماريءَ بابت اوترو ئي ٻڌايو جيترو مون مناسب سمجهيو. ۽ هن مون کان، سخت سوالن ذريعي، ان جي شروعات سان جڙيل اڪثر ڳالهيون ڳرائي ورتيون. مون کيس (ڪيٿرين کي) الزام ڏنو. جيئن هوءَ لائق هئي، ته هن اهو سڀ ڪجهه پاڻ تي آندو هو. ۽ ڳالهه ان اميد تي ختم ڪيم ته هو مسٽر لنٽن جي مثال تي عمل ڪندو ۽ مستقبل ۾ سندس خاندان ۾ ڪنهن به سٹي يا خراب مداخلت کان پاسو ڪندو.

”مسز لنٽن اڃا هينئر صحتياب ٿي رهي آهي،“ مون چيو. ”هوءَ ڪڏهن به اڳي جهڙي نه ٿيندي، پر سندس جان بچي وئي آهي؛ ۽ جيڪڏهن توهان واقعي سندس پرواهه ڪريو ٿا، ته توهان ٻيهر سندس رستي ۾ اچڻ کان پاسو ڪندا: بلڪ، توهان مڪمل طور تي هي ملڪ ڇڏي ويندا، ۽ ان کان اڳ جو توهان کي پڇتاءُ ٿئي، مان توهان کي ٻڌايان ٿي ته

ڪيٽرين لنڊن هاٿي توهان جي پراٿي دوست ڪيٽرين ارنشا کان اوتري ئي مختلف آهي جيئن اها نوجوان عورت (ازابيلا) مون کان مختلف آهي. سندس ظاهري روپ گهٽو بدلجي چڪو آهي، ۽ سندس ڪردار تہ ايجا بہ وڌيڪ؛ ۽ اهو شخص جيڪو مجبوريءَ سبب سندس ساٿي بڻجڻ تي مجبور آهي (يعني ايبڊگر)، اهو هاٿي کانپوءِ پنهنجو پيار رڳو ان ڳالهہ جي ياد، تہ هوءَ ڪڏهن ڇا هئي، عام انسانيت، ۽ فرض جي احساس ذريعي ئي برقرار رکي سگهندو!"

"اهو بلڪل ممڪن آهي،" هيٿ ڪلف پاڻ کي پرسکون رکڻ جي ڪوشش ڪندي چيو: "بلڪل ممڪن آهي تہ تنهنجي مالڪ وٽ سهارو ونڊڻ لاءِ عام انسانيت ۽ فرض جي احساس کانسواءِ ٻيو ڪجهہ بہ نہ هجي. پر ڇا تون سمجهين ٿي تہ مان ڪيٽرين کي سندس فرض ۽ انسانيت جي حوالي ڇڏي ڏيندس؟ ۽ ڇا تون ڪيٽرين بابت منهنجن جذبن کي هن جي جذبن سان پيٽي سگهين ٿي؟ تنهنجي هن گهر مان ويجهہ کان اڳ، مان توکان اهو واعدو ونڊندس تہ تون منهنجي ساٿس هڪ ملاقات ڪرائيندينءَ: تون راضي ٿي يا انڪار ڪر، مان ساٿس ملندس! تون ڇا ٿي چوين؟"

"مان چوان ٿي مسٽر هيٿ ڪلف،" مون جواب ڏنو. "تہ توهان ائين نہ ڪندا: منهنجي ذريعي تہ بلڪل بہ نہ. توهان ۽ مالڪ جي وچ ۾ هڪ ٻيو ٽڪراءُ ڪيس مڪمل طور ماري ڇڏيندو."

"تنهنجي مدد سان ان کان بچي سگهجي ٿو" هن ڳالهہ جاري رکي: "۽ جيڪڏهن اهڙي ڪنهن واقعي جو خطرو هجي—جيڪڏهن هو (ايبڊگر) سندس زندگيءَ ۾ هڪ بہ وڌيڪ تڪليف جو سبب بڻجي—پوءِ، منهنجي خيال ۾ مان آخري حد تائين ويجهہ ۾ حق بجانب هوندس! ڪاش تو ۾ ايتري سچائي هجي ها جو تون مون کي ٻڌائين ها تہ ڇا ڪيٽرين

کي منهنجي وڃڻ سبب ڏاڍي تڪليف ٿيندي: اهو ڊپ ته ڪيس تڪليف ٿيندي مون کي روڪي ٿو. ۽ هتي تون اسان جي جذبن ۾ فرق ڏسي سگهين ٿي: جيڪڏهن هو منهنجي جاءِ تي هجي ها، ۽ مان سندس جاءِ تي، جيتوڻيڪ مان ساڻس اهڙي نفرت ڪندو هئس جنهن منهنجي زندگيءَ کي زهر بڻائي ڇڏيو هو، پر مان ڪڏهن به مٽس هٽ نه ڪٽان ها. پلي تون يقين نه ڪر، تنهنجي مرضي! مان ڪڏهن به ڪيس سندس (ڪيٿرين جي) صحبت مان نه ڪڍان ها جيستائين هوءَ ڪيس چاهي ها. جنهن پل سندس پيار ختم ٿئي ها، مان سندس (ايڊگر جي) دل ڪڍي ڇڏيان ها، ۽ سندس رت پي وڃان ها! پر، تيستائين—جيڪڏهن توکي يقين نٿو اچي، ته تون مون کي نٽي سڃاڻين—تيستائين، مان سندس مٽي جي هڪ وار کي ڇهڻ کان اڳ تڙپي تڙپي مرڻ پسند ڪيان ها!"

"۽ پوءِ به،" مون ڳالهه ڪٽيندي چيو. "توهان کي سندس مڪمل صحتياب ٿيڻ جي سڀني اميدن کي تباهه ڪرڻ ۾ ڪو به شرم نٿو اچي، جو توهان پاڻ کي هاڻي سندس يادن ۾ ڌڪي رهيا آهيو. جڏهن هوءَ توهان کي تقريباً وساري چڪي آهي، ۽ ڪيس جهيڙي ۽ پريشانيءَ جي هڪ نئين طوفان ۾ ڦاسائي رهيا آهيو."

"ڇا تون سمجهين ٿي ته هن مون کي لڳ ڀڳ وساري ڇڏيو آهي؟" هن چيو. "اوهه، نيلي! توکي خبر آهي ته هن ائين ناهي ڪيو! توکي مون جيترو ئي پڪ سان خبر آهي ته هوءَ لنڊن تي خرچ ڪيل پنهنجي هر هڪ سوچ جي بدلي ۾ مون تي هزار سوچون خرچ ڪندي آهي! پنهنجي زندگيءَ جي سڀ کان ڏکوئيندڙ دور ۾، مون کي به اهڙو خيال آيو هو: گذريل اونهاري ۾ جڏهن مان هن علائقي ۾ واپس آيس ته ان ڳالهه مون کي ڊيڄاريو هو، پر رڳو سندس پنهنجو يقين ئي مون کي ٻيهر ان خوفناڪ خيال کي مڃڻ تي مجبور ڪري سگهي ٿيو. ۽ پوءِ، لنڊن ڪجهه به نه هجي ها، نه ئي هنڊلي، ۽ نه ئي اهي سڀ خواب

جيڪي مون ڪڏهن ڏٺا هئا. منهنجو مستقبل بن لفظن تائين محدود ٿي وڃي ها—موت ۽ جهنم: ڪيس وڃائڻ ڪانپوءِ زندگي، جهنم بڻجي وڃي ها. پر مان بيوقوف هئس جو مون هڪ لمحي لاءِ به اهو سوچيو ته هوءَ ايڊگر لنٽن جي پيار کي منهنجي پيار کان وڌيڪ اهميت ڏئي ٿي. جيڪڏهن هو پنهنجي سموري ڪمزور وجود جي طاقت سان به پيار ڪري، ته هو اسي سالن ۾ اوترو پيار نه ڪري سگهندو جيترو مان هڪ ڏينهن ۾ ڪري سگهان ٿو. ۽ ڪيٿرين جي دل منهنجي دل جيتري ئي گهري آهي: ان گهوڙن جي پاڻي پيئڻ واري پاڙي (trough) ۾ سڄو سمنڊ سمائجي سگهي ٿو پر سندس (ڪيٿرين جي) سموري پيار تي هو (ايڊگر) اڪيلو قبضو نٿو ڪري سگهي. بڪواس! هوءَ ڪيس پنهنجي ڪتي، يا گهوڙي کان هڪ درجو به وڌيڪ پيار نٿي ڪري. هن ۾ اهي خوبيون ئي ناهن جو هو مون وانگر پيار حاصل ڪري سگهي: هوءَ منجهس ڪيئن ان شيءِ سان پيار ڪري سگهي ٿي جيڪا هن وٽ آهي ئي نه؟"

"ڪيٿرين ۽ ايڊگر هڪ ٻئي سان اوترو ئي پيار ڪن ٿا جيترو ڪي به ماڻهو ڪري سگهن ٿا،" ازابيلا اوچتي جوش سان رڙ ڪندي چيو. "ڪنهن کي به ان طريقي سان ڳالهائڻ جو ڪو حق ناهي، ۽ مان خاموشيءَ سان پنهنجي ياءُ جي بي عزتي نه ٻڌندیس!"

"تنهنجو ياءُ به توسان عجيب پيار ڪري ٿو. ڇا نٿو ڪري؟" هيٿ ڪلف حقارت سان چيو. "هو توکي ڏاڍي تيزيءَ سان دنيا ۾ دربدر ٽيڙ لاءِ ڇڏي ٿو."

"هن کي خبر ناهي ته مان ڪيتري تڪليف ۾ آهيان،" هن جواب ڏنو. "مون کيس اهو ناهي ٻڌايو."

"پوءِ تو کيس ڪجهه نه ڪجهه ته ٻڌايو آهي: تو کيس خط لکيو آهي، ڇا ناهي لکيو؟"

”اهو ٻڌائڻ لاءِ تہ منهنجي شادي ٿي وئي آهي، مون خط لکيو هو—تو اهو خط ڏٺو هو.“

”ءِ ان کانپوءِ ڪجهہ ب نہ؟“

”نہ.“

”منهنجي نوجوان مالڪياڻي پنهنجي حالت تبديل ٿيڻ کانپوءِ ڏاڍي خراب لڳي رهي آهي،“ مون چيو. ”ظاهر آهي سندس معاملي ۾ ڪنهن جي پيار جي ڪوٽ آهي؛ ڪنهن جي، اهو مان اندازو لڳائي سگهان ٿي؛ پر، شايد، مون کي چوڻ نہ گهرجي.“

”مان اندازو لڳائيندس تہ اهو سندس پنهنجو ئي پيار آهي،“ هيٺ ڪلف چيو. ”هوءَ رڳو هڪ ڦوهڙ ٻڌجندي پئي وڃي! هوءَ مون کي خوش ڪرڻ جي ڪوشش مان حيران ڪندڙ حد تائين جلدي ٽڪجي پئي آهي. توکي مشڪل سان ئي يقين ايندو، پر اسان جي شادي جي ٻئي ڏينهن ئي هوءَ گهر وڃڻ لاءِ روئي رهي هئي. بهرحال، هوءَ گهٽي نفاست پسند نہ هجڻ جي ڪري هن گهر لاءِ وڏيڪ مناسب رهندي، ءِ مان ان ڳالهہ جو خيال رکندس تہ هوءَ ٻاهر پٽڪي منهنجي بي عزتي نہ ڪرائي.“

”خير، سائين،“ مون جواب ڏنو ”مون کي اميد آهي تہ توهان اهو خيال ڪندا تہ مسز هيٺ ڪلف جي همیشہ سار سنڀال ٿيندي رهي آهي ءِ مٽس ڏيان ڏنو ويو آهي؛ ءِ اهو تہ هوءَ هڪ اڪيلي ڏيءَ وانگر پلي آهي، جنهن جي خدمت ڪرڻ لاءِ هر ڪو تيار هوندو هو. توهان کي ڪيس پنهنجون شيون صاف ستريون رکڻ لاءِ هڪ نوڪرياڻي ڏيڻي پوندي، ءِ توهان کي ساڻس نرميءَ سان پيش اچڻو پوندو. پلي مسٽر ايڊگر بابت توهان جو ڪو بہ خيال هجي، توهان ان ڳالهہ تي شڪ نٿا ڪري سگهو تہ هوءَ گهرا لاڳاپا رکڻ جي

صلاحيت رکي ٿي، نہ تہ هوءَ پنهنجي اڳوٽي گهر جون نفاستون، آرام ۽ دوست چڏي، توهان سان گڏ اهڙي بيابان ۾ خوشيءَ سان رهڻ لاءِ نہ اچي ها.“

”هن اهي سڀ شيون هڪ غلط فهميءَ ۾ چڏيون هيون،“ هن جواب ڏنو: ”مون ۾ ڪنهن رومانوي هيرو جو تصور ڪندي، ۽ منهنجي بهادراٽي عقيدت مان بي حساب رعايتن جي اميد رکندي. مان ڪيس مشڪل سان ئي ڪنهن سمجهدار انسان طور ڏسي سگهان ٿو. ڇو تہ هن ڏاڍي ضدي پڻي سان منهنجي ڪردار بابت هڪ ڪوڙو تصور قائم ڪيو ۽ انهن غلط تاثرن تي عمل ڪيو جيڪي هن پالي رکيا هئا. پر، آخرڪار، مون کي لڳي ٿو تہ هوءَ مون کي سڃاڻڻ لڳي آهي: مون کي هاڻي اهي بيوقوفاٽيون مسڪراهٽون ۽ منهن ناهڻ نظر نٿا اچن جيڪي شروعات ۾ مون کي چڙ ڏيارينديا هئا؛ ۽ اها بيوقوفاٽي بي سمجهي تہ مان مذاق پيو ڪريان جڏهن مون کيس سندس ديوانگي ۽ سندس پنهنجي باري ۾ پنهنجي راءِ ڏني هئي. اهو ڄاڻڻ سندس عقل جي هڪ شاندار ڪوشش هئي تہ مان ساڻس پيار نٿو ڪريان. هڪ وقت مون سمجهيو هو تہ ڪو بہ سبق کيس اها ڳالهہ نٿو سيکاري سگهي! ۽ پوءِ بہ هن اها چڱيءَ طرح ناهي سکي؛ ڇو تہ اڄ صبح هن اها ڳالهہ ڪنهن خوفناڪ خبر وانگر ٻڌائي، تہ مان واقعي کيس پاڻ کان نفرت ڪرڻ تي مجبور ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿي ويو آهيان! واقعي هَرڪيولس (Hercules) جي محنت جيترو وڏو ڪم. مان توکي يقين ٿو ڏياريان! جيڪڏهن اهو ڪم ٿي ويو آهي، تہ مون کي شڪر ادا ڪرڻ گهرجي. ڇا مان تنهنجي ڳالهہ تي يقين ڪري سگهان ٿو. ازابيلا؟ ڇا توکي پڪ آهي تہ تون مون سان نفرت ٿي ڪرين؟ جيڪڏهن مان توکي اڃ ڏينهن لاءِ اڪيلو چڏيان، تہ ڇا تون وري مون وٽ آهون پريندي ۽ منٿون ڪندي نہ ايندينءَ؟ مان شرط ٿو هٽان تہ هوءَ چاهيندي تہ مان تنهنجي سامهون ساڻس پيار سان پيش اچان: سچائي سامهون اچڻ سان سندس غرور کي ڏڪ لڳي ٿو. پر مون کي پرواهہ ناهي تہ ڪير ڄاڻي ٿو تہ پيار

مڪمل طور تي هڪ طرفو هو: ۽ مون ان بابت ڪيس ڪڏهن بہ ڪوڙ نہ ڳالهايو آهي. هوءَ مون تي ذري جي بہ دوڪيباز نرمي ڏيکارڻ جو الزام نٿي لڳائي سگهي. گرينج مان ٻاهر نڪرڻ تي هن مون کي سپ کان پهرين پنهنجي ننڍڙي ڪتي کي ڪاهو ڏيندي ڏٺو هو. ۽ جڏهن هن ان لاءِ منٿون ڪيون، تہ منهنجا پهريان لفظ اها خواهش هئا تہ ڪاش مان ان (ازابيلا) سان لاڳاپيل هر انسان کي ڪاهو ڏئي سگهان، سواءِ هڪ جي: شايد هن اهو استثنيٰ پنهنجي لاءِ سمجهيو هو. پر ڪنهن بہ ظلم کيس بيزار نہ ڪيو: منهنجي خيال ۾ کيس ظالماڻي ڪمن جي پيدائشي طور تي تعريف ڪرڻ جي عادت آهي، بشرطيڪ سندس پنهنجي قيمتي جان نقصان کان محفوظ رهي! هاڻي، ڇا اها بيوقوفيءَ جي انتها نہ هئي—هڪ حقيقي پاگل پڻ، تہ اها مسڪين، غلامانہ ذهن واري ڪتي اهو خواب ڏسي تہ مان ساڻس پيار ڪري سگهان ٿو؟ پنهنجي مالڪ کي ٻڌائجانءِ، نيلي، تہ مون پنهنجي سڄي زندگيءَ ۾ هن جهڙي ذليل شيءِ ڪڏهن ناهي ڏٺي. هوءَ تہ لنڊن جي نالي کي بہ بدنام ڪري ٿي؛ ۽ ڪڏهن ڪڏهن، جڏهن مون وٽ ڪيس تڪليف ڏيڻ لاءِ ڪو نئون طريقو ناهي هوندو، تہ مان ٿورو نرم ٿي ويندو آهيان تہ ڏسان هوءَ ڇا ٿي برداشت ڪري سگهي، پر هوءَ وري بہ بي شرميءَ سان ريڙهيون پائيندي واپس ايندي آهي! پر ڪيس اهو بہ ٻڌائجانءِ، تہ هو پنهنجي ياءُ واري ۽ مئجسٽريٽ واري دل کي سڪون ۾ رکي: تہ مان قانون جي حدن ۾ ئي رهان ٿو. مون هن وقت تائين پوري ڪوشش ڪئي آهي تہ ڪيس جدائي (separation) گهرڻ جو ٿورو بہ حق نہ ڏيان؛ ۽، وڌيڪ اهو تہ، هوءَ اسان کي ڌار ڪرڻ تي ڪنهن جو شڪريو ادا نہ ڪندي. جيڪڏهن هوءَ وڃڻ چاهي تہ پلي وڃي: سندس موجودگيءَ جو عذاب ان مزي کان ڪٿي وڌيڪ آهي جيڪو ڪيس تڪليف ڏيڻ مان ملي ٿو!"

”مسٽر هيٺ ڪلف،“ مون چيو. ”هي ڪنهن چريي ماڻهوءَ جون ڳالهيون آهن؛ تنهنجي زال کي شايد يقين ٿي ويو هوندو ته تون چريو آهين؛ ۽ ان ئي سبب ڪري، هن هينئر تائين توکي برداشت ڪيو آهي: پر هاڻي جڏهن تون چوين ٿو ته هوءَ وڃي سگهي ٿي، ته يقيناً هوءَ ان اجازت جو فائدو وٺندي. توهان مٽس ڪو جادو ته نه ٿيو آهي، ميڊم، جو توهان پنهنجي مرضيءَ سان ساڻس گڏ رهندیون، ڇا ائين آهي؟“

”خبردار، ايلن!“ ازابيلا ڪاوڙمان چمڪندڙ اکين سان جواب ڏنو. سندس تاثرن مان ان ڳالهه ۾ ڪو به شڪ نه هو ته سندس مڙس جون پاڻ کي نفرت جوڳو ٻڌائڻ جون ڪوششون مڪمل طور تي ڪامياب ٿي چڪيون هيون. ”سندس هڪ به ڳالهه تي يقين نه ڪجانءِ. هو هڪ ڪوڙو شيطان آهي! هڪ راکاس آهي، ڪو انسان ناهي! مون کي اڳ ئي ٻڌايو ويو هو ته مان کيس ڇڏي سگهان ٿي؛ ۽ مون اها ڪوشش به ڪئي آهي، پر مون ۾ اها ٻيهر ڪرڻ جي همت ناهي! رڳو ايلن، اهو واعدو ڪر ته تون منهنجي پاءُ يا ڪيٿرين سان سندس هنن بيڇڙين ڳالهين جو هڪ لفظ به نه ڪندينءَ. هو چاهي ڪهڙو به ڊرامو ڪري، پر هو ايڊگر کي پڙڪائي مايوسيءَ جي حد تائين پهچائڻ چاهي ٿو: هو چوي ٿو ته هن مون سان شادي ئي ان ڪري ڪئي آهي ته جيئن مٽس (ايڊگر تي) طاقت حاصل ڪري سگهي؛ پر کيس اها حاصل نه ٿيندي—مان ان کان اڳ مري ويندیس! مان رڳو اها اميد، اها دعا ٿي ڪريان، ته هو پنهنجي شيطاني چالاڪي وساري ويهي ۽ مون کي ماري ڇڏي! اڪيلي خوشي جنهن جو مان تصور ڪري سگهان ٿي اها آهي مرڻ، يا ڪيس مئل ڏسڻ!“

”بس—في الحال اهو ڪافي آهي!“ هيٺ ڪلف چيو. ”جيڪڏهن توکي ڪڏهن عدالت ۾ سڏيو وڃي ته، تون سندس هي ڳالهيون ياد رکجانءِ، نيلي! ۽ سندس چهري کي چڱيءَ طرح ڏسي وٺ: هوءَ ان حد تائين پهچي وئي آهي جيڪا مون کي گهرجي. نه، تون هاڻي

پنهنجي سرپرستي پاڻ ڪرڻ جي لائق ناهين. ازابيلا ۽ مان، تنهنجو قانوني سرپرست هجڻ جي ناتي، توکي پنهنجي حراست ۾ ئي رکندس. پلي اها ذميواري مون کي ڪيتري به ناپسند ڇو نه هجي. مٿي وڃ. مون کي ايلن ڊين سان ڪجهه اڪيلائيءَ ۾ ڳالهائڻو آهي. اهو رستو ناهي: مٿي، مان توکي چوان ٿو! ڇو، مٿي وڃ جو رستو هيڏانهن آهي، هارا!"

هن کيس پڪڙيو ۽ ڪمري مان ڏکوڏئي ٻاهر ڪڍي ڇڏيو. ۽ بڙبڙ ڪندي واپس آيو— "مون ۾ ڪو رحم ناهي! مون ۾ ڪو رحم ناهي! ڪيڏا جيترو وڌيڪ ڏٺڪندا آهن، مان انهن کي اوترو ئي وڌيڪ چيپاٽڻ چاهيندو آهيان! اها هڪ اخلاقي ڏند ڪٿا آهي؛ ۽ تڪليف وڌڻ سان گڏ مان وڌيڪ طاقت سان انهن کي چيپاٽيندو آهيان."

"ڇا توکي خبر آهي ته رحم لفظ جو مطلب ڇا آهي؟" مون پنهنجي ٽوپي ڪٽڻ جي تڪڙ ڪندي چيو. "ڇا تو ڪڏهن زندگيءَ ۾ ان جو ٿورو به احساس ڪيو آهي؟"

"ان کي هيٺ رک!" هن منهنجي وڃڻ جو ارادو ڏسي، وچ ۾ ڳالهائيندي چيو. "تون ايجا نڻي وڃين. هتي اچ، نيلي: مون کي يا ته توکي راضي ڪرڻو پوندو يا مجبور ڪرڻو پوندو ته تون منهنجي ڪيڙرين سان ملڻ واري پڪي ارادي ۾ منهنجي مدد ڪرين. ۽ اهو به بغير ڪنهن دير جي. مان قسم ٿو کڻان ته منهنجو ڪنهن کي نقصان پهچائڻ جو ڪو ارادو ناهي: مان کو گوڙ ڪرڻ، يا مسٽر لنڊن کي ڪاوڙائڻ يا بي عزت ڪرڻ نٿو چاهيان: مان رڳو ڪانئس (ڪيڙرين کان) ٻڌڻ چاهيان ٿو ته هوءَ ڪيئن آهي. ۽ ڇو بيمار رهي آهي: ۽ پڇڻ چاهيان ٿو ته ڇا مان ڪجهه اهڙو ڪري سگهان ٿو جيڪو سندس ڪم اچي.
ڪالهه رات مان ڇهه ڪلاڪ گرينج جي باغ ۾ هئس. ۽ مان اڄ رات ٻيهر اتي ويندس: ۽ هر رات مان ان جاءِ جو چڪر لڳائيندس. ۽ هر ڏينهن، جيستائين مون کي اندر وڃڻ جو موقعو نه ملي. جيڪڏهن ايڊگر لنڊن مون سان مليو ته مان ڪيس ڪيرائڻ ۾ دير نه

ڪندس، ۽ ڪيس ايتري مار ڏيندس جو هو منهنجي ترسڻ تائين ماڻ رهي. جيڪڏهن سندس نوڪر مون کي روڪيندا، تہ مان کين انهن پستولن سان ڏيڇاري پڇائي ڇڏيندس. پر ڇا اهو بهتر نہ ٿيندو تہ منهنجو انهن سان، يا سندن مالڪ سان ٽڪراءُ ٽيڻ کان روڪيو وڃي؟ ۽ تون اهو آسانيءَ سان ڪري سگهين ٿي. مان توکي اڳ ۾ ئي ٻڌائي ڇڏيندس جڏهن مان ايندس، ۽ پوءِ تون، جيئن ئي هوءَ اڪيلي هجي، مون کي لکي اندر اچڻ ڏي، ۽ منهنجي وڃڻ تائين پهرو ڏجانءِ، ۽ تنهنجو ضمير بلڪل پرامن هوندو: ڇو تہ تون هڪ وڏي نقصان کي روڪي رهي هوندينءَ.“

مون پنهنجي مالڪ جي گهر ۾ اهو غداريءَ وارو ڪردار ادا ڪرڻ تي سخت اعتراض ڪيو: ۽، ان کان علاوه، مون ان ڳالهه تي زور ڏنو تہ پنهنجي خوشيءَ لاءِ مسز لنٽن جو سڪون تباهه ڪرڻ سندس بي رحمي ۽ خود غرضي آهي. ”هڪ معمولي ڳالهه ۾ ڪيس تڪليف سان ڏيڇاري ڇڏيندي آهي،“ مون چيو. ”سندس اعصاب ڪمزور آهن، ۽ مون کي پڪ آهي تہ هوءَ اها حيرانگي برداشت نہ ڪري سگهندي. ضد نہ ڪريو، سائين! نہ تہ مان مجبوراً پنهنجي مالڪ کي توهان جي ارادن کان آگاهه ڪنديس؛ ۽ هو پنهنجي گهر ۾ ان جي رهواسين کي اهڙي غير قانوني مداخلت کان محفوظ رکڻ لاءِ قدم کڻندو!“

”ان صورت ۾ مان توکي قيد ڪرڻ لاءِ قدم کڻندس، عورت!“ هيٿ ڪلف رڙ ڪئي: ”تون سياڻي صبح تائين ودرنگ هائٽس ڇڏي نہ سگهندينءَ. اها هڪ بيوقوفاڻي ڳالهه آهي تہ ڪيٿرين مون کي ڏسڻ برداشت نہ ڪري سگهندي؛ ۽ ڪيس حيران ڪرڻ جي، منهنجي ڪا خواهش ناهي: توکي ڪيس تيار ڪرڻو پوندو—ڪائنس پڇجانءِ ڇا مان اچي سگهان ٿو. تون چوين ٿي تہ هوءَ ڪڏهن منهنجو نالو ناهي ونندي، ۽ نہ ئي ڪڏهن سندس اڳيان منهنجو ذڪر ڪيو ويندو آهي. هوءَ ڪنهن سان منهنجو ذڪر ڪري جڏهن مان ان گهر

ھڪ منع ٿيل موضوع آهيان؟ هوءَ سمجهي ٿي ته توهان سڀ سندس مڙس جا جاسوس آهيو. اوهين مون کي پڪ آهي ته هوءَ توهان جي وچ ۾ جهنم ۾ آهي! مان سندس خاموشيءَ مان، ۽ ٻين ٻالهين مان اندازو لڳائي سگهان ٿو ته هوءَ ڇا پئي محسوس ڪري. تون چوين ٿي ته هوءَ اڪثر بيچين هوندي آهي، ۽ پريشان لڳندي آهي: ڇا اهو سڪون جو ثبوت آهي؟ تون سندس ذهن جي پٽڪيل هجڻ جي ٻالهه پئي ڪرين. ان خوفناڪ اڪيلائيءَ ۾ ٻيو ڇا ٿي سگهي ٿو؟ ۽ اهو بيوقوف، گهٽيا ماڻهو فرض ۽ انسانيت سبب سندس سار سنڀال پيو ڪري! رحم ۽ خيرات سبب! هو پلي ڪنهن گلن واري ڪوندڙيءَ ۾ بلوط جو وڻ لڳائي، ۽ ان جي وڌڻ جي اميد رکي، پر اهو سمجهڻ ته هو پنهنجي سطحي خيالن جي مٽيءَ ۾ ڪيس ٻيهر صحتياب ڪري سگهي ٿو. بلڪل ناممڪن آهي! اچو ته ان جو فيصلو هينئر ئي ڪيون: ڇا تون هتي ترسيندينءَ، ۽ مون کي لنڊن ۾ سندس نوڪرن سان وڙهي ڪيٿرين تائين پهچڻو پوندو؟ يا تون منهنجي دوست بڻجندينءَ، جيئن تون هينئر تائين رهي آهين، ۽ اهو ڪندينءَ جيڪو مان چوان ٿو؟ فيصلو ڪر! ڇو ته جيڪڏهن تون پنهنجي ضدي طبيعت تي قائم رهينءَ ته منهنجي هڪ منٽ وڌيڪ ترسڻ جو ڪو سبب ناهي!"

خير، مسٽر لاڪ ووڊ، مون بحث ڪيو ۽ شڪايت ڪئي، ۽ ڪيس پنجاهه ڀيرا سڌو انڪار ڪيو، پر آخرڪار هن مون کي راضي ڪرڻ تي مجبور ڪري ڇڏيو. مون واعدو ڪيو ته مان سندس خط پنهنجي مالڪياڻي تائين پهچائيندیس؛ ۽ جيڪڏهن هوءَ راضي ٿي وئي، ته مون واعدو ڪيو ته مان ڪيس لنڊن جي گهر کان ٻاهر هجڻ جي خبر ڏينديس، جڏهن هو اچي سگهي، ۽ اندر اچي سگهي: مان اتي نه هونديس، ۽ منهنجا ساٿي نوڪر به رستي کان پري هوندا. ڇا اهو صحيح هو يا غلط؟ مون کي ڀڀ آهي ته اهو غلط هو. جيتوڻيڪ اهو ان وقت لاءِ مناسب هو. مون سوچيو ته پنهنجي ان ٻالهه مڃڻ سان مون

هڪ ٻئي طوفان کي روڪي ورتو. ۽ مون اهو ٻه سوچيو ته اهو ڪيٽرين جي ڏهني بيماريءَ ۾ ڪا بهتر تبديلي آڻي سگهي ٿو: ۽ پوءِ مون کي مسٽر ايبڊگر جا اهي سخت ڏڪا ياد آيا جيڪي هن مون کي ڳالهيون (چغليون) ڪٽي وڃڻ تي ڏنا هيا؛ ۽ مون ان موضوع تي پنهنجي سموري پريشاني اها ڳالهه بار بار پاڻ کي چئي ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي ته، اعتبار جي اها غداري، جيڪڏهن اها واقعي ايڏي سخت نالي جي لائق هئي، اها منهنجي آخري غداري هوندي. ان جي باوجود، منهنجو گهر ڏانهن سفر اتي وڃڻ واري سفر کان وڌيڪ اداس هو؛ ۽ مون کي ڪيترائي شڪ هئا، ان کان اڳ جو مان پنهنجو پاڻ کي ان ڳالهه تي راضي ڪريان ته مان اهو خط مسز لنٽن جي هٿ ۾ ڏينديس.

پر هي ڪينٽ (ڊاڪٽر) آيو آهي: مان هيٺ وڃان ٿي، ۽ ڪيس ٻڌايان ٿي ته توهان ڪيترا بهتر آهيو. منهنجي ڪهاڻي ڊگهي ۽ ٽڪائيندڙ آهي، جيئن اسين چوندا آهيون، ۽ اها توهان جي هڪ ٻي صبح وندرائڻ جي ڪم ايندي.

ٽڪائيندڙ ۽ اداس ڪندڙ! مون سوچيو جڏهن اها نيڪ عورت ڊاڪٽر سان ملڻ لاءِ هيٺ لٿي: ۽ اها ڪا اهڙي ڪهاڻي نه هئي جيڪا مان پنهنجي وندر لاءِ چونڊيان ها. پر خير! مان مسز ڊين جي ان ڪڙين جڙي ٻوٽين مان فائديمند دوائون ڪيندس؛ ۽ سپ ڪان پهرين، مون کي ڪيٽرين هيٺ ڪلف جي چمڪندڙ اکين ۾ لڪيل ڪشش کان خبردار رهڻ گهرجي. مان ڪيڏي نه عجيب مصيبت ۾ ڦاسي پوندس جيڪڏهن مان پنهنجي دل ان نوجوان عورت جي حوالي ڪري ڇڏيان، ۽ اها ڏيءَ پنهنجي ماءُ جو ٻيو روپ (second edition) نڪري پوي.

باب پندرهون

هڪ ٻيو هفتو گذري ويو—۽ مان صحتيابي ۽ بهار جي اوتروئي ويجهو اچي ويو آهيان! مون هاٽي مختلف بينڪن ۾ جيئن جيئن گهر جي سنيپالينڊ عورت (نيلي) پنهنجي اهم ڪمن مان وقت ڪڍيو، پنهنجي پاڙيسريءَ جي سموري ڪهاڻي ٻڌي ورتي آهي. مان ان کي سندس ئي لفظن ۾، رڳو ٿورو مختصر ڪري، جاري رکندس. هوءَ، مجموعي طور تي، هڪ تمام سٺي ڪهاڻي ٻڌائيندڙ آهي، ۽ مون کي نٿو لڳي ته مان سندس انداز کي وڌيڪ بهتر بڻائي سگهان ٿو.

شام جو، هن ٻڌايو، ان شام جڏهن مون هائتس تي وڃي ملاقات ڪئي هئي، مون کي ائين پڪ هئي جڙ ته مون کيس ڏٺو هجي ته مسٽر هيٿ ڪلف ان جاءِ جي آس پاس ئي آهي؛ ۽ مان ٻاهر وڃڻ کان پاسو ڪندي رهيس، ڇو ته ايڏا تائين سندس خط منهنجي ڪيسي ۾ هو ۽ مان وڌيڪ ڏمڪيون يا پريشانيون نٿي چاهيم. مون اهو پڪو ارادو ڪيو هو ته جيستائين مالڪ ڪيڏانهن ٻاهر نڪو وڃي مان اهو خط نه ڏيندیس، ڇو ته مون کي اندازو نه هو ته اهو ملڻ تي ڪيٿرين تي ڪهڙو اثر پوندو. نتيجو اهو نڪتو ته اهو خط ڏينهن گذرڻ تائين ان وٽ نه پهچي سگهيو. چوٿون ڏينهن آچر جو هو ۽ گهر وارن جي چرچ وڃڻ کانپوءِ مان اهو خط ڪٽي سندس ڪمري ۾ ويس. مون سان گڏ گهر جي خيال رکڻ لاءِ هڪ نوڪر ترسيل هو ۽ اسين عام طور تي عبادت جي وقتن ۾ دروازا بند ڪرڻ جي عادت رکندا هئاسين؛ پر ان ڏينهن موسم ايتري ته گرم ۽ وٽندڙ هئي جو مون اهي پورا ڪليل ڇڏيا هئا، ۽ پنهنجو واعدو پورو ڪرڻ لاءِ، جيئن ته مون کي خبر هئي ته ڪير اچڻ وارو آهي، مون پنهنجي ساٿيءَ (نوڪر) کي چيو ته مالڪياٽيءَ جي نارنگيون کائڻ جي ڏاڍي دل

آهي، ان ڪري ڪيس ڊوڙي وڃي ڳوٺ مان ڪجھ ونڊي اڇڻ گھرجن، جن جا پئسا سپاڻي ڏنا ويندا. ھو ھليو ويو ۽ مان متي ويس.

مسز لنڊن ھڪ ڪليل اڇي لباس ۾، ڪلھن تي ھلڪي شال رکي، ھميشہ وانگر ڪليل دريءَ جي جڳھ وٽ ويٺي ھئي. سندس گھاٽا، ڏگھا وار سندس بيماريءَ جي شروعات ۾ ڪجھ حد تائين ڪٽيا ويا ھئا، ۽ ھاڻي ھوءَ انھن کي سادي نموني ڦٽي ڏئي پنھنجي ڪنپٽين ۽ ڳچيءَ تي قدرتي لٽن وانگر چڏي ڏيندي ھئي. سندس ظاھري روپ بدلجي چڪو ھو. جيئن مون ھيٺ ڪلف کي ٻڌايو ھو، پر جڏھن ھوءَ پرسڪون ھوندي ھئي، تہ ان تبديليءَ ۾ ڪا غير دنياوي خوبصورتي نظر ايندي ھئي. سندس اکين جي چمڪ جي جاءِ ھڪ خوابن جي دنيا ۽ اداس نرميءَ ونڊي چڏي ھئي: اھي ھاڻي اھو تاثر نہ ڏيندیون ھيون تہ ھوءَ پنھنجي چوڌاري موجود شين کي ڏسي رھي آھي: اھي ھميشہ پري، ۽ تمام پري—جڏھن تہ ھن دنيا کان ٻاھر گھوريندیون نظر ايندیون ھيون. پوءِ، سندس چھري جي پيلاڻ—ان جو ڪمزور تاثر غائب ٿي ويو ھو جيئن ئي ھن جو جسم پرجڻ لڳو ھو—۽ سندس ذھني حالت مان پيدا ٿيندڙ عجيب تاثر، جيتوڻيڪ پنھنجي سببن جي ڪري ڏکوئيندڙ ڏياريندڙ ھئا، پر انھن ان جذباتي ڪشش ۾ اضافو ڪيو جيڪا ھوءَ پيدا ڪندي ھئي: ۽—مون لاءِ تہ ھميشہ، مون کي خبر آھي، ۽ منھنجي خيال ۾ ھر ان ماڻھوءَ لاءِ جيڪو ڪيس ڏسندو ھو—صحتيابيءَ جي وڌيڪ پڪن ثبوتن کي رد ڪري چڏيندا ھئا، ۽ مٿس ان ماڻھوءَ جي مھر لڳائيندا ھئا جنھن جي قسمت ۾ تباھہ ٿيڻ لکيل ھجي.

سندس سامھون دريءَ جي چائنٽ تي ھڪ ڪتاب کليل پيو ھو ۽ محسوس ٿيندڙ ھوا وقفي وقفي سان ان جا پنا ڦڙڪائي رھي ھئي. منھنجي خيال ۾ لنڊن اھو اتي رکيو ھوندو: جو تہ ھن ڪڏھن بہ پاڻ کي پڙھڻ، يا ڪنھن ٻئي ڪم سان وندرائڻ جي ڪوشش نہ

ڪئي هئي، ۽ هو (لنڊن) ڪيترائي ڪلاڪ سندس توجهه ڪنهن اهڙي موضوع ڏانهن ڇڪائڻ ۾ گذاريندو هو جيڪي اڳ ۾ سندس وندر هوندا هئا. هوءَ سندس ارادي کان واقف هئي، ۽ پنهنجي بهتر مزاج وارن وقتن ۾ سندس ڪوششن کي خاموشيءَ سان برداشت ڪندي هئي، رڳو ڪڏهن ڪڏهن هڪ ٽڪل ساهه ڀرائيندي انهن جو بيڪار هجڻ ظاهر ڪندي هئي، ۽ آخرڪار سڀ کان اداس مسڪراهٽ ۽ چمين سان ڪيس روڪي ڇڏيندي هئي. ٻين وقتن تي، هوءَ چڙچڙي ٿي منهن ڦيري ڇڏيندي هئي، ۽ پنهنجو چهرو هٿن ۾ لڪائي ڇڏيندي هئي، يا ڪيس ڪاوڙمان پري ڌڪي ڇڏيندي هئي: ۽ پوءِ هو خيال ڪندو هو ته ڪيس اڪيلو ڇڏي ڏئي، جو ته ڪيس پڪ هوندي هئي ته ان سان ڪو فائدو نه ٿيندو.

گيمرٽن چرچ جون گهنٽيون ايڏا وڄي رهيون هيون؛ ۽ واديءَ ۾ نديءَ جي وهڪري جو پرپور، مٺو آواز ڪنن کي سڪون ڏئي رهيو هو. اهو اونهاري جي وڻن جي پنن جي ان غير موجود آواز جو هڪ مٺو متبادل هو. جيڪو وڻن جي پنن سان پريل هجڻ وقت گرينج جي چوڌاري ان موسيقيءَ کي ڀرائي ڇڏيندو هو. ودرنگ هائٽس تي اهو آواز هميشه ڪنهن وڏي برف يگهرڻ يا مسلسل مينهن واري موسم کانپوءِ ايندڙ خاموش ڏينهن ۾ ٻڌڻ ۾ ايندو هو. ۽ ڪيٿرين اهو ٻڌندي ودرنگ هائٽس بابت ئي سوچي رهي هئي: يعني، جيڪڏهن هوءَ بلڪل سوچي يا ٻڌي رهي هئي؛ پر سندس نظرن ۾ اهو ئي مبهم، پري وارو تاثر هو جنهن جو مون اڳ ذڪر ڪيو آهي، جيڪو ڪن يا اک ذريعي دنياوي شين جي ڪا به سڃاڻپ نه ڏيڪاريندو هو.

”توهان لاءِ هڪ خط آهي، مسز لنٽن،“ مون نرميءَ سان اهو سندس ان هٿ ۾ رکندي چيو جيڪو سندس گوڏي تي رکيل هو. ”توهان کي اهو فوري طور تي پڙهڻ گهرجي، جو ته ان

جو جواب ڪپي. ڇا مان مهر ڪوليان؟" "ها،" هن پنهنجي اکين جو رخ تبديل ڪرڻ کانسواءِ جواب ڏنو. مون ان کي ڪوليو—اهو ڏاڍو مختصر هو. "هاڻي،" مون ڳالهه جاري رکي، "ان کي پڙهو." هن پنهنجو هٿ هٽايو ۽ ان کي ڪرڻ ڏنائين. مون اهو ٻيهر سندس هنج ۾ رکيو ۽ ٻيهي انتظار ڪرڻ لڳيس ته جيستائين سندس مرضي ٿئي ۽ هوءَ هيٺ نهاري؛ پر ان حرڪت ۾ ايتري دير ٿي وئي جو آخرڪار مون ٻيهر ڳالهايو— "ڇا مان اهو پڙهي ٻڌايان، ميڊم؟ اهو مسٽر هيٺ ڪلف ڏيکاريو آهي."

هن ڇرڪ پريو ۽ يادگيريءَ جي هڪ پريشان چمڪ ظاهر ٿي، ۽ هن پنهنجي خيالن کي ترتيب ڏيڻ جي ڪوشش ڪئي. هن خط کنيو ۽ لڳو ته ان کي غور سان پڙهي رهي آهي؛ ۽ جڏهن هوءَ صحيح (signature) تائين پهتي ته هن ٽڏو ساهه کنيو: پر تنهن هوندي به مون کي لڳو ته هوءَ ان جو مطلب نه سمجهي هئي، ڇو ته، منهنجي سندس جواب ٻڌڻ جي خواهش تي، هن رڳو نالي ڏانهن اشارو ڪيو ۽ اداس ۽ سوالیہ بيتابيءَ سان مون ڏانهن نهارڻ لڳي.

"خير، هو توهان سان ملڻ چاهي ٿو" مون سندس ترجمان جي ضرورت کي سمجهندي چيو. "هو هن وقت تائين باغ ۾ پهچي چڪو هوندو، ۽ اهو ڇاڻڻ لاءِ بيتاب هوندو ته مان ڪهڙو جواب ڪٽي ايندس."

جيئن مان ڳالهائي رهي هئس، مون ڏٺو ته هيٺ سج جي روشنيءَ ۾ گاهه تي وينل هڪ وڏي ڪتي پنهنجا ڪن ڪڙا ڪيا ڇڻ ته پونڪڻ وارو هجي، ۽ پوءِ ڪين پوئتي نرم ڪندي، پنهنجو پڇ لوڏي اعلان ڪيائين ته ڪو اهڙو شخص ويجهو اچي رهيو آهي جنهن کي هو اجنبي نٿو سمجهي. مسز لنٽن اڳتي جهڪي، ۽ ساهه روڪي ٻڌڻ لڳي. هڪ منٽ ڪانپوءِ هال مان قدمن جو آواز آيو. ڪليل گهر هيٺ ڪلف لاءِ ايڏي وڏي لالچ هو جو هو اندر هلڻ

کان پاڙ کي روکي نہ سگھيو: گھڙو ڪري هن اهو سمجھيو هوندو تہ مان پنهنجي واعدي تان ڦرڻ پئي چاهيان. تنهنڪري هن پنهنجي ئي همت تي پروسو ڪرڻ جو فيصلو ڪيو. شديد بيتابيءَ سان ڪيٽرين پنهنجي ڪمري جي دروازي ڏانهن گھورڻ لڳي. هو سڏو صحيح ڪمري ۾ نہ پھتو: هن مون کي اشارو ڪيو تہ مان ڪيس اندر وڃي اچان. پر منهنجي دروازي تائين پھچڻ کان اڳ ئي هن اهو ڳولي ورتو. ۽ هڪ يا ٻن قدمن ۾ ئي هو سندس پرسان هو. ۽ ڪيس پنهنجي پاڪر ۾ پکڙي ورتو هئائين.

هن لڳ ڀڳ پنجن منٽن تائين نہ ڪجھ ڳالهايو. ۽ نہ ئي پنهنجي پکڙ ڍري ڪئي. جنهن دوران. مان شرط ٽي هٽان. هن ايتريون چميون ڏنيون جيتريون هن پنهنجي سڄي زندگيءَ ۾ ڪڏهن نہ ڏنيون هونديون: پر تڏهن منهنجي مالڪياڻي ڪيس پھرين چميو هو. ۽ مون صاف ڏٺو تہ هو. شديد تڪليف جي ڪري. سندس چهري ۾ ڏسڻ جي همت مس پيو ڪري سگھي! جيئن ئي هن ڪيس ڏٺو هو تہ هن تي ٻہ اهو ساڳيو يقين طاري ٿي ويو هو جيڪو مون تي ٿيو هو. تہ اتي حتمي صحتيابيءَ جو ڪو ٻہ امڪان ناهي—سندس قسمت لکجي چڪي هئي. ڪيس ضرور مرڻو هو.

"اوهہ. ڪيٽي! اوهہ. منهنجي زندگي! مان اهو ڪيئن برداشت ڪريان؟" پھريون جملو هو جيڪو هن ڳالهايو. ان لهجي ۾ جنهن پنهنجي مايوسيءَ کي لڪائڻ جي ڪا ڪوشش نہ ڪئي هئي. ۽ هاڻي هن ڏانهس ايتري غور سان گھوريو جو مون سمجھيو تہ سندس نظرن جي شدت ئي سندس اکين ۾ ڳوڙها آڻي ڇڏيندي. پر اهي تڪليف سان سڙي رهيون هيون: اهي پگھريون (روئڻھار ڪيون) نہ.

"هاڻي ڇا؟" ڪيٽرين پوئتي ٽيندي. ۽ اوچتو گنڊيل پرونن سان سندس نظر جو جواب ڏيندي چيو: سندس مزاج مسلسل بدلجندڙ نخرن لاءِ رڳو هڪ هوا ـ رخ ڏيکاريندڙ

(vane) هو. "تو ۾ ايدگر منهنجي دل توڙي ڇڏي آهي. هيٺ ڪلف! ۾ توهان ٻئي مون وٽ ان ڪم تي روئڻ پٽڻ اچو ٿا. ڇڙ ته توهان رحم جي لائق ماڻهو هجو! مان توهان تي رحم نه ڪنديس. مان ته بلڪل نه. توهان مون کي ماري ڇڏيو آهي—۾ منهنجي خيال ۾ ان تي توهان خوشحالي ماڻي آهي. تون ڪيڏو طاقتور آهين! منهنجي وڇڙ ڪانپوءِ تون ڪيترا سال جيئڻ جو ارادو رکين ٿو؟"

هيٺ ڪلف کيس پاڪر پائڻ لاءِ هڪ گوڏي پر ويٺو هو. هن اٿڻ جي ڪوشش ڪئي. پر هن سندس وار پڪڙي. کيس هيٺ ئي رکيو.

"ڪاش مان توکي پڪڙي سگهان." هن ڏک سان ڳالهه جاري رکي. "جيستائين اسين ٻئي مري نه وڃون! مون کي ڪا پرواهه نه هوندي ته توکي ڇا تڪليف ٿي. مون کي تنهنجي تڪليفن جي ڪا به پرواهه ناهي. توکي تڪليف ڇو نه ٿيڻ گهرجي؟ مون کي ٿئي ٿي! ڇا تون مون کي وساري ڇڏيندين؟ ڇا تون تڏهن خوش هوندين جڏهن مان متيءَ ۾ هوندیس؟ ڇا تون اڄ کان ويهه سال پوءِ چوندين. 'اها ڪيٿرين ارنشا جي قبر آهي؟ مون گهڻو وقت اڳ ساڻس پيار ڪيو هو. ۾ کيس وڃائڻ تي مان ڏاڍو ڏکويل هئس. پر اهو ماضي آهي. مون ان کانپوءِ ڪيترن ئي ٻين سان پيار ڪيو آهي: منهنجا ٻار مون کي هن کان وڌيڪ پيارا آهن. ۾. مرڻ مهل. مان ان ڳالهه تي خوش نه ٿيندس ته مان هن وٽ وڃي رهيو آهيان: مون کي ان ڳالهه جو افسوس هوندو ته مون کي هنن کي (ٻارن کي) ڇڏڻو پوندو!' ڇا تون ائين چوندين. هيٺ ڪلف؟"

"مون کي ايترو نه تڙپاءِ جو مان به تو وانگر چريو ٿي وڃان." هن پنهنجو مٿو ڇڏائيندي ۾ ڏند ڪرٽيندي رڙ ڪئي.

اهي ٻئي، ڪنهن پرسڪون ڏسندڙ لاءِ، هڪ عجيب ۽ خوفناڪ منظر پيش ڪري رهيا هئا. ڪيٿرين يقيناً اهو سمجهي سگهي پئي ته جنت سندس لاءِ جلاوطنيءَ جو ملڪ هوندي، جيستائين هوءَ پنهنجي فاني جسم سان گڏ پنهنجو اخلاقي ڪردار پڻ پري نه اڇلائي. سندس موجوده چهري، جنهن ۾ اڇا ڳل هئا، هڪ رت کان خالي چپ ۽ چمڪندڙ اک هئي، ان ۾ هڪ جهنگلي بدلي جي باهه هئي؛ ۽ هن پنهنجين بند آڱرين ۾ انهن وارن جو ڪجهه حصو روڪي رکيو هو جن کي هن پڪڙيو هو. جيتري تائين سندس ساٿيءَ جي ڳالهه آهي، هن هڪ هٿ سان پاڻ کي مٿي کڻندي، ٻئي هٿ سان سندس ٻانهن پڪڙي هئي؛ ۽ سندس حالت جي ضرورتن لاءِ هن ۾ نرميءَ جو ايترو گهٽ ذخيرو هو جو جڏهن هن ڪيس ڇڏيو ته مون ان بي رنگ ڪل ۾ ڇڻن آڱرين جا صاف نيرا نشان ڏٺا.

"ڇا توتي ڪنهن شيطان جو واسو آهي،" هن وحشي انداز ۾ ڳالهه جاري رکي، "جو جڏهن تون مري رهي آهين ته مون سان اهڙي طريقي سان پئي ڳالهائين؟ ڇا تون سوچين ٿي ته اهي سڀ لفظ منهنجي يادگيريءَ ۾ نقش ٿي ويندا، ۽ تنهنجي مون کي چڏي ويڙ ڪانپوءِ مون کي هميشه لاءِ اونهائيءَ تائين ڪائيندا رهندا؟ توکي خبر آهي ته تون ڪوڙ پئي ڳالهائين اهو چئي ته مون توکي ماريو آهي: ۽، ڪيٿرين، توکي خبر آهي ته مان توکي وسارڻ کان اڳ پنهنجو وجود ئي وساري چڏيندس! ڇا تنهنجي شيطاني خودغرضيءَ لاءِ اهو ڪافي ناهي، ته جڏهن تون سڪون ۾ هونديونءَ ته مان جهنم جي عذابن ۾ ڦٽڪندو رهندس؟"

"مان سڪون ۾ نه هونديس،" ڪيٿرين آهه پريندي چيو. جنهن جي ڏيان کي پنهنجي دل جي ان تيز، بي ترتيب ڌڙڪڻ جسماني ڪمزوريءَ جي احساس ڏانهن موٽائي آندو، جيڪا ان انتهائي بيچينيءَ سبب ڏسي ۽ ٻڌي پئي سگهجي. هن ان دوري (paroxysm)

جي ختم ٿيڻ تائين وڌيڪ ڪجھ نہ چيو. پوءِ هن وڌيڪ نرميءَ سان ڳالھ جاري رکي—
"مان تنھنجي لاءِ پنھنجي تڪليف کان وڌيڪ تڪليف نٿي چاھيان. ھيٺ ڪلف. مان رڳو اھا ئي خواھش ٿي ڪريان تہ اسين ڪڏھن بہ ڌار نہ ٿيون: ۽ جيڪڏھن مستقبل ۾ منھنجو ڪو لفظ توکي ڏکوئي، تہ اھو سوچجانءِ تہ مان بہ زمين جي ھيٺان اوتري ئي تڪليف محسوس ڪري رھي آھيان، ۽ منھنجي خاطر، مون کي معاف ڪجانءِ! ھتي اچ ۽ ٻيھر گوڏن پر ويھ! تو زندگيءَ ۾ ڪڏھن بہ مون کي نقصان ناھي پھچايو. نہ، جيڪڏھن تون ڪاوڙ پالي رکين ٿو، تہ اھو ياد رکڻ منھنجن سخت لفظن کان وڌيڪ خراب ھوندو! ڇا تون ھتي ٻيھر نہ ايندين؟ اچجانءِ!"

ھيٺ ڪلف سندس ڪرسيءَ جي پويان ويو. ۽ مٿس جھڪيو، پر ايترو اڳتي نہ جو ھوءَ سندس چھرو ڏسي سگھي، جيڪو جذبات سبب پيلو ۽ نيرو ٿي چڪو ھو. ھن ڏانھس ڏسڻ لاءِ پوئتي مڙڻ جي ڪوشش ڪئي؛ ھن کيس ائين ڪرڻ نہ ڏنو: اوچتو مڙي، ھو ڇلھي ڏانھن ھليو ويو، جتي ھو ٻيٺو رھيو، خاموش، پنھنجي ٻني اسان ڏانھن ڪيل. مسز لنٽن جي نظر شڪ سان سندس پويان وئي: سندس ھر حرڪت منجھس ھڪ نئون جذبو جاڳايو. ڪجھ دير جي خاموشي ۽ ڏگھي گھور کانپوءِ، ھن ڳالھ جاري رکي: مون کي ڪاوڙيل مايوسيءَ جي لھجي ۾ سڏيندي:— "اوھہ، تون ڏسين ٿئي، نيلي، ھو مون کي قبر کان پري رکڻ لاءِ ھڪ لمحو بہ نرم نہ ٿيندو. ائين مون سان پيار ڪيو وڃي ٿو! خير، ڪا ڳالھ ناھي. اھو منھنجو ھيٺ ڪلف ناھي. مان پنھنجي سان اڃا پيار ڪنديس؛ ۽ کيس پاڻ سان گڏ کڻي ويندیس: ھو منھنجي روح ۾ آھي. ۽،" ھن سوچ ۾ گم ٿيندي وڌيڪ چيو. "جيڪا شيءِ مون کي سڀ کان وڌيڪ پريشان ڪري ٿي اھا آخر ڪار ھي ٽٽل قيدخانو (جسم) آھي. مان ھتي بند رھڻ مان ٽڪجي ٿئي آھيان. مان ان شاندار دنيا ۾ پڃي وڃڻ لاءِ، ۽ ھميشہ اتي رھڻ لاءِ تڙپي رھي آھيان: ان کي ڳوڙھن جي وچ مان ڏنڏلو

ڏسڻ، ۽ هڪ سور ڪندڙ دل جي ديوارن مان ان لاءِ تڙپڻ نہ چاهيان ٿي: پر واقعي ان سان گڏ، ۽ ان جي اندر هجڻ چاهيان ٿي. نيلي، تون سمجهين ٿي تہ تون مون کان بهتر ۽ وڌيڪ خوشنصيب آهين: مڪمل صحت ۽ طاقت ۾: توکي مون تي افسوس آهي—تمام جلدي اهو تبديل ٿي ويندو. مون کي توتي افسوس هوندو. مان توهان سيني کان بي مثال حد تائين اڳتي ۽ مٿانهين هونديس. مون کي حيرت آهي تہ هو منهنجي ويجهو نہ هوندو!" هوءَ پاڻ ئي پاڻ سان ڳالهائيندي رهي. "مون سمجهيو تہ هو ائين چاهي ٿو. هيٺ ڪلف، پيارا! توکي هينئر اداس نہ هجڻ گهرجي. مهرباني ڪري مون وٽ اچ، هيٺ ڪلف."

پنهنجي بيتابيءَ ۾ هوءَ اٿي ۽ پاڻ کي ڪرسيءَ جي ٻانهن تي سهارو ڏنائين. ان سنجيده منٽ تي هو ڏاڍو مڙيو. مڪمل طور مايوس لڳي رهيو هو. سندس اکيون، جيڪي ڪليل ۽ آليون هيون، آخر ڪار وحشت سان مٽس چمڪيون: سندس سينو ڏڪڻيءَ سان مٽي هيٺ ٽيڙ لڳو. هڪ لمحي لاءِ اهي پري ٻيڻا رهيا، ۽ پوءِ اهي ڪيئن مليا مون مشڪل سان ئي ڏٺو. پر ڪيٽرين ٽپو ڏنو ۽ هن کيس پڪڙيو ۽ اهي هڪ اهڙي پاڪ ۾ قيد ٿي ويا جنهن مان مون سوچيو تہ منهنجي مالڪياڻي ڪڏهن بہ زنده آزاد نہ ٿيندي: حقيقت ۾، منهنجي اکين اڳيان، هوءَ فوري طور تي بيهوش لڳي. هن پاڻ کي ويجهي سيٽ تي اڇلايو. ۽ جڏهن مان تيزيءَ سان اهو ڏسڻ لاءِ ويجهو ويس تہ ڇا هوءَ بيهوش ٿي وئي آهي، هن مون تي ڏند ڪڍيا، ۽ ڪنهن چريي ڪتي وانگر سندس وات مان ڳِگ وهي رهي هئي، ۽ هن لالچي حسد سان کيس پنهنجي طرف ڪيو. مون کي ائين محسوس نہ ٿيو جڙ مان پنهنجي ئي نسل جي ڪنهن مخلوق جي صحبت ۾ آهيان: ائين پئي لڳو جڙ هو نہ سمجهندو. جيتوڻيڪ مون ساٽس ڳالهايو، تنهنڪري مان پري ٻيٺيس، ۽ پنهنجي زبان بند رکيم. ڏاڍي پريشانيءَ جي حالت ۾.

ڪيٽرين جي هڪ چرپر مون کي ٿورو سڪون ڏنو: هن پنهنجو هٿ سندس ٻڪچيءَ ۾ وجهڻ لاءِ مٿي ڪيو ۽ سندس پڪڙ ۾ پنهنجو ٻَل سندس ٻَل سان لڳايائين: جڏهن ته هن، ان جي جواب ۾، ڪيس ديوانن جهڙين چمين سان ڏِکيندي، وحشي انداز ۾ چيو—

"تون هاڻي مون کي سيکاري رهي آهين ته تون ڪيتري ظالم رهي آهين—ظالم ۽ ڪوڙي. تو مون سان حقارت ڇو ڪئي؟ تو پنهنجي ئي دل کي دوکو ڇو ڏنو ڪيٽي؟ مون وٽ تسليءَ جو هڪ لفظ به ناهي. تون ان جي ئي لائق آهين. تو پنهنجو پاڻ کي ماريو آهي. ها، تون مون کي چمي سگهين ٿي، ۽ روئي سگهين ٿي: ۽ منهنجيون چميون ۽ ڳوڙها نپوڙي سگهين ٿي: اهي توکي تباهه ڪري ڇڏيندا—اهي توتي لعنت وجهندا. تون مون سان پيار ڪندي هئينءَ—پوءِ توکي مون کي ڇڏڻ جو ڪهڙو حق هو؟ ڪهڙو حق—مون کي جواب ڏي—رڳو ان مسڪين خيال لاءِ جيڪو تون لٺتن لاءِ محسوس ڪندي هئينءَ؟ ڇو ته مصيبت، ذلت، موت، ۽ ڪا به اهڙي شيءِ جيڪا خدا يا شيطان آڻي سگهيا ٿي اها اسان کي ڌار نه ڪري سگهي ها، پر تو پنهنجي مرضيءَ سان، ائين ڪيو. مون تنهنجي دل ناهي ٽوڙي—تو ان کي ٽوڙيو آهي: ۽ ان کي ٽوڙڻ ۾، تو منهنجي دل ٽوڙي ڇڏي آهي. منهنجي لاءِ اهو ئي گهڻو خراب آهي جو مان مضبوط آهيان. ڇا مان جيئڻ ڇاهيان ٿو؟ اها ڪهڙي قسم جي زندگي هوندي جڏهن تون—اوهه، خدايا! ڇا تون پنهنجي روح سان گڏ قبر ۾ جيئڻ پسند ڪندينءَ؟"

"مون کي اڪيلو ڇڏ. مون کي اڪيلو ڇڏ." ڪيٽرين سڏڪا پريندي چيو. "جيڪڏهن مون غلط ڪيو آهي، ته مان ان جي ڪري مري رهي آهيان. اهو ڪافي آهي! تو به مون کي ڇڏيو هو: پر مان توکي طعنا نه ڏينديس! مان توکي معاف ڪريان ٿي. مون کي معاف ڪر!" "معاف ڪرڻ، ۽ انهن اکين ۾ ڏسڻ، ۽ انهن ڪمزور هٿن کي محسوس ڪرڻ ڏاڍو ڏکيو آهي،" هن جواب ڏنو. "مون کي ٻيهر چمي ڏي: ۽ مون کي پنهنجيون اکيون ڏسڻ نه

ڏي! تو مون سان جيڪو ڪيو مان اهو معاف ڪريان ٿو. مان پنهنجي قاتل سان پيار ڪريان ٿو—پر تنهنجي سان! مان ڪيئن ڪري سگهان ٿو؟"

اهي خاموش هئا—سندن چهرا هڪ ٻئي ۾ لڪيل هئا، ۽ هڪ ٻئي جي ڳوڙهن سان ڏوپجي رهيا هئا. گهٽ ۾ گهٽ، مان سمجهان ٿي ته روئڻ ٻنهي طرفن کان هو. چو ته لڳي رهيو هو ته هيٺ ڪلف اهڙي وڏي موقعي تي روئي سگهي پيو. ان دوران مان ڏاڍي بيچين ٿي ويس؛ چو ته منجهند تيزيءَ سان گذري رهي هئي، اهو ماڻهو جنهن کي مون ڪم سان موڪليو هو اهو واپس اچي چڪو هو، ۽ مان واديءَ ۾ الهندي جي سج جي روشنيءَ ذريعي ڏسي سگهيس پئي ته گيمرٽن چرچ جي دروازي ٻاهران ماڻهن جو هجوم گڏ ٿي رهيو هو.

"عبادت ختم ٿي وئي آهي،" مون اعلان ڪيو. "منهنجو مالڪ اڃ ڪلاڪ ۾ هتي هوندو." هيٺ ڪلف ڪنهن گار سان سڏڪو پريو، ۽ ڪيٿرين کي وڌيڪ زور سان پاڪر پاتو: هوءَ بلڪل نه چري. جلد ئي مون ڏٺو ته نوڪرن جو هڪ ٽولو روڊ تان مٿي رڌڻي واري حصي ڏانهن وڃي رهيو هو. مسٽر لنٽن به پري نه هو؛ هن پاڻ دروازو کوليو، ۽ آهستي آهستي مٿي اچڻ لڳو. شايد ان پياري منجهند جو مزو وٺي رهيو هو جيڪا اونهاري جيان نرم هئي.

"هاڻي هو هتي آهي،" مون رڙ ڪئي. "خدا جي واسطي، جلدي هيٺ وڃو! توهان کي سامهون وارين ڏاڪڻين تي ڪو به نه ملندو. جلدي ڪريو، ۽ وٽن جي وچ ۾ ترسجو جيستائين هو مڪمل طور تي اندر نه اچي وڃي." "مون کي وڃڻو پوندو ڪيٿي،" هيٺ ڪلف پنهنجي ساٿيءَ جي ٻانهن مان پاڻ ڇڏائڻ جي ڪوشش ڪندي چيو. "پر جيڪڏهن مان زنده رهيس، ته تنهنجي سمهڻ کان اڳ مان تو سان ٻيهر ملندس. مان تنهنجي دريءَ کان پنج يارڊ پري به نه ويندس." "توکي نه وڃڻ گهرجي!" هن کيس ايتري

مضبوطيءَ سان پکڙيندي جواب ڏنو جيترو سندس طاقت اجازت پئي ڏني. "تون نہ ويندين، مان توکي ٻڌايان ٿي." "رڳو هڪ ڪلاڪ لاءِ،" هن سنجيدگيءَ سان منٽ ڪئي. "هڪ منٽ لاءِ بہ نہ،" هن جواب ڏنو. "مون کي ويڙهو پوندو—لنڊن هينئر ئي مٿي اچي ويندو،" ان ڏنل مداخلت ڪندڙ ضد ڪيو.

هو اٿي بيهي ها، ۽ ائين ڪرڻ سان سندس آڱريون ڇڏائي ها—هوءَ ڪيس زور سان چنبڙيل هئي، ساهہ ڪٽندي: سندس چهري تي ڪو چريائپ وارو پڪو ارادو هو. "نہ!" هن رڙ ڪئي. "اوهہ، نہ وڃ، نہ وڃ. هي آخري ڀيرو آهي! ايڊگر اسان کي نقصان نہ پهچائيندو. هيٺ ڪلف، مان مري ويندس! مان مري ويندس!" "لعنت هجي ان بيوقوف تي! هو اچي ويو،" هيٺ ڪلف پنهنجي سيٽ تي واپس ڪرندي رڙ ڪئي. "ماڻ ڪر، منهنجي جان! چپ ڪر، ماڻ ڪر، ڪيٿرين! مان ترسندس. جيڪڏهن هن مون کي ائين گولي بہ هڻي ڇڏي، تہ منهنجي چپن تي دعا هوندي جڏهن مان مرندس."

۽ اهي بيهر مضبوطيءَ سان ڳنڍيل هئا. مون پنهنجي مالڪ کي ڏاڪڻين چڙهندي ٻڏو—منهنجي نرڙ تان ٽڏو پگهر وهي رهيو هو: مان خوفزده هئس. "ڇا تون هن جي چريائپ جون ڳالهيون ٻڌندين؟" مون جذباتي ٿيندي چيو. "هن کي خبر ناهي تہ هوءَ ڇا پئي چوي. ڇا تون هن کي تباهہ ڪندين، جو تہ هن ۾ پنهنجي مدد پاڻ ڪرڻ جو عقل ناهي؟ اٿي بيهو! تون هينئر ئي آزاد ٿي سگهين ٿو. اهو سڀ ڪان شيطاني ڪم هوندو جيڪو تو ڪڏهن ڪيو آهي. اسان سڀ ماريا وياسين—مالڪ، مالڪياڻي، ۽ نوڪر."

مون پنهنجا هٿ مهٽيا، ۽ رڙ ڪئي: ۽ مسٽر لنڊن ان گوڙ تي پنهنجا قدم تيز ڪيا. پنهنجي پريشانيءَ جي وچ ۾، مون کي اهو ڏسي سچي خوشي ٿي تہ ڪيٿرين جون ٻانهون ڍليون ٿي هيٺ ڪري ڀيون هيون، ۽ سندس مٿو هيٺ لٽڪيل هو. "هوءَ بيهوش ٿي وئي

آهي، يا مري وئي آهي،" مون سوچيو: "اهو وڌيڪ بهتر آهي. اهو گهٽو بهتر آهي ته هوءَ مري وڃي، بنسبت ان جي ته هوءَ پنهنجي چوڌاري سيني لاءِ هڪ بار ۽ مصيبت پيدا ڪندڙ بڻجي جيئندي رهي."

ايڊگر پنهنجي ان بنا گهرايل مهمان ڏانهن ٽپو ڏنو. حيرت ۽ ڪاوڙ ۾ سندس رنگ پيلو ٿي چڪو هو. هو چا ڪرڻ وارو هو، اهو مان نٿي چئي سگهان؛ بهرحال، ٻئي شخص ان بي جان لڱندڙ جسم کي سندس ٻانهن ۾ رکي فوري طور تي سيئي حرڪتون روکي ڇڏيون. "اوڏانهن ڏس!" هن چيو. "جيستائين تون ڪو شيطان ناهين، پهريان هن جي مدد ڪر— پوءِ تون مون سان ڳالهائي سگهين ٿو!"

هو هلي پارلر ۾ ويو، ۽ ويهي رهيو. مستر لنٽن مون کي سڏيو. ۽ وڌي ڏکيائيءَ سان، ۽ ڪيترن ئي طريقن جي استعمال کانپوءِ، اسين ڪيس هوش ۾ آڻڻ ۾ ڪامياب ٿياسين؛ پر هوءَ مڪمل طور تي منجهيل هئي؛ هن ساهه ڪنيو، ۽ آهه پري، ۽ ڪنهن کي به نه سڃاتائين. ايڊگر، سندس لاءِ پريشانيءَ ۾، سندس ان ناپسنديده دوست کي وساري وينو. مون نه وساريو. مان، جيترو جلدي ٿي سگهيو، ويس ۽ ڪيس وڃڻ لاءِ منٽ ڪيم؛ ڪيس يقين ڏياريم ته ڪيٿرين بهتر آهي، ۽ هو صبح جو مون کان ٻڌندو ته هن رات ڪيئن گذاري. "مان گهر کان ٻاهر وڃڻ کان انڪار نه ڪندس،" هن جواب ڏنو. "پر مان باغ ۾ ترسندس: ۽، نيلي، ياد رکجانءِ ته سياڻي پنهنجو واعدو پورو ڪجانءِ. مان انهن ديودار جي وڻن (larch_trees) هينان هوندس. ياد رکجانءِ! نه ته مان ٻيهر اندر ايندس، پلي لنٽن گهر ۾ هجي يا نه." هن ڪمري جي اڌ کليل دروازي مان تيزيءَ سان جهاتي پاتي، ۽، پڪ ڪرڻ ته جيڪو مون چيو هو اهو بظاهر سچ هو، گهر کي پنهنجي ان منحوس موجودگيءَ کان آجو ڪيو.

باب سورهون

ان رات ٻارهين وڳي ڏاري اها ڪيڙين پيدا ٿي جنهن کي توهان ودرنگ هائٽس ۾ ڏٺو هو: هڪ ڪمزور، ست_ماهي ٻار، ۽ بن ڪلاڪن کانپوءِ ماءُ گذاري وئي، بغير ايترو هوش ۾ اچڻ جي جو هيٺ ڪلف کي ياد ڪري، يا ايڊگر کي سڃاڻي سگهي. زال جي وچوڙي تي سندس (ايڊگر جي) تڙپ هڪ اهڙو ڏکوئيندڙ موضوع آهي جنهن تي ڳالهائڻ ڏکيو آهي؛ ان جي اڻرن ڏيکاريو ته اهو ڏک ڪيترو گهرو هو. منهنجي نظر ۾، هڪ وڏو ڏک اهو به هو ته هو بغير ڪنهن (مرد) وارث جي رهجي ويو هو. ان ڪمزور يتيم ٻار ڏانهن ڏسندي مون کي ان ڳالهه تي ڏاڍو افسوس ٿيو: ۽ مون دل ئي دل ۾ پراڻي لنڊن کي گاريون ڏنيون جنهن (هڪ قدرتي طرفداري تحت) پنهنجي زمين پنهنجي پٽ بدران پنهنجي ڏيءَ (ازابيلا) جي نالي ڪري ڇڏي هئي. اهو هڪ اڻ وٽندڙ ٻار هو. ويچارو! جيڪڏهن اها پنهنجي زندگيءَ جي انهن شروعاتي ڪلاڪن ۾ روئي روئي مري ۽ وڃي ها، ته ڪنهن کي به ڏري جي پرواهه نه هئي. اسان ان لاپرواهيءَ جو ازالو بعد ۾ ڪيو. پر سندس زندگيءَ جي شروعات اوتري ئي بي يار و مددگار هئي جيترو شايد سندس انت ٿيڻ وارو آهي.

ٻئي ڏينهن صبح جو—ٻاهر موسم روشن ۽ خوشگوار هئي—خاموش ڪمري جي پردن مان نرم روشني اندر آئي، ۽ بستري ۽ ان جي رهواسيءَ (ڪيڙين جي جسم) تي هڪ نرم، وٽندڙ چمڪ ڇڏيائين. ايڊگر لنڊن جو مٿو وهاڻي تي پيو هو، ۽ سندس اکيون بند هيون. سندس نوجوان ۽ خوبصورت نقش پنهنجي پرسان پيل جسم جيترا ئي بي جان ۽ خاموش لڳي رهيا هئا: پر سندس خاموشي انتهائي ٽڪاوٽ ۽ تڪليف جي هئي، جڏهن ته ڪيڙين جي خاموشي مڪمل سڪون جي هئي. سندس نرڙ صاف، اکيون بند، ۽ چپن تي مسڪراهٽ جو تاثر هو: جنت جو ڪو فرشتو به ان کان وڌيڪ خوبصورت نٿي لڳي

سگھيو جھڙي هوءَ لڳي رهي هئي. ۽ مون ان بي پناهه سڪون کي محسوس ڪيو جنهن ۾ هوءَ ليٽيل هئي: منهنجو ڏهن ڪڏهن بہ ايترو پاڪيزه نہ رهيو هو جيترو ان خدائي سڪون جي تصوير کي ڏسندي ٿيو. مون بي اختيار اهي لفظ دهرائيا جيڪي هن پاڻ ڪجهه ڪلاڪ اڳ چيا هئا: ”اسان سيني کان بي مثال حد تائين اڳتي ۽ مٽانهين! پلي ايجا زمين تي هجي يا هاڻي جنت ۾، سندس روح خدا وٽ پنهنجي گهر ۾ آهي!“

مون کي خبر ناهي تہ اها منهنجي ڪا عجيب عادت آهي، پر جڏهن بہ موت جي ڪمري ۾ نگهباني ڪندي آهيان تہ مان اڪثر پر سڪون ۽ خوش ئي هوندي آهيان، بشرطيڪ ڪو چريو يا مايوس ماتم ڪندڙ مون سان گڏ نہ هجي. مان هڪ اهڙو سڪون ڏسندي آهيان جنهن کي نہ زمين ۽ نہ ئي جهنم توڙي سگهي ٿو ۽ مون کي ان بي انتها ۽ روشن آخرت جو يقين محسوس ٿيندو آهي—اها ابديت جنهن ۾ اهي داخل ٿيا آهن—جتي زندگي بغير ڪنهن حد جي آهي، پيار پنهنجي پوري همدرديءَ سان، ۽ خوشي پنهنجي ڪمال تائين آهي. مون ان موقعي تي محسوس ڪيو تہ مسٽر لنٽن جهڙي پيار ۾ بہ ڪيتري نہ خودغرضي هئي، جڏهن هو ڪيٿرين جي ان مبارڪ چوٽڪاري تي ايڏو ڏڪ ڪري رهيو هو! يقيناً، ڪو ماڻهو شڪ ڪري سگهي پيو تہ هن جنهن ضدي ۽ بي صبر طبيعت سان زندگي گذاري هئي، چا واقعي هوءَ آخرڪار سڪون جي جاءِ جي لائق هئي. ڪو ماڻهو ٽڏي دماغ سان سوچڻ مهل شڪ ڪري سگهي ٿو، پر ان وقت نہ، سندس لاش جي موجودگيءَ ۾، اهو لاش پنهنجي ئي سڪون جو اعلان ڪري رهيو هو، جيڪو پنهنجي اڳوٽي رهواسيءَ (روح) لاءِ بہ اوتري ئي سڪون جي ضمانت لڳي رهيو هو.

چا توهان کي يقين آهي تہ اهڙا ماڻهو بي دنيا ۾ خوش هوندا آهن، سائين؟ مان اهو چاڻڻ لاءِ گهڻو ڪجهه ڏيڻ لاءِ تيار آهيان.

مون مسز ڊين جي سوال جو جواب ڏيڻ کان انڪار ڪيو. چو ته اهو مون کي ڪجھ غير روايتي ۽ عجيب لڳو. هن ڳالھ جاري رکي:

ڪيٿرين لنٽن جي زندگيءَ تي نظر وجھندي، مون کي ڊپ آهي ته اسان کي اهو سوچڻ جو حق ناهي ته هوءَ جنت ۾ آهي؛ پر اسين ڪيس سنڊس پيدا ڪندڙ (خدا) تي چڏيندا سين.

مالڪ سمهيل لڳي رهيو هو. ۽ مون سج اپرڻ کان ٿوري دير پوءِ همت ڪري ڪمري مان نڪري ٻاهر جي صاف ۽ تازي هوا کائڻ جو فيصلو ڪيو. نوڪرن سمجھيو ته مان سڄي رات جي جاڳ جي ٿڪاوٽ لاهڻ وئي آهيان؛ پر حقيقت ۾، منهنجو مکيہ مقصد مسٽر هيٿ ڪلف سان ملڻ هو. جيڪڏهن هو سڄي رات ديودار جي وڻن جي وچ ۾ بينو رهيو هوندو، ته ڪيس گرينج ۾ ٿيندڙ هلچل جي ڪا خبر نہ پئي هوندي؛ سواءِ ان جي ته هن گيمرٽن ڏانهن ويندڙ قاصد جي گھوڙي جي ڊوڙڻ جو آواز ٻڌو هجي. جيڪڏهن هو وڌيڪ ويجھو آيو هوندو، ته هن يقيناً هيڏانهن هوڏانهن ويندڙ روشنين، ۽ ٻاهرئين دروازن جي ڪلڻ ۽ بند ٿيڻ مان اندازو لڳايو هوندو ته اندران سڀ ڪجھ ٺيڪ ناهي. مون ساڻس ملڻ چاهيو ٿي، پر ڊڄي ٻہ رهي هئس. مون محسوس ڪيو ته اها خوفناڪ خبر ڪيس ڏيڻ گھرجي، ۽ مان ان ڪم کي جلدي ختم ڪرڻ چاهيندي هئس؛ پر اها ڪيئن ڏجي اهو مون کي سمجھ ۾ نہ پئي آيو. هوا تي ئي هو—پارڪ ۾ ڪجھ يارڊ اڳتي؛ خاڪستر (ash) جي ھڪ پراٽي وڻ سان ٽيڪ ڏيو بينو هو. سنڊس ٽوپي لٽل هئي، ۽ سنڊس وار ان ماڪ سان پريل هئا جيڪا وڻ جي شاخن تي گڏ ٿي مٽس ڪري رهي هئي. هو گھڻي دير کان ان ئي حالت ۾ بينو هوندو، چو ته مون ڏٺو ته پڪين جو ھڪ جوڙو ڪانئس مس ٽن فوٽن جي مفاصلي تان بار بار گذري رهيو هو. پنهنجو آڪيرو ناهڻ ۾ مصروف هئا، ۽ سنڊس موجودگيءَ کي ڪنهن ڪاٽ جي ٽڪري کان وڌيڪ اهميت نہ پئي ڏنائون. اهي منهنجي

ويجهو اچڻ تي اڏامي ويا، ۽ هن پنهنجون اکيون مٿي کيون ۽ ڳالهايائين:— ”هوءَ مري وئي آهي!“ هن چيو. ”مون اهو ڄاڻڻ لاءِ تنهنجو انتظار ناهي کيو. پنهنجو رومال پري رک—منهنجي سامهون نہ روءُ. لعنت هجي توهان سپني تي! هن کي توهان جي ڳوڙهن جي کا ضرورت ناهي!“

مان هن جي لاءِ به اوتروئي روئي رهي هئس جيترو کيڙرين لاءِ: اسين کڏهن کڏهن اهڙين مخلوقن تي به رحم کائيندا آهيون جن ۾ نہ پنهنجي لاءِ ۽ نہ ئي ٻين لاءِ کو احساس هوندو آهي. جڏهن مون پهريون پيرو سندس چهري ڏانهن ڏٺو تہ مون محسوس کيو تہ کيس ان تباهيءَ جي خبر پئجي چڪي هئي؛ ۽ مون کي هڪ بيوقوفانہ خيال آيو تہ سندس دل نرم ٿي چڪي آهي ۽ هو دعا گهري رهيو آهي، پوءِ تہ سندس چپ چري رهيا هئا ۽ سندس نظرون زمين تي کتل هيون.

”ها، هوءَ مري وئي آهي!“ مون پنهنجا سڏڪا روڪيندي ۽ پنهنجا ڳل سڪائيندي جواب ڏنو. ”مون کي اميد آهي تہ هوءَ جنت ۾ وئي آهي؛ جتي اسين سڀ ساڻس ملي سگهون ٿا، بشرطيڪ اسين نصيحت وٺون ۽ پنهنجا خراب رستا ڇڏي نيڪيءَ جي رستي تي هلون!“

”ڇا هن کا نصيحت ورتي؟“ هيٺ کلف طنز ڪرڻ جي ڪوشش ڪندي پڇيو. ”ڇا هوءَ ڪنهن وليءَ وانگر مري؟ ٻڌاءِ، مون کي ان واقعي جي سچي ڪهاڻي ٻڌاءِ. هوءَ ڪيئن—؟“ هن اهو نالو (ڪيڙرين) وٺڻ جي ڪوشش ڪئي، پر وٺي نہ سگهيو. ۽ پنهنجو وات بند ڪري پنهنجي اندر جي تڪليف سان هڪ خاموش جنگ وڙهڻ لڳو. ان دوران هو منهنجي همدرديءَ کي پنهنجي بنا چنيڻ جي، خوفناڪ گهور سان رد ڪري رهيو هو. ”هوءَ ڪيئن مري؟“ هن آخرڪار ٻيهر پڇيو—پنهنجي سموري طاقت جي

باوجود کيس ٽيڪ جي ضرورت محسوس ٿي رهي هئي؛ ڇو تہ ان ڪوشش کانپوءِ هو پنهنجي مرضيءَ جي خلاف، پنهنجي آڱرين جي پورن تائين ڏڪي رهيو هو.

"ويچارو بدنصيب!" مون سوچيو. "تو وٽ ب پنهنجي ٻين انسانن وانگر ئي دل ۽ اعصاب آهن! تون انهن کي لڪائڻ لاءِ ايڏو بيتاب ڇو آهين؟ تنهنجو غرور خدا کي انڊو نٿو ڪري سگهي! تون کيس ايترو مجبور ٿو ڪرين جو هو انهن کي (تنهنجي دل کي) مروڙي، جيستائين تون ذلت جي رڙ نہ ڪرين."

"بلڪل ڪنهن گهيٽي وانگر پرامن طريقي سان!" مون وڏي آواز ۾ جواب ڏنو. "هن هڪ ٽڏو ساهہ ڪنيو ۽ پاڻ کي ائين ڇڪيو جيئن ڪوبار جاڳڻ کانپوءِ ٻيهر ننڊ ۾ ويندي ڪندو آهي؛ ۽ پنجن منٽن کانپوءِ مون سندس دل تي هڪ هلڪي ڏڙڪن محسوس ڪئي، ۽ ان کانپوءِ ڪجهہ ب نہ!"

"۽ ڇا—ڇا هن ڪڏهن منهنجو ذڪر ڪيو؟" هن هڪدم پڇيو. جڏ کيس ڊپ هجي تہ منهنجي سوال جو جواب کي اهڙا تفصيل سامهون آڻيندو جيڪي هو برداشت نہ ڪري سگهندو.

"سندس هوش ڪڏهن ب واپس نہ آيا: جنهن وقت کان توهان کيس ڇڏيو هو، هن ڪنهن کي ب نہ سڃاتو." مون چيو. "هوءَ پنهنجي چهري تي هڪ مڃي مسڪراهٽ سان ليٽيل آهي؛ ۽ سندس آخري خيال پنهنجي ننڍپڻ جي خوشگوار ڏينهن ڏانهن پٽڪي ويا هئا. سندس زندگي هڪ نرم خواب ۾ ختم ٿي وئي—خدا ڪري هوءَ ٻي دنيا ۾ ب ايتري ئي سڪون سان جاڳي!"

”خدا ڪري هوءَ عذاب ۾ جاڳي!“ هن خوفناڪ شدت سان رڙ ڪئي، پنهنجو پير زمين تي هٽندي ۽ بي قابو جذبات جي هڪ اوچتي دوري ۾ ڪنجندي چيائين. ”چو هوءَ آخر تائين ڪوڙي ثابت ٿي! هوءَ ڪٿي آهي؟ اتي ناهي—جنت ۾ ناهي—ختم ناهي ٿي—ڪٿي آهي؟ اوهه! تو چيو هو ته توکي منهنجي تڪليفن جي ڪا پرواهه ناهي! ۽ مان هڪ دعا ٿو گهران—مان اها تيستائين دهرائيندس جيستائين منهنجي زبان سڪي نه وڃي—ڪيٿرين ارنشا، جيستائين مان زنده آهيان توکي سڪون نه ملي. تو چيو هو ته مون توکي ماريو آهي—پوءِ مون کي ڊيڄار (haunt me)! منهنجو يقين آهي ته قتل ٿيل پنهنجن قاتلن کي ڊيڄاريندا آهن. مون کي خبر آهي ته پوت زمين تي پٽڪندا آهن. هميشه مون سان گڏ رهه—ڪو به روپ وٺ—مون کي پاگل ڪري ڇڏ! بس مون کي هن اونهي ڪڍ ۾ اڪيلو نه ڇڏ، جتي مان توکي ڳولي نٿو سگهان! اوهه، خدا! اهو ناقابل بيان آهي! مان پنهنجي زندگيءَ (ڪيٿرين) کانسواءِ جيئرو نٿو رهي سگهان! مان پنهنجي روح کانسواءِ جيئرو نٿو رهي سگهان!“

هن پنهنجو مٿو وٺ جي ڳنڊيين واري ٽڙ سان ٽڪرايو. ۽ پنهنجيون اکيون مٿي کڻندي، ائين رڙيون ڪيون، جيئن ڪو انسان نه، پر ڪو وحشي جانور ڪندو هجي جنهن کي چرين ۽ پالن سان ماريو پيو وڃي. مون وٺ جي کل تي رت جا ڪجهه چنبا ڏٺا، ۽ سندس هٿ ۽ نرڙ ٻئي رت سان پريل هئا؛ شايد مون جيڪو منظر ڏٺو اهو انهن منظرن جو ئي هڪ حصو هو جيڪي سڄي رات هلندا رهيا هئا. ان ڳالهه مون ۾ ڪو رحم پيدا نه ڪيو—پر مون کي ڊيڄاري ڇڏيو: پر پوءِ به مون کي ڪيس ائين ڇڏي وڃڻ ڏيکيو لڳو. پر جيئن ئي هن پاڻ کي ايترو سنياليو جو مون کي ڏسندو محسوس ڪيائين، ته هن مون کي گجندي وڃڻ جو حڪم ڏنو. ۽ مون سندس حڪم مڃيو. ڪيس خاموش يا پرچائڻ منهنجي وس جي ڳالهه نه هئي!

مسز لنڻن جو جنازو سنڌس مرڻ کانپوءِ واري جمعي جي ڏينهن طئي ڪيو ويو هو. ۽ ان وقت تائين سنڌس تابوت وڏي ڊرائنگ روم ۾، ڪليل ۽ گلن توڙي خوشبودار پنن سان پريل پيو رهيو. لنڻن پنهنجا ڏينهن ۽ راتيون اتي ئي گذاريا، هڪ اهڙو نگهبان جيڪو سمهندو نه هو. ۽—هڪ اهڙي ڀالهه جيڪا مون کانسواءِ سيني کان لڪيل هئي—هيٺ ڪلف گهٽ ۾ گهٽ پنهنجيون راتيون ٻاهر گذارينڊو هو جيڪو بہ اوترو ئي بي آرام هو. منهنجو ساٿس ڪو رابطو نہ ٿيو. پر پوءِ بہ، مون کي خبر هئي تہ هو اندر اچڻ جي تاڙ ۾ آهي. جيڪڏهن ڪيس موقعو ملي. ۽ اڳاري تي، اونداهي ٿيڻ کان ٿورو پوءِ، جڏهن منهنجو مالڪ سخت ٿڪاوٽ سبب ہن ڪلاڪن لاءِ آرام ڪرڻ تي مجبور ٿي ويو هو. مان ويس ۽ مون درين مان هڪ دري کولي ڇڏي. سنڌس لڳاتار ڪوششن کان متاثر ٿي مون ڪيس هڪ موقعو ڏنو تہ جيئن هو پنهنجي بت (ڪيٿرين) جي مرجهايل تصوير کي هڪ آخري الوداع ڇئي سگهي. هن ان موقعي جو فائدو ونڊڻ ۾ دير نہ ڪئي. احتياط سان ۽ ٿوري دير لاءِ ايتري احتياط سان جو ڪنهن هلڪي آواز سان بہ پنهنجي موجودگي ظاهر نہ ڪيائين. حقيقت ۾، مون کي خبر ئي نہ پوي ها تہ هو اتي آيو هو. سواءِ ان جي تہ لاش جي چهري تان ڪپڙو هٽيل هو. ۽ مون فرش تي سونهري وارن جي هڪ لٽ ڏٺي، جيڪا چانديءَ جي ڏاڪي سان ٻڌل هئي. جنهن کي چيڪ ڪرڻ تي مون کي خبر پئي تہ اها ڪيٿرين جي ڪچيءَ ۾ پيل لاکيٽ مان ڪڍي وئي هئي. هيٺ ڪلف ان لاکيٽ کي کولي ان مان اهي وار ڪڍي ڇڏيا هئا. ۽ انهن جي جاءِ تي پنهنجا ڪارا وار رکي ڇڏيا هئا. مون ٻنهي وارن کي پاڻ ۾ ويڙهيو. ۽ انهن کي گڏ ان ۾ بند ڪري ڇڏيو.

مسٽر ارنشا کي، يقيناً، پنهنجي پيٽ جي جنازي ۾ شامل ٿيڻ جي دعوت ڏني وئي هئي. هن کي انڪار نہ موڪليو. پر هو ڪڏهن آيو ئي ڪونہ. تنهنڪري، سنڌس مڙس ڪانسواءِ، جنازي ۾ شامل ٿيندڙ ماتمي رڳو هاري ۽ نوڪر هئا. ازابيلا کي دعوت نہ ڏني وئي هئي.

ڪيٿرين جي دفن ٿيڻ جي جاءِ، ڳوناٽن جي حيرانگيءَ جو سبب بڻي. اها نہ ته چرچ جي اندر لنڊن خاندان جي خوبصورت مقبرن وٽ هئي، ۽ نہ ئي ٻاهر سندس پنهنجن مائٽن جي قبرن وٽ هئي. ان لاءِ چرچ جي قبرستان جي هڪ ڪنڊ ۾، هڪ سائي لاڙيءَ تي ڪڏ ڪوٽي وئي، جتي ديوار ايتري هيناهين آهي جو ميدان جا ٻوٽا (heath and bilberry) ان جي مٿان چڙهي آيا آهن؛ ۽ مٽي لڳ ڀڳ ان کي ڍڪي چڪي آهي. سندس مڙس به هاڻي ساڻس ئي هنڊ دفن آهي؛ ۽ انهن ٻنهي جي مٿان هڪ سادو پٿر لڳل آهي، ۽ سندن پيرن وٽ هڪ عام سرمئي پٿر، سندن قبرن جو نشان بڻيل آهي.

باب سترهون

اهو جمعو اسان جي سنڌ ڏينهن مان آخري ثابت ٿيو. شام جو موسم خراب ٿي وئي: هوا ڏکڻ کان مڙي اتر ـ اوپر ڏانهن ٿي وئي، ۽ پهريان مينهن، ۽ پوءِ ڳڙو ۽ برف آندائين. ٻئي ڏينهن کو بہ اهو تصور نہ پيو ڪري سگهي تہ ٿي هفتا اونهارو گذريو هو: چنبيلي (primroses) ۽ زعفراني گل برف جي ڍيرن هينان دٻجي ويا هئا، طوطا خاموش هئا، ۽ وٽن جا نوان پن سڙي ڪارا ٿي ويا هئا. ۽ اهو صبح ڪيڏو نہ اداس، ٿڌو ۽ مايوس ڪندڙ هو! منهنجو مالڪ پنهنجي ڪمري ۾ ئي رهيو. مون اڪيلي پارلر (ڪليل ڪمري) تي قبضو ڪيو، ۽ ان کي ٻار جي ڪمري ۾ تبديل ڪري ڇڏيو: ۽ مان اتي ويني هئس، روئندڙ گڏي جهڙي ٻار کي گوڏن تي رکي؛ ان کي لوڏي رهي هئس، ۽ ان دوران ڪليل دريءَ تي برف کي جمع ٿيندي ڏسي رهي هئس. تہ اوچتو دروازو ڪليو، ۽ ڪو ماڻهو اندر آيو. سهڪندو ۽ ڪلندو! هڪ لمحي لاءِ منهنجي حيرت کان وڌيڪ منهنجي ڪاوڙ هئي. مون سمجهيو ڪا نوڪرياڻي آهي، ۽ مون رڙ ڪئي— "بس ڪر! توکي هتي اهڙي بدتميزي ڏيکارڻ جي همت ڪيئن ٿي؟ مسٽر لنٽن ڇا چوندو جيڪڏهن هن توکي ٻڌو؟"

"مون کي معاف ڪجانءِ!" هڪ سڃاتل آواز جواب ڏنو. "پر مون کي خبر آهي تہ ايڊگر بستري تي آهي، ۽ مان پاڻ کي روڪي نٿي سگهان".

اهو چوندي ڳالهائيندڙ باهر ڏانهن اڳتي وڌي، سهڪندي ۽ پنهنجو هٿ پنهنجي پاسي (ڪڪ) تي رکي.

"مان سڄو رستو ودرنگ هائٽس کان ڊوڙندي آئي آهيان!" هن ٿوري دير کانپوءِ جاري رکيو. "سواءِ انهن جاين جي جتي مان اڏامي هئس (ٽپا ڏنا هئم). مان ڳٽي نٿي سگهان تہ مان

ڪيترا پيرا ڪِري آهيان. اوهين منهنجي سڄي جسم ۾ سور آهي! ڊڄ نہ! جيئن ئي مان ٻڌائي سگهنديس مان توکي سڀ ڪجهه ٻڌائيندیس، بس ايتري مهرباني ڪر جو ٻاهر وڃي مون کي گيمر ٽن تائين وٺي وڃڻ لاءِ گاڏيءَ جو حڪم ڏي، ۽ ڪنهن نوڪر کي چئو ته منهنجي الماريءَ مان ڪجهه ڪپڙا ڪڍي اچي".

اندر اچڻ واري مسز هيٽ ڪلف (ازابيلا) هئي. يقيناً هوءَ ڪنهن ڪلڻ واري حالت ۾ نہ لڳي رهي هئي: سندس وار ڪلهن تي لٽڪيل هئا، جن مان برف ۽ پاڻي وهي رهيو هو. هن اهو ئي ڇوڪرين وارو لباس پاتو هو جيڪو هوءَ عام طور تي پائيندي هئي، جيڪو سندس حيثيت کان وڌيڪ سندس عمر سان ٺهڪندڙ هو: هڪ ننڍين ٻانهن وارو فراڪ، ۽ مٿي يا ڳچيءَ تي ڪجهه به نہ هو. فراڪ هلڪي ريشم جو هو ۽ آلو هجڻ سبب ساٽس چنبڙيل هو. ۽ سندس پيرن ۾ رٻڙ سنهڙا سليپر هئا؛ ان سان گڏ هڪ ڪن جي هيٺان هڪ گهرو زخم هو. جنهن مان رت ڪي رٻڙ ٽڏ جي ڪري وهڻ کان روڪيو ويو هو. هڪ اڇو ڇهرو جنهن تي ڇڪون ۽ نشان هئا، ۽ هڪ اهڙو جسم جيڪو ٽڪاوٽ سبب پاڻ کي بيهارڻ جي قابل به نہ هو. ۽ تون اندازو لڳائي سگهين ٿو ته منهنجو پهريون ڊپ گهٽو گهٽ نہ ٽيو هو جڏهن مون ڪيس اطمينان سان ڏٺو هو.

"منهنجي پياري نوجوان عورت،" مون رڙ ڪئي، "مان ڪيڏانهن به نہ ويندیس، ۽ نہ ئي ڪجهه ٻڌندیس، جيستائين تون پنهنجا سيئي ڪپڑا لاهي سڪا ڪپڑا نٽي پائين؛ ۽ يقيناً تون اڄ رات گيمر ٽن نہ ويندين، تنهنڪري گاڏيءَ جو حڪم ڏيڻ اجايو آهي".

"يقيناً مان ويندیس،" هن چيو. "پنڌ يا سواريءَ تي: پر مون کي سڀ ڪپڑا پائڻ تي ڪو اعتراض ناهي. ۽—آهين، ڏس ته هاڻي منهنجي ڳچيءَ تان (رت) ڪيئن پيو وهي! باهه جي ڪري ان ۾ ساڙو پيو ٿئي".

هن منهنجي ڀَالهه مڃڻ کان اڳ پنهنجون هدايتون پوريون ڪرڻ جو ضد ڪيو. ۽ جيستائين ڪوچوان کي گاڏي تيار ڪرڻ جو حڪم نه مليو ۽ هڪ نوڪرياڻي ضروري ڪپڙا گڏ ڪرڻ تي نه لڳي، تيستائين مون کيس پنهنجي زخم تي پٽي ٻڌڻ ۽ ڪپڙا متائڻ لاءِ هٿ لائڻ جي اجازت نه ڏني.

"هاڻي، ايلن،" هن چيو. جڏهن منهنجو ڪم پورو ٿيو ۽ هوءَ چلهي وٽ آرامده ڪرسيءَ تي ويٺي، پنهنجي اڳيان چانهه جو ڪپ رکي، "تون منهنجي سامهون ويهه، ۽ ويچاري ڪيٿرين جي ٻار کي پري ڪر: مون کي ان کي ڏسڻ پسند ناهي! توکي ائين نه سوچڻ گهرجي ته مون کي ڪيٿرين جي ڪا پرواهه ناهي، ڇو ته اندر اچڻ تي مون ايڏو بيوقوفاڻو رويو اختيار ڪيو هو: مان بہ رني آهيان، ڏاڍي تڪليف سان—ها، ڪنهن بہ ٻئي ماڻهوءَ کان وڌيڪ جنهن کي روئڻ جو ڪو سبب هجي. اسان بغير صلح جي ڏار ٿياسين، توکي ياد هوندو، ۽ مان پاڻ کي ڪڏهن معاف نه ڪنديس. پر، ان جي باوجود، مان ان سان همدردي نه ڪرڻ واري هئس—ان ظالم جانور (هيٽ ڪلف) سان! اوهه، مون کي اهو چلهي وارو سيخ (poker) ڏي! هي سندس آخري نشاني آهي جيڪا مون وٽ آهي:" هن پنهنجي ٽين آڏر مان سوني منڊي لاٿي، ۽ ان کي فرش تي اڇلائي ڇڏيائين. "مان ان کي ٽوڙي ڇڏيندیس!" هن ٻاراڻي ڪاوڙ ۾ ان تي سيخ هٽندي جاري رکيو. "۽ پوءِ مان ان کي ساڙي ڇڏيندیس!" ۽ هن اهو خراب ٽيل تکرو ڪٽي ڪوئلن جي وچ ۾ اڇلائي ڇڏيو. "بس! جيڪڏهن هو مون کي واپس ونڻي ويو ته کيس ٻي ونڊي پوندي. هو ايڊگر کي تنگ ڪرڻ لاءِ مون کي ڀَولڻ اچي سگهي ٿو. مان هتي ترسڻ جي همت نٿي ڪري سگهان، متان اهو خيال سندس شيطاني ذهن ۾ اچي وڃي! ۽ ان ڪانسواءِ، ايڊگر مون سان ڪو سٺو سلوڪ ناهي ڪيو. ڇا ڪيو آهي؟ ۽ مان ڪائنس مدد گهرڻ نه ايندیس، نه ئي مان کيس وڌيڪ مصيبت ۾ وجهنديس. مجبوريءَ مون کي هتي پناهه ونڻ تي مجبور ڪيو.

جيتوڻيڪ، جيڪڏهن مون کي خبر نہ پوي ها تہ هو (هيٽ ڪلف) رستي ۾ ناهي، تہ مان رڌڻي وٽ رکجي وڃان ها، پنهنجو چهرو ڏوئيان ها، پاڻ کي گرم ڪيان ها، توکان پنهنجي ضرورت جون شيون گهرايان ها، ۽ ٻيهر ان شيطان جي—ان مجسم شيطان جي پهچ کان ٻاهر ڪيڏانهن نہ هلي وڃان ها! آهہ، هو ڏاڍي ڪاوڙ ۾ هو! جيڪڏهن هو مون کي پڪڙي وڃي ها! اهو افسوس جي ڳالهہ آهي تہ ارنشا طاقت ۾ سندس مقابلي جو ناهي: جيڪڏهن هندلي ائين ڪرڻ جي قابل هجي ها، تہ مان تيستائين نہ پڇان ها جيستائين ڪيس لڳ پڳ تباهہ ٿيندو نہ ڏسان ها"!

"خير، ايڏو تيز نہ ڳالهايو، مس!" مون ڳالهہ ڪٽيندي چيو. "توهان پنهنجي چهري جي چوڌاري ٻڌل رومال خراب ڪري ڇڏيندیون، ۽ زخم مان ٻيهر رت وهڻ لڳندو. پنهنجي چانهہ پيئو، ۽ ساهہ کڻو، ۽ ڪلڻ بند ڪريو: هن ڇت هيٺ ۽ توهان جي حالت ۾ ڪلڻ بلڪل نامناسب آهي"!

"اها هڪ ناقابل ترديد حقيقت آهي،" هن جواب ڏنو. "ان ٻار کي ٻڌ! اهو لڳاتار روئي رهيو آهي—ان کي هڪ ڪلاڪ لاءِ منهنجي ٻڌڻ کان پري موڪلي ڇڏ، مان وڌيڪ نہ ترسنديس".

مون گهنٽي وڄائي، ۽ ان کي هڪ نوڪر جي حوالي ڪيو، ۽ پوءِ مون پڇيو تہ ڪيس ڪهڙي ڳالهہ ودرنگ هائٽس مان اهڙي خراب حالت ۾ پڇڻ تي مجبور ڪيو، ۽ هوءَ ڪيڏانهن وڃڻ جو ارادو رکي ٿي، چو تہ هن اسان سان گڏ رهڻ کان انڪار ڪيو هو.

"مون کي ترسڻ گهرجي، ۽ مان ترسڻ چاهيان ٿي،" هن جواب ڏنو. "ايڊگر کي پرچائڻ ۽ ٻار جو خيال رکڻ لاءِ، بن سببن جي ڪري، ۽ چاڪاڻ تہ گرينج منهنجو اصل گهر آهي. پر

مان توکي ٻڌايان ٿي ته هو (هيٺ ڪلف) مون کي ترسڻ نہ ڏيندو! ڇا تون سمجهين ٿي ته هو مون کي خوشحال ۽ خوش ڏسڻ برداشت ڪري سگهندو—اهو سوچي سگهندو ته اسين پرامن آهيون، ۽ اسان جي سڪون کي زهر آلود ڪرڻ جو فيصلو نہ ڪندو؟ هاڻي، مون کي اها پڪ ٿيڻ جو سڪون آهي ته هو مون سان نفرت ڪري ٿو ان حد تائين جو مون کي پنهنجي آواز يا نظر جي پهچ ۾ رکڻ بہ کيس سخت پريشان ڪري ٿو: مون محسوس ڪيو آهي، جڏهن مان سندس سامهون ويندي آهيان، ته سندس چهري جا پنا غير ارادي طور تي نفرت جي تاثر ۾ بدلجي ويندا آهن؛ ڪجهہ حد تائين ان جاڻ سبب ته مون وٽ سندس لاءِ اهو جذبو (نفرت) رکڻ جا سڀ سبب آهن، ۽ ڪجهہ حد تائين پنهنجي اصل نفرت سبب. اها (نفرت) ايتري مضبوط آهي جو مون کي پڪ آهي ته هو سڄي انگلينڊ ۾ منهنجو پيڇو نہ ڪندو. فرض ڪريو ته مان صاف پڄي وڃان، ۽ تنهنڪري مون کي بلڪل پري هليو وڃڻ گهرجي. مان پنهنجي پهرين ان خواهش مان ٻاهر اچي وئي آهيان ته هو مون کي ماري ڇڏي: مان ان جي بدران چاهيندیس ته هو پاڻ کي ماري ڇڏي! هن منهنجي پيار کي مڪمل طور تي ختم ڪري ڇڏيو آهي، ۽ ان ڪري مان سڪون ۾ آهيان. مون کي اڃا بہ ياد آهي ته مان ساڻس ڪيترو پيار ڪندي هئس؛ ۽ مان هلڪو هلڪو تصور ڪري سگهان ٿي ته مان اڃا بہ ساڻس پيار ڪري رهي هجان ها،
جيڪڏهن—نہ، نہ! توڙي جو هو مون تي فدا هجي ها، ته بہ سندس شيطاني طبيعت ڪنهن نہ ڪنهن طرح ظاهر ٿي پوي ها. ڪيترين کي ڪيس ايڏي گهري طرح جاڻڻ جي باوجود ڪيس ايتري عزت ڏيڻ جو ڪو خوفناڪ حد تائين بگڙيل شوق هوندو. ظالم جانور! ڪاش ڪيس هن ڪائنات مان، ۽ منهنجي يادن مان مڪمل طور تي مٽايو وڃي"!

"مارٽ ڪريو مارٽ ڪريو! هو هڪ انسان آهي،" مون چيو. "ڪجهہ رحم ڪريو: اڃا هن کان بہ بدتر ماڻهو دنيا ۾ آهن"!

”هو انسان ناهي،“ هن تکو جواب ڏنو: ”ڇا مٽس منهنجي رحم جو ڪو به حق ناهي. مون ڪيس پنهنجي دل ڏني، ڇا هن ان کي پڪڙي زور سان چيپاٽي ماري ڇڏيو. ڇا واپس مون ڏانهن اڇلائي ڇڏيائين. ماڻهو پنهنجي دل سان محسوس ڪندا آهن، ايلن: ڇا جيئن ته هن منهنجي دل تباهه ڪري ڇڏي آهي، مون ۾ سندس لاءِ محسوس ڪرڻ جي ڪا به طاقت ناهي بچي: ڇا مان محسوس نه ڪندیس، پلي هو هتان کان وڃي پنهنجي مرڻ گهڙيءَ تائين رڙيون ڪندو رهي، ڇا ڪيڏرين لاءِ رت جا ڳوڙها روئي! نه، واقعي، واقعي، مان نه ڪندیس!“ ڇا هتي ازابيلا روئڻ شروع ڪيو. ۾، جلدي پنهنجين پلڪن تان پاڻي اگهندي، هن ٻيهر ڳالهائڻ شروع ڪيو. ”تو پڇيو هو ته آخر ڪهڙي ڳالهه مون کي ڀڃڻ تي مجبور ڪيو؟ مون کي ان جي ڪوشش ڪرڻ تي مجبور ڪيو ويو. ڇو ته مان سندس ڪاوڙ کي سندس بچڙائي کان به هڪ درجو مٿي ڀڙڪائڻ ۾ ڪامياب ٿي وئي هئس. ڳاڙهي گرم چمڙي سان نسون ڪيڙ لاءِ مٿي تي ڏڪ هڻڻ کان وڌيڪ ٽڏي دماغ جي ضرورت پوندي آهي. هو ايڏو ته جوش ۾ اچي ويو جو پنهنجي ان شيطاني چالاڪيءَ کي به وساري وينو جنهن تي هو فخر ڪندو هو، ڇا قاتلاڻي تشدد تي لهي آيو. مون کي ڪيس ڪاوڙائڻ ۾ مزو آيو: خوشيءَ جي ان احساس منهنجي پاڻ کي بچائڻ واري جبلت کي جاڳايو. تنهنڪري مان آزاد ٿي ڀڳيس؛ ڇا جيڪڏهن مان ڪڏهن ٻيهر سندس هٿن ۾ آيس ته هو خوشيءَ سان پنهنجو بدلو وڃي سگهي ٿو.

”ڪالهه، توکي خبر آهي، مسٽر ارنشا کي جنازي تي وڃڻ گهرجي ها. هن ان مقصد لاءِ پاڻ کي هوش ۾ رکيو هو—ڪافي حد تائين هوش ۾: يعني ڇهين وڳي چريو ٿي سمهڻ نه ويو ڇا هارهين وڳي نشي جي حالت ۾ نه اٿيو. نتيجي طور، هو خودڪشي واري مايوسيءَ ۾ اٿيو. چرچ وڃڻ لاءِ بلڪل اوترو ئي تيار جيترو ڪنهن رقص لاءِ. ڇا ان جي بدران، هو باهه وٽ ويهي رهيو ڇا گلاس پري پري شراب پيئڻ لڳو.

”هيٺ ڪلف—منهنجو سندس نالو وٺڻ تي ئي ساهه ٽوسڪي! گذريل آچر ڪان وٺي اڄ تائين گهر مان غائب رهيو آهي. ڇا فرشتن ڪيس ڪاڍو ڪارايو يا سندس مائٽن (شيطانن) هينان ڪان، مان نٿي چئي سگهان. پر هن لڳ ڀڳ هڪ هفتي ڪان اسان سان ڪا بہ ماني ناهي ڪاڍي. هو اڄ صبح سويرئي گهر آيو آهي. ۽ مٿي پنهنجي ڪمري ۾ هليو ويو. پاڻ ڪي اندر بند ڪري ڇڏيائين—جڏ تہ ڪنهن کي سندس صحبت جي ڪا تمنا هجي! هو اتي ئي رهيو. ڪنهن پرهيزگار (Methodist) وانگر دعائون گهرندي: پر هن جنهن ديوتا کي منٿون ڪيون اها بي جان خاڪ هئي: ۽ جڏهن هن خدا کي سڏيو تہ ڪيس پنهنجي ئي ڪاري پيءُ (شيطان) سان عجيب طريقي سان ملائي ڇڏيائين! اهي قيمتي دعائون پوريون ڪرڻ ڪانپوءِ—جيڪي عام طور تي تيستائين جاري رهيون جيستائين سندس آواز نہ ويهي ويو ۽ سندس ڳلي ۾ گهٽجي نہ ويو—هو ٻيهر نڪري ويندو هو. هميشہ سڏو گرينج ڏانهن! مون کي حيرت آهي تہ ايڊگر ڪنهن سپاهيءَ کي چونہ گهرايو. ۽ ڪيس قيد چونہ ڪرايو! منهنجي لاءِ، جيتوڻيڪ مان ڪيترين لاءِ ڏکويل هئس. پر ذلت آميز ظلم ڪان چوٽڪاري جي هن دور کي ڪنهن موڪل وانگر نہ ملهائڻ ناممڪن هو.

”مون ايتري همت ٻيهر گڏ ڪئي جو جوزف جا مسلسل خطبا بغير روئڻ جي ٻڌي سگهان. ۽ گهر ۾ اڳي جي پيٽ ۾ ڪنهن ڏنل چور وانگر نہ. پر ٿورو آزاد گهمي سگهان. تون شايد اهو نہ سوچيندينءَ تہ مان جوزف جي ڪنهن بہ ڳالهہ تي روئي سگهان ٿي: پر هو ۽ هيريٽن ڏاڍا خراب ساٿي آهن. مان هنڌلي سان ويهي سندس خوفناڪ ڳالهيون ٻڌڻ وڌيڪ پسند ڪنديس. بنسبت ان ’ننڍي مالڪ‘ ۽ سندس پڪي حمايتي. ان نفرت جوڳي پوڙهي جي! جڏهن هيٺ ڪلف اندر هوندو آهي. تہ مون کي اڪثر رڌڻي ۽ انهن جي صحبت ۾ وڃڻو پوندو آهي. يا وري آلين ويران ڪوٺين ۾ بک مرڻو پوندو آهي: جڏهن هو نہ هوندو آهي. جيئن هن هفتي هو تہ مان گهر جي باهہ جي هڪ ڪنڊ ۾ هڪ ميز ۽ ڪرسي رکي وٺندي

آهيان، ۽ پرواهہ ناهي ڪندي تہ مسٽر ارنشا چا پيو ڪري، ۽ هو منهنجي معاملن ۾ مداخلت ناهي ڪندو. هو هاڻي اڳي کان وڌيڪ خاموش آهي، جيڪڏهن ڪو ڪيس نہ پڙڪائي: وڌيڪ اداس ۽ مايوس، ۽ گهٽ ڪاوڙيل. جوزف دعويٰ ڪري ٿو تہ ڪيس پڪ آهي تہ هو هڪ تبديل ٿيل ماڻهو آهي: تہ خدا سندس دل کي ڇهيو آهي، ۽ هو 'باهہ مان بچي ويو' آهي. مان هن ۾ ڪنهن بہ مثبت تبديلي جي نشانين کي ڳولڻ ۾ پريشان آهيان: پر اهو منهنجو ڪم ناهي.

"ڪالهہ شام مان پنهنجي ڪنڌ ۾ ويٺي ڪجهہ پراڻا ڪتاب پڙهندي رهيس، رات جي ٻارهين وڳي تائين. ٻاهر تيز برفاني طوفان سبب مٿي وڄڻ ڏاڍو اداس ڪندڙ پئي لڳو ۽ منهنجا خيال مسلسل قبرستان ۽ نئين ٺهيل قبر ڏانهن پئي ويا! مون ۾ پنهنجي سامهون پيل ڪتاب جي صفحي تان اکيون هٽائڻ جي همت مس پئي ٿي، ڇو تہ اهو اداس منظر فوري طور ان جي جاءِ وٺي پئي ڇڏي. هنڌلي سامهون ويٺو هو. پنهنجو مٿو هٿ تي رکي، شايد ان ئي موضوع تي سوچي رهيو هو. هن شراب پيئڻ ان حد کان هيٺ ڇڏي ڏنو هو جتي هو پنهنجو هوش وڃائي ويهي، ۽ ٻن ٽن ڪلاڪن دوران نہ چريو هو ۽ نہ ئي ڳالهايو هو. سڄي گهر ۾ روئندڙ هوا کانسواءِ ٻيو ڪو آواز نہ هو. جيڪا هر ٿوري دير کانپوءِ درين کي لوڏيندي هئي، ڪوئلن جو هلڪو ٽڙڪو ۽ منهنجي ميڙ بتي جي وٽ ڪٽڻ واري ڪينچي جو آواز. جيئن مان هر ٿوري دير کانپوءِ ميڙ بتي جي ڏگهي وٽ کي ڪٽيندي هئس. هيريٽن ۽ جوزف شايد پنهنجي بسترن تي گهري ننڊ ۾ هئا. اهو سڀ ڪجهہ ڏاڍو ڏاڍو اداس ڪندڙ هو: ۽ پڙهڻ دوران مون ٽڏو ساهہ ڪنيو. ڇو تہ لڳي رهيو هو تہ دنيا مان سڀ خوشيون غائب ٿي ويون آهن، ۽ ڪڏهن بہ واپس نہ ايندیون.

"اها اداس خاموشي آخر ڪار رڌڻي جي دروازي جي ڪڙي جي آواز سان ٽٽي: هيٺ ڪلف پنهنجي پهريداريءَ کان عام وقت کان سوير واپس آيو هو. شايد اوچتي طوفان جي ڪري. اهو دروازو بند هو. ۽ اسان کيس ٻئي دروازي تان اندر اچڻ لاءِ ڦرندو ٻڌو. مان پنهنجي چپن تي پنهنجي احساسن جي بي قابو اظهار سان اڻي ٻيٺيس. جنهن منهنجي ساٿيءَ (هنڊلي) کي. جيڪو دروازي ڏانهن گهوري رهيو هو. ڦري مون ڏانهن ڏسڻ تي مجبور ڪيو.

"'مان کيس پنجن منٽن لاءِ ٻاهر رکندس.' هن رڙ ڪئي. 'توکي ڪو اعتراض ته نه هوندو؟'

"'نه. منهنجي طرفان تون کيس سڄي رات ٻاهر رکي سگهين ٿو.' مون جواب ڏنو. 'بلڪل! دروازي کي تالو هڻ. ۽ ڪڙا چاڙهي ڇڏ'.

"ارنشا پنهنجي مهمان جي سامهون واري دروازي تائين پهچڻ کان اڳ ئي اهو ڪم مڪمل ڪيو. پوءِ هو آيو ۽ پنهنجي ڪرسي منهنجي ميز جي ٻئي پاسي رکي. ان مٿان جهڪي. منهنجي اکين ۾ ان ٻرندڙ نفرت جي همدردي ڳولڻ لڳو جيڪا سندس اکين مان چمڪي رهي هئي: جيئن ته هو ڏسڻ ۽ محسوس ڪرڻ ۾ ڪنهن قاتل وانگر لڳي رهيو هو. هو اها (همدردي) پوري طرح نه ڳولي سگهيو. پر هن ايترو ضرور ڳولي ورتو جو کيس ڳالهائڻ جي همت ملي وئي.

"'تو ۽ مون.' هن چيو. 'ٻنهي کي ٻاهر ٻيئل ان شخص کان وڌو بدلو وٺڻو آهي! جيڪڏهن اسين ٻئي بزدل نه هجون. ته اسين ملي ڪري ان کي پورو ڪري سگهون ٿا. ڇا تون به پنهنجي پاڻ جيان ڪمزور آهين؟ ڇا تون آخر تائين برداشت ڪرڻ لاءِ تيار آهين. ۽ هڪ پيرو به بدلو وٺڻ جي ڪوشش نه ڪندين؟'

”“مان هاڻي برداشت ڪندي ڪندي ٿڪجي پئي آهيان،‘ مون جواب ڏنو. ’۽ مان اهڙو بدلو ونڻ تي خوش ٿيندیس جيڪو مون تي ئي واپس نہ اچي ڪري. پر غداري ۽ تشدد اهڙا پالا آهن جن جي ٻنهي پاسن تي نوڪون هوندیون آهن؛ اهي انهن کي وڌيڪ زخمي ڪندا آهن جيڪي انهن کي استعمال ڪندا آهن. بنسبت سندن دشمنن جي‘.

”“غداري ۽ تشدد غداري ۽ تشدد جو صحيح جواب آهن!‘ هنڌلي رڙ ڪئي. ’مسز هيٿ ڪلف، مان توکي ڪجهہ ٻہ ڪرڻ لاءِ نہ چوندس. بس چپ ڪري ويني رهہ. مون کي هاڻي ٻڌاءِ، ڇا تون ائين ڪري سگهين ٿي؟ مون کي پڪ آهي تہ توکي ان شيطان جي زندگي ختم ٿيندي ڏسڻ ۾ اوتروئي مزو ايندو جيترو مون کي. هو تنهنجو موت ٻڌجي ويندو جيڪڏهن تون مٿس غلبو نہ پاتئي. ۽ هو منهنجي تباهي ٻڌجي ويندو. لعنت هجي ان جهنمي بدمعاش تي! هو دروازي تي ائين ٿو ڪڙڪائي جڻ تہ اڳ ئي هتان جو مالڪ هجي! واعدو ڪر تہ تون پنهنجي زبان بند رکندینءَ. ۽ ان گهڙيال جي وڄڻ کان اڳ—هڪ وڄڻ ۾ ٿي منٽ باقي آهن—تون هڪ آزاد عورت هوندیونءَ‘!

”هن پنهنجي سيني مان اهي هٿيار ڪڍيا جيڪي مون توکي پنهنجي خط ۾ بيان ڪيا هئا، ۽ ميڙ بتي وسائڻ وارو هو. پر مون ان کي کسي ورتو. ۽ سندس ٻانهن پڪڑي ورتي.

”“مان پنهنجي زبان بند نہ رکندیس!‘ مون چيو. ’توکي هن تي هٿ نہ کڻڻ گهرجي. دروازي کي بند ئي رهڻ ڏي. ۽ مان ڪري ويهہ‘!

”“نہ! مون پنهنجو پڪو ارادو ڪيو آهي. ۽ خدا جو قسم مان اهو پورو ڪندس!‘ ان مايوس شخص رڙ ڪئي. ’مان تنهنجي مرضيءَ جي خلاف تو تي احسان ڪندس. ۽ هيريٽن سان انصاف! ۽ توکي مون کي بچائڻ لاءِ پريشان ٿيڻ جي ضرورت ناهي. ڪيٿرين هلي وئي

آهي. ڪو بہ زنده ماڻهو مون تي افسوس نہ ڪندو يا شرمندو نہ ٿيندو. جيتوڻيڪ مان هينئر ئي پنهنجو ڳلو ڪپي ڇڏيان—۽ هاڻي اهو سڀ ختم ڪرڻ جو وقت اڃي ويو آهي'!

"مان ڪنهن پولڙي سان وڙهي سگهان ٿي، يا ڪنهن چريي کي سمجهائي سگهان ٿي. مون وٽ رڳو اهو ئي رستو بچيو هو تہ مان ڊوڙي وڃي دريءَ تان ان جي شڪار (هيٺ ڪلف) کي ان انجام کان آگاهہ ڪريان جيڪو سندس انتظار ڪري رهيو هو.

''توهان لاءِ بهتر آهي تہ اڄ رات ڪنهن ٻئي هنڌ پناهہ ڳوليو!' مون ڪجهہ فاتحاڻي انداز ۾ رڙ ڪئي. 'مسٽر ارنشا جو توکي گولي هڻڻ جو ارادو آهي، جيڪڏهن تون اندر اچڻ جي ڪوشش جاري رکين ٿو'.

''تنهنجي لاءِ بهتر آهي تہ دروازو کولين، تون—' هن مون کي ڪنهن اهڙي شاندار لفظ سان سڏيندي جواب ڏنو جيڪو مان دهرائڻ نٿي چاهيان.

''مان هن معاملي ۾ مداخلت نہ ڪندس،' مون ٻيهر جواب ڏنو. 'اندر اڇ ۾ پلي گولي کاءِ، جيڪڏهن تنهنجي اها مرضي آهي. مون پنهنجو فرض پورو ڪري ڇڏيو آهي'.

"اهو ڇئي مون دري بند ڪئي ۽ باهہ وٽ پنهنجي جاءِ تي واپس آيس. ڇو تہ مون وٽ منافقت جو ايترو گهٽ ذخيرو هو جو مان مٽس اچڻ واري خطري لاءِ ڪنهن پريشانيءَ جو ڊراموڪري سگهان. ارنشا جذباتي ٿي مون کي گاريون ڏنيون: اها پڪ ڪندي تہ مان ايڏا بہ ان بدمعاش سان پيار ڪريان ٿي؛ ۽ مون کي منهنجي ان بزدلاڻي حرڪت تي سوين خراب نالن سان سڏيائين. ۽ مون، پنهنجي دل جي گهراين ۾ (۽ منهنجي ضمير ڪڏهن بہ مون کي ملامت نہ ڪئي)، سوچيو تہ اهو سندس لاءِ ڪيڏي نہ وڏي نعمت هوندي

جيڪڏهن هيٺ ڪلف ڪيس ان مصيبت مان ڪڍي چڏي، ۽ منهنجي لاءِ ڪيڏي نہ وڏي نعمت هوندي جيڪڏهن هو هيٺ ڪلف کي سندس صحيح جاءِ (جهنم) تي موڪلي چڏي! جڏهن مان وٺي اهي سوچون سوچي رهي هئس، تہ منهنجي پويان دري ان پوئين شخص (هيٺ ڪلف) جي هڪ ڏاڪ سان ٽٽي فرش تي ڪري پئي، ۽ سندس ڪارو چهرو ان مان تباهي ڪندڙ نظرن سان ڏسي رهيو هو. سيخون ايتريون سوڙهيون هيون جو سندس ڪلها ان مان گذري نٿي سگهيا، ۽ مان پنهنجي خيالي حفاظت تي خوش ٿيندي مرڪي پيس. سندس وار ۽ ڪپڑا برف سان اڇا ٿي ويا هئا، ۽ سندس تيز وحشي ڏند، جيڪي ٽڏ ۽ ڪاوڙجي ڪري نظر اچي رهيا هئا، اونداهيءَ ۾ چمڪي رهيا هئا.

’’’ازابيلا، مون کي اندر اچڻ ڏي، نہ تہ مان توکي پڇتائڻ تي مجبور ڪندس!‘ هن ڏند ڪرٽيندي (girned) چيو. جيئن جوزف چوندو آهي.

’’’مان قتل نٿي ڪري سگهان،‘ مون جواب ڏنو. ’مستر هنڊلي هڪ چاقو ۽ پريل پستول سان پهرو پيو ڏئي‘.

’’’مون کي رڌڻي جي دروازي کان اندر اچڻ ڏي،‘ هن چيو.

’’’هنڊلي مون کان اڳ اتي پهچي ويندو،‘ مون جواب ڏنو: ’۽ تنهنجو پيار بہ ڪيڏو ڪمزور آهي جيڪو برف جو هڪ وسڪارو بہ نٿو سهي سگهي! جيستائين اونهاري جو چنڊ چمڪندو رهيو، اسين پنهنجن بسترن ۾ پرامن هئاسين، پر جيئن ئي سياري جي هوا موٽي آئي، تون پناهہ ڳولڻ لاءِ پڇڻ لڳين! هيٺ ڪلف، جيڪڏهن مان تنهنجي جاءِ تي هجان ها، تہ مان وڃي سندس (ڪيٿرين جي) قبر تي ليٽي پوان ها ۽ ڪنهن وفادار ڪتي وانگر مري وڃان ها. دنيا يقيناً هاڻي جيئڻ جي لائق ناهي، ڇا آهي؟ تو مون کي بلڪل اهو

يقين ڏياريو هو تہ ڪيترين ئي تنهنجي زندگيءَ جي سموري خوشي هئي: مان تصور ۾ نٿي ڪري سگهان تہ تون ڪيس وڃائڻ کانپوءِ زنده رهڻ بابت ڪيئن پيو سوچين‘.

’’’هو اتي آهي، ڇا؟‘ منهنجي ساٿي (هنڊلي) رڙ ڪئي، ۽ ان ٽٽل جاءِ ڏانهن ڏوڙيو. ’جيڪڏهن مان پنهنجي ٻانهن ٻاهر ڪڍي سگهان تہ مان ڪيس ماري سگهان ٿو‘!

”مون کي ڊپ آهي، ايلن، تہ تون مون کي واقعي خراب سمجهندينءَ، پر توکي سڀ ڪجهہ خبر ناهي، تنهنڪري فيصلو نہ ڪر. مان ڪنهن بہ قيمت تي سنڊس (هيٿ ڪلف جي) زندگيءَ تي حملي جي حمايت يا مدد نہ ڪيان ها. مان اهو ضرور چاهيان ٿي تہ هو مري وڃي؛ ۽ تنهنڪري مان سخت مايوس ٿيس، ۽ پنهنجي طنزيہ ڳالهين جي نتيجن جي خوف سبب ڏڪڻ لڳيس، جڏهن هو ارنشا جي هٿيار تي ٽپي پيو ۽ ان کي سنڊس پڪڙ مان ڇڪي ورتائين.

”هٿيار مان گولي هلي وئي، ۽ چاقو واپس ڦرندي، پنهنجي مالڪ (هنڊلي) جي ڪلائي (wrist) ۾ گهڙي ويو. هيٿ ڪلف ان کي پوري طاقت سان ڇڪي ٻاهر ڪڍيو، گوشت کي چيريندي، ۽ ان کي رت سان ڀريل ئي پنهنجي کيسي ۾ وجهي ڇڏيو. پوءِ هن هڪ پٿر کنيو، ٻن درين جي وچ واري پٽ کي ٽوڙي ڇڏيائين، ۽ ٽپو ڏئي اندر آيو. سنڊس دشمن سخت تڪليف ۽ گهٽي رت وهڻ سبب، جيڪو ڪنهن شريان يا وڏي رڳ مان نڪري رهيو هو، بيهوش ٿي ڪِري پيو هو. ان بدمعاش کيس لتون هنيون ۽ مٿس چڙهي ويو، ۽ سنڊس مٿو بار بار پٿرن سان ٽڪرايائين، ۽ ان دوران مون کي هڪ هٿ سان پڪڙي رکيائين تہ جيئن مان جوزف کي نہ سڏيان. هن کيس مڪمل طور ختم ڪرڻ کان پاڻ کي روڪڻ ۾ ڪنهن غير انساني صبر جو مظاهرو ڪيو؛ پر ساهہ کڄڻ سبب، آخرڪار هو رڪجي ويو، ۽ ان بي جان لڳندڙ جسم کي ڇڪي صوفي تي رکيائين. اتي هن ارنشا جي

ڪوٽ جي ٻانهن ڦاڙي ڇڏي، ۽ زخم کي ظالمانہ سختيءَ سان ٻڌي ڇڏيائين: ان ڪم دوران هو ايتري ئي زور سان ٽڪي ۽ گاريون ڏئي رهيو هو جيتري زور سان هن پهرين لتون هيون هيون. آزاد ٽيڙ ڪانپوءِ، مون بغير وقت ويڃائڻ جي ان پوڙهي نوڪر کي ڳوليو. جيڪو منهنجي تکڙي ڪاٽي جو مطلب آهستي آهستي سمجهي، سهڪندو، ۽ ڏاڪڻين تان ٻه ٻه ڏاڪا هڪ ئي وقت لهندو هيٺ آيو.

””هاڻي ڇا ڪرڻو آهي؟ هاڻي ڇا ڪرڻو آهي؟‘

”””اهو ڪرڻو آهي،‘ هيٺ ڪلف گجندي چيو. ’تہ تنهنجو مالڪ چريو ٿي ويو آهي: ۽ جيڪڏهن هو هڪ مهينو وڌيڪ زنده رهيو تہ مان کيس پاگل خاني (asylum) موڪلي ڇڏيندس. ۽ توکي مون کي ٻاهر بند ڪرڻ جي همت ڪيئن ٿي، اي بغير ڏندن وارا ڪتا؟ اتي بيهي پيڙ پيڙ ۽ بڙبڙ نہ ڪر. اڃ، مان سندس سار سنيال ڪرڻ وارو ناهيان. اهو رت صاف ڪر، ۽ پنهنجي ميڙ بتيءَ جي چٽنگن جو خيال رکجانءِ—اهو (رت) اڏ ڪان وڌيڪ شراب آهي‘!

”””۽ پوءِ تو هن جو قتل ڪيو آهي؟‘ جوزف خوف مان پنهنجا هٿ ۽ اکيون مٿي ڪندي رڙ ڪئي. ’جيڪڏهن مون ڪڏهن اهڙو منظر ڏٺو هجي! خدا ڪري‘—

”هيٺ ڪلف کيس ڏکو ڏئي رت جي وچ ۾ گوڏن پر ڪيرائي وڌو. ۽ کيس هڪ ٽوال اڇلائي ڏنائين، پر ان کي سڪائڻ شروع ڪرڻ بدران، هن پنهنجا هٿ ٻڌا ۽ دعا گهرڻ شروع ڪئي، جنهن جي عجيب لفظن مون کي ڪلائي ڇڏيو. منهنجي ذهن جي اها حالت هئي جو مون کي ڪنهن بہ ڳالهہ تي صدمو نہ پئي رسيو: حقيقت ۾، مان اوتري ئي بيپرواهہ ٿي چڪي هئس جيترو ڪي ڏوهاري ڦاهي گهاٽ تي هوندا آهن.

”“اوهان مان توکي وساري وينس،‘ ان ظالم چيو. ’تون اهو ڪندينءَ. هيڻ ويهه. ۽ تون ان سان ملي منهنجي خلاف سازش پئي ڪرين، ڇا تون نه پئي ڪرين، اي نانگڻ؟ اتي، اهو ڪم تنهنجي لائق آهي‘!

”هن مون کي ايترو زور سان لوڏيو جو منهنجا ڏند ڪڙڪڻ لڳا، ۽ مون کي جوزف جي پرسان اڇلائي ڇڏيائين، جنهن مسلسل پنهنجون دعائون پوريون ڪيون، ۽ پوءِ اتي، قسم کنيائين ته هو فوري طور تي گرينج ڏانهن ويندو. مسٽر لنٽن هڪ مئجسٽريٽ هو، ۽ جيتوڻيڪ سندس پنجاهه زالون مري چڪيون هجن، پر ڪيس ان معاملي جي جاچ ڪرڻ گهرجي. هو پنهنجي ارادي ۾ ايترو ته پڪو هو، جو هيڻ ڪلف اهو بهتر سمجهيو ته هو مون کان اهو سپ ڪجهه ٻيهر ڀڳارائي جيڪو ڪجهه ٿيو هو. هو مون تي ٻيٺو، ٻچڙائيءَ سان سهڪي رهيو هو، جڏهن مان بي دليءَ سان سندس سوالن جي جواب ۾ اها ڪهاڻي ٻڌائي. ان پوڙهي کي اهو يقين ڏيارڻ ۾ ڏاڍي محنت لڳي ته هيڻ ڪلف حملو ڪندڙ نه هو. خاص طور تي منهنجن مشڪل سان نڪتل جوابن جي ڪري. بهرحال، مسٽر ارنشا جلد ئي ڪيس يقين ڏياريو ته هو ايجا زنده آهي؛ جوزف جلدي سان ڪيس شراب جو هڪ گلاس پياريو، ۽ انهن جي مدد سان سندس مالڪ کي جلد ئي حرڪت ۽ هوش موٽي آيو. هيڻ ڪلف، اهو ڄاڻيندي ته سندس دشمن کي خبر نه هئي ته بيهوشيءَ دوران ساڻس ڪهڙو سلوڪ ڪيو ويو هو، ڪيس چريائپ جي حد تائين نشي ۾ چيو: ۽ چيائين ته هو سندس ان خوفناڪ رويي تي وڌيڪ ڏيان نه ڏيندو. پر ڪيس سمهڻ جي صلاح ڏنائين. منهنجي خوشيءَ لاءِ، هو اها سمجهداراڻي صلاح ڏيڻ کانپوءِ اسان کي ڇڏي هليو ويو، ۽ هنڌلي چلهي جي پٺر تي ليٽي پيو. مان پنهنجي ڪمري ڏانهن ويس، ان ڳالهه تي حيران ٿيندي ته مان ايتري آسانيءَ سان بچي وئي هئس.

”اڄ صبح، جڏهن مان منجهند کان اڳ ڪلاڪ اڳ هيٺ آيس، تہ مسٽر ارنشا باهہ وٽ ويٺو هو. سخت بيمار هو. ۽ سندس شيطاني ساٿي، لڳ ڀڳ اوتر و ئي ڏگهو ۽ خوفناڪ لڳي رهيو هو. چمنيءَ (چلهي) سان ٽيڪ ڏيو ويٺو هو. ڪنهن کي بہ ماني کائڻ جي خواهش نہ هئي، ۽ ميز تي سڀ ڪجهہ ٽڏو ٽيڻ تائين انتظار ڪرڻ کانپوءِ، مون اڪيلي کائڻ شروع ڪيو. ڪنهن بہ شيءِ مون کي دل سان کائڻ کان نہ روڪيو، ۽ مون کي ڪجهہ سڪون ۽ برتريءَ جو احساس ٿي رهيو هو. جيئن مان وقفي وقفي سان پنهنجن خاموش ساٿين ڏانهن ڏسندي هئس، ۽ پنهنجي اندر پرامن ضمير جو سڪون محسوس ڪندي هئس. ماني کائڻ کانپوءِ، مون هڪ غير معمولي آزادي ونڊ جي همت ڪئي، ۽ باهہ جي ويجهو وڃي، ارنشا جي سيٽ جي پويان ڦري، سندس پرسان ڪنڌ ۾ گوڏن پر ويهي رهيس.

”هيٺ ڪلف منهنجي طرف نہ ڏٺو ۽ مان متي ڏسندي رهيس، ۽ سندس نقشن کي لڳ ڀڳ ايتري ئي اعتماد سان ڏسندي رهيس جڙ تہ اهي پٿر جا بڻجي ويا هجن. سندس نرڙ جنهن کي مان ڪڏهن ايڏو مردانو سمجهندي هئس، ۽ جيڪو هاڻي مون کي ايڏو شيطاني ٿو لڳي، اهو هڪ گهري بادل جي ڇانوَ ۾ هو. سندس نانگ جهڙيون اکيون بي خوابيءَ ۽ شايد روئڻ سبب لڳ ڀڳ وسامي چڪيون هيون، ڇو تہ ان وقت سندس پلڪون آليون هيون: سندس چپن تي اها وحشياڻي مسڪراهٹ نہ هئي، ۽ اهي هڪ ناقابل بيان اداسيءَ جي تاثر ۾ بند هئا. جيڪڏهن اهو ڪو ٻيو هجي ها، تہ مان ان اداسيءَ جي موجودگيءَ ۾ پنهنجو چهرو لڪائي ڇڏيان ها. پر سندس معاملي ۾، مون کي خوشي ٿي رهي هئي: ۽ جيتوڻيڪ ڪنهن ڪريل دشمن جي بي عزتي ڪرڻ گهٽيا پٽو لڳي ٿو، پر مان هن تي تير هلائڻ جو موقعو هٿان نٿي وڃائڻ چاهيم: سندس ڪمزوري ئي اڪيلو وقت هو جڏهن مان غلطي جو بدلو غلطي سان ڏيڻ جو مزو وٺي سگهيس پئي“.

”شرم، شرم، مس!“ مون کيس روکيندي چيو. ”ڪو سوچي سگھي ٿو تہ توهان زندگيءَ ۾ ڪڏهن انجيل ناهي کولي. جيڪڏهن خدا توهان جي دشمنن کي تڪليف ڏئي رهيو آهي، تہ يقيناً اهو توهان لاءِ ڪافي هجڻ گهرجي. سندس تڪليف ۾ پنهنجو عذاب شامل ڪرڻ گهٽيا ۽ مغروراڻو ڪم آهي“!

”عام طور تي مان ڇا ٿي اهو ائين ئي هوندو، ايلن،“ هن ڳالهہ جاري رکي: ”پر هيٿ ڪلف تي آيل ڪهڙي مصيبت مون کي مطمئن ڪري سگھي ٿي، جيستائين ان ۾ منهنجو هٿ نہ هجي؟ مان چاهيندس تہ پليز کيس گهٽ تڪليف ٿئي، پر جيڪڏهن مان سندس تڪليف جو سبب بڻجان ٿو ۽ کيس خبر هجي تہ ان جو سبب مان هئس. اوهہ، هن مون سان ڏاڍيون زيادتيون ڪيون آهن. رڳو هڪ شرط تي مان کيس معاف ڪرڻ جي اميد رکي سگھان ٿي. اهو هي آهي تہ جيڪڏهن مان اڪ جي بدلي اڪ، ڏند جي بدلي ڏند وٺي سگھان؛ هر تڪليف جي بدلي ۾ هڪ تڪليف موٽائي سگھان: کيس پنهنجي سطح تي آڻي سگھان. جيئن تہ هن پهرين نقصان پهچايو هو، تہ هن کي ئي پهرين معافي گهرڻ گهرجي؛ ۽ پوءِ—ان کانپوءِ، ايلن، شايد مان مٽس ڪا سخاوت ڏيکاريان. پر اهو مڪمل طور تي ناممڪن آهي تہ مان ڪڏهن پنهنجو بدلو وٺي سگھان، ۽ تنهنڪري مان کيس معاف نٿي ڪري سگھان. هنڊلي کي ٿورو پاڻي گهربو هو، ۽ مون کيس هڪ گلاس ڏنو، ۽ ڪانئس پڇيو تہ هو ڪيئن آهي.

”’اوترو بيمار ناهيان جيترو مان چاهيان ٿو‘ هن جواب ڏنو. ’پر منهنجي ٻانهن کي ڇڏي، منهنجي جسم جو هر انچ ايترو تہ سور ڪري رهيو آهي جڻ مان شيطانن جي ڪنهن فوج سان وڙهندو رهيو هجان‘!

''ها، ان ۾ ڪا حيرت جي ڳالھ ناھي،' اھو منھنجو ٻيو تبصرو ھو. 'ڪيترين اڪثر فخر ڪندي ھئي تہ ھوءَ توھان جي ۾ جسماني نقصان جي وچ ۾ پٽ بڻجي ٻيٺي آھي: سندس مطلب اھو ھو تہ ڪي ماڻھو توھان کي ڪيس ناراض ڪرڻ جي خوف کان نقصان نہ پھچائيندا. اھو سنو آھي جو ماڻھو واقعي پنھنجي قبرن مان نڪا اڻن، نہ تہ ڪالھ رات، ھوءَ ھڪ انتھائي خراب منظر جي شاھد بڻجي ھا! ڇا توھان جي سيني ۾ ڪلھن تي زخم ۾ ڪٽ ناھن لڳل؟'

''مان ڪجھ نٿو چئي سگھان،' ھن جواب ڏنو. 'پر تنھنجو مطلب ڇا آھي؟ ڇا ھن مون کي تڏھن مارڻ جي ھمت ڪئي جڏھن مان ڪريل ھئس؟'

''ھن توھان کي لتاڙيو ۾ لتون ھنيون، ۾ توھان کي زمين تي سٽيو،' مون سرگوشي ڪئي. '۾ سندس وات مان پاڻي پئي آيو تہ ھو توھان کي پنھنجن ڏندن سان ڦاڙي ڇڏي. ڇو تہ ھو رڳو ڏاڍ انسان آھي: ان کان بہ گھٽ، ۾ باقي ڏاڍ شيطان آھي'.

"مسٽر ارنشا، مون وانگر، پنھنجون اکيون مٿي کڻي اسان جي ان گڏيل دشمن جي چھري ڏانھن ڏٺو. جيڪو، پنھنجي تڪليف ۾ گم، پنھنجي چوڌاري ڪنھن بہ شيءِ کان بي خبر لڳي رھيو ھو: ھو جيترو دير ٻيٺو رھيو، سندس چھري تي سندس خيالن جي اونداھي اوتري ئي واضح ٿيندي وئي.

''اوھ، جيڪڏھن خدا مون کي آخري ساھ ۾ ڪيس گھٽي مارڻ جي طاقت ڏئي، تہ مان خوشيءَ سان جھنم ۾ ھليو ويندس،' ان بي صبر ماڻھوءَ ڪنجندي چيو. اٽڪ لاءِ ڦٽڪندي، ۾ مايوسيءَ ۾ واپس ڪِرندي، ان جنگ لاءِ پنھنجي نااھليءَ جو يقين ڪندي.

”“نہ، اهو ئي ڪافي آهي ته هن توهان مان هڪ جو قتل ڪيو آهي،‘ مون وڏي آواز ۾ چيو. ’گرينج تي، هر ڪنهن کي خبر آهي ته توهان جي پيٽ اڄ زنده هجي ها جيڪڏهن مسٽر هيٽ ڪلف نه هجي ها. آخرڪار، سندس پيار ڪرڻ کان سندس نفرت ڪرڻ وڌيڪ بهتر آهي. جڏهن مون کي ياد ايندو آهي ته اسين ڪيترا خوش هئاسين—ڪيٽرين سندس اچڻ کان اڳ ڪيتري خوش هئي—ته مان ان ڏينهن تي لعنت وجهڻ لاءِ تيار ٿي ويندي آهيان‘.

”گهٽو ڪري، هيٽ ڪلف جيڪو ڪجهه چيو ويو ان جي سچائيءَ تي وڌيڪ ڌيان ڏنو هوندو، بنسبت ان ماڻهوءَ جي جذبن جي جنهن اهو چيو هو. مون ڏٺو ته سندس ڌيان ڇڪجي ويو هو، ڇو ته سندس اکين مان رک تي ڳوڙهن جي برسات ٽپڻ لڳي هئي، ۽ هو ساهه گهٽيندڙ سڏڪن سان ساهه کڻي رهيو هو. مون سڏو ڏانهس ڏٺو ۽ طنز سان ڪليس. جهنم جون اهي ڏنڊليون دربون (اکيون) هڪ لمحي لاءِ مون ڏانهن چمڪيون، پر اهو شيطان جيڪو عام طور تي انهن مان ڏسندو هو، اهو ايترو ته ڏنڊلو ۽ ٻڏل هو جو مون کي هڪ ٻيو طنزيه آواز ڪيڻ کان ڊپ نه لڳو.

”“اٺ، ۽ منهنجي نظرن کان پري هليو وڃ،‘ ان ماتم ڪندڙ چيو.

”مون اندازو لڳايو ته هن گهٽ ۾ گهٽ اهي لفظ چيا هئا، جيتوڻيڪ سندس آواز مشڪل سان ئي سمجهه ۾ اچي رهيو هو.

”“مون کي معاف ڪجو،‘ مون جواب ڏنو. ’پر مون به ڪيٽرين سان پيار ڪيو هو، ۽ سندس ياڻ کي سار سنڀال جي ضرورت آهي، جيڪا، سندس خاطر، مان پوري ڪندس. هاڻي جڏهن هوءَ مري وئي آهي، مان ڪيس هنڊلي ۾ ٽي ڏسان: هنڊلي جون اکيون بلڪل سندس

جھڑيون آھن، جيڪڏھن تو انھن کي ڪيڙ جي ڪوشش ڪري انھن کي ڪارو ۽ ڳاڙھو نہ ڪيو ھجي ھا، ۽ سندس‘—

’’’اڙ، اي ڪمزور بيوقوف، ان کان اڳ جو مان توکي پيرن هيٺان چيپاتي ماري چڏيان!‘ هن رڙ ڪئي، ۽ هڪ اهڙي حرڪت ڪئي جنهن مون کي بہ پڇڙ تي مجبور ڪيو.

’’’پر پوءِ بہ،‘ مون پڇڙ لاءِ تيار رهندي، ڳالھ جاري رکي، ’جيڪڏھن ويچاري ڪيٽرين توتي پروسو ڪري ھا، ۽ مسز هيٽ ڪلف جو اھو مذاقي، حقير، ۽ ذلت آميز نالو قبول ڪري ھا، تہ هوءَ بہ جلدي اهڙو ئي منظر پيش ڪري ھا! هوءَ تنهنجي ان خراب رويي کي خاموشيءَ سان برداشت نہ ڪري ھا: سندس نفرت ۽ بيزاري ضرور آواز ٻڌجي نڪري ھا‘.

’’صوفي جي پٽي ۽ ارنشا جو جسم منهنجي ۽ سندس وچ ۾ هئا، تنهنڪري مون تائين پهچڻ جي ڪوشش ڪرڻ بدران، هن ميز تان ماني کائڻ وارو چاقو کنيو ۽ اھو منهنجي مٿي تي اڇلايو. اھو منهنجي ڪن جي هيٺان لڳو ۽ اھو جملو روکي چڏيائين جيڪو مان چئي رهي هئس: پر، ان کي ٻاھر ڪيندي، مان دروازي ڏانھن ٽپو ڏنو ۽ هڪ ٻيو جملو چيو: جنهن لاءِ مون کي اميد آھي تہ اھو سندس اڇلايل چاقوءَ کان ٽورو وڌيڪ اونھو لڳو هوندو. آخري پيرو مون کيس غصي ۾ مون ڏانھن ڌوڙندي ڏٺو جنهن کي سندس ميزبان (هنڊلي) پاڪر پائي روکي ورتو، ۽ ٻئي گڏجي چلهي وٽ ڪري پيا. رڌڻي مان پڇندي مون جوزف کي چيو تہ پنهنجي مالڪ ڏانھن جلدي وڃي: مون هيريٽن کي ڏکو ڏنو جيڪو دروازي تي ڪرسيءَ جي پٽيءَ تان ڪتن جي ٻچن جي هڪ ڊير کي لتڪائي رهيو هو، ۽ جهنم مان ٻچيل ڪنهن روح وانگر خوش ٿيندي، مان ٽپا ڏيندي، ڌوڙندي ان لاڙي واري رود تان هيٺ ويس: پوءِ ان جي موڙن کي چڏي، سڌو ميدان مان پڳيس، ڪنارن تان ڪرندي، ۽ دلدلن مان لنگھندي: حقيقت ۾، مان پاڻ کي گرينج جي روشنيءَ

(beacon_light) ڏانهن ڇڪي رهي هئس. ۽ مان جهنم جي علائقن ۾ هميشه لاءِ رهڻ کي ترجيح ڏيندیس بنسبت ان جي ته مان رڳو هڪ رات لاءِ به ودرنگ هائٽس جي ڇت هيٺان پيهر رهان".

ازابيلا ڳالهائڻ بند ڪيو. ۽ چانهه جو ڏڪ پريو. پوءِ هوءَ اٿي بيٺي. ۽ مون کي پنهنجي ٽوپي. ۽ اها وڏي شال پائڻ لاءِ چيو جيڪا مون آندي هئي. ۽ منهنجي هڪ ڪلاڪ وڌيڪ ترسڻ جي منٽن کي اڻ ٻڌو ڪندي. هوءَ ڪرسيءَ تي چڙهي. ايبڊگر ۽ ڪيٽرين جي تصويرن کي چميو. مون کي به ساڳيو پيار ڏنو. ۽ هيٺ گاڏيءَ ڏانهن هلي وئي. فيني (ڪتي) سان گڏ. جيڪا پنهنجي مالڪياڻي کي واپس ڏسي خوشيءَ مان زور سان ٻونڪي رهي هئي. هوءَ هلي وئي. هن علائقي ۾ ڪڏهن به واپس نه اچڻ لاءِ: پر جڏهن حالتون ڪجهه بهتر ٿيون ته سندس ۽ منهنجي مالڪ جي وچ ۾ باقاعده خط و ڪتابت شروع ٿي وئي. منهنجي خيال ۾ سندس نئون گهر ڏکڻ ۾ لنڊن جي ويجهو هو. اتي سندس ٻڍڻ کان ڪجهه مهينا پوءِ ڪيس هڪ پٽ ڄائو. سندس نالو لنٽن رکيو ويو. ۽ شروعات کان ئي. هوءَ ٻڌائيندي هئي ته هو هڪ بيمار. چڙچڙو ٻار هو.

مسٽر هيٿ ڪلف. هڪ ڏينهن ڳوٺ ۾ مون سان ملندي. پڇيو ته هوءَ ڪٿي ٿي رهي. مون ٻڌائڻ کان انڪار ڪيو. هن چيو ته اها ڪا وڏي ڳالهه ناهي. بس ڪيس پنهنجي پاءُ وٽ اچڻ کان بچڻ گهرجي: جيڪڏهن ڪيس (ايبڊگر کي) ڪيس پاڻ وٽ رکڻو پيو ته هوءَ ساٺس گڏ نه هئڻ گهرجي. جيتوڻيڪ مون ڪيس کا معلومات نه ڏني. پر هن ٻين ڪجهه نوڪرن ذريعي سندس رهڻ جي جاءِ ۽ ٻار جي پيدائش جي خبر پئجي وئي. پر پوءِ به. هن ڪيس تنگ نه ڪيو: جنهن صبر لاءِ هوءَ شايد سندس (هيٿ ڪلف جي) نفرت جو شڪريو ادا ڪري سگهي ٿي. هو اڪثر مون کي ڏسڻ تي ان ٻار بابت پڇندو هو. ۽ سندس نالو ٻڌڻ

تي، خوفناڪ انداز ۾ مسڪرائيندو هو ۽ چوندو هو: "اهي چاهين ٿا تہ مان ان سان بہ نفرت ڪيان، چا ائين آهي؟"

"مون کي نٿو لڳي تہ اهي چاهين ٿا تہ توهان کي ان بابت ڪجھ بہ خبر پوي،" مون جواب ڏنو.

"پر مان ان کي حاصل ڪندس،" هن چيو. "جڏهن مان چاهيندس. اهي ان ڳالھ جي پڪ رکن"!

خوش قسمتيءَ سان ان وقت جي اچڻ کان اڳ ئي سنڊس (ٻار جي) ماءُ گذاري وئي؛ ڪيٿرين جي موت کان اٽڪل تيرنهن سال پوءِ، جڏهن لنڊن ٻارهن سالن جو. يا ان کان ٿورو وڌو هو.

ازابيلا جي غير متوقع دوري کانپوءِ واري ڏينهن مون کي پنهنجي مالڪ سان ڳالهائڻ جو ڪو موقعو نہ مليو: هو ڳالهائڻ کان لنوائيندو هو ۽ ڪنهن بہ ڳالھ تي بحث ڪرڻ جي قابل نہ هو. جڏهن مان کيس ڳالھ ٻڌڻ تي راضي ڪري سگهيس، تہ مون ڏٺو تہ کيس خوشي ٿي هئي تہ سنڊس پيٽ پنهنجي مڙس کي چڏي ڏنو هو. جنهن سان هو اهڙي شدت سان نفرت ڪندو هو جيڪا سنڊس نرم طبيعت ۾ مشڪل سان ئي نظر ايندي هئي. سنڊس اها نفرت ايتري تہ گهري ۽ حساس هئي جو هو ڪنهن بہ اهڙي جاءِ تي وڃڻ کان پاسو ڪندو هو جتي کيس هيٺ ڪلف کي ڏسڻ يا سنڊس باري ۾ ٻڌڻ جو امڪان هجي. ڏک، ۽ ان سان گڏ اها نفرت، کيس مڪمل طور تي هڪ گوشہ نشين (hermit) بڻائي چڏيو: هن پنهنجي مئجسٽريٽ واري نوڪري چڏي ڏني، چرچ وڃڻ بہ بند ڪري چڏيو. هر موقعي تي ڳوٺ وڃڻ کان پاسو ڪيائين، ۽ پنهنجي پارڪ ۽ ميدانن جي حدن اندر

مڪمل اڪيلائي واري زندگي گذارڻ لڳو. جنهن ۾ رڳو پهاڻن تي اڪيلو گهمڻ، ۽ پنهنجي زال جي قبر تي وڃڻ جي تبديلي هوندي هئي، جيڪا اڪثر شام جو يا صبح سوير هوندي هئي ان کان اڳ جو ٻيا گهمندڙ ٻاهر نڪرن. پر هو ايڏو سنو هو جو هو گهٽي وقت تائين مڪمل طور تي ناخوش نه رهي سگهيو. هن ڪيٿرين جي روح کي ڊيجارڻ (haunt) لاءِ دعائون نه گهريون. وقت سان گڏ صبر آيو ۽ هڪ اهڙي اداسي جيڪا عام خوشين کان وڌيڪ مٺي هئي. هو سندس ياد کي شديد، نرم پيار سان، ۽ ان بهتر دنيا ڏانهن وڃڻ جي پر اميد تمنا سان ياد ڪندو هو، جتي ڪيس پڪ هئي ته هوءَ وئي هئي.

۽ وٽس دنياوي تسلي ۽ پيار به هو. ڪجهه ڏينهن تائين، مون چيو ته، هو ان گذاري ويل عورت جي ننڍڙي جانشين (ٻار) ڏانهن بيپرواهه لڳي رهيو هو: پر اها ٽڏاڻ اپريل جي برف جيان جلدي پگهر جي وئي. ۽ ان کان اڳ جو اهو ننڍڙو ٻار کو لفظ ڳالهائي سگهي يا کو قدم کڻي سگهي، ان سندس دل تي ڪنهن بادشاهه وانگر حڪومت ڪرڻ شروع ڪري چڏي هئي. ان جو نالو ڪيٿرين رکيو ويو. پر هن کيس ڪڏهن به پوري نالي سان نه سڏيو. جيئن هن پهرين ڪيٿرين کي ڪڏهن مختصر نالي سان نه سڏيو هو: شايد ان ڪري جو هيٽ ڪلف جي اها عادت هئي (مختصر نالو وٺڻ جي). اها ننڍڙي ڇوڪري هميشه ڪيٽي هئي: اهو سندس لاءِ ماءُ کان هڪ فرق، پر پوءِ به ان سان هڪ تعلق ناهيندو هو. ۽ سندس پيار ان ڳالهه مان وڌيڪ پيدا ٿيو هو ته اها هن جي (ڪيٿرين جي) هئي، بنسبت ان جي ته اها سندس پنهنجي هئي.

مان اڪثر سندس (ايڊگر) ۽ هنڊلي ارنشا جي وچ ۾ پيٽ ڪندي هئس، ۽ پاڻ کي پريشان ڪندي هئس ته تسلي بخش طريقي سان اهو ڪيئن سمجهايان ته هڪجهڙين حالتن ۾ انهن جو رويو ايڏو مختلف ڇو هو. اهي ٻئي پيار ڪندڙ مڙس هئا، ۽ ٻئي پنهنجي

ٻارن سان جڙيل هئا، ۽ مون کي سمجھ ۾ نہ پيو اچي تہ انھن ٻنھي کي سڻي يا خراب لاءِ ھڪ ئي رستو ڇو نہ ونڊ گھرجي ھا. پر، مون پنھنجي ذھن ۾ سوچيو. ھنڌلي، جيڪو بظاھر وڏيڪ مضبوط ذھن وارو ھو. ان پاڻ کي افسوسناڪ حد تائين بدتر ۽ ڪمزور انسان ثابت ڪيو ھو. جڏھن سندس ٻيڙي (زندگي) ٽڪرائي، تہ ڪپتان (ھنڌلي) پنھنجي جاءِ ڇڏي ڏني؛ ۽ عملو (سندس جذبا)، ان کي بچائڻ جي ڪوشش ڪرڻ بدران، گوڙ ۽ پريشانيءَ ۾ قاسي ويو. ۽ پنھنجي ان بدنصيب ٻيڙيءَ لاءِ ڪا بہ اميد نہ ڇڏيائين. ان جي ابتڙ، لنڊن ھڪ وفادار ۽ سچي روح جي حقيقي بھادري ڏيکاري: ھن خدا تي پروسو ڪيو، ۽ خدا کيس تسلي ڏني. ھڪڙي اميد رکي، ۽ ٻئي مايوسي اختيار ڪئي: ھنن پنھنجي قسمت پاڻ چونڊي، ۽ حق بجانب طور ان کي پوڳڻ جا حقدار ٻڌيا. پر مسٽر لاڪ وڌ، توھان منھنجا اھي اخلاقي خطبا ٻڌڻ نہ چاھيندا؛ توھان انھن سيني شين جو اوترو ئي سنو فيصلو ڪري سگھو ٿا جيترو مان: گھٽ ۾ گھٽ، توھان سوچيندا تہ توھان ڪري سگھو ٿا، ۽ اھو ساڳي ڳالھ آھي. ارنشا جو انجام اھو ئي ھو جنھن جي اميد ھئي؛ اھو سندس ٻيڙ جي مرڻ کان جلدي پوءِ ٿيو: انھن جي وچ ۾ مشڪل سان ئي ڇھ مھينا ھئا. اسان کي، گرينج تي، ان کان اڳ واري سندس حالت جو ڪڏھن بہ ڪو تفصيلي احوال نہ مليو. مون کي جيڪو ڪجھ معلوم ٿيو اھو جنازي جي تيارين ۾ مدد ڪرڻ ويڙ جي موقعي تي ٿيو ھو. مسٽر ڪينٽ منھنجي مالڪ کي ان واقعي جو اطلاع ڏيڻ آيو ھو.

”خير، نيلي،“ ھن ھڪ صبح جو اڳڻ ۾ گھوڙي تي ايندي چيو. ايڏي سوير جو مون کي فوري طور خراب خبر جو احساس ٿيو ۽ مان ڊڄي ويس. ”ھاڻي تنھنجو ۽ منھنجو وارو آھي جو اسين ماتم جا ڪپڑا پايون. ڇا توکي اندازو آھي تہ ھاڻي اسان کي ڪير ڇڏي ويو آھي؟“

”ڪير؟“ مون پريشانيءَ مان پڇيو.

”ڇو اندازو لڳاءِ!“ هن گهوڙي تان لهندي، ۽ پنهنجي لغام کي دروازي واري ڪنڊي ۾ ٽنگيندي جواب ڏنو. ”۽ پنهنجي ايپرن (apron) جي ڪنڊ کي مٿي ڪري وٺ: مون کي پڪ آهي ته توکي ان جي ضرورت پوندي“.

”يقيناً مسٽر هيٿ ڪلف ته ناهي نہ؟“ مون رڙ ڪئي.

”ڇا! ڇا تنهنجي اکين ۾ سندس لاءِ ڳوڙها هوندا؟“ ڊاڪٽر چيو. ”نہ، هيٿ ڪلف هڪ مضبوط نوجوان آهي: هو اڃڪلهه بلڪل تازو توانو پيو لڳي. مان ايڏا هينئر ساٺس ملیو آهيان. جڏهن کان هن پنهنجي بهترين اڏ (زال) کي وڃايو آهي ته هو تيزيءَ سان ٽلهو ٿي رهيو آهي“.

”پوءِ ڪير آهي، مسٽر ڪينٿ؟“ مون بي صبري سان ڳالهه ڌرائي.

”هنڊلي ارنشا! تنهنجو پراڻو دوست هنڊلي،“ هن جواب ڏنو ”۽ منهنجو خراب ساٿي: جيتوڻيڪ هو ڪافي وقت کان منهنجي لاءِ بہ گهڻو وحشي (wild) ٿي ويو هو. بس! مون چيو هو ته اسان کي روڪڻو پوندو. پر خوش ٿي! هو پنهنجي ڪردار موجب ئي مئو آهي: مڪمل نشي جي حالت ۾ (drunk as a lord). ويچارو ڇوڪرو! مون کي بہ افسوس آهي. کو بہ پراڻي ساٿيءَ کي ياد ڪرڻ کان پاڻ کي روڪي نٿو سگهي: جيتوڻيڪ هن ۾ اهي سڀ خراب عادتون هيون جيڪي ڪو ماڻهو سوچي سگهي ٿو، ۽ هن مون سان بہ ڪيترا پيرا بدمعاشي ڪئي هئي. لڳي ٿو هو مس ستاويهه سالن جو هو. اها تنهنجي ئي عمر آهي: ڪير سوچي سگهي پيو ته توهان ٻئي هڪ ئي سال ۾ ڄايا هئا؟“

مان ميجان ٿي ته هي ڏک منهنجي لاءِ مسز لنڊن جي موت جي صدمي کان وڌيڪ هو: پراڻا رشتا منهنجي دل جي چوڌاري ڦري رهيا هئا. مان دروازي (porch) ۾ ويهي ڪنهن خوني مائٽ وانگر روئڻ لڳيس. ۽ مسٽر ڪينٽ کي چيم ته ڪنهن ٻئي نوڪر کي وٺي وڃي مالڪ سان ملي. مان پنهنجو پاڻ کي ان سوال تي سوچڻ کان روڪي نه سگهيس ته—

"ڇا ساٿس کا ناانصافي ته ناهي ٿي " مان چاهي ڪجهه به ڪندي هئس. اهو خيال مون کي پريشان ڪندو رهندو هو: اهو ايترو ته تنگ ڪندڙ حد تائين ضدي هو جو مون فيصلو ڪيو ته مان ودرنگ هائٽس وڃڻ جي موڪل گهران. ۽ مئل جي آخري رسمن ۾ مدد ڪريان. مسٽر لنڊن ان ڳالهه تي راضي ٿيڻ کان سخت لنوائي رهيو هو. پر مون سندس ان بي يار و مددگار حالت جو ڏاڍي جذباتي انداز ۾ ذڪر ڪيو جنهن ۾ هو پيو هو. ۽ مون چيو ته منهنجي پراڻي مالڪ ۽ ڪير-شريڪ پاءُ جو منهنجي خدمتن تي اوترو ئي حق آهي جيترو سندس پنهنجو آهي. ان کانسواءِ، مون کيس ياد ڏياريو ته ٻار هيريٽن سندس زال جو پائٽيو هو. ۽ وڌيڪ ويجهي مائٽ جي نه هجڻ سبب، کيس ان جو سرپرست بڻجڻ گهرجي. ۽ کيس اهو پڇڻ گهرجي ۽ پڇڻ پوندو ته ملڪيت ڪيئن ڇڏي وئي آهي، ۽ پنهنجي سالي جي معاملن تي نظر رکڻ گهرجي. هو ان وقت اهڙن معاملن تي ڏيان ڏيڻ جي لائق نه هو. پر هن مون کي پنهنجي وڪيل سان ڳالهائڻ جو چيو. ۽ آخرڪار مون کي وڃڻ جي اجازت ڏني. سندس وڪيل ارنشا جو به وڪيل رهيو هو: مان ڳوٺ ويس، ۽ کيس پاڻ سان گڏ هلڻ لاءِ چيم. هن پنهنجو ڪنڌ ڏوٽيو. ۽ صلاح ڏني ته هيٺ ڪلف کي اڪيلو ڇڏيو وڃي. ۽ زور ڏيندي چيو ته، جيڪڏهن سچ جي خبر پئجي وئي، ته هيريٽن ڪنهن پينو کان ٿورو ئي بهتر ثابت ٿيندو.

”سندس پيءُ قرض ۾ مئو آهي،“ هن چيو. ”سموري ملڪيت گروي (mortgaged) رکيل آهي، ۽ ان حقيقي وارث لاءِ اڪيلو موقعو اهو آهي ته ڪيس قرضدار جي دل ۾ ڪا همدردي پيدا ڪرڻ جو موقعو ڏنو وڃي، ته جيئن هو ساڻس نرميءَ سان پيش اچڻ تي راضي ٿئي“.

جڏهن مان هائٽس تي پهتس، ته مون ٻڌايو ته مان سيني ڪمن کي عزت سان ٿيندو ڏسڻ آئي آهيان؛ ۽ جوزف، جيڪو ڪافي پريشان لڳي رهيو هو، منهنجي موجودگيءَ تي خوشي ظاهر ڪئي. مسٽر هيٿ ڪلف چيو ته ڪيس نٿو لڳي ته منهنجي هتي ڪا ضرورت آهي؛ پر مان چاهيان ٿا ته هتي ترسي جنازي جي تيارين جو حڪم ڏئي سگهان ٿي.

”صحيح طريقي سان ڏسجي ته،“ هن چيو. ”ان بيوقوف جو لاش چوراهي تي، بغير ڪنهن رسم جي دفن ڪيو وڃي. مون ڪالهه منجهند جو ڪيس ڏهن منٽن لاءِ اڪيلو ڇڏيو هو، ۽ ان دوران هن گهر جا ٻئي دروازا منهنجي خلاف بند ڪري ڇڏيا، ۽ هن پوري رات ٻاڦي واڻي پاڻ کي پيئندو ماري ڇڏيو آهي! اسين اڄ صبح دروازو ٽوڙي اندر آياسين، ڇو ته اسان کيس گهوڙي وانگر گهُرڪندو ٻڌو هو؛ ۽ هو اتي صوفي تي ڪريو پيو هو: جي ڪيس جيئري ڪل لاٿي وڃي ها يا مٿي جا وار پٽيا وڃن ها ته به هو نه جاڳي ها. مون ڪينٽ کي سڏايو، ۽ هو آيو؛ پر تيسيتائين اهو جانور مئل گوشت (carrion) ۾ تبديل ٿي چڪو هو: هو مئل هو، ۽ بلڪل ٺڏو، ۽ سخت ٿي چڪو هو؛ ۽ تنهنڪري تون مجيندينءَ ته سندس باري ۾ وڌيڪ گوڙ ڪرڻ اجايو هو“!

ان پوڙهي نوڪر ان ڳالهه جي تصديق ڪئي، پر پڙ پڙ ڪندي چيائين:

”ڪاش هو ڊاڪٽر لاءِ پاڻ وڃي ها! مان هن (هيٿ ڪلف) کان وڌيڪ مالڪ جو خيال رکان ها—ڇ جڏهن مان ڪيس ڇڏي ويو هئس تہ هو مئل نہ هو. بلڪل بہ نہ“!

مون ان ڳالهہ تي ضد ڪيو تہ جنازو باعزت طريقي سان ٽيڙ گهرجي. مسٽر هيٿ ڪلف چيو تہ مان پنهنجي مرضي ڪري سگهان ٿي: رڳو هو چاهي ٿو تہ مان اهو ياد رکان تہ ان سموري ڪم جا پئسا سندس ڪيسي مان پيا وڃن. هن هڪ سخت، لاپرواهہ رويو اختيار ڪيو. جنهن مان نہ ڪا خوشي ۽ نہ ئي ڪو ڏک ظاهر ٿي رهيو هو: جيڪڏهن ڪجهہ ظاهر ٿي رهيو هو. تہ اهو ڪنهن ڏکئي ڪم جي ڪاميابيءَ سان مڪمل ٽيڙ تي هڪ پٿر دل واري تسلي هئي. حقيقت ۾ مون هڪ پيرو سندس چهري تي ڪا خوشي جهڙي شيءِ ڏٺي: اهو عين ان وقت هو جڏهن ماڻهو تابوت کي گهر مان ٻاهر ڪڍي رهيا هئا. هن ۾ ايڏي منافقت هئي جو پاڻ کي هڪ ماتم ڪندڙ جي روپ ۾ پيش ڪيو: ۽ هيريٽن سان گڏ پويان وڃڻ کان اڳ، هن ان بدنصيب ٻار کي ڪٽي ميز تي رکيو ۽ هڪ عجيب شوق سان بڙبڙ ڪندي چيائين، ”هاڻي، منهنجا پيارا چوڪرا، تون منهنجو آهين! ۽ اسين ڏسنداسين تہ ڇا هڪ وڻ (تون) ٻئي (مون) جيترو ونگو (crooked) نٿو وڌي سگهي، جڏهن تہ ٻنهي کي موڙڻ لاءِ ساڳي ئي هوا هجي!“ اهو معصوم ٻار ان ڳالهہ تي خوش ٿيو: هن هيٿ ڪلف جي مڇن سان کيڏيو. ۽ سندس ڳل تي هٿ ڦيرايو. پر مون ان جو مطلب سمجهي ورتو. ۽ تکي انداز ۾ چيم، ”سائين، اهو چوڪرو مون سان گڏ ٽرش ڪراس گرينج واپس ويندو. دنيا ۾ ڪا بہ اهڙي شيءِ ناهي جيڪا هن کان گهٽ توهان جي هجي“!

”ڇا لنٽن ائين چوي ٿو؟“ هن پڇيو.

”يقيناً—هن ئي مون کي حڪم ڏنو آهي تہ مان کيس ونڊي وڃان،“ مون جواب ڏنو.

”خير،“ ان بدمعاش چيو ”اسين هينئر ان موضوع تي بحث نہ ڪنداسين: پر مون کي ڪنهن ٻار کي پالڻ جو شوق پيدا ٿيو آهي؛ تنهنڪري پنهنجي مالڪ کي ٻڌائجانءِ تہ جيئڪڏهن هن ان کي وڻي ويڑ جي ڪوشش ڪئي تہ مان ان جي جاءِ پنهنجي (پٽ) سان پريندس. مان اهو واعدو نٿو ڪريان تہ مان هيريٽن کي بغير ڪنهن جهيڑي جي ويڑ ڏينندس؛ پر مون کي پڪ آهي تہ مان ٻئي (پنهنجي پٽ) کي هتي اچڻ تي مجبور ڪري ڇڏينندس! ياد ڪري ڪيس اهو ٻڌائجانءِ“.

اهو اشارو اسان جا هٿ ٻڌڻ لاءِ ڪافي هو. مون واپس وڃي اها ڳالهہ ٻڌائي: ۽ ايڊگر لنٽن، جيڪو شروعات ۾ ئي گهٽ دلچسپي رکندڙ هو، ان ڪانپوءِ مداخلت ڪرڻ جي ڪا بہ ڳالهہ نہ ڪئي. مون کي نٿو لڳي تہ هو ڪجهہ ڪري بہ سگهي ها، چاهي هو ڪيترو بہ چاهي ها.

اهو مهمان (هيٿ ڪلف) هاڻي ودرنگ هائٽس جو مالڪ هو: سندس اتي پڪو قبضو هو. ۽ هن وڪيل کي اهو ثابت ڪري ڇڏيو—جنهن بدلي ۾ اهو مستر لنٽن کي ثابت ڪيو—تہ ارنشا پنهنجي جوا جي جنون کي پورو ڪرڻ لاءِ پنهنجي زمين جو هر گز نقد پئسن عيوض گروي رکي ڇڏيو هو. ۽ هو هيٿ ڪلف، ان جو گروي رکندڙ (mortgagee) هو. ان طريقي سان هيريٽن، جنهن کي هاڻي علائقي جو سيڙ کان وڌو شريف انسان (جينٽلمين) هجڻ گهرجي ها، اهو پنهنجي پيءُ جي سيڙ کان وڌي دشمن تي مڪمل انحصار واري حالت ۾ پهچي ويو. ۽ پنهنجي ئي گهر ۾ هڪ نوڪر وانگر رهي ٿو. جنهن کي پگهار جي سهولت کان بہ محروم ڪيو ويو آهي: پنهنجو حق وڃڻ کان بلڪل بيوس آهي، ڇو تہ هو اڪيلو آهي، ۽ ڪيس اها بہ خبر ناهي تہ ساڻس ڪيڏي وڏي ناانصافي ٿي آهي.

باب ارڙهون

"انهن اداس ڏينهن کانپوءِ وارا ٻارهن سال،" مسز ڊين ڳالهه جاري رکندي چيو. "منهنجي زندگيءَ جا سڀ کان خوشگوار سال هئا: انهن سالن ۾ منهنجي سڀ کان وڏي پريشاني اسان جي ننڍڙي مالڪياڻي جون اهي معمولي بيماريون هونديون هيون، جن مان امير توڙي غريب، سڀني ٻارن کي گذرڻو پوندو آهي. باقي، پهرين ڇهن مهينن کانپوءِ، هوءَ ديودار جي وڻ وانگر تيزيءَ سان وڌڻ لڳي، ۽ ان کان اڳ جو مسز لنٽن جي مٽيءَ تي ٻيو پير و گل ڦٽن، هوءَ پنهنجي انداز ۾ هلڻ ۽ ڳالهائڻ ۾ سکي وئي هئي. هوءَ سڀ کان وڌيڪ دل کٽيندڙ هئي جنهن ڪڏهن ڪنهن ويران گهر ۾ روشني آندي هجي: چهري مان واقعي خوبصورت هئي، جنهن ۾ ارنشا خاندان جون سهڻيون ڪاربون اکيون، پر لنٽن خاندان جي اڇي رنگت، ننڍا نقش، ۽ سونهري گهنگهريالا وار هئا. سندس مزاج تيز هو، پر سخت نه هو ۽ هڪ اهڙي دل سان جڙيل هو جيڪا پنهنجي پيار ۾ حد کان وڌيڪ حساس ۽ زنده دل هئي. گهري لاڳاپي رکڻ جي ان صلاحيت مون کي سندس ماءُ جي ياد ڏياري: پر پوءِ ۾ هوءَ ساڻس مشابهت نه رکندي هئي: چوتڪ هوءَ ڳيري وانگر نرم ۽ معصوم ٽي سگهي پئي، ۽ سندس آواز منو ۽ تاثر سنجيده هئا: سندس ڪاوڙ ڪڏهن به وحشياڻي نه هئي؛ سندس پيار ڪڏهن به ظالمانه نه هو: اهو گهرو ۽ نرم هو. بهرحال، اهو مڃڻ گهرجي ته، سندس خوبين سان گڏ منجهس ڪجهه خاميون به هيون. شرارتي (بدتميز) ٽيڙ جي عادت انهن مان هڪ هئي؛ ۽ هڪ ضدي مرضي، جيڪا لاڏلا ٻار هميشه پيدا ڪري ونندا آهن، پلي هو سڀني مزاج جا هجن يا چڙچڙا. جيڪڏهن ڪنهن نوڪر کان ڪا اهڙي حرڪت ٿي وڃي جيڪا کيس ناراض ڪري، ته هوءَ هميشه چوندي هئي— 'مان بابا کي ٻڌائيندس!' ۽ جيڪڏهن هو (ايڊگر) کيس ڏڪوڏئي، پلي رڳو هڪ نظر سان ئي چوڻ نه هجي، ته

توهان سمجهو ها جڻ کا دل توڙڻ واري ڳالهه ٿي وئي آهي: مون کي نٿو لڳي ته هن (ايڊگر) کڏهن ساڻس کو سخت لفظ ڳالهايو هوندو. هن سندس تعليم جو ذمو مڪمل طور تي پنهنجي سر کنيو هو ۽ ان کي هڪ وندر بڻائي ڇڏيو هوي. خوش قسمتيءَ سان، جستجو ۽ تيز عقل کيس هڪ ڏهين شاگرد ياڻي بڻائي ڇڏيو: هوءَ تيزيءَ سان ۽ شوق سان سکندي هئي، ۽ سندس پڙهائڻ جو مان رکندي هئي.

تيرنهن سالن جي عمر تائين هوءَ کڏهن به اڪيلي پارڪ جي حدن کان ٻاهر نه وئي هئي. مسٽر لنٽن کڏهن کڏهن کيس پاڻ سان گڏ هڪ اڌ ميل ٻاهر وٺي ويندو هو، پر هو سندس حوالي سان کنهن ٻئي تي اعتبار نه کندو هو. گيمرٽن سندس ڪنن لاءِ رڳو هڪ خيالي نالو هو. چيپل (گرجا گهر) اڪيلي عمارت هئي جنهن جي هوءَ ويجهو وئي هئي يا جنهن ۾ داخل ٿي هئي، سواءِ پنهنجي گهر جي. ودرنگ هائٽس ۽ مسٽر هيٿ ڪلف سندس لاءِ هڪ ئي ڪونه: هوءَ مڪمل طور تي دنيا کان الڳ ٿيل هئي؛ ۽، بظاهر، مڪمل طور تي مطمئن هئي. کڏهن کڏهن، جڏهن هوءَ پنهنجي ڪمري جي دريءَ مان ٻاهر ٿين علائقي کي ڏسندي هئي، ته چوندي هئي— "ايلن، کيترو وقت لڳندو جڏهن مان انهن پهاڙين جي چوٽيءَ تائين پنڌ وڃي سگهنديس؟ مون کي حيرت آهي ته ٻئي پاسي ڇا آهي—ڇا اتي سمنڊ آهي؟" "نه، مس کيٿي،" مان جواب ڏيندي هئس: "اتي ٻيهر پهاڙيون آهن، بلڪل انهن جهڙيون." "۽ اهي سونهري پٽر کيئن لڳندا آهن جڏهن توهان انهن جي هيٺان بيٺا هجو؟" هن هڪ پيرو پڇيو.

پينسٽون ڪريگس جي اوچتي لاهي خاص طور تي سندس ڏيان ڇڪائيندي هئي؛ خاص ڪري جڏهن لهندڙ سج ان تي ۽ سڀ کان مٿانهين چوٽين تي چمڪندو هو ۽ باقي سمورو منظر ڇانوَ ۾ هوندو هو. مون سمجهايو ته اهي رڳو پٽرن جا خالي ڍير آهن، جن جي

وٹين ۾ ايتري مٽي بہ مشڪل سان آهي جو ڪنهن ننڍي وڻ کي تيار ڪري سگهي. ”۽ اهي هتي شام ٽيڻ ڪانپوءِ بہ ايتري دير تائين روشن ڇو رهندا آهن؟“ هن پڇيو. ”ڇو تہ اهي اسان کان گهٽو مٽي آهن،“ مون جواب ڏنو. ”توهان انهن تي چڙهي نٽيون سگهو. اهي تمام اوچا ۽ سڌا آهن. سياري ۾ برف اسان وٽ اچڻ کان اڳ هميشہ اتي هوندي آهي؛ ۽ اونهاري جي وچ ڌاري بہ مون اتر ـ اوپر واري پاسي ان ڪاري ڪڌ جي هيٺان برف ڏٺي آهي!“ ”اوهہ، توهان اتي ويون آهيو!“ هن خوشيءَ مان رڙ ڪئي. ”پوءِ مان بہ وڃي سگهان ٿي، جڏهن مان وڏي ٿيندیس. ڇا بابا اتي ويو آهي، ايلن؟“ ”بابا توهان کي ٻڌائيندو، مس،“ مون جلدي ۾ جواب ڏنو. ”تہ اهي گهمڻ جي تڪليف ڪرڻ جي لائق ناهن. اهي ميدان (moors)، جتي توهان ساڻس گڏ گهمندیون آهيو، اهي گهٽو بهتر آهن؛ ۽ ٽرش ڪراس پارڪ دنيا جي سڀ کان بهترين جاءِ آهي.“ ”پر مان پارڪ کي ڇاڻان ٿي، ۽ انهن کي نٽي ڇاڻان،“ هن پاڻ سان ئي ٻڙ ٻڙ ڪئي. ”۽ مون کي ان سڀ کان اوچي نقطي تان پنهنجي چوڌاري ڏسڻ ۾ ڏاڍو مزو ايندو: منهنجو ننڍڙو گهوڙو مِني (Minny) ڪنهن ڏينهن مون کي اتي وٺي ويندو.“

نوڪرياڻين مان ڪنهن جو ’پرين جي غار‘ (Fairy Cave) جو ذڪر ڪرڻ، سندس ذهن ۾ اهو منصوبو پورو ڪرڻ جي شديد خواهش پيدا ڪري ڇڏي هئي: هوءَ مسٽر لنٽن کي ان بابت تنگ ڪندي هئي؛ ۽ هن واعدو ڪيو هو تہ جڏهن هوءَ وڏي ٿيندي تہ ڪيس اهو سير ضرور ڪرايو ويندو. پر مس ڪيٿرين پنهنجي عمر مهينن ۾ ڳڻيندي هئي، ۽، ”ڇا مان هاڻي پينسٽون ڪريگس وڃڻ جيتري وڏي ٿي وئي آهيان؟“ اهو سندس زبان تي مسلسل رهندڙ سوال هوندو هو. اوڏانهن ويندڙ رستو ودرنگ هائٽس جي بلڪل ويجهو کان گذرندو هو. ايڊگر ۾ اتان گذرڻ جي همت نہ هئي؛ تنهنڪري ڪيس همیشہ اهو ئي جواب ملندو هو، ”اڃا نہ، پياري: اڃا نہ.“

مون ٻڌايو هو ته مسز هيٿ ڪلف پنهنجي مڙس کي ڇڏڻ کانپوءِ هڪ درجن سالن کان وڌيڪ عرصو زنده رهي. سندس خاندان جي صحت ڪمزور هئي: هن ۾ ايڊگر، ٻنهي ۾ اها ڳاڙهي (مضبوط) صحت نه هئي جيڪا توهان کي عام طور تي انهن علائقن ۾ ملندي آهي. سندس آخري بيماري کڻي هئي، اها مون کي پڪ ناهي: منهنجو اندازو آهي ته اهي ٻئي هڪ ئي بيماريءَ سان مئا، هڪ قسم جو بخار، جيڪو شروعات ۾ سست هوندو آهي، پر جنهن جو ڪو علاج ناهي هوندو. ۽ آخر ۾ تيزيءَ سان زندگي ڳاري ڇڏيندو آهي. هن پنهنجي پاڻ کي چار مهينا هلندڙ بيماريءَ جي ممڪن نتيجي (موت) بابت ٻڌائڻ لاءِ خط لکيو. ۽ ڪيس منٽ ڪئي ته جيڪڏهن ممڪن هجي ته هو وٽس اچي: ڇو ته ڪيس گهٽو ڪجهه طئي ڪرڻو هو. ۽ هوءَ ڪيس الوداع چوڻ چاهيندي هئي، ۽ لنڊن (پٽ) کي محفوظ طريقي سان سندس هٿن ۾ ڏيڻ چاهيندي هئي. سندس اميد هئي ته لنڊن کي ساٿس گڏ ڇڏيو وڃي، جيئن هو سندس (ماءُ) سان گڏ رهندو هو: هوءَ پاڻ کي اهو يقين ڏيارڻ چاهيندي هئي ته، سندس پيءُ (هيٿ ڪلف) کي سندس پرورش يا تعليم جو بار کڻڻ جي ڪا خواهش نه هوندي. منهنجي مالڪ سندس گذارش مڃڻ ۾ هڪ لمحو به نه لڳايو: جيتوڻيڪ هو عام ڪمن لاءِ گهر ڇڏڻ کان ڪيهائيندو هو، پر هن سڈ تي هو ڏوڙي ويو. ۽ پنهنجي غير موجودگيءَ ۾ ڪيٽرين کي منهنجي خاص نگرانيءَ ۾ ڇڏي ويو. ۽ بار بار هدايتون ڏنائين ته هوءَ پارڪ مان ٻاهر نه وڃي، جيتوڻيڪ منهنجي ساٿ ۾ ئي ڇو نه هجي: ڪيس اهو اندازو ئي نه هو ته هوءَ اڪيلي به وڃي سگهي ٿي.

هو تي هفتا ٻاهر رهيو. پهرين هڪ يا ٻه ڏينهن منهنجي ڏميواري (ڪيٽي) لائبريريءَ جي هڪ ڪنڊ ۾ ويني رهي، پڙهڻ يا ڪيڏڻ لاءِ ڏاڍي اداس هئي: ان پرامن حالت ۾ هن مون کي ٿوري ئي تڪليف ڏني: پر ان ڪانپوءِ بيچيني ۽ چڙچڙي ٽڪاوٽ جو دور شروع ٿيو. ۽ مان ان وقت ايتري مصروف، ۽ ايتري پوڙهي هئس جو ڪيس وندرائڻ لاءِ مٿي هيٺ ڏوڙي نٿي

سگھيس. تنهنڪري مون هڪ طريقو ڳوليو جنهن سان هوءَ پاڻ کي وندرائي سگهي. مان ڪيس ميدانن (grounds) جي چوڌاري سير ڪرڻ لاءِ موڪليندي هئس—ڪڏهن پنڌ، ته ڪڏهن گهوڙي تي. ۽ جڏهن هوءَ واپس ايندي هئي ته سندس سيئي حقيقي ۽ خيالي مهم جوئيون صبر سان ٻڌي ڪيس خوش ڪندي هئس.

اونهارو پنهنجي پوري جوپن تي هو. ۽ ڪيس ان اڪيلي گهمڻ جو اهڙو ته چسڪو پئجي ويو جو هوءَ اڪثر نيرن (ناشتي) کان وٺي چانهه جي وقت تائين ٻاهر ئي رهندي هئي. ۽ پوءِ شامن جو وقت پنهنجيون خيالي ڪهاڻيون ٻڌائڻ ۾ گذاريندي هئي. مون کي سندس حدون پار ڪرڻ جو ڊپ نه هو. ڇو ته گيٽ عام طور تي بند هوندا هئا. ۽ مون سوچيو ته جيڪڏهن اهي پورا ڪليل به هجن ته هوءَ مشڪل سان ئي اڪيلي ٻاهر ويڙهجي. همت ڪندي. بدقسمتيءَ سان، منهنجو اهو يقين غلط ثابت ٿيو. ڪيٽرين هڪ صبح جو، اڃين وڳي، مون وٽ آئي ۽ چيائين ته هوءَ اڄ هڪ عرب واپاري آهي، جيڪو پنهنجي قافلي سان ريگستان پار ڪرڻ ويجي رهيو آهي. ۽ مون کي سندس لاءِ ۽ سندس جانورن لاءِ گهٽو ڪاڏو ڏيڻ گهرجي: هڪ گهوڙو. ۽ ٽي اٺ، جن جو ڪردار هڪ وڏو شڪاري ڪتو (hound) ۽ ٻه پوائنٽر ڪتا ادا ڪري رهيا هئا. مون مزيدار شين جو هڪ سٽو ذخيرو گڏ ڪيو. ۽ انهن کي هني (saddle) جي هڪ پاسي ٽوڪريءَ ۾ لٽڪائي ڇڏيو. ۽ هوءَ ڪنهن پريءَ وانگر خوش ٿيندي مٿي چڙهي ويني، پنهنجي ويڪري ڪنارن واري ٽوپي ۽ جاريءَ واري نقاب سان جولاءِ جي سج کان بچيل هئي. ۽ هڪ خوشگوار ڪل سان اڳتي وڌي. منهنجي ان محتاط نصيحت جو مذاق اڏائيندي ته گهوڙو تيز نه ڊوڙائي. ۽ جلدي واپس اچي. اها شرارتي ڇوڪري چانهه جي وقت تائين واپس نه آئي. هڪ مسافر، يعني وڏو شڪاري ڪتو، جيڪو پوڙهو هو ۽ آرام پسند هو، واپس اچي ويو، پر نه ڪيٽي، نه گهوڙو. ۽ نه ئي ٻه پوائنٽر ڪتا ڪنهن به طرف نظر آيا: مون هن رستي ۽ ان رستي تي

ماڻهو ڳولڻ لاءِ موڪليا، ۽ آخرڪار مان پاڻ ڪيس ڳولڻ لاءِ نڪتس. اتي هڪ مزدور ميدانن جي ڪناري تي وڻن جي پوک (plantation) جي چوڌاري واڙ لڳائڻ جو ڪم ڪري رهيو هو. مون کانئس پڇيو تہ ڇا هن اسان جي نوجوان مالڪياڻي کي ڏٺو آهي.

"مون ڪيس صبح جو ڏٺو هو." هن جواب ڏنو: "هن مون کان هيزل (وڻ) جي هڪ لٺ ڪپائي هئي، ۽ پوءِ هن پنهنجي گھوڙي (Galloway) کي ان واڙ تان ٽپايو. جتي اها سڀ کان هيٺاهين هئي، ۽ ڊوڙائيندي نظرن کان پري هلي وئي."

توهان اندازو لڳائي سگھو ٿا تہ اها خبر ٻڌي منهنجي ڇا حالت ٿي هوندي. مون کي فوري طور تي خيال آيو تہ هوءَ يقيناً پينسٽون ڪريگس ڏانهن وئي هوندي. "سندس ڇا ٿيندو؟" مون رڙ ڪئي، ۽ ان وٽيءَ مان زبردستي گذريس جنهن جي اهو ماڻهو مرمت ڪري رهيو هو ۽ سڌو شاهراھ (high_road) ڏانهن وڌيس. مان ائين ڊوڙيس جڙ ڪا شرط لڳل هجي، ميلن جا ميل، جيستائين هڪ موڙ مون کي هائٽس جي نظاري تائين وٺي آيو. پر مون کي ڪيٽرين ڪٽي ب، پري يا ويجهو نظر نہ آئي. ڪريگس (پھاڙيون) مسٽر هيٿ ڪلف جي جاءِ کان اٽڪل ڏيڍ ميل اڳتي آهن، ۽ اها گرينج کان چار ميل پري آهي. تنهنڪري مون کي ڊپ ٽيڙ لڳو تہ منهنجي اتي پهچڻ کان اڳ ئي رات ٿي ويندي. "۽ ڇا ٿيندو جيڪڏهن هوءَ انهن تي چڙهندي ترڪي پئي هجي." مون سوچيو "۽ مري وئي هجي، يا سندس ڪي هڏا پڄي پيا هجن؟" منهنجي بيچيني واقعي تڪليف ڏيندڙ هئي. ۽ شروعات ۾، مون کي اها ڳالهہ ڏسي وڏو سڪون مليو تہ جڏهن مان فارم هائوس وٽان تيزيءَ سان گذري رهي هئس تہ، چارلي، جيڪو پوائنٽر ڪتن مان سڀ کان خطرناڪ هو، هڪ دريءَ هيٺان ليٽيل هو. سندس مٿو سُجيل هو ۽ ڪن مان رت وهي رهيو هو. مون ننڍيو دروازو کوليو ۽ مکيہ دروازي ڏانهن ڊوڙيس. ۽ اندر وڃڻ لاءِ زور سان دروازو کڙڪايو. هڪ

عورت جنهن کي مان سڃاڻندي هئس، ۽ جيڪا اڳ گيمرتن ۾ رهندي هئي، ان دروازو کوليو: هوءَ مسٽر ارنشا جي موت کان وٺي اتي نوڪرياڻي هئي.

"آهه،" هن چيو، "تون پنهنجي ننڍڙي مالڪياڻي کي ڳولڻ آئي آهين! ڀڄ نه. هوءَ هتي محفوظ آهي: پر مون کي خوشي آهي ته مالڪ (هيٿ ڪلف) ناهي آيو." "پوءِ هو گهر ۾ ناهي، ڇا آهي؟" مون تيز پنڌ ۽ ڊپ سبب سهڪندي پڇيو. "نه، نه،" هن جواب ڏنو: "هو ۽ جوزف ٻئي ٻاهر آهن، ۽ منهنجي خيال ۾ اهي هڪ ڪلاڪ يا ان کان وڌيڪ وقت تائين نه موٽندا. اندر اچ ۽ ٿورو آرام ڪر."

مان اندر ويس، ۽ پنهنجي گم ٿيل گهيٽي (ڪيٽي) کي چلهي وٽ ويٺل ڏٺم، جيڪا هڪ ننڍڙي ڪرسيءَ تي پاڻ کي لوڏي رهي هئي جيڪا سندس ماءُ جي ننڍپڻ جي ڪرسي هئي. سندس ٽوپي ديوار تي ٽنگيل هئي، ۽ هوءَ بلڪل پنهنجي گهر وانگر، ڪلندي ۽ ڳالهائيندي، انتهائي خوشگوار مزاج ۾ هيريٽن سان ڳالهائي رهي هئي—جيڪو هاڻي ارڙهن سالن جو هڪ وڏو، مضبوط چوڪرو هو—جيڪو ڏاڍو سهس وڏي حيرت ۽ تجسس سان ڏسي رهيو هو: هو انهن لڳاتار ڳالهين ۽ سوالن جو تمام گهٽ حصو سمجهي رهيو هو، جيڪي سندس زبان بغير ڪنهن وقفي جي اوتي رهي هئي.

"تمام سٺو، مس!" مون پنهنجي خوشيءَ کي ڪاوڙيل چهري هيٺان لڪائيندي رڙ ڪئي. "بابا جي واپسيءَ تائين هي توهان جي آخري سواري آهي. مان توهان کي ٻيهر چائنٽ پار ڪرڻ لاءِ ڪڏهن به اڪيلو نه ڇڏيندس، شرارتي، بدتميز چوڪري!" "آها، ايلن!" هن خوشيءَ مان ٽپو ڏيندي ۽ ڊوڙي مون وٽ ايندي چيو. "اڄ رات مون وٽ ٻڏائڻ لاءِ هڪ بهترين ڪهاڻي هوندي، ۽ نيٺ تو مون کي ڳولي ئي ورتو. ڇا تون پنهنجي زندگيءَ ۾ اڳ ڪڏهن هتي آئي آهين؟"

"اها ٽوپي پاءِ، ۽ هينئر ئي گهر هل،" مون چيو. "مون کي توهان تي ڏاڍي ڪاوڙ آهي، مس ڪيٽي: توهان تمام غلط ڪم ڪيو آهي! منهن ناهڻ ۽ روئڻ جو ڪو فائدو ناهي: اهو ان تڪليف جو بدلو نٿو ڏئي سگهي جيڪا مون توهان کي سڄي علائقي ۾ ڦوليندي ڪئي آهي. سوچيو مسٽر لنٽن مون کي ڪيئن تاڪيد ڪيو هو ته توهان کي اندر رکان؛ ۽ توهان ائين لڪي هليون ويون! اهو ڏيکاري ٿو ته توهان هڪ چالاڪ لومڙي آهيو، ۽ هاٿي ڪو به توهان تي اعتبار نه ڪندو." "مون چا ڪيو آهي؟" هن سڏڪا پريندي چيو. جنهن جي خوشي فوري طور ختم ٿي وئي. "بابا مون کي ڪا به تاڪيد نه ڪئي هئي: هو مون کي دڙڪا نه ڏيندو، ايلن—هو ڪڏهن به تو وانگر ڪاوڙ ناهي ڪندو!"

"اچو، اچو!" مون ڏهرائيندي چيو. "مان ربن ٻڌان ٿي. هاٿي، ڪا به بدتميزي نه ڪيو. اوهه، شرم ڪيو! تيرنهن سالن جي عمر آهي توهان جي، ۽ ٻارن واريون حرڪتون!" اهو جملو ان ڳالهه تي نڪتو هو جو هن ٽوپي پنهنجي مٿي تان ڏڪو ڏئي لاهي ڇڏي، ۽ منهنجي پهچ کان پري چمنيءَ (چلهي) ڏانهن هلي وئي. "نه،" نوڪرياڻي چيو. "ان پياري ڇوڪريءَ تي ايتري سختي نه ڪريو، مسز ڊين. اسان کيس روڪيو هو: هوءَ ته اڳتي وڃڻ پئي چاهي، ڊپ هوس ته توهان پريشان ٿيندیون. هيريٽن کيس ساٽس گڏ وڃڻ جي آڇ ڪئي هئي، ۽ مون به سوچيو ته کيس وڃڻ گهرجي: پهاڙن تان گذرندڙ رستو ڏاڍو خراب آهي."

ان بحث دوران هيريٽن، پنهنجا هٿ کيسن ۾ وجهي بينو هو، ڳالهائڻ لاءِ گهٽو هڪندڙ هو: جيتوڻيڪ هو ائين لڳي رهيو هو جڻ کيس منهنجي مداخلت پسند نه آئي هجي. "مان ڪيتري دير انتظار ڪريان؟" مون عورت جي مداخلت کي نظرانداز ڪندي چيو. "ڏهن منٽن ۾ اونداهي ٿي ويندي. گهوڙو ڪٿي آهي، مس ڪيٽي؟ ۽ فينڪس (Phoenix) ڪٿي آهي؟ مان توکي ڇڏي ويندیس، جيڪڏهن تون جلدي نه ڪندينءَ، تنهنڪري

جيئن وڃيوَ تيئن ڪيو. "گھوڙو اڳڙ ۾ آھي،" ھن جواب ڏنو "۽ فينڪس اتي بند آھي. ھن کي چڪ لڳو آھي—۽ چارلي کي بہ. مان توکي ان بابت سڀ ڪجھ ٻڌائڻ واري ھئس؛ پر تنھنجو مزاج خراب آھي، ۽ تون ٻڌڻ جي لائق ناھين."

مون سندس ٽوپي ڪنئي، ۽ ان کي پارائڻ لاءِ اڳتي وڌيس؛ پر اھو ڏسي تہ گھر وارا سندس طرفداري ڪري رھيا آھن، ھوءَ ڪمري ۾ تپا ڏيڻ لڳي؛ ۽ جڏھن مون سندس پيڇو ڪيو تہ ھوءَ ڪنھن ڪوئي وانگر فرنيچر جي مٿان، ھيٺان ۽ پويان پڇڻ لڳي، جنھن منھنجي لاءِ سندس پيڇو ڪرڻ مذاقي بڻائي ڇڏيو. ھيريٽن ۽ عورت کلڻ لڳا، ۽ ھوءَ بہ ساڻن شامل ٿي وئي، ۽ ايجا وڌيڪ بدتميز ٿي وئي؛ جيستائين مون سخت چڑ مان رڙ ڪئي،— "خير، مس ڪيٽي، جيڪڏھن توھان کي خبر ھجي ھا تہ ھي ڪنھن جو گھر آھي تہ توھان خوشيءَ سان ھتان نڪري ويڃ چاھيندیون."

"ھي تنھنجي پيءُ جو آھي، ڇا ناھي؟" ھن ھيريٽن ڏانھن ڏسندي چيو. "نہ،" ھن ھيٺ نھاريندي، ۽ شرم کان ڳاڙھو ٿيندي جواب ڏنو. ھو سندس اکين جي سڌي گھور برداشت نہ پئي ڪري سگھيو. جيتوڻيڪ اھي بلڪل سندس پنھنجين اکين جھڙيون ئي ھيون. "پوءِ ڪنھن جو—تنھنجي مالڪ جو؟" ھن پڇيو. ھو ھڪ الڳ جذبي سان وڌيڪ ڳاڙھو ٿي ويو. ھڪ گار پيڙ پيڙ ڪيائين، ۽ منھن ڦيري ڇڏيائين.

"سندس مالڪ ڪير آھي؟" ان بيزار ڪندڙ ڇوڪريءَ مون ڏانھن نھاريندي جاري رکيو. "ھن 'اسان جو گھر'، ۽ 'اسان جا ماڻھو' بابت ڳالھايو ھو. مون سمجھيو ھو مالڪ جو پٽ آھي. ۽ ھن ڪڏھن بہ مس نہ چيو: ڪيس چوڙ گھرجي ھا، نہ، جيڪڏھن ھو نوڪر آھي؟" ان ٻاراڻي ڳالھ تي ھيريٽن ڪاوڙمان طوفاني بادل وانگر ڪاروٽي ويو. مون خاموشيءَ

سان پنهنجي سوال پڇندڙ (ڪيٽي) کي لوڏيو ۽ آخرڪار ڪيس وڃڻ لاءِ تيار ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿي ويس.

”هاڻي، منهنجو گھوڙو ونڊي اڇ،“ هن پنهنجي اٽڄاتل مائٽ کي ائين حڪم ڏيندي چيو جيئن هوءَ گرينج جي ڪنهن اصطبل جي چوڪري کي ڏيندي هئي. ”۽ تون مون سان گڏ هلي سگھين ٿو. مان ڏسڻ چاهيان ٿي ته پوتن جو شڪاري دلدل مان ڪٿي نڪرندو آهي، ۽ انهن پرين بابت ٻڌڻ چاهيان ٿي، جيئن تون انهن کي چوندو آهين: پر جلدي ڪر! ڇا ڳالھ آهي؟ مان چوان ٿي منهنجو گھوڙو ونڊي اڇ.“ ”مان تنهنجو نوڪر بڻجڻ کان اڳ توکي تباھ ٿيندو ڏسڻ پسند ڪندس!“ ان چوڪري گجندي چيو. ”تون مون کي ڇا ڏسندين؟“ ڪيٽرين حيرت مان پڇيو. ”تباھ ٿيندو—اي بدتميز چڙيل!“ هن جواب ڏنو.

”ڏسو مس ڪيٽي! توهان ڏٺو ته توهان ڪھڙي نه بهترين صحبت ۾ آيون آهيو“ مون وچ ۾ پوندي چيو. ”ھڪ نوجوان عورت لاءِ ڪھڙا نه سنا لفظ استعمال ڪيا پيا وڃن! مهرباني ڪري ساٽس بحث نه ڪريو. اچو، اسين پاڻ مِني کي ڳوليون، ۽ هلون.“ ”پر، ايلن،“ هن حيرت مان گھوريندي رڙ ڪئي، ”هن جي مون سان ائين ڳالهائڻ جي همت ڪيئن ٿي؟ ڇا ڪيس ائين ڪرڻ تي مجبور نٿو ڪري سگھجي جيئن مان ڪيس چوان ٿي؟ اي بيڄڻي مخلوق، مان بابا کي ٻڌائيندیس ته تو ڇا چيو آهي.—هاڻي ٻڌ!“

هيريٽن تي ان ڏمڪيءَ جو ڪو به اثر ٿيندو نظر نه آيو. جنهن تي غصي سبب سندس اکين ۾ ڳوڙها اچي ويا. ”تون گھوڙو ونڊي اڇ،“ هن عورت ڏانهن ڦرندي رڙ ڪئي، ”۽ منهنجي ڪتي کي هن ئي وقت آزاد ڪر!“ ”آهستي، مس،“ جنهن کي سڏيو ويو هو ان جواب ڏنو. ”اخلاق سان پيش اچڻ ۾ توهان جو ڪو به نقصان نه ٿيندو. جيتوڻيڪ مسٽر هيريٽن، جيڪو اتي آهي، مالڪ جو پٽ ناهي، پر هو توهان جو سئوٽ (cousin) آهي: ۽

مون کي ڪڏهن بہ توهان جي خدمت ڪرڻ لاءِ ناهي رکيو ويو.“ ”هي منهنجو سئوٽ!“ ڪيٽي هڪ طنزيہ ڪل سان رڙ ڪئي. ”ها، واقعي،“ سنڊس نقاد جواب ڏنو.

”اوهہ، ايلن! انهن کي اهڙيون ڳالهيون چوڻ نہ ڏي،“ هن سخت پريشانيءَ ۾ چيو. ”بابا لنڊن مان منهنجي سئوٽ کي وٺڻ ويو آهي: منهنجو سئوٽ هڪ شريف انسان (جينٽلمين) جو پٽ آهي. هي منهنجو—“ هوءَ روڪجي وئي، ۽ زور سان روئڻ لڳي: اهڙي مسخري (جاهل) سان رشتي جي خيال تي ئي پريشان ٿي وئي. ”چپ، چپ!“ مون سرگوشي ڪئي: ”ماڻهن کي ڪيترائي ۽ هر قسم جا سئوٽ ٿي سگهن ٿا، مس ڪيٽي، بغير ڪنهن نقصان جي: رڳو اهو تہ ڪين انهن سان صحبت رکڻ جي ضرورت ناهي، جيڪڏهن اهي ناپسنديده ۽ خراب هجن.“ ”هو ناهي—هو منهنجو سئوٽ ناهي، ايلن!“ هوءَ ڳالهائيندي رهي، ان سوچ مان وڌيڪ ڏڪ محسوس ڪندي، ۽ ان خيال کان پناهہ وٺڻ لاءِ پاڻ کي منهنجي پاڪر ۾ اڇلائيندي.

مون کي مٿس ۽ نوڪرياڻيءَ تي سخت ڪاوڙ آئي جيڪي هڪ ٻئي کي راز ٻڌائي رهيون هيون: ڇو تہ مون کي پڪ هئي تہ لنڊن جي اڇڻ واري خبر، جيڪا ڪيٽيءَ ڏني هئي، اها مسٽر هيٿ ڪلف تائين پهچائي ويندي: ۽ مون کي اهو بہ يقين هو تہ پيءُ جي واپسيءَ تي ڪيٿرين جي پهرين سوچ اها هوندي تہ هوءَ پنهنجي هن اڻ پڙهيل مائٽ بابت ان عورت جي ڳالهہ جي وضاحت گهري. هيريٽن، نوڪر سمجهي ويڻ واري ڪاوڙ مان نڪري، سنڊس پريشانيءَ تي ڪجهہ نرم ٿيل لڳي رهيو هو: ۽، گهوڙي کي دروازي تائين آڻي، کيس پرچائڻ لاءِ، هن ڪتن جي گهر مان هڪ سٿو ونگين ٽنگن وارو ٽيريئر (terrier) ڪتي جو ٻچو کنيو ۽ ان کي سنڊس هٿ ۾ ڏيندي، کيس ماڻ ڪرڻ لاءِ چيو: ڇو تہ هن

جو ڪو خراب ارادو نہ هو. پنهنجي روئڙ ۾ وقفو ڪندي، هن ڏانهس خوف ۽ دهشت جي نظر سان ڏٺو ۽ پوءِ ٻيهر نئين سر روئڙ لڳي.

مان ان مسڪين ڇوڪري لاءِ سندس ان نفرت تي مرڪڙ کان پاڙ کي مس روڪي سگهيس. جيڪو هڪ سٹي جسم وارو، مضبوط نوجوان هو، جنهن جا نقش سٹا هئا، ۽ هو ٽلهو متارو ۽ صحتمند هو. پر سندس لباس فارم تي روزاني جي ڪمن ۽ پهاڙن تي سهن ۽ شڪار پويان ڇڙڻ سان ٿهڪندڙ هو. تنهن هوندي به، مون کي لڳو ته مان سندس چهري مان هڪ اهڙي ڏهن جي نشاندهي ڪري سگهان ٿي، جنهن ۾ سندس پيءُ کان وڌيڪ بهتر خوبيون هيون. يقيناً اهي سٹيون شيون جهنگلي ٻوٽن جي جنگل ۾ گم ٿي ڇڪيون هيون، جن جي گهاتائي سندس نظرانداز ٽيل واڌ کي گهٽو ڏهائي ڇڏيو هو. پر، ان جي باوجود، اها هڪ زرخيز متيءَ جي نشاني هئي، جيڪا ٻين ۽ سازگار حالتن ۾ بهترين فصل ڏئي سگهي ٿي. مستر هيٽ ڪلف، منهنجي خيال ۾، ساڻس جسماني طور تي خراب سلوڪ نہ ڪيو هو. سندس بي خوف طبيعت جي مهرباني، جنهن ظلم جي ان رستي لاءِ ڪا لالچ پيدا نہ ڪئي هئي: منجهس اها ڍڇڻي حساسيت نہ هئي جيڪا، هيٽ ڪلف جي نظر ۾، خراب سلوڪ کي مزيدار بڻائي ها. لڳي رهيو هو ته هن پنهنجي سموري بچڙائي ڪيس هڪ جانور (brute) بڻائڻ تي لڳائي ڇڏي هئي: ڪيس ڪڏهن به پڙهڻ يا لکڻ نہ سيکاريو ويو هو. ڪڏهن به ڪنهن اهڙي خراب عادت تي نہ ٽوڪيو ويو هو جيڪا سندس سرپرست کي تنگ نہ ڪري. ڪيس ڪڏهن به نيڪيءَ ڏانهن هڪ قدم کڻڻ جو نہ چيو ويو هو، يا ڪنهن هڪ اصول ذريعي برائي کان روڪيو نہ ويو هو. ۽ جيئن مون ٻڌو هو، جوزف سندس تباهيءَ ۾ گهٽو حصو وڌو هو. پنهنجي سوڙهي سوچ واري طرفداريءَ ذريعي، جنهن ڪيس ننڍپڻ ۾ مٽس تعريفون ڪرڻ ۽ ڪيس لاڏ ڪوڏ سان رکڻ تي مجبور ڪيو هو، چوته هو پراٹي خاندان جو وارث هو. ۽ جيئن ته هن ڪيٿرين ارنشا ۽ هيٽ

ڪلف تي، جڏهن اهي ٻار هئا، مالڪ جو صبر ختم ڪرڻ ۾ ڪيس سندن ان، جيئن هو چوندو هو، "نڪمن طريقن" (offald ways) سبب شراب ۾ سڪون ڳولڻ تي مجبور ڪرڻ جو الزام لڳائڻ جي عادت رکي هئي، تيئن هاٽي هو هيريٽن جي خامين جو سمورو بار سندس ملڪيت جي غاصب (هيٽ ڪلف) جي ڪلهن تي رکندو هو. جيڪڏهن ڇوڪرو گاريون ڏيندو هو ته، هو ڪيس نه روڪيندو هو: پلي هو ڪيڏو به خراب رويو ڇو نه رکي. ظاهر آهي، ڪيس (جوزف کي) ان کي بدترين حدن تائين ويندي ڏسي سڪون ملندو هو: هو مڃيندو هو ته ڇوڪرو تباهه ٿي چڪو آهي: ته سندس روح جهنم حوالي ڪيو ويو آهي؛ پر پوءِ هو سوچيندو هو ته ان جو حساب هيٽ ڪلف کي ڏيڻو پوندو. هيريٽن جي رت جو حساب سندس هٿن مان ورتو ويندو؛ ۽ ان سوچ ۾ ڪيس وڏي تسلي ملندي هئي. جوزف منجهس پنهنجي نالي، ۽ پنهنجي خاندان جو غرور پريو هو؛ جيڪڏهن ڪيس همت هجي ها، ته هو ان (هيريٽن) ۽ هائٽس جي موجوده مالڪ وچ ۾ نفرت وڌائي ها: پر ان مالڪ جو خوف منجهس توهم پرستي جي حد تائين هو؛ ۽ هن ان (هيٽ ڪلف) بابت پنهنجا جذبا صرف ٻڙ ٻڙ وارن طعنن ۽ خانگي بددعائن تائين محدود رکيا هئا. مان ودرنگ هائٽس تي انهن ڏينهن جي عام رهٽي ڪهٽي کان مڪمل طور تي واقف هجڻ جي دعويٰ نٿي ڪريان: مان رڳو ٻڌل ڳالهين جي بنياد تي ڳالهائي رهي آهيان؛ ڇو ته مون تمام گهٽ ڏٺو هو. ڳوناٽن جو چوڻ هو ته مسٽر هيٽ ڪلف ڪنجوس هو ۽ پنهنجي هارين لاءِ هڪ ظالم ۽ سخت زميندار هو؛ پر گهر اندر، عورت جي نگراني ۾ (هڪ نوڪرياڻيءَ هئڻ سبب)، ان پنهنجو اڳوڻو آرامده روپ ٻيهر حاصل ڪري ورتو هو ۽ هنڌلي جي دور وارا عام گوڙ ۽ شراب خوري جا منظر هاٽي ان جي ديوارن ۾ نه ڏسڻ ۾ ايندا هئا. مالڪ ايترو ته اداس هو جو هو ڪنهن به سٽي يا خراب ماڻهوءَ جي صحبت نٿي چاهيندو هو؛ ۽ هو اڃا تائين ائين ئي آهي.

بهرحال، هن سان منهنجي ڪهاڻي اڳتي نہ پئي وڌي. مس ڪيٽي ٽيريئر ڪتي جي صلح واري تحفي کي رد ڪري ڇڏيو. ”پنهنجن ڪتن، چارلي“ فينڪس، جو مطالبو ڪيو. اهي لنگڙائيندا ”ڪنڊ جهڪيل آيا؛ ”اسين گهر لاءِ روانا ٿياسين، اسان مان هر هڪ جو مزاج سخت خراب هو. مان پنهنجي ننڍڙي مالڪياڻيءَ مان اهو نہ ڪڍي سگهيس تہ هن پنهنجو ڏينهن ڪيئن گذاريو هو. سواءِ ان جي، جيئن مون اندازو لڳايو هو، سندس سفر جي منزل پينسٽون ڪريگس هئي؛ ”هوءَ بغير ڪنهن حادثي جي فارم هائوس جي گيٽ تائين پهچي وئي هئي، جڏهن اتفاق سان هيريٽن ٻاهر آيو. ڪجهہ ڪتن جي ساڻ سان، جن سندس ٽولي (ڪتن) تي حملو ڪيو. انهن جي مالڪن جي ڪين ڏار ڪرڻ کان اڳ انهن جي وچ ۾ سخت ويڙهہ ٿي: اهو انهن جو تعارف ٻڌيو. ڪيٽرين هيريٽن کي ٻڌايو تہ هوءَ ڪير هئي، ”ڪيڏانهن وڃي رهي هئي؛ ”ڪيس رستو ڏيکارڻ لاءِ چيائين: ”آخرڪار ڪيس پاڻ سان گڏ هلڻ تي راضي ڪري ورتائين. هن (هيريٽن) فيئري ڪيو (Fairy Cave ـ پرين جو غار) ”اهڙين ٻين ويهن عجيب جاين جا راز کوليا. پر، مون کان ناراض هئڻ سبب، مون کي انهن دلچسپ شين جو تفصيل نہ ٻڌايو ويو جيڪي هن ڏٺيون هيون. بهرحال، مان اهو اندازو لڳائي سگهيس تہ، سندس رهبر (هيريٽن) تيستائين سندس پسنديده هو جيستائين هن ڪيس نوڪر چڪر سندس جذبن کي نہ ڏکايو؛ ”هيٺ ڪلف جي نوڪرياڻيءَ ڪيس سندس سئوٽ سڏي سندس (ڪيٽيءَ جي) جذبن کي ڏکايو. پوءِ جيڪا زبان هن (هيريٽن) ساڻس استعمال ڪئي هئي، ان سندس دل ۾ ڪاوڙ پيدا ڪئي هئي؛ هوءَ جيڪا گرينج تي سيني لاءِ همیشہ ”پيار“، ”جان“، ”راڻي“ ”فرشتو“ هئي، ان جي هڪ اجنبيءَ هٿان ايڏي خوفناڪ بي عزتي! ڪيس اها ڳالهہ سمجهہ ۾ نہ پئي آئي؛ ”مون کي ڏاڍي ڏکيائيءَ سان ڪانئس اهو واعدو ونڊو پيو تہ هوءَ اها شڪايت پنهنجي پيءُ جي سامهون نہ رکندي. مون سمجهايو تہ ڪيس هائٽس جي سموري گهر وارن

تي ڪيئن اعتراض آهي، ۽ ڪيس ڪيڏو ڏک ٿيندو جڏهن ڪيس خبر پوندي ته هوءَ اتي وئي هئي؛ پر مون سڀ کان وڌيڪ ان ڳالهه تي زور ڏنو ته، جيڪڏهن هن سندس حڪمن جي منهنجي لاپرواهي ظاهر ڪئي، ته هو شايد ايڏو ڪاوڙجي پوندو جو مون کي نوڪري ڇڏڻي پوندي؛ ۽ ڪيتري اهو تصور به برداشت نه پئي ڪري سگهي: هن واعدو ڪيو ۽ منهنجي خاطر اهو پاڻيو. آخرڪار، هوءَ هڪ پياري ننڍڙي ڇوڪري هئي.

باب اٺويهون

ڪاري ڪناري واري هڪ خط منهنجي مالڪ جي واپسيءَ واري ڏينهن جو اطلاع ڏنو. ازابيلا مري چڪي هئي، ۽ هن مون کي لکيو هو ته سندس ڏيءَ لاءِ ماتمي ڪپڙا تيار ڪرايان، ۽ پنهنجي نوجوان پاٽيجي لاءِ هڪ ڪمرو ۽ ٻيون سهولتون تيار ڪريان. ڪيٿرين پنهنجي پيءُ جي آجيان جي خيال سان خوشيءَ ۾ ديواني ٿي رهي هئي، ۽ پنهنجي "حقيقي" سئوٽ جي بيشمار خوبين بابت ڏاڍيون پراميد اميدون رکي رهي هئي. سندن امڪاني واپسيءَ واري شام اچي وئي. صبح سوير کان ئي هوءَ پنهنجن ننڍين ڪمن کي ترتيب ڏيڻ ۾ مصروف هئي، ۽ هاٿي پنهنجي نئين ڪاري فراڪ ۾ ملبوس—ويچاري ڇوڪري! سندس ماسيءَ جي موت مٽس کو خاص ڏک نه ڇڏيو هو—هن مسلسل زور پري مون کي مجبور ڪيو ته مان ساٽس گڏجي ميدانن ڏانهن هلان ته جيئن سندن استقبال ڪري سگهون.

"لنڊن مون کان مس ڇهه مهينا ننڍو آهي،" هن وٽن جي ڇانوَ هيٺان، سائي گاهه جي مٿانهين ۽ هيٺاهين تان هلندي ڳالهايو. "ڪيس راندیگر ساڻي طور رکڻ ڪيڏو نه مزيدار هوندو! ماسي ازابيلا بابا کي سندس وارن جي هڪ سهڻي لٽ موڪلي هئي، اها منهنجي وارن کان وڏيڪ هلڪي هئي—وڏيڪ سونهري، ۽ بلڪل نرم. مون ان کي شيشي جي هڪ ننڍي ڊبي ۾ سنياڻي رکيو آهي، ۽ مون اڪثر سوچيو آهي ته ان جي مالڪ کي ڏسڻ ڪيڏي نه خوشيءَ جي ڳالهه هوندي. اوهه! مان ڏاڍي خوش آهيان—۽ بابا، پيارا، پيارا بابا! اچو ايلن، اسين ڊوڙون! اچو ڊوڙون."

هوءَ ڊوڙي، ۽ واپس آئي ۽ وري ڊوڙي، ڪيترائي ڀيرا، ان کان اڳ جو منهنجا سنجيده قدم گيٽ تائين پهچن، ۽ پوءِ هوءَ رستي جي پرسان گاهه واري ڪناري تي ويهي رهي، ۽ صبر سان انتظار ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ لڳي. پر اهو ناممڪن هو: هوءَ هڪ منٽ لاءِ به ماڻ ڪري ويهي نه پئي سگهي.

"هو ڪيڏي نه دير پيا ڪن!" هن رڙ ڪئي. "آهه، مون کي رستي تي ڪجهه ڏوڙ نظر اچي رهي آهي—اهي پيا اچن! نا! اهي ڪڏهن هتي پهچندا؟ ڇا اسين ٽورو اڳتي نڪا وڃي سگهون—اڌ ميل، ايلن، بس رڳو اڌ ميل؟ مهرباني ڪري ها چئو ان موڙ واري وڻن جي جهرمٽ تائين!"

مون سختيءَ سان انڪار ڪيو. آخر ڪار سندس بيچيني ختم ٿي: مسافرن جي گاڏي نظر اچڻ لڳي. دريءَ مان پنهنجي پيءُ جو چهرو ڏسندي ئي مس ڪيٽي رڙ ڪئي ۽ پنهنجون ٻانهون ڦهلايون. هو گاڏيءَ مان لٿو. تقريباً سندس جيترو ئي بيتاب هو. ۽ ڪافي دير تائين انهن کي پاڻ کانسواءِ ڪنهن ٻئي جو خيال ئي نه آيو. جڏهن اهي هڪ ٻئي کي پيار ڪري رهيا هئا، مون لنٽن کي ڏسڻ لاءِ اندر ليئو پاتو. هو هڪ ڪنڊ ۾ سمهيل هو. هڪ گرم، ڪل جي استر واري چولي ۾ ويڙهيل هو. جڏ ته سياروهجي. هڪ پيلو نازڪ، ۽ چوڪرين جهڙو چوڪرو. جنهن کي کوبه منهنجي مالڪ جو نندوياءُ سمجهي سگهي پيو. چو ته منجهن ايڏي وڏي مشابهت هئي: پر سندس چهري تي هڪ بيماريءَ واري چڙچڙي پٽي هئي، جيڪا ايدگر لنٽن ۾ ڪڏهن نه هئي. هن (لنٽن) مون کي ڏسندي ڏٺو. ۽ هٿ ملائڻ ڪانپيو. مون کي صلاح ڏني ته دروازو بند ڪريان، ۽ ڪيس آرام ڪرڻ ڏيان. چو ته سفر ڪيس ٿڪائي ڇڏيو هو. ڪيٽي جي ڏاڍي دل هئي ته ڪيس هڪ نظر ڏسي، پر

سندس پيءُ کيس پنهنجي طرف سڏيو. ۽ اهي ٻئي گڏجي پارڪ ڏانهن هلڻ لڳا، جڏهن ته مان نوڪرن کي تيار ڪرڻ لاءِ جلدي اڳتي وڌيس.

”هاڻي، پياري،“ مسٽر لنٽن سامهون وارين ڏاڪڻين جي هيٺان بيهندي، پنهنجي ڏيءَ سان مخاطب ٿيندي چيو: ”تنهنجو سئوٽ تو جيترو مضبوط يا خوش مزاج ناهي، ۽ يار رکجانءِ ته، هن اڃا ڪجهہ وقت اڳ پنهنجي ماءُ کي وڃايو آهي؛ تنهنڪري، ڪائنس فوري طور تي توسان کيڏڻ ۽ ڊوڙڻ جي اميد نہ رکجانءِ. ۽ کيس ڳالهين سان گهٽو تنگ نہ ڪجانءِ: کيس گهٽ ۾ گهٽ اڄ شام آرام ڪرڻ ڏجانءِ، ٺيڪ آهي؟“ ”ها، ها، بابا،“ ڪيٿرين جواب ڏنو: ”پر مان کيس ڏسڻ ضرور چاهيان ٿي؛ ۽ هن هڪ پيرو به ٻاهر ليئو ناهي پاتو.“

گاڏي ٻيڻي؛ ۽ ان سمهيل کي جاڳايو ويو. ۽ سندس مامو کيس کڻي هيٺ لٿو. ”هيءَ تنهنجي سئوٽ ڪيٽي آهي، لنٽن،“ هن ٻنهي جا ننڍڙا هٿ پاڻ ۾ ملائيندي چيو. ”هوءَ اڳ ئي توسان پيار ڪري ٿي؛ ۽ خيال ڪجانءِ ته اڄ رات روئي کيس اداس نہ ڪجانءِ. هاڻي خوش ٿيڻ جي ڪوشش ڪر، سفر ختم ٿي چڪو آهي، ۽ هاڻي توکي آرام ڪرڻ ۽ پنهنجي مرضيءَ سان کيڏڻ کانسواءِ ٻيو ڪجهہ ناهي ڪرڻو.“

”پوءِ مون کي سمهڻ ڏيو،“ ڇوڪري ڪيٿرين جي آجيان کان پري ٿيندي جواب ڏنو. ۽ هن پنهنجون آڱريون اکين تي رکيون ته جيئن نڪرندڙ ڳوڙهن کي روڪي سگهي. ”اڇو، اڇو هي هڪ سنو ٻار آهي،“ مون کيس اندر وٺي ويندي سرگوشي ڪئي. ”توهان هن کي ٻہ رڙاري ڇڏيندا—ڏسو هوءَ توهان لاءِ ڪيتري اداس آهي!“

مون کي خبر ناهي ته ڇا اهو واقعي سندس لاءِ ڏک هو، پر سندس سئوٽ ٻہ سندس جيترو ئي اداس ڇهرو ٻڌائي پنهنجي پيءُ ڏانهن هلي وئي. اهي ٽئي اندر آيا، ۽ مٿي لائبريريءَ ۾

ويا، جتي چانهه تيار پئي هئي. مون لنڊن جي ٽوپي ۽ چولو لاٿو، ۽ ڪيس ميز جي پرسان هڪ ڪرسيءَ تي ويهاريو. پر ويهڻ سان ئي هن ٻيهر روئڻ شروع ڪيو. منهنجي مالڪ پڇيو تہ ڇا ٻالهه آهي. "مان ڪرسيءَ تي نٿو ويهي سگهان،" ڇوڪري سڏڪا پريندي چيو. "پوءِ صوفي تي هليو وڃ،" ۽ ايلن توڪي ٿوري چانهه آڇي ڏيندي، "سنڊس مامي صبر سان جواب ڏنو.

مون کي پڪ هئي تہ، سفر دوران، هو پنهنجي ان چڙچڙي ۽ بيمار ٻار سبب ڏاڍو پريشان رهيو هوندو. لنڊن آهستي آهستي پاڻ کي ڇڪي صوفي ڏانهن ويو ۽ ليٽي پيو. ڪيٽي هڪ ننڍو اسٽول ۽ پنهنجو ڪپ کڻي سنڊس پرسان آئي. شروعات ۾ هوءَ خاموش ويٺي رهي، پر اهو گهڻي دير تائين نہ هلي سگهيو: هن پنهنجي ننڍڙي سٿوٽ کي لاڏلو ٻڌائڻ جو ارادو ڪيو هو. جيئن هوءَ ڪيس ڏسڻ چاهيندي هئي، ۽ هن سنڊس گهنگهريالن وارن تي هٿ ڦيرڻ، سنڊس ڳل چمڻ، ۽ ڪيس ڪنهن ٻار وانگر پنهنجي ساسر مان چانهه پيارڻ شروع ڪئي. ان سان هو خوش ٿيو. ڇو تہ هو ڪنهن ٻار کان گهڻو بهتر نہ هو: هن پنهنجيون اکيون سڪايون، ۽ سنڊس چهري تي هڪ هلڪي مسڪراهٽ اچي وئي.

"اوهہ، هو بلڪل ٺيڪ ٿي ويندو،" مالڪ مون کي چيو. هڪ منٽ تائين ڪين ڏسڻ ڪانپوءِ. "بلڪل ٺيڪ، جيڪڏهن اسين ڪيس پاڻ وٽ رکي سگهياسين، ايلن. سنڊس ٿي عمر جي ڪنهن ٻار جي صحبت منجهس جلدي نئون جوش پيدا ڪندي، ۽ طاقت جي خواهش ڪرڻ سان هو اها حاصل بہ ڪري وٺندو." "ها، جيڪڏهن اسين ڪيس رکي سگهياسين!" مون دل ئي دل ۾ سوچيو، ۽ مون تي سخت شڪ ڇانئجي ويا تہ ان جي ڪا هلڪي اميد هئي. ۽ پوءِ، مون سوچيو تہ اهو ڪمزور ٻار ودرنگ هائٽس تي ڪيئن زنده رهندو؟ سنڊس پيءُ ۽ هيريٽن جي وچ ۾، ڪيس ڪهڙا راندیگر ساٿي ۽ استاد ملندا. اسان

جا شڪ جلدي ئي فيصلو ٿي ويا—منهنجي اميد کان بہ اڳ. مون ايڊا هينئر ئي ٻارن کي چانهہ پيئڻ ڪانپوءِ مٿي چڙيو هو ۽ لنڊن کي سمهندي ڏٺو هو—هن مون کي تيستائين وڃڻ نہ ڏنو جيستائين هو سمهي نہ پيو—مان هيٺ آئي هئس، ۽ هال جي ميز وٽ ويٺي مسٽر ايڊگر لاءِ بيڊ روم جي ميڻ بتي ٻاري رهي هئس، تہ هڪ نوڪرياڻي رڙٽي مان ٻاهر آئي ۽ مون کي ٻڌايائين تہ مسٽر هيٺ ڪلف جو نوڪر جوزف دروازي تي آهي، ۽ مالڪ سان ڳالهائڻ چاهي ٿو.

”مان پهريان هن کان پڇنديس تہ ڪيس ڇا ڪپي،“ مون ڏاڍي پريشانيءَ مان چيو. ”ماڻهن کي تنگ ڪرڻ جو هي بلڪل ئي نامناسب وقت آهي، ۽ اهو بہ ان وقت جڏهن اهي هڪ ڊگهي سفر تان واپس آيا هجن. مون کي نٽو لڳي تہ مالڪ ساڻس ملي سگهندو.“ جوزف، جيئن ئي مان اهي لفظ چيا، رڙٽي مان لنگهي اڳتي اچي چڪو هو ۽ هاڻي هال ۾ موجود هو. هن آچر وارا ڪپڙا پاتا هئا، سندس چهرو انتهائي نيڪ نما پر سخت چڙچڙو لڳي رهيو هو ۽ هڪ هٿ ۾ ٽوپي ۽ ٻئي ۾ لٺ جهلي، هو پائيدان تي پنهنجا بوٽ صاف ڪرڻ لڳو.

”شب بخير، جوزف،“ مون تڏي لهجي ۾ چيو. ”توهان اڄ رات ڪهڙي ڪم سان آيا آهيو؟“ ”مون کي مالڪ لنڊن سان ڳالهائڻو آهي،“ هن مون کي حقارت سان پاسي ڪندي جواب ڏنو. ”مسٽر لنڊن سمهڻ وڃي رهيو آهي؛ جيڪڏهن ڪا خاص ڳالهہ ناهي، تہ مون کي پڪ آهي هو هينئر نہ ٻڌندو.“ مون ڳالهہ جاري رکي. ”توهان هتي ويهي رهو ۽ پنهنجو پيغام مون کي ٻڌايو.“ ”سندس ڪمرو ڪهڙو آهي؟“ ان شخص بند دروازن جي قطار ڏانهن ڏسندي پڇيو.

مون محسوس ڪيو تہ هو منهنجي وچ ۾ پوڻ کان انڪار ڪرڻ تي بضد هو تنهنڪري مان بي دليءَ سان مٿي لائبريريءَ ۾ ويس، ۽ ان بي وقتي مهمان جو اطلاع ڏنم، ۽ صلاح ڏني تہ ڪيس ٻئي ڏينهن تائين واپس موڪليو ويجي. مسٽر لنڊن کي مون کي ان جو اختيار ڏيڻ جو وقت ئي نہ مليو. ڇو تہ جوزف منهنجي پويان ئي مٿي اچي چڪو هو. ۽ ڪمري ۾ ڏکو ڏئي اندر داخل ٿيندي، ميز جي ٻئي پاسي ويجي بينو. پنهنجي لٽ جي مٿي تي پنهنجا ٻئي هٿ رکي، ۽ ائين اوچي آواز ۾ شروع ٿيو جڙ ڪيس مخالفت جي اڳواڻ خبر هجي— "هيٿ ڪلف مون کي پنهنجي ڇوڪر لاءِ موڪليو آهي، ۽ مون کي ان کان سواءِ واپس نہ وڃڻو آهي."

ايڊگر لنڊن هڪ منٽ لاءِ خاموش رهيو. سندس چهري تي شديد ڏک جو تاثر ڇانئجي ويو: هو ان ٻار لاءِ پنهنجي طرفان رحم محسوس ڪري ها، پر، ازابيلا جون اميدون ۽ خوف، ۽ سندس پٽ لاءِ بيتاب خواهشون ياد ڪندي، ۽ ڪيس سندس حوالي ڪرڻ جون تاڪيدون ياد ڪندي، هو ڪيس واپس ڪرڻ جي خيال تي ئي ڏاڍو ڏکويل ٿيو. ۽ پنهنجي دل ۾ اهو رستو ڳولڻ لڳو تہ جيئن ان کان بچي سگهجي. ڪو بہ منصوبو ذهن ۾ نہ آيو: ڪيس رکڻ جي ڪا بہ خواهش ڏيکارڻ طلبگار کي وڌيڪ ضدي بڻائي ڇڏي ها: ڪيس حوالي ڪرڻ کان سواءِ ٻيو ڪو چارو نہ هو. بهرحال، هو ڪيس ننڍ مان جاڳائڻ وارو نہ هو.

"مسٽر هيٿ ڪلف کي ٻڌاءِ،" هن پرامن انداز ۾ جواب ڏنو. "تہ سندس پٽ سياٽي ودرنگ هائٽس ايندو. هو بستري تي آهي، ۽ ايترو ٽڪل آهي جو هينئر ايڏو سفر نٿو ڪري سگهي. تون ڪيس اهو بہ ٻڌائي سگهين ٿو تہ لنڊن جي ماڻ ڪيس منهنجي سرپرستيءَ ۾ رهڻ جي خواهش ڪئي هئي؛ ۽، هن وقت، سندس صحت تمام گهڻي نازڪ آهي." "نا!" جوزف پنهنجي لٽ کي فرش تي زور سان هڻندي، ۽ حڪم واري انداز ۾ چيو. "نا! ان جو

ڪو مطلب ناهي. هيٺ ڪلف کي نہ ماڻُ جي ڪا پرواهہ آهي، نہ ئي تنهنجي؛ پر ڪيس پنهنجو ڇوڪرو ڪپي؛ ۽ مان ڪيس ضرور وٺي ويندس—پوءِ هاڻي توکي خبر هئڻ گهرجي!“

”تون اڄ رات ڪيس نٿو وٺي وڃي سگهين!“ لنڊن فيصلي واري انداز ۾ جواب ڏنو. ”هينئر ئي ڏاڪڻين تان هيٺ لهي وڃ، ۽ پنهنجي مالڪ کي اهي ڳالهيون ٻڌاءِ جيڪي مون چيون آهن. ايلن، هن کي هيٺ ڇڏي اڇ. وڃ—“ ۽، ان ناراض پوڙهي جي ٻانهن پڪڑي ڪيس اٺارڻ ۾ مدد ڪندي، هن ڪيس ڪمري مان ٻاهر ڪڍيو ۽ دروازو بند ڪري ڇڏيو.

”ڏاڍو سٺو!“ جوزف آهستي آهستي پوئتي هٽندي رڙ ڪئي. ”سياٽي، هو پاڻ ايندو ۽ ڪيس ڏڪا ڏئي ٻاهر ڪڍجانءِ، جيڪڏهن تو ۾ همت آهي!“

باب ويهون

ان ڏمڪيءَ جي پوري ٿيڻ جي خطري کان بچڻ لاءِ مستر لنڊن مون کي حڪم ڏنو ته مان چوڪري کي ڪيٿرين جي گهوڙي تي سوار ڪري صبح سوير ئي گهر ڇڏي اچان. ۽ هن چيو— ”جيئن ته هاڻي سندس سڻي يا خراب قسمت تي اسان جو ڪو به اختيار نه هوندو. ان ڪري توکي منهنجي ڏيءَ کي اهو بلڪل نه ٻڌائڻ گهرجي ته هو ڪيڏانهن ويو آهي: هوءَ هاڻي کانپوءِ ساٿس ڪو واسطو نه رکندي. ۽ سندس لاءِ اهو ئي بهتر آهي ته هوءَ سندس ويجهو هجڻ کان بي خبر رهي. متان هوءَ بيچين ٿي پوي. ۽ هائڊس وڃڻ لاءِ بيتاب ٿئي. ڪيس رڳو اهو ٻڌائجانءِ ته سندس پيءُ ڪيس اوچتو گهرائي ورتو آهي. ۽ هو اسان کي ڇڏي وڃڻ تي مجبور هو.“

لنڊن کي صبح جو پنجين وڳي بستري تان اٿڻ تي ڏاڍي بيزاري ٿي. ۽ ڪيس اهو ٻڌي حيرت ٿي ته ڪيس وڏيڪ سفر لاءِ تيار ٿيڻو پوندو. پر مون اها ڳالهه نرم ڪندي چيو ته هو پنهنجي پيءُ، مستر هيٿ ڪلف سان ڪجهه وقت گذارڻ وڃي رهيو آهي. جيڪو ساٿس ملڻ لاءِ ايڏو بيتاب آهي جو هو پنهنجي ان خوشيءَ کي ان وقت تائين ملتوي ڪرڻ نٿو چاهي جيستائين هو پنهنجي تازي سفر جي ٿڪاوٽ مان صحتياب ٿئي.

”منهنجو پيءُ!“ هن عجيب مونجهاري ۾ رڙ ڪئي. ”ماما مون کي ڪڏهن نه ٻڌايو هو ته منهنجو ڪو پيءُ به آهي. هو ڪٿي رهندو آهي؟ مان ان جي بدران مامي وٽ ئي رهڻ پسند ڪندس.“ ”هو گرينج کان ٿوري مفاصلي تي رهندو آهي،“ مون جواب ڏنو. ”بس انهن پهاڙين جي ان پار: گهٽو پري ناهي. پر جڏهن تون صحتمند ٿي ويندين ته هتان پنڌ به وڃي سگهين ٿو. ۽ توکي گهر وڃڻ. ۽ ساٿس ملڻ تي خوش ٿيڻ گهرجي. توکي ساٿس پيار

ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گھرجي، جيئن تون پنھنجي ماءُ سان ڪندو ھئين، ۽ پوءِ ھو بہ توسان پيار ڪندو.“

”پر مون اڃ سندس باري ۾ چو ناھي ٻڌو؟“ لنڊن پڇيو. ”ماما ۽ ھو ٻين ماڻھن وانگر گڏ ڇو نہ رھندا ھئا؟“ ”ھن کي پنھنجي ڪم سبب اتر (North) ۾ رھڻو پوندو ھو.“ مون جواب ڏنو. ”۽ تنھنجي ماءُ جي صحت ڪيس ڏکڻ (South) ۾ رھڻ تي مجبور ڪيو ھو.“ ”۽ ماما مون سان سندس باري ۾ ڳالھ چو نہ ڪئي؟“ ٻار ضد ڪندي چيو. ”ھوءَ اڪثر مامي بابت ڳالھائيندي ھئي، ۽ مون گھڻو اڃ ساڻس پيار ڪرڻ سکي ورتو ھو. مان بابا سان پيار ڪيئن ڪيان؟ مان تہ ڪيس سڃاڻان ئي نٿو.“

”اوھہ، سڀ ٻار پنھنجن والدين سان پيار ڪندا آھن.“ مون چيو. ”تنھنجي ماءُ شايد سوچيو ھوندو تہ جيڪڏھن ھوءَ اڪثر توسان سندس ذڪر ڪندي تہ تون ساڻس گڏ رھڻ چاھيندين. اڄ جلدي ڪر. اھڙي خوبصورت صبح جو سوير سواري ڪرڻ، ھڪ ڪلاڪ وڌيڪ سمھڻ کان گھڻو بھتر آھي.“ ”ڇا اھا بہ اسان سان گڏ ھلندي،“ ھن پڇيو. ”اھا ننڍڙي ڇوڪري جنھن کي مون ڪالھ ڏٺو ھو؟“ ”ھينئر نہ،“ مون جواب ڏنو. ”ڇا مامو ھلندو؟“ ھن ڳالھ جاري رکي. ”نہ، اتي تائين مان تنھنجي ساڻي ھوندیس،“ مون چيو.

لنڊن پنھنجي وھاڻي تي واپس ڪري پيو ۽ گھري سوچ ۾ گم ٿي ويو. ”مان مامي کانسواءِ نہ ويندس،“ ھن آخرڪار رڙ ڪئي: ”مان نٿو ٻڌائي سگھان تہ تون مون کي ڪيڏانھن وٺي وڃڻ پئي چاھين.“

مون کيس سمجھائڻ جي ڪوشش ڪئي تہ پنھنجي پيءُ سان ملڻ ۾ ھيڪ ڏيکارڻ شرارت آھي، پر پوءِ بہ ھو ڪپڙا پائڻ لاءِ تيار نہ ٿيو. ۽ مون کي کيس بستري مان ٻاھر

ڪيڙ لاءِ پنهنجي مالڪ جي مدد گهرڻي پئي. آخر ڪار ان ويچاري ہار کي ڪيترن ئي ڪوڙن دلاسن سان راضي ڪيو ويو تہ سندس وڃڻ ٿوري وقت لاءِ هوندو: تہ مستر ايبڊگر ۽ ڪيٽي ساڻس ملڻ ايندا، ۽ ہيا اهڙا ڪيترائي ڪوڙا واعدا جيڪي مون ناهيا ۽ سڃي رستي وقفي وقفي سان دهرائيندي رهيس. صاف ۽ خوشبودار هوا، چمڪندڙ سج، ۽ مِني جي نرم سواريءَ ڪجھ دير کانپوءِ سندس اداسي گهٽائي ڇڏي. هن پنهنجي نئين گهر، ۽ ان جي رهواسين بابت وڌيڪ دلچسپي ۽ زنده دليءَ سان سوال پڇڻ شروع ڪيا.

"ڇا ودرنگ هائٽس ٽرش ڪراس گرينج جيترو ئي خوبصورت آهي؟" هن واديءَ ڏانهن آخري نظر وجھڻ لاءِ پويان نهاريندي پڇيو. جتان هڪ هلڪو ڏنڈ مٿي اٿي نيري آسمان جي ڪنارن تي بادل بڻجي رهيو هو. "اهو وٽن ۾ ايترو لڪيل ناهي،" مون جواب ڏنو. "۽ اهو ايترو وڏو به ناهي، پر تون اتان پنهنجي چوڌاري جي علائقي کي سھڻي نموني ڏسي سگھين ٿو. ۽ اتان جي هوا تنهنجي لاءِ وڌيڪ صحتمند آهي—وڌيڪ تازي ۽ سڪل. توکي شايد شروعات ۾ اها عمارت پراڻي ۽ اونداهي لڳي: پر اها هڪ شاندار جاءِ آهي: ان علائقي ۾ ٻي نمبر تي سڀ کان بهترين. ۽ تون اتي پھاڙن تي ڏاڍا سٺا سير ڪندين. هيريٽن ارنشا—يعني مس ڪيٽي جو ٻيو سئوٽ، ۽ ان لحاظ کان تنهنجو به سئوٽ ٿيو—توکي اهي سڀ خوبصورت جايون ڏيکاريندو. ۽ تون سڀي موسم ۾ ڪتاب کڻي، ڪنهن سائي کڏ کي پنهنجي پڙهائيءَ جي جاءِ بڻائي سگھين ٿو. ۽ کڏهن کڏهن تنهنجو مامو به تنهنجي سير ۾ توسان گڏ هلي سگھي ٿو: هو اڪثر پھاڙن تي گھمڻ ايندو آهي."

"۽ منهنجو پيءُ ڪيئن آهي؟" هن پڇيو. "ڇا هو مامي جيترو ئي نوجوان ۽ خوبصورت آهي؟" "هو اوترو ئي نوجوان آهي،" مون چيو. "پر سندس وار ۽ اکيون ڪاريون آهن، ۽ هو

وڏيڪ سخت لڳندو آهي. ۽ مجموعي طور تي هو ڊگهو ۽ وڏو آهي. هو توکي شروعات ۾ ايڏو نرم ۽ مهربان نه لڳندو. شايد، ڇو ته اهو سندس طريقو ناهي: پر پوءِ به، ياد رکجانءِ، ساٿس ڪليل ۽ دوستاڻو رهجانءِ ۽ يقينن هو ڪنهن به مامي کان وڏيڪ توسان پيار ڪندو. ڇو ته تون سندس پنهنجو آهين.“

”ڪارا وار ۽ اکيون!“ لنڊن سوچيندي چيو. ”مان سندس تصور نڻو ڪري سگهان. پوءِ مان هن جهڙو نه آهيان، ڇا آهيان؟“ ”گهٽو نه،“ مون جواب ڏنو: ڏروبه نه، مون سوچيو، جڏهن مون افسوس سان پنهنجي ساٿيءَ جي اڇي رنگت، ڪمزور جسم، ۽ سندس وڏين سست اکين—جيڪي سندس ماءُ جون اکيون هيون—ڏانهن ڏٺو. پر سواءِ ان جي ته، جيستائين ڪا بيماريءَ جي چڙچڙي پٽي کين هڪ لمحي لاءِ نه پڙڪائي، انهن ۾ سندس ماءُ واري چمڪندڙ جذبي جو ڪو به نشان نه هو.

”ڪيڏي عجيب ڀالهه آهي ته هو ڪڏهن ماما ۽ مون سان ملڻ نه آيو!“ هن پڻ پڻ ڪئي. ”ڇا هن ڪڏهن مون کي ڏٺو آهي؟ جيڪڏهن ڏٺو اٿس ته مان ضرور ڪو ننڍو ٻار هوندس. مون کي سندس باري ۾ هڪ به ڀالهه ياد ناهي!“ ”ڇو، ماسٽر لنڊن،“ مون چيو. ”تي سؤ ميل هڪ وڏو مفاصلو آهي، ۽ ڏهه سال هڪ وڏي ماڻهوءَ لاءِ اوترا ناهن لڳندا جيترا توکي لڳن ٿا. ممڪن آهي ته مسٽر هيٿ ڪلف هر اونهاري ۾ وڃڻ جو سوچيو هجي، پر ڪيس ڪڏهن ڪو مناسب موقعو نه مليو. ۽ هاڻي ڏاڍي دير ٿي چڪي آهي. ڪيس ان موضوع تي سوال پڇي پريشان نه ڪجانءِ: ان سان ڪيس اجائي تڪليف ٿيندي، ۽ ڪو فائدو نه ٿيندو.“

ڇوڪرو باقي سمورو سفر پنهنجين ئي سوچن ۾ گم رهيو. جيستائين اسين فارم هائوس جي باغ جي گيٽ اڳيان نه بيناسين. مان سندس چهري تي سندس تاثر پڙهڻ جي

ڪوشش ڪري رهي هئس. هن ان جي نقاشي ٽيل اڳئين حصي، هيناهين درين، بي ترتيب ڦهليل ٻوٽن ۽ ونگن صنوبر جي وڻن ڏانهن ڏاڍي سنجيدگيءَ سان ڏٺو. ۽ پوءِ پنهنجو ڪنڌ ڏوڙيو: سندس ذاتي احساسن پنهنجي نئين گهر جي ٻاهرين ڏيک کي مڪمل طور تي رد ڪري ڇڏيو هو. پر هن ۾ ايتري سمجهه هئي جو هن شڪايت ڪرڻ ملتوي ڪري ڇڏي: شايد اندر ڪجهه بهتر هجي. سندس لهڻ کان اڳ، مان ويس ۽ دروازو کوليائين. سادا ڇهه ٽيا هئا؛ گهر وارن ايجا هينئر ئي نيرن (ناشتو) ڪيو هو: نوڪر ميز تان شيون کڻي ۽ صاف ڪري رهيو هو. جوزف پنهنجي مالڪ جي ڪرسيءَ وٽ بينو ڪنهن لنگڙي گهوڙي جي کاٽي ٻڌائي رهيو هو: ۽ هيريٽن ٻنيءَ ۾ ويڑ جي تياري ڪري رهيو هو.

"هلو نيلي!" مسٽر هيٿ ڪلف مون کي ڏسندي چيو. "مون کي ڊپ هو ته مون کي پاڻ هيٺ اچي پنهنجي ملڪيت (پٽ) ڪٽڻي پوندي. تون ان کي وڻي آئي آهين، ڇا آئي آهين؟ اچو ڏسون ته اسين ان مان ڇا ناهي سگهون ٿا." هو اٿيو ۽ دروازي ڏانهن وڌيو: هيريٽن ۽ جوزف حيرت مان وات ڦاڙي سندس پويان ويا. ويچاري لنٽن خوفزده اکين سان انهن ٽنهي جي چهرن ڏانهن ڏٺو.

"مون کي پڪ آهي،" جوزف سنجيدگيءَ سان ڏسڻ کانپوءِ چيو. "هن تو سان بدلي ڪري ڇڏي آهي، مالڪ، ۽ اها سندس چوڪري آهي!" هيٿ ڪلف، پنهنجي پٽ کي گهورينديِ ايترو ته پريشان ڪري ڇڏيو جو هو ڏڪڻ لڳو. ۽ پوءِ هڪ طنزيه ڪل ڪليائين.

"خدايا! ڪهڙو نه خوبصورت! ڪيڏي نه پياري ۽ دلڪش شيءِ آهي!" هن رڙ ڪئي. "ڇا هنن ڪيس گونگن ۽ ڪٽي ڪير تي ناهي پاليو، نيلي؟ اوهه، منهنجي روح تي لعنت! پر هي

منهنجي اميد کان بہ وڌيڪ خراب آهي—۽ شيطان جاڻي ٿو تہ مون کي گهٽيون اميدون نہ رکيون هيون!“

مون ان ڏکندڙ ۽ پريشان ٻار کي هيٺ لهڻ ۽ اندر وڃڻ جو چيو. هن کي پنهنجي پيءُ جي ڳالهہ جو مطلب پوري طرح سمجهہ ۾ نہ آيو. يا اهو تہ ڇا اها هن لاءِ هئي: حقيقت ۾ ڪيس ايڏا پڪ نہ هئي تہ اهو خوفناڪ، طنز ڪندڙ اجنبي سندس پيءُ آهي. پر هو وڌندڙ خوف سان مون سان چنبڙجي ويو. ۽ جڏهن مسٽر هيٺ ڪلف سيٽ تي ويهي ڪيس ”هيڏانهن اچڻ“ جو حڪم ڏنو تہ هن پنهنجو چهرو منهنجي ڪلهي تي لڪائي ڇڏيو ۽ روئڻ لڳو.

”چپ، چپ!“ هيٺ ڪلف هٿ وڌائيندي ۽ ڪيس سختيءَ سان ڇڪي پنهنجي گوڏن جي وچ ۾ آڻيندي، ۽ پوءِ ڪاڌيءَ کان پڪڙي سندس منهن مٿي ڪندي چيو. ”اها بيوقوفي بند ڪر! اسين توکي ڪو نقصان نہ پهچائينداسين. لنڊن—تنهنجو نالو اهو ئي آهي نہ؟ تون مڪمل طور تي پنهنجي ماءُ جو ٻار آهين! تو ۾ منهنجو حصو ڪٿي آهي، اي روئڻا ڪکڙ؟“

هن ڇوڪري جي ٽوپي لاٿي ۽ سندس گهاٽن سونهري وارن کي پوئتي ڪيو. سندس سنهڙين ٻانهن ۽ ننڍڙين آڱرين کي ڇهي ڏٺو. ان ڇڪاس دوران لنڊن روئڻ بند ڪري ڇڏيو ۽ ڇڪاس ڪندڙ (پيءُ) جو جائزو وٺڻ لاءِ پنهنجيون وڏيون نيريون اکيون مٿي ڪيائين. ”ڇا تون مون کي سڃاڻين ٿو؟“ هيٺ ڪلف پڇيو. اهو يقين ڪرڻ ڪانپوءِ تہ سندس سڀ عضوا هڪ جيترا ڪمزور ۽ نازڪ هئا. ”نہ،“ لنڊن خالي خوف واري گهور سان چيو. ”مون کي پڪ آهي تو منهنجي باري ۾ ٻڌو هوندو؟“ ”نہ،“ هن ٻيهر جواب ڏنو. ”نہ! تنهنجي ماءُ لاءِ ڪيڏي شرم جي ڳالهہ آهي، جو هن ڪڏهن بہ تو ۾ منهنجي لاءِ پٽ وارو جذبو نہ جاڳايو! تون منهنجو پٽ آهين، مان توکي ٻڌايان ٿو. ۽ تنهنجي ماءُ هڪ

خراب عورت هئي جنهن توکي ان ڳالهه کان اڻڄاڻ رکيو ته تنهنجو پيءُ ڪير هو. هاڻي، چرڪ نه پر، ۽ ڳاڙهو نه ٿي! جيتوڻيڪ اهو ڏسي ڪجهه تسلي ٿئي ٿي ته تنهنجو رت بلڪل ئي اڇو ناهي (يعني تو ۾ ڪجهه جذبو آهي). هڪ سنو چوڪرو بڻجي رهيو ۽ مان تنهنجو خيال رکندس. نيلي، جيڪڏهن تون ٽڪجي پئي آهين ته ويهي سگهين ٿي؛ جيڪڏهن نه، ته واپس گهر وڃ. مون کي پڪ آهي تون جيڪو ڪجهه هتي ٻڌين ۽ ڏسين ٿي اهو گرينج تي ان خالي ماڻهوءَ (ايڊگر) کي ٻڌائيندين؛ ۽ هي معاملو تيستائين حل نه ٿيندو جيستائين تون هتي آهين."

"خير،" مون جواب ڏنو "مون کي اميد آهي ته توهان هن چوڪري سان مهربانيءَ سان پيش ايندا، مسٽر هيٿ ڪلف، نه ته توهان کيس گهڻو وقت نه رکي سگهندا؛ ۽ ياد رکجو—هن وڏي دنيا ۾ هو اڪيلو ئي آهي جنهن سان توهان جو رت جو رشتو آهي."

"مان ساڻس ڏاڍي مهربانيءَ سان پيش ايندس، توکي ڊڄڻ جي ضرورت ناهي،" هن ڪلندي چيو. "بس ڪنهن ٻئي کي ساڻس مهربان ٿيڻ جي ضرورت ناهي: مان سندس پيار تي اڪيلو قبضو ڪرڻ چاهيان ٿو. ۽، منهنجي مهربانيءَ جي شروعات لاءِ، جوزف، چوڪري لاءِ نيرن (ناشتو) کڻي آ. هيريٽن، اي جهنمي گابا، پنهنجي ڪم تي وڃ. ها، نيل،" هن وڌيڪ چيو، جڏهن اهي هليا ويا، "منهنجو پٽ تنهنجي جاءِ (گرينج) جو مستقبل جو مالڪ آهي، ۽ مان نه چاهيندس ته هو مري وڃي جيستائين مون کي پڪ نه ٿئي ته مان سندس وارث آهيان. ان کانسواءِ، هو منهنجو آهي، ۽ مان اها ڪاميابي ڏسڻ چاهيان ٿو ته منهنجو نسل سندن زمينن جو مالڪ بڻجي؛ منهنجو پار سندن پارن کي پگهار تي رکي سندن ئي پيءُ ڏاڏن جي زمينن تي هارپو ڪرائي. اهو ئي اڪيلو سبب آهي جيڪو مون کي هن ڪتي جي ٻچي کي برداشت ڪرڻ تي مجبور ٿو ڪري: مان ذاتي طور تي ڪائنس

سخت نفرت ٿو ڪريان، ۽ انهن يادن جي ڪري به جيڪي هو مون ۾ جاڳائي ٿوا پر اهو سبب ڪافي آهي: هو مون وٽ محفوظ آهي، ۽ سندس ايتري ئي سار سنپال ٿيندي جيتري تنهنجو مالڪ پنهنجي (ڏيءَ) جي ڪري ٿو. مون مٿي سندس لاءِ هڪ ڪمرو شاندار طريقي سان تيار ڪرايو آهي؛ مون هڪ استاد به رکيو آهي، جيڪو هفتي ۾ ٽي ڀيرا ويهه ميل پري کان ڪيس اهو سيکارڻ ايندو جيڪو هو سکڻ چاهي ٿو. مون هيريٽن کي حڪم ڏنو آهي ته هو سندس حڪم مڃي: ۽ حقيقت ۾ مون هر شيءِ ائين ترتيب ڏني آهي ته جيئن منجهس هڪ شريف انسان ۽ مالڪ واري حيثيت سندس ساٿين کان مٿانهين رهي. بهرحال، مون کي افسوس آهي ته هو ان تڪليف جي لائق بلڪل ناهي: جيڪڏهن مون دنيا ۾ ڪا نعمت چاهي ٿي ته اها هي هئي ته هو فخر ڪرڻ جي لائق هجي؛ پر مان هن پيلي چهري ۽ روئڻي مسڪين مان سخت مايوس ٿيو آهيان!"

جڏهن هو ڳالهائي رهيو هو ته جوزف ڪير واري دليي جو هڪ پيالو کڻي واپس آيو ۽ لنٽن جي اڳيان رکيائين: جنهن ان سادي ڪاڌي کي بيزاريءَ جي نظر سان ڏٺو ۽ ان کي چمچي سان هلائيندي چيو ته هو اهو نٿو کائي سگهي. مون ڏٺو ته اهو پوڙهو نوڪر ان ۾ار جي حوالي سان پنهنجي مالڪ جي حقارت ۾ پرپور شريڪ هو. جيتوڻيڪ هو اهو جذبو پنهنجي دل ۾ ئي رکڻ تي مجبور هو. ڇو ته هيٿ ڪلف صاف لفظن ۾ چيو هو ته سندس نوڪرن کي هن (لنٽن) جي عزت ڪرڻي پوندي.

"نٿو کائي سگهين؟" هن لنٽن جي چهري ۾ گهوريندي، ۽ ڪنهن جي ٻڌڻ جي خوف کان سرگوشيءَ ۾ ڌمڪائيندي چيو. "پر مستر هيريٽن جڏهن ننڍو هو ته ڪڏهن به ان کانسواءِ ٻيو ڪجهه نه کاڌو هو. ۽ جيڪو سندس لاءِ ڪافي سنو هو اهو تنهنجي لاءِ به ڪافي سنو

آهي، منهنجي خيال ۾!" "مان اهو نہ ڪائيندس!" لنڊن چڙندي جواب ڏنو. "ان ڪي ڪٽي وڃ." جوزف ڪاوڙمان ڪاڏو ڪنيو ۽ اسان ڏانهن ڪٽي آيو.

"ڇا هن ڪاڏي ۾ ڪا خرابي آهي؟" هن ٽري هيٺ ڪلف جي نڪ هيٺان ڪندي پڇيو. "انهن ۾ ڇا خرابي هوندي؟" هن چيو. "واهـ!" جوزف جواب ڏنو "اهو نڙاڪت وارو چوڪرو چوي ٿو تہ هو اهو نڏو ڪائي سگهي. پر مون کي لڳي ٿو تہ هو صحيح آهي! سندس ماءُ بہ بلڪل ائين ئي هئي—اسان سندس ماني ناهڻ لاءِ اناج پوکڻ جيترا صاف ئي نہ هئاسين."

"منهنجي اڳيان سندس ماءُ جو نالو نہ وٺ،" مالڪ ڪاوڙمان چيو. "هن لاءِ ڪا اهڙي شيءِ ونڊي اڇ جيڪا هو ڪائي سگهي، بس. سندس عام ڪاڏو ڇا هوندو آهي، نيلي؟" مون اپريل کير يا چانهہ جي صلاح ڏني: ۽ گهر جي سنپالينڊڙ عورت کي اهو تيار ڪرڻ جي هدايت ملي. اڇو، مون سوچيو، سندس پيءُ جي خودغرضي سندس آرام جو سبب بڻجي سگهي ٿي. هو سندس نازڪ طبيعت، ۽ ساڻس مناسب سلوڪ ڪرڻ جي ضرورت کي سمجهي ٿو. مان مستر ايڊگر کي هيٺ ڪلف جي مزاج جي ان تبديليءَ بابت ٻڌائي تسلي ڏينديس. اتي وڌيڪ ترسڻ جو ڪو بهانو نہ هجڻ ڪري، مان لڪي ٻاهر نڪري آيس، جڏهن تہ لنڊن ڊڄندي ڊڄندي هڪ دوستاڻي ريڍار ڪتي (sheep_dog) جي ويجهو اچڻ کان ڪيس پري ڪري رهيو هو. پر هو ايڏو خبردار هو جو دوکو نہ ڪائي سگهيو: جيئن ئي مون دروازو بند ڪيو، مون هڪ رڙ ٻڌي، ۽ انهن لفظن جو ديوانن جيان ورجاءُ ٻڌم— "مون کي اڪيلو نہ ڇڏ! مان هتي نہ ترسندس! مان هتي نہ ترسندس!"

پوءِ دروازي جو ڪڙو ڪليو ۽ بند ٿيو: هنن ڪيس ٻاهر اڇڻ نہ ڏنو. مان مِني (گهوڙي) تي سوار ٿيس، ۽ ڪيس ڊوڙائڻ شروع ڪيو. ۽ ائين منهنجي مختصر سرپرستي ختم ٿي وئي.

باب ايڪيهون

ان ڏينهن ننڍڙي ڪيٽيءَ سان اسان جو ڏاڍو ڏکيو وقت گذريو: هوءَ وڏي خوشيءَ سان جاڳي هئي، پنهنجي سئوٽ سان ملڻ لاءِ بيتاب هئي، ۽ سندس وڃڻ جي خبر ٻڌي هن ايترا ته جذباتي ڪوڙها ڳاڙيا ۽ روئڻ پٽڻ ڪيو جو ايڊگر کي پاڻ ڪيس پرچائڻو پيو. اهو يقين ڏياريندي ته هو جلدي واپس ايندو: پر هن اهو به چيو. "جيڪڏهن مان ڪيس آڻي سگهيس"؛ ۽ ان جي ڪا به اميد نه هئي. ان واعدي مس ڪيس خاموش ڪيو. پر وقت وڏيڪ طاقتور هو. ۽ جيتوڻيڪ هوءَ اڃا به وقفي وقفي سان پنهنجي پيءُ کان پڇندي هئي ته لنڊن ڪڏهن واپس ايندو. پر ان کان اڳ جو هوءَ ڪيس پيهر ڏسي، سندس نقش هن جي يادگيريءَ ۾ ايترا ڏنڏلا ٿي ويا جو هن ڪيس سجاتو ئي ڪونه.

جڏهن گيمرٽن ڏانهن ڪنهن ڪم سان ويندي اتفاق سان منهنجي ملاقات ودرنگ هائٽس جي گهر جي سنياليندڙ عورت (نوڪرياڻيءَ) سان ٿيندي هئي، ته مان ڪائنس پڇندي هئس ته نوجوان مالڪ جو ڇا حال آهي: ڇو ته هو ڪيٽرين وانگر ئي اڪيلائيءَ ۾ رهندو هو. ۽ ڪڏهن به نظر نه ايندو هو. مان هن کان اهو اندازو لڳائي سگهيس ته هو اڃا بيمار ۽ ڪمزور رهندو آهي، ۽ هڪ بيزار ڪندڙ ساٿي آهي. هن ٻڌايو ته مسٽر هيٿ ڪلف ڏينهون ڏينهن ڪائنس وڌيڪ نفرت ڪرڻ لڳو آهي. جيتوڻيڪ هو ان کي لڪائڻ جي ڪوشش ڪندو آهي: ڪيس سندس آواز کان ئي نفرت هئي، ۽ هو ساٽس گڏ هڪ ئي ڪمري ۾ ڪجهه منٽن کان وڌيڪ ويهي ئي نه سگهندو هو. انهن جي وچ ۾ گهٽ ئي ڪا ڳالهه ٻولهه ٿيندي هئي: لنڊن پنهنجو سبق ياد ڪندو هو ۽ پنهنجون شامون هڪ ننڍي ڪمري ۾ گذاريندو هو جنهن کي اهي پارلر چوندا هئا: يا وري سجو ڏينهن بستري تي پيو هوندو هو: ڇو ته ڪيس مسلسل کنگهه، زڪام، ۽ ڪنهن نه ڪنهن قسم جو سور رهندو هو.

”۾ مون کڏهن اهڙو ڪمزور دل وارو انسان نہ ڏٺو آهي،“ ان عورت وڌيڪ چيو: ”۾ نہ ئي ڪو اهڙو جيڪو پنهنجي جان جو ايڏو خيال رکندو هجي. جيڪڏهن مان شام جو دري ٽوري دير لاءِ ٻہ ڪليل ڇڏيان تہ هو گوڙ شروع ڪري ڏيندو آهي. اوهہ! رات جي هوا جو هڪ ساهہ ڪيس ماري ٿو ڇڏي! ۾ اونهاري جي وچ ۾ ٻہ ڪيس باهہ گهرجي: ۾ جوزف جي حقي جو دونهون سندس لاءِ زهر آهي: ۾ ڪيس هميشہ منايون ۾ مزيدار شيون گهرجن، ۾ هميشہ ڪير، هر وقت ڪير—ان ڳالهہ جي پرواهہ ڪئي بغير تہ سياري ۾ اسان مان باقي ماڻهن کي ڪيتري تڪليف ٿيندي آهي: ۾ هو اتي ئي باهہ وٽ پنهنجي ڪرسيءَ تي، پنهنجي کل واري چولي ۾ ويڙهجي وينو هوندو. ۾ چلهي تي ڪجهہ ٽوسٽ ۾ پاٽي يا ڪا اهڙي شيءِ رکي ڏڪ ڀريندو رهندو آهي: ۾ جيڪڏهن هيريٽن، مٽس رحم ڪائي، ڪيس وندرائڻ اچي—هيريٽن خراب طبيعت جو ناهي، جيتوڻيڪ هو سخت مزاج آهي—تہ کين ضرور جهيڙو ڪري الڳ ٽيٽو پوندو آهي، هڪ گاريون ڏيندو ۾ ٻيو روئندو هوندو آهي. مون کي پڪ آهي تہ جيڪڏهن هو (لنٽن) سندس پٽ نہ هجي ها تہ مالڪ کي ان ڳالهہ ۾ ڏاڍو مزو اچي ها تہ ارنشا ڪيس ماري ماري مٽل ڪري ڇڏي: ۾ مون کي پڪ آهي تہ جيڪڏهن ڪيس خبر پوي تہ هو (لنٽن) پنهنجو ڪيترو گهٽو خيال رکندو آهي، تہ هو ڪيس گهر مان ڪڍي ڇڏي. پر پوءِ هو پاڻ کي ڪنهن ٻہ آزمائش واري خطري ۾ نٿو وجهي: هو ڪڏهن ٻہ پارلر ۾ داخل ناهي ٿيندو. ۾ جيڪڏهن لنٽن ڪڏهن ان ڪمري ۾ اهڙيون حرڪتون ڪري جتي هو وينو هجي، تہ هو ڪيس فوري طور تي مٿي موڪلي ڇڏيندو آهي.“

مون ان ڳالهہ مان اهو اندازو لڳايو تہ همدرديءَ جي مڪمل ڪوٽ نوجوان هيٿ ڪلف کي خودغرض ۾ ناپسنديده بڻائي ڇڏيو هو. جيڪڏهن هو پيدائشي طور تي اهڙو نہ ٻہ هو: ۾ نتيجي طور، هن ۾ منهنجي دلچسپي گهٽجي وئي: جيتوڻيڪ ايڏا ٻہ سندس قسمت تي

مون کي ڏک ٿيندو هو. ۽ اها خواهش ٿيندي هئي ته ڪاش هو اسان وٽ رهجي ويي ها.
مسٽر ايڊگر مون کي هن بابت معلومات حاصل ڪرڻ جي همٿ افزائي ڪندو هو:
منهنجي خيال ۾ هو سندس باري ۾ گهڻو سوچيندو هو. ۽ ڪيس ڏسڻ لاءِ ڪو خطرو به کڻي سگهي ٿو. ۽ هن مون کي هڪ ٻيرو چيو هو ته گهر جي سنپالينڊڙ (نوڪرياڻيءَ) کان پڇان ته ڇا هو ڪڏهن ڳوٺ آيو آهي؟ هن ٻڌايو ته هو رڳو به ٻيرا، گهوڙي تي سوار ٿي، پنهنجي پيءُ سان گڏ آيو هو. ۽ ٻنهي ٻيرن هن اهو ڊراموڪيو هو جڙ ته هو ان ڪانپوءِ ٽي چار ڏينهن مڪمل طور تي ٽڪجي چور ٿي ويو هجي. اها نوڪرياڻي، جيڪڏهن مون کي صحيح ياد آهي ته، سندس اڇڻ جي ٻن سالن ڪانپوءِ هلي وئي هئي؛ ۽ هڪ ٻي، جنهن کي مان نه سڃاڻيندي هئس، ان جي جاءِ تي آئي هئي؛ هوءَ اڃا تائين اتي ئي رهي ٿي.

گرينج تي وقت پنهنجي اڳوڻي خوشگوار طريقي سان گذرندو رهيو جيستائين مس ڪيٽي سورهن سالن جي ٿي. سندس پيدائش واري ڏينهن تي اسين ڪڏهن به ڪا خوشي نه ملهائيندا هئاسين، ڇو ته اهو ئي ڏينهن منهنجي مرحوم مالڪياڻيءَ جي موت جو ڏينهن به هو. سندس پيءُ اهو ڏينهن هميشه لائبريريءَ ۾ اڪيلو گذاريندو هو. ۽، شام جي وقت، گيمرٽن جي قبرستان تائين پنڌ ويندو هو. جتي هو اڪثر اڌ رات تائين ترسندو هو. ان ڪري ڪيٽرين کي پنهنجي وندر لاءِ پنهنجن ئي طريقن تي پاڙڻو پوندو هو. 20 مارچ جو اهو ڏينهن بهار جو هڪ خوبصورت ڏينهن هو. ۽ جڏهن سندس پيءُ آرام ڪرڻ هليو ويو ته منهنجي نوجوان مالڪياڻي ٻاهر ويڙهڻ لاءِ تيار ٿي هيٺ آئي. ۽ چيائين ته هوءَ مون سان گڏ پهاڙن (moor) جي ڪناري تي گهمڻ ويڙهڻ چاهي ٿي: مسٽر لنٽن کيس ان شرط تي اجازت ڏني هئي ته اسين رڳو ٽوري مفاصلي تائين ويجون ۽ هڪ ڪلاڪ اندر واپس اچون.

”تنهنکري جلدي ڪر، ايلن!“ هن رڙ ڪئي. ”مون کي خبر آهي ته مون کي ڪيڏانهن ويڙهو آهي؛ جتي پهاڙي پکين جو هڪ ٽولو رهي ٿو: مان ڏسڻ چاهيان ٿي ته ڇا انهن ايڏا پنهنجا آڪيرا ناهيا آهن يا نه.“ ”اهو ته ڪافي مفاصلي تي مٿي هوندو،“ مون جواب ڏنو. ”اهي پهاڙي جي ڪناري تي آڪيرا ناهن ناهيندا.“ ”نه، اهو پري ناهي،“ هن چيو. ”مان بابا سان گڏ بلڪل ويجهو وئي آهيان.“

مون پنهنجي ٽوپي پاتي ۽ باهر نڪري آيس. ان ڳالهه بابت وڌيڪ ڪجهه نه سوچيم. هوءَ مون کان اڳيان ٽپا ڏيندي وئي، ۽ وري منهنجي پرسان واپس آئي، ۽ وري ڪنهن نوجوان شڪاري ڪتي وانگر ڊوڙڻ لڳي؛ ۽، شروعات ۾، مون کي پري ۽ ويجهو ڳائيندڙ طوطن جو آواز ٻڌڻ، ۽ ان مٺي، گرم اس جو مزو ونڊ ۾ ڏاڍي وندر محسوس ٿي: ۽ ڪيس، منهنجي پياري ۽ منهنجي خوشيءَ کي، ڏسندي، جنهن جا سونهري وار پويان ڪليل اڏامي رهيا هئا، ۽ سندس چمڪندڙ ڳل، جنگلي گلاب جيان نرم ۽ پاڪيزه هئا، ۽ سندس اکيون بي فڪريءَ واري خوشيءَ سان چمڪي رهيون هيون. هوءَ انهن ڏينهن ۾ هڪ خوش ۽ فرشتي جهڙي مخلوق هئي. افسوس آهي جو هوءَ ان تي راضي نه رهي سگهي.

”خير،“ مون چيو. ”توهان جا پهاڙي پکي ڪٿي آهن، مس ڪيٽي؟ اسان کي هاڻي انهن وٽ هئڻ گهرجي: گرينج پارڪ جي واڙهاڻي گهڻو پري رهجي وئي آهي.“ ”اوهه، ٿورو اڳتي—بس ٿورو اڳتي، ايلن،“ سندس مسلسل اهو ئي جواب هو. ”ان ٽڪريءَ تي چڙهو، ان ڪناري تان گذرو، ۽ جيستائين توهان ٻئي پاسي پهچندیون مان پکين کي اڏائي چڪي هوندیس.“

پر اتي چڙهڻ ۽ گذرڻ لاءِ ايتريون ته ٽڪريون ۽ ڪنارا هئا جو، آخرڪار، مان ٽڪجڻ لڳيس، ۽ ڪيس چيم ته اسان کي هاڻي ٻيهڻ گهرجي، ۽ واپس موٽڻ گهرجي. مون ڪيس سڏ

ڪيو. چو ته هوءَ مون کان گهڻو اڳتي نڪري وئي هئي، هن يا ته ٻڌو نه يا ڏيان نه ڏنو. چو ته هوءَ ايڏا اڳتي پڄندي رهي، ۽ مان سندس پويان وڃڻ تي مجبور هئس. آخر ڪار هوءَ هڪ ڪڏ ۾ گهڙي وئي، ۽ ان کان اڳ جو هوءَ مون کي ڏيهر نظر اچي، هوءَ پنهنجي گهر جي ڀيٽ ۾ ودرنگ هائٽس جي ٻه ميل وڏيڪ ويجهو ويجي چڪي هئي، ۽ مون ڏٺو ته ٻن ماڻهن ڪيس روڪيو آهي، جن مان هڪ لاءِ مون کي پڪ هئي ته اهو مسٽر هيٿ ڪلف پاڻ هو.

ڪيٽي کي پڪين جي آڪيرن مان چوري ڪرڻ، يا گهٽ ۾ گهٽ انهن کي ڳولڻ جي ڏوهه ۾ پڪڙيو ويو هو. هائٽس هيٿ ڪلف جي زمين هئي، ۽ هو شڪار چورائيندڙ کي ڊڙڪا ڏئي رهيو هو. "مون نه ڪجهه ڪنيو آهي ۽ نه ئي ڪجهه ڳوليو آهي،" جيئن مان تڪليف سان انهن تائين پهتس ته هن پنهنجي ڳالهه جي سچائي ڏيکارڻ لاءِ پنهنجا هٿ کولينديي چيو. "مون کي انهن کي ڪٽڻ جو ڪو ارادو نه هو، پر بابا مون کي ٻڌايو هو ته هتي گهٽا ئي آهن، ۽ مان انهن جا آنا ڏسڻ پئي چاهيم."

هيٿ ڪلف مون ڏانهن هڪ خراب مطلب واري مسڪراهٽ سان ڏٺو. جنهن مان ظاهر ٿي رهيو هو ته هو اسان کي سچاٽي ٿو ۽ نتيجتن، اسان لاءِ سندس دل ۾ ڪيتري نفرت آهي، ۽ هن پڇيو ته "بابا" ڪير آهي؟ "مسٽر لنٽن، ٽرش ڪراس گرينج جو" هن جواب ڏنو. "مون سمجهيو توهان مون کي نٽا سچاٽو. نه ته توهان ان انداز ۾ نه ڳالهايو ها."
"تنهنجو خيال آهي ته بابا ڏاڍو معزز ۽ عزت وارو آهي، ڇا ائين آهي؟" هن طنز ڪندي چيو.

"۽ توهان ڪير آهيو؟" ڪيٿرين ڳالهائيندڙ ڏانهن تجسس سان ڏسندي پڇيو. "اهو ماڻهو مون اڳ ڏٺو آهي. ڇا هي توهان جو پٽ آهي؟" هن هيريٽن ڏانهن اشارو ڪيو. ٻيو ماڻهو، جنهن جي عمر ۾ ٻن سالن جي واڌ ڪيس وڏيل جسم ۽ طاقت ڪانسواءِ ڪجهه نه ڏنو هو: هو

اڳي جيان ئي بي ڊنگو ۾ خراب لڳي رهيو هو. "مس ڪيٽي،" مون ڳالهه ڪٽيندي چيو. "هڪ ڪلاڪ جي بدران اسان کي ٻاهر آئي ٽي ڪلاڪ ٿي ويندا، جلدي ڪريو. اسان کي واقعي واپس ويڙهڻ گهرجي."

"نه، اهو ماڻهو منهنجو پٽ ناهي،" هيٺ ڪلف مون کي پاسي ڪندي جواب ڏنو. "پر مون وٽ هڪ پٽ آهي، ۽ تو ان کي به اڳ ڏٺو آهي: ۽، جيتوڻيڪ تنهنجي نرس جلديءَ ۾ آهي، منهنجي خيال ۾ توهان ٻنهي لاءِ ٿورو آرام ڪرڻ بهتر هوندو. ڇا تون رڳو هي پهاڙي پار ڪري، منهنجي گهر ۾ هلندين؟ آرام ڪرڻ سان تون جلدي گهر پهچندينءَ، ۽ تنهنجو سٿو استقبال ڪيو ويندو."

مون ڪيٽرين کي سرگوشي ڪئي ته هوءَ ڪنهن به صورت ۾ اها آڇ قبول نه ڪري: اهو بلڪل ناممڪن هو. "چو؟" هن وڏي آواز ۾ پڇيو. "مان پڄي پڄي ٽڪجي پئي آهيان، ۽ زمين تي ماڪ پيل آهي: مان هتي نٽي ويهي سگهان. اڇ ايلن، هلون ٿا. ان کانسواءِ، هو چوي ٿو ته مون سندس پٽ کي ڏٺو آهي. منهنجي خيال ۾ هو غلطي پيو ڪري؛ پر مان اندازو لڳائي سگهان ٿي ته هو ڪٽي ٿو رهي: ان فارم هائوس تي جتي مان پينسٽون ڪريگس کان موٽندي وئي هئس. ڇا تون نٽي سڃاڻين؟" "مان سڃاڻان ٿي. اڇ، نيلي، پنهنجي زبان بند رک—سندس لاءِ اسان وٽ اڇڻ خوشيءَ جي ڳالهه هوندي. هيريٽن، چوڪريءَ سان گڏ اڳتي وڌ. تون مون سان گڏ هلندينءَ، نيلي."

"نه، هوءَ اهڙي ڪنهن به جاءِ تي نه پئي وڃي،" مون پنهنجي ٻانهن ڇڏائڻ جي ڪوشش ڪندي رڙ ڪئي، جيڪا هن پڪڙي ورتي هئي: پر هوءَ (ڪيٽي) اڳ ئي دروازي جي پٽرن وٽ هئي، ۽ پوري رفتار سان ٽڪريءَ جي ڪناري تان پڄي رهي هئي. سندس مقرر

ڪيل ساڻي (هيريٽن) ساڻس گڏ وڃڻ جو ڪو ٻهانو نه ڪيو: هو رستي جي هڪ پاسي ٽي غائب ٽي ويو.

"مسٽر هيٿ ڪلف، اهو بلڪل غلط آهي،" مون ڳالهه جاري رکي: "توهان کي خبر آهي ته توهان جو ارادو سنو ناهي. ۽ اتي هوءَ لنٽن کي ڏسندي، ۽ جيئن ئي اسين واپس ويندا سين ته سڀ ڪجهه ٻڌايو ويندو، ۽ سڄو الزام مون تي ايندو." "مان چاهيان ٿو ته هوءَ لنٽن کي ڏسي،" هن جواب ڏنو. "هو انهن ڪجهه ڏينهن ۾ بهتر لڳي رهيو آهي، ائين گهٽ ئي ٽيندو آهي جو هو ڏسڻ جي لائق هجي. ۽ اسين جلدي کيس قائل ڪري ونڊاسين ته هوءَ هن ملاقات کي راز رکي: ان ۾ ڪهڙو نقصان آهي؟" "ان ۾ نقصان اهو آهي ته، سنڊس پيءُ مون سان نفرت ڪندو جيڪڏهن کيس خبر پئي ته مون کيس توهان جي گهر ۾ داخل ٽيڻ ڏنو آهي؛ ۽ مون کي پڪ آهي ته توهان کيس ائين ڪرڻ تي همٿائڻ ۾ ڪو خراب ارادو رکو ٿا،" مون جواب ڏنو.

"منهنجو ارادو بلڪل ايمانداراڻو آهي. مان توکي ان جي پوري ڳالهه ٻڌايان،" هن چيو. "اهو ته اهي ٻئي سئوٽ هڪ ٻئي سان پيار ڪن، ۽ شادي ڪري وٺن. مان تنهنجي مالڪ لاءِ سخاوت جو ڪم ڪري رهيو آهيان: سنڊس ننڍڙي ڇوڪريءَ وٽ ملڪيت جي ڪا اميد ناهي، ۽ جيڪڏهن هوءَ منهنجي خواهش پوري ڪري ٽي ته ڪيس فوري طور لنٽن سان گڏ وارث ٻڌايو ويندو." "جيڪڏهن لنٽن مري ويو" مون جواب ڏنو "۽ سنڊس زندگي بلڪل غير يقيني آهي، ته ڪيٿرين ئي وارث ٽيندي." "نه، هوءَ نه ٽيندي،" هن چيو. "وصيت ۾ ان کي يقيني بڻائڻ لاءِ ڪا شق ناهي: سنڊس ملڪيت مون ڏانهن ايندي، پر، جهيڙن کان بچڻ لاءِ، مان سندن شادي چاهيان ٿو. ۽ مان اها ڪرائڻ جو پڪو ارادو رکيان ٿو." "۽ مون پڪو ارادو ڪيو آهي ته هوءَ مون سان گڏ ٻيهر ڪڏهن به توهان جي گهر

ويجهو نہ ايندي،" مون جواب ڏنو. جڏهن اسين گيٽ وٽ پهتاسين، جتي مس ڪيٽي اسان جي اچڻ جو انتظار ڪري رهي هئي.

هيٽ ڪلف مون کي خاموش رهڻ جو حڪم ڏنو، ۽ اسان کان اڳتي رستي تي هلندي، جلدي دروازو کولڻ ويو. منهنجي نوجوان مالڪياڻي ڏانهس ڪيترائي ڀيرا ڏنو جڻ ته هوءَ فيصلو نہ ٿي ڪري سگهي ته سندس باري ۾ ڇا سوچي، پر هاڻي هن مسڪرايو جڏهن سندس نظر هن جي اڪين سان ملي، ۽ ساڻس گالهائڻ وقت پنهنجو آواز نرم ڪيائين، ۽ مان ايڏي بيوقوف هئس جو مون اهو خيال ڪيو ته شايد سندس ماءُ جي ياد ڪيس سندس (ڪيٽيءَ جي) نقصان چاهڻ کان روڪي سگهي ٿي. لنٽن چلهي وٽ بينو هو. هو ٻاهر ٻنين ۾ گهمڻ ويو هو. ڇو ته سندس ٽوپي پاتل هئي، ۽ هو جوزف کي سڪل ٻوٽ آڻڻ لاءِ سڏي رهيو هو. هو پنهنجي عمر جي لحاظ کان ڏگهو ٿي ويو هو. جيتوڻيڪ سورهن سالن جو ٿيڻ ۾ اڃا ڪجهه مهينا باقي هئس. سندس نقش اڃا بہ خوبصورت هئا، ۽ سندس اکيون ۽ رنگت ان کان وڌيڪ چمڪندڙ هئا جيترو مون کي ياد هئا، جيتوڻيڪ اها رڳو صحتمند هوا ۽ نرم اس جي ڪري پيدا ٿيل عارضي چمڪ هئي.

"هاڻي، اهو ڪير آهي؟" مسٽر هيٽ ڪلف ڪيٽي ڏانهن ڦرندي پڇيو. "ڇا تون ٻڌائي سگهين ٿي؟" "توهان جو پٽ؟" هن شڪ جي نگاهہ سان پهريان هڪ ڏانهن ۽ پوءِ ٻئي ڏانهن ڏسندي ڇيو. "ها، ها،" هن جواب ڏنو: "پر ڇا اهو پهريون ڀيرو آهي جو تو ڪيس ڏنو آهي؟ سوچ! آهہ! تنهنجي يادگيري ڪمزور آهي. لنٽن، ڇا توکي پنهنجي اها سئوٽ ياد ناهي، جنهن جي ڪري تون اسان کي ڏسڻ جي خواهش ڪري ڏاڍو تنگ ڪندو هئين؟" "ڇا، لنٽن!" ڪيٽي ان نالي تي خوشگوار حيرت مان چمڪندي رڙ ڪئي. "ڇا اهو ننڍڙو لنٽن آهي؟ هو مون کان ڏگهو آهي! ڇا تون لنٽن آهين؟"

نوجوان اڳتي وڌيو ۽ تسليم ڪيو: هن ڪيس گرمجوشيءَ سان چميو ۽ انهن هڪ ٻئي جي شڪل ۾ وقت پاران آندل تبديليءَ کي حيرت سان ڏٺو. ڪيٽرين پنهنجو پورو قد ڪڍي چڪي هئي: سندس جسم پريل ۽ سهڻو هو. فولاد وانگر لچڪدار، ۽ سندس سمورو روپ صحت ۽ جوش سان چمڪي رهيو هو. لنڊن جو ڏيک ۽ حرڪتون ڏاڍيون سست هيون، ۽ سندس جسم انتهائي سنهڙو هو، پر سندس انداز ۾ هڪ اهڙي نفاست هئي جيڪا انهن خامين کي لڪائي رهي هئي، ۽ ڪيس ناپسنديده نه پئي ٻڌائي. ساٿس پيار جون ڪيتريون ئي نشانيون ونڊرٽ کانپوءِ، سندس سئوٽ مسٽر هيٽ ڪلف ڏانهن وئي، جيڪو دروازي وٽ بينو هو. پنهنجو ڏيان اندر ۽ ٻاهر جي شين ۾ ورهائي رهيو هو: يعني بظاهر ٻاهر ڏسي رهيو هو، پر حقيقت ۾ رڳو اندر وارن کي ئي نوٽ ڪري رهيو هو.

"۽ پوءِ توهان منهنجا ماما آهيو!" هن سلام ڪرڻ لاءِ مٿي هٽ ڪڍندي رڙ ڪئي. "مون سوچيو هو ته مان توهان کي پسند ڪريان ٿي، جيتوڻيڪ توهان شروعات ۾ ناراض هئا. توهان لنڊن سان گڏ گرينج تي ملڻ ڇو نٿا اچو؟ ايترا سال ايڏا ويجها پاڙيسري ٿي رهڻ، ۽ ڪڏهن به اسان سان نه ملڻ عجيب آهي: توهان ائين ڇو ڪيو؟" "تنهنجي جمڻ کان اڳ مان اتي هڪ يا ٻه پيرا گهٽو ئي آيو هوس،" هن جواب ڏنو. "اتي—لعنت هجي! جيڪڏهن تو وٽ کي چميون بچيون آهن، ته اهي لنڊن کي ڏي: مون تي اهي ضايع آهن."

"شرارتي ايلن!" ڪيٽرين رڙ ڪئي، ۽ پوءِ مون تي پنهنجي بي حساب پيار سان حملو ڪرڻ لاءِ ڊوڙي آئي. "بچڙي ايلن! مون کي اندر اچڻ کان روڪڻ جي ڪوشش ڪئي. پر مان مستقبل ۾ هر صبح جو اهو سير ڪنديس: ڇا مان اچي سگهان ٿي، ماما؟ ۽ ڪڏهن ڪڏهن بابا کي به وٺي ايندیس. ڇا توهان اسان کي ڏسي خوش نه ٿيندا؟" "يقيناً،" مامي

مس ڊپايل منهن ناهيندي جواب ڏنو. جيڪو انهن ٻنهي تجويز ڪيل مهمانن لاءِ سندس گهري نفرت جو نتيجو هو. ”پر ترس،“ هن نوجوان عورت ڏانهن ڦرندي ڳالهه جاري رکي. ”هاڻي مون کي خيال آيو آهي، بهتر آهي مان توکي ٻڌايان. مسٽر لنٽن مون لاءِ تعصب رکي ٿو: اسان پنهنجي زندگيءَ جي هڪ دور ۾، غير عيسائين جهڙي وحشت سان جهيڙو ڪيو هو، جيڪڏهن تون کيس هتي اچڻ جو ذڪر ڪندينءَ، ته هو تنهنجي ملاقاتن تي مڪمل پابندي لڳائي ڇڏيندو. تنهنڪري، توکي ان جو ذڪر نه ڪرڻ گهرجي، سواءِ ان جي ته توکي مستقبل ۾ پنهنجي سئوٽ سان ملڻ جي ڪا پرواهه نه هجي: تون اڇي سگهين ٿي، جيڪڏهن چاهين، پر توکي ان جو ذڪر نه ڪرڻو پوندو.“

”توهان جهيڙو ڇو ڪيو هو؟“ ڪيٿرين ڪافي اداس ٿيندي پڇيو. ”هو سمجهندو هو ته مان ايڏو غريب آهيان جو سندس پيٽ سان شادي نٿو ڪري سگهان،“ هيٿ ڪلف جواب ڏنو. ”ڇ ڪيس ان ڳالهه تي ڏک هو ته مون ڪيس حاصل ڪري ورتو: سندس غرور کي ڏڪ لڳو هو، ڇ هو ان ڳالهه کي ڪڏهن معاف نه ڪندو.“ ”اها غلط ڳالهه آهي!“ نوجوان عورت چيو: ”ڪنهن وقت مان ڪيس اهو ٻڌائيندیس. پر مون ڇ لنٽن جو توهان جي جهيڙي ۾ ڪو حصو ناهي. پوءِ مان هتي نه ايندیس؛ هو گرينج تي ايندو.“

”اهو منهنجي لاءِ ڏاڍو پري هوندو،“ سندس سئوٽ پٽ ڪندي چيو: ”چار ميل پنڌ ڪرڻ مون کي ماري ڇڏيندو. نه، توهان هتي اچو، مس ڪيٿرين، ڪڏهن ڪڏهن: هر صبح نه، پر هفتي ۾ هڪ يا ٻه ڀيرا.“ پيءُ پنهنجي پٽ ڏانهن سخت حقارت پري نظر وڌي.

”مون کي ڊپ آهي، نيلي، منهنجي محنت ضايع ٿي ويندي،“ هن مون ڏانهن پٽ ڪندي چيو. ”مس ڪيٿرين، جيئن اهو بيوقوف کيس سڏي ٿو، سندس قدر ڄاڻي ونندي، ڇ کيس جهنم ۾ موڪلي ڇڏيندي. هاڻي، جيڪڏهن اهو هيريٽن هجي ها!—ڇا توکي خبر آهي

تہ ڈينهن ۾ ويهه پيرا، مان هيريٽن جي خواهش ڪندو آهيان، سندس سموري ذلت سميت؟ جيڪڏهن اهو چوڪرو ڪوبيو هجي ها تہ مان ساڻس پيار ڪريان ها. پر منهنجي خيال ۾ هو سندس (ڪيٽرين جي) پيار کان محفوظ آهي. مان کيس (هيريٽن کي) ان مسڪين مخلوق (لنڊن) جي مقابلي ۾ بيهاريندس، جيستائين اهو پاڻ تيزيءَ سان حرڪت ۾ نٿو اچي. اسان جو اندازو آهي تہ اهو مشڪل سان ارڙهن سالن تائين جيئرو رهندو. اوهہ، لعنت هجي ان بي جان شيءِ تي! هو پنهنجا پير سڪائڻ ۾ گهڻو آهي، ۽ ڏانهس ڏسي ئي نٿو—لنڊن!"

"جي بابا،" چوڪري جواب ڏنو. "چا تو وٽ پنهنجي سئوٽ کي ڏيکارڻ لاءِ ڪجهہ بہ ناهي، نہ ڪو سهويا ڪنهن نوريڻڙي جو آڪيرو؟ کيس باغ ۾ وٽي وڃ، پنهنجا بوٽ تبديل ڪرڻ کان اڳ، ۽ اصطبل ۾ پنهنجو گهوڙو ڏيکارينس." "چا توهان هتي ويهڻ وڌيڪ پسند نہ ڪندیون؟" لنڊن پڇيو. ڪيٽي سان اهڙي لهجي ۾ مخاطب ٿيندي جنهن مان ٻيهر حرڪت ڪرڻ کان بيزاري ظاهر ٿي رهي هئي. "مون کي خبر ناهي،" هن دروازي ڏانهن بيتابيءَ سان ڏسندي جواب ڏنو. ۽ بظاهر حرڪت ڪرڻ لاءِ بيتاب هئي.

هو پنهنجي سيٽ تي ئي وينو رهيو. ۽ باهہ جي وڌيڪ ويجهو ٿي ويو. هيٺ ڪلف اٿيو. ۽ رڌڻي ۾ ويو. ۽ اتان کان اڳڻ ۾، هيريٽن کي سڏيندي. هيريٽن جواب ڏنو. ۽ جلد ئي اهي ٻئي ٻيهر اندر آيا. نوجوان (هيريٽن) منهن ڏوئي آيو هو. جيئن سندس ڳلن جي چمڪ ۽ آلين وارن مان ظاهر هو.

"اوهہ، مان توهان کان پڇان ٿي، ماما،" مس ڪيٽي رڙ ڪئي، نوڪرياڻيءَ جي ڳالهہ ياد ڪندي. "اهو منهنجو سئوٽ ناهي، چا آهي؟" "ها،" هن جواب ڏنو. "تنهنجي ماءُ جو پائٽيو. چا توکي هو پسند ناهي؟" ڪيٽرين عجيب انداز ۾ ڏٺو. "چا هو هڪ خوبصورت

چوڪرو ناهي؟" هن وڌيڪ چيو. اها بدتميز چوڪري پيرن جي آڱرين تي بيٺي، ۽ هيٺ ڪلف جي ڪن ۾ ڪجھ سرگوشي ڪيائين. هو ڪلي پيو. هيريٽن جو چھرو ڪارو ٿي ويو: مون محسوس ڪيو تہ هو شڪي بي عزتيءَ لاءِ ڏاڍو حساس هو. ۽ ظاهري طور تي ڪيس پنهنجي گهٽ هجڻ جو ڪجھ احساس هو. پر سندس مالڪ يا سرپرست اهو چئي سندس ڪاوڙ دور ڪري ڇڏي— "تون اسان ۾ سڀ کان وڌيڪ پسنديده هوندين، هيريٽن! هوءَ چوي ٿي تہ تون هڪ— ڇا هو؟ خير، ڪا ڏاڍي سڻي ڳالھ. هيڏانهن اچ! تون ساڻس گڏ فارم جو چڪر لڳاءِ. ۽ ياد رکجانءِ، ڪنهن شريف انسان (جينٽلمين) وانگر پيش اچجانءِ! ڪي بہ خراب لفظ نہ ڳالهائجانءِ؛ ۽ جڏهن نوجوان عورت توڏانهن نہ پئي ڏسي تہ ڪيس نہ گهورجانءِ، ۽ جڏهن هوءَ ڏسي تہ پنهنجو چهرو لڪائڻ لاءِ تيار رهجانءِ؛ ۽، جڏهن ڳالهائين، تہ پنهنجا لفظ آهستي ادا ڪجانءِ، ۽ پنهنجا هٿ ڪيسن مان ٻاهر رکجانءِ. وڃ، ۽ جيترو سڻي نموني ٿي سگهي سندس وندر ڪر."

هن ان جوڙجڪ کي دريءَ وٽان گذرندي ڏٺو. ارنشا پنهنجو چهرو پنهنجي ساڻڻ کان مڪمل طور تي ڦيرائي ڇڏيو هو. لڳي رهيو هو تہ هو ان سڃاتل منظر کي ڪنهن اجنبي ۽ ڪلاڪار جي دلچسپيءَ سان ڏسي رهيو آهي. ڪيٽرين ڏانهس چوريءَ سان ڏٺو جنهن مان گهٽ تعريف ظاهر ٿي رهي هئي. پوءِ هن پنهنجو ڏيان پنهنجي وندر جون شيون ڳولڻ ڏانهن موڙيو. ۽ خوشيءَ سان اڳتي وڌندي رهي، ڳالهائڻ جي ڪوٽ کي پورو ڪرڻ لاءِ ڪا ڏن جهونگاريندي رهي.

"مون سندس زبان بند ڪري ڇڏي آهي،" هيٺ ڪلف چيو. "هو سڄي وقت هڪ بہ لفظ ڳالهائڻ جي همت نہ ڪندو! نيلي، توکي ياد هوندو مان سندس عمر ۾ ڪيئن هوس— بلڪ، ڪجھ سال ننڍو. ڇا مان ڪڏهن ايترو بيوقوف لڳندو هوس: ايترو 'gaumless'

(بيوقوف/جاهل)، جيئن جوزف کيس سڏيندو آهي؟" "ان کان بہ بدتر،" مون جواب ڏنو. "چو تہ ان سان گڏ وڌيڪ چڙچڙا بہ هئا."

"مون کي هن ۾ مزو اچي ٿو" هن وڏي آواز ۾ سوچيندي جاري رکيو. "هن منهنجون اميدون پوريون ڪيون آهن. جيڪڏهن هو پيدائشي بيوقوف هجي ها تہ مون کي ان جو اڌ مزو بہ نہ اچي ها. پر هو بيوقوف ناهي: ۽ مان سندس سمورن احساسن سان همدردي ڪري سگهان ٿو. چو تہ مون اهي پاڻ محسوس ڪيا آهن. مان جاڻان ٿو تہ هو هينئر ڇا محسوس ڪري رهيو آهي، مثال طور، بلڪل صحيح طرح: پر اهو رڳو ان ڳالهہ جي شروعات آهي جيڪا هو پوڳيندو. ۽ هو ڪڏهن بہ پنهنجي ان بي حيائي ۽ جهالت جي اونهائيءَ مان نڪري نہ سگهندو. مون کيس ان کان وڌيڪ مضبوطيءَ سان پڪڙيو آهي جيترو سندس بدمعاش پيءُ مون کي پڪڙيو هو. ۽ وڌيڪ هيٺ ڪيرايو آهي: چو تہ هو پنهنجي وحشياڻي پڻي تي فخر ڪري ٿو. مون کيس سيکاريو آهي تہ هو جانورن وارين ضرورتن کان مٿي هر شيءِ کي بيوقوفاڻو ۽ ڪمزور سمجهي ان سان حقارت ڪري. ڇا توکي نٿو لڳي تہ هنڌلي پنهنجي پٽ تي فخر ڪري ها، جيڪڏهن هو کيس ڏسي سگهي ها؟ لڳ ڀڳ اوترو ئي فخر جيترو مون کي پنهنجي (پٽ) تي آهي. پر ان ۾ هڪ فرق آهي: هڪڙو اهو سون آهي جنهن کي رستا ناهيندڙ پٿرن جي ڪم ۾ آندو ويو آهي، ۽ ٻيو اهو ٽين (tin) آهي جنهن کي چانديءَ جي ٽانون جي نقل ڪرڻ لاءِ پالش ڪيو ويو آهي. منهنجي ۾ (پٽ ۾) ڪا بہ قيمتي شيءِ ناهي: پر پوءِ بہ مون کي اهو فخر هوندو تہ مون ان مان اوترو ئي ڪم ورتو جيترو اهڙي خراب شيءِ مان وٺي سگهجي ٿو. هن جي (پٽ) ۾ بهترين خوبيون هيون، ۽ اهي ضايع ٿي ويون آهن: بيڪار کان بہ بدتر بڻجي ويون آهن. مون وٽ پڇتائڻ لاءِ ڪجهہ بہ ناهي: هن وٽ ڪنهن کان بہ وڌيڪ هجي ها، پر مون کي خبر آهي. ۽ سڀ کان بهترين ڳالهہ اها آهي تہ، هيريٽن مون سان بيحد پيار ٿو ڪري! تون مجيندينءَ تہ مون ان

ڳالهه ۾ هنڌلي کي مات ڏئي ڇڏي آهي. جيڪڏهن اهو مئل بدمعاش پنهنجي قبر مان اٿي پنهنجي اولاد جي ناانصافين تي مون کي گاريون ڏيڻ اچي، تہ مون کي اهو ڏسي مزو ايندو تہ سندس اهو ئي اولاد ساڻس واپس وڙهندو. ان ڳالهه تي ڪاوڙجي تہ هن دنيا ۾ سندس اڪيلي دوست (هيٽ ڪلف) کي برو پلو چوڻ جي همت ڪيئن ڪئي!“

ان خيال تي هيٽ ڪلف هڪ شيطاني کل کليو. مون کو جواب نہ ڏنو. چو تہ مون ڏنو تہ ڪيس ڪنهن جواب جي اميد نہ هئي. ان دوران، اسان جو نوجوان ساٿي (لنٽن)، جيڪو اسان کان ايترو پري وينو هو جو اسان جي ڳالهه ٻڌي نٿي سگهيو، بيچينيءَ جا نشان ڏيکارڻ لڳو. شايد ان ڳالهه تي پڇتائي رهيو هو تہ هن ٿوري ٽڪاوٽ جي ڊپ کان پاڻ کي ڪيٽرين جي صحبت واري مزي کان محروم ڇو ڪيو. سندس پيءُ سندس بيچين نظرن کي دريءَ ڏانهن ويندي، ۽ سندس هٿ کي بي يقينيءَ سان پنهنجي ٽوپيءَ ڏانهن وڌندي ڏٺو.

”اٿي ٻيهه، اي سست چوڪرا!“ هن نقلي جوش سان رڙ ڪئي. ”وچ انهن جي پويان! اهي بس ڪنڊ تي آهن، مڪين جي مانارن وت.“ لنٽن پنهنجي طاقت گڏ ڪئي، ۽ چلهو چڏيو. دري کليل هئي، ۽ جيئن ئي هو ٻاهر نڪتو، مون ڪيٽي کي پنهنجي غير ملنسار ساٿيءَ کان اهو پڇندي ٻڌو تہ دروازي جي مٿان اها لکيت ڇا جي آهي؟ هيريٽن مٿي ڏنو ۽ ڪنهن حقيقي مسخري وانگر پنهنجو مٿو کنهڻ لڳو. ”اها ڪا لعنتي لکيت آهي،“ هن جواب ڏنو. ”مان اهو پڙهي نٿو سگهان.“ ”پڙهي نٿو سگهين؟“ ڪيٽرين رڙ ڪئي. ”مان پڙهي سگهان ٿي: اها انگريزي آهي. پر مان ڄاڻڻ چاهيان ٿي تہ اها هتي ڇو آهي.“ لنٽن کليو: اها خوشيءَ جي پهرين نشاني هئي جيڪا هن ڏيکاري هئي.

”ڪيس اڪرن جي سچاڻپ ناهي،“ هن پنهنجي سئوٽ کي چيو. ”ڇا تون اهڙي وڏي بيوقوف جي وجود تي يقين ڪري سگهين ٿي؟“ ”ڇا هو ائين ئي آهي جيئن ڪيس هجڻ گهرجي؟“ مس ڪيٽي سنجيدگيءَ سان پڇيو. ”يا هو سادو آهي: ڏهن جو ٽيڪ ناهي؟ مان هن کان ٻه ٻيرا سوال پڇي چڪي آهيان، ۽ هر ٻيري هن اهڙي بيوقوفيءَ سان ڏنو جو مون کي لڳي ٿو هو منهنجي ڀگالهه نٿو سمجهي. مان پاڻ ڪيس مشڪل سان سمجهي سگهان ٿي، اهو مون کي پڪ آهي!“ لنڊن وري ڪليو. ۽ هيريٽن ڏانهن طنزيه انداز ۾ ڏنائين، جيڪو يقيناً ان وقت ڀگالهه سمجهڻ ۾ بلڪل صاف نه لڳي رهيو هو.

”ان ۾ سستيءَ ڪانسواءِ ٻي ڪا به خرابي ناهي، ڇا ائين ناهي، ارنشا؟“ هن چيو. ”منهنجي سئوٽ سمجهي ٿي ته تون ڪو بيوقوف (idiot) آهين. هتي توکي ’ڪتابي علم‘ کي حقارت سان ڏسڻ جو نتيجو ملي رهيو آهي، جيئن تون چوندو آهين. ڇا تو محسوس ڪيو آهي، ڪيٽرين، سندس خوفناڪ يارڪشائر وارو ڀگالهائڻ جو انداز؟“ ”ان جو فائدو ڇا آهي، لعنت پوي؟“ هيريٽن پنهنجي روزاني جي ساٿيءَ کي جواب ڏيڻ ۾ وڌيڪ تيار رهندي، گجندي چيو. هو وڌيڪ ڀگالهائڻ وارو هو. پر ٻئي نوجوان زوردار ڪلڻ لڳا: منهنجي چنچل مس اها دريافت ڪري ڏاڍي خوش هئي ته هوءَ سندس عجيب ڀگالهائڻ کي وندر جو ذريعو بڻائي سگهي ٿي.

”ان جملي ۾ (لعنت) جو ڪهڙو استعمال آهي؟“ لنڊن ڪلندي چيو. ”بابا توکي خراب لفظ چوڻ کان منع ڪئي هئي، ۽ تون ان کانسواءِ پنهنجو وات کولي ئي نٿو سگهين. ڪنهن شريف انسان وانگر هلڻ جي ڪوشش ڪر، واقعي ڪر!“ ”جيڪڏهن تون چوڪري جي پيٽ ۾ چوڪري وڌيڪ نه هجين ها، ته مان توکي هينئر ئي ڪيرائي ڇڏيان ها، واقعي، اي مسڪين ڪمزور مخلوق!“ ان ڪاوڙيل ڀگوڻاڻي موٽ ۾ چيو، پوئتي هٽندي، جڏهن ته

سندس چهرو ڪاوڙ ۽ شرمندگيءَ جي ميلاپ سان سڙي رهيو هو. چو ته ڪيس بي عزتيءَ جو احساس هو ۽ هو پريشان هو ته ان جو جواب ڪيئن ڏئي.

مسٽر هيٺ ڪلف، جنهن مون سان گڏ اها ڳالهه ٻولهه ٻڌي ورتي هئي، ڪيس ويندي ڏسي مسڪرايو. پر فوري طور پوءِ انهن ٻنهي بي پرواهه نوجوانن ڏانهن هڪ عجيب نفرت پريل نظر وڌي، جيڪي دروازي تي بيٺا ڳالهائي رهيا هئا: چوڪرو هيريتن جي خامين ۽ ڪوٽن تي بحث ڪندي ۽ سندس حرڪتن جا قصا ٻڌائيندي ڪافي جوش ۾ اچي ويو هو. ۽ چوڪري سندس تيز ۽ طنزيه ڳالهين مان مزو وٺي رهي هئي، بغير ان جي ته انهن ۾ موجود بيڻائيءَ تي ڌيان ڏئي. مون لنڊن تي همدردي ڪرڻ بدران ڪائنس نفرت ڪرڻ شروع ڪئي، ۽ ڪجهه حد تائين سندس پيءُ ڪي ڪيس گهٽيا سمجهڻ تي معاف ڪري ڇڏيو.

اسين منجهند تائين اتي رهياسين: مان مس ڪيٽي ڪي ان ڪان اڳ اتان ڇڪي نڪري نه سگهيس، پر خوش قسمتيءَ سان منهنجو مالڪ پنهنجي ڪمري مان نه نڪتو هو. ۽ اسان جي ان ڊگهي غير موجودگيءَ ڪان بي خبر رهيو. جيئن اسين گهر واپس اچي رهيا هئاسين، مان چاهيندي هئس ته پنهنجي ڏميواريءَ (ڪيٽي) ڪي انهن ماڻهن جي ڪردارن بابت آگاهه ڪريان جن ڪي اسان ڇڏي آيا هئاسين: پر سندس ڏهن ۾ اهو ويهي ويو هو ته مان انهن جي خلاف تعصب رکان ٿي.

"آها!" هن رڙ ڪئي، "تون بابا جو پاسو پئي ڪٽين، ايلن: مان ڄاڻان ٿي تون طرفدار آهين، نه ته تون مون کي ايترا سال اهو يقين ڏياري دوکو نه ڏين ها ته لنڊن هتان کان گهٽو پري رهي ٿو. مان واقعي سخت ڪاوڙيل آهيان، رڳو مان ايتري خوش آهيان جو مان اها ڏيکاري نٿي سگهان! پر توکي منهنجي مامي بابت پنهنجي زبان بند رکڻي پوندي، هو منهنجو مامو آهي، ياد رکجان، ۽ مان بابا کي ساڻس جهيڙو ڪرڻ تي دڙڪا ڏيندیس."

۽ هوءَ ائين ئي ڳالهائيندي رهي، جيستائين مون کيس سندس غلطي سمجهائڻ جي کوشش ڇڏي ڏني. هن ان رات ان ملاقات جو ذکر نه کيو. ڇو ته هن مستر لنڊن کي نه ڏٺو. ٻئي ڏينهن سڀ کجهه سامهون اچي ويو. جيڪو منهنجي لاءِ ڏاڍو شرمندگيءَ وارو هو. پر پوءِ به مون کي پورو افسوس نه هو: مون سوچيو ته کيس هدايت ۽ خبردار کرڻ جو بار منهنجي پيٺ ۾ هو وڌيڪ بهتر طريقي سان کٽي سگهندو. پر هو پنهنجي ان خواهش جا تسلي بخش سبب ٻڌائڻ ۾ گهٽو ڏجندڙ هو ته کيس هائڊس جي گهر وارن سان کو واسطو نه رکڻ گهرجي، ۽ کيڏرين کي هر ان پابنديءَ لاءِ سنا سبب گهربا هئا جيڪي سندس لاڏلي مرضيءَ کي تنگ کن.

"بابا!" هن صبح جي سلام کانپوءِ رڙ کئي، "اندازو لڳايو مون کالهه پهاڻن تي سير دوران کنهن کي ڏٺو. آهه، بابا، توهان ڇرکي ويا! توهان صحيح ناهي کيو. ڇا کيو آهي، هاڻي؟ مون ڏٺو—پر ٻڌو، ۽ توهان ٻڌندا ته مون توهان کي کيئن پکڙيو آهي؛ ۽ ايلن کي به. جيڪا توهان سان مليل آهي، ۽ پوءِ به مون تي رحم کائڻ جو ڊرامو کندي هئي، جڏهن مان مسلسل اميد رکندي هئس، ۽ هميشه لنڊن جي واپسيءَ جي باري ۾ مايوس ٿيندي هئس!"

هن پنهنجي سير ۽ ان جي نتيجن جو پورو سچو احوال ڏنو. ۽ منهنجو مالڪ، جيتوڻيڪ هن مون ڏانهن هڪ کان وڌيڪ ملامت واريون نظرون وڌيون، پر جيستائين هن پنهنجي ڳالهه پوري نه کئي هن کجهه نه چيو. پوءِ هن کيس پنهنجي ويجهو ڇڪيو، ۽ پڇيو ته ڇا کيس خبر آهي ته هن لنڊن جي ايڏي ويجهي پاڙيسري هجڻ جي ڳالهه کائنس ڇو لڪائي هئي؟ ڇا هوءَ سوچي سگهي ٿي ته اهو کيس کنهن اهڙي خوشيءَ کان محروم

ڪرڻ لاءِ هو جنهن مان هوءَ بغير ڪنهن نقصان جي مزو وٺي سگهي ٿي؟ "اهو ان ڪري هو جو توهان مسٽر هيٺ ڪلف کي ناپسند ڪندا هئا،" هن جواب ڏنو.

"پوءِ تون سمجهين ٿي ته مان تنهنجي جذبن کان وڌيڪ پنهنجي جذبن جي پرواهه ڪريان ٿو ڪيٽي؟" هن چيو. "نه، اهو ان ڪري نه هو جو مان مسٽر هيٺ ڪلف کي ناپسند ڪندو هوس، پر ان ڪري جو مسٽر هيٺ ڪلف مون کي ناپسند ڪندو آهي؛ ۽ هڪ انتهائي شيطاني ماڻهو آهي، جنهن کي پنهنجي دشمنن سان ناانصافي ۽ ڪين تباهه ڪرڻ ۾ مزو ايندو آهي، جيڪڏهن ڪيس ڏرو به موقعو ملي ويجي. مون کي خبر هئي ته تون پنهنجي سٹوڊ سان واسطو نٿي رکي سگهين بغير ان جي ته تنهنجو ساٽس (هيٺ ڪلف سان) واسطو پوي؛ ۽ مون کي خبر هئي ته هو منهنجي ڪري توسان نفرت ڪندو؛ تنهنڪري رڳو تنهنجي پنهنجي پلائي لاءِ، ۽ ڪنهن ٻئي سبب لاءِ نه، مون احتياط ڪيو ته تون لنڊن کي ٻيهر نه ڏسين. منهنجو ارادو هو ته جڏهن تون وڏي ٿيندينءَ ته ڪنهن وقت اهو سمجهايان، ۽ مون کي افسوس آهي ته مون ان ۾ دير ڪئي."

"پر مسٽر هيٺ ڪلف ڏاڍو دوستاڻو هو بابا،" ڪيٽرين چيو. جيڪا بلڪل به قائل نه ٿي هئي؛ "۽ هن اسان جي هڪ ٻئي سان ملڻ تي ڪو اعتراض نه ڪيو: هن چيو ته مان جڏهن چاهيان سندس گهر اچي سگهان ٿي؛ بس مون کي توهان کي نه ٻڌائڻو هو. چو ته توهان جو ساٽس جهيڙو ٿيو هو، ۽ توهان ڪيس ماسي ازابيلا سان شادي ڪرڻ تي معاف نه ڪندا. ۽ توهان نٿا ڪريو. توهان کي ئي الزام ڏيڻ گهرجي: هو گهٽ ۾ گهٽ اسان کي دوست بڻجڻ ڏيڻ لاءِ تيار آهي؛ لنڊن ۽ مون کي؛ ۽ توهان ناهيو."

منهنجو مالڪ، اهو محسوس ڪندي ته هوءَ پنهنجي مامي (هيٺ ڪلف) جي بچڙي طبيعت بابت سندس ڳالهه تي يقين نه ڪندي، هن ڪيس ازابيلا سان سندس (هيٺ

ڪلف جي) ورتاءَ ۾ ان طريقي جو هڪ تڪڙو خاڪو پيش ڪيو جنهن ذريعي ودرنگ هائٽس سندس ملڪيت بڻيو. هو ان موضوع تي گهڻي دير تائين ڀَالهائڻ برداشت نہ ڪري سگهيو. ڇو تہ جيتوڻيڪ هو ان بابت گهٽ ڳالهائيندو هو، پر هو پنهنجي پراڻي دشمن لاءِ ايڏا بہ اهو ساڳيو خوف ۽ نفرت محسوس ڪندو هو جيڪو مسز لنٽن جي موت کان وٺي سندس دل ۾ موجود هو. ”هوءَ ايڏا تائين زنده هجي ها، جيڪڏهن سندس ڪري نہ هجي ها!“ سندس مسلسل تلخ سوچ هئي: ۽، سندس اکين ۾، هيٿ ڪلف هڪ قاتل لڳندو هو. مس ڪيٿي—جيڪا ڪنهن بہ خراب ڪم کان واقف نہ هئي سواءِ پنهنجي معمولي نافرماني، ناانصافي، ۽ جذباتيت جي، جيڪا تيز مزاجي ۽ بي پرواهيءَ مان پيدا ٿيندي هئي، ۽ جن تي هوءَ ان ئي ڏينهن پڇتائيندي هئي جڏهن اهي ڪيا ويندا هئا—اها روح جي ان بيڻرائيءَ تي حيران هئي جيڪا سالن تائين بدلي تي سوچي ۽ ان کي لڪائي سگهي ٿي، ۽ بغير ڪنهن پڇتاءَ جي پنهنجي منصوبن تي عمل ڪري سگهي ٿي. هوءَ انساني طبيعت جي ان نئين رخ کي ڏسي ايتري تہ متاثر ۽ صدمي ۾ لڳي رهي هئي—جيڪو هينئر تائين سندس سموري پڙهائي ۽ سوچن کان ٻاهر هو—تہ مسٽر ايڊگر اهو سمجهيو تہ ان موضوع کي وڌيڪ جاري رکڻ ضروري ناهي. هن رڳو ايترو چيو: ”توکي مستقبل ۾ خبر پوندي، پياري، تہ مان توکي سندس گهر ۽ خاندان کان پري ڇو رکڻ چاهيان ٿو. هاڻي پنهنجي پراڻن ڪمن ۽ وندرن ڏانهن واپس وڃ، ۽ انهن بابت وڌيڪ نہ سوچ.“

ڪيٿرين پنهنجي پيءُ کي چميو ۽ همیشہ وانگر پنهنجي پڙهائيءَ لاءِ بہ ڪلاڪ خاموشيءَ سان ويهي رهي، پوءِ هوءَ ساٽس گڏ ميدانن ڏانهن وئي، ۽ سڄو ڏينهن عام طريقي سان گذريو: پر شام جو جڏهن هوءَ پنهنجي ڪمري ۾ هلي وئي، ۽ مان کيس کپڙا لاهڻ ۾ مدد ڪرڻ ويس، تہ مون کيس پنهنجي بستري جي پرسان گوڏن پر روئندي ڏٺو. ”اوهہ،

شرم ڪر، بيوقوف ڇوڪري!" مون رڙ ڪئي. "جيڪڏهن توکي ڪو سچو ڏک هجي ها تہ توکي هن معمولي ڳالهہ تي ڳوڙها ضايع ڪرڻ تي شرم اچي ها. توکي ڪڏهن ڪنهن حقيقي ڏک جو پاڇو بہ نہ مليو آهي، مس ڪيٽرين. هڪ منٽ لاءِ سوچيو تہ جيڪڏهن مالڪ ۽ مان مري ويون، ۽ توهان دنيا ۾ اڪيليون رهجي ويو: تہ توهان ڇا محسوس ڪنديون؟ ان مصيبت کي موجوده حالت سان پيٽيو، ۽ جيڪي دوست توهان وٽ آهن انهن تي شڪر گذار ٿيو، وڌيڪ جي خواهش ڪرڻ بدران."

"مان پنهنجي لاءِ نہ پئي روئيان، ايلن،" هن جواب ڏنو "اهو سندس لاءِ آهي. ڪيس اميد هئي تہ هو سياٽي مون سان ٻيهر ملندو، ۽ هو اتي ڏاڍو مايوس ٿيندو: ۽ هو منهنجو انتظار ڪندو، ۽ مان نہ ويندس!" "بيوقوفي!" مون چيو. "ڇا توهان سمجهو ٿا تہ هن توهان جي باري ۾ اوترو ئي سوچيو آهي جيترو توهان سندس باري ۾ سوچيو آهي؟ ڇا وٽس هيريٽن هڪ ساٿيءَ طور ناهي؟ سؤ مان هڪ ماڻهو بہ ڪنهن اهڙي مائٽ کي وڃائڻ تي نہ روئندو جنهن سان هو رهيو ٻيرا، ٻن منجهندن لاءِ مليو هجي. لٽن اندازو لڳائيندو تہ معاملو ڇا آهي، ۽ توهان بابت وڌيڪ پاڻ کي پريشان نہ ڪندو."

"پر ڇا مان ڪيس هڪ خط بہ نٽي لکي سگهان تہ مان ڇو نٽي اچي سگهان؟" هن پنهنجي پيرن تي بيهندي پڇيو. "۽ اهي ڪتاب موڪليان جيڪي مون ڪيس اڏارا ڏيڻ جو واعدو ڪيو هو؟ سندس ڪتاب منهنجي ڪتابن جيترا سٹا ناهن، ۽ هن انهن کي پڙهڻ جي ڏاڍي خواهش ڏيکاري هئي، جڏهن مون ڪيس ٻڌايو هو تہ اهي ڪيترا دلچسپ هئا. ڇا مان نٽي سگهان، ايلن؟" "نہ، يقيناً نہ! نہ، يقيناً نہ!" مون پڪ سان جواب ڏنو. "پوءِ هو توهان کي لکندو، ۽ اهو سلسلو ڪڏهن بہ ختم نہ ٿيندو. نہ، مس ڪيٽرين، اها واقفيت مڪمل طور

تي ختم ڪرڻي پوندي: بابا جي اها ئي اميد آهي، ۽ مان ان ڳالهه جو خيال رکندیس تہ ائين ئي ٿئي."

"پر هڪ ننڍڙو خط ڪيئن—؟" هن منٽ واري انداز ۾ ٻيهر ڳالهائڻ جي ڪوشش ڪئي.
"خاموش!" مون ڳالهه ڪٽيندي چيو. "اسين توهان جي انهن ننڍين خطن سان شروعات نہ ڪنداسين. بستري تي ويجو." هن مون ڏانهن هڪ ڏاڍي شرارتي نظر وڌي، ايتري شرارتي جو مون پهريان ڪيس شب بخير جي چمي بہ نہ ڏني: مون ڪيس ڏکيو، ۽ ڏاڍي ناراضگيءَ ۾ سندس دروازو بند ڪيو. پر، اڌ رستي تي پڇتائيندي، مان آهستي واپس آيس، ۽ ڏٺو! اتي مس ميز وٽ بيٺي هئي، سندس اڇيان هڪ خالي ڪاغذ جو ٽڪرو هو ۽ هٿ ۾ پينسل هئي، جنهن کي هن منهنجي اندر اچڻ تي ڏوهارين وانگر لڪائي ڇڏيو.

"توهان کي اهو ڪٽي ويڙ لاءِ ڪوبہ نہ ملندو. ڪيٽرين،" مون چيو. "جيڪڏهن توهان اهو لکيو، ۽ في الحال مان توهان جي ميڙ بتي وسائي ڇڏيندیس." مون لاٽ تي ڏکڻ رکيو، ۽ ائين ڪندي مون کي پنهنجي هٿ تي هڪ چمات ۽ هڪ چڙچڙو "ڪاوڙيل شيءِ!" ٻڌڻ لاءِ مليو. مون پوءِ ڪيس ٻيهر ڇڏي ڏنو، ۽ هن پنهنجي سيٻ کان خراب، سيٻ کان چڙچڙي مزاج ۾ ڪڙو چاڙهي ڇڏيو. اهو خط پوروٽي ويو، ۽ ڳوٺ مان ايندڙ هڪ ڪير واري ذريعي پنهنجي منزل تائين پهچايو ويو. پر مون کي ان جي خبر گهڻو پوءِ پئي. هفتا گذرندا ويا، ۽ ڪيٽي جو مزاج ٺيڪ ٿي ويو. جيتوٽيڪ هن کي اڪيلي سر ڪنبن ۾ لڪڻ جو ڏاڍو شوق پيدا ٿي ويو هو، ۽ اڪثر، جيڪڏهن مان اوچتو سندس ويجهو ويندي هئس جڏهن هوءَ پڙهي رهي هوندي هئي، تہ هوءَ ڇرڪي پوندي هئي ۽ ڪتاب مٿان جهڪي ويندي هئي، ظاهري طور تي ان کي لڪائڻ جي خواهش رکندي هئي؛ ۽ مان ڪليل ڪاغذن جا ڪنارا پنين کان ٻاهر نڪتل ڏسندي هئس. ڪيس صبح جو سوير هيٺ اچڻ ۽ رڌڻي جي

آس پاس ترسڻ جي بہ عادت پئجي وئي هئي، جڏ تہ هوءَ ڪنهن شيءِ جي اچڻ جو انتظار ڪري رهي هجي؛ ۽ لائبريريءَ جي هڪ ڪٻٽ ۾ سندس هڪ ننڍو خانو هو جنهن تي هوءَ ڪلاڪن جا ڪلاڪ اجايو وقت گذاريندي هئي، ۽ جڏهن هوءَ اتان ويندي هئي تہ ان جي چاهي خاص خيال سان کڻي ويندي هئي.

هڪ ڏينهن، جڏهن هوءَ ان خاني کي چيڪ ڪري رهي هئي، تہ مون ڏٺو تہ اهي راندیڪا ۽ ننڍيون شيون جيڪي تازو ان ۾ هيون، اهي ويڙهيل ڪاغذن جي ٽڪرن ۾ تبديل ٿي ويون هيون. منهنجو تجسس ۽ شڪ جاڳي پيا؛ مون سندس انهن پراسرار خزانن تي ليئو پائڻ جو فيصلو ڪيو. تنهنڪري، رات جو، جيئن ئي هوءَ ۽ منهنجو مالڪ محفوظ طريقي سان مٿي ويا، مون ڳولا ڪئي. ۽ آساني‌ءَ سان گهر جي چاٻين مان هڪ اهڙي ڳولي ورتي جيڪا ان تالي تي لڳي سگهي. ڪولڻ ڪانپوءِ، مون سمورو سامان پنهنجي ايپرن ۾ خالي ڪيو ۽ ان کي فرصت ۾ جاچڻ لاءِ پاڻ سان پنهنجي ڪمري ۾ کڻي آيس. جيتوڻيڪ مون کي شڪ ضرور هو، پر مون کي اها ڳالهہ دريافت ڪري اڃا بہ حيرت ٿي تہ اها لنڊن هيٿ ڪلف پاران آيل خطن جو هڪ ڊير هو—جيڪو لڳ ڀڳ روزانو ئي هوندو هو: جيڪي سندس (ڪيٽي) پاران موڪليل خطن جا جواب هئا. پهرين تاريخن وارا خط منجهيل ۽ مختصر هئا؛ پر آهستي آهستي، اهي ڊگهن پيار پرين خطن ۾ تبديل ٿي ويا، بيوقوفانہ هئا جيئن لکندڙ جي عمر کان اها اميد رکي سگهجي ٿي، پر انهن ۾ ڪٿي ڪٿي اهڙا لفظ هئا جيڪي مون کي لڳو تہ ڪنهن وڏيڪ تجربيڪار ماخذ تان ورتا ويا هئا. انهن مان ڪجهہ مون کي جذبي ۽ ڪائي جو هڪ عجيب ميلاپ لڳا؛ شروعات ۾ مضبوط احساس، ۽ آخر ۾ اهو نقلي، لفظي انداز جيڪو ڪو اسڪول جو ڇوڪرو ڪنهن خيالي، غير حقيقي محبوبا لاءِ استعمال ڪندو هجي. ڇا انهن ڪيٽي کي مطمئن ڪيو اهو مون کي خبر ناهي؛ پر اهي مون کي بلڪل بيڪار ڪچرو لڳا. جيترن کي مون

مناسب سمجهيو اوترن کي ڏسڻ کانپوءِ، مون انهن کي هڪ رومال ۾ ٻڌو ۽ هڪ پاسي رکي ڇڏيو. ۽ خالي خاني کي ٻيهر تالو هڻي ڇڏيم.

پنهنجي عادت موجب، منهنجي نوجوان مالڪياڻي سوير هيٺ آئي، ۽ رڌڻي ۾ وئي: مون کيس هڪ خاص نندڙي چوکري (کير واري) جي اچڻ تي دروازي ڏانهن ويندي ڏٺو. ۽، جڏهن نوڪرياڻي سندس (چوکري جو) ٽانو پري رهي هئي، هن (ڪيٽي) کا شيءِ سندس جيڪيٽ جي کيسي ۾ وڌي، ۽ اتان کا شيءِ ڪڍيائين. مان باغ جي رستي تان ڦري ويس، ۽ ان قاصد جو انتظار ڪرڻ لڳيس، جنهن پنهنجي امانت بچائڻ لاءِ بهادريءَ سان مقابلو ڪيو. ۽ اسان جي وچ ۾ ڪير هارائجي ويو، پر مان خط ڪڍڻ ۾ ڪامياب ٿي ويس؛ ۽، کيس سخت نتيجن جي ڌمڪي ڏيندي جيڪڏهن هو جلدي گهر نه ويو. مان ديوار جي هيٺان بيٺي رهيس ۽ مس ڪيٽي جي پيار پريل تحرير پڙهي. اها سندس سئوٽ جي خطن کان وڌيڪ سادي ۽ وڌيڪ اثرائتي هئي: ڏاڍي پياري ۽ ڏاڍي بيوقوفاڻي. مون پنهنجو ڪنڌ ڏوڙيو. ۽ سوچيندي گهر اندر ويس. ڏينهن آلو هجڻ ڪري، هوءَ پارڪ ۾ گهمڻ سان پنهنجو دل نه وندرايو سگهي؛ تنهنڪري، پنهنجي صبح جي پڙهائي ختم ڪرڻ کانپوءِ، هوءَ ان خاني جي تسلي ڏانهن وئي. سندس پيءُ ميز تي پڙهي رهيو هو. ۽ مون، جاڻي واڻي، دريءَ جي پردن جي ڪجهه ڪليل جهالرن ۾ ڪوڪر ڳولي ورتو هو. ۽ پنهنجي نظر سندس حرڪتن تي مستقل جمايو ويٺي هئس. ڪنهن اهڙي پکيءَ جيڪو پنهنجي قرلٽ ٽيل آکيري ڏانهن واپس اچي جنهن کي هن چيڪاٽ ڪندڙ ٻچن سان پريل ڇڏيو هجي، پنهنجي تڪليف ڏيندڙ رڙين ۽ قڙقڙاهٽ ۾ ڪڏهن به ان کان وڌيڪ مڪمل مايوسي ظاهر نه ڪئي هوندي، جيتري هن پنهنجي هڪ "اوهه!" ۽ ان تبديليءَ سان ڪئي جنهن سندس تازو خوشگوار چهري کي بدلائي ڇڏيو هو. مسٽر لنٽن مٿي ڏٺو.

"چا ڳالهه آهي، پياري؟ چا توکي کو ڏک لڳو آهي؟" هن چيو. سندس لهجي ۾ ڏسڻ کيس يقين ڏياريو ته اهو (خطن جو ڍير) هن نه ڳوليو هو. "نه، بابا!" هن سهڪندي چيو. "ايلن! ايلن! مٽي اچو—مان بيمار آهيان!"

مون سندس سڏ مڃيو. ۽ ساڻس گڏ ٻاهر ويس. "اوهه، ايلن! اهي تو وٽ آهن." جيئن ئي اسين اڪيلا ٿياسين هوءَ گوڏن ڀر ڪرندي، فوري طور ڳالهائڻ لڳي. "اوهه، اهي مون کي ڏي، ۽ مان وري ڪڏهن به، ڪڏهن به ائين نه ڪنديس! بابا کي نه ٻڌائجانءِ. چا تو بابا کي ٻڌايو آهي، ايلن؟ چئو ته تو ناهي ٻڌايو؟ مان ڏاڍي شرارتي رهي آهيان، پر مان ائين ٻيهر نه ڪنديس!"

مون پنهنجي انداز ۾ هڪ سنجيده سختيءَ سان کيس اٿي بيهڻ جو حڪم ڏنو. "ته پوءِ،" مون رڙ ڪئي، "مس ڪيٿرين، لڳي ٿو توهان کافي اڳتي وڌي چڪيون آهيو: توهان کي انهن تي شرم اچڻ گهرجي! بيڪار شين جو هڪ شاندار ڍير آهي جنهن کي توهان پنهنجي واندڪائي جي وقت ۾ پڙهنديون آهيو. يقيناً: چو، اهو ته چيڀڙ جي لائق آهي! ۽ توهان جو چا خيال آهي ته مالڪ چا سوچيندو جڏهن مان اهو سندس سامهون رکنديس؟ مون ايجا اهو ناهي ڏيکاريو. پر توهان کي اهو نه سوچڻ گهرجي ته مان توهان جا بيوقوفاڻا راز لکائيندیس. شرم ڪيو! ۽ يقيناً اهي بيوقوفيون لکڻ جي شروعات توهان ئي ڪئي هوندي: هن ته شروعات ڪرڻ جو سوچيو به نه هوندو. مون کي پڪ آهي."

"مون ناهي ڪئي! مون ناهي ڪئي!" ڪيٽي سڏڪا پريندي چيو. جڏ سندس دل ٽٽي پوندي. "مون ساڻس پيار ڪرڻ جو هڪ پيرو به نه سوچيو هو جيستائين—" "پيار ڪرڻ!" مون اهڙي حقارت سان رڙ ڪئي جهڙي سان مان اهو لفظ چئي پئي سگهيس. "پيار ڪرڻ! چا ڪنهن ڪڏهن اهڙي ڳالهه ٻڌي آهي! مان به ائين ئي چئي سگهان ٿي ته

مان ان چڪيءَ واري سان پيار ڪريان ٿي جيڪو سال ۾ هڪ پيرو اسان جو اناج خريد ڪرڻ ايندو آهي. واهه جو پيار آهي، واقعي! ۽ توهان پنهنجي سڄي زندگيءَ ۾ ٻئي پيرا ملائي لنڊن کي مس چار ڪلاڪ ڏئو هوندو! هاڻي هي ٻاراڻو ڪچرو هتي آهي. مان اهو ڪٽي لائبريريءَ پئي وڃان، ۽ اسين ڏسنداسين ته توهان جو پيءُ اهڙي پيار تي ڇا ٿو چوي.“

هوءَ پنهنجن قيمتي خطن ڏانهن ٽپي، پر مون اهي پنهنجي مٿي کان مٿي رکيا، ۽ پوءِ هن وڏيڪ ديوانن وانگر منٿون ڪرڻ شروع ڪيون ته مان انهن کي ساڙي ڇڏيان—ڪجهه به ڪريان پر اهي ڏيکاريان نه. ۽ جيئن ته منهنجي دل جيتري دڙڪا ڏيڻ جي هئي اوتري ڪلڻ جي به هئي—ڇو ته مون ان کي ڇوڪرين وارو اجايو شوق سمجهيو—مان آخرڪار ڪجهه حد تائين نرم ٿيس، ۽ پڇيم،— ”جيڪڏهن مان انهن کي ساڙڻ تي راضي ٿيان، ته ڇا توهان پڪو واعدو ڪندیون ته ٻيهر ڪڏهن ڪو خط نه موڪلينديون ۽ نه ئي ونڊيون، نه ڪو ڪتاب (ڇو ته مون کي لڳي ٿو ته توهان ڪيس ڪتاب موڪليا آهن)، نه وارن جون لٽون، نه منڊيون، نه راندیڪا؟“ ”اسين راندیڪا ناهيون موڪلينداٰ،“ ڪيٽرين پنهنجي شرم تي غرور حاوي ڪندي رڙ ڪئي. ”پوءِ ڪجهه به نه. منهنجي مالڪياڻي؟“ مون چيو. ”جيستائين توهان ائين نه ڪندیون، مان هي ويس.“ ”مان واعدو ٿي ڪريان، ايلن!“ هن منهنجو لباس پڪڙيندي رڙ ڪئي. ”اوهه، انهن کي باهه ۾ وجهو، ڪٽي وجهوٰ!“

پر جڏهن مان سيخ (poker) سان باهه ۾ جاءِ ناهڻ لڳيس ته اها قرباني برداشت ڪرڻ ڏاڍي ڏکي لڳي. هن ڏاڍي سنجيدگيءَ سان منٿ ڪئي ته مان هڪ يا ٻه بچائي ونان. ”هڪ يا ٻه، ايلن، لنڊن جي ياد طور رکڻ لاءِ!“ مون رومال جي ڳنڍ کولي، ۽ انهن کي هڪ ڪنڊ تان اڇلائڻ شروع ڪيو. ۽ باهه جا شعلا چمنيءَ ۾ مٿي اٿڻ لڳا. ”مان هڪڙو ته ڪٽنديس، اي ظالم عورت!“ هن رڙ ڪئي، ۽ پنهنجو هٿ باهه ۾ وجهي، پنهنجين آڱرين

ساڻ جي قيمت تي ڪجھ اڌ سڙيل ٽڪرا ٻاھر ڪڍيائين. ”تمام سٺو—ھ مان ڪجھ بابا کي ڏيکارڻ لاءِ رکنديس!“ مون جواب ڏنو. باقي بچيلن کي واپس ڍير ۾ ڇنڊبيندي، ھ ٻيھر دروازي ڏانھن مڙندي.

ھن پنھنجا ڪارا ٽيل ٽڪرا باھ ۾ خالي ڪيا، ھ مون کي اھا قرباني مڪمل ڪرڻ جو اشارو ڪيو. اھو ٽي ويو. مون رک کي ھلايو. ھ انھن کي ڪوئلن جي ھڪ ٻيلچي ھيٺان دفن ڪري ڇڏيو. ھ ھوءَ خاموشيءَ سان، ھ سخت ناانصافيءَ جي احساس سان، پنھنجي ذاتي ڪمري ۾ ھلي وئي. مان ھيٺ وڃي پنھنجي مالڪ کي ٻڌائڻ ويس تہ نوجوان مالڪياڻي جي بيماريءَ وارو دورو لڳ ڀڳ ختم ٿي ويو آھي، پر منھنجي خيال ۾ سندس لاءِ ڪجھ دير ليٽي پوڻ بھتر ٿيندو. ھن ماني نہ کاڌي. پر ھوءَ چانھ جي وقت واپس آئي، پيلي، ھ اکين جي چوڌاري ڳاڙھي، ھ ظاھري روپ ۾ حيران ڪندڙ حد تائين ڏبيل ھئي. ٻئي ڏينھن صبح جو مون ان خط جو جواب ڪاغذ جي ھڪ ٽڪري تي لکي ڏنو، جنھن تي لکيل ھو ”ماسٽر ھيٺ ڪلف کي گذارش آھي تہ مس لنٽن کي وڌيڪ خط نہ موڪلي، ڇو تہ ھوءَ اھي وصول نہ ڪندي.“ ھ، ان کانپوءِ، اھو ننڍڙو ڇوڪرو خالي کيسن سان ايندو ھو.

باب ٻاويهون

اونهارو پڇاڻيءَ تي پهتو ۽ شروعاتي سرءُ اچي ويو: ميڪل مس (Michaelmas ـ سيپٽمبر جو آخري هفتو) گذري چڪو هو. پر ان سال فصل لهڻ ۾ دير ٿي وئي هئي، ۽ اسان جا ڪجهه ڪيت اڃا تائين خالي نه ٿيا هئا. مسٽر لنٽن ۽ سندس ڏيءَ اڪثر لابارن جي وڃ ۾ گهمڻ ويندا هئا؛ آخري ڀريون ڪڍڻ تائين اهي شام تائين اتي ترسندا هئا، ۽ جيئن ته شام ٿڌي ۽ آلي هئي، منهنجي مالڪ کي سخت زڪام ٿي ٻيو. جيڪو سندس ڦڦڑن ۾ اهڙو ويهي ويو جو پورو سيارو ڪيس لڳ ڀڳ بغير ڪنهن وقفي جي گهر اندر ئي رهڻو پيو.

ويچاري ڪيٽي، پنهنجي ان ننڍڙي رومانس کان ڌنل، ان جي ختم ٿيڻ کانپوءِ ڪافي اداس ۽ بيزار ٿي وئي هئي؛ ۽ سندس پيءُ ڪيس زور ڀريو ته هوءَ پڙهائي گهٽ ڪري ۽ ورزش وڌيڪ ڪري. هاڻي ڪيس پنهنجي پيءُ جو ساٿ ميسر نه هو. مون پنهنجو فرض سمجهيو ته ان ڪمي کي، جيترو ٿي سگهي، پنهنجي ساٿ سان پورو ڪريان: هڪ نامناسب متبادل؛ چو ته مان پنهنجي روزاني جي ڪيترن ئي ڪمن مان مس ٻه ٿي ڪلاڪ ئي ڪيڊي سگهندي هئس ته جيئن سندس پويان گهمي سگهان، ۽ پوءِ يقيناً منهنجي صحبت ڪيس پنهنجي پيءُ جي صحبت جيتري پسند نه هئي.

آڪٽوبر جي هڪ منجهند جو، يا نومبر جي شروعات ۾—هڪ تازي آلي منجهند، جڏهن سائي گاهه ۽ رستن تي آلا، سڪل پن ڪڙڪي رهيا هئا، ۽ ٿڌو نيرو آسمان اڃ ڪڪرن سان ڍڪيل هو—گهاٽا سرمئي ڪڪر، جيڪي تيزيءَ سان اولهه کان مٿي اڀي رهيا هئا، ۽ گهٽي مينهن جي اڳڪٿي ڪري رهيا هئا—مون پنهنجي نوجوان

مالڪياڻي کي گذارش ڪئي ته هوءَ پنهنجو سير ڇڏي ڏئي، ڇو ته مون کي پڪ هئي ته مينهن پوندو. هن انڪار ڪيو. ۽ مون بي دليءَ سان چولو (cloak) پاتو. ۽ ساڻس گڏ پارڪ جي آخري ڇيڙي تائين سير لاءِ ڇتي کڻي نڪتس: هڪ رسمي سير جيڪو هوءَ عام طور تي اداسي جي حالت ۾ ڪندي هئي—۽ هوءَ تڏهن هميشہ اداس هوندي هئي جڏهن مسٽر ايڊگر جي طبيعت عام کان وڌيڪ خراب هوندي هئي. اها ڳالهہ جيڪا هن ڪڏهن پنهنجي زبان سان نہ مڃي هئي، پر سندس وڌيل خاموشي ۽ چهري جي اداسي مان مون ۽ ڪيٽي، ٻنهي اندازو لڳائي ورتو هو. هوءَ اداسيءَ سان اڳتي وڌي رهي هئي: هاٿي هوءَ نہ ڊوڙي رهي هئي ۽ نہ ٽپا پئي ڏنائين. جيتوڻيڪ تڏي هوا ڪيس ڊوڙڻ لاءِ پڙڪائي سگهي پئي. ۽ اڪثر، مون پنهنجي اک جي ڪنڊ مان ڪيس پنهنجو هٿ مٿي ڪري ڳل تان ڪا شيءِ (ڳوڙهو) اگهندي ڏٺو. مون سندس خيالن کي ڦيرائڻ جو ڪو رستو ڳولڻ لاءِ چوڌاري ڏٺو. رستي جي هڪ پاسي هڪ اوچي، اڻ گهڙيل پٽ هئي، جتي هيزل (hazels) ۽ ننڍڙا بلوط (oaks) جا وڻ، جن جون پاڙون اڌ نڪتل هيون، ڏکيائيءَ سان بينا هڻا: انهن لاءِ مٽي ڏاڍي نرم هئي؛ ۽ تيز هوائن ڪجهہ کي تقريباً سڌو (افقي) ڪري ڇڏيو هو. اونهاري ۾ مس ڪيٽرين کي انهن ٽڻن تي چڙهڻ، ۽ شاخن تي ويهي زمين کان ويهہ فوٽ مٿي لڏڻ ۾ ڏاڍو مزو ايندو هو؛ ۽ مان، سندس ڦڙتي ۽ سندس هلڪي، ٻاراڻي دل تي خوش ٿيندي ٻہ، ڪيس ان اوچائي تي ڏسي هر پيري دڙڪا ڏيڻ مناسب سمجهندي هئس، پر اهڙي طريقي سان جو ڪيس خبر هجي ته هيٺ لهڻ جي ڪا ضرورت ناهي. مانيءَ کان وٺي چانهہ جي وقت تائين هوءَ پنهنجي ان هوا سان لڏندڙ پينگهي ۾ ليٽي رهندي هئي، ۽ پاڻ سان ئي پراڻا گانا—جيڪي مون ڪيس ننڊپڻ ۾ سيکاريا هئا—ڳائڻ کانسواءِ ٻيو ڪجهہ نہ ڪندي هئي، يا انهن پکين کي ڏسندي هئي، جيڪي سندس ساڻي رهواسي هئا. ڪيئن اهي پنهنجن ٻچن کي کاڌو کارائيندا ۽ ڪين اڏامڻ لاءِ همٿائيندا هئا: يا بند اکين سان

ليٽيل، اڏ سوچن ۾، اڏ خوابن ۾ گم، ايتري خوش هوندي هئي جو لفظن ۾ بيان نٿو ڪري سگهجي.

”ڏسو مس!“ مون هڪ ونگي وڙ جي پاڻن هيٺان هڪ ڪنڊ ڏانهن اشارو ڪندي رڙ ڪئي. ”سيارو اجا تائين ناهي آيو. اتي مٿي هڪ ننڍڙو گل آهي، انهن بيشمار نيرن گلن (bluebells) جي آخري مکڙي جن جولاءِ جي مهيني ۾ انهن سائي گاهه جي ڏاڪڻين کي هلڪي واڱڻائي (lilac) ڏنڊ سان ڍڪي ڇڏيو هو. ڇا توهان مٿي چڙهي ان کي پٽي بابا کي ڏيکاريڙ چاهيندیون؟“ ڪيٽي گهڻي دير تائين پنهنجي مٿيءَ جي پناهگاهه ۾ ڏڪندڙ ان اڪيلي گل ڏانهن ڏسندي رهي، ۽ آخرڪار جواب ڏنائين— ”نه، مان ان کي نه ڇهيندیس: پر اهو اداس لڳي رهيو آهي، ڇا نه، ايلن؟“ ”ها،“ مون چيو. ”لڳ ڀڳ اوتروئي بکايل ۽ لاچار جيترو توهان: توهان جا ڳل رت کان خالي آهن، اچو هٿ پکڙي ڊوڙون. توهان ايترا سست آهيو جو مون کي پڪ آهي مان توهان سان گڏ ڊوڙي سگهنديس.“ ”نه،“ هن ڏهرائيو ۽ آهستي هلندي رهي، ڪڏهن ڪڏهن ماس (moss) جي ٽڪري تي، يا اڇي گاهه جي ڳٽي تي، يا سڪل پنن جي ڍيرن وچ ۾ پنهنجو تيز نارنگي رنگ پکيڙيندڙ ڪنهن فنگس (fungus) تي سوچڻ لاءِ رڪجندي. ۽، هر ٿوري دير کانپوءِ، هن پنهنجو هٿ پنهنجي ڦيرايل چهري ڏانهن کنيو ٿي.

”ڪيٽرين، تون چوپئي روئين، پياري؟“ مون سندس ويجهو وڃي سندس ڪلهي تي هٿ رکندي پڇيو. ”توهان کي ان ڪري نه روئڻ گهرجي جو بابا کي زڪام آهي؛ شڪر ڪريو جو ڪا وڏي بيماري ناهي.“ هاٿي هن پنهنجن ڳوڙهن تي وڏيڪ ضابطو نه رکيو. سندس ساهه سڏڪن سبب گهٽجڻ لڳو. ”اوهه، اها ڪا وڏي بيماري ئي هوندي،“ هن چيو. ”۽ مان ڇا ڪنديس جڏهن بابا ۽ تون مون کي ڇڏي ويندا، ۽ مان اڪيلي رهجي ويندیس؟ مان

تنهنجا لفظ نٽي وساري سگهان. ايلن: اهي هميشہ منهنجي ڪنن ۾ گونجندا رهن ٿا. زندگي ڪيڏي بدلجي ويندي. دنيا ڪيڏي اداس ٿي ويندي. جڏهن بابا ۽ تون مري ويندا.“ ”ڪو بہ نٽو ٻڌائي سگهي تہ ڇا توهان اسان کان اڳ نہ مرنديون.“ مون جواب ڏنو. ”برائيءَ بابت اڳواٽ سوچڻ غلط آهي. اسان امید ڪنداسين تہ اسان مان ڪنهن جي ويجهڙ کان اڳ ايترائي سال باقي آهن: مالڪ نوجوان آهي. ۽ مان مضبوط آهيان. ۽ مس پئنتاليهن سالن جي آهيان. منهنجي ماءُ اسي سالن تائين جيئري هئي. ۽ آخر تائين هڪ زنده دل عورت هئي. ۽ فرض ڪريو مسٽر لنٽن ست سالن تائين زنده رهي. تہ اهي توهان جي ڇٽيل سالن کان وڌيڪ هوندا. مس. ۽ ڇا ڪنهن مصيبت تي ويهہ سال اڳ ئي روئڻ بيوقوفي نہ هوندي؟“

”پر ماسي ازابيلا تہ بابا کان ننڍي هئي.“ هن ڪجهہ وڌيڪ تسلي حاصل ڪرڻ جي ڊنل امید سان مٿي ڏسندي چيو. ”ماسي ازابيلا وٽ توهان ۽ مان نہ هئاسين جو سندس سار سنڀال ڪيون ها.“ مون جواب ڏنو. ”هوءَ مالڪ جيتري خوش نہ هئي: وٽس جيئڻ لاءِ اوترا سبب نہ هئا. توهان کي رڳو اهو ڪرڻو آهي تہ پنهنجي پيءُ جو سٺو خيال رکو. ۽ ڪيس پاڻ کي خوش ڏيکاري خوش رکو. ۽ ڪيس ڪنهن بہ ٻگالهہ تي پريشاني ڏيڻ کان پاسو ڪيو: اهو ياد رکجو ڪيٿي! مان اهو نہ لکائيندیس تہ توهان کيس ماري سگهو ٿيون جيڪڏهن توهان جهنگلي ۽ لاپرواهہ ٿي ويون. ۽ ان ماٺهوءَ جي پٽ لاءِ بيوقوفاٽي ۽ خيالي محبت پالي. جيڪو کيس (ايڊگر کي) قبر ۾ ڏسي خوش ٿيندو. ۽ کيس (ايڊگر کي) اهو محسوس ڪرڻ ڏنو تہ توهان ان جدائيءَ تي اداس آهيو جيڪا هن توهان جي پلائي لاءِ ضروري سمجهي هئي.“

”مان دنيا جي ڪنهن بہ ڳالهہ تي پريشان ناهيان سواءِ بابا جي بيماريءَ جي،“ منهنجي ساٿيءَ جواب ڏنو. ”مون کي بابا جي پيٽ ۾ ڪنهن بہ ڳالهہ جي پرواهہ ناهي. ۽ مان ڪڏهن بہ—ڪڏهن بہ—اوهہ، ڪڏهن بہ نہ، جيستائين مون ۾ هوش آهي، اهڙو ڪو ڪم ڪندیس يا لفظ چوندس جيڪو کيس ناراض ڪري. مان ساڻس پنهنجي پاڻ کان وڌيڪ پيار ڪريان ٿي، ايلن: ۽ مون کي اهو ان مان خبر پوي ٿي: مان هر رات دعا گهرندي آهيان تہ مان سندس موت کانپوءِ زنده رهان: ڇو تہ مان ان جي بدران پاڻ تڪليف سهڻ پسند ڪندیس تہ جيئن هو تڪليف ۾ نہ هجي: اهو ثابت ڪري ٿو تہ مان ساڻس پنهنجي پاڻ کان وڌيڪ پيار ڪريان ٿي.“ ”سنا لفظ آهن،“ مون جواب ڏنو. ”پر اهو ڪمن سان بہ ثابت ٿيڻ گهرجي: ۽ جڏهن هو نٿيڪ ٿي وڃي، تہ ياد رکجو توهان اهي واعدا نہ وساريندیون جيڪي توهان خوف جي حالت ۾ ڪيا آهن.“

جيئن اسين ڳالهائي رهيون هئاسين، اسين هڪ دروازي جي ويجهو پهتاسين جيڪو روڊ ڏانهن کلي ٿو. ۽ منهنجي نوجوان مالڪياڻي، ٻيهر خوش ٿيندي، ديوار جي مٿان چڙهي ويهي رهي، ۽ روڊ جي پاسي تي ڇانوَ ڪندڙ جهنگلي گلاب جي وڻن جي سپ کان مٿين شاخن تي ڳاڙها ڦٽل گل (hips) پٽڻ لاءِ هٿ وڌايائين: هينئيان ميوا غائب ٿي چڪا هئا، پر مٿين ميون تائين رڳو پکي پهچي سگهيا ٿي، سواءِ ڪيٽي جي موجوده جاءِ جي. انهن کي پٽڻ لاءِ هٿ وڌائيندي، سندس ٽوپي ڪِري پئي: ۽ جيئن تہ دروازو بند هو، هن اهو کڻڻ لاءِ هيٺ لهڻ جو ارادو ظاهر ڪيو. مون کيس احتياط ڪرڻ لاءِ چيو متان هوءَ ڪِري پوي، ۽ هوءَ ڦڙتيءَ سان غائب ٿي وئي. پر واپس اچڻ ايترو سولو نہ هو: پٿر لسا ۽ صفائيءَ سان ڳنڍيل هئا، ۽ گلاب جون شاخون ۽ بليڪ بيري جا پکڙيل ٻوٽا مٿي چڙهڻ ۾ ڪا مدد نہ پئي ڏئي سگهيا. مون، هڪ بيوقوف وانگر، اهو تيسيتائين ياد نہ ڪيو جيستائين مون کيس ڪلندي ۽ رڙ ڪندي نہ ٻڌو—”ايلن! توکي چاهي ڪٽي اڇڻي پوندي، نہ تہ مون کي

ڊوڙي وڃي دربان جي ڪمري تائين وڃڻو پوندو. مان هن پاسي کان ديوار تي نٽي چڙهي سگهان!“

”جتي آهيو اتي ئي رهو“ مون جواب ڏنو. ”منهنجي ڪيسي ۾ چابيون جو ڳڏيو آهي: شايد مان ان کي کولڻ ۾ ڪامياب ٿي وڃان. جيڪڏهن نه، تہ پوءِ مان ويندس.“ ڪيٿرين دروازي جي اڳيان ناچ ڪندي پنهنجو دل وندرائڻ لڳي. جڏهن تہ مان هڪ ڪانپوءِ ٻي سموريون وڏيون چابيون چيڪ ڪرڻ لڳيس. مون آخري چابي لڳائي، ۽ ڏٺم تہ ڪا بہ نہ پئي لڳي. تنهنڪري، پنهنجي خواهش دهرائيندي تہ هوءَ اتي ئي رهي، مان جيترو جلدي ٿي سگهيو گهر ڏانهن ڊوڙڻ واري هئس تہ، ويجهو ايندڙ هڪ آواز مون کي روڪي ورتو. اهو ڪنهن گهوڙي جي ڊوڙڻ جو آواز هو. ڪيٿي جو ناچ بہ رڪجي ويو. ”اهو ڪير آهي؟“ مون سرگوشي ڪئي. ”ايلن، ڪاش تون دروازو کولي سگهين ها،“ منهنجي ساٿيءَ پريشانيءَ مان جوابي سرگوشي ڪئي.

”هلو، مس لنٽن!“ هڪ گهري آواز (سوار جي) رڙ ڪئي، ”مان توهان سان ملي خوش آهيان. اندر وڃڻ جي تڪڙ نہ ڪيو، چو تہ مون کي توهان کان هڪ وضاحت گهرڻي ۽ ونڊي آهي.“ ”مان توهان سان نہ ڳالهائيندس، مسٽر هيٿ ڪلف،“ ڪيٿرين جواب ڏنو. ”بابا چوي ٿو توهان هڪ خراب ماڻهو آهيو ۽ توهان ساڻس ۽ مون سان نفرت ڪندا آهيو؛ ۽ ايلن بہ اهو ئي چوي ٿي.“ ”ان سان ڪو فرق نٿو پوي،“ هيٿ ڪلف چيو. (اهو هو ئي هو.) ”منهنجو خيال آهي تہ مان پنهنجي پٽ سان نفرت نٿو ڪريان؛ ۽ ان جي حوالي سان ئي مان توهان جو ڏيان چاهيان ٿو. ها، توهان وٽ شرمائڻ جو سبب آهي. بہ يا ٽي مهينا اڳ، ڇا توهان لنٽن کي خط لکڻ جي عادي نہ هيون؟ مذاق ۾ پيار جو اظهار ڪرڻ، ڇا؟ توهان ٻئي ان تي چهبڪن جي مار کائڻ جا لائق آهيو! خاص طور تي توهان، جيڪي

وڏا آهيو ۽ جيئن ظاهر ٿيو آهي، گهڻ حساس آهيو. مون وٽ توهان جا خط آهن، ۽ جيڪڏهن توهان کا بہ بدتميزي ڪئي تہ مان اهي توهان جي پيءُ ڏانهن موڪلي ڇڏيندس. منهنجو خيال آهي تہ توهان ان وندر مان بيزار ٿي پيون آهيو ۽ ان کي ڇڏي ڏنو. ڇا ائين ناهي؟ خير، توهان ان سان گڏ لنڊن کي بہ مايوسيءَ جي کڏ ۾ اڇلائي ڇڏيو آهي. هو سنجيده هو: واقعي پيار ۾ هو. جيترو سچ اهو آهي تہ مان زنده آهيان، هو توهان لاءِ مري رهيو آهي: توهان جي بيوفائيءَ تي سندس دل ٽٽي پئي آهي: رگبو ڳالهين ۾ نہ، پر حقيقت ۾. جيتوڻيڪ هيريٽن ڇهن هفتن کان کيس هڪ مستقل مذاق بڻائي ڇڏيو آهي، ۽ مون وڌيڪ سخت طريقا استعمال ڪيا آهن، ۽ کيس ڊيڄاري ان بيوقوفيءَ مان ڪڍڻ جي ڪوشش ڪئي آهي، پر هو روزانو وڌيڪ خراب ٿيندو پيو وڃي: ۽ هو اونهاري کان اڳ ئي متيءَ هيٺ هوندو. جيستائين توهان کيس صحتياب نٿيون ڪيو!"

"توهان ان ويچاري ٻار سان ايڏو ڪليل ڪوڙ ڪيئن ٿا ڳالهائي سگهو؟" مون اندران رڙ ڪندي چيو. "مهرباني ڪري اڳتي هليا وڃو! توهان جاڻي واڻي اهڙا گهٽيا ڪوڙ ڪيئن ٿا ناهي سگهو؟ مس ڪيٽي، مان ڪنهن پٽر سان تالو پيچي ڇڏيندیس: توهان ان بچڙي بکواس تي يقين نہ ڪنديون. توهان پاڻ ئي محسوس ڪري سگهو ٿيون تہ اهو ناممڪن آهي تہ ڪو شخص ڪنهن اجنبي جي پيار ۾ مري وڃي." "مون کي خبر نہ هئي تہ هتي لکي ڳالهيون ٻڌڻ وارا بہ آهن،" پڪڙيل بدمعاش پڻ پڻ ڪندي چيو. "معزز مسز ڊين، مان توهان کي پسند ڪريان ٿو، پر مون کي توهان جو دوکو پسند ناهي،" هن وڏي آواز ۾ وڌيڪ چيو. "توهان ايڏو ڪليل ڪوڙ ڪيئن ٿيون ڳالهائي سگهو جو چئو تہ مان ان 'ويچاري ٻار' سان نفرت ٿو ڪريان؟ ۽ کيس ڊيڄارڻ لاءِ منهنجي دروازي کان پري رکڻ لاءِ خوفناڪ کاڻيون ناهيو ٿيون؟ ڪيٽرين لنڊن (اهو نالو ئي مون ۾ گرمجوشي پيدا ٿو ڪري)، منهنجي پياري ڇوڪري، مان هي سڄو هفتو گهر کان ٻاهر هوندس: وڃي ڏس ڇا

مون سچ ناهي ڳالهايو: وچ، منهنجي جان! رڳو تصور ڪر ته تنهنجو پيءُ منهنجي جاءِ تي آهي، ۽ لنڊن تنهنجي جاءِ تي: پوءِ سوچ ته تون پنهنجي بيپرواهه عاشق جو ڪيترو قدر ڪندينءَ جيڪڏهن هو توکي تسلي ڏيڻ لاءِ هڪ قدم به کڻڻ کان انڪار ڪري ڇڏي، جڏهن ته تنهنجي پيءُ پاڻ ڪيس منڊ ڪئي هجي: ۽، رڳو پنهنجي بيوقوفيءَ سبب، ان ساڳي غلطيءَ ۾ نه ڪر. مان پنهنجي ڇوتڪاري جو قسم ٿو کڻان، هو پنهنجي قبر ڏانهن وڃي رهيو آهي، ۽ تو ڪانسواءِ ٻيو ڪو به ڪيس بچائي نٿو سگهي!"

تالو ٽٽي پيو ۽ مان ٻاهر آيس. "مان قسم ٿو کڻان لنڊن مري رهيو آهي،" هيڻ ڪلف مون ڏانهن سختيءَ سان ڏسندي ڳالهه دهرائي. "۽ ڏک ۽ مايوسي سندس موت کي تيز ڪري رهيا آهن. نيلي، جيڪڏهن تون ڪيس وڃڻ نه ڏينديءَ، ته تون پاڻ هلي وڃي ڏس. پر مان ايندڙ هفتي جي هن وقت تائين واپس نه ايندس: ۽ منهنجي خيال ۾ تنهنجو مالڪ به ڪيس پنهنجي سئوٽ سان ملڻ کان روڪڻ تي گهٽ ئي اعتراض ڪندو." "اندر اچو" مون ڪيٽي کي ٻانهن کان پڪڙيندي ۽ ڪيس لڳ پڳ زبردستي اندر ڇڪيندي چيو: ڇو ته هوءَ اتي ئي بيٺي، پريشان اکين سان ڳالهائيندڙ جي چهرن جا تاثر ڏسي رهي هئي، جيڪي سندس اندروني دوکي کي لڪائڻ لاءِ گهڻو سخت هئا.

هن پنهنجو گهوڙو ويجهو ڪيو ۽، هيڻ جهڪندي، چيائين— "مس ڪيٽرين، مان توکي سچ ٻڌايان ٿو ته مون وٽ لنڊن لاءِ گهٽ ئي صبر آهي: ۽ هيريٽن ۽ جوزف وٽ ته ان کان به گهٽ آهي. مان مڃان ٿو ته هو هڪ سخت ماڻهن جي ٽولي ۾ قاتل آهي. هو پيار سان گڏ مهرباني‌ءَ لاءِ به تڙپي ٿو: ۽ تنهنجي طرفان هڪ مهرباني‌ءَ وارو لفظ سندس لاءِ بهترين دوا هوندو. مسز ڊين جي ظالمانه چتاءُ تي ڏيان نه ڏي: پر سخي ٿي، ۽ ڪنهن طريقي سان ساڻس ملڻ جو رستو ڪڍ. هو ڏينهن رات تنهنجا خواب ٿو ڏسي، ۽ ڪيس ان

ڳالهه تي يقين ڏياري نٿو سگهجي ته تون ساڻس نفرت نٿي ڪرين، ڇو ته تون نه خط ٿي لکين ۽ نه ئي ملڻ ٿي اچين.“

مون دروازو بند ڪيو ۽ ڊلي ٽيل تالي کي بند رکڻ لاءِ هڪ پٿر ريڑهي ان اڳيان رکيم، ۽ پنهنجي ڇٽي کولي، مون پنهنجي ڏميواريءَ (ڪيٽي) کي ان جي هيڻان ڇڪيو: ڇو ته مينهن وٽن جي روئندڙ شاخن مان تيزيءَ سان پوڻ لڳو هو. ۽ اسان کي دير ڪرڻ کان بچڻ جو اشارو ڏئي رهيو هو. اسان جي تڪڙ هيٺ ڪلف سان ٽيل ملاقات تي ڪنهن به تبصري کي روڪي ڇڏيو. جيئن اسين گهر ڏانهن تيزيءَ سان وڃي رهيون هئاسين، پر مون قدرتي طور تي اندازو لڳائي ورتو ته ڪيٽرين جي دل هاڻي ٻٽي اونداهيءَ ۾ گهيرجي چڪي هئي. سنڊس ڇهرو ايترو ته اداس هو جو اهو سنڊس پنهنجو نه پئي لڳو: هن ظاهري طور تي جيڪو ڪجهه ٻڌو هو ان جي هڪ هڪ لفظ کي سچ سمجهيو هو.

اسان جي اندر اڇڻ کان اڳ مالڪ آرام ڪرڻ هليو ويو هو. ڪيٽي لڪي سنڊس ڪمري ۾ وئي ته جيئن ڪانئس سنڊس طبيعت بابت پڇي سگهي، پر هو سمهي چڪو هو. هوءَ واپس آئي، ۽ مون کي چيائين ته مان ساڻس گڏ لائبريريءَ ۾ ويهان. اسان گڏجي چانهه پيتي، ۽ ان کانپوءِ هوءَ غاليچي تي ليٽي پئي، ۽ مون کي ڳالهائڻ کان منع ڪيائين، ڇو ته هوءَ ٿڪل هئي. مون هڪ ڪتاب کنيو ۽ پڙهڻ جو ڊراموڪيو. جيئن ئي هن سمجهيو ته مان پنهنجي ڪم ۾ گم آهيان، هن ٻيهر پنهنجو خاموش روئڻ شروع ڪيو: اهو، بظاهر، هن وقت سنڊس پسنديده مشغلو هو. مون ڪيس ڪجهه دير تائين اهو ڪرڻ ڏنو، پوءِ مون ڪيس سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي: مسٽر هيٺ ڪلف جي پنهنجي پٽ بابت سمورين دعوائن جو مذاق اڏائيندي، جڏ مون کي پڪ هجي ته هوءَ به منهنجي ڳالهه سان سهمت

هوندي. افسوس! مون ۾ اهو هنر نہ هو جو مان سندس (هيٺ ڪلف جي) ڳالهين جي اثر کي ختم ڪري سگهان: اهو اثر بلڪل اهوئي هو جيڪو هو چاهيندو هو.

"تون صحيح ٿي سگهين ٿي، ايلن،" هن جواب ڏنو. "پر جيستائين مون کي پڪ نہ ٿيندي، مون کي سڪون نہ ملندو. ۽ مون کي لنڊن کي ٻڌائڻو پوندو تہ اهو منهنجو ڏوهہ ناهي جو مان ڪيس خط نٿي لکان. ۽ ڪيس يقين ڏيارڻو پوندو تہ مان ڪڏهن بہ نہ بدلجنديس."

سندس بيوقوفانہ سادگيءَ خلاف ڪاوڙ ۽ احتجاج جو ڪهڙو فائدو هو؟ اسين ان رات ڏار ٿياسين—دشمنن وانگر. پر ٻئي ڏينهن مون پاڻ کي ودرنگ هائٽس جي رودِ تي ڏٺو. پنهنجي ضدي نوجوان مالڪياڻيءَ جي گهوڙي سان گڏ پنڌ ڪندي. مان سندس ڏک برداشت نٿي ڪري سگهيس: سندس پيلو. مايوس چهرو. ۽ ڳريون اکيون ڏسڻ ڏکيو هو: ۽ مان هار مڃي وينيس. ان هلڪي اميد سان تہ لنڊن پاڻ. اسان جي استقبال جي طريقي مان ثابت ڪري ڇڏيندو. تہ ان ڪهاڻيءَ ۾ ڪيتري سچائي هئي.

باب ٽيويهون

برساتي رات کانپوءِ هڪ ڏنڊلي صبح ٽي—اڃ برف (ڪوهيڙو) ۽ اڃ بوندا باري—۽ اسان جي رستي مان عارضي ندين وهي رهيون هيون جيڪي مٿانهين وارن علائقن مان شور ڪندين پئي آيون. منهنجا پير مڪمل طور تي ڀڄي چڪا هئا، مان ڪاوڙيل ۽ اداس هئس، بلڪل اهو ئي مزاج جيڪو انهن خراب شين جو وڌيڪ مزو ونڻ لاءِ مناسب هو. اسين رڌڻي واري رستي کان فارم هائوس ۾ داخل ٿياسين، ته جيئن پڪ ڪري سگهون ته مسٽر هيٿ ڪلف واقعي غير حاضر هو: ڇو ته مون کي سندس پنهنجي ڳالهه تي گهٽ ئي يقين هو.

جوزف، برندڙ باهه جي پرسان، اڪيلو جڙ ڪنهن جنت ۾ وينل لڳي رهيو هو، سندس پرسان ميز تي بيئر جو هڪ وڏو پيالو هو جنهن جي پرسان پڪل اوٽ ڪيڪ (oat_cake) جا وڏا ٽڪرا رکيل هئا، ۽ سندس ڪارو ننڍڙو حُقو (pipe) وات ۾ هو. ڪيٽرين پاڻ کي گرم ڪرڻ لاءِ چلهي ڏانهن ڊوڙي وئي. مون پڇيو ته ڇا مالڪ اندر آهي؟ منهنجي سوال جو ايتري دير تائين جواب نه آيو جو مون سمجهيو ته اهو پوڙهو ٻوڙو ٽي ويو آهي، ۽ مون وڏي آواز ۾ ٻيهر پڇيو.

”نه—نه!“ هن گجندي، يا بلڪ پنهنجي نڪ مان رڙ ڪندي چيو. ”نه—نه! توهان اتي ئي واپس هليا وڃو جتان آيا آهيو.“

”جوزف!“ اندرين ڪمري مان، مون سان گڏ ئي، هڪ چڙچڙي آواز رڙ ڪئي. ”مان توکي ڪيترا ڀيرا سڏيان؟ هاٽي رڳو ڪجهه ڳاڙهيون رکون (انگار) بچيون آهن. جوزف! هينئر ئي اندر اچ.“

حقي جا زوردار ڪش، ۾ چلهي جي سيخن ۾ مسلسل گهورڻ اهو اعلان ڪري رهيو هو ته هن ان سڏ کي ٻڌڻو ئي نه ڪيو هو. گهر جي سنياليندڙ عورت ۾ هيريٽن غائب هئا، هڪ ڪنهن ڪم سان وئي هئي، ۾ ٻيو شايد پنهنجي ڪم تي هوندو. اسان لنڊن جو آواز سڃاڻي ورتو. ۾ اندر داخل ٿياسين.

"اوهه، مون کي اميد آهي ته تون ڪنهن متئين ڪونيءَ ۾ ربڙ وگهي مرندين!" چوڪري (لنڊن) چيو. اسان جي قدمن کي پنهنجي ان لاپرواهه نوڪر جا قدم سمجهندي.

پنهنجي غلطي محسوس ڪندي ئي هو روڪجي ويو: سندس سئوٽ (ڪيٽرين) ڏوڙي وٽس پهتي.

"ڇا اها تون آهين، مس لنڊن؟" هن ان وڏي ڪرسيءَ جي ٻانهن تان مٿو کڻندي چيو. جنهن تي هو ٽيڪ ڏئي ويٺو هو. "نه—مون کي چمي نه ڏي: ان سان منهنجو ساهه ٿو گهٽجي. اوهه خدا! بابا چيو هو ته تون ملڻ ايندينءَ،" ڪيٽرين جي پاڪر مان ٿورو سنيلجڻ ڪانپوءِ هن وڌيڪ چيو: جڏهن ته هوءَ پرسان بيٺي ڏاڍي شرمندي لڳي رهي هئي. "مهرباني ڪري ڇا تون دروازو بند ڪندينءَ؟ تو اهو ڪليل ڇڏي ڏنو آهي: ۾ اهي—اهي نفرت جوڳا جانور باهه لاءِ ڪوئلا نٿا آڻين. ڏاڍي ٿڌ آهي!"

مون رک ۾ انگارن کي هلايو. ۾ پاڻ ئي وڃي ڪوئلن جي هڪ پريل ٽوڪري کڻي آيس. ان بيمار (لنڊن) شڪايت ڪئي ته هو متي ۾ خاڪ سان پر جي ويو آهي: پر ڪيس هڪ ٽڪائيندڙ ڪنگهه هئي، ۾ هو بخار ۾ بيماريءَ ۾ ورتل لڳي رهيو هو. تنهنڪري مون سندس خراب مزاج تي ڪيس ڪي دڙڪا نه ڏنا.

”خير، لنڊن،“ ڪيٽرين سرگوشي ڪئي، جڏهن سندس مٽي جا گهنج گهٽيا، ”ڇا تون مون کي ڏسي خوش آهين؟ ڇا مان تنهنجي ڪا مدد ڪري سگهان ٿي؟“

”تون پهرين ڇو نه آئينءَ؟“ هن پڇيو. ”توکي خط لکڻ جي بدران اچڻ گهرجي ها. اهي ڊگها خط لکڻ مون کي ڏاڍو ٽڪائي ڇڏيو. مان توسان ڳالهائڻ وڌيڪ پسند ڪيان ها. هاڻي، مان نه ڳالهائڻ برداشت ڪري سگهان ٿو نه ئي ٻيو ڪجهه. الائي زِلا (Zillah) ڪٿي آهي! ڇا تون“ (مون ڏانهن ڏسندي) ”رڌڻي ۾ وڃي ڏسندينءَ؟“

مون کي پنهنجي پهرين خدمت جو ڪو شڪريو نه مليو هو. ۽ سندس حڪمن تي هيڏانهن هوڏانهن ڊوڙڻ لاءِ تيار نه هئس. تنهنڪري مون جواب ڏنو— ”اتي ٻاهر جوزف کانسواءِ ٻيو ڪو به ناهي.“

”مون کي ڪجهه پيئڻو آهي،“ هن منهن ڦيرينديِ بيزاريءَ سان رڙ ڪئي. ”زِلا بابا جي وڃڻ کانپوءِ مسلسل گيمرٽن پٽڪندي وتي آهي: اها ڏاڍي خراب ڳالهه آهي! ۽ مون کي مجبوراً هتي هيٺ اچڻو پوي ٿو—هنن پڪو ڪيو آهي ته اهي مٽي منهنجو آواز نه ٻڌندا.“

”ڇا توهان جو پيءُ توهان جو خيال رکندو آهي، ماسٽر هيٿ ڪلف؟“ مون پڇيو، اهو محسوس ڪندي ته ڪيٽرين کي سندس دوستاڻي پيش رفت ۾ روڪيو ويو هو.

”خيال رکندو آهي؟ هو گهٽ ۾ گهٽ انهن کي ٿورو گهڻو خيال رکڻ تي مجبور ڪندو آهي،“ هن رڙ ڪئي. ”بدبخت! ڇا توکي خبر آهي، مس لنڊن، ته اهو جانور هيريٽن مون تي ڪلندو آهي! مان ان سان نفرت ٿو ڪريان! حقيقت ۾، مان انهن سيني سان نفرت ٿو ڪريان: اهي نفرت جوڳا ماڻهو آهن.“

ڪيٽي پاڻي ڳولڻ لڳي. ڪيس الماريءَ ۾ هڪ جڳ مليو. هن هڪ گلاس پريو. ۽ ڪٽي آئي. هن ڪيس چيو ته ميز تي پيل بوتل مان هڪ چمچو بيئر جوان ۾ وجهي. ۽ ان جو ٿورو حصو پيئڻ کانپوءِ، هو وڌيڪ پرسڪون لڳي رهيو هو. ۽ چيائين ته هوءَ ڏاڍي مهربان آهي.

"۽ ڇا تون مون کي ڏسي خوش آهين؟" هن مسڪراهٽ جي هڪ هلڪي جهلڪ ڏسي خوش ٿيندي، پنهنجو اڳوٽو سوال دهرائيندي پڇيو.

"ها، مان آهيان. تنهنجي جهڙو آواز ٻڌڻ کا نئين ڳالهه آهي!" هن جواب ڏنو. "پر مان ناراض رهيو آهيان، ڇو ته تون ملڻ نه آئينءَ. ۽ بابا قسم کٽي چيو ته اهو منهنجي ڪري هو: هن مون کي هڪ مسڪين، بيڪار ۽ نڪمي شيءِ سڏيو. ۽ چيائين ته تون مون سان حقارت ٿي ڪرين. ۽ جيڪڏهن هو منهنجي جاءِ تي هجي ها، ته هينئر تائين تنهنجي پيءُ کان وڌيڪ گرينج جو مالڪ ٻڌجي چڪو هجي ها. پر تون مون سان حقارت نٿي ڪرين، ڇا ٿي ڪرين، مس—؟"

"منهنجي خواهش آهي ته تون مون کي ڪيٿرين، يا ڪيٽي چوين،" منهنجي نوجوان مالڪياڻي ڳالهه ڪٿيندي چيو. "حقارت ڪيان؟ نه! بابا ۽ ايلن کانپوءِ، مان دنيا ۾ سڀ کان وڌيڪ توسان پيار ڪيان ٿي. پر مان مسٽر هيٿ ڪلف سان پيار نٿي ڪيان. ۽ جڏهن هو واپس ايندو ته مان اڇڻ جي همت نه ڪنديس: ڇا هوا ڇا ڪيترائي ڏينهن پري رهندو؟"

"گهٽا نه،" لنٽن جواب ڏنو. "پر جڏهن کان شڪار جي موسم شروع ٿي آهي، هو اڪثر پهاڙن (moors) ڏانهن ويندو آهي. ۽ تون سندس غير موجودگيءَ ۾ مون سان هڪ اڌ ڪلاڪ گذاري سگهين ٿي. مهرباني ڪري چئو ته تون ائين ڪندينءَ. مان سمجهان ٿو

مان توسان چڑچڑو نہ رهندس: تون مون کي ناراض نہ ڪندينءَ، ۽ تون هميشہ منهنجي مدد لاءِ تيار رهندينءَ، ڇا نہ رهندينءَ؟“

”ها،“ ڪيٽرين سندس ڏڳهن نرم وارن تي هٿ ڦيرايندي چيو. ”جيڪڏهن مون کي رڳو بابا جي اجازت ملي وڃي، تہ مان پنهنجو اڌ وقت توسان گذاريان. پيارا لنتن! ڪاش تون منهنجو پاڻ هجين ها.“

”۽ پوءِ تون مون کي پنهنجي پيءُ جيترو ئي پسند ڪندينءَ؟“ هن وڌيڪ خوشيءَ سان چيو. ”پر بابا چوي ٿو تہ جيڪڏهن تون منهنجي زال هجين ها، تہ تون مون کي هن کان ۽ سڄي دنيا کان وڌيڪ پيار ڪرين ها؛ تنهنڪري مان چاهيان ٿو تہ تون اها (زال) هجين.“

”نہ، مان ڪنهن سان بہ بابا کان وڌيڪ پيار ڪڏهن نہ ڪندیس،“ هن سنجيدگيءَ سان جواب ڏنو. ”۽ ماٺهو ڪڏهن ڪڏهن پنهنجين زالن سان نفرت ڪندا آهن؛ پر پنهنجين پينرن ۽ پائرن سان نہ: ۽ جيڪڏهن تون اهو (پاڻ) هجين ها، تہ تون اسان سان گڏ رهين ها، ۽ بابا توسان بہ اوترو ئي پيار ڪري ها جيترو هو مون سان ڪري ٿو.“

لنتن ان ڳالهہ کان انڪار ڪيو تہ ماٺهو ڪڏهن پنهنجي زالن سان نفرت ڪندا آهن؛ پر ڪيٽي زور ڏئي چيو تہ اهي ائين ڪندا آهن، ۽ پنهنجي سمجهہ آهر، هن سندس ئي پيءُ جو سندس ماسيءَ سان نفرت جو مثال ڏنو. مون سندس ان بي سوچي سمجهي ڳالهائيندڙ زبان کي روڪڻ جي ڪوشش ڪئي. مان تيستائين ڪامياب نہ ٿيس جيستائين ڪيس جيڪي بہ خبر هئي اهو باهر نہ آيو. ماسٽر هيٿ ڪلف (لنتن)، ڏاڍو ناراض ٿيندي، چيو تہ سندس اها ڳالهہ ڪوڙي آهي.

”بابا مون کي ٻڌايو هو. ۽ بابا ڪڏهن بہ ڪوڙ ناهي ڳالهائيندو.“ هن تيزيءَ سان جواب ڏنو.

”منهنجو پيءُ تنهنجي پيءُ کي گهٽيا سمجهي ٿو!“ لنڊن رڙ ڪئي. ”هو ڪيس هڪ چالاڪ بيوقوف چوندو آهي.“

”تنهنجو پيءُ هڪ خراب ماڻهو آهي،“ ڪيٿرين جواب ۾ چيو. ”۽ تون ڏاڍو بدتميز آهين جو سندس ڳالهہ دهرائڻ جي همت پيو ڪرين. هو يقيناً خراب هوندو تڏهن تہ ماسي ازابيلا ڪيس ائين چڏي ڏنو جيئن هن چڏيو هو.“

”هن ڪيس نہ چڏيو هو،“ چوڪري چيو. ”تون مون کي ڪوڙو نہ ڪندينءَ.“

”هن ڪيس چڏيو هو،“ منهنجي نوجوان مالڪياڻي رڙ ڪئي.

”ٺيڪ آهي، مان توکي ڪجهہ ٿو ٻڌايان!“ لنڊن چيو. ”تنهنجي ماءُ تنهنجي پيءُ سان نفرت ڪندي هئي: هاڻي ٻڌاءِ.“

”اوهہ!“ ڪيٿرين رڙ ڪئي، ايتري ڪاوڙ ۾ هئي جو ڳالهائي نہ سگهي.

”۽ هوءَ منهنجي پيءُ سان پيار ڪندي هئي،“ هن وڌيڪ چيو.

”اي ننڍڙا ڪوڙا! مان هاڻي توسان نفرت ٿي ڪريان!“ هوءَ سهڪڻ لڳي، ۽ سندس چهرو غصي ۾ ڳاڙهو ٿي ويو.

”هوءَ ڪندي هئي! هوءَ ڪندي هئي!“ لنڊن ڳائيندڙ انداز ۾ چيو. پنهنجي ڪرسيءَ ۾ پويان ٽيندي، ۽ پنهنجي پويان ٻينل ٻئي جي (ڪيٿرين جي) ڪاوڙ جو مزو ونڊڻ لاءِ پنهنجو مٿو پوئتي ڪيائين.

”خاموش، ماستر هيٺ ڪلف!“ مون چيو: ”مون کي لڳي ٿو تہ اها بہ توهان جي پيءُ جي ئي ڪهاڻي آهي.“

”اها ناهي: تون پنهنجي زبان بند رک!“ هن جواب ڏنو. ”هوءَ ڪندي هئي، هوءَ ڪندي هئي، ڪيٿرين! هوءَ ڪندي هئي، هوءَ ڪندي هئي!“

ڪيٽي، بي قابو ٿيندي، ڪرسيءَ کي هڪ زوردار ڏڪو ڏنو. جنهن ڪري هو ڪرسيءَ جي هڪ ٻانهن سان ٽڪرائجي ڪري پيو. فوري طور تي ڪيس ساهہ گهٽيندڙ ڪنگهہ جو دورو پئجي ويو جنهن سندس سموري خوشي (فتح) ختم ڪري ڇڏي. اهو ايترو ڊگهو هليو جو ان مون کي بہ ڊيڄاري ڇڏيو. جيستائين سندس سئوٽ جي ڳالهہ هئي، هوءَ پنهنجي ڪيل حرڪت تي حيران ۽ خوفزده ٿي پوري طاقت سان روئڻ لڳي: جيتوڻيڪ هن ڪجهہ نہ چيو. مون ڪيس (لنڊن کي) تيستائين پڪڙي رکيو جيستائين دورو ختم نہ ٿيو. پوءِ هن مون کي ڏڪو ڏئي پري ڪيو. ۽ خاموشيءَ سان پنهنجو مٿو هيٺ ڪري ڇڏيائين. ڪيٿرين بہ پنهنجو روئڻ بند ڪيو. سامهون واري سيٽ تي ويني، ۽ سنجيدگيءَ سان باهہ ۾ ڏسڻ لڳي.

”توهان هاڻي ڪيئن پيا محسوس ڪيو ماستر هيٺ ڪلف؟“ مون ڏهہ منٽ انتظار ڪرڻ کانپوءِ پڇيو.

”ڪاش هوءَ اهو محسوس ڪري سگهي جيڪو مان پيو ڪريان،“ هن جواب ڏنو: ”نفرت جوڳي، ظالم ڇوڪري! هيريٽن مون کي ڪڏهن ناهي ڇهيو: هن زندگيءَ ۾ ڪڏهن مون کي ناهي ماريو. ۽ مان اڄ بهتر هوس: ۽ هتي—“ سندس آواز هڪ سڏڪي ۾ دٻجي ويو.

”مون توکي ناهي ماريوا!“ کيٽي جذبات جي هڪ ٻئي دوري کي روکڻ لاءِ پنهنجو چپ چپاڻبندي پڻ پڻ ڪئي.

هن ٽڏا ساهه کنيا ۽ ائين ڪنجڻ لڳو جڻ ڪنهن سخت تڪليف ۾ هجي. ۽ پندرهن منٽن تائين ائين ئي ڪندو رهيو. ظاهري طور پنهنجي سئوٽ کي پريشان ڪرڻ لاءِ. چو ته جڏهن به هن سندس ڪو ڏيل سڏڪو ٻڌو ٿي ته هن پنهنجي آواز ۾ نئون درد ۽ ڏک پيدا ٿي ڪيو.

”مون کي افسوس آهي جو مون توکي تڪليف ڏني. لنٽن.“ هن آخرڪار برداشت جي حد ختم ٿيڻ تي چيو. ”پر مون کي ان ننڍي ڏکي سان ڪا تڪليف نه ٿئي ها. ۽ مون کي اندازو ئي نه هو ته توکي ٿي سگهي ٿي: تون ڪو گهڻو مضبوط ناهين. ڇا آهين. لنٽن؟ مون کي اهو سوچي گهر وڃڻ نه ڏي ته مون توکي ڪو نقصان پهچايو آهي. جواب ڏي! مون سان ڳالهاءِ.“

”مان توسان ڳالهائي نٿو سگهان.“ هن پڻ پڻ ڪئي: ”تو مون کي ايتري تڪليف ڏني آهي جو مان سڄي رات جاڳندو رهندس ۽ هن ڪنگهه سان منهنجو ساهه گهٽبو رهندو. جيڪڏهن اها توکي هجي ها ته توکي خبر پوي ها ته اها ڇا آهي: پر تون سڪون سان سمهي پوندين جڏهن ته مان تڪليف ۾ هوندس. ۽ ڪو به منهنجي ويجهو نه هوندو. الائي توکي اهي خوفناڪ راتيون گذارڻ ڪيئن لڳن ها!“ ۽ هن پنهنجي ئي حالت تي رحم کائيندي زور سان روئڻ شروع ڪيو.

”جيئن ته توهان کي خوفناڪ راتيون گذارڻ جي عادت آهي.“ مون چيو. ”ته اها مس ناهي جنهن توهان جو سڪون خراب ڪيو آهي: جيڪڏهن هوءَ ڪڏهن نه اچي ها ته به توهان

ائين ئي هجو ها. بهرحال، هوءَ توهان کي ٻيهر پريشان نہ ڪندي، ۽ شايد جڏهن اسين هتان ويندا سين تہ توهان پرسکون ٿي ويندا.“

”ڇا مون کي وڃڻ گهرجي؟“ ڪيٽرين مٿس جهڪندي اداسيءَ سان پڇيو. ”ڇا تون چاهين ٿو تہ مان هلي وڃان، لنڊن؟“

”تو جيڪو ڪيو آهي اهو تون تبديل نٿي ڪري سگهين،“ هن ڪانئس پري ٿيندي چڙچڙي انداز ۾ جواب ڏنو. ”سواءِ ان جي تہ مون کي تنگ ڪري بخار ۾ مبتلا ڪري ان کي وڌيڪ خراب ڪرين.“

”خير، پوءِ ڇا، مون کي وڃڻ گهرجي؟“ هن ڳالهہ ڏهرائي.

”گهٽ ۾ گهٽ مون کي اڪيلو ڇڏي ڏي،“ هن چيو. ”مان تنهنجو ڳالهائڻ برداشت نٿو ڪري سگهان.“

هوءَ اتي ئي ترسيل رهي، ۽ هڪ ٽڪائيندڙ وقت تائين منهنجي وڃڻ جي منٽن کي انڪار ڪندي رهي؛ پر جڏهن هن نہ مٿي ڏنو ۽ نہ ئي ڳالهايو تہ هوءَ آخرڪار دروازي ڏانهن وڌي، ۽ مان سندس پويان ويس. اسان کي هڪ رڙ واپس گهرايو. لنڊن پنهنجي سيٽ تان ٽڪي چلهي جي پٽر تي ڪري پيو هو، ۽ ڪنهن بگڙيل، ضدي ٻار وانگر ڦٽڪي رهيو هو، جيڪو جيترو ٿي سگهي اوترو ڏکوئيندڙ ۽ پريشان ڪندڙ ٻڌجڻ جو پڪو ارادو رکي. مون سندس رويي مان سندس طبيعت جو پورو اندازو لڳائي ورتو هو، ۽ فوري طور تي سمجهي ويس تہ کيس پرچائڻ جي ڪوشش ڪرڻ بيوقوفي هوندي. پر منهنجي ساٿي (ڪيٽرين) ائين نہ ڪيو: هوءَ خوف ۾ ڊوڙي واپس آئي، گوڏن ڀر ويهي، روئڻ، پرچائڻ، ۽

منٽون ڪرڻ لڳي، جيستائين هو ساهه کڄڻ جي گهٽتائي سبب ماٺ نه ٿيو: نه ڪي ڪيس پريشان ڪرڻ جي پڇتاءَ سبب.

"مان ڪيس صوفي (settle) تي کڻي ٿي رکان،" مون چيو. "۽ هو پلي جيئن چاهي اتي ليٽندو رهي: اسين ڪيس ڏسڻ لاءِ هتي نٿا ترسي سگهون. مون کي اميد آهي ته توهان هاڻي مطمئن ٿي ويون آهيو. مس ڪيٽي، ته توهان اهو شخص ناهيو جيڪو ڪيس کي فائدو پهچائي سگهي؛ ۽ اهو ته سندس صحت جي حالت توهان سان ڪنهن لڳاءُ سبب ناهي. هاڻي، هي اتي آهي! هلو: جيئن ئي ڪيس خبر پوندي ته سندس بيوقوفين تي ڏيان ڏيڻ لاءِ کو به هتي ناهي، ته هو خوشيءَ سان ماٺ ڪري ليٽي پوندو."

هن سندس مٿي هيڻان هڪ گاديلو رکيو. ۽ ڪيس پاڻي ڏنو. هن پاڻي پيئڻ کان انڪار ڪيو. ۽ گاديلي تي بيچينيءَ سان پاسا ورائڻ لڳو. ڇڻ ته اهو کوپڙ يا ڪاٺ جو ٽڪرو هجي. هن ان کي وڌيڪ آرامده رکڻ جي ڪوشش ڪئي.

"مان هن سان سمهي نٿو سگهان،" هن چيو. "اهو ڪافي اوچو ناهي."

ڪيٽرين هڪ ٻيو کڻي آئي ته جيئن ان جي مٿان رکي.

"اهو گهڻو اوچو آهي،" ان چيڙاڪ شيءِ پڻ پڻ ڪئي.

"پوءِ مان ان کي ڪيئن رکان؟" هن مايوسيءَ سان پڇيو.

هو مٿي اٿي ساڻس چنبڙي ويو. جيئن هوءَ صوفي جي پرسان اڌ-گوڏن پر وينبي هئي، ۽ سندس ڪلهي کي پنهنجو سهارو ٻڌائي ڇڏيائين.

”نہ، اهو نہ هلندو“ مون چيو. ”توهان کي گاديلي تي ئي راضي رهڻو پوندو. ماسٽر هيٺ ڪلف. مس توهان تي اڳ ئي گهڻو وقت ضايع ڪري چڪي آهي: اسين پنج منٽ وڌيڪ نٿا ترسي سگهون.“

”ها، ها، اسين سگهون ٿا!“ ڪيٽي جواب ڏنو. ”هو هاڻي سنوءِ صبر وارو آهي. هو هاڻي اهو سوچڻ لڳو آهي ته جيڪڏهن مون اهو سمجهيو ته منهنجي اچڻ سبب سندس طبيعت وڌيڪ خراب ٿي آهي، ته اڄ رات ڪيس ڪان وڌيڪ مون کي تڪليف ٿيندي: ۽ پوءِ مان ٻيهر اچڻ جي همت نہ ڪندیس. ان بابت سچ ٻڌاءِ لنٽن، ڇو ته جيڪڏهن مون توکي تڪليف ڏني آهي ته مان ڪڏهن نہ ايندیس.“

”توکي اچڻو پوندو. مون کي صحتياب ڪرڻ لاءِ،“ هن جواب ڏنو. ”توکي اچڻ گهرجي، ڇو ته تو مون کي تڪليف ڏني آهي: توکي خبر آهي ته تو تمام گهڻي تڪليف ڏني آهي! جڏهن تون اندر آئي هئينءَ ته مان اوترو بيمار نہ هوس جيترو هينئر آهيان—ڇا هوس؟“

”پر تو پاڻ کي روئي ۽ جذباتي ٿي بيمار ڪيو آهي.—مون اهو سڀ ناهي ڪيو،“ سندس سٹوٽ چيو. ”بهرحال، هاڻي اسين دوست آهيون. ۽ تون مون کي چاهين ٿو: ڇا تون واقعي چاهيندين ته ڪڏهن ڪڏهن مون سان ملين؟“

”مون توکي ٻڌايو ته مان چاهيان ٿو“ هن بي صبري سان جواب ڏنو. ”صوفي تي ويهہ ۽ مون کي پنهنجي گوڏي تي مٿو رکڻ ڏي. ماما بہ بلڪل ائين ئي ڪندي هئي، پوريون پوريون منجهندون. ماڻ ڪري ويهہ ۽ ڳالهاءِ نہ: پر تون ڪو گانو ڳائي سگهين ٿي، جيڪڏهن توکي ڳائڻ اچي ٿو ته، يا تون ڪو سنو. دڳهو دلچسپ بيت (ballad) ٻڌائي سگهين

ٿي—انهن مان کو جيڪو تو مون کي سيکاريڻ جو واعدو ڪيو هو، يا ڪا ڪهاڻي. جيتوڻيڪ مان بيت ٻڌڻ وڌيڪ پسند ڪندس: شروع ڪر.“

ڪيٽرين سڀ کان ڏکوئيندڙ بيت ٻڌايو جيڪو ڪيس ياد هو. ان ڪم ۾ڦي کي ڏاڍو خوش ڪيو. لنٽن ٻيو ۽ ان کانپوءِ ٻيو ٻڌڻ پئي چاهيو. منهنجي سخت اعتراضن جي باوجود، ۽ ائين ئي هلندا رهيا جيستائين گھڙيال ٻارهن وڄايا، ۽ اسان اڳڻ ۾ هيريٽن کي پنهنجي مانيءَ لاءِ واپس ايندي ٻڌو.

”۽ سياڻي، ڪيٽرين، ڇا تون سياڻي هتي ايندينءَ؟“ نوجوان هيٿ ڪلف پڇيو. سندس فراڪ کي پڪڑيندي جيئن هوءَ بي دليءَ سان اٿي.

”نہ،“ مون جواب ڏنو. ”۽ نہ ئي ان کان پئي ڏينهن.“ پر، هن يقيناً کو مختلف جواب ڏنو هو، ڇو تہ جڏهن هن جهڪي سندس ڪن ۾ سرگوشي ڪئي تہ سندس نرڙ تان پريشاني ختم ٿي وئي.

”ياد رکجو، مس، توهان سياڻي نہ ويندیون!“ مون ڳالهہ شروع ڪئي، جڏهن اسين گھر مان ٻاهر نڪتاسين. ”توهان ان جو خواب تہ نٿيون ڏسو، ڇا ڏسو ٿيون؟“

هوءَ مسڪرائي پئي.

”اوهہ، مان پورو خيال رکنديس،“ مون وڌيڪ چيو: ”مان ان تالي جي مرمت ڪرائيندیس، ۽ توهان ڪنهن ٻئي رستي کان پڇي نٿيون سگھو.“

”مان پت ٽپي سگھان ٿي،“ هن ڪلندي چيو. ”گرينج کو قيدخانو ناهي، ايلن، ۽ تون منهنجي جيلر ناهين. ۽ ان کانسواءِ، مان لڳ ڀڳ سترنهن سالن جي آهيان: مان هڪ

(وڏي) عورت آهيان. ۽ مون کي پڪ آهي ته جيڪڏهن مان سندس سار سنڀال لاءِ هجان ته لنڊن جلدي صحتياب ٿي ويندو. مان هن کان وڏي آهيان، توکي ته خبر آهي، ۽ وڏيڪ سمجهدار آهيان: گهٽ ٻارن جهڙي، ڇا ائين ناهي؟ ۽ هو ٿوري پرچائڻ سان جلدي اهو ڪندو جيڪو مان چوندس. جڏهن هو سنو هوندو آهي ته ڏاڍو پيارو لڳندو آهي. جيڪڏهن هو منهنجو هجي ها ته مان کيس ڏاڍو لاڏلو ڪري رکان ها. اسين ڪڏهن ب نه وڙهون ها، ڇا اسين وڙهون ها، هڪ پيرو جڏهن هڪ ٻئي جا عادي ٿي ويون ها؟ ڇا توکي هو پسند ناهي، ايلن؟"

"اهو مون کي پسند آهي!" مون رڙ ڪئي. "سڀ کان خراب مزاج وارو بيمار ۽ ڪمزور ڇوڪرو جيڪو مس پنهنجي نوجوانيءَ ۾ پهتو آهي. خوش قسمتيءَ سان، جيئن مسٽر هيٿ ڪلف اندازو لڳايو آهي، هو ويهن سالن تائين ب نه پهچندو. مون کي ته شڪ آهي ته هو بهار جو موسم ب ڏسي سگهندو. ۽ جڏهن ب هو مري ويندو ته سندس خاندان لاءِ ڪو وڏو نقصان نه هوندو. ۽ اها اسان جي خوش قسمتي آهي ته سندس پيءُ کيس وٺي ويو: جيترو ساڻس نرميءَ سان پيش اچبو هو اوترو ئي بيزار ڪندڙ ۽ خودغرض بڻجندو ويندو. مون کي خوشي آهي ته توهان جو ساڻس مڙس طور هجڻ جو ڪو ب امڪان ناهي، مس ڪيٿرين."

منهنجي اها ڳالهه ٻڌي منهنجي ساٿياڻي سنجيده ٿي وئي. سندس موت بابت ايتري بي پرواهيءَ سان ڳالهائڻ سندس جذبن کي ڏکايو هو.

"هو مون کان ننڍو آهي،" هن ڊگهي سوچ ويچار کانپوءِ جواب ڏنو "۽ کيس سڀ کان گهٽو جيئڻ گهرجي: هو جيئندو—کيس اوترو ئي جيئڻ گهرجي جيترو مان جيئندي آهيان. هو هاڻي اوترو ئي مضبوط آهي جيترو تڏهن هو جڏهن پهرين اتر ۾ آيو هو. مون کي ان جي

پڪ آهي. ڪيس رڳو زڪام آهي، بلڪل ائين جيئن بابا کي آهي. تون چوين ٿي ته بابا ٺيڪ ٿي ويندو، ته پوءِ هو چو نه ٺيندو؟"

"خير، خير،" مون چيو. "آخرڪار، اسان کي پريشان ٿيڻ جي ضرورت ناهي؛ پر ٻڌو، مس،—ءِ ياد رکجو، مان پنهنجو واعدو پاڻبنديس،—جيڪڏهن توهان مون سان گڏ يا اڪيلي ودرنگ هائٽس وڃڻ جي ٻيهر ڪوشش ڪئي، ته مان مسٽر لنٽن کي ٻڌائي ڇڏيندس، ءِ، جيستائين هو اجازت نه ڏئي، توهان جي پنهنجي سئوٽ سان واقفيت ٻيهر نه ٺيڻ گهرجي."

"اها اڳ ئي ٿي چڪي آهي،" ڪيٿي ڪاوڙ ۾ ٻڙ ٻڙ ڪئي.

"پوءِ ان کي جاري نه رکڻ گهرجي،" مون چيو.

"اسين ڏسنداسين،" هن جو جواب هو، ءِ هوءَ پنهنجي گهوڙي کي ڊوڙائيندي اڳتي نڪري وئي، ءِ مون کي پويان پنهنجي محنت ڪرڻ لاءِ ڇڏي وئي.

اسين ٻئي ماني جي وقت کان اڳ گهر پهچي وياسين؛ منهنجي مالڪ سمجهيو ته اسين پارڪ ۾ گهمي رهيا هئاسين، تنهنڪري هن اسان جي غير موجودگيءَ جو ڪو به سبب نه پڇيو. جيئن ئي مان اندر آيس مون جلدي پنهنجا آلا بوٽ ءِ جرابون تبديل ڪيون؛ پر هائٽس تي ايتري دير ويهڻ پنهنجو ڪم (نقصان) ڪري چڪو هو. ايندڙ صبح مان بستري تي پئجي ويس، ءِ ٽن هفتن تائين مان پنهنجا ڪم ڪرڻ جي قابل نه رهيس: هڪ اهڙي مصيبت جنهن جو مون ان کان اڳ ڪڏهن به تجربو نه ڪيو هو، ءِ مان شڪرگذار آهيان جو ان کانپوءِ به ڪڏهن ناهي ڪيو.

منهنجي نندڙي مالڪياڻي منهنجي سار سنڀال ڪرڻ ۽ منهنجي اڪيلائيءَ ۾ مون کي خوش رکڻ لاءِ ڪنهن فرشتي وانگر پيش آئي. ان بيماريءَ جي بندش مون کي تمام گهٽو ڪمزور ڪري ڇڏيو هو. هڪ سرگرم ۽ متحرڪ جسم لاءِ اها ڏاڍي ٽڪائيندڙ ڳالهه هوندي آهي: پر مون وٽ شڪايت ڪرڻ جا سبب ٻين کان تمام گهٽ هئا. جيئن ئي ڪيٽرين مسٽر لنٽن جو ڪمرو ڇڏيندي هئي، هوءَ منهنجي بستري وٽ حاضر ٿي ويندي هئي. سندس ڏينهن اسان ٻنهي جي وچ ۾ ورهايل هو. ڪنهن به وندر سندس هڪ منٽ به ضايع نه ڪيو: هن پنهنجي ڪاڏي، پنهنجي پڙهائي، ۽ پنهنجي راند کي نظرانداز ڪري ڇڏيو، ۽ هوءَ سڀ کان وڌيڪ پيار ڪندڙ نرس هئي جنهن ڪڏهن ڪنهن جي سار سنڀال ڪئي هجي. سندس دل يقيناً ڏاڍي نرم هوندي، جو جڏهن هوءَ پنهنجي پيءُ سان ايترو پيار ڪندي هئي، ته هن مون کي به ايترو وقت ڏنو. مون چيو ته سندس ڏينهن اسان جي وچ ۾ ورهايل هئا؛ پر مالڪ جلدي سمهڻ ويندو هو، ۽ مون کي عام طور تي ڇهين وڳي ڪانپوءِ ڪنهن به شيءِ جي ضرورت نه پوندي هئي، تنهنڪري شام مڪمل طور سندس هئي. ويچاريا! مون ڪڏهن نه سوچيو هو ته هوءَ چاهه ڪانپوءِ پنهنجو وقت ڪيئن گذاريندي هئي. ۽ جيتوڻيڪ اڪثر، جڏهن هوءَ مون کي شب بخير چوڻ لاءِ منهنجي ڪمري ۾ ليئو پائيندي هئي، ته مون سندس ڳلن تي هڪ تازي رنگت ۽ سندس سنهڙين آڱرين تي گلابي پٽو ڏسندي هئس، پر اهو سوچڻ جي بدران ته اها رنگت پهاڻن جي ٽڏي سواريءَ تان آئي آهي، مان ان کي لائبريريءَ جي گرم باهه جو نتيجو سمجهندي هئس.

باب چوويهون

تن هفتن جي پڇاٽيءَ تي مان پنهنجو ڪمرو ڇڏڻ ۾ گهر ۾ هلڻ ڦرڻ جي قابل ٿي ويس. ۽ جڏهن مون پهريون پيرو شام جي وقت ويهڻ شروع ڪيو تہ مون ڪيٿرين کي چيو تہ مون کي ڪجهہ پڙهي ٻڌائي، چو تہ منهنجون اکيون ڪمزور هيون. اسين لائبريريءَ ۾ هئاسين، ۽ مالڪ سمهڻ هليو ويو هو: هوءَ راضي ٿي وئي، جيتوڻيڪ مون کي لڳو تہ بي دليءَ سان؛ ۽ اهو سوچيندي تہ منهنجي پسند جا ڪتاب شايد ڪيس نہ وڻن، مون ڪيس چيو تہ هوءَ پنهنجي پسند جو ڪو ڪتاب پڙهي. هن پنهنجو هڪ پسنديده ڪتاب ڪنيو ۽ اٽڪل هڪ ڪلاڪ تائين لڳاتار پڙهندي رهي، پوءِ بار بار سوال پڇڻ لڳي.

"ايلن، ڇا تون ٿڪجي نہ پئي آهين؟ ڇا هاڻي تنهنجو ليٽي پوڻ بهتر نہ ٿيندو؟ ايتري دير جاڳڻ سان تون بيمار ٿي پونديونءَ، ايلن." "نہ، نہ، پياري، مان ٿڪل ناهيان،" مان لڳاتار جواب ڏيندي رهيس.

مون کي اٽڪ لاءِ تيار نہ ڏسي، هن پنهنجي ڪم کان بيزاري ڏيکارڻ جو هڪ ٻيو طريقو آزمايو. هن اوچاسيون ۽ آڙاهيون ڏيڻ شروع ڪيون، ۽ چيائين— "ايلن، مان ٿڪجي پئي آهيان." "پوءِ پڙهڻ ڇڏي ڏيو ۽ گالهيون ڪيو" مون جواب ڏنو.

اهو اڇا بہ بدتر هو: هن بيچيني ڏيکاري، ٽڏا ساهہ ڪنيا، ۽ انين وڃي تائين پنهنجي گهٽيال ڏانهن ڏسندي رهي، ۽ آخرڪار پنهنجي ڪمري ۾ هلي وئي، ننڊ جي سخت غلبي هيٺ. جيئن سندس چڙچڙي، ٻُري نظر، ۽ اکين کي مسلسل مهٽڻ مان ظاهر هو. ٻي رات هوءَ اڇا وڌيڪ بيچين لڳي رهي هئي؛ ۽ مون سان گڏ ويهڻ جي ٽئين ڏينهن هن مٿي جي سور جي شڪايت ڪئي، ۽ مون کي ڇڏي هلي وئي. مون کي سندس اهو رويو عجيب لڳو؛ ۽ گهٽي

ديرِ اڪيلو ويهڻ ڪانپوءِ، مون فيصلو ڪيو تہ وڃي پڇان تہ ڇا هوءَ بهتر آهي، ۽ ڪيس چوان تہ مٿي اونداهيءَ ۾ رهڻ بدران اڇي صوفي تي ليٽي پوي. مٿي ڪٿي بہ ڪيٿرين نظر نہ آئي، ۽ نہ ئي هيٺ هئي. نوڪرن پڪ ڏياري تہ هنن ڪيس ناهي ڏٺو. مون مسٽر ايڊگر جي دروازي وٽ ڪن ڏنو. اتي مڪمل خاموشي هئي. مان واپس سندس ڪمري ۾ آيس، پنهنجي ميڙ بٽي وسائي، ۽ دريءَ وٽ ويهي رهيس.

چند روشن هو. زمين تي هلڪي برف پيل هئي، ۽ مون سوچيو تہ شايد ڪيس هوا کائڻ لاءِ باغ ۾ گهمڻ جو خيال آيو هجي. مون ڪي پارڪ جي اندريون واڙسان ڪا شيءِ لڪي هلندي نظر آئي؛ پر اها منهنجي نوجوان مالڪياڻي نہ هئي: روشنيءَ ۾ اچڻ تي، مون سڃاڻي ورتو تہ اهو گهوڙن جي سار سنيال ڪندڙ نوڪرن مان هڪ هو. هو گهڻي دير تائين بيٺو، ميدانن مان گذرندڙ گاڏين جي رستي ڏانهن ڏسندو رهيو. پوءِ تيز قدمن سان اڳتي وڌيو. جڏ ڪيس ڪجهہ نظر آيو هجي، ۽ جلدي ئي واپس آيو. مس (ڪيٿي) جي گهوڙي کي ڇڪيندي، ۽ هوءَ اتي هئي. ايجا هينئر ئي لٿي هئي، ۽ ان جي پرسان هلي رهي هئي. نوڪر ان کي لڪي گاهہ تان اصطبل ڏانهن وٺي ويو. ڪيٿي ڊرائنگ روم جي ڪليل دريءَ مان اندر آئي، ۽ بغير ڪنهن آواز جي مٿي ان جاءِ تائين پهتي جتي مان سندس انتظار ڪري رهي هئس. هن دروازو آهستي بند ڪيو. پنهنجا برف وارا بوٽ لاٿا، پنهنجي ٽوپي کولي، ۽، منهنجي جاسوسيءَ کان بي خبر، پنهنجو چولو لاهڻ واري هئي، تہ مان اوچتو اٿي بيٺيس ۽ پاڻ کي ظاهر ڪيو. ان حيرانگي ڪيس هڪ لمحي لاءِ پٿر ڪري ڇڏيو: سندس وات مان هڪ اڻ سمجهہ ۾ ايندڙ رڙ نڪتي، ۽ هوءَ اتي ئي جمي وئي.

”منهنجي پياري مس ڪيٿرين،“ مون ڳالهہ شروع ڪئي، جو تہ مان سندس تازي مهرباني‌ءَ کان ايترو متاثر هئس جو مٿس دڙڪا ڏئي نٿي سگهيس، ”توهان هن وقت ڪيڏانهن

سواري ڪرڻ ويون هيون؟ ۽ توهان ڪهاڻي ٻاهي مون کي دوکو ڏيڻ جي ڪوشش ڇو ڪئي؟ توهان ڪٿي هيون؟ ٻڌايو!“ ”پارڪ جي آخري ڇيڙي تائين،“ هن ٽڏندي ڇيو. ”مون کا ڪهاڻي ٻاهي ٻاهي.“ ”۽ ٻئي ڪنهن بہ هنڌ نہ؟“ مون پڇيو. ”نہ،“ هن ٻڙ ٻڙ ڪندي جواب ڏنو. ”اوهہ، ڪيٽرين!“ مون ڏک مان رڙ ڪئي. ”توهان کي خبر آهي تہ توهان غلط ڪم ڪيو آهي، نہ تہ توهان مون سان ڪوڙ ڳالهائڻ تي مجبور نہ ٿيو ها. ان ڳالهہ مون کي ڏاڍو ڏکوئيو آهي. مان ٿي مهينا بيمار رهڻ وڌيڪ پسند ڪندیس، بنسبت ان جي تہ توهان کي ڇاڪي واڻي ڪوڙ ٻاهيندي ٻڌان.“

هوءَ اڳتي وڌي، ۽ روئندي پنهنجون ٻانهون منهنجي ڳچيءَ ۾ وجهي ڇڏيائين. ”خير، ايلن، مون کي تنهنجي ڪاوڙجڻ کان ڏاڍو ڊپ ٿو لڳي،“ هن چيو. ”واعدو ڪر تہ تون ناراض نہ ٿيندينءَ، تہ توکي پورو سچ ٻڌائيندیس: مون کي اهو لڪائڻ کان نفرت آهي.“ اسين دريءَ واري سيٽ تي ويهي رهياسين؛ مون کيس يقين ڏياريو تہ مان کيس دڙڪا نہ ڏينديس، ڇاهي سندس راز ڪهڙو بہ هجي، ۽ يقينن مون ان جو اندازو لڳائي ورتو هو. تنهنڪري هن ڳالهائڻ شروع ڪيو—

”مان ودرنگ هائٽس تي وئي هئس، ايلن، ۽ جڏهن کان تون بيمار ٿي آهين مان هڪ ڏينهن بہ وڃڻ کان ناهيان رهي؛ سواءِ تي پيرا تنهنجي ڪمري ڇڏڻ کان اڳ، ۽ بہ پيرا ان ڪانپوءِ. مون مائيڪل کي ڪتاب ۽ تصويرون ڏنيون آهن تہ جيئن هو هر شام مِني (گھوڙي) کي تيار ڪري، ۽ ان کي واپس اصطبل ۾ ڇڏي: توکي کيس بہ دڙڪا نہ ڏيڻ گھرجن، ياد رکجانءِ. مان سادي ڇهين وڳي هائٽس تي پهچندي هئس، ۽ عام طور تي سادي انين تائين ترسندي هئس، ۽ پوءِ گھوڙو ڊوڙائيندي گھر ايندي هئس. مان پنهنجي وندر لاءِ نہ ويندي هئس: مان اڪثر سڄو وقت پريشان ئي رهندي هئس. ڪڏهن ڪڏهن

مان خوش هوندي هئس: شايد هفتي ۾ هڪ پيرو. شروعات ۾، مون کي لڳو ته توکي لنڊن سان ڪيل منهنجو واعدو پاڻ لاءِ راضي ڪرڻ ڏکيو هوندو: ڇو ته مون کيس ڇڏڻ وقت ٻئي ڏينهن ٻيهر ملڻ جو واعدو ڪيو هو. پر، جيئن ته تون ٻئي ڏينهن مٽي رهينءَ، مان ان مصيبت مان بچي ويس. جڏهن مائيڪل منجهند جو پارڪ جي دروازي جو تالو ٽيڪ ڪري رهيو هو، ته مون چاهي کسي ورتي، ۽ کيس ٻڌايو ته ڪيئن منهنجو سئوٽ چاهي ٿو ته مان ساڻس ملڻ وڃان، ڇو ته هو بيمار آهي، ۽ گرينج تي اڇي نٿو سگهي؛ ۽ بابا ڪيئن منهنجي وڃڻ تي اعتراض ڪندو: ۽ پوءِ مون گهوڙي بابت ساڻس سودو ڪيو. کيس پڙهڻ جو شوق آهي، ۽ هو جلدي شادي ڪرڻ لاءِ نوڪري ڇڏڻ جو ارادو رکي ٿو. تنهنڪري هن پيشڪش ڪئي ته جيڪڏهن مان کيس لائبريريءَ مان ڪتاب اڌارا ڏيان، ته هو اهو ڪندو جيڪو مان چاهيندس: پر مون کيس پنهنجا ڪتاب ڏيڻ وڌيڪ پسند ڪيو. ۽ ان سان هو وڌيڪ خوش ٿيو.

"منهنجي ٻئي چڪر تي لنڊن ڪافي زنده دل لڳي رهيو هو: ۽ زلا (جيڪا سندن گهر جي سنيالينڊڙ آهي) اسان لاءِ هڪ صاف ڪمرو ۽ سني باهه تيار ڪئي هئي، ۽ اسان کي ٻڌايائين ته، جيئن ته جوزف عبادت لاءِ ٻاهر ويو آهي ۽ هيريٽن ارنشا پنهنجن ڪتن سان گڏ ٻاهر آهي—جيئن مون بعد ۾ ٻڌو، اسان جي ٻيلن مان تتر چورائڻ ويو هو—اسين جيڪو چاهيون ڪري سگهون ٿا. هوءَ منهنجي لاءِ ٿورو گرم ٻيئر ۽ ادرڪ واري بريڊ ڪٽي آئي، ۽ ڏاڍي سني طبيعت جي لڳي رهي هئي؛ ۽ لنڊن آرام ڪرسيءَ تي ويٺو هو، ۽ مان چلهي وٽ لڏڻ واري ننڍڙي ڪرسيءَ تي، ۽ اسان ڏاڍو ڪلياسين ۽ خوشيءَ سان ڳالهيون ڪيون، ۽ اسان وٽ ڳالهائڻ لاءِ گهڻو ڪجهه هو: اسان منصوبا ٺاهيا ته اسين اونهاري ۾ ڪيڏانهن ويندا سين، ۽ چا ڪندا سين. مون کي اهو ڌرائڻ جي ضرورت ناهي، ڇو ته تون ان کي بيوقوفي چوندينءَ.

”پر هڪ پيرو اسان لڳ پڳ وڙهي پيا هئاسين. هن چيو تہ جولاءِ جي ڪنهن گرم ڏينهن کي گذارڻ جو سڀ کان وڻندڙ طريقو اهو آهي تہ پهاڙن (moors) جي وچ ۾ سائي گاهہ واري ڪناري تي صبح کان شام تائين ليٽي پئجي، جتي ماکي جون مکيون گلن ۾ جهونگاريندیون هجن، ۽ طوطا مٺان آسمان ۾ ڳائيندا هجن، ۽ نيرو آسمان ۽ چمڪندڙ سج بغير ڪڪرن جي مسلسل چمڪندو رهي. جنت جي خوشيءَ بابت سندس خيال بلڪل اهو ئي هو: منهنجو خيال هو ڪنهن سرسبز هوا ۾ لڏندڙ وڻ جي شاخ تي ويهي لڏڻ، اولهہ جي هوا لڳندي هجي، ۽ مٺان روشن اڇا ڪڪر تيزيءَ سان گذرندا هجن؛ ۽ نہ رڳو طوطا، پر جهر ڪيون، ڪوئلون ۽ ٻيا پکي هر طرف موسيقي پکيڙيندا هجن، ۽ پهاڙ پري کان نظر اچن، جيڪي ٽڏين اداس وادين ۾ ورهايل هجن؛ پر ويجهو وڃي گاهہ جا ميدان هوا ۾ لهرائيندا هجن؛ ۽ ٻيلا ۽ پاٽيءَ جو آواز هجي، ۽ سڄي دنيا جاڳيل ۽ خوشيءَ ۾ ديواني هجي. هو چاهيندو هو تہ سڀ ڪجهہ پرامن ۽ پرسڪون هجي؛ مان چاهيندي هئس تہ سڀ ڪجهہ ڪنهن شاندار جشن ۾ نچندو ۽ چمڪندو رهي. مون چيو تہ سندس جنت رڳو اڃ زنده هوندي، ۽ هن چيو تہ منهنجي جنت شرابي هوندي: مون چيو تہ مان سندس جنت ۾ سمهي پوندیس؛ ۽ هن چيو تہ هو منهنجي جنت ۾ ساهہ نڙو ڪٽي سگهي، ۽ ڏاڍو چڙچڙو ٿي ويو. آخر ڪار، اسان فيصلو ڪيو تہ جيئن ئي صحيح موسم ايندي، اسين ٻئي طريقا آزمائيندا سين؛ ۽ پوءِ اسان هڪ ٻئي کي چميو ۽ وري دوست ٻڌجي وياسين.

”هڪ ڪلاڪ ماڻ ڪري ويهڻ ڪانپوءِ، مون ان وڏي ڪمري ڏانهن ڏٺو جنهن جو فرش صاف ۽ بغير غاليچي جي هو، ۽ سوچيو تہ ان ۾ ڪيڏڻ ڪيڏو نہ مزيدار هوندو. جيڪڏهن اسين ميز هٽائي ڇڏيون؛ ۽ مون لنڊن کي چيو تہ زلا کي سڏي تہ جيئن هوءَ اسان جي مدد ڪري، ۽ اسين لڪ لڪوٽي ڪيڏنداسين؛ هوءَ اسان کي پڪڑڻ جي ڪوشش ڪندي: تون ائين ڪندي هئينءَ، توکي ياد آهي، ايلن. هو تيار نہ ٿيو: هن چيو تہ ان ۾ ڪو مزو

ناهي: پر هو مون سان بال کيڏڻ تي راضي ٿي ويو. اسان کي هڪ الماريءَ ۾ پراڻن راندين جي ڍير مان ٻہ بال ملايا. هڪ تي C. لکيل هو ۽ ٻئي تي H.: مان C. وارو وڌ چاهيندي هئس، ڇو ته اهو کيڏڻ لاءِ هو ۽ H. شايد سندس نالي هيٺ ڪلف لاءِ هو، پر H. مان ڪجھ ٻُھ نڪري ويو ۽ لنڊن کي اهو پسند نہ آيو. مان کيس لڳاتار هارائيندي رهيس: ۽ هو ٻيھر ڪاوڙجي پيو، ڪنگھڻ لڳو ۽ واپس پنھنجي ڪرسيءَ تي وڃي ويٺو. پر ان رات هو جلد ئي پنھنجي سڀني مزاج ۾ واپس اچي ويو: هو ٻن ٽن پيارن گانن—تنھنجن گانن سان خوش ٿي ويو. ايلن: ۽ جڏھن مون کي وڃڻو پيو ته هن مون کي ٻئي شام ٻيھر اچڻ جون منٿون ڪيون: ۽ مون واعدو ڪيو. مِني ۽ مان هوا وانگر هلڪا ٿي گھر ڏانھن ڊوڙياسين: ۽ مان صبح تائين ودرنگ هائٽس ۽ پنھنجي پياري سئوٽ جا خواب ڏسندي رهيس.

"ٻئي ڏينھن مان اداس هئس: ڪجھ ان ڪري جو تون بيمار هئينءَ، ۽ ڪجھ ان ڪري جو مان چاهيندي هئس ته منھنجي پيءُ کي منھنجن ان چڪرن جي خبر هجي ۽ هو اجازت ڏئي: پر چانھ ڪانپوءِ چانڊوڪي ڏاڍي خوبصورت هئي: ۽، جيئن جيئن مون سواري ڪئي، منھنجي اداسي ختم ٿي وئي. مان هڪ ٻي خوشگوار شام گذاريندیس، مون دل ئي دل ۾ سوچيو: ۽ جيڪا ٻگالھ مون کي وڌيڪ خوش ڪري ٿي، اها آهي ته منھنجو پيارو لنڊن ٻہ خوش ٿيندو. مان ڊوڙندي سندن باغ ۾ آيس، ۽ پويان وڃڻ واري هئس، جڏھن اهو ارنشا مون کي مليو. منھنجي گھوڙي جو لغام پڪڙيائين، ۽ مون کي اڳئين دروازي کان اندر وڃڻ لاءِ چيائين. هن مِني جي ڳچيءَ تي هٿ ڦيريو، ۽ چيائين ته هوءَ هڪ سھڻي جانور آهي، ۽ ائين پئي لڳو جڻ هو مون سان ٻگالھائڻ چاهي ٿو. مون کيس رڳو ايترو چيو ته هو منھنجي گھوڙي کي چڏي ڏئي، نہ ته اها کيس لت ھڻندي. هن پنھنجي ڳوناٽي لھجي ۾ جواب ڏنو 'جيڪڏھن هنئي ٻہ ته کو گھڻو نقصان نہ ٿيندو،' ۽ مرڪندي ان جي ٽنگن

ڏانهن ڏسڻ لڳو. منهنجي دل پئي چيو تہ گهوڙي کان ڪيس لت هڙايان، بهرحال، هو دروازو کولڻ لاءِ پري ٿيو ۽، جيئن هن ڪڙو ڪنيو هن متي لکيل لکيت ڏانهن ڏٺو ۽ بيوقوفي ۽ خوشيءَ جي مليل جليل انداز ۾ چيائين: 'مس ڪيٽرين! مان هاٽي اهو پڙهي سگهان ٿو.'

''شاندار،' مون رڙ ڪئي. 'مهرباني ڪري اسان کي پڙهي ٻڌايو—توهان ڏهين ٿي ويا آهيو!' ''هن هِجي ڪئي، ۽ لفظ ڳنڍي پڙهيائين— 'هيريٽن ارنشا.' ''۽ اهي انگ؟' مون ڪيس اٽڪيل ڏسي، همٿائيندي چيو. ''اهي مان ايجا نٽو پڙهي سگهان،' هن جواب ڏنو. ''اوهه، بيوقوف!' مون سندس ناڪاميءَ تي دل کولي کلندي چيو.

''اهو مسخرو، چپن تي مسڪراهٽ ۽ اکين ۾ ڪاوڙ ڪٽي گهورڻ لڳو. ڇڙ ڪيس سمجهه نہ پئي آيو تہ ڇا هو منهنجي کل ۾ شامل ٿئي: تہ ڇا اها ڪا دوستاڻي کل هئي، يا حقيقت ۾ منهنجي طرفان سندس بي عزتي هئي. مون سندس شڪ ختم ڪري ڇڏيو. اوچتو پنهنجي سنجيدگي بحال ڪندي ۽ ڪيس اتان وڃڻ جو حڪم ڏيندي، ڇو تہ مان لنڊن سان ملڻ آئي هئس، نہ ڪي ساڻس. هو ڳاڙهو ٿي ويو—مون چانڊوڪيءَ ۾ اهو صاف ڏٺو—پنهنجو هٿ ڪڙي تان هٽايائين، ۽ شرمسار غرور جي تصوير بڻجي، لڪي اتان هليو ويو. هو شايد پاڻ کي لنڊن جيترو قابل سمجهي رهيو هو، رڳو ان ڪري جو هو پنهنجي نالي جي هجي ڪري سگهندو هو، ۽ ڪيس ڏاڍو صدمو رسيو جو مون ائين نہ سوچيو.''

''ترسو، مس ڪيٽرين، پياري!' مون ڪيس روڪيندي چيو. ''مان توهان کي دڙڪا نہ ڏيندیس، پر مون کي توهان جو اهو رويو بلڪل پسند نہ آيو. جيڪڏهن توهان ياد رکو ها تہ هيريٽن بہ توهان جو سئوٽ آهي جيئن ماسٽر هيٿ ڪلف آهي، تہ توهان محسوس ڪيو ها تہ اهڙو ورتاءُ ڪرڻ ڪيڏو نامناسب هو. گهٽ ۾ گهٽ، سندس اها خواهش تہ هو

لنڊن جيترو پڙهيل لکيل ٿئي، تعريف جوڳي هئي؛ ۽ يقيناً هن رڳو ڏيکاءَ لاءِ نه سکيو هوندو: مون کي پڪ آهي ته توهان کيس پهرين سنڊس جهالت تي شرمندو ڪيو هوندو. ۽ هو ان کي سڌارڻ ۽ توهان کي خوش ڪرڻ پئي چاهي. سنڊس نامڪمل ڪوشش تي طنز ڪرڻ ڏاڍي بدتميزي هئي. جيڪڏهن توهان سنڊس حالتن ۾ پليون هجو ها، ته ڇا توهان ان کان گهٽ اڻ پڙهيل هجو ها؟ هو ننڍپڻ ۾ توهان جيترو ئي تيز ۽ ذهين ٻار هو؛ ۽ مون کي ڏک آهي ته هاڻي سنڊس بي عزتي ڪئي پئي وڃي، ڇو ته ان گهٽيا هيٺ ڪلف ساٽس اهڙي ناانصافي ڪئي آهي.“

”خير، ايلن، تون ان ڳالهه تي روئندينءَ ته نه، ڇا روئندينءَ؟“ هن منهنجي سنجيدگيءَ تي حيران ٿيندي چيو. ”پر ترس، ۽ تون ٻڌندينءَ ته ڇا هن واقعي مون کي خوش ڪرڻ لاءِ پنهنجي A B C ياد ڪئي هئي؛ ۽ ڇا ان جانور سان اخلاق سان پيش اچڻ جو ڪو فائدو هو. مان اندر ويس؛ لنڊن صوفي تي ليٽيل هو، ۽ مون کي پليڪار چوڻ لاءِ اڏ اٿيو.

”’مان اڄ رات بيمار آهيان، ڪيٽرين، پياري،‘ هن چيو، ’۽ توکي ئي سڀ ڳالهيون ڪرٽيون پونديون، ۽ مون کي ٻڌڻ ڏي. اڄ، ۽ منهنجي پرسان ويهه. مون کي پڪ هئي ته تون پنهنجو واعدو نه ٽوڙيندينءَ، ۽ وڃڻ کان اڳ مان توکان ٻيهر واعدو وٺندس.‘

”هاڻي مون کي خبر هئي ته مون کي کيس تنگ نه ڪرڻ گهرجي، ڇو ته هو بيمار هو؛ تنهنڪري مون نرميءَ سان ڳالهايو. کي به سوال نه پڇيا، ۽ کيس ڪنهن به طرح چڙيارڻ کان پاسو ڪيو. مان پنهنجا ڪجهه بهترين ڪتاب کڻي وئي هئس: هن مون کان هڪ ڪتاب مان ٿورو پڙهڻ لاءِ چيو، ۽ مان بس پڙهڻ واري ئي هئس ته، ارنشا دروازو زور سان کولي اندر آيو: ظاهر آهي هن سوچ ويچار کانپوءِ پنهنجي اندر ۾ زهر گڏ ڪري ورتو هو.

هو سڏو اسان ڏانهن آيو. لنڊن کي ٻانهن کان پکڙيائين، ۽ کيس سيٽ تان ڇڪي هيٺ اڇلائي ڇڏيائين.

”’پنهنجي ڪمري ۾ وڃ!‘ هن اهڙي آواز ۾ چيو جنهن ۾ ڪاوڙ سبب لفظ سمجهه ۾ نه پئي آيا، ۽ سندس چهرو سُجيل ۽ غصي ۾ پريل لڳي رهيو هو. ’هن کي به اتي وڻي وڃ جيڪڏهن هيءَ توسان ملڻ آئي آهي: تون مون کي هتان ٻاهر نه ڪيندين. هليا ويو ٻئي!‘

”هن اسان کي گاريون ڏنيون، ۽ لنڊن کي جواب ڏيڻ جو ڪو وقت نه ڏنو. لڳ ڀڳ کيس رڌڻي ۾ ڌڪو ڪندي، ۽ جڏهن مان سندس پويان ويس ته هن پنهنجي مٿ بند ڪئي، ڇڻ ته کيس مون کي مارڻ جي سخت خواهش هجي. مان هڪ لمحي لاءِ ڏڄي ويس، ۽ مون کان هڪ ڪتاب ڪري پيو. هن اهو ڪٽي مون ڏانهن ٽوڪر هڻي اڇلايو، ۽ اسان تي دروازو بند ڪري ڇڏيو. مون ٻاهر وٽان هڪ بيڄڻي، قاتل کل جو آواز ٻڌو، ۽ ڦري ڏٺم ته اهو نفرت جوڳو جوزف بينٽو پنهنجا هڏائوان هٿ مهٽي رهيو هو، ۽ ڏڪي رهيو هو.

”’مون کي پڪ هئي ته هو توکي مزو چکائيندو! هو هڪ شاندار چوڪرو آهي! هن ۾ صحيح روح اڇي ويو آهي! هو جاڻي ٿو—ها، هو مون جيترو ئي سٽو جاڻي ٿو. ته اتي مالڪ ڪنهن کي هجڻ گهرجي—اڇ، اڇ، اڇ! هن توکي سٽو تڙي ڪيو! اڇ، اڇ، اڇ!‘

”’اسان کي ڪيڏانهن وڃڻ گهرجي؟‘ مون ان پوڙهي بدمعاش جي مذاق کي نظرانداز ڪندي پنهنجي سئوٽ کان پڇيو.

”لنڊن پيلو ٿي ويو هو ۽ ڏڪي رهيو هو. هو ان وقت خوبصورت نه پئي لڳو. ايلن: اوهه، نه! هو خوفناڪ لڳي رهيو هو. ڇو ته سندس سنهڙو چهرو ۽ وڏيون اکيون ديوانگيءَ ۽ بيوس

ڪاوڙجي تاثر سان پرجي ويون هيون. هن دروازي جو هينڊل پڪڙيو. ۽ ان کي زور سان لوڏيو: اهو اندران بند هو.

”’جيڪڏهن تون مون کي اندر اچڻ نہ ڏنو. تہ مان توکي ماري ڇڏيندس!—جيڪڏهن تون مون کي اندر اچڻ نہ ڏنو. تہ مان توکي ماري ڇڏيندس!‘ هن چوڻ جي بدران رڙيون پئي ڪيون. ’شيطان! شيطان!—مان توکي ماري ڇڏيندس—مان توکي ماري ڇڏيندس!‘

”جوزف ٻيهر پنهنجي ڏيڏر جهڙي ڪل ڪلي.

”’اتي ڏس، اهو ٽيو پيءُ!‘ هن رڙ ڪئي. ’اهو ٽيو پيءُ! اسان سيني ۾ ڪنهن نہ ڪنهن پاسي جي ڪا نہ ڪا ڳالهہ هوندي آهي. پرواهہ نہ ڪر، هيريٽن ڇوڪرا—ڊج نہ—هو تو تائين پهچي نٿو سگهي!‘

”مون لنٽن جا هٿ پڪڙيا، ۽ ڪيس پري ڇڪڻ جي ڪوشش ڪئي؛ پر هن اهڙيون تہ خوفناڪ رڙيون ڪيون جو مون ۾ اڳتي وڌڻ جي همت نہ ٿي. آخرڪار سندس رڙيون ڪنگهہ جي هڪ خوفناڪ دوري ۾ دٻجي ويون؛ سندس وات مان رت وهي نڪتو. ۽ هو زمين تي ڪري پيو. مان ڊپ کان بيمار ٿيندي، اڳڻ ۾ ڊوڙي ويس؛ ۽ زلا کي جيترو زور سان سڏي سگهيس سڏيم. هن جلد ئي منهنجو آواز ٻڌو: هوءَ گودام جي پويان هڪ ڇني ۾ ڳئون ڏهي رهي هئي، ۽ پنهنجو ڪم ڇڏي ڊوڙندي آئي، ۽ پڇيائين تہ ڇا ڳالهہ آهي؟ مون ۾ وضاحت ڪرڻ جو ساهہ نہ هو. ڪيس اندر ڇڪيندي، مون لنٽن کي ڳوليو. ارنشا پنهنجي ڪيل تباهي ڏسڻ لاءِ ٻاهر آيو هو. ۽ هو ان وقت ان ويچاري ٻار کي مٿي کڻي وڃي رهيو هو. مان ۽ زلا سندس پويان مٿي وياسين؛ پر هن مون کي ڏاڪڻين جي مٿان روڪي ڇڏيو. ۽ چيائين تہ مون کي اندر نہ اچڻ گهرجي: مون کي گهر وڃڻ گهرجي. مون رڙ ڪئي تہ هن لنٽن کي ماري ڇڏيو آهي، ۽ مان اندر ويندیس. جوزف دروازو بند ڪري

چڏيو ۽ اعلان ڪيو تہ مان 'اهڙي ڪا بڪواس' نہ ڪندس، ۽ مون کان پڇيائين تہ ڇا مان 'سنڊس (لنڊن) جيترو چريو ٿيڻ واري آهيان.' مان روئيندي ٻيني رهيس جيستائين نوڪرياڻي واپس آئي. هن پڪ ڏياري تہ هو ٿوري دير ۾ نيڪ ٿي ويندو. پر هو ان گوڙ ۽ رڙين کي برداشت نٿو ڪري سگهي؛ ۽ هوءَ مون کي وٺي، لڳ ڀڳ کڻي گهر جي ٻئي حصي ۾ آئي.

"ايلن، مان پنهنجا وار پٽڻ لاءِ تيار هئس! مان ايترو رنيس ۽ سڏڪا پريا جو منهنجون اکيون لڳ ڀڳ انڊيون ٿي ويون؛ ۽ اهو بدمعاش جنهن سان توکي ايڏي همدردي آهي اهو منهنجي سامهون ٻينو هو: هر ٿوري دير کانپوءِ مون کي 'چپ ڪر' چئي رهيو هو. ۽ انڪار ڪري رهيو هو تہ اها سنڊس غلطي هئي؛ ۽، آخرڪار، منهنجين انهن دڙڪن ڏجي تہ مان بابا کي ٻڌائيندس، ۽ ڪيس جيل موڪليو ويندو ۽ ڦاهي ڏني ويندي. هن پاڻ ۾ روئڻ شروع ڪيو ۽ پنهنجي بزدلاڻي پريشاني لڪائڻ لاءِ ٻاهر ڀڄي ويو. پر، مان اڃا ۾ ڪانئس نہ ٻڌي هئس: جڏهن آخرڪار هنن مون کي وڃڻ تي مجبور ڪيو ۽ مان گهر کان ڪجهہ سؤ يارڊ پري پهتيس، تہ هو اوچتو رستي جي ڇانوَ مان ٻاهر آيو ۽ مِني کي روڪي مون کي پڪڙي ورتائين.

"'مس ڪيٿرين، مون کي ڏاڍو ڏک آهي،' هن ڳالهائڻ شروع ڪيو 'پر اهو ڪجهہ وڌيڪ ئي خراب هو—' "مون کيس پنهنجي ڇهيڪ سان هنيو. اهو سوچي تہ شايد هو مون کي ماري ڇڏيندو. هن مون کي ڇڏي ڏنو. پنهنجي هڪ خوفناڪ گار ڏيندي، ۽ مان لڳ ڀڳ پنهنجو هوش وڃائي ڊوڙندي گهر پهتس.

"مون ان شام توکي شب بخير نہ چيو هو. ۽ ٻئي ڏينهن مان ودرنگ هائٽس نہ ويس: منهنجي اتي وڃڻ جي ڏاڍي خواهش هئي؛ پر مان عجيب بيچينيءَ ۾ هئس، ۽ ڪڏهن

ڪڏهن مون کي اهو ٻڌڻ جو ڏپ هو ته لنڊن مري ويو آهي؛ ۽ ڪڏهن ڪڏهن هيريٽن سان ملڻ جي خيال سان ڏکي ويندي هئس. ٽئين ڏينهن مون همت ڪئي: گهٽ ۾ گهٽ، مان وڌيڪ پريشاني برداشت نه ڪري سگهيس، ۽ هڪ پيرو ٻيهر لکي نڪري ويس. مان پنجين وڳي ويس، ۽ پنڊ ڪيم. اهو سوچيندي ته شايد مان بغير ڪنهن جي ڏسڻ جي گهر ۾ داخل ٿي لنڊن جي ڪمري تائين پهچي ويجان. بهرحال، ڪتن منهنجي اچڻ جو اطلاع ڏئي ڇڏيو. زلا منهنجي آجيان ڪئي، ۽ اهو چوندي ته 'چوڪرو سنو ٽيڪ ٿي رهيو آهي،' مون کي هڪ ننڍي، صاف ستري، غاليچي واري ڪمري ۾ وٺي وئي، جتي، منهنجي بي انتها خوشيءَ لاءِ، مون لنڊن کي هڪ ننڍڙي صوفي تي ليٽي منهنجو هڪ ڪتاب پڙهندي ڏٺو. پر هن پورو ڪلاڪ نه مون سان ڳالهايو ۽ نه ئي مون ڏانهن ڏٺو. ايلن: سندس مزاج ڏاڍو خراب آهي. ۽ جنهن ڳالهه مون کي بلڪل حيران ڪري ڇڏيو. اها هئي جڏهن هن پنهنجو وات کوليو به، ته اهو ڪوڙ ڳالهائڻ لاءِ ته مون ئي گوڙ شروع ڪرايو هو. ۽ هيريٽن جو ڪو به ڏوهه نه هو! مان ڪاوڙ کانسواءِ ڪو جواب نه ڏئي سگهيس، تنهنڪري مان اٿي ڪمري مان نڪري آيس. هن پويان کان هڪ هلڪي آواز ۾ چيو 'ڪيٽرين!' ڪيس اهڙي جواب ملڻ جي اميد نه هئي: پر مان واپس نه مڙيس؛ ۽ ٻئي ڏينهن مان گهر ۾ رهيس، تقريباً اهو فيصلو ڪري چڪي هئس ته ساڻس ٻيهر ڪڏهن نه ملنديس. پر بستري تي ويڙهه ۽ اٿڻ، ۽ ڪڏهن به سندس باري ۾ ڪا خبر نه ٻڌڻ ايترو ته ڏکوئيندڙ هو جو منهنجو پڪو ارادو پوري طرح ٽهڻ کان اڳ ئي هوا ۾ اڏامي ويو. مون کي پهرين اتي ويڙهه غلط لڳو هو. هاڻي اتي نه ويڙهه غلط لڳي رهيو هو. مائيڪل اهو پيڇڻ آيو ته ڇا هو مِنيءَ تي هنو (saddle) رکي: مون چيو 'ها،' ۽ جڏهن هوءَ مون کي پهاڙين تان کڻي وڃي رهي هئي ته مان ان کي پنهنجو فرض سمجهي رهي هئس. مون کي اڳڻ ۾ ويڙهه لاءِ اڳين درين وٽان گذرڻو پيو: منهنجي موجودگيءَ کي لڪائڻ جي ڪوشش ڪرڻ اجايو هو.

’’’نوجوان مالڪ گھر ۾ آھي،‘ زلا چيو. جڏھن ھن مون کي پارلر ڏانھن ويندي ڏٺو. مان اندر ويس. ارنشا بہ اتي ھو. پر ھو ھڪدم ڪمري مان نڪري ويو. لنڊن وڏي آرام ڪرسيءَ تي اڌ-سمھيل ويٺو ھو. باھہ ڏانھن وڌندي، مون سنجيده لھجي ۾ ڳالھائڻ شروع ڪيو. ڪجھہ حد تائين اھو چاھيندي تہ اھو سچ ھجي— ’’’جيئن تہ توکي مان پسند ناھيان، لنڊن، ۽ جيئن تہ تون سمجھين ٿو تہ مان جاڻي واڻي توکي تڪليف ڏيڻ اچان ٿي، ۽ تون ھر پيري ائين ئي ظاھر ڪرين ٿو. تنھنڪري ھي اسان جي آخري ملاقات آھي: اچو تہ ھڪ ٻئي کي الوداع چئون؛ ۽ مسٽر ھيٿ ڪلف کي ٻڌائجانءِ تہ توکي مون سان ملڻ جي ڪا خواھش ناھي، ۽ ڪيس ان موضوع تي وڌيڪ ڪوڙ ناھڻ نہ گھرجن.‘

’’’ويھہ ۽ پنھنجي ٽوپي لاھہ، ڪيٿرين،‘ ھن جواب ڏنو. ’تون مون کان ايتري وڌيڪ خوش آھين، جو توکي وڌيڪ بھتر ھجڻ گھرجي. بابا منھنجين خامين بابت ايترو ڳالھائيندو آھي، ۽ منھنجي ايتري بي عزتي ڪندو آھي، جو منھنجي پنھنجي پاڻ تي شڪ ڪرڻ فطري ڳالھہ آھي. مون کي پڪ ناھي تہ ڇا مان واقعي اوترو ئي بيڪار آھيان جيترو ھو اڪثر مون کي چوندو آھي؛ ۽ پوءِ مان ايترو تہ چڙچڙو ۽ تلخ محسوس ڪندو آھيان، جو مان ھر ڪنھن سان نفرت ڪرڻ لڳندو آھيان! مان بيڪار آھيان، ۽ خراب مزاج جو آھيان، ۽ لڳ ڀڳ ھميشہ خراب روح وارو آھيان؛ ۽ جيڪڏھن تون چاھين، تہ الوداع چئي سگھين ٿي: تون ھڪ مصيبت کان ڇوٽڪارو پائيندينءَ. رڳو ڪيٿرين، مون سان ايترو انصاف ڪر: اھو مڃ تہ جيڪڏھن مان تو جيترو پيارو، ۽ مھربان، ۽ سٺو ٿي سگھان ھا، تہ مان ضرور ٿيان ھا؛ بلڪ خوشيءَ سان، جيترو مان خوش ۽ صحتمند ٿيڻ چاھيندس. ۽ اھو يقين ڪر تہ تنھنجي مھرباني‌ءَ مون کي توسان ان کان وڌيڪ پيار ڪرڻ تي مجبور ڪيو آھي جيترو مان تنھنجي پيار جي لائق ھوس: ۽ جيتوڻيڪ مان پنھنجي حقيقي طبيعت توکان لڪائي نٿي سگھيس ۽ نٿو سگھان، پر مون کي ان جو

افسوس آهي ۽ مان پڇتايان ٿو. ۽ مرڻ گھڙيءَ تائين ان تي افسوس ۽ پڇتاءُ ڪندو رهندس!‘

”مون محسوس ڪيو ته هو سڄ پيو ڳالهائي: ۽ مون محسوس ڪيو ته مون کي ڪيس معاف ڪرڻ گھرجي: ۽، جيتوڻيڪ اسين شايد ٻئي ئي لمحي وري وڙهون، پر مون کي ڪيس ٻيهر معاف ڪرڻو پوندو. اسان جو صلح ٽي ويو، پر اسين ٻئي سڄو وقت روئندا رهياسين جيستائين مان اتي هئس: مڪمل طور تي ڏک سبب نہ، پر پوءِ به مون کي ڏک هو ته لنڊن جي طبيعت ايڏي بگڙيل آهي. هو ڪڏهن به پنهنجي دوستن کي سڪون سان رهڻ نہ ڏيندو. ۽ نہ ئي هو پاڻ ڪڏهن سڪون ۾ رهي سگھندو! ان رات ڪانپوءِ مان هميشہ سندس ننڍي پارلر ۾ ويندي آهيان، جو ته سندس پيءُ ان جي ٻئي ڏينهن واپس آيو هو.

”منهنجي خيال ۾ تقريباً ٽي ڀيرا اسين اوترا ئي خوش ۽ پراميد رهيا آهيون جيترا اسين پهرين شام هئاسين، منهنجين باقي ملاقاتن ۾ اداسي ۽ پريشاني رهي آهي: ڪڏهن سندس خودغرضي ۽ بغض سبب، ته ڪڏهن سندس تڪليفن سبب: پر مون پهرين (خودغرضي ۽ بغض) کي به اوتري ئي گھٽ ڪاوڙ سان برداشت ڪرڻ سکي ورتو آهي جيترو ٻئي کي (تڪليفن کي). مسٽر هيٿ ڪلف ڄاڻي واڻي مون کان پري رهندو آهي: مون کيس مشڪل سان ئي ڪڏهن ڏٺو آهي. گذريل آچر، يقيناً، عام وقت کان سوير اڇ ته، مون کيس ويڇاري لنڊن کي ڪالھ رات واري سندس رويي ته سخت دڙڪا ڏيندي ٻڌو. مون کي خبر ناهي کيس ڪيئن خبر پئي، سواءِ ان جي ته هن اسان جون ڳالهيون ٻڌيون هجن. لنڊن يقيناً چيڙائيندڙ رويو اختيار ڪيو هو: بهرحال، اهو منهنجي ڪانسواءِ ڪنهن ٻئي جو معاملو نہ هو. ۽ مان اندر وڃي مسٽر هيٿ ڪلف جو خطبو بند ڪرايو ۽ کيس اها ڳالھ ٻڌائي ڇڏي. هو ڪلي پيو، ۽ اهو چئي هليو ويو ته کيس خوشي آهي جو مان

معاملي کي ان نظر سان ٿي ڏسان. ان وقت کان وٺي، مون لنڊن کي چيو آهي ته هو پنهنجيون ڪڙيون ڳالهيون سرگوشيءَ ۾ چوي. هاٽي، ايلن، تو سپ ڪجھ ٻڌي ورتو آهي. مون کي ودرنگ هائٽس وڃڻ کان رڳو ٻن ماڻھن کي تڪليف ڏيئي ئي روڪي سگھجي ٿو: جڏھن ته، جيڪڏھن تون رڳو بابا کي نه ٻڌائين، ته منهنجي وڃڻ سان ڪنهن جي به سکون کي ڪو نقصان نه پهچندو. تون نه ٻڌائيندينءَ، چا ٻڌائيندينءَ؟ جيڪڏھن تو ائين ڪيو ته اها ڏاڍي بي رحمي هوندي."

"مان ان ڳالھ تي سياٽي تائين پنهنجو فيصلو ڪنديس، مس ڪيٿرين،" مون جواب ڏنو. "ان لاءِ ڪجھ سوچڻ جي ضرورت آهي؛ تنهنڪري مان توهان کي آرام ڪرڻ لاءِ ڇڏيان ٿي، ۽ مان وڃي ان تي ويچار ڪريان ٿي." مون ان تي وڏي فڪر سان سوچيو. پنهنجي مالڪ جي موجودگيءَ ۾، سنڈس (ڪيٿرين جي) ڪمري مان سڏو سنڈس (ايڊگر جي) ڪمري ڏانهن ويندي، ۽ ڪيس سڃي ڪھاڻي ٻڌائيندي: سواءِ سنڈس سئوٽ سان ڳالھ ٻولھ، ۽ هيريٽن جي ڪنهن به ذڪر جي. مسٽر لنٽن پريشان ۽ ڏکويل هو. ان کان به وڌيڪ جيترو هو مون کي ڏيکارڻ چاهيندو هو. صبح جو ڪيٿرين کي سنڈس راز مون ياران ظاهر ڪرڻ جي خبر پئي، ۽ ڪيس اهو به معلوم ٿيو ته سنڈس خفيه ملاقاتون هاٽي ختم ٿيڻ واريون آهن. هن ان پابنديءَ خلاف اجايو روئڻ ۽ ڦٽڪڻ ڪيو. ۽ پنهنجي پيءُ کي منٽ ڪئي ته لنٽن تي رحم ڪري: پر ڪيس تسليءَ طور رڳو اهو واعدو مليو ته هو خط لکي ڪيس (لنٽن کي) جڏھن به هو چاهي گرينج اچڻ جي اجازت ڏيندو. پر اهو واضح ڪندي ته ڪيس هاٽي ودرنگ هائٽس تي ڪيٿرين سان ملڻ جي اميد نه رکڻ گھرجي. شايد، جيڪڏھن ڪيس پنهنجي پائٽيي جي مزاج ۽ صحت جي حالت جي جاڻ هجي ها، ته هو اها هلڪي تسلي به روکڻ مناسب سمجھي ها.

باب پنجويهون

”اهي ڳالهيون گذريل سياري ۾ ٿيون هيون، سائين،“ مسز ڊين چيو. ”مس هڪ سال اڳ جي ڳالهه آهي. گذريل سياري، مون اهو نه سوچيو هو ته، ٻين ٻارهن مهينن جي پڇاڻي تي، مان خاندان جي هڪ اجنبيءَ کي اهي ڳالهيون ٻڌائي وندرائي رهي هوندیس! پر، ڪير ٿو ڄاڻي ته توهان ڪيترو وقت اجنبي رهنداسين؟ توهان ايترا نوجوان آهيو جو هميشہ اڪيلو رهي مطمئن نٿا رهي سگهو. ۽ منهنجو خيال آهي ته ڪوبہ ڪيٿرين لنٽن کي ڏسي ۽ ساٽس پيار نہ ڪري، اهو ناممڪن آهي. توهان مرڪي رهيا آهيو. پر جڏهن مان سندس باري ۾ ڳالهائيندي آهيان ته توهان ايڏا خوش ۽ دلچسپيءَ وارا ڇو لڳندا آهيو؟ ۽ توهان مون کي سندس تصوير پنهنجي چلهي مٿان لٽڪائڻ لاءِ ڇو چيو آهي؟ ۽ ڇو—؟“

”بس ڪريو. منهنجي سٺي دوست!“ مون رڙ ڪئي. ”اهو بلڪل ممڪن ٿي سگهي ٿو ته مان ساٽس پيار ڪريان. پر ڇا هوءَ مون سان پيار ڪندي؟ مون کي ان تي ايترو ته شڪ آهي جو مان پاڻ کي ان لالچ ۾ وجهي پنهنجو سڪون برباد نہ ڪندس: ۽ ٻيو ته منهنجو گهر هتي ناهي. مان مصروف دنيا جو ماڻهو آهيان، ۽ مون کي ان جي ئي باهين ۾ واپس وڃڻو آهي. اڳتي ٻڌايو. ڇا ڪيٿرين پنهنجي پيءُ جي حڪمن جي فرمانبردار هئي؟“

”هوءَ هئي،“ گهر جي سنيالينڊڙ ڳالهه جاري رکندي چيو. ”سندس لاءِ محبت ايڏا بہ سندس دل جو مڪيہ جذبو هئي. ۽ هن بغير ڪنهن ڪاوڙ جي ڳالهايو: هن ان ماڻهوءَ جي گهري نرميءَ سان ڳالهايو جيڪو پنهنجي خزاني کي خطرن ۽ دشمنن جي وچ ۾ ڇڏي وڃڻ وارو هجي، جتي سندس ياد ڪيل لفظ ئي اها اڪيلي مدد هوندا جيڪي هو ڪيس رهنمائي ڪرڻ لاءِ ڇڏي سگهي ٿو. ڪجهہ ڏينهن ڪانپوءِ هن مون کي چيو، ’ايلن، ڪاش منهنجو

پائٽيو کو خط لکي، يا ملڻ اچي. مون کي سچ پچ ٻڌاءِ، ته تون سندس باري ۾ چا ٿي سوچين: چا ان ۾ کا بهتري آئي آهي، يا جيئن هو وڌو ٿيندو ته منجهس بهتريءَ جي کا اميد آهي؟'

''هو ڏاڍو نازڪ آهي، سائين،' مون جواب ڏنو. 'ڇ مشڪل سان ئي جوانيءَ تائين پهچندو: پر مان اهو چئي سگهان ٿي ته، هو پنهنجي پيءُ جهڙو ناهي؛ ڇ جيڪڏهن مس ڪيٽرين جي ساڻس شادي ڪرڻ جي بدقسمتي ٿي، ته هو سندس ضابطي کان ٻاهر نه هوندو: سواءِ ان جي ته هوءَ حد کان وڌيڪ ڇ بيوقوفاٽي حد تائين کيس ڇوٽ ڏئي. بهرحال، مالڪ، توهان وٽ ساڻس واقفيت حاصل ڪرڻ ڇ اهو ڏسڻ لاءِ گهٽو وقت هوندو ته هو سندس لاءِ مناسب رهندو يا نه: سندس بالغ ٿيڻ ۾ اڃا چار سال ڇ ان کان مٿي وقت باقي آهي.''

ايڊگر ٽڊو ساهه کنيو، ڇ، دريءَ ڏانهن هلندي، ٻاهر گيمرتن ڪرڪ (چرچ) ڏانهن ڏٺو. اها هڪ ڏنڊلي منجهند هئي، پر فيبروريءَ جو سج هلڪو چمڪي رهيو هو، ڇ اسين مس اگسٽ ۾ صنوبر جا ٻه وڻ، ڇ پري پري ڦهليل قبرن جا پٿر سجاٽي پئي سگهياسين.

''مون اڪثر دعا گهري آهي،'' هن پاڻ سان ئي ڳالهائيندي چيو ''ته جيڪو اڇڻ وارو آهي اهو ويجهو اچي وڃي (يعني موت)، پر هاڻي مان پوئتي هٽڻ ڇ ان کان ڊڄڻ لڳو آهيان. مون سوچيو هو ته ان گهڙيءَ جي ياد، جڏهن مان هڪ گهوٽ ٻڌجي ان واديءَ مان هيٺ لٿو هوس، ان اميد کان گهٽ مٿي هوندي ته مان جلدي، ڪجهه مهينن، يا شايد، هفتن ۾، مٿي ڪنيو ويندس، ڇ ان جي اڪيلي ڪڏ (قبر) ۾ دفن ڪيو ويندس! ايلن، مان پنهنجي ننڍڙي ڪيٽيءَ سان ڏاڍو خوش رهيو آهيان: سياري جي راتين ڇ اونهاري جي ڏينهن ۾ هوءَ منهنجي پرسان هڪ جيئري جاڳندي اميد هئي. پر مان انهن پٿرن جي وچ ۾، ان پراٽي چرچ جي هيٺان، اڪيلو سوچيندي ٻه اوتروئي خوش رهيو آهيان: جون جي ڏگهين شامن

۾ سندس ماءُ جي قبر جي سائي ڏڙي تي ليٽندي، ۽ ان وقت جي خواهش—ان وقت لاءِ تڙپندي رهيو آهيان جڏهن مان ان جي هيڻان ليٽي سگهان. مان ڪيڏيءَ لاءِ ڇا ڪري سگهان ٿو؟ مان ڪيئن ڇڏيان؟ جيڪڏهن لنڊن منهنجي وڃڻ تي ڪيس تسلي ڏئي سگهي ها، تہ مون کي ان ڳالهہ جي هڪ لمحي لاءِ بہ پرواهہ نہ هجي ها تہ هو هيٺ ڪلف جو پٽ آهي؛ يا اهو مون کان ڪيس کسيندو. مون کي ان جي بہ ڪا پرواهہ نہ هجي ها تہ هيٺ ڪلف پنهنجا مقصد ماڻي ورتا آهن، ۽ مون کان منهنجي آخري نعمت قرڻ ۾ ڪامياب ٿي ويو آهي! پر جيڪڏهن لنڊن نااهل هجي—پنهنجي پيءُ لاءِ رڳو هڪ ڪمزور اوزار هجي—تہ مان ڪيس ان جي حوالي نٿو ڪري سگهان! ۽ جيتوڻيڪ سندس زنده دل روح کي دٻائڻ ڏکيو آهي، پر مون کي پنهنجي جيئري ڪيس اداس ڪرڻ ۽ مرڻ مهل ڪيس اڪيلو ڇڏي وڃڻ جي همت ڪرٽي پوندي. منهنجي پياري ڏيءَ! مان ڪيس ان (لنڊن) جي حوالي ڪرڻ بدران خدا جي حوالي ڪرڻ، ۽ پنهنجي سامهون ئي مٽيءَ ۾ دفن ڪرڻ وڌيڪ پسند ڪندس.“

”توهان ڪيس ائين ئي خدا جي حوالي ڪري ڇڏيو سائين،“ مون جواب ڏنو ”۽ جيڪڏهن اسين توهان کي وڃائي ويهون—خدا نہ ڪري تہ ائين ٿئي—تہ سندس قدرت هيٺ، مان آخر تائين سندس دوست ۽ صلاحڪار ٿي ويٺي هوندیس. مس ڪيٽرين هڪ سٺي ڇوڪري آهي: مون کي اهو ڊپ ناهي تہ هوءَ ڄاڻي واڻي ڪو غلط رستو اختيار ڪندي، ۽ جيڪي ماڻهو پنهنجو فرض نياڻيندا آهن کين هميشہ آخرڪار ان جو صلو ملندو آهي.“

بهار جي موسم آئي، پر منهنجي مالڪ کا حقيقي طاقت حاصل نہ ڪئي. جيتوڻيڪ هن پنهنجي ڏيءَ سان گڏ ميدانن ۾ ٻيهر گهمڻ شروع ڪيو. سندس (ڪيٽرين جي)

اٽنجريڪار سوچ لاءِ، اهو ئي صحتيابيءَ جو هڪ نشان هو. ۽ پوءِ سندس (ايڊگر جا) ڳل اڪثر ڳاڙها هوندا هئا، ۽ سندس اکيون چمڪنديون هيون. ڪيس پڪ هئي ته هو ٽيڪ ٿي رهيو آهي. سندس سترهين سالگرهه تي، هن قبرستان جو سير نه ڪيو: مينهن پئجي رهيو هو. ۽ مون چيو— "توهان اڄ رات يقيناً ٻاهر نه ويندا، سائين؟" هن جواب ڏنو— "نه، مان ان کي هن سال ٿورو اڳا ملتوي ڪندس."

هن لنڊن کي ٻيهر خط لکيو. ساٽس ملڻ جي شديد خواهش جو اظهار ڪندي. ۽، جيڪڏهن بيمار ڇوڪرو پيش ٿيڻ جي قابل هجي ها، ته مون کي پڪ آهي ته سندس پيءُ ڪيس اڇڻ جي اجازت ڏئي ڇڏي ها. جيئن ته ائين نه هو. هن پڙهايل طوطي وانگر جواب ڏنو. اهو ٻڌائيندي ته مسٽر هيٿ ڪلف کي سندس گرينج اڇڻ تي اعتراض آهي: پر مامي جي مهربان يادگيريءَ ڪيس ڏاڍو خوش ڪيو آهي. ۽ ڪيس اميد هئي ته هو پنهنجي سير دوران ڪڏهن ڪڏهن ساٽس ملي سگهندو. ۽ ذاتي طور تي اها منٿ ڪندو ته هو ۽ سندس سئوٽ وڏيڪ وقت تائين ايڏا ڏار نه رهن.

سندس خط جو اهو حصو سادو هو. ۽ شايد سندس پنهنجو ئي هو. هيٿ ڪلف کي خبر هئي ته هو ان وقت ڪيٿرين جي صحبت لاءِ اثرائتي انداز ۾ منٿ ڪري سگهي ٿو.

"مان اهو نٿو گهران،" هن چيو. "ته هوءَ هتي گهمڻ اچي: پر ڇا مان ساٽس ڪڏهن به نه ملندس، ڇو ته منهنجو پيءُ مون کي سندس گهر وڃڻ کان روڪي ٿو. ۽ توهان ڪيس منهنجي گهر اڇڻ کان روڪيو ٿا؟ مهرباني ڪري، ڪڏهن ڪڏهن، ساٽس گڏجي هائٽس ڏانهن سواري ڪندا ڪيو. ۽ اسان کي توهان جي موجودگيءَ ۾ چند لفظ ڳالهائڻ ڏيو! اسان اهڙو ڪجهه ناهي ڪيو جو ان جدائيءَ جا حقدار بڻجون. ۽ توهان مون سان ناراض ناهيو: توهان وٽ مون کي ناپسند ڪرڻ جو ڪو سبب ناهي، اهو توهان پاڻ به مڃو

ٽا. پيارا ماما! سياڻي مون ڏانهن هڪ مهربان خط موڪليو. ۽ ٽرش ڪراس گرينج ڪانسواءِ جتي توهان چاهيو اتي مون سان ملڻ جي اجازت ڏيو. منهنجو يقين آهي ته هڪ ملاقات توهان کي قائل ڪري ڇڏيندي ته منهنجي پيءُ جو ڪردار منهنجو ڪردار ناهي: هو مجي ٿو ته مان سندس پٽ ڪان وڌيڪ توهان جو پائٽيو آهيان. ۽ جيتوڻيڪ مون ۾ خاميون آهن جيڪي مون کي ڪيٽرين جي لائق نٽيون بٽائين. پر هن انهن کي معاف ڪري ڇڏيو آهي. ۽ سندس خاطر. توهان کي به ڪرڻ گهرجي. توهان منهنجي صحت بابت پچيو ٿا—اها بهتر آهي. پر جيستائين مان هر اميد کان ڪٽيل. ۽ اڪيلائيءَ يا انهن ماڻهن جي صحبت ۾ رهڻ تي مجبور آهيان جيڪي مون کي نه ڪڏهن پسند ڪندا هئا ۽ نه ئي ڪڏهن ڪندا. ته پوءِ مان خوش ۽ صحتمند ڪيئن رهي سگهان ٿو؟"

ايڊگر. جيتوڻيڪ هن کي چوڪري سان همدردي هئي. سندس اها گذارش مڃڻ لاءِ راضي نه ٿي سگهيو. چو ته هو ڪيٽرين سان گڏجي نه پئي وڃي سگهيو. هن چيو ته. اونهاري ۾. شايد. اهي ملي سگهن: ان دوران. هن خواهش ڪئي ته هو وقفي وقفي سان خط لکندو رهي. ۽ ڪيس خط ذريعي جيترو ٿي سگهيو اوتري صلاح ۽ تسلي ڏيڻ جو واعدو ڪيو. چو ته هو پنهنجي خاندان ۾ سندس ڏکي حالت کان چڱيءَ ريت واقف هو. لنٽن اها ڳالهه مجي. ۽ جيڪڏهن مٽس کا پابندي نه هجي ها ته شايد هو پنهنجي خطن کي شڪايتن ۽ روئڻ پٽڻ سان پري سڀ ڪجهه خراب ڪري ڇڏي ها: پر سندس پيءُ مٽس سخت نظر رکندو هو. ۽. يقيناً. هن ان ڳالهه تي زور ڏنو ته منهنجو مالڪ جيڪو به خط موڪلي ان جي هر سٽ کيس ڏيکاري وجي. تنهنڪري. پنهنجي ذاتي تڪليفن ۽ پريشانين. جيڪي سندس سوچن ۾ هميشه سڀ کان مٿي هونديون هيون. لکڻ بدران. هو پنهنجي دوست ۽ پيار کان پري رکڻ جي ان ظالمانه مجبوريءَ تي روئندو رهندو هو. ۽ نرميءَ سان

اشارو ڪندو هو تہ مسٽر لنٽن کي جلدي ئي هڪ ملاقات جي اجازت ڏيڻ گهرجي، نہ تہ ڪيس اهو ڊپ ٿيندو تہ هو جاڻي واڻي ڪيس خالي واعدن سان دوکو ڏئي رهيو آهي.

ڪيٿي گهر ۾ هڪ طاقتور حمايتي هئي؛ ۽ انهن ٻنهي ملي ڪري آخر ڪار منهنجي مالڪ کي ان ڳالهہ تي راضي ڪري ورتو تہ اهي هفتي ۾ اتڪل هڪ ڀيرو منهنجي نگراني ۽ هيٺ، ۽ گرينج جي سپ کان ويجهي پهاڙن (moors) تي گڏجي سواري يا سير ڪن: ڇو تہ جون جي مهيني تائين سندس (ايڈگر جي) طبيعت ايڏا بہ خراب ٿي رهي هئي. جيتوڻيڪ هن هر سال پنهنجي آمدني ۽ جو هڪ حصو پنهنجي نوجوان ڏيءَ جي مستقبل لاءِ الڳ رکيو هو، پر سندس فطري خواهش هئي تہ هوءَ پنهنجي اباڻي گهر جي مالڪياڻي رهي—يا گهٽ ۾ گهٽ ٿوري وقت ۾ واپس اتي اچي؛ ۽ سندس خيال هو تہ ائين ڪرڻ جو اڪيلو رستو سندس وارث (لنٽن) سان شادي ڪرڻ ۾ آهي؛ ڪيس ان ڳالهہ جو ڪو اندازو نہ هو تہ اهو (لنٽن) بہ سندس جيترو ئي تيزيءَ سان موت ڏانهن وڌي رهيو آهي؛ ۽ منهنجي خيال ۾ ڪنهن ٻئي کي بہ اها خبر نہ هئي: ڪو بہ ڊاڪٽر هائٽس تي نہ ويندو هو، ۽ ڪنهن بہ ماسٽر هيٿ ڪلف (لنٽن) کي نہ ڏٺو هو جو هو اسان وٽ سندس حالت جي رپورٽ ڪري سگهي. مان، پنهنجي حصي جي ڳالهہ ڪيان تہ، مان اهو سوچڻ لڳي هئس تہ منهنجا شڪ غلط هئا، ۽ هو يقيناً صحتياب ٿي رهيو هوندو، جڏهن هن پهاڙن تي گهوڙي سواري ۽ سير جي ڳالهہ ڪئي هئي، ۽ پنهنجي مقصد جي حاصلات لاءِ ايترو سنجيده لڳي رهيو هو. مان اهو تصور بہ نٿي ڪري سگهيس تہ ڪو پيءُ ڪنهن مرندڙ ٻار سان ايترو ظالمانہ ۽ شيطاني ورتاءُ ڪري سگهي ٿو جيئن مون کي بعد ۾ خبر پئي تہ هيٿ ڪلف ساڻس ڪيو هو. رڳو ان نقلي بيتابي کي ڏيکارڻ لاءِ: سندس (هيٿ ڪلف جون) ڪوششون اوتريون ئي ٻيٽيون ٿيندیون پئي ويون، جيئن جيئن سندس لالچي ۽ بي حس منصوبن کي موت جي هٿان شڪست جو خطرو وڌندو پئي ويو.

باب چويهون

اونهارو اڳي ئي پنهنجي جوپن تان لهي چڪو هو. جڏهن ايڊگر بي دليءَ سان سندن منڊن اڳيان هٿيار ڦٽا ڪيا، ۽ مان ۽ ڪيٿرين سندس سئوٽ سان ملڻ لاءِ پنهنجي پهرين سواريءَ تي نڪتاسين. اهو هڪ ٻوسٽ وارو ۽ گرم ڏينهن هو: سج جي روشنيءَ کان خالي، پر آسمان ايترو ته ڏنڊلو ۽ ڏهيل هو جو مينهن جو ڪو خطرو نه پئي لڳو: ۽ اسان جي ملڻ جي جاءِ چوراهي تي، رستو ڏيکاريندڙ پٿر (guide_stone) وٽ طئي ڪئي وئي هئي. پر اتي پهچڻ تي، هڪ ننڍڙي ڏنار ڇوڪري، جنهن کي قاصد طور موڪليو ويو هو، اسان کي ٻڌايو ته، — "ماسٽر لنڊن هائڊس جي هن ئي پاسي آهي: ۽ هو توهان جو ڏاڍو ڏورائتو ٿيندو جيڪڏهن توهان ڏورو اڳتي هلي ويو."

"پوءِ ته ماسٽر لنڊن پنهنجي مامي جي پهرين هدايت ئي وساري ڇڏي آهي،" مون چيو: "هن اسان کي گرينج جي زمين تي ئي رهڻ جو حڪم ڏنو هو. ۽ اسين هينئر ئي ان حد کان ٻاهر پيا وڃون." "خير، جڏهن اسين وٽس پهتاسين ته پنهنجن گهوڙن جا رخ موڙي ڇڏينداسين،" منهنجي ساٿيڻيءَ جواب ڏنو. "اسان جو سير گهر جي طرف ئي رهندو."

پر جڏهن اسين وٽس پهتاسين، جيڪو سندس پنهنجي دروازي کان مس ڇوٽائي ميل پري هو، اسان ڏٺو ته وٽس ڪو گهوڙو نه هو. ۽ اسان کي مجبوراً لهڻو پيو. ۽ پنهنجن گهوڙن کي چرڻ لاءِ ڇڏڻو پيو. هو سڪل گاهه (heath) تي ليٽيو اسان جي اچڻ جو انتظار ڪري رهيو هو. ۽ تيستائين نه اٿيو جيستائين اسين چند يارڊن جي مفاصلي تائين نه پهتاسين. پوءِ هو ايتري ڪمزوريءَ سان هليو ۽ ايڏو پيلو لڳي رهيو هو جو مون هڪدم رڙ

ڪئي، — ”ڇو ماسٽر هيٺ ڪلف، توهان اڄ صبح سير جو مزو ونڻ جي لائق نہ آهيو. توهان کيڏا بيمار پيا لڳو!“

ڪيٽرين کيس ڏک ۽ حيرت سان ڏٺو: سندس چپن تي آيل خوشيءَ جي رڙهڪ ڊپ واري آواز ۾ بدلجي وئي؛ ۽ انهن جي ڊگهي دير کانپوءِ ٽيندڙ ملاقات جي مبارڪباد هڪ پريشان ڪندڙ سوال ۾ تبديل ٿي وئي، تہ ڇا سندس طبيعت عام کان وڌيڪ خراب آهي؟ ”نہ — بهتر — بهتر!“ هن سهڪندي، ڏڪندي، ۽ سندس هٿ پڪڙيندي چيو. جڻ ڪيس ان جي سهاري جي ضرورت هجي، جڏهن تہ سندس وڌيون نيريون اکيون ڊڄندي ڊڄندي مٿس ڦري رهيون هيون؛ انهن جي چوڌاري پيل ڪڌن انهن جي اڇوٽي سست تاثر کي هڪ بيمار جهنگلي پٽي ۾ بدلائي ڇڏيو هو.

”پر تون وڌيڪ بيمار رهيو آهين،“ سندس سٹوٽ زور ڏيندي چيو. ”ان کان وڌيڪ بيمار جڏهن مون توکي آخري پيرو ڏٺو هو؛ تون وڌيڪ ڪمزور ٿي ويو آهين، ۽ —“ ”مان ٺڪل آهيان،“ هن جلدي ڳالهہ ڪٽيندي چيو. ”هلڻ لاءِ گهٽي گرمي آهي، اڇو هتي آرام ڪيون. ۽، صبح جو مون کي اڪثر متلي محسوس ٿيندي آهي — بابا چوي ٿو تہ مان ڏاڍي تيزيءَ سان وڌو پيو ٿيان.“ اڻ پوري تسليءَ سان، ڪيٽي ويهي رهي، ۽ هو سندس پرسان ليٽي پيو.

”هي تنهنجي خيالي جنت جهڙو ڪجهہ آهي،“ هن خوش ٿيڻ جي ڪوشش ڪندي چيو. ”توکي ياد آهن اهي ٻہ ڏينهن جڏهن اسان ان جاءِ ۽ ان طريقي سان وقت گذارڻ تي راضي ٿيا هئاسين جيڪو اسان مان هر هڪ کي وٽندڙ لڳندو هو؟ هي لڳ ڀڳ تنهنجي جنت آهي، رڳو ڪڪر آهن؛ پر پوءِ اهي ڪيڏا نرم ۽ منا آهن: هي سج جي تيز روشنيءَ کان

وڏيڪ سنو آهي. ايندڙ هفتي، جيڪڏهن تون هلي سگهين، تہ اسين سواري ڪندا گرينج پارڪ ويندا سين، ۽ منهنجي جنت آزمائيندا سين.“

لنڊن کي ياد نہ پئي آيو تہ هوءَ ڇا جي ڀالھ ڪري رهي هئي؛ ۽ ظاهر آهي ڪيس ڪنهن بہ قسم جي ڀالھ ٻولھ جاري رکڻ ۾ ڏاڍي ڏکيائي ٿي رهي هئي. هن جن موضوعن تي ڀالھايو انهن ۾ سندس دلچسپيءَ جي ڪوٽ، ۽ سندس وندر ۾ حصو وٺڻ جي سندس نااهلي ايتري تہ واضح هئي جو هوءَ پنهنجي مايوسيءَ کي لڪائي نہ سگهي. سندس سموري شخصيت ۽ انداز ۾ هڪ غير واضح تبديلي اچي چڪي هئي. اها چڙچڙي پٽي جنهن کي پيار سان پرچائي سگهبو هو، ان جي جاءِ هڪ بي حس لاپرواهيءَ ونڊي ڇڏي هئي؛ ان ۾ ڪنهن ٻار جي ان خراب مزاجي جي گهٽتائي هئي جيڪا رڳو پرچائڻ لاءِ ڪئي ويندي آهي، ۽ ڪنهن پڪي بيمار مريض واري خود غرضاٽي اداسي وڏيڪ هئي، جيڪا تسليءَ کي رد ڪندي آهي، ۽ ٻين جي خوش مزاجيءَ کي هڪ بي عزتي سمجهندي آهي. ڪيٿرين محسوس ڪيو. جيئن مون ڪيو تہ هو اسان جي صحبت برداشت ڪرڻ کي خوشيءَ جي بدران هڪ سزا سمجهي رهيو هو، ۽ هن بغير هڪ جي، جلدي اتان وڃڻ جي تجويز ڏني. ان تجويز، اوچتو ئي اوچتو، لنڊن کي سندس سستيءَ مان جاڳايو. ۽ ڪيس هڪ عجيب بيچينيءَ واري حالت ۾ وجهي ڇڏيو. هن خوف مان هائڻس ڏانهن ڏٺو، ۽ منڊون ڪيائين تہ هوءَ گهٽ ۾ گهٽ اڌ ڪلاڪ وڏيڪ ترسندي.

”پر منهنجي خيال ۾،“ ڪيٽي چيو، ”تون هتي ويهڻ بدران گهر ۾ وڏيڪ آرامده هوندين، ۽ مان ڏسان ٿي تہ مان اڄ توکي پنهنجين ڪهاڻين، گانن ۽ ڀالهين سان وندرائي نٿي سگهان: تون انهن ڇهن مهينن ۾ مون کان وڏيڪ سمجهدار ٿي ويو آهين، هاڻي توکي منهنجي وندرن ۾ ڪو خاص مزو نٿو اچي: نہ تہ، جيڪڏهن مان توکي وندرائي سگهان ها،

ته مان خوشيءَ سان ترسان ها." "پنهنجو پاڻ کي آرام ڏيڻ لاءِ ترسي پئو" هن جواب ڏنو. "ع، ڪيٿرين، اهو نه سوچجانءِ ع نه ئي چئجانءِ ته مان ڏاڍو بيمار آهيان: اها ڳري موسم ع گرمي آهي جيڪا مون کي سست بڻائي رهي آهي: ع تنهنجي اچڻ کان اڳ، مان ڪافي پنڌ ڪيو آهي جيڪو منهنجي لاءِ گهٽو آهي. مامي کي ٻڌائجانءِ ته منهنجي صحت ڪافي ٺيڪ آهي، ڇا ٻڌائيندينءَ؟"

"مان ڪيس ٻڌائيندس ته توائين چيو آهي، لنٽن. مان اها پڪ نٿي ڏئي سگهان ته تون ٺيڪ آهين،" منهنجي نوجوان مالڪياڻيءَ چيو. سندس ان ڳالهه تي ضد ڪرڻ تي حيران ٿيندي جيڪا ظاهري طور تي ڪوڙهئي. "ع ايندڙ خميس تي ٻيهر هتي اچجانءِ،" هن سندس حيران نظرن کان لنوائيندي جاري رکيو. "ع توکي اچڻ جي اجازت ڏيڻ تي ڪيس منهنجو شڪريو ڏجانءِ—منهنجو دل سان شڪريو ڪيٿرين. ع—ع، جيڪڏهن تنهنجي ملاقات منهنجي پيءُ سان ٿئي، ع هو توکان منهنجي باري ۾ پڇي، ته ڪيس اهو گمان نه ٿيڻ ڏجانءِ ته مان انتهائي خاموش ع بيوقوف هوس: ايترو اداس ع مايوس نه لڳجانءِ جيترو تون هينئر لڳي رهي آهين—هو ڪاوڙبو."

"مون کي سندس ڪاوڙ جي ڪا پرواهه ناهي،" ڪيٿي رڙ ڪئي، اهو سوچيندي ته ڪاوڙ جو نشانو هوءَ هوندي. "پر مون کي آهي،" سندس سٺوٽ ڏڪندي چيو. "ڪيس منهنجي خلاف نه ڀڙڪاءِ، ڪيٿرين، چو ته هو ڏاڍو سخت آهي." "ڇا هو توهان سان سختي ڪندو آهي، ماسٽر هيٿ ڪلف؟" مون پڇيو. "ڇا هو لاڏ ڪوڏ مان ٽڪجي پيو آهي، ع خاموش نفرت مان گذري هاٿي ڪليل نفرت تي لهي آيو آهي؟"

لنٽن مون ڏانهن ڏٺو پر جواب نه ڏنو. ع، سندس پرسان وڌيڪ ڏهه منٽ ويهڻ ڪانپوءِ، جنهن دوران سندس مٿو ننڍاڪرائيءَ ۾ سندس سيني تي ڪري پيو ع هن ٽڪاوٽ يا سور جي

ڊيل آهن کانسواءِ ڪجھ نہ ڳالھايو. ڪيٽي ٻِل جھنگلي ٻير) ڳولڻ ۾ سکون ڳولڻ لڳي. ۽ پنھنجي ڳولا جو ڏل مون سان ورھائڻ لڳي: ھن ڪيس (لنڊن کي) آڇ نہ ڪئي. ڇو تہ ھن ڏنو تہ وڏيڪ تنگ ڪرڻ ڪيس رڳو ٽڪائيندو ۽ پريشان ڪندو.

"ڇا ھاڻي اڌ ڪلاڪ ٽي ويو آھي. ايلن؟" ھن آخرڪار منھنجي ڪن ۾ سرگوشي ڪئي. "مون کي سمجھ ۾ نٿو اچي تہ اسان کي ڇو ترسڻ گھرجي. ھو سمھي پيو آھي. ۽ بابا اسان جو انتظار ڪندو ھوندو." "خير. اسان کي ڪيس ستل حالت ۾ ڇڏي نہ ويڙ گھرجي." مون جواب ڏنو. "سندس جاڳڻ تائين انتظار ڪيو ۽ صبر ڪيو. توھان نڪرڻ لاءِ تہ ڏاڍا بيتاب ھئا. پر ويچاري لنڊن سان ملڻ جي توھان جي تمنا ڏاڍي جلدي ھوا ٿي وئي آھي!"

"ھن مون سان ملڻ ڇو ٿي چاھيو؟" ڪيٽرين جواب ۾ چيو. "اڳي جڏھن ھو سخت خراب مزاج ۾ ھوندو ھو تہ مون کي سندس ان موجوده عجيب مزاج کان وڏيڪ وٽندو ھو. ائين ٿو لڳي جڻ ھي ڪو ڪم ھجي جيڪو ڪيس زبردستي ڪرڻو پيو ھجي—ھيءَ ملاقات—ان خوف کان تہ متان سندس پيءُ ڪيس دڙڪا نہ ڏئي. پر مان مسٽر ھيٿ ڪلف کي خوش ڪرڻ لاءِ ھتي ناھيان اچڻ واري. پلي سندس لنڊن کي ھي سزا پوڳڻ جو حڪم ڏيڻ جو ڪو بہ سبب ھجي. ۽. جيتوڻيڪ مون کي خوشي آھي تہ سندس صحت بھتر آھي. پر مون کي افسوس آھي تہ ھو ھاڻي گھٽ خوشگوار آھي. ۽ مون سان گھٽ پيار ڪندڙ آھي." "توھان سمجھو ٿيون تہ سندس صحت بھتر آھي. ڇا؟" مون چيو. "ھا." ھن جواب ڏنو. "ڇو تہ ھو ھميشہ پنھنجي تڪليفن کي وڌائي پيش ڪندو ھو. توکي تہ خبر آھي. ھو اوترو نيڪ ناھي جيترو ھن مون کي بابا کي ٻڌائڻ لاءِ چيو آھي. پر ھو بھتر ضرور آھي. گھٽو ڪري." "ھتي توھان جو مون سان اختلاف آھي. مس ڪيٽي." مون چيو. "مان اندازو لڳائيندیس تہ ھو اڳ کان گھٽو خراب آھي."

لنڊن هتي پريشان خوف ۾ پنهنجي ننڍ مان چرڪي اٿيو ۽ پڇيائين ته ڇا ڪنهن سندس نالو ورتو آهي. "نه،" ڪيٿرين چيو. "سواءِ خوابن جي. مون کي سمجهه ۾ نٿو اچي ته تون صبح جو ٻاهر ڪيئن ٿو سمهي سگهين." "مون سمجهيو مون پنهنجي پيءُ جو آواز ٻڌو آهي،" هن اسان جي مٿان موجود خوفناڪ ٽڪريءَ ڏانهن گهورينديءِ سهڪندي چيو. "توکي پڪ آهي ڪنهن نه ڳالهايو؟" "بلڪل پڪ،" سندس سئوٽ جواب ڏنو. "رڳو مان ۽ ايلن تنهنجي صحت تي بحث ڪري رهيون هيون سين. ڇا تون واقعي اڳ کان مضبوط آهين، لنڊن، ان وقت جي پيٽ ۾ جڏهن اسين سياري ۾ ڊار ٽيا هئاسين؟ جيڪڏهن تون آهين ٻ، ته مون کي پڪ آهي ته هڪ شيءِ مضبوط ناهي ٿي—مون لاءِ تنهنجو پيار: ٻڌاءِ،—ڇا تون آهين؟"

لنڊن جي اکين مان ڳوڙها وهي نڪتا جڏهن هن جواب ڏنو. "ها، ها، مان آهيان!" ۽، ايڏا تائين ان خيالي آواز جي سحر ۾ جڪڙيل، سندس نظرون هيڏانهن هوڏانهن ان جي مالڪ کي ڳولڻ لاءِ ڦرنديون رهيون.

ڪيٽي اٿي. "اڄ لاءِ اسان کي ڊار ٽيڙو پوندو" هن چيو. "۽ مان اهو نه لڪائيندس ته مان اسان جي هن ملاقات کان سخت مايوس ٿي آهيان. جيتوڻيڪ مان ان جو ذڪر تو ڪانسواءِ ڪنهن ٻئي سان نه ڪندس: ائين ناهي ته مان مسٽر هيٿ ڪلف کان ڊڄان ٿي."

"چپ،" لنڊن ڦڙڪ ڪئي. "خدا جي واسطي، مائ ڪر! هو پيو اچي." ۽ هو ڪيٿرين جي ٻانهن سان چنبڙي پيو. ڪيس روڪڻ جي ڪوشش ڪندي. پر ان اعلان تي هوءَ تيزيءَ سان پاڻ کي ڇڏائي وئي. ۽ مِني ڏانهن سيٽي وڄائي. جنهن ڪنهن ڪتي وانگر سندس حڪم مڃيو.

”مان ايندڑ خميس تي هتي هونديس،“ هن هني (saddle) تي ٽپو ڏيندي رڙ ڪئي. ”خدا حافظ. جلدي ڪر، ايلن!“

ڇ ائين اسان ڪيس ڇڏي ڏنو. اسان جي وڃڻ کان لڳ ڀڳ بي خبر، هو پنهنجي پيءُ جي اچڻ جي انتظار ۾ خوف ۾ ايترو تہ گم هو.

گهر پهچڻ کان اڳ، ڪيٿرين جي ناراضگي رحم ۽ پڇتاءَ جي هڪ منجهيل احساس ۾ تبديل ٿي وئي، جنهن ۾ لنڊن جي اصل جسماني ۽ سماجي حالتن بابت غير واضح، بيچين شڪ پڻ شامل هئا: جن ۾ مان بہ شريڪ هئس، جيتوڻيڪ مون ڪيس صلاح ڏني تہ هوءَ گهٽو ڪجهہ نہ ڳالهائي؛ ڇو تہ ٻيو ڇڪر اسان کي وڌيڪ بهتر فيصلو ڪرڻ جي قابل بڻائيندو. منهنجي مالڪ اسان جي سير جو احوال پڇيو. سندس پائٽيي پاران ڏنل شڪراني جو پيغام ڪيس پهچايو ويو، مس ڪيٿي باقي ڳالهين جو بس هلڪو ذڪر ڪيو: مون بہ سندس سوالن تي گهٽ ئي روشني وڌي، ڇو تہ مون کي مشڪل سان ئي سمجهہ ۾ اچي رهيو هو تہ ڇا لڪائڻو آهي ۽ ڇا ٻڌائڻو آهي.

باب ستاويهون

ست ڏينهن گذري ويا، ۽ هر ڏينهن ايڊگر لنٽن جي حالت ۾ تيزيءَ سان ايندڙ تبديليءَ جو نشان ڇڏي رهيو هو. اها تباهي جيڪا اڳ مهينن ۾ ٿيندي هئي، هاڻي ڪلاڪن ۾ ٿي رهي هئي. اسان ايجا بہ ڪيٿرين کي دوکي ۾ رکڻ چاهيون پئي؛ پر سندس پنهنجي تيز سمجھ ڪيس دوکي ۾ رهڻ کان انڪار ڪري ڇڏيو: هن لکيل حقيقت کي سمجھي ورتو، ۽ ان خوفناڪ امڪان تي سوچيندي رهي، جيڪو آهستي آهستي يقين ۾ تبديل ٿي رهيو هو. خميس جي ڏينهن هن ۾ سير تي وڃڻ جو ذڪر ڪرڻ جي همت نہ هئي؛ مون سندس پاران ذڪر ڪيو. ۽ ڪيس ٻاهر وڃي وڃڻ جي اجازت ورتي: ڇو تہ لائبريري، جتي سندس پيءُ روزانو ٿوري دير لاءِ ويهندو هو—اهو مختصر وقت جنهن ۾ هو ويهي سگهندو هو—۽ سندس ڪمرو، هاڻي سندس (ڪيٿرين جي) سڄي دنيا بڻجي چڪا هئا. ڪيس هر اهو لمحو برو لڳندو هو جنهن ۾ هوءَ سندس وهاڻي مٿان نہ جهڪي هجي، يا سندس پرسان نہ ويني هجي. جاڳڻ ۽ ڏک سبب سندس چهرو پيلو ٿي ويو هو. ۽ منهنجي مالڪ خوشيءَ سان ڪيس ٻاهر وڃڻ جي اجازت ڏني، اهو سوچيندي تہ منظر ۽ صحبت جي تبديلي سندس لاءِ خوشگوار ثابت ٿيندي؛ ۽ ان اميد مان تسلي حاصل ڪيائين تہ سندس مرڻ کانپوءِ هوءَ مڪمل طور اڪيلي نہ رهجي ويندي.

جيئن مون سندس ڪجھ ڳالهين مان اندازو لڳايو، سندس ذهن ۾ هڪ پکو خيال هو تہ، جيئن تہ سندس پائٽيو شڪل صورت ۾ ساڻس ملندو هو، تہ هو ذهن ۾ بہ ساڻس ملندو هوندو، ڇو تہ لنٽن جي خطن ۾ سندس خراب ڪردار جا تمام گھٽ يا نہ هجڻ جي برابر نشان هئا. ۽ مون، پنهنجي معاف ڪرڻ جوڳي ڪمزوريءَ سبب، ان غلطيءَ کي سڌارڻ کان پاسو ڪيو. پاڻ کان پڇندي تہ سندس آخري لمحن کي اهڙي معلومات سان پريشان

ڪرڻ جو ڇا فائدو، جنهن کي استعمال ڪرڻ جي هن وٽ نہ طاقت هئي ۽ نہ ئي ڪو موقعو.

اسان پنهنجو سير منجهند تائين ملتوي ڪيو. آگسٽ جي هڪ سونهري منجهند: پهاڙن تان ايندڙ هوا جو هر ساهہ ايڏو تہ زندگيءَ سان پرپور هو، جو ائين پئي لڳو جڻ ڪو مرندڙ بہ اهو ساهہ ڪٽي تہ جيئرو ٿي وڃي. ڪيٿرين جو چهرو بلڪل ان منظر جهڙو هو—جنهن تي ڇانوَ ۽ اس تيزيءَ سان هڪ ٻئي پنيان اچي رهيا هئا، پر ڇانوَ وڌيڪ دير تائين رهي، ۽ اس ٿوري وقت لاءِ هئي: ۽ سندس ويچاري ننڍڙي دل پنهنجي پريشانين کي ٿوري دير لاءِ وسارڻ تي بہ پاڻ کي ملامت ڪري رهي هئي.

اسان لنڊن کي ان ئي جاءِ تي انتظار ڪندي ڏٺو جيڪا هن اڳ چونڊي هئي. منهنجي نوجوان مالڪياڻي گهوڙي تان لٿي، ۽ مون کي چيائين تہ، جيئن تہ هن تمام ٿورو وقت ترسڻ جو ارادو ڪيو آهي، تنهنڪري بهتر آهي تہ مان گهوڙي کي پڪڙي ان تي ئي ويني رهان؛ پر مون انڪار ڪيو: مان پنهنجي حوالي ڪيل امانت کي هڪ منٽ لاءِ بہ نظرن کان پري ڪرڻ جو خطرو نٿي ڪٽي سگهيس؛ تنهنڪري اسين گڏجي پهاڙي جي لاڙيءَ تي چڙهياسين. ماسٽر هيٿ ڪلف هن پيري اسان جو وڌيڪ جوش سان استقبال ڪيو: جيتوڻيڪ اهو جوش خوشيءَ يا زنده دليءَ جو نہ هو، اهو وڌيڪ ڊپ جهڙو لڳي رهيو هو.

"دير ٿي وئي آهي!" هن مختصر ۽ ڏکيائيءَ سان ڳالهائيندي چيو. "ڇا تنهنجو پيءُ گهٽو بيمار ناهي؟ مون سوچيو تون نہ ايندينءَ." "تون سچ چو نٿو ڳالهائين؟" ڪيٿرين پنهنجي سلام کي ڏهائيندي رڙ ڪئي. "تون سڏو ائين چو نٿو چوين تہ توکي منهنجي ضرورت ناهي؟ اها عجيب ڳالهہ آهي، لنڊن، تہ ٻيو ڪير تو ڇاڻي واڻي مون کي هتي گهرايو آهي، بظاهر اسان ٻنهي کي پريشان ڪرڻ لاءِ، ۽ ان کانسواءِ ٻيو ڪو بہ سبب ناهي!" لنڊن ڏکي

ويو ۽ ڏانهس ڏنائين، اڃ منٽ ڪندڙ اڃ شرمندو، پر سندس سئوٽ جو صبر ان پراسرار رويي کي برداشت ڪرڻ لاءِ ڪافي نہ هو.

"منهنجو پيءُ ڏاڍو بيمار آهي،" هن چيو. "۽ مون کي سندس بستري تان چو سڏيو ويو آهي؟ جڏهن تون نٿي چاهيو تہ مان پنهنجو واعدو پاڙيان تہ تو مون کي ان مان آزاد ڪرڻ لاءِ نيا پو چو نہ موڪليو؟ ٻڌاءِ! مون کي وضاحت گهرجي: ڪيڏن ۽ اجايون ڳالهيون منهنجي ذهن مان مڪمل طور تي نڪري چڪيون آهن، ۽ مان هاڻي تنهنجي نخرن تي نچي نٿي سگهان!" "منهنجا نخرا!" هن ٻيڙ ٻيڙ ڪئي. "اهي ڇا آهن؟ خدا جي واسطي، ڪيٿرين، ايتري ڪاوڙيل نہ لڳ! مون سان جيترو وڌيڪ اوتري نفرت ڪر. مان هڪ بيڪار، بزدل ۽ ڪمزور ماڻهو آهيان: منهنجي جيتري بہ بي عزتي ڪئي وڃي گهٽ آهي؛ پر مان تنهنجي ڪاوڙ جي بہ لائق ناهيان. منهنجي پيءُ سان نفرت ڪر، ۽ مون کي حقارت لاءِ ڇڏي ڏي."

"بڪواس!" ڪيٿرين غصي ۾ رڙ ڪئي. "بيوقوف چوڪرا! ۽ ڏس! هوائين پيو ڏڪي ڇڙ مان واقعي ڪيس هٿ لڳائڻ واري آهيان! توکي حقارت گهرڻ جي ضرورت ناهي، لنڊن: ڪوبہ توتي پنهنجي مرضيءَ سان حقارت ڪندو. پري ٿي! مان گهر واپس ويندیس: توکي چلهي تان چڪي هتي آڻڻ، ۽ ڊراموڪرڻ بيوقوفي آهي—اسين ڪهڙو ڊراموپيا ڪريون؟ منهنجو فراڪ ڇڏ! جيڪڏهن مون تنهنجي روئڻ ۽ ايڏو ڊنل لڳڻ تي توتي رحم ڪيو تہ توکي ان رحم کي نڪرائي ڇڏڻ گهرجي. ايلن، هن کي ٻڌاءِ تہ هي رويو ڪيڏو نہ شرمناڪ آهي. اٿي بيهہ، ۽ پاڻ کي هڪ ذليل جيت وانگر هيٺ نہ ڪيرا—ائين نہ ڪر!"

ڳوڙهن سان پريل چهري ۽ سخت تڪليف جي تاثر سان، لنڊن پنهنجي بي جان جسم کي زمين تي اڇلائي ڇڏيو هو: ائين پئي لڳو جڻ هو سخت خوف سبب تڙپي رهيو آهي.

"اوهه!" هن سڏڪا پريندي چيو. "مان اهو برداشت نٿو ڪري سگهان! ڪيٿرين، ڪيٿرين، مان به هڪ غدار آهيان، ۽ مون ۾ توکي ٻڌائڻ جي همت ناهي! پر مون کي ڇڏي وڃ، ته مان مارجي ويندس! پياري ڪيٿرين، منهنجي زندگي تنهنجي هٿن ۾ آهي: ۽ تو چيو هو ته تون مون سان پيار ڪرين ٿي، ۽ جيڪڏهن تو ائين ڪيو هو ته اهو توکي نقصان نه پهچائيندو. ته ڇا تون نه ويندينءَ؟ مهربان، پياري، سڻي ڪيٿرين! ۽ شايد تون راضي ٿي وڃين—۽ هو مون کي توسان گڏ مرڻ ڏيندو!"

منهنجي نوجوان مالڪياڻي، سندس شديد تڪليف ڏسي، ڪيس اڻاريڻ لاءِ جهڪي وئي. نرميءَ جو پراڻو احساس سندس ڪاوڙ تي غالب اچي ويو. ۽ هوءَ مڪمل طور تي جذباتي ۽ خوفزده ٿي وئي. "ڪهڙي ڳالهه تي راضي؟" هن پڇيو. "ترسٽ تي! مون کي ان عجيب ڳالهه جو مطلب ٻڌاءِ، ته مان ترسنديس. تون پنهنجن ئي لفظن جي مخالفت پيو ڪرين، ۽ مون کي پريشان پيو ڪرين! پرسڪون ۽ سچو ٿي، ۽ هڪدم اهو سڀ ٻڌائي ڇڏ جيڪو تنهنجي دل تي بار آهي. تون مون کي نقصان نه پهچائيندين، لنڊن، ڇا پهچائيندين؟ تون ڪنهن به دشمن کي مون کي تڪليف ڏيڻ نه ڏيندين، جيڪڏهن تون ان کي روڪي سگهين؟ مان مچيندس ته تون پنهنجي ذات لاءِ بزدل آهين، پر پنهنجي بهترين دوست لاءِ بزدل غدار ناهين."

"پر منهنجي پيءُ مون کي ڏمڪي ڏني آهي،" چوڪري ساهه کڻندي، پنهنجي سنهڙين آڱرين کي پاڻ ۾ گنڊيندي چيو "۽ مان هن کان ڊجان ٿو—مان هن کان ڊجان ٿو! مون ۾

ٻڌائڻ جي همت ناهي!" "اوهه، نيڪ آهي!" ڪيٽرين حقارت پري رحم سان چيو. "پنهنجو راز پاڻ وٽ رک: مان ڪا بزدل ناهيان. پنهنجو پاڻ کي بچاءِ: مان نٿي ڏجان!"

سندس وڏي دل هن (لنٽن) جا ڳوڙها ڪڍي ڇڏيا: هو ديوانن وانگر روئڻ لڳو. سندس سهارو ڏيندڙ هٿن کي چمڻ لڳو. پر پوءِ به سچ ٻڌائڻ جي همت نه ڪري سگهيو. مان سوچي رهي هئس ته اهو راز ڇا ٿي سگهي ٿو. ۽ مون پڪو ارادو ڪيو ته منهنجي مرضيءَ سان ڪيٽرين ڪڏهن به سندس يا ڪنهن ٻئي جي فائدي لاءِ ڪا تڪليف نه سهندي. تڏهن مون ٻوٽن جي وچ ۾ ڪڙڪو ٻڌو. مون مٿي ڏٺو ۽ مسٽر هيٿ ڪلف کي لڳ ڀڳ اسان جي مٿان، هائٿس تان هيٺ لهندي ڏٺو. هن منهنجي ساٿين ڏانهن هڪ نظر به نه وڌي، جيتوڻيڪ اهي ايترو ويجهو هئا جو لنٽن جا سڏڪا ٻڌي سگهجن پيا؛ پر مون کي ان لڳ ڀڳ گرمجوش لهجي ۾ سڏيائين جيڪو هو مون کانسواءِ ڪنهن ٻئي لاءِ استعمال نه ڪندو هو. ۽ جنهن جي سچائيءَ تي مون کي هميشه شڪ هوندو هو. هن چيو— "توکي پنهنجي گهر جي ايڏو ويجهو ڏسي سٺو لڳو نيلي. گرينج تي ڇا حال آهي؟ اچو ٻڌون. افواهه آهي،" هن هلڪي آواز ۾ وڌيڪ چيو "ته ايڊگر لنٽن موت جي بستري تي آهي: شايد هو سندس بيماريءَ کي وڌائي پيش ڪري رهيا آهن؟"

"نه، منهنجو مالڪ مري رهيو آهي،" مون جواب ڏنو: "اها ڳالهه بلڪل سچ آهي. اهو اسان سيني لاءِ ڏاڍو ڏکوئيندڙ هوندو. پر سندس لاءِ هڪ رحمت هوندو!" "تنهنجي خيال ۾ هو ڪيترو وقت ڪڍيندو؟" هن پڇيو. "مون کي خبر ناهي،" مون چيو. "چو ته، هن انهن بن نوجوانن ڏانهن ڏسندي ڳالهه جاري رکي، جيڪي سندس نظرن هيٺ جمي ويا هئا—لنٽن ائين لڳي رهيو هو جڙ هن ۾ چرڙ يا ڪنڊ ڪٽڻ جي به همت نه هئي، ۽ ڪيٽرين سندس ڪري چري نه پئي سگهي— "چو ته اهو چوڪرو مون کي شڪست ڏيڻ جو پڪو ارادو

ڪيو ويئو آهي: ۽ مان سندس مامي جو ٽورائتو ٽيندس جيڪڏهن هو جلدي ڪري، ۽ هن کان اڳ هليو ويجي! هلو! ڇا هي ڪتي جو ٻچو گهٽي وقت کان اها راند کيڏي رهيو آهي؟ مون کيس روئڻ پٽڻ جا ڪجهه سبق ڏنا هئا. ڇا هو عام طور تي مس لنڊن سان ڪافي زنده دل هوندو آهي؟"

"زنده دل؟ نه—هن سخت پريشاني ڏيکاري آهي،" مون جواب ڏنو. "ڪيس ڏسي، مان چوندس ته، پنهنجي محبوبا سان پهاڻن تي گهمڻ جي بدران، ڪيس ڪنهن ڊاڪٽر جي نگراني۾ هيٺ بستري تي هجڻ گهرجي." "هو هڪ ٻن ڏينهن ۾ اتي هوندو،" هيٽ ڪلف ٻڙ ٻڙ ڪئي. "پر پهرين—اتي ٻيهه، لنڊن! اٺ!" هن رڙ ڪئي. "اتي زمين تي نه ليٽ: اٺ، هن ئي وقت!"

لنڊن وري ٻيوس خوف جي هڪ ٻئي دوري ۾ زمين تي ڪري پيو هو. جيڪو شايد سندس پيءُ جي مٿس پيل نظر سبب هو: اهڙي ذلت پيدا ڪرڻ لاءِ ٻيو ڪجهه نه هو. هن حڪم مڃڻ جون ڪيتريون ئي ڪوششون ڪيون، پر سندس رهيل سهيل طاقت ان وقت ختم ٿي چڪي هئي، ۽ هو هڪ آه سان ٻيهر هيٺ ڪري پيو. مسٽر هيٽ ڪلف اڳتي وڌيو، ۽ ڪيس کٽي گاهه جي هڪ ڊير سان ٽيڪ ڏياريائين. "هاڻي،" هن ڊيل ڪاوڙسان چيو. "مون کي غصو اچي رهيو آهي—۽ جيڪڏهن تو پنهنجي ان ڪمزور روح تي ضابطو نه آندو—ته توتي لعنت هجي! فوري طور اتي ٻيهه!"

"مان اٺان ٿو، بابا،" هن سهڪندي چيو. "رڳو مون کي اڪيلو ڇڏيو. نه ته مان ٻيهوش ٿي ويندس. مون بلڪل ائين ڪيو آهي جيئن توهان چاهيو هو، مون کي پڪ آهي. ڪيٿرين توهان کي ٻڌائيندي ته مان—ته مان—خوش هوس. آهه! منهنجي پرسان رهه، ڪيٿرين؛ مون کي پنهنجو هٿ ڏي." "منهنجو وٽ،" سندس پيءُ چيو. "پنهنجن پيرن تي ٻيهه. بس

هاڻي—هوءَ توکي پنهنجي ٻانهن جو سهارو ڏيندي: بلڪل ٺيڪ، ڏانهس ڏس. توهان کي لڳندو هوندو ته مان پاڻ شيطان آهيان، مس لنڊن، جو هن ۾ اهڙو خوف پيدا ڪيو اٿم. ايتري مهرباني ڪندين جو ساڻس گڏ گهر تائين هلينديون؟ جيڪڏهن مان ڪيس ڇهان ٿو ته هو ڏکڻ لڳي ٿو.“

”پيارا لنڊن!“ ڪيٽرين سرگوشي ڪئي، ”مان ودرنگ هائٽس نٿي وڃي سگهان: بابا مون کي منع ڪئي آهي. هو توکي نقصان نه پهچائيندو: تون ايترو ڊنل ڇو آهين؟“ ”مان ڪڏهن به ان گهر ۾ واپس نٿو وڃي سگهان،“ هن جواب ڏنو. ”مان تو کانسواءِ واپس نه ويندس!“ ”رڪجو!“ سندس پيءُ رڙ ڪئي. ”اسين ڪيٽرين جي پنهنجي پيءُ لاءِ فرمانبرداري جو احترام ڪنداسين. نيلي، تون ڪيس اندر وٺي وڃ، ۽ مان بغير دير جي ڊاڪٽر بابت تنهنجي صلاح تي عمل ڪندس.“

”توهان ٺيڪ ڪندا،“ مون جواب ڏنو. ”پر مون کي پنهنجي مالڪياڻيءَ سان گڏ رهڻو آهي: توهان جي پٽ جو خيال رکڻ منهنجو ڪم ناهي.“ ”تون ڏاڍي ضدي آهين،“ هيٿ ڪلف چيو. ”مون کي اها خبر آهي: پر تون مون کي مجبور ڪندينءَ ته مان ان ۾ار کي چيٽي هڻي رٿاريان ته جيئن توکي رحم اچي. اڇ، منهنجا هيرو. ڇا تون منهنجي نگرانيءَ ۾ واپس وڃڻ لاءِ تيار آهين؟“

هو هڪ پيرو ٻيهر اڳتي وڌيو، ۽ ائين ڪيائين جڏهن هو ان ڪمزور وجود کي پڪڙڻ وارو هجي: پر، پوئتي هٽندي، لنڊن پنهنجي سئوٽ سان چنبڙي پيو، ۽ ڪيس پاڻ سان گڏ هلڻ لاءِ ان ديواني انداز ۾ منٿون ڪرڻ لڳو جنهن ۾ انڪار جي ڪا گنجائش نه هئي. جيتوڻيڪ مون کي اهو پسند نه هو، پر مان ڪيس روڪي نه سگهيس: حقيقت ۾، هوءَ پاڻ ڪيس انڪار ڪيئن ڪري سگهي پئي؟ ڪيس ڪهڙي ڳالهه خوف سان ڀريل هئي، ان

جو اسان وٽ اندازو لڳائڻ جو ڪو طريقو نہ هو، پر هو اتي هو ان جي پڪڙ ۾ ٻيوس، ۽ ڪا بہ وڌيڪ ڳالهہ ڪيس صدمي سان چريو ڪرڻ جي صلاحيت رکي ٿي. اسين چائنٽ تائين پهتاسين، ڪيٽرين اندر هلي وئي، ۽ مان انتظار ۾ بيٺي رهيس جيستائين هوءَ بيمار کي ڪرسيءَ تائين پهچائي. ان اميد سان تہ هوءَ فوري طور ٻاهر ايندي، جڏهن مسٽر هيٽ ڪلف، مون کي اڳتي ڏسندي، رڙ ڪئي— "منهنجي گهر ۾ ڪا وبا (plague) نہ ڦهليل آهي، نيلي؛ ۽ اڄ منهنجي مهمان نوازي ڪرڻ جي دل آهي: ويهي رهو ۽ مون کي دروازو بند ڪرڻ ڏيو."

هن دروازو بند ڪيو ۽ ان کي تالو ٻہ هٽي ڇڏيائين. مان ڇرڪي ويس. "گهر ويڙ ڪان اڳ توهان کي چانهہ ملندي،" هن وڌيڪ چيو. "مان اڪيلو آهيان. هيريٽن ڪجهہ جانور وٺي ليز (Lees) ڏانهن ويو آهي، ۽ زلا ۽ جوزف سير سپاٽي لاءِ ويا آهن؛ ۽، جيتوڻيڪ مان اڪيلو رهڻ جو عادي آهيان، پر مان ڪنهن دلچسپ صحبت کي وڌيڪ پسند ڪندس، جيڪڏهن اها ملي سگهي. مس لنٽن، سندس پرسان ويهو. مان توهان کي اهو ئي ڏيان ٿو جيڪو مون وٽ آهي: هي تحفو شايد قبول ڪرڻ جي لائق ناهي؛ پر مون وٽ پيش ڪرڻ لاءِ ٻيو ڪجهہ ناهي. منهنجو مطلب لنٽن آهي. هوءَ ڪيئن ٿي گهوري! اهو عجيب آهي تہ مون کي هر ان شيءِ سان ڪيڏي وحشياڻي نفرت ٿيندي آهي جيڪا مون کان ڀڄندي هجي! جيڪڏهن مان اتي پيدا ٿيان ها جتي قانون گهٽ سخت هجن ۽ ذائقا گهٽ نفيس هجن، تہ مان شام جي وندر لاءِ انهن ٻنهي کي جيئرو چيرڻ ڦاڙڻ جو مزو وٺان ها." هن ساهہ ڇڪيو، ميز تي هٿ هنيو ۽ پاڙ سان قسم کنيائين، "جهنم جو قسم! مان هنن سان نفرت ٿو ڪريان."

”مان توهان کان نٿي ڊجان!“ ڪيٽرين رڙ ڪئي، جيڪا سندس ڀَالھ جو آخري حصو ٻڌي نہ سگھي ھئي. ھوءَ ويجھو آئي: سندس ڪاريون اکيون جذبي ۾ پکي ارادي سان چمڪي رھيون ھيون. ”مون کي اھا چاٻي ڏيو: مون کي اھا گھرجي!“ ھن چيو. ”جيڪڏھن مان بک ۽ مرندي ھجان، تہ بہ ھتي ڪجھ نہ ڪائيندیس ۽ نہ پيئنديس.“

ھيٺ ڪلف جي ھٿ ۾ چاٻي ھئي، ۽ سندس ھٿ ميز تي ھو. ھن مٿي ڏٺو. سندس بھادريءَ تي ڪنھن حيرت جھڙي احساس سان پکڙجي ويو. يا، شايد، سندس آواز ۽ نظر سان ڪيس ان شخص جي ياد اچي وئي جنھن کان ڪيس اھا ملي ھئي (ارنشا). ھن چاٻيءَ ڏانھن جھڪيٽو ھنيو، ۽ سندس ڊرن ٽيل آڱرين مان اھا ڪيڙ ۾ لڳ ڀڳ ڪامياب ٿي وئي ھئي: پر سندس حرڪت ڪيس واپس ھوش ۾ آندو. ھن جلدي اھا واپس پکڙي ورتي. ”ھاڻي، ڪيٽرين لنٽن،“ ھن چيو ”پري رھ، نہ تہ مان توکي ڪيرائي ڇڏيندس؛ ۽ ان سان مسز ڊين پاگل ٿي ويندي.“

ان چتاءُ جي پرواھ ڪي بغير، ھن سندس بند مني ۽ ان ۾ موجود شيءِ ٻيھر پکڙي ورتي. ”اسين ويندا سين!“ ھن ڀَالھ ڏھرائي، پنھنجي پوري طاقت لڳائيندي تہ جيئن سندس لوھي پنا ڊرا ٿي وڃن؛ ۽ اھو ڏسي تہ سندس ننھن جو ڪو بہ اثر نہ پيو ٿئي، ھن پنھنجا ڏند ڪافي زور سان استعمال ڪيا. ھيٺ ڪلف مون ڏانھن ھڪ اھڙي نظر وڌي جنھن مون کي ھڪ لمحي لاءِ مداخلت ڪرڻ کان روڪي ڇڏيو. ڪيٽرين سندس آڱرين تي ايتري ڏيان سان لڳل ھئي جو ھن سندس چھرو نہ ڏٺو. ھن اوچتو آڱريون کوليون، ۽ تڪاري شيءِ ڇڏي ڏني؛ پر، ان کان اڳ جو ھوءَ ان کي پوري طرح پکڙي، ھن کيس آزاد ٽيل ھٿ سان پکڙي ورتو. ۽، کيس پنھنجي گوڏي تي ڇڪي، ٻئي ھٿ سان سندس مٿي جي ٻنھي

پاسن تي خوفناڪ چماٽن جي برسات ڪري ڏني، جن مان هر هڪ سندس ڏمڪي پوري ڪرڻ لاءِ ڪافي هئي، جيڪڏهن هوءَ ڪري سگهي ها.

ان شيطاني تشدد تي مان ڪاوڙ ۾ مٽس ٻوڙيس. "اي بدمعاش!" مون رڙيون ڪرڻ شروع ڪيون، "اي بدمعاش!" سيني تي هڪ ڏڪ مون کي خاموش ڪري ڇڏيو: مان ٽلهي آهيان، ۽ جلدي ساهه کڄي ويندو اٿم؛ ۽، ان ڏڪ ۽ ڪاوڙ سبب، مان چڪر ائيندي پوئتي هٽيس، ۽ محسوس ڪيم جڙ ساهه گهٽجي ويندو، يا رت جي ڪا رڳ ڦاٽي پوندي. اهو منظر بن منٽن ۾ ختم ٿي ويو. ڪيٽرين، آزاد ٿيڻ کانپوءِ، پنهنجا ٻئي هٿ پنهنجي ڪنپٽين تي رکيا، ۽ ائين ڏسڻ لڳي جڙ ڪيس پڪ نه هئي ته سندس ڪن اتي آهن يا لٽا. هوءَ ڪنهن تيلي وانگر ڏڪي رهي هئي، ويچاري، ۽ ميز سان ٽيڪ ڏيئي بلڪل پريشان بيٺي هئي.

"توهان ڏٺو مون کي خبر آهي ته ٻارن کي ڪيئن سزا ڏني ويندي آهي،" بدمعاش مسڪرائيندي چيو. جڏهن هو اها چاپي ٻيهر کڻڻ لاءِ جهڪيو جيڪا فرش تي ڪري پئي هئي. "هاڻي لنٽن وٽ وڃ، جيئن مون توکي چيو هو، ۽ سڪون سان روءُ! مان سياڻي تنهنجو پيءُ ٻڌجندس—ڪجهه ئي ڏينهن ۾ مان ئي تنهنجو اڪيلو پيءُ هوندس—۽ توکي اها سزا گهٽي ملندي رهندي. تون گهٽو برداشت ڪري سگهين ٿي؛ تون ڪا ڪمزور ناهين: جيڪڏهن مون تنهنجي اکين ۾ ٻيهر ڪو اهڙو شيطاني غصو ڏٺو ته توکي ان جو روزانو مزو چکڻو پوندو!"

ڪيٽي لنٽن جي بدران مون ڏانهن ڏوڙي آئي، ۽ گوڏن پر ويهي پنهنجو سڙندڙ ڳل منهنجي هنج ۾ رکي، وڏي آواز ۾ روئڻ لڳي. سندس سئوٽ صوفي جي هڪ ڪنڊ ۾ ڪوئي وانگر خاموش ٿي ويهي رهيو هو. شايد پاڻ کي مبارڪباد ڏئي رهيو هو ته اها سزا هن جي بدران

ڪنهن ٻئي کي ملي هئي. مسٽر هيٿ ڪلف، اسان سڀني کي پريشان ڏسي، اٿيو ۽ تيزيءَ سان پاڻ ئي چانهه ٺاهيائين. ڪپ ۾ پرچيون تيار پيون هيون. هن چانهه وڌي، ۽ مون کي هڪ ڪپ ڏنائين. "پنهنجي ڪاوڙ ڏوئي ڇڏيو،" هن چيو. "۽ پنهنجي ۽ منهنجي شرارتي لاڏلي‌ءَ جي مدد ڪيو. ان ۾ زهر ناهي مليل، جيتوڻيڪ مون ناهي آهي. مان ٻاهر وڃي توهان جا گهوڙا ڳوليان ٿو."

سندس وڃڻ کانپوءِ اسان جو پهريون خيال اهو هو ته ڪٽان ۽ زبردستي ٻاهر نڪرون. اسان رڌڻي جو دروازو چيڪ ڪيو، پر اهو ٻاهران بند هو: اسان درين ڏانهن ڏٺو—اهي ايتريون ته سوڙهيون هيون جو ڪيٽي جو ننڍڙو جسم ۽ ان مان نڪي گذري سگهيو. "ماسٽر لنٽن،" مون رڙ ڪئي، اهو ڏسي ته اسين پوري طرح قيد ٿي چڪا هئاسين، "توهان کي خبر آهي ته توهان جو شيطاني پيءُ ڇا ٿو چاهي، ۽ توهان اسان کي ٻڌائيندا، نه ته مان توهان کي ائين ئي چماٽون هڻنديس جيئن هن توهان جي سئوٽ کي هنيون آهن." "ها، لنٽن، توکي ٻڌائڻو پوندو،" ڪيٽرين چيو. "مان تنهنجي ئي خاطر آئي هئس؛ ۽ اها سخت ناشڪري هوندي جيڪڏهن تون انڪار ڪندين."

"مون کي ٿوري چانهه ڏيو. مون کي اڃ لڳي آهي، ۽ پوءِ مان توهان کي ٻڌائيندس،" هن جواب ڏنو. "مسز ڊين، پري وڃو. مون کي پسند ناهي ته توهان منهنجي مٿان ٻيڻيون هجو. هاڻي، ڪيٽرين، تون پنهنجا ڳوڙها منهنجي ڪپ ۾ ڪيرائي رهي آهين. مان اهو نه پيئندس. مون کي ٻيو ڏي." ڪيٽرين کيس هڪ ٻيو ڪپ ڏنو ۽ پنهنجو چهرو اگهيائين. مون کي ان ننڍڙي بدمعاش جي ان سڪون تي سخت حقارت آئي، جو ته هاڻي کيس پنهنجي لاءِ ڪو ڊپ نه هو. پهاڙن تي هن جيڪا تڪليف ڏيکاري هئي اها ودرنگ هائٽس ۾ داخل ٿيندي ئي ختم ٿي وئي هئي؛ تنهنڪري مون اندازو لڳايو ته کيس سخت عذاب

جي ڏمڪي ڏني وئي هئي جيڪڏهن هو اسان کي هتي ڦاسائڻ ۾ ناڪام رهي ها، ۽ اهو ڪم مڪمل ٿيڻ کانپوءِ ڪيس فوري طور تي ڪو ڊپ نہ رهيو هو.

"بابا چاهي ٿو تہ اسان جي شادي ٿي وڃي،" هن ڪجھ چانھ پيئڻ کانپوءِ جاري رکيو. "۽ هن کي خبر آهي تہ تنهنجو بابا اسان جي هينئر شادي نہ ڪرائيندو، ۽ ڪيس ڊپ آهي تہ جيڪڏهن اسان انتظار ڪيو تہ مان مري ويندس، تنهنڪري اسان جي صبح جو شادي ٿيڻي آهي، ۽ توکي سڄي رات هتي ترسڻو آهي، ۽ جيڪڏهن تون ائين ڪندينءَ جيئن هو چاهي ٿو تہ تون ٻئي ڏينهن گهر وڃي سگهندينءَ، ۽ مون کي پاڻ سان گڏ وٺي ويندينءَ."

"توکي پاڻ سان گڏ وٺي ويندي، مسڪين، عجيب مخلوق!" مون رڙ ڪئي. "توهان شادي ڪندا؟ ڇو اهو ماڻهو چريو آهي! يا هو اسان سيني کي بيوقوف ٿو سمجهي. ۽ ڇا توهان جو خيال آهي تہ اها خوبصورت نوجوان عورت، اها صحتمند، زنده دل ڇوڪري، توهان جهڙي مرندڙ باندر سان پنهنجو پاڻ کي ٻڌندي؟ ڇا توهان اهو خيال پالي رهيا آهيو تہ ڪو بہ مس ڪيٽرين لنٽن کي تہ ڇڏيو. توهان کي مڙس طور قبول ڪندو؟ توهان کي پنهنجي انهن بزدلاڻين، روئڻين چالاڪين سان اسان کي هتي آڻڻ جي سزا ملڻ گهرجي: ۽—هاڻي ايترا بيوقوف نہ لڳو! منهنجي ڏاڍي دل پئي چوي تہ توهان جي ان گهٽيا غداريءَ ۽ بيوقوفاڻي غرور تي توهان کي سختيءَ سان لوڏيان."

مون کيس ٿورو لوڏيو، پر ان سان کيس کنگهہ اچي وئي، ۽ هن پنهنجو عام طريقو، روئڻ ۽ ڪنجهڻ شروع ڪري ڏنو. ۽ ڪيٽرين مون کي دڙڪا ڏنا. "سڄي رات ترسان؟ نہ،" هن هوريان هوريان چوڌاري ڏسندي چيو. "ايلن، مان اهو دروازو ساڻي ڇڏيندیس پر مان ٻاهر نڪرنديس." ۽ هوءَ پنهنجي ڏمڪيءَ تي فوري طور عمل ڪرڻ واري هئي، پر لنٽن

پنهنجي پياري جان لاءِ ٻيهر ڊپ ۾ اٿي ٻيٺو. هن کيس پنهنجي ڪمزور ٻانهن ۾ پاکر پاتو ۽ سڏڪا پريندي چيائين:— "ڇا تون مون کي قبول نہ ڪندينءَ، ۽ مون کي نہ بچائيندينءَ؟ ڇا مون کي گرينج اچڻ نہ ڏيندينءَ؟ اوهہ، پياري ڪيٽرين! تون مون کي چڏي نہ ويجانءِ. توکي منهنجي پيءُ جو حڪم ميڙو پوندو—توکي ميڙو پوندو!"

"مون کي پنهنجي پيءُ جو حڪم ميڙ گهرجي،" هن جواب ڏنو "۽ کيس ان ظالمانہ پريشانيءَ مان ڪڍڻ گهرجي. پوري رات! هو ڇا سوچيندو؟ هو اڳ ئي پريشان هوندو. مان يا تہ دروازو پچنديس يا ساڻيندیس ۽ گهر مان ٻاهر نڪرنديس. ماڻ ڪر! توکي ڪو خطرو ناهي؛ پر جيڪڏهن تو مون کي روڪيو—لنٽن، مان توکان وڌيڪ بابا سان پيار ڪريان ٿي!"

مسٽر هيٿ ڪلف جي ڪاوڙ جي موت جهڙي خوف ان چوڪريءَ ۾ هڪ بزدل واري ڀالهائڙ جي طاقت واپس آڻي چڏي. ڪيٽرين لڳ ڀڳ پاگل ٿي رهي هئي: پوءِ بہ هوءَ ان ڀالهہ تي بضد هئي تہ کيس گهر وڃڻ گهرجي، ۽ هن موت ۾ منٽون ڪيون، کيس پنهنجي خودغرضاڻي تڪليف کي دٻائڻ تي قائل ڪندي رهي. جڏهن اهي ان ۾ مصروف هئا، اسان جو جيلر ٻيهر اندر آيو.

"توهان جا جانور پڇي ويا آهن،" هن چيو. "۽—هاڻي لنٽن! وري پيو روئين؟ هن تو سان ڇا ڪيو آهي؟ هلو هلو—بس ڪر، ۽ سمهڻ وڃ. هڪ اڌ مهيني ۾، منهنجا چوڪرا، تون سندس ان موجوده ظلمن جو بدلو پوري طاقت سان وٺي سگهندين. تون خالص پيار لاءِ تڙپي رهيو آهين، ڇا ائين ناهي؟ دنيا ۾ ٻي ڪا شيءِ نہ: ۽ هوءَ توکي ملندي! هلو سمهڻ وڃو! زلا اڄ رات هتي نہ هوندي. توکي پاڻ ئي ڪپڑا تبديل ڪرڻا پوندا. چپ! پنهنجو آواز بند ڪر! هڪ ڀيرو وڃڻ تون پنهنجي ڪمري ۾ هوندين، مان تنهنجي ويجهو نہ

ايندس: توکي ڊڇڻ جي ضرورت ناهي. اتفاق سان، تو کافي بهتر ڪم ڪيو آهي. باقي مان ڏسي ونندس.“

هن اهي لفظ چيا، پنهنجي پٽ جي گذرڻ لاءِ دروازو کليل رکندي، ۽ ٻيو ائين ئي ٻاهر نڪتو جيئن کو ڪتو نڪرندو آهي جنهن کي شڪ هجي ته سندس مالڪ ڪيس کو زوردار ڏڪ هڻڻ وارو آهي. تالو ٻيهر بند ڪيو ويو. هيٺ ڪلف باهه ڏانهن وڌيو. جتي مان ۽ مالڪياڻي خاموش بينا هئاسين. ڪيٿرين مٿي ڏنو ۽ بي اختيار پنهنجو هٿ ڳل ڏانهن کنيائين: سندس ويجهو هجڻ هڪ تڪليف ڏيندڙ احساس کي تازو ڪيو. ڪو ٻيو هجي ها ته ان ٻاراڻي حرڪت کي سختيءَ سان ڏسڻ جي قابل نه هجي ها، پر هن مٿس گهوريو ۽ پڙ پڙ ڪيائين— ”اوهه! تون مون کان نٿي ڊڇين؟ تنهنجو حوصلو سڀ نموني لڪيل آهي: تون ڏاڍي ڊنل پئي لڳين!“

”مان هينئر ڊنل آهيان،“ هن جواب ڏنو. ”چو ته، جيڪڏهن مان ترسيس، ته بابا ڏکوئبو: ۽ مان ڪيس ڏکوئڻ ڪيئن برداشت ڪري سگهان ٿي—جڏهن هو—جڏهن هو—مسٽر هيٺ ڪلف، مون کي گهر وڃڻ ڏيو! مان واعدو ٿي ڪريان ته مان لنڊن سان شادي ڪنديس: بابا کي به اها ڳالهه پسند ايندي: ۽ مان ساڻس پيار ڪريان ٿي. توهان چوٽا چاهيو ته مون کي اهو ڪم ڪرڻ تي مجبور ڪيو جيڪو مان خوشيءَ سان پاڻ ڪنديس؟“

”ڪيس توکي مجبور ڪرڻ جي همت ڪرڻ ڏي،“ مون رڙ ڪئي. ”ملڪ ۾ قانون آهي، خدا جو شڪر! آهي، جيتوڻيڪ اسين ڪنهن پري واري جاءِ تي آهيون. جيڪڏهن هو منهنجو پنهنجو پٽ هجي ها ته به مان شڪايت ڪريان ها: ۽ اهو هڪ وڏو ڏوهه آهي جنهن جي ڪا معافي ناهي!“ ”خاموش!“ بدمعاش چيو. ”جهنم ۾ وڃي تنهنجو هي گوڙ!

مان نٽو چاهيان ته تون ڀالهائين. مس لنڊن، مون کي اهو سوچي ڏاڍو مزو ايندو ته تنهنجو پيءُ ڏکوئيو: مان ان خوشيءَ ۾ سمهي نه سگهندس. تو وٽ مون کي اهو ٻڌائڻ کان وڌيڪ ڪو طريقو ڪونه هو ته اهو واقعو پيش ايندو. جنهن سان تنهنجي ايندڙ چوويهه ڪلاڪن لاءِ منهنجي چٽ هيٺ رهائش پکي ٿي وئي آهي. جيتري تائين تنهنجي لنڊن سان شادي ڪرڻ جي واعدي جي ڀالهه آهي، مان ان ڀالهه جو خيال رکندس ته تون اهو پاڻين؛ ڇو ته جيستائين اهو پورو نٽو ٿئي، تون هتان نه ويندينءَ."

"پوءِ ايلن کي موڪليو. ته جيئن هوءَ بابا کي ٻڌائي سگهي ته مان محفوظ آهيان!" ڪيٿرين زار و قطار روئندي رڙ ڪئي. "يا مون سان هينئر شادي ڪرايو. ويچارو بابا! ايلن، هو سوچيندو اسين گم ٿي ويا آهيون. اسان کي ڇا ڪرڻ گهرجي؟" "هوائين نه سوچيندو! هو سوچيندو ته تون سندس سار سنڀال ڪندي ٽڪجي پئي آهين، ۽ ٿوري وندر لاءِ پڄي وئي آهين،" هيٺ ڪلف جواب ڏنو. "تون ان ڀالهه کان انڪار نٽي ڪري سگهينءَ ته تون منهنجي گهر پنهنجي مرضيءَ سان آئي هئينءَ. سندس انڪار جي حڪمن کي توڙيندي. ۽ اها بلڪل فطري ڀالهه آهي ته تنهنجي عمر ۾ توکي وندر جي ضرورت هجي؛ ۽ تون ڪنهن بيمار ماڻهوءَ جي خدمت ڪرڻ کان بيزار ٿي وڃين، پلي اهو ماڻهو تنهنجو پيءُ ڇو نه هجي. ڪيٿرين، سندس خوشين وارا ڏينهن تڏهن ختم ٿيا هئا جڏهن تنهنجا ڏينهن شروع ٿيا هئا. هن يقيناً توکي دنيا ۾ اچڻ تي گاريون ڏنيون هونديون (مون گهٽ ۾ گهٽ ڏنيون هيون)؛ ۽ اهو بلڪل ٺيڪ رهندو جيڪڏهن هو هن دنيا مان ويندي به توکي گاريون ڏئي. مان به ساٽس گڏ ائين ڪندس. مان توسان پيار نٽو ڪريان! مان ڪيئن ڪري سگهان ٿو؟ روئندي رهه. جيسيتائينن تائين مان ڏسي سگهان ٿو اڳتي اها ئي تنهنجي مڪيه وندر هوندي، سواءِ ان جي ته لنڊن ۾ين نقصانن جو ازالو ڪري؛ ۽ تنهنجو دور انديش پيءُ لڳي ٿو اهو سوچي ٿو ته هوائين ڪري سگهي ٿو. سندس

نصيحت ۽ تسليءَ وارن خطن مون کي ڏاڍو وندرايو آهي. پنهنجي آخري خط ۾ هن صلاح ڏني هئي ته منهنجو هيرو پنهنجي صحت جو خيال رکي؛ ۽ جڏهن هو کيس (توکي) حاصل ڪري وڃي ته ساڻس مهرباني‌ءَ سان پيش اچي. خيال رکڻ ۽ مهربان هجڻ—اهو پيءُ جهڙو جذبو آهي. پر لنڊن کي پنهنجي سموري خيال ۽ مهرباني‌ءَ جي ضرورت پنهنجي لاءِ آهي. لنڊن هڪ ننڍي ظالم جو ڪردار چڱي‌ءَ طرح ادا ڪري سگهي ٿو. هو ڪيترين ئي ٻلين کي تڪليف ڏيڻ جو ڏمو ڪڍي سگهي ٿو. جيڪڏهن انهن جا ڏند ڪڍيا وڃن ۽ سندن ننهن ڪتيا وڃن. مون کي پڪ آهي ته جڏهن تون گهر واپس ويندين‌ءَ ته پنهنجي مامي کي سندس مهرباني‌ءَ جا سڀ قصا ٻڌائي سگهندين‌ءَ.“

”توهان اتي صحيح آهيو!“ مون چيو. ”پنهنجي پٽ جي ڪردار جي وضاحت ڪيو. سندس پنهنجي سان مشابهت ڏيکاريو: ۽ پوءِ، مون کي اميد آهي، مس ڪيٽي ان زهريلي نانگ کي قبول ڪرڻ کان اڳ سڀ ڀيرا سوچيندي!“ ”مون کي هاڻي سندس سڀين خوبين بابت ڳالهائڻ تي ڪو خاص اعتراض ناهي،“ هن جواب ڏنو. ”جو ته ڪيس يا ته ان کي قبول ڪرڻو پوندو يا پوءِ تنهنجي مالڪ جي مرڻ تائين قيدي رهڻو پوندو. ۽ تون به ساڻس گڏ هوندين‌ءَ. مان توهان ٻنهي کي هتي لڪائي قيد رکي سگهان ٿو. جيڪڏهن توکي شڪ آهي، ته ڪيس پنهنجو واعدو ٽوڙڻ لاءِ همٿاءِ، ۽ توکي فيصلو ڪرڻ جو موقعو ملي ويندو!“

”مان پنهنجو واعدو نه ٽوڙيندس،“ ڪيٽرين چيو. ”مان هڪ ڪلاڪ اندر ساڻس شادي ڪندس، جيڪڏهن مون کي ان ڪانپوءِ ٽرش ڪراس گرينج وڃڻ ڏنو وڃي. مسٽر هيٿ ڪلف، توهان ظالم آهيو، پر توهان کي شيطان ناهيو. ۽ توهان، رڳو بغض سبب، منهنجي سموري خوشي هميشه لاءِ تباهه نه ڪندا. جيڪڏهن بابا سوچيو ته مان ڇاڻي واڻي ڪيس ڇڏي آئي آهيان، ۽ جيڪڏهن هو منهنجي واپسيءَ کان اڳ مري ويو ته ڇا

مان جيئري رهي سگهنديس؟ مون روئڻ ڇڏي ڏنو آهي: پر مان هتي، تنهنجي گوڏي وٽ، گوڏن پر ويهنديس، ۽ مان نہ اٿنديس، ۽ مان تنهنجي چهري تان نظرون نہ هٽائينديس جيستائين تون مون ڏانهن نہ ڏسندين! نہ، منهن نہ ڦير! ڏس! توکي اهڙو ڪجهہ نظر نہ ايندو جيڪو توکي ڪاوڙائي. مان توکان نفرت نٿي ڪريان. مون کي ان ڳالهہ تي ڪاوڙ ناهي تہ تو مون کي ماريو آهي. ڇا تو پنهنجي سڄي زندگيءَ ۾ ڪڏهن ڪنهن سان پيار ناهي ڪيو ماما؟ ڪڏهن بہ نہ؟ آهہ! توکي هڪ پيرو ڏسڻو پوندو. مان ايتري مسڪين آهيان جو تون مون تي افسوس ڪرڻ ۽ رحم کائڻ کان سواءِ رهي نہ سگهنديں.“

”پنهنجيون ڪِرڙيءَ جهڙيون آڱريون پري رک، ۽ هٽ، نہ تہ مان توکي لت هڻندس!“ هيٺ ڪلف رڙ ڪندي، ڪيس ٻيدرديءَ سان پري ڌڪيندي چيو. ”مان ان جي بدران ڪنهن نانگ کان پاڪر پائڻ وڌيڪ پسند ڪندس. تون مون کي ريجهائڻ جو خواب ڪيئن ٿي ڏسي سگهينءَ؟ مون کي توکان سخت نفرت آهي!“ هن پنهنجا ڪلها لوڏيا: حقيقت ۾ پاڻ کي ائين چنڊيائين جڙ تہ سندس جسم نفرت سان سُرندو هجي: ۽ پنهنجي ڪرسي پوئتي ڌڪيائين: جڏهن تہ مان اٿي بيٺيس، ۽ پنهنجو وات کولي، گارگند جي هڪ سڌي برسات شروع ڪرڻ واري هئس. پر مان پهرين ئي جملي جي وچ ۾ ان ڌمڪيءَ سبب خاموش ٿي ويس تہ جيڪڏهن مون هڪ بہ لفظ وڌيڪ چيو تہ مون کي اڪيلي هڪ ڪمري ۾ بند ڪيو ويندو. اونداهي ٿي رهي هئي—اسان باغ جي گيٽ وٽ آوازن جو شور ٻڌو. اسان جو ميزبان فوري طور ڊوڙي باهر ويو: هن جا هوش حواس بحال هئا؛ اسان جا نہ هئا. اتي ہن ٽن منٽن لاءِ ڳالهہ ٻولهہ ٿي، ۽ هو اڪيلو واپس آيو.

”مون سمجهيو تنهنجو سئوٽ هيريٽن هوندو،“ مون ڪيٽرين کي چيو. ”ڪاش هو اچي وڃي! ڇا خبر هو اسان جو ساٿ ڏئي؟“ ”اهي گرينج تان توکي ڳولڻ لاءِ موڪليل ٿي

نوڪر هئا،" هيٺ ڪلف منهنجي ڳالهه ٻڌندي چيو. "توکي ڪا دري کولي رڙ ڪرڻ گهرجي ها: پر مان قسم کڻي سگهان ٿو ته هيءَ ڇوڪري خوش آهي ته تو ائين نه ڪيو. ڪيس ترسڻ تي مجبور ٿيڻ تي خوشي آهي، مون کي پڪ آهي."

اهو موقعو ويڳاڻڻ جو ٻڌي، اسان ٻنهي پنهنجي ڏڪ جو بغير ڪنهن ضابطي جي اظهار ڪيو. ۽ هن اسان کي نائين وڳي تائين روڪڻ ڏنو. پوءِ هن اسان کي حڪم ڏنو ته رڌڻي مان ٽيندي مٽي زلا جي ڪمري ڏانهن وڃون. ۽ مون پنهنجي ساٿياڻي کي سرگوشي ڪئي ته حڪم ميجي: شايد اسين اتي جي دريءَ مان، يا ڪوٺيءَ ۾ وڃي ان جي روشندان مان ٻاهر نڪري سگهون. بهرحال، دري سوڙهي هئي، هيٺين درين وانگر، ۽ ڪوٺيءَ جو دروازو اسان جي ڪوششن کان محفوظ هو. ڇو ته اسان کي اڳ وانگر ئي بند ڪيو ويو هو. اسان مان ڪوبه نه سمهيو: ڪيٿرين دريءَ وٽ بيٺي، ۽ پريشانيءَ سان صبح جو انتظار ڪرڻ لڳي: هڪ گهرو ساهه منهنجي انهن بار بار منٽن جو اڪيلو جواب هو ته هوءَ آرام ڪرڻ جي ڪوشش ڪري. مان هڪ ڪرسيءَ تي ويهي رهيس، ۽ اڳتي پوئتي لڏڻ لڳيس. پنهنجي فرض جي ڪيترين ئي ڪوتاهين تي پاڻ کي سخت ملامت ڪندي رهيس: جن مان، ان وقت مون کي لڳو منهنجي مالڪن جون سيئي مصيبتون پيدا ٿيون هيون. حقيقت ۾ ائين نه هو. مان جاڻان ٿي: پر ان اداس رات، منهنجي تصور ۾ ائين ئي هو: ۽ مون سوچيو ته هيٺ ڪلف پاڻ مون کان گهٽ ڏوهاري هو.

ستين وڳي هو آيو. ۽ پڇيائين ته چا مس لنٽن اٿي وئي آهي. هوءَ فوري طور دروازي ڏانهن ڊوڙي وئي، ۽ جواب ڏنائين، "ها." "پوءِ هيڏانهن آ،" هن اهو ڪوليندي، ۽ ڪيس ٻاهر ڇڪيندي چيو. مان سندس پويان وڃڻ لاءِ اٿيس، پر هن ٻيهر تالو هڻي ڇڏيو. مون

پنهنجي آزاديءَ جو مطالبو ڪيو. "صبر ڪر،" هن جواب ڏنو. "مان ٿوري دير ۾ تنهنجو ناشتو مٽي موڪلينديس."

مون پينلن تي ڏڪ هنيا، ۽ ڪاوڙ ۾ ڪڙي کي ڪڍڪايو. ۽ ڪيٿرين پڇيو ته مان ايڏا تائين بند ڇو آهيان؟ هن جواب ڏنو. ته مون کي ايڏا هڪ ڪلاڪ وڌيڪ برداشت ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻي پوندي. ۽ اهي هليا ويا. مون ٻه يا ٽي ڪلاڪ برداشت ڪيو. آخرڪار، مون کي قدمن جو آواز آيو: جيڪي هيٺ ڪلف جا نه هئا. "مان تنهنجي لاءِ ڪجهه ڪائڻ لاءِ کڻي آيو آهيان،" هڪ آواز چيو. "دروازو کول!" بيتابيءَ سان حڪم مڃيندي، مون هيريٽن کي ڏٺو. جيڪو ايترو ڪاڏو کڻي آيو هو جو سڄو ڏينهن هلي سگهي. "هي وٺ،" هن ٽري منهنجي هٿ ۾ ڏيندي وڌيڪ چيو. "هڪ منٽ ترس،" مون ڳالهائڻ شروع ڪيو. "نه،" هن رڙ ڪئي، ۽ پوئتي هٽي ويو. منهنجي ڪيس روڪڻ جي ڪنهن به منٽ جي پرواهه ڪي بغير.

۽ مان سڄو ڏينهن، ۽ ان ڪانپوءِ واري پوري رات اتي ئي بند رهيس؛ ۽ هڪ ٻي (ڏينهن ۽ رات)، ۽ هڪ ٻي. مجموعي طور تي مان پنج راتيون ۽ چار ڏينهن اتي رهيس، هر صبح هڪ پيرو هيريٽن کانسواءِ ڪنهن کي نه ڏٺم؛ ۽ هو هڪ قيدخاني جي داروغو جو بهترين نمونو هو: بدمزاج، ۽ گونگو ۽ سندس انصاف يا همدرديءَ جي احساس کي جاڳائڻ جي هر ڪوشش تي ٻوڙو هو.

باب اٺاويهون

پنجين صبح، يا بلڪ منجهند جو قدمن جو هڪ الڳ آواز ويجهو آيو—وڌيڪ هلڪو ۽ تيز: ۽، هن پيري، ڪو ماڻهو ڪمري ۾ داخل ٿيو. اها زلا هئي، هن پنهنجي ڳاڙهي شال پاتي هئي، مٿي تي ڪاري ريشم جي ٽوپي هئي، ۽ ٻانهن ۾ هڪ بيد جي ٽوڪري لٽڪيل هيس. "اوهه، پياري! مسز ڊين!" هن رڙ ڪئي. "خير! گيمرٽن ۾ تنهنجي باري ۾ ڳالهيون پيون هلن. مون کي ته اهو ئي لڳو هو ته تون بليڪ هارس جي دلدل ۾ ٻڏي وئي آهين، ۽ ننڍڙي مس بہ توسان گڏ. جيستائين مالڪ مون کي نہ ٻڌايو ته تون ملي وئي آهين، ۽ هن توکي هتي رهايو آهي! ڇا! ۽ تون يقيناً ڪنهن ٻيٽ تي پهچي وئي هوندينءَ؟ ۽ تون ڪيترو وقت ان ڪڏ ۾ هئينءَ؟ ڇا مالڪ توکي بچايو، مسز ڊين؟ پر تون ايتري سنهي ناهين لڳي رهي—تون ايتري بيمار بہ ناهين رهي، ڇا رهي آهين؟"

"تنهنجو مالڪ هڪ پڪو بدمعاش آهي!" مون جواب ڏنو. "پر ڪيس ان جو جواب ڏيڻو پوندو. ڪيس اها ڪهاڻي ناهڻ جي ڪا ضرورت نہ هئي: اهو سڀ ڪجهه ظاهر ڪيو ويندو!" "تنهنجو مطلب ڇا آهي؟" زلا پڇيو. "اها سندس ڪهاڻي ناهي: اهي ڳوٺ ۾ ائين ٿا چون—تنهنجي دلدل ۾ گم ٿيڻ جي باري ۾، ۽ مون اندر اچڻ تي ارنشا کي سڏيو—'اوهه، مسٽر هيريٽن، منهنجي ويڙ ڪانپوءِ ڪي عجيب ڳالهيون ٿيون آهن. ان سهڻي نوجوان ڇوڪريءَ، ۽ سڀني نيلي ڊين جو ڏاڍو افسوس آهي.' هن حيرت مان ڏٺو. مون سمجهيو هن ڪجهه ناهي ٻڌو، تنهنڪري مون ڪيس اها افواهه ٻڌائي. مالڪ ٻڌو، ۽ هن بس پاڻ ئي پاڻ ۾ مسڪرايو، ۽ چيائين، 'جيڪڏهن اهي دلدل ۾ هيون، ته هاڻي اهي ٻاهر آهن، زلا. نيلي ڊين هن وقت، تنهنجي ڪمري ۾ ترسيل آهي. جڏهن تون مٿي وڃين ته ڪيس ويڙ لاءِ چئي سگهين ٿي؛ هي چابي وٺ. دلدل جو پاڻي سندس دماغ ۾ گهڙي ويو هو

۾ هوءَ بلڪل چري ٿي گهر ۾جهڙ واري هئي، پر مون کيس روڪي ورتو جيستائين هوءَ پنهنجي هوش ۾ واپس اچي. تون کيس فوري طور گرينج وڃڻ لاءِ چئي سگهين ٿي، جيڪڏهن هوءَ وڃي سگهي، ۾ منهنجو هڪ نياپو ڪٽي وڃي، ته سندس نوجوان مالڪياڻي زميندار (ايڊگر) جي جنازي ۾ شامل ٿيڻ لاءِ وقت تي پهچي ويندي.'"

"مسٽر ايڊگر ايڏا مٺل ناهي؟" مون سهڪندي پڇيو. "اوهه! زلا، زلا!" "نه، نه، ويهي رهو. منهنجي سني مالڪياڻي،" هن جواب ڏنو. "تون ايڏا ڪافي بيمار آهين. هو مٺل ناهي، ڊاڪٽر ڪينٽ جو خيال آهي ته هو هڪ ڏينهن وڌيڪ ڪيڏي سگهي ٿو. مان ساڻس رستي تي مليس ۽ پڇيم. " ويهڻ بدران، مون پنهنجا ٻاهر وڃڻ وارا ڪپڙا ڪنيا، ۽ جلديءَ سان هيٺ آيس، ڇو ته رستو خالي هو. گهر ۾ داخل ٿيندي، مون چوڏاري ڪنهن کي ڳوليو جيڪو ڪيٿرين بابت ڪا خبر ڏئي سگهي. سڄي گهر ۾ اس ڦهليل هئي، ۽ دروازو پورو کليل هو، پر ڪو به نظر نه پئي آيو. جيئن مان هٻڪي رهي هئس ته ڇا مان فوري طور هلي وڃان، يا واپس وڃي پنهنجي مالڪياڻي کي ڳوليان، هڪ هلڪي کنگهه منهنجو ڌيان چلهي ڏانهن ڇڪايو. لنڊن صوفي تي ليٽيل هو، اتي اڪيلو ئي ويٺل هو. شگر-ڪينڊي (مٺائي) جي هڪ لٽ چوسي رهيو هو ۽ بي پرواهه اکين سان منهنجي حرڪتن کي ڏسي رهيو هو. "مس ڪيٿرين ڪٿي آهي؟" مون کيس ائين اڪيلو ڏسي اهو سوچيندي سختيءَ سان پڇيو ته، شايد مان کيس ڊيڄاري ڪا خبر ڪيڏي سگهان. هو ڪنهن معصوم وانگر چوسيندو رهيو.

"ڇا هوءَ هلي وئي آهي؟" مون چيو. "نه،" هن جواب ڏنو. "هوءَ مٿي آهي: کيس ناهي وڃڻو اسين کيس وڃڻ نه ڏينداسين. " "توهان کيس وڃڻ نه ڏيندا، اي ننڍڙا بيوقوف!" مون رڙ ڪئي. "مون کي فوري طور تي سندس ڪمري جو رستو ڏيکاريو. نه ته مان توهان کان تيز

رڙيون ڪرائيندين.“ ”بابا توکان رڙيون ڪرائيندو، جيڪڏهن تو اتي وڃڻ جي ڪوشش ڪئي،“ هن جواب ڏنو. ”هو چوي ٿو ته مون کي ڪيترين سان نرمي ناهي ڪرڻي: هوءَ منهنجي زال آهي، ۽ اها شرم جي ڳالهه آهي ته هوءَ مون کي ڇڏي وڃڻ چاهي. هو چوي ٿو ته هوءَ مون سان نفرت ڪري ٿي ۽ چاهي ٿي ته مان مري وڃان، ته جيئن هوءَ منهنجا پئسا وٺي سگهي؛ پر ڪيس اهي نه ملندا: ۽ هوءَ گهر نه ويندي! هوءَ ڪڏهن به نه ويندي!—هوءَ پلي جيترو چاهي روئي، ۽ بيمار ٿي پوي!“ هن پنهنجو اڳوٽو ڪم (منهائي چوسڻ) ٻيهر شروع ڪيو، پنهنجيون اکيون بند ڪندي، جڏهن ته هو سمهڻ چاهيندو هجي.

”ماسٽر هيٿ ڪلف،“ مون ٻيهر ڳالهائڻ شروع ڪيو. ”ڇا توهان گذريل سياري ۾ ڪيترين جي توهان لاءِ ڪيل سموري مهرباني وساري ڇڏي آهي، جڏهن توهان دعويٰ ڪئي هئي ته توهان ساڻس پيار ڪريو ٿا، ۽ جڏهن هوءَ توهان لاءِ ڪتاب کٽي ايندي هئي ۽ توهان کي گانا ٻڌائيندي هئي، ۽ ڪيترائي ڀيرا مينهن ۽ برف ۾ توهان سان ملڻ ايندي هئي؟ هوءَ هڪ شام نه اچي سگهڻ تي روئندي هئي، جو ته توهان مايوس ٿيندا؛ ۽ ان وقت توهان کي لڳندو هو ته هوءَ توهان لاءِ سوين ڀيرا وڌيڪ سٽي آهي: ۽ هاڻي توهان پنهنجي پيءُ جي ڪوڙين ڳالهين تي يقين ڪريو ٿا، جيتوڻيڪ توهان ڄاڻو ٿا ته هو توهان ٻنهي سان نفرت ڪري ٿو. ۽ توهان سندس خلاف ساڻس (پيءُ سان) ملي ويا آهيو. اها ته وڏي شڪرگزاري آهي، ڇا ناهي؟“ لنٽن جي وات جي ڪنڊ هيٺ ٿي، ۽ هن شگر-ڪينڊي پنهنجي چپن مان ڪڍي ڇڏي.

”ڇا هوءَ توهان سان نفرت ڪرڻ جي ڪري ودرنگ هائٽس تي آئي هئي؟“ مون ڳالهه جاري رکي. ”پاڻ سوچيو! توهان جي پئسن جي حوالي سان، ڪيس اها به خبر ناهي ته توهان وٽ ڪي پئسا هوندا به يا نه. ۽ توهان چئو ٿا ته هوءَ بيمار آهي؛ ۽ پوءِ به توهان ڪيس

اڪيلو ڇڏي ڏنو آهي، اتي مٽي ڪنهن ڏاريءَ گهر ۾! توهان جنهن کي پاڻ خبر آهي ته نظرانداز ٿيڻ ڇا هوندو آهي! توهان پنهنجي تڪليفن تي رحم ڪائي سگهو ٿا، ۽ هوءَ به انهن تي رحم ڪائيندي هئي، پر توهان سندس (تڪليفن) تي رحم نه ڪائيندا! مان ڳوڙها پئي ڳاڙيان، ماسٽر هيٺ ڪلف، توهان ڏسو ٿا—هڪ وڏي عمر جي عورت، ۽ رڳو هڪ نوڪرياڻي—۽ توهان، ايڏي محبت جو ڊراموڪرڻ ڪانپوءِ، ۽ لڳ ڀڳ سندس عبادت ڪرڻ جو سبب هجڻ جي باوجود، پنهنجو هر ڳوڙهو پنهنجي لاءِ سنيالي رکو ٿا، ۽ اتي مڪمل سڪون سان ليٽيا آهيو. آهه! توهان هڪ بي حس، خودغرض چوڪرا آهيو!"

"مان ساڻس گڏ نٿو رهي سگهان،" هن چڙچڙي انداز ۾ جواب ڏنو. "مان اڪيلو نه رهندس. هوءَ ايترو ٿي روئي جو مان اهو برداشت نٿو ڪري سگهان. ۽ هوءَ چپ به نٿي ڪري، جيتوڻيڪ مان کيس چوان ٿو ته مان پنهنجي پيءُ کي سڏيندس. مون کيس هڪ ڀيرو سڏيو هو، ۽ هن کيس گهٽي مارڻ جي ڌمڪي ڏني هئي جيڪڏهن هوءَ ماڻ نه رهي، پر جيئن ئي هو ڪمري مان ٻاهر ويو ته هن ٻيهر شروع ڪيو. سڄي رات ڪنجندي ۽ روئندي رهي، جيتوڻيڪ مون بيزاريءَ مان رڙيون ڪيون ته مان سمهي نٿو سگهان."

"ڇا مسٽر هيٺ ڪلف ٻاهر آهي؟" مون پڇيو، اهو ڏسي ته ان مسڪين مخلوق ۾ پنهنجي سٿوٽ جي ذهني تڪليفن سان همدردي ڪرڻ جي ڪا طاقت ناهي. "هو اڳڻ ۾ آهي،" هن جواب ڏنو. "ڊاڪٽر ڪينٽ سان ڳالهائي رهيو آهي، جيڪو چوي ٿو ته مامو مري رهيو آهي، واقعي، آخرڪار. مان خوش آهيان، چو ته مان سندس پويان گرينج جو مالڪ بڻجندس. ڪيٿرين هميشه ان کي پنهنجو گهر سڏيندي هئي. اهو سندس ناهي! اهو منهنجو آهي: بابا چوي ٿو ته جيڪو ڪجهه وٽس آهي اهو سڀ منهنجو آهي. سندس سڀ سنا ڪتاب منهنجا آهن؛ هن مون کي آڇ ڪئي ته اهي، ۽ سندس پيارا پکي، ۽

سندس گھوڑو مِني مون کي ڏئي چڏيندي، جيڪڏهن مان اسان جي ڪمري جي چاپي وٺي، ڪيس ٻاهر وڃڻ ڏيان، پر مون ڪيس ٻڌايو ته وٽس ڏيڻ لاءِ ڪجھ ٻہ ناهي، اهي سيپ، سيپ منهنجا آهن. ”ٻوءِ هوءَ رني، ”ٻ پنهنجي ڳچيءَ مان هڪ ننڍڙي تصوير ڪڍيائين، ”ٻ چيائين ته مون کي اها رکڻ گهرجي: سوني ڏهي ”ٻ ٻہ تصويرون، هڪ پاسي سندس ماءُ، ”ٻ ٻئي پاسي مامو. جڏهن اهي نوجوان هئا. اها ڪالھ جي ڳالھ آهي—مون چيو ته اهي ٻہ منهنجيون آهن: ”ٻ مون اهي ڪاڪس وڻڻ جي ڪوشش ڪئي. ان چيڑاڪ شيءِ مون کي وڻڻ نہ ڏني: هن مون کي پري ڏڪيو. ”ٻ مون کي تڪليف ڏني. مون رڙ ڪئي—ان کيس ڊيڄاري چڏيو—هن بابا کي ايندي ٻڌو. ”ٻ هن ڪنجا ڀيڄي ڏهي کي ڏار ڪري چڏيو. ”ٻ پنهنجي ماءُ جي تصوير مون کي ڏنائين: ٻي هن لڪائڻ جي ڪوشش ڪئي: پر بابا پڇيو ته ڇا ڳالھ آهي، ”ٻ مون ان جي وضاحت ڪئي. هن مون وٽ جيڪا تصوير هئي اها کسي ورتي، ”ٻ کيس حڪم ڏنو ته پنهنجي تصوير ٻہ مون کي ڏئي: هن انڪار ڪيو. ”ٻ هن—هن کيس ڏڪ هڻي ڪيرايو. ”ٻ ان کي زنجير تان ڇڪي لاهي ورتو. ”ٻ پنهنجي پير سان چيپاتي چڏيائين.“

”ٻ ڇا توهان کيس مار ڪائيندو ڏسي خوش ٿيا هئا؟“ مون پڇيو: سندس ڳالھ ٻولھ کي همٿائڻ ”ٻ منهنجا پنهنجا ارادا هئا. ”مون اک چنبي،“ هن جواب ڏنو: ”مان اک چنيبندو آهيان جڏهن مان پنهنجي پيءُ کي ڪنهن ڪتي يا گھوڙي کي ماريندو ڏسندو آهيان، هو ايترو زور سان ماريندو آهي. پر ٻوءِ ٻہ مان پهريان خوش هوس—مون کي ڏڪو ڏيڻ تي کيس سزا ملڻ گهرجي هئي: پر جڏهن بابا هليو ويو ته هن مون کي دريءَ وٽ سڏيو ”ٻ پنهنجو ڳل ڏيکاريو جيڪو اندران، ڏندن وٽان ڪٽيل هو ”ٻ سندس وات رت سان ڀرجي رهيو هو. ”ٻ ٻوءِ هن تصوير جا ٽڪرا گڏ ڪيا، ”ٻ وڃي ديوار ڏانهن منهن ڪري ويهي رهي، ”ٻ ان کانپوءِ هن مون سان ڪڏهن نہ ڳالهايو آهي: ”ٻ مون کي ڪڏهن ڪڏهن لڳندو آهي

تہ هوءَ سور سبب ڳالهائي نٿي سگهي. مون کي ائين سوچڻ پسند ناهي: پر هوءَ لڳاتار روئڻ جي ڪري ڏاڍي شرارتي ٿي وئي آهي: ۽ هوءَ ايڏي پيلي ۽ جهنگلي پئي لڳي جو مون کي ڪانئس ڊپ ٿو لڳي.“

”۽ ڇا توهان چاهيو تہ چابي حاصل ڪري سگهو ٿا؟“ مون چيو. ”ها، جڏهن مان مٿي آهيان،“ هن جواب ڏنو. ”پر مان هاڻي مٿي هلي نٿو سگهان.“ ”اها ڪهڙي ڪمري ۾ آهي؟“ مون پڇيو. ”اوهہ،“ هن رڙ ڪئي، ”مان توهان کي نہ ٻڌائيندس تہ اها ڪٿي آهي. اهو اسان جو راز آهي. ڪنهن کي بہ نہ هيريٽن کي ۽ نہ زلا کي، ان جي خبر هئڻ گهرجي. بس! توهان مون کي ٽڪائي ڇڏيو آهي—هليا وڃو. هليا وڃو!“ ۽ هن پنهنجو چهرو پنهنجي ٻانهن تي رکيو. ۽ پنهنجيون اکيون ٻيهر بند ڪري ڇڏيون.

مون اهو ئي بهتر سمجهيو تہ مسٽر هيٿ ڪلف کي ڏسڻ کانسواءِ هتان نڪري وڃان. ۽ گرينج تان پنهنجي نوجوان مالڪياڻي لاءِ بچاءُ (rescue) وٺي اچان. اتي پهچڻ تي، مون کي ڏسي منهنجن ساٿي نوڪرن جي حيرت، ۽ سندن خوشي بہ، بي انتها هئي: ۽ جڏهن هنن ٻڌو تہ سندن ننڍڙي مالڪياڻي محفوظ آهي، تہ ٻہ يا ٽي ڀڻا ڊوڙي مٿي وڃي مسٽر ايڊگر جي دروازي تي اها خبر رڙ ڪري ٻڌائڻ وارا هئا: پر مون ان اعلان جو ڏمو پاڻ ڪنيو. مون کيس انهن ٿورن ڏينهن ۾ ڪيڏو نہ تبديل ٿيل ڏٺو! هو اداسي ۽ هار مڃڻ جي تصوير ٻڌيل پنهنجي موت جو انتظار ڪري رهيو هو. هو ڏاڍو نوجوان لڳي رهيو هو: جيتوڻيڪ سندس حقيقي عمر اوڻيتاليهہ (39) سال هئي، پر ڪو ڪيس گهٽ ۾ گهٽ ڏهہ سال ننڍو سمجهي ها. هو ڪيٿرين بابت سوچي رهيو هو. چوتہ هو سندس نالو پڙهي ڪري رهيو هو. مون سندس هٿ کي ڇهيو. ۽ ڳالهايو.

”ڪيٿرين اڇي رهي آهي، پيارا مالڪ!“ مون سرگوشي ڪئي: ”هوءَ زنده ۽ صحتمند آهي: ۽ مون کي اميد آهي ته اڄ رات هتي هوندي.“ ان خبر جي پهرين اثرن تي مان ڏڪي ويس: هو اڃا اٿي ويٺو. ڪمري ۾ بيتابيءَ سان چوڌاري ڏٺائين، ۽ پوءِ بيهوش ٿي واپس ڪري پيو. جيئن ئي هو هوش ۾ آيو، مون هائٽس تي اسان جي زبردستي گهرايل ملاقات، ۽ قيد بابت ٻڌايو. مون چيو هيٺ ڪلف مون کي زبردستي اندر وڃڻ تي مجبور ڪيو: جيڪا پوري سچائي نه هئي. مون لنڊن خلاف جيترو ٿي سگهيو گهٽ ڳالهايو: نه ئي مون سندس پيءُ جي سموري ظالمانه رويي جو ذڪر ڪيو—منهنجو ارادو اهو هو ته، جيترو ٿي سگهي، سندس (ايڊگر جي) اڳ ئي چلڪندڙ ذڪ جي پيالي ۾ وڌيڪ ڪڙاڻ شامل نه ڪيان.

هن اهو اندازو لڳائي ورتو ته سندس دشمن جي مقصدن مان هڪ اهو هو ته ذاتي ملڪيت، ۽ گڏوگڏ جاگير، پنهنجي پٽ: يا بلڪ پنهنجي نالي ڪري، پر هن پنهنجي (ايڊگر جي) مرڻ تائين انتظار ڇو نه ڪيو. اهو منهنجي مالڪ لاءِ هڪ مونجهارو هو. ڇو ته ڪيس اها جاڻ نه هئي ته هو ۽ سندس پائٽيو لڳ ڀڳ هڪ ئي وقت دنيا ڇڏڻ وارا آهن. بهرحال، هن محسوس ڪيو ته بهتر آهي ته سندس وصيت تبديل ڪئي وڃي: ڪيٿرين جي ملڪيت ڪيس پنهنجي مرضيءَ سان استعمال ڪرڻ لاءِ ڏيڻ جي بدران، هن فيصلو ڪيو ته اها سندس زندگيءَ دوران سندس استعمال لاءِ، ۽ ان کانپوءِ سندس هارن لاءِ، جيڪڏهن ڪي هجن، ٽرسٽين جي هٿن ۾ ڏني وڃي. ان طريقي سان، جيڪڏهن لنڊن مري به وڃي، ته اها مسٽر هيٺ ڪلف ڏانهن نه وڃي سگهندي.

سندس حڪم ملڻ کانپوءِ، مون هڪ ماڻهوءَ کي وڪيل کي ونڊڻ لاءِ موڪليو. ۽ ڇڪ ٻين کي، جن وٽ ڪارآمد هٿيار هئا، منهنجي نوجوان مالڪياڻي کي سندس جيلر کان واپس

گهرڻ لاءِ موڪليو. ٻئي ڏريون ڏاڍي دير سان آيون. اڪيلو نوڪر پهرين موتي آيو. هن ٻڌايو ته جڏهن هو مسٽر گرين، وڪيل، جي گهر پهتو ته هو ٻاهر ويل هو. ٻ ڪيس سندس واپسيءَ لاءِ ٻه ڪلاڪ انتظار ڪرڻو پيو. ٻ پوءِ مسٽر گرين ڪيس ٻڌايو ته ڪيس ڳوٺ ۾ ڪجهه ڪم آهي جيڪو ڪرڻو آهي؛ پر هو صبح ٽيڻ کان اڳ ٽرش ڪراس گرينج پهچي ويندو. چار ماڻهو ٻه اڪيلا ئي واپس آيا. هنن خبر آندي ته ڪيٿرين بيمار آهي: ايتري بيمار جو پنهنجو ڪمرو نٽي ڇڏي سگهي. ٻ هيٽ ڪلف هنن کي ساڻس ملڻ نه ڏنو. مون انهن بيوقوف ماڻهن کي ان ڪهاڻيءَ تي يقين ڪرڻ تي سخت ڏڪا ڏنا، جيڪا مان پنهنجي مالڪ تائين نه پهچائڻ واري هئس. ٻ اهو پڪو ارادو ڪيم ته صبح جي روشنيءَ ۾ هڪ پورو ٽولو وٺي هائٽس تي ويجان. ٻ حقيقي معني ۾ ان تي حملو ڪيان، جيڪڏهن قيديءَ کي خاموشيءَ سان اسان جي حوالي نه ڪيو ويو. سندس پيءُ ڪيس ڏسندو. مون قسم کنيو. ٻ ٻيهر قسم کنيو. پلي ان شيطان کي ان کي روڪڻ جي ڪوشش ۾ سندس ئي دروازي تي چونه مارڻو پوي!

خوش قسمتيءَ سان، مان ان سفر ٻ تڪليف کان بچي ويس. مان ٽين وڳي پاڻيءَ جو جڳ کڻڻ لاءِ هيٺ آئي هئس. ٻ اهو هٿ ۾ کڻي هال مان گذري رهي هئس، ته سامهون واري دروازي تي هڪ تيز ڪڙڪي مون کي چرڪائي ڇڏيو. "اوهه! اهو گرين آهي،" مون پاڻ کي سنياليندي چيو— "رڳو گرين،" ٻ مان اڳتي وڌيس. اهو سوچيندي ته ڪنهن ٻئي کي دروازو کولڻ لاءِ موڪليندیس. پر ڪڙڪو ڏهرائيو ويو: وڌو نه هو. پر پوءِ ٻه بيتابيءَ وارو هو. مون جڳ ريلنگ تي رکيو ٻ مان پاڻ ئي دروازو کولڻ لاءِ ڊوڙيس. ٻاهر لاباري وارو چنڊ (harvest moon) چمڪي رهيو هو. اهو وڪيل نه هو. منهنجي پنهنجي پياري ننڍڙي مالڪياڻي منهنجي ڳچيءَ ۾ ٻاهر وجهي سڏڪا پريندي رڙ ڪئي، "ايلن، ايلن! چا بابا زنده آهي؟"

”ها،“ مون رڙ ڪئي: ”ها، منهنجا فرشتا، هو آهي، خدا جو شڪر آهي، تون اسان وٽ ٻيهر محفوظ آهين!“ هوءَ، سهڪندي سهڪندي ئي، مٽي مستر لنڊن جي ڪمري ڏانهن ڊوڙڻ پئي چاهي؛ پر مون ڪيس زبردستي هڪ ڪرسيءَ تي ويهاريو. ۽ ڪيس پاڻي پياريو ۽ سندس پيلو چهرو ڏوتو. ۽ ان کي پنهنجي ايپرن سان مهٽي ان ۾ هلڪي رنگت آندي. پوءِ مون چيو تہ مان پهرين وڃي سندس اچڻ جي خبر ڏينديس. ڪيس منٽ ڪندي چيم تہ هوءَ چوي تہ هوءَ نوجوان هيٽ ڪلف سان خوش آهي. هن حيرت مان ڏٺو. پر جلدي سمجهي وئي تہ مون ڪيس اهو ڪوڙ ڳالهائڻ جي صلاح ڇو ڏني هئي، هن مون کي يقين ڏياريو تہ هوءَ ڪا شڪايت نہ ڪندي.

مون ۾ انهن جي ملاقات وقت اتي موجود رهڻ جي همت نہ هئي. مان پندرهن منٽ ڪمري جي دروازي ٻاهران بيٺي رهيس، ۽ پوءِ بہ بستري ويجهو وڃڻ جي همت مس ٿي. بهرحال، سڀ ڪجهہ پرسڪون هو: ڪيٿرين جي مايوسي سندس پيءُ جي خوشيءَ جيتري ئي خاموش هئي. هوءَ بظاهر ڪيس سڪون سان سهارو ڏئي رهي هئي؛ ۽ هن پنهنجون مٽي ڪنيل اکيون سندس چهرن جي نقشن تي جمائي ڇڏيون هيون جيڪي خوشيءَ جي شدت سان ڦهلجي رهيون هيون.

هو ڏاڍي سڪون سان مري ويو. مستر لاڪ وڌ: هوائين مري ويو. سندس ڳل چمندي، هن ٻڌ ٻڌ ڪئي،— ”مان هن (ڪيٿرين) وٽ وڃي رهيو آهيان؛ ۽ تون، پياري ڏيءَ، اسان وٽ ايندينءَ!“ ۽ ان کانپوءِ هن ڪڏهن بہ حرڪت نہ ڪئي ۽ نہ ئي ڳالهايو. پر اها محو، روشن نظر قائم رکيائين، جيستائين سندس نبض اڻ محسوس طريقي سان رڪجي وئي ۽ سندس روح پرواز ڪري ويو. ڪوبہ سندس موت جي صحيح منٽ جو اندازو نہ لڳائي سگهي ها، اهو ايڏو تہ بغير ڪنهن تڪليف جي هو.

يا تہ ڪيٿرين پنهنجا ڳوڙها ختم ڪري ڇڏيا هئا، يا وري ڏڪ ايترو ڳرو هو جو انهن کي وهڻ نہ ڀئي ڏنو هوءَ سج اپرڻ تائين اتي سڪل اکين سان ويٺي رهي: هوءَ منجهند تائين ويٺي رهي، ۽ ايجا بہ ان موت جي بسستري تي سوچيندي رهي ها، پر مون ڪيس اتان اٿڻ ۽ ڪجهہ آرام ڪرڻ تي مجبور ڪيو. اهو سنو ٿيو جو مان ڪيس اتان هٽائڻ ۾ ڪامياب ٿيس. ڇوتہ مانيءَ جي وقت تي وڪيل آيو. جيڪو پهريان ودرنگ هائٽس تي ويو هو تہ جيئن هدايتون ونڊي سگهي تہ ڪيس ڪيئن پيش اچڻو آهي. هو مسٽر هيٿ ڪلف هٿان وڪامجي چڪو هو:اِهو ئي منهنجي مالڪ جي سڏ تي دير سان اچڻ جو سبب هو. خوش قسمتيءَ سان، سندس ڏيءَ جي اچڻ ڪانپوءِ دنياوي معاملن جو ڪو بہ خيال هن جي (ايڊگر جي) ذهن ۾ نہ آيو هو جيڪو ڪيس پريشان ڪري.

مسٽر گرين ان جاءِ جي هر شيءِ ۽ هر ماڻهوءَ کي حڪم ڏيڻ جو ڏمو پاڻ تي کنيو. هن مون کانسواءِ سمورن نوڪرن کي نوڪري ڇڏڻ جو نوٽيس ڏنو. هو پنهنجي مليل اختيار کي ان حد تائين ونڊي وڇي ها جو ضد ڪري ها تہ ايڊگر لنٽن کي سندس زال سان گڏ نہ، پر چرچ ۾، سندس خاندان سان گڏ دفن ڪيو وڃي. بهرحال، ان کي روڪڻ لاءِ وصيت موجود هئي، ۽ ان جي هدايتن جي ڪنهن بہ پيڇڙيءَ خلاف منهنجو زوردار احتجاج هو. جنازو جلدي پورو ڪيو ويو. ڪيٿرين، جيڪا هاڻي مسز لنٽن هيٿ ڪلف هئي، ڪيس گرينج تي ترسڻ جي اجازت تڏهن تائين ڏني وئي جيستائين سندس پيءُ جو لاش اتان کڄي نہ وڃي.

هن مون کي ٻڌايو تہ سندس تڪليف آخرڪار لنٽن کي همٿ ڏياري هئي تہ هو ڪيس آزاد ڪرڻ جو خطرو ڪٽي. هن انهن ماڻهن کي دروازي تي بحث ڪندي ٻڌو هو جيڪي مون موڪليا هئا، ۽ هن هيٿ ڪلف جي جواب جو مطلب سمجهي ورتو هو. ان ڳالهہ

ڪيس مايوس ڪري ڇڏيو. لنڊن، جنهن کي منهنجي وڃڻ کان فوري پوءِ ننڍي پارلر ۾ وڻي ويو هو، ايترو ڊڄي ويو جو هن پنهنجي پيءُ جي مٿي اڇڻ کان اڳ چاهي ڪٽي آئي. هن ۾ ايتري چالاڪي هئي جو دروازو بند ڪئي بغير ئي ان کي کوليو ۽ ٻيهر تالو هڻي ڇڏيائين؛ ۽ جڏهن ڪيس سمهڻ گهر جي ها، هن هيريٽن سان گڏ سمهڻ جي منٽ ڪئي، ۽ سندس اها درخواست هڪ ڀيري لاءِ مڃي وئي. ڪيٿرين صبح ٽيڻ کان اڳ لڪي ٻاهر نڪتي. هن دروازن مان نڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي مبادا ڪتا گوڙ نہ ڪن؛ هوءَ خالي ڪمرن ۾ وئي ۽ انهن جون دريون ڇيڪ ڪيائين؛ ۽، خوش قسمتيءَ سان، پنهنجي ماءُ جي ڪمري جي دريءَ مان، ويجهي صنوبر جي وڻ ذريعي، هوءَ آسانيءَ سان ٻاهر ۽ زمين تي لهي آئي. سندس ساٿي (لنڊن) کي پنهنجي بزدلاڻين چالاڪين جي باوجود، ڀڄڻ ۾ حصو وٺڻ جي سزا ڀوڳڻي پئي.

باب اوٽيهون

جنازي کانپوءِ واري شام، مان ۾ منهنجي نوجوان مالڪياڻي لائبريريءَ ۾ ويٺيون هئاسين؛ پنهنجي نقصان تي ڏک مان سوچي رهيون هئاسين—اسان مان هڪ سخت مايوسيءَ ۾ هئي—۽ اونداهي مستقبل بابت اندازا لڳائي رهيون هئاسين.

اسان ايجا ان ڳالهه تي متفق ٿي ٿيون هئاسين ته ڪيٿرين لاءِ سڀ کان بهترين قسمت اها ٿي سگهي ٿي ته ڪيس گرينج ۾ رهڻ جي اجازت ملي ويجي؛ گهٽ ۾ گهٽ لنڊن جي زندگيءَ تائين: ڪيس هتي ساڻس گڏ رهڻ جي اجازت ڏني ويجي، ۽ مان گهر جي سنياليندڙ طور هتي رهان. اها هڪ اهڙي ترتيب لڳي رهي هئي جنهن جي اميد رکڻ ڪجهه گهٽو ئي سنو هو؛ پر پوءِ به مون اميد رکي هئي، ۽ پنهنجي گهر، پنهنجي نوڪري، ۽ سڀ کان وڌيڪ پنهنجي پياري نوجوان مالڪياڻي کي پاڻ وٽ رکڻ جي خيال سان خوش ٿي رهي هئس؛ ته اوچتو هڪ نوڪر—انهن ڪيبل نوڪرن مان هڪ، جيڪو ايجا نه ويو هو—تيزيءَ سان ڊوڙندو اندر آيو ۽ چيائين "اهو شيطان هيٿ ڪلف" اڳڻ مان اچي رهيو آهي: ڇا هو سندس منهن تي دروازو بند ڪري ڇڏي؟

جيڪڏهن اسان ۾ اهو حڪم ڏيڻ جيترو پاگل پڻو هجي ها، ته به اسان وٽ وقت نه هو. هن دروازو ڪڙڪائڻ يا پنهنجو نالو ٻڌائڻ جي ڪا رسم پوري نه ڪئي: هو مالڪ هو ۽ پنهنجي مالڪ هئڻ واري حق جو فائدو ونندي بغير ڪو لفظ ڳالهائڻ جي سڌو اندر هليو آيو. اسان کي خبر ڏيندڙ جي آواز ڪيس لائبريريءَ جو رستو ڏيکاريو. هو اندر آيو. ڪيس (نوڪر کي) اشاري سان ٻاهر ڪڍيائين، ۽ دروازو بند ڪري ڇڏيائين.

اهو ساڳيو ڪمرو هو جنهن ۾ ارڙهن سال اڳ ڪيس هڪ مهمان طور ويهاريو ويو هو: دريءَ مان اها ساڳي چانڊوڪي چمڪي رهي هئي؛ ۽ ٻاهر سرءُ جو ساڳيو ئي منظر هو. اسان ايڪا ميڙ بتي نہ ٻاري هئي، پر سڄو ڪمرو نظر اچي رهيو هو. ايتري تائين جو ديوار تي لڳل تصويرون بہ: مسز لنٽن جو شاندار چهرو، ۽ سندس مڙس جو باوقار چهرو. هيٺ ڪلف چلهي ڏانهن وڌيو. وقت سندس جسم ۾ بہ ڪا گهٽي تبديلي نہ آندي هئي. اهو ئي ساڳيو ماڻهو هو: سندس ڪارو چهرو ٿورو وڌيڪ پيلو ۽ پرسڪون هو. سندس جسم شايد هڪ بہ پٽرن جيترو ڳرو ٿي ويو هو، ۽ ان ڪانسواءِ ٻيو ڪو فرق نہ هو. ڪيٿرين ڪيس ڏسندي ئي ٻاهر ڀڄڻ جي ارادي سان اٿي بيٺي هئي.

"بيهي رهہ!" هن سندس ٻانهن پڪڙيندي چيو. "هاڻي وڌيڪ ڀڄڻ جي ضرورت ناهي! تون ڪيڏانهن ويندينءَ؟ مان توکي گهر وٺي وڃڻ آيو آهيان؛ ۽ مون کي اميد آهي تہ تون هڪ فرمانبردار ڏيءَ بڻجندينءَ ۽ منهنجي پٽ کي وڌيڪ نافرماني ڪرڻ لاءِ نہ همٿائيندينءَ. جڏهن مون کي ان معاملي ۾ سندس ڪردار جي خبر پئي تہ مان پريشان هوس تہ ڪيس ڪيئن سزا ڏيان: هو تہ ڪنهن ڪوريئڙي جي ڇار جهڙو آهي، هڪ چيٿي ئي ڪيس تباهہ ڪري ڇڏيندي، پر تون سندس چهري مان ڏسندينءَ تہ ڪيس پنهنجي حصي جي سزا ملي چڪي آهي! مان ڪيس پرينءَ ڏينهن شام جو هيٺ ڪٽي آيو هوس، ۽ ڪيس رڳو هڪ ڪرسيءَ تي ويهاري ڇڏيم، ۽ ان ڪانپوءِ ڪڏهن بہ ڪيس هٿ ناهي لڳايو. مون هيريٽن کي ٻاهر موڪلي ڇڏيو، ۽ ڪمرو رڳو اسان ٻنهي لاءِ هو. ٻن ڪلاڪن ڪانپوءِ، مون جوزف کي سڏيو تہ ڪيس ٻيهر متي ڪٽي ويڄي؛ ۽ ان وقت کان وٺي منهنجي موجودگي سندس اعصابن تي ڪنهن پوت وانگر اثر انداز ٿيندي آهي؛ ۽ منهنجو خيال آهي تہ هو اڪثر مون کي ڏسندو آهي، جيتوڻيڪ مان ويجهو ناهيان هوندو. هيريٽن چوي ٿو تہ هو رات جو ڪلاڪن جا ڪلاڪ جاڳي رڙيون ڪندو آهي، ۽ توکي سڏيندو آهي تہ اچي ڪيس مون

کان بچائينءَ ۽ پلي توکي پنهنجو قيمتي ساڻي پسند هجي يا نہ، توکي هلڻو پوندو: هو هاڻي تنهنجي ذميواري آهي؛ مان مٽس پنهنجو سڄو حق توکي ٿو ڏيان.“

”توهان ڪيٽرين کي هتي ڇو نٿا رهڻ ڏيو“ مون منٽ ڪئي، ”۽ ماسٽر لنٽن کي هن وٽ موڪلي ڇڏيو؟ جيئن ته توهان ٻنهي سان نفرت ڪريو ٿا، توهان کي انهن جي ياد نہ ايندي: اهي توهان جي بي رحم دل لاءِ رڳو هڪ روزاني جي مصيبت ئي ٻڌجي سگهن ٿا.“

”مان گرينج لاءِ مسواڑي ڳولي رهيو آهيان،“ هن جواب ڏنو. ”۽ يقيناً مان پنهنجي هارن کي پاڻ وٽ رکڻ چاهيان ٿو. ان کانسواءِ، هيءَ ڇوڪري پنهنجي مانيءَ جي بدلي مون ڏانهن پنهنجين خدمتن جي قرضي آهي. لنٽن جي ويجهڙ کانپوءِ مان کيس عيش ۽ واندڪائيءَ ۾ پالڻ وارو ناهيان. جلدي ڪر ۽ هاڻي تيار ٿي وڃ؛ ۽ مون کي پاڻ تي زبردستي ڪرڻ لاءِ مجبور نہ ڪر.“

”مان هلان ٿي،“ ڪيٽرين چيو. ”لنٽن ئي اڪيلو ماڻهو آهي جنهن سان مان دنيا ۾ پيار ڪري سگهان ٿي، ۽ جيتوڻيڪ تو اها پوري ڪوشش ڪئي آهي ته هو مون کي ناپسند ڪري ۽ مان کيس، پر تون اسان جي دلين ۾ هڪ ٻئي لاءِ نفرت پيدا نٿو ڪري سگهين. ۽ مان توکي چئلينج ٿي ڪريان ته جڏهن مان ساڻس گڏ هجان ته تون کيس نقصان پهچائي ڏيکار. ۽ مان توکي چئلينج ٿي ڪريان ته مون کي ڀيڄاري ڏيکار!“

”تون هڪ وڏيون ڳالهيون ڪندڙ بهادر آهين،“ هيٺ ڪلف جواب ڏنو. ”پر مان توکي ايترو گهٽو پسند نٿو ڪريان جو کيس تڪليف ڏيان: جيستائين عذاب هلندو، توکي ان جو پورو فائدو ملندو. اهو مان ناهيان جيڪو کيس تنهنجي لاءِ نفرت جوڳو ٻڌائيندو—اهو سندس پنهنجو ئي منو روح هوندو. هو تنهنجي ڇڏي ويڃ ۽ ان جي نتيجن تي زهر

جھڙو ڪڙو ٿي ويو آهي: پنهنجي ان عظيم قرباني ۽ لاءِ ڪانئس ڪنهن شڪريي جي اميد نہ رکجانءِ. مون ڪيس ڏلا ڪي اهو ٻڌائيندي ٻڌو هو تہ جيڪڏهن هو مون جيڏو طاقتور هجي ها تہ ڇا ڪري ها: خواهش منجهس موجود آهي، ۽ سندس ڪمزوري ئي سندس ذهن کي تيز ڪندي تہ جيئن طاقت جو ڪو متبادل ڳولي سگهي.“

”مون کي خبر آهي تہ سندس طبيعت خراب آهي،“ ڪيٽرين چيو: ”هو تنهنجو پٽ آهي. پر مون کي خوشي آهي تہ منهنجي طبيعت بهتر آهي، جو ڪيس معاف ڪري سگهان ٿي؛ ۽ مون کي خبر آهي تہ هو مون سان پيار ڪري ٿو. ۽ ان ئي سبب جي ڪري مان ساڻس پيار ڪريان ٿي. مسٽر هيٽ ڪلف، توسان پيار ڪرڻ وارو ڪو بہ ناهي؛ ۽ پلي تون اسان کي جيترو بہ پريشان ڪرين، اسان وٽ هميشہ اهو سوچي بدلو ونڻ جو احساس هوندو تہ تنهنجو ظلم تنهنجي پنهنجي وڏي بدحاليءَ مان پيدا ٿئي ٿو. تون بدحال آهين، ڇا نہ آهين؟ شيطان وانگر اڪيلو. ۽ ان وانگر ئي حسد ڪندڙ؟ ڪو بہ توسان پيار نٿو ڪري—ڪو بہ تنهنجي مرڻ تي نہ روئندو! مان ڪڏهن بہ تنهنجي جاءِ تي هجڻ پسند نہ ڪنديس!“

ڪيٽرين هڪ قسم جي اداس ڪندڙ ڪاميابيءَ سان ڳالهايو: لڳي رهيو هو تہ هن پنهنجي مستقبل جي خاندان جي روح ۾ شامل ٿيڻ جو فيصلو ڪري ورتو هو. ۽ پنهنجي دشمنن جي ڏکن مان خوشي حاصل ڪرڻ پئي چاهي.

”توکي جلدي پنهنجي جاءِ تي هجڻ تي بہ پڇتاءُ ٿيندو،“ سندس سهري چيو. ”جيڪڏهن تون هڪ منٽ وڌيڪ هتي بيني رهينءَ. وڃ هتان، چڙيل، ۽ پنهنجون شيون کڻي آ!“

هوءَ حقارت سان اتان هلي وئي. سندس غير موجودگيءَ ۾ مون هائٽس تي زلا جي جاءِ گهرڻ شروع ڪئي، اها آڇ ڪندي ته مان پنهنجي نوڪري سندس حوالي ڪري ڇڏيندیس، پر هن ڪنهن به صورت ۾ ان ڳالهه جي اجازت نه ڏني. هن مون کي خاموش رهڻ جو حڪم ڏنو. ٻئي ڏينهن آءٌ پوءِ، پهريون پيرو ڪمري جو جائزو ورتو ۽ تصويرن ڏانهن ڏٺو. مسز لنٽن جي تصوير کي غور سان ڏسڻ کانپوءِ، هن چيو— "مان ان کي پنهنجي گهر ڪٽي ويندس. ان ڪري نه ته مون کي ان جي ضرورت آهي، پر— " هو اوچتو باهه ڏانهن مڙيو ۽ چوڻ لڳو. جنهن کي ڪنهن بهتر لفظ جي نه هجڻ سبب، مون کي مسڪراهٽ چوٽو پوندو— "مان توکي ٻڌايان ٿو مون ڪالهه چا ڪيو! مون ان گورڪن کي، جيڪو لنٽن جي قبر کوٽي رهيو هو، چيو ته سندس (ڪيٿرين جي) تابوت جي ڍڪڻ تان مٽي هٽائي، ۽ مون ان کي کوليو. مون هڪ دفعو ته سوچيو هو ته مان اتي ئي رهجي وڃان: جڏهن مون سندس چهرو ٻيهر ڏٺو— اهو اجا تائين سندس ئي آهي! — هن (گورڪن) کي مون کي هٽائڻ ۾ ڏاڍي محنت ڪرڻي پئي، پر هن چيو ته جيڪڏهن ان تي هوا لڳي ته اهو تبديل ٿي ويندو. تنهنڪري مون تابوت جو هڪ پاسو توڙي ڦرو ڪري ڇڏيو ۽ ان کي ڍڪي ڇڏيم: لنٽن وارو پاسو نه. ان تي لعنت هجي! ڪاش ڪيس شيهي ۾ سيل ڪيو وڃي ها. ۽ مون ان گورڪن کي رشوت ڏني آهي ته جڏهن مون کي اتي دفنايو وڃي ته اهو پاسو هٽائي ڇڏي، ۽ منهنجي تابوت جو پاسو به هٽائي ڇڏي. مان ان کي اهڙي طريقي سان ٺاهيندس: ۽ پوءِ جڏهن لنٽن اسان تائين پهچندو ته ڪيس خبر ئي نه پوندي ته ڪير ڪير آهي!"

"توهان ڏاڍا ظالم هيا، مسٽر هيٿ ڪلف!" مون رڙ ڪئي: "چا توهان کي مئلن کي تنگ ڪرڻ تي شرم نه آيو؟"

”مون ڪنهن کي تنگ ناهي ڪيو نيلي،“ هن جواب ڏنو. ”۽ مون پاڻ کي ڪجهه سڪون ڏنو آهي. مان هاڻي گهٽو وڌيڪ پرسڪون رهندس؛ ۽ تنهنجي لاءِ مون کي زمين اندر رکڻ وڌيڪ آسان هوندو. جڏهن مان اتي پهچندس. ڪيس تنگ ڪيو؟ نه! هن مون کي تنگ ڪيو آهي، رات ڏينهن، ارڙهن سالن تائين—مسلسل—بغير ڪنهن رحم جي—ڪالهه رات تائين؛ ۽ ڪالهه رات مان پرسڪون هوس. مون خواب ڏٺو ته مان ان سمهيل (ڪيٿرين) سان گڏ آخري ننڊ سمهي رهيو آهيان، منهنجي دل جي ڌڙڪن بند هئي ۽ منهنجو ڳل سندس ڳل سان لڳي برف ٿي چڪو هو.“

”۽ جيڪڏهن هوءَ مٿيءَ ۾ تبديل ٿي وڃي ها، يا ان کان به بدتر، ته پوءِ تون ڪهڙو خواب ڏسين ها؟“ مون چيو.

”ساڻس گڏ مٽي ٿيڻ جو، ۽ ايجا وڌيڪ خوش ٿيڻ جوا“ هن جواب ڏنو. ”ڇا تون سمجهين ٿي ته مان ان قسم جي ڪنهن تبديليءَ کان ڊڄان ٿو؟ مون کي ڊڪ هٽائڻ تي اهڙي تبديليءَ جي اميد هئي، پر مون کي ان ڳالهه تي وڌيڪ خوشي آهي ته اها تبديلي شروع نه ٿئي جيستائين مان ان ۾ شريڪ نه ٿيان. ان کانسواءِ، جيستائين مون سندس جذبن کان خالي نقشن جي واضح تصوير نه ڏسي ورتي، اهو عجيب احساس مشڪل سان ئي ختم ٿي سگهيو پئي. اهو عجيب طريقي سان شروع ٿيو. توکي خبر آهي مان سندس مرڻ کانپوءِ ديوانو ٿي ويو هوس؛ ۽ مسلسل، صبح کان صبح تائين، هن کي منٿون ڪندو هوس ته پنهنجو روح مون وٽ واپس موڪلي! مون کي پوتن تي پڪو يقين آهي: مون کي يقين آهي ته اهي اسان جي وچ ۾ ٿي سگهن ٿا، ۽ هوندا آهن! جنهن ڏينهن ڪيس دفنايو ويو هو، برف پئي هئي. شام جو مان قبرستان ويس. اتي سياري جهڙي ٺڏي هوا گهلي رهي هئي—چوڌاري اڪيلائي هئي. مون کي اهو ڊپ نه هو ته سندس بيوقوف مڙس ايتري دير سان

واديءَ ۾ پٽڪندو، ۽ ڪنهن ٻئي کي اتي اچڻ جو ڪو ڪم نه هو. اڪيلو هئڻ ڪري، ۽ اهو ڄاڻيندي ته اسان جي وچ ۾ رڳو ٻن يارڊن جي نرم مٽي ئي اڪيلي رڪاوٽ هئي، مون پاڻ کي چيو— ’مان ڪيس ٻيهر پنهنجي پاڪر ۾ وٺندس! جيڪڏهن هوءَ ٽڏي هئي، ته مان سمجهندس ته اها اتر جي هوا آهي جيڪا مون کي ٽڏو ڪري رهي آهي؛ ۽ جيڪڏهن هوءَ ٻي حرڪت هئي، ته اها ننڍ آهي.‘ مون اوزارن واري ڪمري مان هڪ ڪوڙ ڪنئي، ۽ پوري طاقت سان کوٽڻ شروع ڪيو—ان تابوت کي ڇهيو، مون پنهنجن هٿن سان ڪم شروع ڪيو. ڪاٺ ڀيڇن وٽان ٽٽڻ لڳو. مان پنهنجي مقصد تائين پهچڻ وارو هئس، ته مون کي لڳو مون مٿان ڪنهن جو ٽڏو ساهه کڻڻ جو آواز ٻڌو آهي، قبر جي ڪناري جي بلڪل ويجهو، ۽ جهڪيل هو. ’جيڪڏهن مان رڳو هن کي هٽائي سگهان،‘ مون پاڻ پاڻ ڪئي، ’ته ڪاش اهي اسان ٻنهي تي مٽي وجهي ڇڏين!‘ ۽ مون ان کي اڃا وڌيڪ بيتابيءَ سان ڇڪيو. منهنجي ڪن جي بلڪل ويجهو هڪ ٻيو ساهه جو آواز آيو. مون کي محسوس ٿيو ته ان جو گرم ساهه برفاني هوا کي هٽائي رهيو آهي. مون کي خبر هئي ته رت ۽ گوشت واري ڪا به زنده شيءِ اتي نه هئي؛ پر، جيترو پڪ سان تون اونداهيءَ ۾ ڪنهن جسم جي ويجهو اچڻ کي محسوس ڪندي آهين، جيتوڻيڪ اهو نظر نٿو اچي، اوترو ئي پڪ سان مون محسوس ڪيو ته ڪيٽي اتي هئي: منهنجي هيڻان نه، پر زمين تي. سڪون جو هڪ اوچتو احساس منهنجي دل مان نڪري منهنجي سڄي جسم ۾ ڦهلجي ويو. مون پنهنجي تڪليف واري محنت ڇڏي ڏني، ۽ هڪدم تسلي سان ڦريس: اهڙي تسلي جنهن کي بيان نٿو ڪري سگهجي. سندس موجودگي مون سان گڏ هئي: اها تيستائين رهي جيستائين مون قبر ٻيهر پري، ۽ مون کي گهر تائين وٺي آئي. تون ڪلين سگهين ٿي، جيڪڏهن تون چاهين؛ پر مون کي پڪ هئي ته مان ڪيس اتي ڏسندس. مون کي پڪ هئي ته هوءَ مون سان گڏ هئي، ۽ مان پاڻ کي ساٽس ڀالهائڻ کان روڪي نه

سگھيس. هائتس تي پهچڻ کانپوءِ، مان بيتابيءَ سان دروازي ڏانهن ڊوڙيس. اهو بند هو. ۽ مون کي ياد آهي، ته ان بدبعاش ارنشا ۽ منهنجي زال منهنجي اندر اچڻ جي مخالفت ڪئي. مون کي ياد آهي ته مان کيس (ارنشا کي) لتون هڻي سندس ساهه ڪيڻ لاءِ رکيس، ۽ پوءِ جلدي سان مٿي، پنهنجي ۽ سندس ڪمري ڏانهن ويس. مون بي صبري سان چوڌاري ڏٺو—مون کيس پنهنجي پرسان محسوس ڪيو—مان لڳ پڳ کيس ڏسي پئي سگھيس، پر پوءِ به ڏسي نه پئي سگھيس! تڏهن منهنجي تڙپ جي تڪليف مان— رڳو هڪ جهلڪ ڏسڻ جي منٽن جي شدت مان، مون کي رت پگھرڻ گھرجي ها! مون هڪ به نه ڏني. هن پاڻ کي، جيئن هوءَ اڪثر زندگيءَ ۾ هوندي هئي، منهنجي لاءِ هڪ شيطان بڻائي پيش ڪيو! ۽ ان وقت کان وٺي، ڪڏهن وڌيڪ ۽ ڪڏهن گھٽ، مان ان ناقابل برداشت عذاب جو شڪار رهيو آهيان! جهنمي! منهنجن اعصابن کي ايترو ته چڪي رکيو اٿس جو جيڪڏهن اهي تارن جهڙا مضبوط نه هجن ها، ته ڪڏهن جا ڀرا ٽي لٽن جي ڪمزوريءَ جهڙا ٽي وجن ها. جڏهن مان هيريٽن سان گھر ۾ ويهندو هوس، ته مون کي لڳندو هو ته باهر وڃڻ تي مان ساڻس ملندس؛ جڏهن مان پهاڙن تي گھمندو هوس ته مون کي لڳندو هو هوءَ اندر ايندي مون کي ملندي. جڏهن مان گھر کان باهر ويندو هوس ته جلدي واپس ايندو هوس؛ هوءَ هائتس تي ڪٽي ضرور هوندي، مون کي پڪ هئي! ۽ جڏهن مان سندس ڪمري ۾ سمهندو هوس—ته اتان مون کي ماري پڇايو ويو هو. مان اتي ليٽي نه پئي سگھيس؛ چو ته جيئن ئي مان پنهنجيون اکيون بند ڪندو هوس، ته هوءَ يا ته دريءَ جي باهران هوندي هئي، يا پينل کوليندي هئي، يا ڪمري ۾ داخل ٿيندي هئي، يا پنهنجو پيار و مٺو ان ئي وهاڻي تي رکندي هئي جنهن تي هوءَ بار هوندي رکندي هئي؛ ۽ مون کي ڏسڻ لاءِ پنهنجون اکيون کولڻيون پونديون هيون. ۽ ائين مان رات ۾ سوين ڀيرا انهن کي کوليندو ۽ بند ڪندو هوس—رڳو هميشه مايوس ٿيڻ لاءِ! ان مون کي تڙپائي

چڏيو هوا! مان اڪثر وڏي آواز ۾ رڙيون ڪندو هوس، جيستائين ان پوڙهي بدمعاش جوزف کي يقين نہ ٿي ويو هوندو تہ منهنجو ضمير منهنجي اندر ۾ شيطان وانگر ڪيڏي رهيو آهي. هاڻي، جڏهن کان مون کيس ڏٺو آهي، مان پرسڪون آهيان—ٿورو. اهو مارڻ جو هڪ عجيب طريقو هو: انچ انچ ڪري نہ، پر وارن جيترن حصن ۾، مون کي ارڙهن سالن تائين اميد جي پوت سان دوکو ڏيندي رهي!"

مسٽر هيٿ ڪلف رکيو ۽ پنهنجو نرڙ اگهيو. سندس وار ان سان چنبڙيل هئا، پگهر سان آلا هئا؛ سندس اکيون باهہ جي ڀاڙهن انگارن تي ڪتل هيون، پرون گندبيل نہ هئا پر ڪنپٽين وٽان مٿي ڪنيل هئا؛ جنهن سندس چهري جي خوفناڪ تاثر کي گهٽائي چڏيو. پر ڪيس هڪ عجيب پريشاني، ۽ هڪ ئي موضوع ڏانهن ڌهني ڇڪتاڻ جو تڪليف ڏيندڙ روپ ڏنو. هن رڳو اڌ ڀالهہ مون سان ڪئي هئي، ۽ مان خاموش رهيس. مون کي سندس ڀالهيون ٻڌڻ پسند نہ هوا! ٿوري دير ڪانپوءِ هن تصوير تي ٻيهر ڌيان ڏنو. ان کي لاٿو ۽ صوفي سان ٽيڪ ڏياريائين تہ جيئن ان کي وڌيڪ چڱيءَ طرح ڏسي سگهي؛ ۽ جڏهن هو ان ۾ مصروف هو تہ ڪيٿرين اندر آئي، ۽ اعلان ڪيو تہ هوءَ تيار آهي، جيئن ئي سندس گهوڙي تي هَنو (saddle) رکيو ويندو.

"اهو سياڻي موڪلي چڏجانءِ،" هيٿ ڪلف مون کي چيو، پوءِ ڏانهس ڦرندي، هن وڌيڪ چيو: "تون پنهنجي گهوڙي کانسواءِ بہ هلي سگهين ٿي: اڄ جي شام ڏاڍي سٺي آهي، ۽ توکي ودرنگ هائٽس تي گهوڙن جي ڪا ضرورت نہ پوندي؛ چو تہ توکي جيڪي بہ سفر ڪرڻا آهن، اتي تنهنجا پنهنجا پير ئي تنهنجي ڪم ايندا. اچو هلون."

"خدا حافظ، ايلن!" منهنجي پياري ننڍڙي مالڪياڻي سرگوشي ڪئي. جڏهن هن مون کي چميو، سندس چپ برف جهڙا ٺڏا هئا. "مون سان ملڻ اچجانءِ، ايلن؛ وسارجانءِ نہ."

"اهڙي ڪا بہ ڳالھ نہ ڪجانءِ، مسز ڊين!" سندس نئين پيءُ چيو. "جڏھن مون کي توسان ڳالھائڻو ھوندو تہ مان ھتي ايندس. مون کي پنھنجي گھر ۾ تنھنجي ڪنھن بہ جاسوسي جي ضرورت ناھي!"

ھن کيس پاڻ کان اڳيان ھلڻ جو اشارو ڪيو، ۽ پويان ھڪ اھڙي نظر وجھندي جنھن منھنجي دل چيري ڇڏي، ھن حڪم مڃيو. مون دريءَ مان ڏٺو ڪين باغ ۾ ھلندي ڏٺم. ھيٺ ڪلف ڪيٿرين جي ٻانھن کي پنھنجي ٻانھن ھيٺان قابو ڪيو: جيتوڻيڪ ھن شروعات ۾ ظاھر آھي ان حرڪت جي مخالفت ڪئي ھئي، ۽ تيز قدمن سان ھو ڪيس ان گھٽيءَ ۾ وڃي ويو، جنھن جي وٽن ڪين لڪائي ڇڏيو.

باب ٽيهون

مون هائٽس جو هڪ چڪر لڳايو آهي، پر سندس وڃڻ کانپوءِ مون کيس (ڪيٽرين کي) ناهي ڏٺو: جڏهن مون سندس طبيعت پڇڻ لاءِ سڏ ڪيو تہ جوزف دروازو پنهنجي هٿ سان جهلي بيٺو هو. ۽ مون کي اندر وڃڻ نہ ڏنائين. هن چيو تہ مسز لنٽن "مصروف" آهي، ۽ مالڪ گهر ۾ ناهي. زلا (Zillah) مون کي سندن رهڻي ڪهڻي بابت ڪجهہ ڳالهيون ٻڌايون آهن، نہ تہ مون کي شايد ئي خبر پوي ها تہ ڪير مئل آهي ۽ ڪير جيئرو. هوءَ ڪيٽرين کي مغرور سمجهي ٿي، ۽ ڪيس پسند نٿي ڪري، اهو مان سندس ڳالهين مان اندازو لڳائي سگهان ٿي. منهنجي نوجوان مالڪياڻي جڏهن پهرين آئي هئي تہ ڪائنس ڪجهہ مدد گهري هئي؛ پر مسٽر هيٿ ڪلف کيس چيو تہ هوءَ پنهنجي ڪم سان ڪم رکي، ۽ پنهنجي ننهن کي پنهنجو خيال پاڻ رکڻ ڏي؛ ۽ زلا، هڪ سوڙهي ذهن واري ۽ خودغرض عورت هجڻ ڪري، خوشيءَ سان اها ڳالهہ مڃي ورتي. ڪيٽرين ان لاپرواهيءَ تي ڪنهن ٻار وانگر ڪاوڙ ڏيکاري، ان جو جواب حقارت سان ڏنائين، ۽ ائين منهنجي مخبر (زلا) کي پنهنجي دشمنن جي لسٽ ۾ ايترو پڪو شامل ڪري ڇڏيائين جڏ تہ هن ساڻس ڪو وڌو ظلم ڪيو هجي. اٽڪل ڇهہ هفتا اڳ، توهان جي اچڻ کان ٿورو اڳ، هڪ ڏينهن جڏهن اسين پهاڙن (moor) تي ملياسين تہ منهنجي زلا سان ڏگهي ڪچهري ٿي هئي؛ ۽ هن مون کي اهو سڀ ڪجهہ ٻڌايو.

"هائٽس تي پهچندي ئي مسز لنٽن سڀ کان پهريون ڪم اهو ڪيو،" هن چيو، "تہ مون کي ۽ جوزف کي شام جو سلام ڪرڻ کانسواءِ ئي ڏوڙي مٿي هلي وئي؛ هن پاڻ کي لنٽن جي ڪمري ۾ بند ڪري ڇڏيو، ۽ صبح تائين اتي ئي رهي. پوءِ، جڏهن مالڪ ۽ ارنشا نيرن (ناشتو) ڪري رهيا هئا، هوءَ گهر جي ان حصي ۾ آئي، ۽ ڏکندي پڇيائين تہ ڇا ڈاڪٽر

کي گهرائي سگهجي ٿو؟ سندس سئوٽ ڏاڍو بيمار هو. ”’اسان کي اها خبر آهي!‘ هيٺ ڪلف جواب ڏنو. ’پر سندس زندگي هڪ ڪوڏيءَ (farthing) جي به ناهي، ۽ مان مٿس هڪ ڪوڏي به خرچ نه ڪندس.‘ ”’پر مون کي سمجهه ۾ نٿو اچي ته ڇا ڪيان،‘ هن چيو. ’۽ جيڪڏهن ڪو به منهنجي مدد نه ڪندو ته هو مري ويندو!‘ ”’ڪمري مان ٻاهر نڪري وڃ،‘ مالڪ رڙ ڪندي چيو. ’۽ مان سندس باري ۾ هڪ لفظ به وڌيڪ نه ٻڌان! هتي ڪنهن کي به پرواهه ناهي ته سندس ڇا ٿو ٿئي. جيڪڏهن توکي آهي، ته نرس جو ڪم ڪر. جيڪڏهن نه، ته ڪيس بند ڪر ۽ ڇڏي ڏينس.‘

”پوءِ هوءَ مون کي تنگ ڪرڻ لڳي، ۽ مون چيو ته مان ان ٽڪائيندڙ ۽ بيزار ڪندڙ ڇوڪريءَ کان اڳ ئي گهٽو تڪليفون سنيون آهن. اسان سيني جا پنهنجا پنهنجا ڪم آهن، ۽ سندس ڪم لنڊن جي سار سنڀال ڪرڻ هو: مسٽر هيٺ ڪلف مون کي اهو ڪم سندس حوالي ڪرڻ جو حڪم ڏنو آهي.

”هنن گڏجي ڪيئن وقت گذاريو. اهو مان نٿي ٻڌائي سگهان. منهنجي خيال ۾ هو ڏاڍو چڙچڙو ٿيندو هو. ۽ ڏينهن رات ڪنجندو رهندو هو. ۽ هن کي تمام گهٽ آرام ملندو هو: ڪو به سندس پيلي چهري ۽ ڳرين اکين مان اندازو لڳائي سگهي ٿيو. هوءَ ڪڏهن ڪڏهن رڙڻي ۾ بلڪل پريشان حالت ۾ ايندي هئي، ۽ ائين لڳندو هو جڙ هوءَ مدد جي منٽ ڪرڻ چاهيندي هجي. پر مان مالڪ جي حڪم جي نافرماني ڪرڻ واري نه هئس: مان ڪڏهن به سندس نافرماني ڪرڻ جي همت نٿي ڪري سگهان، مسز ڊين. ۽، جيتوڻيڪ مون کي اهو غلط لڳندو هو ته ڪينٽ (ڊاڪٽر) کي نه گهرايو ويو هو، پر صلاح ڏيڻ يا شڪايت ڪرڻ منهنجو ڪم نه هو. ۽ مون هميشه مداخلت ڪرڻ کان انڪار ڪيو. هڪ يا ٻه ڀيرا، اسان جي سمهڻ کانپوءِ، مون اتفاق سان پنهنجو دروازو کوليو ۽

ڪيس ڏاڪٽرين جي مٿان ويهي روئندي ڏٺو. ۽ پوءِ مون جلدي پاڻ کي اندر بند ڪري ڇڏيو. ان ڊپ کان ته متان مون کي مٿس رحم اچي ويجي ۽ مان وچ ۾ پوان. مون کي مٿس رحم ضرور آيو هو مون کي پڪ آهي: پر پوءِ به مان پنهنجي نوڪري وڃائڻ نٿي چاهيم. توکي ته خبر آهي.

"آخرڪار، هڪ رات هوءَ همت ڪري منهنجي ڪمري ۾ آئي. ۽ مون کي اهو چئي سخت ڏيڃاري ڇڏيائين ته، 'مسٽر هيٿ ڪلف کي ٻڌاءِ ته سندس پٽ مري رهيو آهي— مون کي پڪ آهي ته هو هن ڀيري واقعي مري رهيو آهي. فوري طور اٿ، ۽ کيس ٻڌاءِ.' "اهو چئي، هوءَ وري غائب ٿي وئي. مان پندرهن منٽن تائين ليٽي ٻڌندي ۽ ڏکندي رهيس. ڪا به حرڪت نه ٿي—گهر خاموش هو. "هوءَ غلطي پئي ڪري، مون پاڻ کي چيو. هو ان دوري مان نڪري آيو هوندو. مون کي انهن کي پريشان ڪرڻ جي ضرورت ناهي؛ ۽ مان ٻيهر ننڊ ۾ وڃڻ لڳيس. پر منهنجي ننڊ ٻيو ڀيرو گهنٽيءَ جي تيز آواز سان خراب ٿي وئي—اها اڪيلي گهنٽي جيڪا اسان وٽ آهي، جيڪا خاص طور تي لنٽن لاءِ لڳائي وئي هئي؛ ۽ مالڪ مون کي سڏيو ته وجي ڏسان ته ڇا ڀَڳالهه آهي، ۽ ڪين ٻڌايان ته هو اهو گوڙ ٻيهر برداشت نه ڪندو.

"مون ڪيٿرين جو پيغام ڏنو. هن پاڻ سان ئي گاريون ڏنيون، ۽ ڪجهه منٽن ڪانپوءِ هڪ برنڊڙ ميڙ بتي ڪٽي ٻاهر آيو. ۽ سندن ڪمري ڏانهن ويو. مان به سندس پويان ويس. مسز هيٿ ڪلف بستري جي پرسان ويني هئي، سندس هٿ پنهنجن گوڏن تي ٻڌل هئا. سندس سهرو اڃَڻي ويو. لنٽن جي چهري تي روشني ڪيائين، ڏانهس ڏنائين، ۽ کيس ڇهيائين؛ ان ڪانپوءِ هو هن ڏانهن ڦريو. "'هاڻي—ڪيٿرين،' هن چيو. 'تون ڪيئن پئي محسوس ڪرين؟' "هوءَ خاموش هئي. "'تون ڪيئن پئي محسوس ڪرين، ڪيٿرين؟'

هن ڳالهه دهرائي. ”’هو محفوظ آهي، ۽ مان آزاد آهيان،‘ هن جواب ڏنو: ’مون کي سڀ محسوس ڪرڻ گهرجي—پر،‘ هن اهڙي تلخيءَ سان ڳالهه جاري رکي جنهن کي هوءَ لڪائي نه سگهي، ’توهان مون کي ايتري گهٽي وقت تائين اڪيلي سر موت سان وڙهڻ لاءِ ڇڏي ڏنو هو. جو مون کي هاٽي رڳو موت ئي محسوس ٿئي ٿو ۽ موت ئي نظر اچي ٿو! مون کي پنهنجي اندر ۾ موت محسوس ٿي رهيو آهي!‘

”۽ هوءَ واقعي مرده لڳي رهي هئي! مون کيس ٿورو بيئر ڏنو. هيريٽن ۽ جوزف، جيڪي گهنٽيءَ ۽ قدمن جي آواز سان جاڳي پيا هئا، ۽ باهران اسان جون ڳالهيون ٻڌيون هئائون، هاٽي اندر آيا. منهنجي خيال ۾، جوزف ان ڇوڪري جي وڃڻ تي خوش هو. هيريٽن ٿورو پريشان لڳي رهيو هو: جيتوڻيڪ هن جو ڏيان لنڊن بابت سوچڻ کان وڌيڪ ڪيٽرين ڏانهن گهورڻ تي هو. پر مالڪ کيس حڪم ڏنو ته واپس وڃي سمهي پوي: اسان کي سندس مدد جي ضرورت نه هئي. ان کانپوءِ هن جوزف کي چيو ته لاش کي سندس (لنڊن جي پراڻي) ڪمري ۾ ڪٽي وڃي، ۽ مون کي پنهنجي ڪمري ڏانهن موڪڻ جو حڪم ڏنائين. ۽ مسز هيٿ ڪلف اتي اڪيلي رهجي وئي.

”صبح جو، هن مون کي موڪليو ته وڃي کيس چوان ته نيرن لاءِ هيٺ اچي: هن ڪپڙا تبديل ڪيا هئا، ۽ ائين لڳي رهيو هو ته هوءَ سمهڻ وڃي رهي هئي، ۽ چيائين ته هوءَ بيمار آهي؛ جنهن تي مون کي ڪا خاص حيرت نه ٿي. مون مسٽر هيٿ ڪلف کي ٻڌايو، ۽ هن جواب ڏنو—’خير، کيس جنازي تائين اتي ئي رهڻ ڏي؛ ۽ ڪڏهن ڪڏهن مٿي وڃي کيس ضروري شيون ڏيندي رهه؛ ۽، جيئن ئي هوءَ بهتر لڳي، مون کي ٻڌائجانءِ.‘“

زلا جي چوڻ موجب، ڪيتي ٻن هفتن تائين مٽي رهي. زلا ڏينهن ۾ ٻه ڀيرا وٽس ويندي هئي، ۽ شايد ڪجھ وڌيڪ دوستاڻي ٿي وڃي ها، پر سندس مهرباني ڏيکارڻ جي ڪوشش کي مغروريءَ ۽ تيزيءَ سان رد ڪيو ويو هو.

هيٺ ڪلف هڪ ڀيرو مٽي ويو. ڪيس لنڊن جي وصيت ڏيکارڻ لاءِ. هن پنهنجي، ۽ جيڪا سندس (ڪيٽرين جي) هئي، اها سموري متحرڪ ملڪيت پنهنجي پيءُ جي نالي ڪري ڇڏي هئي: ان ويچاري ڇوڪريءَ جي هڪ هفتي جي غير موجودگيءَ دوران، جڏهن سندس مامو (ايڊگر) مئو هو ان ڇوڪري (لنڊن) کي ڏمڪائي يا پرچائي اهو ڪم ڪرايو ويو هو. جيستائين زمينن جو تعلق هو، هو نابالغ هجڻ ڪري انهن ۾ مداخلت نہ پئي ڪري سگھيو. بهرحال، مسٽر هيٺ ڪلف پنهنجي زال ۽ پنهنجي حق جي دعويٰ ڪندي انهن تي قبضو ڪري ورتو آهي: منهنجي خيال ۾ قانوني طور تي، ڪجھ به هجي، ڪيٽرين، جيڪا پئسن ۽ دوستن کان محروم آهي، سندس قبضي کي چئلينج نٿي ڪري سگھي.

"مون کانسواءِ ڪو به ڪڏهن سندس دروازي وٽ نہ آيو" زلا چيو. "سواءِ ان هڪ ڀيري جي، ۽ ڪنهن به سندس باري ۾ ڪجھ نہ پڇيو. هوءَ پهرين ڀيرو آڇر جي هڪ منجهند جو گھر ۾ هيٺ آئي هئي. جڏهن مان سندس ماني کڻي مٿي وئي هئس تہ هن رڙ ڪري چيو هو تہ هوءَ وڌيڪ ٽڏ ۾ رهڻ برداشت نٿي ڪري سگھي؛ ۽ مون کيس ٻڌايو تہ مالڪ ٽرش ڪراس گرينج وڃي رهيو آهي، ۽ ارنشا ۽ مون کي کيس هيٺ اچڻ کان روڪڻ جي ڪا ضرورت ناهي. تنهنڪري، جيئن ئي هن هيٺ ڪلف جي گھوڙي جي وڃڻ جو آواز ٻڌو، هوءَ هيٺ آئي، ڪارن ڪپڙن ۾ ملبوس هئي، ۽ سندس سونهري وار ڪنهن

ڪوئڪر (Quaker ـ هڪ عيسائي فرقو جيڪو سادگي پسند آهي) وانگر ڪنن جي پويان سادي نموني ڦٽي ڏنل هئا: هوءَ انهن کي کولي نٿي سگهي.

"مان ۽ جوزف عام طور تي آچر تي چرچ (chapel) ويندا آهيون:" ڪرڪ (kirk)، (توکي خبر آهي ته اتي هاٿي ڪو پادري ناهي، مسز ڊين سمجهايو. ۽ اهي گيمرٽن ۾ ميٿوڊسٽس يا بيپسٽس جي جاءِ کي، مون کي پڪ ناهي ڪهڙي آهي، چيپل چوندا آهن.) "جوزف هليو ويو هو" هن ڳالهه جاري رکي، "پر مون گهر ۾ ترسڻ مناسب سمجهيو. نوجوانن تي ڪنهن وڏي جي نظر هجڻ هميشه بهتر هوندو آهي؛ ۽ هيريٽن، پنهنجي سموري شرميلائيءَ جي باوجود، ڪو سٺي رويي جو نمونو ناهي. مون کيس ٻڌائي ڇڏيو هو ته سندس سئوٽ گهٽو ڪري اسان سان گڏ ويهندي، ۽ هوءَ هميشه آچر جي ڏينهن جي عزت ٿيندي ڏسڻ جي عادي رهي آهي؛ تنهنڪري سندس (ڪيٽرين جي) ترسڻ دوران بهتر آهي ته هو پنهنجون بندوقون ۽ گهر جا ننڍا ڪم ڇڏي ڏئي. اها خبر ٻڌي سندس رنگ بدلجي ويو. ۽ هن پنهنجن هٿن ۽ ڪپڙن ڏانهن ڏٺو. تيل ۽ بارود هڪ منٽ اندر نظرن کان پري ڪيا ويا. مون ڏٺو ته سندس ارادو کيس پنهنجي صحبت ڏيڻ جو هو. ۽ مون سندس انداز مان اندازو لڳايو ته هو ڏسڻ ۾ صاف ستڑو لڳڻ پئي چاهي؛ تنهنڪري، ڪلندي، ائين جيئن مان مالڪ جي موجودگيءَ ۾ ڪلڻ جي همت نٿي ڪري سگهان، مون کيس مدد جي آڇ ڪئي، جيڪڏهن هو چاهي، ۽ سندس پريشانيءَ تي مذاق ڪيم. هو چڙچڙو ٿي ويو، ۽ گاريون ڏيڻ لڳو.

"هاٿي، مسز ڊين،" زلا اڳتي ڳالهايو، مون کي پنهنجي انداز تي ناراض ڏسي، "شايد توهان سمجهو ٿا ته توهان جي نوجوان مالڪياٽي مسٽر هيريٽن لاءِ گهٽي مٿانهين آهي؛ ۽ شايد توهان صحيح آهيو: پر مان مڃان ٿي ته مون کي سندس غرور کي هڪ درجو هيٺ ڪرڻ

۾ ڏاڍو مزو ايندو. ۽ هاڻي سندس اها سموري پڙهائي ۽ نزاڪت سندس کهڙي کم ايندي؟ هوءَ به تنهنجي ۽ منهنجي جيتري ئي غريب آهي: بلڪ وڌيڪ غريب. مان شرط ٿي هڻان: تون پئسا بچائي رهي آهين، ۽ مان پنهنجي پوري ڪوشش ڪري رهي آهيان ته ان رستي تي هلان."

هيريٽن زلا کي پنهنجي مدد ڪرڻ ڏني؛ ۽ هن کيس خوشامد ڪري سني مزاج ۾ آڻي چڏيو. تنهنڪري، نوڪرياڻيءَ جي چوڻ موجب، جڏهن ڪيٽرين آئي، ته هن پنهنجين اڳوڻين بي عزتين کي اڏ وساريندي، پاڻ کي وٽندڙ بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي.

"مالڪياڻي اندر آئي،" هن چيو. "برف جي ٽڪري وانگر ٺڏي، ۽ ڪنهن شهزادیءَ وانگر مغرور. مان اٽيس ۽ کيس آرام ڪرسيءَ تي پنهنجي جاءِ پيش ڪيم. نه، هن منهنجي اخلاق تي پنهنجو نڪ چاڙهيو. ارنشا به اٽيو. ۽ کيس صوفي تي اچڻ ۽ باهه جي ويجهو ويهڻ لاءِ چياٿين: ڪيس پڪ هئي ته هوءَ ٺڏ ۾ سڪي وئي هوندي. "'مان هڪ مهيني کان وڌيڪ عرصي کان سڪي رهي آهيان،' هن جواب ڏنو.

"۽ هن پنهنجي لاءِ هڪ ڪرسي ڪنئي، ۽ ان کي اسان ٻنهي کان پري رکياٿين. تيستائين ويهڻ ڪانپوءِ جيستائين هوءَ گرم ٿي وئي، هن چوڏاري ڏسڻ شروع ڪيو. ۽ الماريءَ (dresser) تي ڪيترائي ڪتاب ڏٺا؛ هوءَ فوري طور ٻيهر اٿي بيني، انهن تائين پهچڻ لاءِ هٿ وڌائيندي: پر اهي گهڻو مٿي هئا. سندس سئوٽ، ڪجهه دير تائين سندس ڪوششون ڏسڻ ڪانپوءِ، آخرڪار سندس مدد ڪرڻ جي همت گڏ ڪئي؛ هن پنهنجو فراڪ جهليو. ۽ هن ان کي انهن پهرين ڪتابن سان پري چڏيو جيڪي سندس هٿ ۾ آيا.

”اهو ان چوڪري لاءِ هڪ وڏي پيش رفت هئي. هن سندس شڪريو ادا نہ ڪيو. پر پوءِ ٻہ، هن خوشي محسوس ڪئي تہ هن سندس مدد قبول ڪئي هئي، ۽ جڏهن هوءَ انهن ڪتابن کي ڏسي رهي هئي تہ هن سندس پويان ٻيهڻ جي همت ڪئي، ۽ ايتري تائين جو جهڪي انهن پراڻين تصويرن مان اهي شيون ٻہ ڏيکاريون جيڪي کيس پسند آيون هيون؛ ۽ هو ان بدتميزيءَ سان ٻہ مايوس نہ ٿيو جنهن سان هن سندس آڱر تان پنو ڇڪي ورتو هو: هن ٿورو پوئتي وڃڻ ۽ ڪتاب جي بدران ڏانهس ڏسڻ تي ئي صبر ڪيو. هوءَ پڙهندي رهي، يا پڙهڻ لاءِ ڪجهہ ڳولیندي رهي. سندس ڏيان، آهستي آهستي، مڪمل طور تي سندس گهاٽن ريشمي وارن کي ڏسڻ ۾ گم ٿي ويو: هو سندس چهرو ڏسي نہ پئي سگهيو. ۽ هوءَ کيس ڏسي نہ پئي سگهي. ۽، شايد، ان ڳالهہ کان پوري طرح واقف نہ هو تہ هو ڇا پيو ڪري، پر ڪنهن ٻار وانگر ميڙ بتيءَ ڏانهن ڇڪجندي، آخرڪار هو ڏسڻ کان هٽ لائڻ تائين پهچي ويو. هن پنهنجو هٿ وڌائي سندس هڪ لٽ تي ايتري ئي نرميءَ سان هٿ ڦيريو جڏهن تہ اهو ڪو پڪي هجي. جڏهن تہ هن سندس ڳچيءَ ۾ چاقو هنيو هجي، هوءَ ايڏي حيرانگي ۽ ڪاوڙ سان ڦري بيٺي.

”’هن ئي وقت پري ٿي وڃ! تنهنجي مون کي ڇهڻ جي همت ڪيئن ٿي؟ تون اتي ڇو بيٺو آهين؟‘ هن سخت بيزاريءَ واري لهجي ۾ رڙ ڪئي. ’مان توکي برداشت نٿي ڪري سگهان! جيڪڏهن تون منهنجي ويجهو آئين تہ مان وري مٿي هلي ويندیس.‘

”مسٽر هيريٽن پوئتي هٽيو. جيترو بيوقوف لڳي سگهي پيو اوترو لڳي رهيو هو: هو صوفي تي ڏاڍي خاموشيءَ سان ويهي رهيو، ۽ هوءَ اڌ ڪلاڪ وڌيڪ پنهنجا ڪتاب اٿلائيندي رهي، آخرڪار، ارنشا مون ڏانهن آيو. ۽ مون کي سرگوشي ڪيائين. ”’ڇا تون کيس اسان کي ڪجهہ پڙهي ٻڌائڻ لاءِ چوندينءَ، زلا؟ مان ڪجهہ نہ ڪرڻ کان بيزار ٿي ويو آهيان، ۽

مون کي واقعي وٹي ٿو—مان کيس ٻڌڻ پسند ڪندس! اهو نہ چئجانءِ تہ مون چيو آهي، پر پنهنجي طرفان پيچجانءِ.'

''مسٽر هيريٽن چاهي ٿو تہ توهان اسان کي پڙهي ٻڌايو. ميڊم،' مون فوري طور چيو. 'هوان کي توهان جي مهرباني سمجهندو—هو ڏاڍو ٿورائتو ٿيندو.' ''هن پرون گنديا، ءِ مٽي ڏسندي، جواب ڏنائين— ''مسٽر هيريٽن، ءِ توهان سيني جو تولو. اهو سمجهڻ جي مهرباني ڪندو تہ مان اهڙي ڪنهن بہ نقلي مهرباني ۽ کي رد ڪريان ٿي جيڪا پيش ڪرڻ جي توهان منافقت ڪريو ٿا! مان توهان تي حقارت ڪريان ٿي، ءِ مون کي توهان مان ڪنهن سان بہ ڀڳالهائڻ جو ڪو شوق ناهي! جڏهن مان هڪ مهربان لفظ لاءِ ايتري تائين جو توهان مان ڪنهن جي چهري جي هڪ جهلڪ ڏسڻ لاءِ پنهنجي جان ڏئي ڇڏيان ها، تہ توهان سڀ پري رهيا. پر مان توهان سان شڪايت نہ ڪنديس! مان هتي هيٺ ٽڏ جي ڪري آئي آهيان، نہ توهان کي وندرائڻ لاءِ ءِ نہ ئي توهان جي صحبت جو مزو وٺڻ لاءِ.'

''مان چا ڪري سگهيس پئي؟' ارنشا چوٽ شروع ڪيو. 'ان ۾ منهنجو ڪهڙو ڏوهہ هو؟' ''اوهہ! تون هڪ استثنيٰ آهين،' مسز هيٽ ڪلف جواب ڏنو. 'مون کي ڪڏهن بہ تو جهڙي بيڪار ماڻهوءَ جي ياد نہ آئي هئي.' ''پر مون هڪ کان وڌيڪ پيرا آڇ ڪئي هئي، ءِ پڇيو هو' هن سندس بدتميزيءَ تي پڙڪندي چيو. 'مون مسٽر هيٽ ڪلف کي چيو هو تہ مون کي تنهنجي لاءِ جاڳڻ ڏئي—' ''خاموش ٿي! مان دروازي کان ٻاهر هلي ويندیس، يا ڪيڏانهن بہ، ان جي بدران تہ تنهنجو ناپسنديده آواز منهنجي ڪنن ۾ پويا!' منهنجي مالڪياڻيءَ چيو.

”هيريٽن پڻ پڻ ڪئي ته سندس طرفان پلي هوءَ جهنم ۾ وڃي! ۽ پنهنجي بندوق ڪڍندي، هن پاڻ کي وڌيڪ پنهنجي آڇر جي ڪمن کان نه روڪيو. هو هاڻي، ڪافي ڪليل انداز ۾، ڳالهائڻ لڳو: ۽ هن جلدي پنهنجي اڪيلائيءَ ڏانهن موٽي ويڙ مناسب سمجهيو: پر سخت سيءُ شروع ٿي چڪو هو. ۽ پنهنجي غرور جي باوجود، ڪيس وڏ ڪان وڏ اسان جي صحبت برداشت ڪرڻ تي مجبور ٿيٽو پيو. بهرحال، مون ان ڳالهه جو خيال رکيو ته منهنجي سڀي طبيعت جي وڌيڪ بي عزتي نه ٿئي: ان وقت کان وڃي، مان به سندس جيتري ئي سخت (رکي) رهي آهيان؛ ۽ اسان مان ڪو به ڪيس پسند يا پيار نٿو ڪري: ۽ هوءَ ان جي لائق به ناهي: ڇو ته، پلي ڪيس ڪو ننڍو لفظ به چيو ويجي، ته هوءَ بغير ڪنهن جي عزت ڪرڻ جي واپس چڙي پوندي آهي. هوءَ مالڪ پاڻ تي به حملو ڪندي آهي، ۽ لڳ ڀڳ ڪيس للڪاريندي آهي ته هو ڪيس ماري؛ ۽ ڪيس جيتري وڌيڪ تڪليف ملندي آهي، هوءَ اوتري ئي وڌيڪ زهريلي ٿيندي ويندي آهي.“

شروعات ۾، زلا کان اهو احوال ٻڌڻ تي، مون فيصلو ڪيو ته پنهنجي نوڪري ڇڏيان، ڪا جهوپڙي (ڪوٽيج) ونان، ۽ ڪيٽرين کي چوان ته اچي مون سان گڏ رهي: پر مسٽر هيٿ ڪلف ان ڳالهه جي اجازت اوتري ئي جلدي ڏينڊو جيتري جلدي هو هيريٽن کي ڪنهن آزاد گهر ۾ ويهاريندو؛ ۽ مون کي، هن وقت، ان جو ڪو به علاج نظر نٿو اچي، سواءِ ان جي ته هوءَ ٻيهر شادي ڪري سگهي؛ ۽ اهو منصوبو ترتيب ڏيڻ منهنجي وس ۾ ناهي.

ائين مسز ڊين جي ڪهاڻي ختم ٿي. ڊاڪٽر جي اڳڪٿيءَ جي باوجود، مان تيزيءَ سان صحتياب ٿي رهيو آهيان؛ ۽ جيتوڻيڪ ايجا جنوريءَ جو ٻيو هفتو ئي آهي، مان هڪ ٻن ڏينهن ۾ گهوڙي تي ٻاهر نڪرڻ جو ارادو رکان ٿو. ۽ ودرنگ هائٽس ڏانهن سواري ڪندي ويندس، ته جيئن پنهنجي مالڪ مڪان (هيٿ ڪلف) کي ٻڌايان ته مان ايندڙ ڇهه مهينا

لنڊن ۾ گذارينڊس: ۽، جيڪڏهن هو چاهي، تہ آڪٽوبر کانپوءِ اها جاءِ وڃڻ لاءِ ڪو ٻيو مسواڑي ڳولي سگهي ٿو. مان ڪنهن بہ قيمت تي هتي هڪ ٻيو سيارو گذارڻ نہ چاهيندس.

باب ايڪٽيهون

ڪالهه جو ڏينهن روشن، پرسڪون ۽ ٺڏو هو. مان پنهنجي ارادي موجب هائٽس تي ويس: منهنجي گهر جي سنيالينڊ عورت (نيلي) مون کي منٽ ڪئي ته مان سندس هڪ ننڍڙو خط سندس نوجوان مالڪياڻيءَ (ڪيٽرين) تائين پهچايان، ۽ مون انڪار نه ڪيو. ڇو ته ان نيڪ عورت کي پنهنجي ان گذارش ۾ ڪا به عجيب ڳالهه محسوس نه ٿي رهي هئي. سامهون وارو دروازو ڪليل هو، پر اهو شڪي (محتاط) گيٽ بند هو. جيئن منهنجي آخري دوري تي هو. مون ڪڙڪايو ۽ ارنشا کي باغ جي ڪيارين مان سڏيو. هن ان جو زنجير کوليو ۽ مان اندر ويس. اهو شخص ايڏو ته خوبصورت ڳوناڻو آهي جيترو ڪنهن کي هجڻ گهرجي. مون هن پيري مٽس خاص ڏيان ڏنو، پر بظاهر هو پنهنجين انهن خوبين کي گهٽائڻ (لڪائڻ) جي پوري ڪوشش ڪندو آهي.

مون پڇيو ڇا مسٽر هيٽ ڪلف گهر ۾ آهي؟ هن جواب ڏنو نه، پر هو مانيءَ جي وقت تائين اچي ويندو. يارهن وڳا هئا، ۽ مون اندر وڃي سندس انتظار ڪرڻ جو ارادو ظاهر ڪيو. جنهن تي هن فوري طور پنهنجا اوزار هيٺ ڏنا ڪيا ۽ مون سان گڏ هليو. ميزبان جي حيثيت ۾ نه پر هڪ پهريدار ڪتي (watchdog) جي حيثيت ۾.

اسين گڏجي اندر ويا سين. ڪيٽرين اتي موجود هئي، ايندڙ مانيءَ لاءِ ڪجهه پاڇيون تيار ڪرڻ ۾ مصروف هئي. هوءَ پهرين پيري جي پيٽ ۾ وڌيڪ اداس ۽ گهٽ زنده دل لڳي رهي هئي. هن مون ڏانهن ڏسڻ لاءِ مس پنهنجون اکيون مٿي ڪيون، ۽ شرافت جي عام طريقن کي اڳ جيان ئي نظرانداز ڪندي پنهنجو ڪم جاري رکيائين. منهنجي جهڪي سلام ڪرڻ ۽ صبح جي سلام (good_morning) جو ڪو هلڪو جواب به نه ڏنائين.

”هوءَ ايتري ملنسار نڪي لڳي،“ مون سوچيو. ”جيترو مسز ڊين مون کي يقين ڏيارڻ جي ڪوشش ڪندي هئي. هوءَ خوبصورت آهي، اهو سچ آهي؛ پر ڪو فرشتو ناهي.“

ارنشا کيس چڙچڙي انداز ۾ حڪم ڏنو ته پنهنجيون شيون رڌڻي ۾ ڪٽي ويڄي. ”پاڻ ڪٽي ويڄ،“ هن جيئن ئي پنهنجو ڪم پورو ڪيو ته انهن کي پاڻ کان پري ڌڪيندي چيو. ۽ دريءَ وٽ هڪ استول تي ويڄي ويٺي، جتي هن پنهنجي هنج ۾ پيل گوگڙوءَ جي چلرن مان پکين ۽ جانورن جون شڪليون ٺاهڻ شروع ڪيون. مان سندس ويجهو ويس، اهو بهانو ڪندي ته مان باغ جو نظارو ڏسڻ چاهيان ٿو. ۽، جيئن مون سوچيو هو، ڏاڍي چالاڪيءَ سان مسز ڊين جو خط سندس گوڏي تي ڪيرائي ڇڏيم. بغير هيريٽن جي ڏسڻ جي—پر هن وڏي آواز ۾ پڇيو. ”اهو ڇا آهي؟“ ۽ ان کي پري اڇلائي ڇڏيائين.

”توهان جي پراٽي واقفڪار، گرينج جي گهر-سنپالينڊر جو هڪ خط آهي،“ مون جواب ڏنو. سندس ان حرڪت تي ناراض ٿيندي جنهن منهنجي ان مهربانيءَ واري ڪم کي ظاهر ڪري ڇڏيو هو. ۽ ان ڊپ ۾ ته متان ڪو ان کي منهنجو پنهنجو خط نه سمجهي. اها خبر ٻڌي هوءَ خوشيءَ سان ان کي ڪٽڻ واري هئي، پر هيريٽن کانئس اڳتي نڪري ويو. هن ان کي پکڙيو ۽ پنهنجي ويسٽ ڪوٽ (waistcoat) ۾ وجهي ڇڏيو. اهو چوندي ته مسٽر هيٿ ڪلف کي پهرين ان کي ڏسڻ گهرجي. ان تي، ڪيٿرين خاموشيءَ سان اسان کان منهن ڦيرايو. ۽ ڏاڍي لڪيل طريقي سان پنهنجي ڪيسي مان رومال ڪڍي پنهنجين اکين تي رکيائين. ۽ سندس سئوٽ، پنهنجي نرم جذبن کي دٻائڻ جي ڪجهه دير ڪوشش ڪرڻ کانپوءِ، خط ٻاهر ڪڍيو ۽ جيترو بي درديءَ سان ٿي سگهيو ان کي سندس پرسان فرش تي اڇلائي ڇڏيائين. ڪيٿرين ان کي پکڙيو ۽ بيتابيءَ سان پڙهيو. پوءِ هن

مون کان پنهنجي اڳوڻي گهر جي رهواسين، انسانن ۽ جانورن بابت ڪجهه سوال پڇيا؛ ۽ پهاڙن ڏانهن ڏسندي، پاڻ سان ئي ٻڙ ٻڙ ڪيائين:

"ڪاش مان اتي هيٺ مِني تي سواري ڪري رهي هجان ها! ڪاش مان اتي مٿي چڙهي رهي هجان ها! اوهه! مان ٿڪجي پئي آهيان—مان بيزار ٿي پئي آهيان، هيريٽن!" ۽ هن پنهنجو خوبصورت مٿو پوئتي دريءَ جي چائنٽ سان ٽيڪ ڏياريو. اڌ اوباسي ۽ اڌ ڏڪي ساهه سان، ۽ هڪ گهري اداسيءَ ۾ گم ٿي وئي: نه پرواهه ڪندي ۽ نه ڄاڻندي ته ڇا اسين ڪيس ڏسي رهيا هئاسين.

"مسز هيٿ ڪلف،" مون ڪجهه دير خاموش ويهڻ کانپوءِ چيو. "توهان کي خبر ناهي ته مان توهان جو هڪ واقفڪار آهيان؟ ايترو گهرو واقفڪار جو مون کي عجيب ٿو لڳي ته توهان مون وٽ اچي ڳالهايو نٿيون. منهنجي گهر-سنيالينڊ عورت توهان بابت ڳالهائڻ ۽ توهان جي تعريف ڪرڻ مان ڪڏهن ناهي ٿڪبي: ۽ هوءَ ڏاڍي مايوس ٿيندي جيڪڏهن مان توهان جي ڪا به خبر يا نياپو ڪٽي واپس نه ويس، سواءِ ان جي ته توهان سندس خط ورتو ۽ ڪجهه به نه چيو!"

هوءَ ان ڳالهه تي حيران لڳي، ۽ پڇيائين،— "ڇا ايلن توکي پسند ڪندي آهي؟" "ها، بلڪل،" مون هڪندي جواب ڏنو.

"ڪيس ٻڌائجان،" هن ڳالهه جاري رکي، "ته مان سندس خط جو جواب ڏيان ها، پر مون وٽ لکڻ لاءِ ڪجهه به ناهي: ڪو ڪتاب به ناهي جنهن مان ڪو پنو ڦاڙي سگهان."

"ڪي به ڪتاب ناهن!" مون حيرت مان رڙ ڪئي. "توهان انهن ڪانسواءِ هتي ڪيئن ٽا رهو؟ جيڪڏهن مان پڇڻ جي اجازت ونان. جيتوڻيڪ مون وٽ هڪ وڏي لائبريري آهي،

پوءِ بہ مان گرينج تي اڪثر ڏاڍو بيزار ٿي پوندو آهيان، منهنجا ڪتاب کسي وٺو تہ مان بلڪل مايوس ٿي ويندس!“

”جڏهن مون وٽ ڪتاب هئا تہ مان هميشہ پڙهندي هئس،“ ڪيٽرين چيو. ”ڇو مسٽر هيٿ ڪلف ڪڏهن بہ ناهي پڙهندو، تنهنڪري هن منهنجا ڪتاب تباهہ ڪرڻ جو فيصلو ڪيو. مون هفتن کان ڪنهن ڪتاب جي جهلڪ بہ ناهي ڏٺي. رڳو هڪ پيرو، مون جوزف جي مذهبي ڪتابن جي ذخيري مان ڳولا ڪئي هئي، جنهن تي هو ڏاڍو ڪاوڙيو هو. ڇو هڪ پيرو، هيريٽن، مون کي تنهنجي ڪمري مان هڪ خفيہ ذخيرو مليو هو— ڪجهہ لاطيني ۽ يوناني ڪتاب، ۽ ڪجهہ ڪهاڻيون ۽ شاعري: اهي سڀ پراڻا دوست هئا. مان آخري ڪتاب هتي ڪٽي آئي هئس—ڇو تو انهن کي ائين گڏ ڪيو. جيئن ڪو ڪاڻ (magpie) چانديءَ جا چمچا چوريءَ جي شوق ۾ گڏ ڪندو آهي! اهي تنهنجي ڪنهن بہ ڪم جا ناهن، يا وري تو انهن کي ان خراب ارادي سان لڪايو هو تہ، جيئن تہ تون انهن مان مزو نٿو وٺي سگهين. ڪنهن ٻئي کي بہ وٺڻ نہ گهرجي. شايد تنهنجي ئي حسد مسٽر هيٿ ڪلف کي مون کان منهنجو خزانو کسڻ جو مشورو ڏنو هو؟ پر انهن مان اڪثر منهنجي دماغ تي لکيل آهن ۽ منهنجي دل تي ڇپيل آهن، ۽ تون مون کي انهن کان محروم نٿو ڪري سگهين!“

ارنشا جو چهرو شرم کان ڳاڙهو ٿي ويو جڏهن سندس سئوٽ سندس ان ذاتي علمي ذخيري جو راز فاش ڪيو. ۽ هن سندس الزامن جو ڪاوڙ ۾ ٺڏندي انڪار ڪيو.

”مسٽر هيريٽن پنهنجي علم ۾ واڌارو ڪرڻ جو خواهشمند آهي،“ مون سندس بچاءُ ڪندي چيو. ”هو حسد نٿو ڪري، پر توهان جي ڪاميابين جو مقابلو ڪرڻ چاهي ٿو. هو ڪجهہ سالن ۾ هڪ ذهين عالم بڻجي ويندو.“

”ءِ هو چاهي ٿو تہ ان دوران مان هڪ جاهل ٻڌجي ويان،“ ڪيٽرين جواب ڏنو. ”ها، مان ڪيس پنهنجو پاڻ سان هجي ڪندي ءِ پڙهڻ جي ڪوشش ڪندي ٻڌندي آهيان، ءِ هو ڪيڏيون نہ وڏيون غلطيون ڪندو آهي! ڪاش تون ’چيوي چيس‘ (Chevy Chase ـ هڪ پراڻو لوڪ گيت) ائين ئي ڌهراءِ جيئن تو ڪالهہ پڙهيو هو: اهو ڏاڍو مذاقي هو. مون توکي ٻڌو هو، ءِ مون توکي ڏکيا لفظ ڳولڻ لاءِ ڊڪشنريءَ جا پنا اٿلائيندي، ءِ پوءِ گاريون ڏيندي ٻڌو هو ڇو تہ تون انهن جي معنيٰ پڙهي نہ پئي سگهئين!“

نوجوان لاءِ اهو يقيناً ڏاڍو خراب هو تہ پهرين سندس جهالت تي مٽس ڪليو وڃي، ءِ پوءِ ان کي ختم ڪرڻ جي سندس ڪوششن تي بہ مٽس ڪليو وڃي. منهنجو بہ اهو ئي خيال هو: ءِ مسز ڊين جي ان قصي کي ياد ڪندي جنهن ۾ هن ان اونداهيءَ کي ختم ڪرڻ جي پهرين ڪوشش ڪئي هئي جنهن ۾ هو پليو هو. مون چيو— ”پر، مسز هيٿ ڪلف، اسان سيني جي ڪا نہ ڪا شروعات رهي آهي، ءِ اسين سڀ چائنٽ تي ٽاپڙيا ءِ ڪريا آهيون. جيڪڏهن اسان جي استادن اسان جي مدد ڪرڻ بدران اسان تي طنز ڪئي هجي ها، تہ اسين اڄ بہ ٽاپڙجندا ءِ ڪرندا رهون ها.“

”اوهہ!“ هن جواب ڏنو. ”مان سندس علم حاصل ڪرڻ جي ڪوششن کي روڪڻ نٿي چاهيان: پر پوءِ بہ، ڪيس اهو حق ناهي تہ هو منهنجي شين تي قبضو ڪري، ءِ انهن کي پنهنجين گندي غلطين ءِ غلط تلفظ سان منهنجي سامهون مذاق بڻائي پيش ڪري! اهي ڪتاب، ڇاهي نٽر هجن يا شاعري، منهنجي لاءِ ٻين يادن سبب مقدس آهن؛ ءِ مون کي سخت نفرت ٿيندي آهي جڏهن اهي سندس واتان خراب ٿيندا ءِ بي حرمت ٿيندا آهن! ان کانسواءِ، انهن سيني مان، هن منهنجا اهي پسنديده ٽڪرا چونڊيا آهن جن کي ڌهرائڻ مون کي سڀ کان وڌيڪ پسند آهي، ڇڙ تہ ڇاڻي واڻي دشمنيءَ مان ائين ڪيو هجيس.“

هيريتن جو سينو هڪ منٽ تائين خاموشيءَ سان مٿي هيٺ ٽيندو رهيو: هو شرمندگي ۽ ڪاوڙ جي شديد احساس هيٺان دٻيل هو، جنهن کي لڪائڻ کو سولو ڪم نه هو. مان اٽيس، ۽ سندس شرمندگي گهٽائڻ جي خيال سان هڪ شريف انسان وانگر، دروازي وٽ وڃي بيٺس، ۽ ٻاهر جو نظارو ڏسڻ لڳيس. هن منهنجي پيروي ڪئي، ۽ ڪمري مان هليو ويو، پر جلدي ئي واپس آيو. هٿن ۾ اڌ درجن کن ڪتاب کنيا هئائين، جيڪي هن ڪيٽرين جي هنج ۾ ڦٽا ڪندي رڙ ڪئي، — "اهي وٺ! مان وري ڪڏهن به انهن جي باري ۾ نه ٻڌڻ، نه پڙهڻ، ۽ نه ئي سوچڻ ٿو چاهيان!"

"مان هاڻي اهي نٽي ڪٽڻ چاهيان،" هن جواب ڏنو. "مان انهن کي توسان ڳنڍيندس، ۽ انهن کان نفرت ڪندس."

هن انهن مان هڪڙو ڪوليو جنهن کي بظاهر اڪثر پڙهيو ويو هو، ۽ ان جو هڪ حصو ڪنهن شروعات ڪندڙ شاگرد جي ڊلي لهجي ۾ پڙهيو: پوءِ ڪلي، ۽ ان کي پاڻ ڪان پري ڇڏي ڏنو. "۽ ٻڌ،" هن ڇيڙائيندڙ انداز ۾ جاري رکندي، ڪنهن پراڻي لوڪ گيت جو هڪ شعر ساڳئي ئي طريقي سان شروع ڪندي چيو.

پر سندس عزتِ نفس وڌيڪ تڪليف برداشت نه ڪري سگهي: مون ٻڌو، ۽ مڪمل طور تي ناپسند نه ڪندي، ته سندس بدتميز زبان کي هٽ سان (چماٽ هڻي) روڪيو ويو هو. ان مسڪين ڇوڪريءَ پنهنجي سئوٽ جي حساس پر اڻ گهڙيل جذبن کي تڪليف ڏيڻ جي پوري ڪوشش ڪئي هئي، ۽ هڪ جسماني جواب ئي سندس لاءِ حساب برابر ڪرڻ، ۽ ان تڪليف ڏيندڙ کي ساڳيو بدلو ڏيڻ جو اڪيلو طريقو هو. ان کانپوءِ هن ڪتاب گڏ ڪيا ۽ کين باهه ۾ اڇلائي ڇڏيو. مون سندس چهري تي پڙهيو ته ڪاوڙ تي اها قرباني ڏيڻ سندس لاءِ ڪيڏي نه تڪليف ڏيندڙ ڳالهه هئي. مون محسوس ڪيو ته جيئن

جيئن اهي سڙي رهيا هئا، هن ان خوشيءَ کي ياد پئي ڪيو جيڪا انهن ڪيس اڳ ڏني هئي، ۽ اها ڪاميابي ۽ وڏندڙ خوشي جنهن جي هن انهن مان اميد رکي هئي؛ ۽ مون سوچيو ته شايد مون سندس خفيہ پڙهائي جي شوق جو سبب نہ سمجهي ورتو هو. هو پنهنجي روزاني جي محنت ۽ وحشياڻي وندرن تي مطمئن هو. جيستائين ڪيٿرين سندس رستي ۾ نہ آئي هئي. سندس حقارت تي شرم، ۽ سندس تعريف جي اميد، ڪيس وڏن مقصدن ڏانهن وڌي ويندڙ پهرين محرڪ هئا؛ ۽ ڪيس هڪ (شرم) کان بچائڻ ۽ ٻئي (تعريف) تائين پهچائڻ بدران، سندس پنهنجي پاڻ کي بهتر ڪرڻ جي ڪوششن بلڪل ان جي ابتڙ نتيجو پيدا ڪيو هو.

"ها، تو جهڙو جانور انهن مان رڳو اهو ئي فائدو وٺي سگهي ٿو!" ڪيٿرين رڙ ڪئي، پنهنجي زخمي چپ کي چوسيندي، ۽ ان باهہ کي غصي وارين اکين سان ڏسندي. "تنهنجي لاءِ بهتر آهي تہ هاڻي پنهنجي زبان بند رک،" هن غصي ۾ جواب ڏنو.

۽ سندس بيچيني ڪيس وڌيڪ ڳالهائڻ کان روڪي ڇڏيو. هو تيزيءَ سان دروازي ڏانهن وڌيو. جتي مون ڪيس گذرڻ لاءِ رستو ڏنو. پر ان کان اڳ جو هو دروازي جا پٽ پار ڪري، مسٽر هيٿ ڪلف، جيڪو رستي تان مٿي اچي رهيو هو، ساڻس مليو. ۽ سندس ڪلهي کي پڪڙيندي پڇيائين، — "هاڻي ڇا ڳالهہ آهي، منهنجا ڇوڪرا؟" "ڪجهہ نہ، ڪجهہ نہ،" هن چيو ۽ اڪيلائيءَ ۾ پنهنجي ڏک ۽ ڪاوڙ جو شڪار ٿيڻ لاءِ پاڻ ڇڏائي پڇي ويو.

هيٿ ڪلف سندس پويان گهوريو ۽ ٽڏو ساهہ کنيائين. "اها عجيب ڳالهہ هوندي جيڪڏهن مان پاڻ پنهنجي مخالفت ڪيان،" هن پڙ پڙ ڪئي، ان ڳالهہ کان بي خبر تہ مان سندس پويان هوس. "پر جڏهن مان سندس چهري ۾ سندس پيءُ کي ڳولينڊو آهيان، تہ مون کي هوءَ (ڪيٿرين ارنشا) روزانو وڌيڪ نظر ايندي آهي! هو شيطاني حد تائين

ايترو سندس جھڙو ڪيئن آهي؟ مان ڪيس ڏسڻ مشڪل سان ئي برداشت ڪري سگھان ٿو.“

هن پنهنجون اکيون زمين ڏانهن جھڪايون. ۽ اداس ٿي اندر هليو ويو. سندس چهري تي هڪ بيچين، پريشان تاثر هو. جيڪو مون اتي اڳ ڪڏهن به نه ڏٺو هو. ۽ هو جسم ۾ به ڪمزور لڳي رهيو هو. سندس ننهن (ڪيٿرين)، ڪيس دريءَ مان ڏسندي ئي، فوري طور رڏٽي ڏانهن ڀڄي وئي. تنهنڪري مان اڪيلو رهجي ويس.

”مون کي توهان کي ٻيهر ٻاهر ڏسي خوشي ٿي آهي. مسٽر لاڪ ووڊ.“ هن منهنجي سلام جي جواب ۾ چيو. ”ڪجھ حد تائين خودغرض سببن جي ڪري: مون کي نٽو لڳي ته مان هن ويراني‌ءَ ۾ توهان جي (مسواڙي طور) ڪمي جلدي پوري ڪري سگھندس. مون هڪ ڪان وڌيڪ ڀيرا حيران ٿي سوچيو آهي ته ڪھڙي ڳالھ توهان کي هتي آندو آهي.“

”هڪ اجائي خبط. مون کي ڊپ آهي ته، سائين.“ منهنجو جواب هو. ”يا وري هڪ اجائي خبط ئي مون کي هتان پري وٺي وڃڻ واري آهي. مان ايندڙ هفتي لنڊن روانو ٿيندس. ۽ مون کي توهان کي آگاھ ڪرڻ گھرجي ته منهنجي ٽرش ڪراس گرينج کي انهن ٻارهن مهينن کان وڌيڪ رکڻ جي ڪا خواهش ناهي جن لاءِ مون مسواڙ تي ونڻ جو واعدو ڪيو هو. مون کي پڪ آهي ته مان هاڻي اتي وڌيڪ نه رهندس.“

”اوهھ، واقعي. توهان دنيا کان پري رهڻ مان ٽڪجي پيا آهيو. ڇا ائين آهي؟“ هن چيو. ”پر جيڪڏهن توهان ان جاءِ جا پئسا نه ڏيڻ جي منٽ ڪرڻ آيا آهيو جنهن کي توهان خالي ڪرڻ وارا آهيو ته توهان جو هتي اچڻ اجايو آهي: مان ڪڏهن به ڪنهن کان پنهنجو حق ونڻ ۾ نرمي ناهيان ڪندو.“

”مان ان بابت ڪنهن بہ معافي جي منٽ ڪرڻ ناهيان آيو“ مون ڪافي چڙي رڙ ڪئي. ”جيڪڏهن توهان جي اها ئي مرضي آهي، تہ مان هينئر ئي توهان سان حساب ڪندس،“ ۽ مون پنهنجي ڪيسي مان پنهنجو نوٽ بوڪ ڪڍيو.

”نہ، نہ،“ هن پرامن انداز ۾ جواب ڏنو. ”جيڪڏهن توهان واپس نہ آيا تہ توهان پنهنجو قرض لاهڻ لاءِ ڪافي ڪجهہ چڏي ويندا: مان ايتري تڪڙ ۾ ناهيان. ويهي رهو ۽ اسان سان گڏ ماني کائو. هڪ مهمان جيڪو ٻيهر نہ اچڻ جي پڪ ڏئي اهو عام طور تي آجيان جي لائق هوندو آهي. ڪيٿرين! شيون اندر کڻي آ: تون ڪٿي آهين؟“

ڪيٿرين ٻيهر نظر آئي، ڇرين ۽ ڪانٽن جي ٽري کنيل هيس.

”تون پنهنجي ماني جوزف سان گڏ کائي سگهين ٿي،“ هيٽ ڪلف هڪ پاسي پيڙ پڙ ڪندي چيو. ”۽ رڌڻي ۾ رهجانءِ جيستائين هي هليو نہ وڃي.“

هن سندس حڪمن جي مڪمل پابندي ڪئي: شايد ڪيس نافرماني ڪرڻ جو ڪو شوق نہ هو. مسخرن ۽ انسان دشمن ماڻهن جي وچ ۾ رهندي، هوءَ شايد بهتر طبقي جي ماڻهن جي قدر ڪرڻ نٿي ڄاڻي جڏهن هوءَ انهن سان ملي ٿي.

هڪ پاسي سخت ۽ اداس مسٽر هيٽ ڪلف، ۽ ٻئي پاسي بلڪل گونگو هيريٽن، مون هڪ اداس ڪنڊ ماني کاڌي. ۽ جلدي موڪلايو. مان پويان واري دروازي کان وڃڻ پئي چاهيو. تہ جيئن ڪيٿرين جي آخري جهلڪ ڏسي سگهان ۽ پوڙهي جوزف کي تنگ ڪري سگهان. پر هيريٽن کي منهنجو گهوڙو اڳيان آڻڻ جو حڪم مليو هو. ۽ منهنجو ميزبان پاڻ مون کي دروازي تائين چڏڻ آيو. تنهنڪري مان پنهنجي خواهش پوري نہ ڪري سگهيس.

”ان گھر ۾ زندگي ڪيتري نہ اداسيءَ سان گذرندي هوندي!“ مون روڊ تان سواري ڪندي سوچيو. ”مسز لنڊن هيٺ ڪلف لاءِ اهو ڪنهن پرين جي ڪهاڻيءَ کان بہ وڌيڪ رومانوي حقيقت جو روپ هجي ها، جيڪڏهن مون ۾ هن ۾ ڪو لڳاءُ پيدا ٿي وڃي ها، جيئن سندس نيڪ نرس جي خواهش هئي، ۽ اسين گڏجي شهر جي هلچل واري ماحول ڏانهن هليا وڃون ها!“

باب ٻٽيهون

1802ع—هن سال سيپٽمبر جي مهيني ۾ مون کي اتر ۾ پنهنجي هڪ دوست جي پهاڙن (moors) تي شڪار ڪرڻ جي دعوت ملي، ۽ سندس گهر ڏانهن سفر دوران، مان اوچتو ئي اوچتو گيمرٽن کان پندرهن ميلن جي مفاصلي تي پهچي ويس. رستي تي هڪ هوٽل جو نوڪر (ostler) منهنجن گهوڙن کي تازو توانو ڪرڻ لاءِ پاڻيءَ جي بالٽي کڻي ٻيٺو هو. جڏهن سائي اوٽ (oat) جو هڪ گاڏو، جيڪو تازو لٽل هو اتان گذريو، ۽ هن تبصرو ڪيو— "اهو يقيناً گيمرٽن کان آيو هوندو! اهي هميشه فصل لاهڻ ۾ ٻين ماڻهن کان ٽي هفتا پوئتي هوندا آهن."

"گيمرٽن؟" مون دهرائيو—ان علاقي ۾ منهنجي رهائش اڳ ئي منهنجي ذهن ۾ ڪنهن ڏنڊلي خواب وانگر ٽپي وئي هئي. "آهه! مون کي خبر آهي. اهو هتان ڪيترو پري آهي؟"

"شايد پهاڙن جي پار چوڏهن ميل هوندو، ۽ رستو ڏکيو آهي،" هن جواب ڏنو.

مون کي اوچتو ٽرش ڪراس گرينج ڏسڻ جو خيال آيو. مس منجهند ٽي هئي، ۽ مون سوچيو ته ڪنهن هوٽل ۾ رهڻ بدران پنهنجي ئي ڇت هينان رات گذارڻ بهتر هوندو. ان ڪانسواءِ، مان پنهنجي مالڪ مڪان سان معاملا طئي ڪرڻ لاءِ آسانيءَ سان هڪ ڏينهن ڪڍي سگهيس پئي، ۽ ائين ٻيهر ان علاقي ۾ اچڻ جي تڪليف کان بچي سگهيس پئي. ڪجهه دير آرام ڪرڻ کانپوءِ، مون پنهنجي نوڪر کي ڳوٺ جو رستو پڇڻ جو حڪم ڏنو، ۽ اسان جي جانورن کي ڏاڍي تڪليف سان، اسان اهو مفاصلو اٽڪل ٽن ڪلاڪن ۾ طئي ڪيو.

مون کيس اتي ئي ڇڏيو ۽ اڪيلو وادئ ڏانهن وڌڻ لڳيس. سرمئي رنگ جو چرچ وڌيڪ سرمئي لڳي رهيو هو ۽ اڪيلو قبرستان وڌيڪ اڪيلو. مون پهاڙي رڍ کي قبرن جي مٿان ننڍو گاهه چرندي ڏٺو. اها هڪ مٺي، گرم موسم هئي—سفر لاءِ ڪجهه وڌيڪ ئي گرم، پر گرميءَ مون کي مٿي ۽ هيٺ جي ان خوبصورت منظر مان مزو وٺڻ کان نه روڪيو: جيڪڏهن مون ان کي آگسٽ جي ويجهو ڏٺو هجي ها، ته مون کي پڪ آهي ته اهو مون کي پنهنجي اڪيلائيءَ ۾ هڪ مهينو گذارڻ تي مجبور ڪري ڇڏي ها. سياري ۾ پهاڙن سان گهيريل انهن وادين، ۽ انهن سڪل گاهه جي اوچين، بهادر لاڙين کان وڌيڪ اداس ڪندڙ ڪجهه به ناهي، ۽ اونهاري ۾ انهن کان وڌيڪ شاندار ڪجهه به ناهي.

مان سج لهڻ کان اڳ گرينج تي پهتس، ۽ اندر وڃڻ لاءِ دروازو کڙڪايو، پر مون اندازو لڳايو. رڌڻي جي چمنيءَ مان نڪرندڙ هڪ سنهڙي، نيري دونهين جي ليڪ مان، ته گهر وارا پوئين حصي ۾ هليا ويا هئا، ۽ هنن آواز نه ٻڌو. مان گهوڙي تي اڳڻ ۾ آيس. دروازي وٽ (porch)، هڪ نون يا ڏهن سالن جي ڇوڪري ڪجهه اٽي رهي هئي، ۽ هڪ پوڙهي عورت گهر جي ڏاڪڻين تي ٽيڪ ڏيئي، سوچن ۾ گم حُقو (pipe) پي رهي هئي.

"ڇا مسز ڊين اندر آهي؟" مون ان عورت کان پڇيو. "مسز ڊين؟ نه!" هن جواب ڏنو "هوءَ هتي ناهي رهندي: هوءَ مٿي هائٽس تي آهي." "پوءِ ڇا توهان گهر جون سنيالينڊ آهيو؟" مون پڇيو. "ها، مان گهر سنياليندي آهيان،" هن جواب ڏنو. "خير، مان مسٽر لاڪ ووڊ آهيان، مالڪ. مون کي حيرت آهي ته ڇا هتي مون کي رهڻ لاءِ ڪي ڪمرا آهن؟ مان سڄي رات ترسڻ چاهيان ٿو." "مالڪ!" هن حيرت مان رڙ ڪئي. "ڇا، ڪنهن کي خبر هئي ته توهان اچي رهيا آهيو؟ توهان کي نيا پو موڪلڻ گهرجي ها. هتي ڪا به شيءِ سڪل يا صاف ستري (mensful) ناهي: ڪجهه به ناهي!"

هن پنهنجو حُقو هيٺ ڏٺو ڪيو ۽ جلديءَ ۾ اندر وئي. چوڪري ٻہ سنڊس پويان وئي. ۽ مان ٻہ اندر داخل ٿيس. جلدي اهو محسوس ڪندي تہ سنڊس ڳالهہ سچي هئي. ۽ ان کانسواءِ منهنجي اوچتي اچڻ سنڊس هوش اڏائي ڇڏيا هئا. مون کيس پرسکون ٿيڻ لاءِ چيو. مان سير لاءِ ٻاهر وڃي رهيو هوس. ۽ ان دوران کيس گهرجي تہ هوءَ منهنجي ماني کائڻ لاءِ ويهڻ واري ڪمري جو هڪ ڪنڊ. ۽ سمهڻ لاءِ هڪ بيڊ روم تيار ڪري. ڪنهن ٻهاري يا صفائي جي ضرورت نہ هئي. رڳو سڀني باهہ ۽ سکين چادرن جي ضرورت هئي. هوءَ پنهنجي پوري ڪوشش ڪرڻ لاءِ تيار لڳي رهي هئي. جيتوڻيڪ هن غلطيءَ سان چلهي جي سيخ بدران ٻهاري چلهي ۾ وجهي ڇڏي. ۽ پنهنجي ڪم جي ڪيترين ئي ٻين شين کي غلط استعمال ڪيائين: پر مان ٻاهر نڪري آيس. پنهنجي واپسيءَ تائين آرام جي جاءِ تيار ڪرڻ لاءِ سنڊس توانائيءَ تي پروسو ڪندي. ودرنگ هائٽس منهنجي سير جي منزل هئي. اڳڻ مان نڪرڻ کانپوءِ مون کي هڪ خيال آيو جنهن مون کي واپس موٽايو.

”هائٽس تي سڀ ٺيڪ آهي؟“ مون عورت کان پڇيو. ”ها. جيتري مون کي خبر آهي!“ هن گرم انگارن جو ٽانوَ ڪڍي پڇندي جواب ڏنو.

مان پڇڻ چاهيان پئي تہ مسز ڊين گرينج چو چڏيو هو. پر اهڙي مصيبت جي وقت کيس روڪڻ ناممڪن هو. تنهنڪري مان واپس ڦريس ۽ ٻاهر نڪري آيس. سڪون سان هلندو رهيس. پويان لهندڙ سج جي روشني. ۽ اڀيان ايندڙ چنڊ جي هلڪي چمڪ سان—هڪ هلڪو ٿي رهيو هو. ۽ ٻيو روشن ٿي رهيو هو—جيئن مان پارڪ مان نڪتس. ۽ مسٽر هيٺ ڪلف جي گهر ڏانهن ويندڙ پٽريلي رستي تي چڙهيس. منهنجي ان تائين پهچڻ کان اڳ. ڏينهن جي جيڪا نشاني باقي رهي هئي اها اولهہ ۾ هڪ هلڪي

عنبر رنگ جي روشني هئي: پر مان ان شاندار چاندبوکيءَ ۾ رستي تي پيل هر پٿر، ۽ گاهه جو هر تيلو ڏسي پئي سگهيس. مون کي نه گيٽ تي چڙهڻ جي ضرورت پئي ۽ نه ئي ڪڙڪائڻ جي—اهو منهنجي هٿ لڳائڻ سان ئي کلي ويو. اها هڪ بهتري آهي، مون سوچيو. ۽ مون پنهنجي نڪ جي مدد سان هڪ ٻي بهتري محسوس ڪئي: گهر جي ميوي جي وٽن مان گلن جي خوشبو هوا ۾ ڦهلجي رهي هئي.

دروازا ۽ دريون ٻئي کليل هئا، ۽ پوءِ به، جيئن ڪوئلي وارن علائقن ۾ عام طور تي هوندو آهي، چمنيءَ ۾ هڪ سني ڳاڙهي باهه روشن هئي: ان مان اکين کي ملندڙ سکون ان اضافي گرميءَ کي برداشت ڪرڻ جوڳو بڻائي ٿو ڇڏي. پر ودرنگ هائٽس جو گهر ايڏو وڏو آهي جو ان جي رهواسين وٽ ان جي اثر کان پري وڃڻ لاءِ گهڻي جاءِ آهي: ۽ ان مطابق جيڪي به رهواسي هئا انهن پاڻ کي هڪ دريءَ کان گهڻو پري نه ويهاريو هو. مان اندر وڃڻ کان اڳ انهن کي ڏسي ۽ ڳالهائيندي ٻڌي پئي سگهيس، ۽ نتيجتن مون ڏنو ۽ ٻڌو: تجسس ۽ حسد جي مليل جليل احساس مون کي ائين ڪرڻ تي مجبور ڪيو جيڪو منهنجي اتي ترسڻ سان وڌندو ويو.

"مخالف!" چانديءَ جي گهنٽيءَ جيڏي مني آواز چيو. "اهو ٽيون پيرو آهي، بيوقوف! مان توکي ٻيهر نه ٻڌائيندیس. ياد ڪر، نه ته مان تنهنجا وار پٽيندیس!" "مخالف، پوءِ،" ٻئي، گهري پر نرم آواز جواب ڏنو. "۽ هاڻي، مون کي ايترو ڏيان ڏيڻ تي چمي ڏي." "نه، پهرين ان کي بغير ڪنهن غلطيءَ جي پورو صحيح پڙهي ٻڌاءِ."

مرد ڳالهائيندڙ پڙهڻ شروع ڪيو: هو هڪ نوجوان هو، عزت دار ڪپڙا پاتل هئا ۽ هڪ ميز تي ويٺو هو، سندس اڳيان هڪ ڪتاب هو. سندس خوبصورت نقش خوشيءَ سان چمڪي رهيا هئا، ۽ سندس اکيون بي صبري سان صفحي تان هٽي سندس ڪلهي تي

پيل هڪ ننڍڙي اڇي هٿ ڏانهن پئي ويون، جيڪو ڪيس ڳل تي هڪ هلڪي چمات هڻي واپس ڏيان ڇڪائيندو هو. جڏهن به ان جي مالڪياڻي ڏيان نہ ڏيڻ جون اهڙيون نشانيون محسوس ڪندي هئي. ان هٿ جي مالڪياڻي سندس پويان بيٺي هئي: سندس هلڪا، چمڪندڙ گهنگهريالا وار، وڪڻي وڪڻي سان، سندس (نوجوان جي) ناسي وارن سان ملي رهيا هئا، جيئن هوءَ سندس پڙهائي ڇيڪ ڪرڻ لاءِ جهڪندي هئي: ۽ سندس چهرو—سندس (نوجوان جي) خوش قسمتي هئي جو هو سندس چهرو ڏسي نہ پئي سگهيو نہ تہ هو ڪڏهن به پنهنجي پڙهائيءَ تي ايترو ڏيان نہ ڏئي سگهي ها. مان ڏسي پئي سگهيس: ۽ مون ان موقعي کي وڃائڻ تي ڏاڪ مان پنهنجو چپ چپاڙيو تہ ڪاش مان ان حيران ڪندڙ خوبصورتيءَ کي گهورڻ کانسواءِ ڪجهہ ٻيو ڪري سگهان ها.

ڪم پورو ٿيو. جيتوڻيڪ ان ۾ ايڏا به غلطيون هيون: پر شاگرد انعام گهريو. ۽ ڪيس گهٽ ۾ گهٽ پنج چميون مليون: جيڪي، بهرحال، هن وڏي دل سان واپس به ڪيون. پوءِ اهي دروازي تي آيا، ۽ سندن ڳالهہ ٻولهہ مان مون اندازو لڳايو تہ اهي ٻاهر نڪري پهاڻن تي گهمڻ وارا هئا. مون سوچيو تہ جيڪڏهن مون ان وقت پنهنجو اهو بدنصيب چهرو سندس پرسان ڏيکاريو تہ، هيريٽن ارنشا جي دل ۾، جيڪڏهن سندس زبان سان نہ تہ ٻ، مون کي جهنم جي سيءَ کان هيٺئين ڪڏ ۾ اڇلايو ويندو: ۽ ڏاڍو گهٽيا ۽ بڇڙو محسوس ڪندي، مان لڪي رڙٽي ۾ پناهہ ڳولڻ لاءِ ويس. ان پاسي کان به اندر ويڙهہ جو رستو ڪليل هو: ۽ دروازي وٽ منهنجي پراڻي دوست نيلي ڊين ويٺي هئي، سبڻ جو ڪم ڪري رهي هئي ۽ گانو ڳائي رهي هئي: جنهن کي اندران اڪثر سخت، حقارت ۽ بي صبري وارن لفظن ذريعي روڪيو پئي ويو. جيڪي بلڪل بي سري لهجي ۾ ادا ڪيا پئي ويا.

”مان ان جي بدران، اڏ قيمت تي، انهن کي صبح کان شام تائين پنهنجي ڪنن ۾ گاريون ڏيڻ تي برداشت ڪندس، بنسبت تنهنجي آواز ٻڌڻ جي!“ رڙڻي جي رهواسي (جوزف)، نيلي جي ڪنهن اڻ ٻڌل ٻالهه جي جواب ۾ چيو. ”اها وڏي شرم جي ٻالهه آهي، ته مان اهو پاڪ ڪتاب کولي نٿو سگهان، ۽ تون شيطان جون اهي تعريفون، ۽ دنيا جي پيدائش کان وٺي هينئر تائين جون سيئي خوفناڪ بچڑايون شروع ڪري ٿي ڏينءَ! اوهه! تون بلڪل بيڪار آهين؛ ۽ هوءَ به اهڙي ئي آهي؛ ۽ اهو ويچارو ڇوڪرو توهان جي وچ ۾ تباهه ٿي ويندو. ويچارو ڇوڪرو!“ هن ٽڏو ساهه ڪڍندي وڌيڪ چيو: ”مٿس جادو ڪيو ويو آهي: مون کي ان جي پڪ آهي. اوهه، خدا، انهن جو انصاف ڪر، ڇو ته اسان جي حڪمرانن وٽ نه قانون آهي نه انصاف!“ ”نه! يا ته پوءِ اسان کي ٻرندڙ ڪاٺين ۾ ويهڻ گهرجي ها، منهنجي خيال ۾،“ ڳائيندڙ عورت جواب ڏنو. ”پر ماڻ ڪر، پوڙها ماڻهو ۽ ڪنهن عيسائين وانگر پنهنجي بائبل پڙهه، ۽ منهنجي پرواهه نه ڪر. هي 'فيئري اينڊ جي شادي' آهي—هڪ سٽي ڏن آهي—هي رقص لاءِ آهي.“

مسز ڊين ٻيهر ڳائڻ شروع ڪرڻ واري هئي، جڏهن مان اڳتي وڌيس؛ ۽ فوري طور مون کي سڃاڻيندي، هوءَ ٽپو ڏئي پنهنجي پيرن تي بيٺي، رڙ ڪندي— ”اوهه، خدا توهان کي خوش رکي، مسٽر لاڪ ووڊ! توهان ان طريقي سان واپس اچڻ جو ڪيئن سوچيو؟ ٽرش ڪراس گرينج تي سڀ ڪجهه بند آهي. توهان کي اسان کي اطلاع ڏيڻ گهرجي ها!“ ”مون اتي رهڻ جو بندوبست ڪري ورتو آهي، جيستائين مان هتي آهيان،“ مون جواب ڏنو. ”مان سياڻي ٻيهر هليو ويندس. ۽ توهان هتي ڪيئن منتقل ٿي ويون آهيو مسز ڊين؟ مون کي ٻڌايو.“ ”زلا هلي وئي هئي، ۽ مسٽر هيٿ ڪلف مون کي اچڻ لاءِ چيو هو. توهان جي لنڊن وڃڻ کان ٿوري ئي دير پوءِ، ۽ توهان جي واپسيءَ تائين هتي ترسڻ لاءِ چيائين. پر، مهرباني ڪري اندر اچو! ڇا توهان اڄ شام گيمرٽن کان پنڌ آيا آهيو؟“

”گرينج تان،“ مون جواب ڏنو: ”ڀ جيستائين اهي منهنجي لاءِ اتي رهڻ جو ڪمرو تيار ڪن، مان توهان جي مالڪ سان پنهنجو ڪم پورو ڪرڻ چاهيان ٿو: ڇو ته منهنجو خيال آهي ته مون کي جلدي ۾ ڪو ٻيو موقعو نه ملندو.“ ”ڪهڙو ڪم، سائين؟“ نيلي مون کي گهر اندر وٺي ويندي پڇيو. ”هو هن وقت ٻاهر ويو آهي، ڀ جلدي واپس نه ايندو.“ ”مسواڙ (rent) بابت،“ مون جواب ڏنو. ”اوهه! پوءِ توهان کي مسز هيٿ ڪلف سان حساب ڪرڻو پوندو،“ هن چيو: ”يا بلڪ مون سان. هن ايڏا تائين پنهنجا معاملا سنيالڻ نه سکيو آهي، ڀ مان سندس پاران ڪم ڪندي آهيان: ٻيو ڪو به ناهي.“

مون حيرت مان ڏٺو. ”آهه! لڳي ٿو ته توهان هيٿ ڪلف جي موت جي خبر نه ٻڌي آهي،“ هن وڌيڪ چيو. ”هيٿ ڪلف مري ويو!“ مون حيران ٿيندي رڙ ڪئي. ”ڪيترو وقت اڳ؟“ ”تي مهينا ٿيا آهن: پر ويهي رهو، ڀ مون کي پنهنجي ٽوپي ڏيو، ڀ مان توهان کي ان بابت سڀ ڪجهه ٻڌائيندس. ترسو، توهان ڪجهه به ناهي کاڌو، چا کاڌو آهي؟“ ”مون کي ڪجهه به نه کپي: مون گهر ۾ رات جي ماني جو حڪم ڏئي ڇڏيو آهي. توهان به ويهي رهو. مون ڪڏهن خواب ۾ به نه سوچيو هو ته هو مري ويندو! مون کي ٻڌايو ته اهو ڪيئن ٿيو. توهان چئو ٿا ته توهان کي انهن جي ڪجهه دير تائين واپس اچڻ جي اميد ناهي—انهن نوجوانن جي؟“

”نه—مون کي هر شام انهن کي دير تائين گهمڻ تي وڃڻ ڏيڻا پوندا آهن: پر اهي منهنجي پرواهه نٿا ڪن. گهٽ ۾ گهٽ، اسان جو پراڻو بيئر پيئو: اهو توهان کي فائدو ڏيندو: توهان ٽڪل پيا لڳو.“ هوءَ جلديءَ ۾ اهو ڪٽڻ وئي ان کان اڳ جو مان انڪار ڪريان، ڀ مون جوزف کي پڇندي ٻڌو ته ”چا اهو ڪو وڏو اسڪينڊل نه هو ته ڪيس

پنهنجي هن عمر ۾ ملڻ وارا اڇن؟ ۽ پوءِ، ڪين مالڪ جي سيلر (شراب خاني) مان بيئر ڪڍي ڏيڻ! هو اتي ويهي اهو سڀ ڏسڻ تي سخت شرمندو هو.“

هوءَ جواب ڏيڻ لاءِ نه رڪي، پر هڪ منٽ ۾ واپس آئي، چانديءَ جو هڪ پريل پيالو ڪنيل هيس، جنهن جي مون پوري سنجيدگيءَ سان تعريف ڪئي. ۽ ان ڪانپوءِ هن مون کي هيٺ ڪلف جي ڪهاڻيءَ جو باقي حصو ٻڌايو. هن جو انت ”عجيب“ هو. جيئن هن ان کي بيان ڪيو.

توهان جي اسان کي ڇڏي ويڙ جي ٻن هفتن اندر مون کي ودرنگ هائٽس گهرايو ويو. هن چيو: ۽ مون خوشيءَ سان حڪم مڃيو. ڪيٿرين جي خاطر. ساٺس منهنجي پهرين ملاقات مون کي ڏکوئي ۽ حيران ڪري ڇڏيو: اسان جي جدائيءَ کان ونڊي هوءَ گهٽو بدلجي چڪي هئي. مسٽر هيٿ ڪلف منهنجي هتي اچڻ بابت پنهنجو ارادو تبديل ڪرڻ جا سبب نه ٻڌايا؛ هن رڳو ايترو چيو ته ڪيس منهنجي ضرورت هئي، ۽ هو ڪيٿرين کي ڏسي ڏسي ٿڪجي پيو هو: مون کي نندي پارلر کي پنهنجو ويهڻ جو ڪمرو بڻائڻ گهرجي، ۽ ڪيس پاڻ سان گڏ رکڻ گهرجي. اهو ڪافي هو جيڪڏهن ڪيس ڏينهن ۾ هڪ يا ٻه ڀيرا ڪيس ڏسڻ تي مجبور ٿيڻو پوي. هوءَ ان ترتيب تي خوش لڳي؛ ۽، هوريان هوريان، مون ڪيترائي ڪتاب، ۽ ٻيون شيون لڪائي اتي پهچايون. جيڪي گرينج تي سندس وندر جو حصو هوندیون هيون؛ ۽ مون پاڻ کي تسلي ڏني ته اسين ڪافي سڀي نموني سان رهنداسين. اها غلط فهمي گهٽو وقت نه هلي. ڪيٿرين، جيڪا شروعات ۾ مطمئن هئي، ٿوري ئي وقت ۾ چڙچڙي ۽ بيچين ٿي وئي. هڪ ته، ڪيس باغ کان ٻاهر نڪرڻ کان منع ڪيو ويو هو. ۽ جيئن جيئن بهار جي موسم ويجهو اچي رهي هئي، انهن سوڙهين حدن تائين محدود رهڻ ڪيس ڏاڍو پريشان ڪندو هو. ٻيو، گهر جا ڪم ڪندي، مون کي اڪثر

ڪيس ڇڏڻو پوندو هو ۽ هوءَ اڪيلائيءَ جي شڪايت ڪندي هئي: هوءَ اڪيلي سر سڪون سان ويهڻ بدران رڌڻي ۾ جوزف سان وڙهڻ وڌيڪ پسند ڪندي هئي. مون کي انهن جي جهيڙن تي ڪو اعتراض نه هو: پر هيريٽن کي به اڪثر رڌڻي ۾ اڇلڻو پوندو هو. جڏهن مالڪ سڄي گهر ۾ اڪيلو رهڻ چاهيندو هو. ۽ جيتوڻيڪ شروعات ۾ هوءَ سندس اڇڻ تي يا ته اتان هلي ويندي هئي، يا خاموشيءَ سان منهنجي ڪمن ۾ شامل ٿي ويندي هئي، ۽ مٽس تبصرو ڪرڻ يا ساٽس ڀالهائڻ کان پاسو ڪندي هئي—۽ جيتوڻيڪ هو هميشہ جيترو ٿي سگهي خاموش ۽ اداس رهندو هو—ڪجهہ وقت کانپوءِ، هن پنهنجو رويو تبديل ڪيو، ۽ ڪيس اڪيلو ڇڏڻ جي قابل نه رهي: مٽس طنز ڪرڻ لڳي: سندس بيوقوفي ۽ سستيءَ تي تبصرا ڪرڻ لڳي: حيرت ظاهر ڪندي هئي ته هو اها زندگي ڪيئن ٿو برداشت ڪري جيڪا هو جيئي رهيو هو—هو پوري شام باهہ ۾ گهوريندي، ۽ ننڊاکر ائيندي ڪيئن ٿو ويهي سگهي.

”هو بلڪل ڪنهن ڪتي وانگر آهي، چا نہ، ايلن؟“ هن هڪ ڀيرو چيو ”يا چڪڙي جي گهوڙي وانگر؟ هو پنهنجو ڪم ڪري ٿو، ڪاڏو ڪائي ٿو، ۽ سڄو وقت سمهي ٿو! سندس ذهن ڪيڏو نہ خالي ۽ اداس هوندو! چا تون ڪڏهن خواب ڏسندو آهين، هيريٽن؟ ۽، جيڪڏهن ڏسندو آهين، ته چا جي باري ۾؟ پر تون مون سان ڀالهائي نٿو سگهين!“ پوءِ هوءَ ڏانهس ڏسندي هئي: پر هو نه ته پنهنجو وات کولينديو هو ۽ نه ئي ٻيهر ڏانهس نهاريندو هو. ”هو شايد، هينئر خواب ڏسي رهيو آهي،“ هن ڀالهہ جاري رکي. ”هن پنهنجو ڪلهو ائين لوڏيو جيئن جونو (ڪتي) لوڏيندي آهي. ڪانئس پڇ، ايلن.“

”مسٽر هيريٽن مالڪ کي چوندو ته توهان کي مٿي موڪلي ڇڏي، جيڪڏهن توهان سٺو رويو نه رکيوا“ مون چيو. هن نه رڳو پنهنجو ڪلهو لوڏيو هو پر پنهنجي منڌ به بند ڪئي هئي، جڏ ته ڪيس اها استعمال ڪرڻ جي خواهش ٿي رهي هجي.

”مون کي خبر آهي ته هيريٽن ڪڏهن چو ناهي ڳالهائيندو. جڏهن مان رڌٽي ۾ هوندي آهيان،“ هن هڪ ٻئي موقعي تي رڙ ڪئي. ”هو ڊڄي ٿو ته مان مٽس ڪلنديس. ايلن، تون چا ٿي سوچين؟ هن هڪ پيرو پنهنجي پاڻ پڙهڻ شروع ڪيو هو، ۽ چو ته مان مٽس ڪلي هئس، هن پنهنجا ڪتاب ساڻي ڇڏيا، ۽ اهو چڏي ڏنائين: چا هو بيوقوف نه هو؟“ ”چا توهان شرارتي نه هيون؟“ مون چيو. ”مون کي ان جو جواب ڏيو.“ ”شايد مان هئس،“ هوءَ ڳالهائيندي رهي: ”پر مون کي اميد نه هئي ته هو ايترو بيوقوف هوندو. هيريٽن، جيڪڏهن مان توکي ڪو ڪتاب ڏيان، ته چا تون هاڻي اهو وٺندين؟ مان ڪوشش ڪنديس!“

هن پنهنجو پڙهندڙ ڪتاب سندس هٿ تي رکيو. هن ان کي ڦٽو ڪيو، ۽ پوءِ پڙ ڪندي چيائين ته جيڪڏهن هوءَ باز نه آئي ته هو سندس ڳچي ڇڏيندو. ”خير، مان ان کي هتي رکان ٿي،“ هن چيو. ”ميز جي دراز ۾، ۽ مان سمهڻ وڃان ٿي.“ پوءِ هن مون کي سرگوشي ڪندي چيو ته ڏسان ته چا هو ان کي ڇهي ٿو، ۽ هلي وئي. پر هو ان جي ويجهو نه آيو، ۽ ائين مون کيس صبح جو ٻڌايو. جنهن تي کيس ڏاڍي مايوسي ٿي. مون ڏٺو ته کيس سندس ان مسلسل اداسي ۽ سستيءَ تي افسوس هو: سندس ضمير کيس پاڻ کي بهتر ڪرڻ کان ڊيڄارڻ تي ملامت ڪري رهيو هو: هن واقعي ائين ڪيو هو. پر سندس چالاڪي ان نقصان کي پورو ڪرڻ لاءِ ڪم ڪري رهي هئي: جڏهن مان استري ڪندي هئس، يا ڪي اهڙا ٻيا ڪم ڪندي هئس جيڪي مان پارلر ۾ نٽي ڪري سگهيس، هوءَ ڪو سٺو ڪتاب ڪٽي ايندي هئي ۽ مون کي وڏي آواز ۾ پڙهي ٻڌائيندي هئي. جڏهن

هيريٽن اتي هوندو هو. تہ هوءَ اڪثر ڪنهن دلچسپ حصي تي رڪجي ويندي هئي. ۽ ڪتاب اتي ئي ڇڏي ويندي هئي: هن بار بار ائين ڪيو. پر هو ڪنهن خچر وانگر ضدي هو. ۽ سندس ان چاري کي پڪڑڻ بدران، آلي موسم ۾ هن جوزف سان گڏ ڀُڦو پيئڻ شروع ڪيو. ۽ اهي ڪنهن مشين وانگر وينا رهندا هئا، باهه جي هڪ هڪ پاسي تي، پوڙهو خوش قسمتيءَ سان ايترو ٻوڙو هو جو سندس ان شرارتي ٻڪواس کي سمجهي نٿي سگهيو. جيئن هو ان کي چوي ها، ۽ نوجوان پنهنجي پوري ڪوشش ڪندو هو تہ ان کي نظرانداز ڪري. سڀين شامن تي هو (هيريٽن) پنهنجي شڪار تي هليو ويندو هو. ۽ ڪيٽرين اوباسيون ڏيندي ۽ ٽڏا ساهه ڪٽندي هئي. ۽ مون کي ڳالهائڻ لاءِ تنگ ڪندي هئي. ۽ جيئن ئي مان شروع ڪندي هئس تہ هوءَ اڳڻ يا باغ ڏانهن ڀڄي ويندي هئي؛ ۽ آخري حل طور، روئندي هئي. ۽ چوندي هئي تہ هوءَ جيئڻ مان ٽڪجي پئي آهي: سندس زندگي بيڪار آهي.

مسٽر هيٽ ڪلف، جيڪو سماج کان ڏينهون ڏينهن وڌيڪ بيزار ٿي رهيو هو. لڳ ڀڳ ارنشا کي پنهنجي ڪمري مان ڪڍي ڇڏيو هو. مارچ جي شروعات ۾ هڪ حادثي جي ڪري، هو (هيريٽن) ڪجهه ڏينهن لاءِ رڌڻي ۾ قيد ٿي ويو. پهاڙن تي اڪيلو هوندي سندس بندوق ڦاٽي پئي هئي؛ هڪ ٽڪري سندس ٻانهن ڪٽي وڌي هئي. ۽ گهر پهچڻ کان اڳ سندس گهٽور ت وهي چڪو هو. نتيجو اهو نڪتو تہ، مجبوريءَ سبب، ڪيس چلهي ۽ سڪون تائين محدود رهڻو پيو. جيستائين هو ٺيڪ نہ ٿئي. ڪيٽرين کي سندس اتي هجڻ پسند آيو: گهٽ ۾ گهٽ، ان ڳالهه ڪيس مٿي پنهنجي ڪمري کان اڳ کان وڌيڪ نفرت ڪرڻ تي مجبور ڪيو: ۽ هوءَ مون کي هيٽ ڪم ڳولڻ تي مجبور ڪندي هئي، تہ جيئن هوءَ مون سان گڏ رهي سگهي.

ايستر جي سومر تي ، جوزف ڪجھ جانور وٺي گيمر ٽن جي ميلي ۾ ويو ۽ منجھند جو مان رڌڻي ۾ ڪپڙا ڌوئڻ ۾ مصروف ھئس. ارنشا، ھميشہ وانگر اداس، چمنيءَ جي ڪنڊ ۾ ويٺو ھو ۽ منھنجي ننڍڙي مالڪياڻي دريءَ جي شيشن تي تصويرون ٺاھي پنھنجو واندڪائيءَ جو وقت گذاري رھي ھئي. ڪڏھن ڪڏھن ڏيبل آواز ۾ گانا ڳائيندي، سرگوشين ۾ ڳالھائيندي، ۽ پنھنجي سئوٽ ڏانھن ڪاوڙ ۽ بي صبري سان تيز نظرون وجھندي ھئي. جيڪو مسلسل ڀُڪو پيئي رھيو ھو ۽ چلھي ۾ گھوري رھيو ھو. جڏھن مون ڪيس چيو تہ ھوءَ منھنجي روشني روڪي رھي آھي تہ ھوءَ چلھي جي پٽر ڏانھن ھلي وئي. مون سندس حرڪتن تي گھٽ ڌيان ڏنو. پر، ٿوري دير ڪانپوءِ، مون ڪيس ڳالھائيندي ٻڌو— "مون کي احساس ٿيو آھي، ھيريٽن، تہ مان چاھيان ٿي—تہ مان خوش آھيان—تہ مون کي وٽي ھا تہ تون منھنجو سئوٽ ھجين ھا. جيڪڏھن تون مون سان ايترو چڙچڙو ۽ ايترو سخت مزاج نہ ٿين ھا." ھيريٽن کو جواب نہ ڏنو. "ھيريٽن، ھيريٽن، ھيريٽن! ڇا تون ٻڌين پيو؟" ھن ڳالھ جاري رکي. "پري ٿي وڃ!" ھن ھڪ پکي سختيءَ سان گجندي چيو. "مون کي اھو ڀُڪو ڪٽڻ ڏي،" ھن احتياط سان پنھنجو ھٿ وڌائيندي ۽ سندس وات مان ڀُڪو ڪيڏندي چيو.

ان کان اڳ جو ھو ان کي واپس وٺڻ جي ڪوشش ڪري سگھي، اھو ٽٽي چڪو ھو ۽ باھ جي پويان اڇلايو ويو ھو. ھن کيس گاريون ڏنيون ۽ ٻيو ڀُڪو ڪنيو. "ترس،" ھن رڙ ڪئي، "توکي پھرين منھنجي ڳالھ ٻڌڻي پوندي، ۽ مان ڳالھائي نٿي سگھان جڏھن اھي دونھين جا بادل منھنجي چھري تي وھي رھيا ھجن." "ڇا تون جھنم ۾ ويندينءَ!" ھن غصي ۾ رڙ ڪئي، "۽ مون کي اڪيلو ڇڏي ڏيندينءَ!" "نہ،" ھن ضد ڪيو. "مان نہ ويندیس: مون کي سمجھ ۾ نٿو اچي تہ مان ڇا ڪيان جو تون مون سان ڳالھائين؛ ۽ تو پڪو ارادو ڪيو آھي تہ تون نہ سمجھندين. جڏھن مان توکي بيوقوف چوان ٿي، تہ منھنجو اھو مطلب ناھي

هوندو: منهنجو اهو مطلب ناهي هوندو ته مان توتي حقارت ڪريان ٿي. اڇ، توکي مون ڏانهن ڏيان ڏيڻو پوندو. هيريٽن: تون منهنجو سئوٽ آهين، ۽ توکي مون کي پنهنجو مڃڻو پوندو.“

”مون کي توسان ۽ تنهنجي گندي غرور سان، ۽ تنهنجين ان بيهوده مذاق وارين چالاکين سان ڪو بہ واسطو ناهي!“ هن جواب ڏنو. ”مان تو ڏانهن ٻيهر نهاريان ان کان سنو جهنم ۾ ويڙهڻ پسند ڪندس. هاڻي، هن ئي منٽ گيٽ کان ٻاهر هلي وڃ!“

ڪيٿرين پرون گندبيا، ۽ پنهنجو چپ چپاڙيندي درياءَ واري سيٽ ڏانهن واپس وئي، ۽، هڪ عجيب ڏن جهونگاريندي، روئڻ جي وڏندڙ خواهش کي لڪائڻ جي ڪوشش ڪرڻ لڳي. ”توهان کي پنهنجي سئوٽ سان دوستي ڪرڻ گهرجي، مسٽر هيريٽن،“ مون وچ ۾ پوندي چيو. ”جيئن ته ڪيس پنهنجي شرارتن تي افسوس آهي. اهو توهان لاءِ ڏاڍو فائديمند هوندو: سندس جهڙي ساڻي هجڻ سان توهان هڪ نئون انسان بڻجي ويندا.“

”هڪ ساڻي!“ هن رڙ ڪئي: ”جڏهن هوءَ مون سان نفرت ڪري ٿي، ۽ مون کي پنهنجا بوٽ صاف ڪرڻ جي لائق بہ نٿي سمجهي! نہ، جيڪڏهن اها ڳالهہ مون کي بادشاهہ بہ بڻائي ڇڏي، ته بہ مان سندس همدردي حاصل ڪرڻ لاءِ ٻيهر پنهنجي بي عزتي نہ ڪرائيندس.“ ”اها مان ناهيان جيڪا توسان نفرت ڪريان ٿي، اهو تون آهين جيڪو مون سان نفرت ٿو ڪرين!“ ڪيٽي روئيندي چيو. پنهنجي پريشاني وڌيڪ نہ لڪائيندي. ”تون مون سان اوتري ئي نفرت ڪرين ٿو جيترو مسٽر هيٿ ڪلف ڪري ٿو ۽ ان کان بہ وڌيڪ.“

”تون هڪ مڪار ڪوڙي آهين،“ ارنشا چوٽ شروع ڪيو: ”پوءِ مون سوين ڀيرا تنهنجو پاسو ڪٽي ڪيس ڪاوڙايو ڇو آهي؟ ۽ اهو به تڏهن جڏهن تو مون تي طنز ڪئي ۽ مون کي حقارت سان ڏٺو ۽—مون کي تنگ ڪندي رهين ۽ مان اتي (هيٽ ڪلف وٽ) ويندس، ۽ چوندس ته تو مون کي تنگ ڪري رڌڻي مان ڪڍي ڇڏيو آهي!“

”مون کي خبر نه هئي ته تو منهنجو پاسو ڪنيو هو“ هن پنهنجيون اکيون سڪائيندي جواب ڏنو. ”۽ مان اداس هئس ۽ هر ڪنهن لاءِ منهنجي دل ۾ ڪاڙاٽ هئي، پر هاڻي مان تنهنجو شڪريو ٿي ادا ڪيان، ۽ توکان معافي ٿي گهران: ان کانسواءِ مان ٻيو ڇا ڪري سگهان ٿي؟“ هوءَ چلهي ڏانهن واپس آئي، ۽ ڪليل دل سان پنهنجو هٿ وڌايائين. هو ڪارو ٿي ويو ۽ ڪنهن طوفاني بادل وانگر گهورڻ لڳو. ۽ پنهنجيون مٺيون مضبوطيءَ سان بند ڪيائين، ۽ پنهنجي نظر زمين تي جمائي ڇڏيائين. ڪيٿرين يقيناً پنهنجي جبلت سان اهو اندازو لڳائي ورتو هوندو ته اهو ضدي پٽو هو نه ڪي ناپسنديدگي، جنهن ڪيس اهڙي سخت رويي تي مجبور ڪيو هو. ڇو ته، هڪ لمحي لاءِ بي فيصلي حالت ۾ رهڻ ڪانپوءِ، هوءَ جهڪي ۽ سندس ڳل تي هڪ هلڪي چمي ڏنائين. ان ننڍڙي شرارتي چوڪريءَ سمجهيو ته مون کيس نه ڏٺو هو. ۽، پوئتي هٽندي، هوءَ دريءَ وٽ پنهنجي اڳوڻي جاءِ تي، ڏاڍي معصوميت سان وڃي ويٺي. مون پنهنجو ڪنڌ ناپسنديدگيءَ سان ڏوڙيو. ۽ پوءِ هوءَ ڳاڙهي ٿي وئي ۽ سرگوشي ڪيائين— ”خير! مون کي ڇا ڪرڻ گهرجي ها، ايلن؟ هو هٽ نه ملائي رهيو هو. ۽ ڏسي به نه رهيو هو: مون کي ڪنهن نه ڪنهن طريقي سان ڪيس اهو ڏيکارڻو هو ته مان ڪيس پسند ڪيان ٿي—ته مان دوست بڻجڻ چاهيان ٿي.“

چا ان چمي هيريٽن کي قائل ڪيو اهو مان نٽي چئي سگهان: هو ڪجهہ منٽن تائين ڏاڍو محتاط رهيو. ته جيئن سندس چهرو نظر نہ اچي، ۽ جڏهن هن ان کي مٽي ڪنيو ته هو سخت پريشان هو ته پنهنجيون اکيون ڪيڏانهن ڦيرائي. ڪيٽرين هڪ خوبصورت ڪتاب کي صاف اڇي ڪاغذ ۾ ويڙهڻ شروع ڪيو. ۽ ان کي هڪ ربن سان ٻڌي، ان تي "مسٽر هيريٽن ارنشا" جو نالو لکي، هن مون کي پنهنجي سفير ٻڌجڻ، ۽ اهو تحفو ان جي مالڪ تائين پهچائڻ لاءِ چيو. "۽ ڪيس ٻڌائجانءِ ته، جيڪڏهن هو اهو وٺندو ته مان ڪيس اهو صحيح طريقي سان پڙهڻ سيکاريندس،" هن چيو: "۽، جيڪڏهن هو انڪار ڪندو ته مان مٽي هلي ويندس، ۽ ڪيس ٻيهر ڪڏهن بہ تنگ نہ ڪندس."

مون اهو ڪنيو. ۽ پيغام دهرائيو. جڏهن ته منهنجي مالڪياڻي پريشانيءَ سان مون کي ڏسي رهي هئي. هيريٽن پنهنجيون آڱريون نہ کوليون، تنهنڪري مون اهو سندس گوڏي تي رکي ڇڏيو. هن ان کي پري بہ نہ اڇلايو. مان پنهنجي ڪم ڏانهن موٽي ويس. ڪيٽرين پنهنجو مٿو ۽ هانهون ميز تي رکيون، جيستائين هن ڪاغذ لهڻ جو هلڪو آواز نہ ٻڌو. پوءِ هوءَ لکي اتان اٿي، ۽ خاموشيءَ سان پنهنجي سئوٽ جي پرسان ويهي رهي. هو ڏڪي رهيو هو. ۽ سندس چهرو چمڪي رهيو هو: سندس سموري بدتميزي ۽ سختي کيس ڇڏي وئي هئي: شروعات ۾ ڪيس سندس سوالیہ نظر، ۽ سندس سرگوشيءَ واري منٽ جو جواب ڏيڻ لاءِ هڪ لفظ ٻگالهائڻ جي همت بہ نہ ٿي.

"چئو ته تو مون کي معاف ڪيو هيريٽن، مهرباني ڪري. تون اهو ننڍڙو لفظ چئي مون کي ڏاڍو خوش ڪري سگهين ٿو." هن ڪجهہ ڀڻ ڀڻ ڪئي جيڪا ٻڌڻ ۾ نہ آئي. "۽ تون منهنجو دوست ٻڌجندين؟" ڪيٽرين سوالیہ انداز ۾ وڌيڪ پڇيو. "نہ، تون پنهنجي سڄي زندگي روزانو مون تي شرمندي ٿيندينءَ،" هن جواب ڏنو: "۽ جيترو وڌيڪ تون مون کي

جاڻندينءَ، اوترو وڏيڪ شرمندي ٿيندينءَ، ۽ مان اهو برداشت نٿو ڪري سگهان.“ ”پوءِ تون منهنجو دوست نہ بڻجندين؟“ هن ماکيءَ جيڏي مٺي مسڪراهٽ سان چيو ۽ سندس ويجهو ٽي وئي.

مون وڏيڪ ڪا ڳالهہ نہ ٻڌي جنهن کي سمجهي سگهان، پر، ٻيهر ڏٺ تي، مون محسوس ڪيو تہ اهي ٻئي چمڪندڙ چهرا قبول ڪيل ڪتاب جي صفحن تي جهڪيل هئا، جنهن مان مون کي شڪ نہ رهيو تہ اهو معاهدو ٻنهي طرفن کان طئي ٿي چڪو هو، ۽ اهي دشمن، ان وقت کان وٺي، پڪا اتحادي (دوست) بڻجي چڪا هئا.

جيڪو ڪتاب اهي پڙهي رهيا هئا اهو قيمتي تصويرن سان پريل هو، ۽ انهن تصويرن ۽ انهن جي (هڪ ٻئي جي ويجهو هجڻ واري) حالت ۾ ايتري ڪشش هئي جو اهي جوزف جي گهر اچڻ تائين بغير ڇُرڻ جي اتي ئي ويٺا رهيا. هو، ويچارو، ڪيٿرين کي هيريٽن ارنشا سان ساڳي بينچ تي ويٺل، سندس ڪلهي تي هٿ رکيل ڏسي سخت حيران رهجي ويو. ۽ پنهنجي پسنديده ڇوڪري (هيريٽن) جي سندس ويجهو هجڻ کي برداشت ڪرڻ تي پريشان هو: ان ڳالهہ کيس ايترو تہ گهرو اثر ڪيو جو هو ان رات ان موضوع تي ڪو بہ تبصرو نہ ڪري سگهيو. سندس جذبا رڳو انهن وڏن ٽڏن ساهن مان ظاهر ٿي رهيا هئا جيڪي هو ڪٽي رهيو هو. جڏهن هن سنجيدگيءَ سان پنهنجي وڏي بائبل ميز تي کولي رکي، ۽ ان جي مٿان پنهنجي ڪيسي واري ڪتاب (pocket_book) مان ڪڍيل ميرا ٻئنڪ نوٽ رکيا، جيڪي ان ڏينهن جي ڪاروبار جي ڪمائي هئا. آخرڪار هن هيريٽن کي سندس سيٽ تان سڏيو.

”هي مالڪ ڏانهن ڪٽي وڃ، چوڪرا،“ هن چيو. ”۽ اتي ئي رهہ. مان پنهنجي ڪمري ڏانهن ٽو ويان. هيءَ جاءِ اسان لاءِ نہ تہ صاف آهي نہ ئي مناسب: اسان کي هتان نڪري ڪا ٻي

جاءِ ڳولڻي پوندي." "اڇو ڪيٿرين،" مون چيو "اسان کي بہ 'هتان نڪرڻ' گھرجي: مون پنھنجو استريءَ جو ڪم پورو ڪري ورتو آھي. ڇا توھان وڃڻ لاءِ تيار آھيو؟" "ايڇا اٺ ناھن وڳا!" ھن بي دليءَ سان اٺندي جواب ڏنو. "ھيريٽن، مان ھي ڪتاب چمنيءَ جي مٿان رکان ٿي، ۽ مان سياڻي ڪجھ وڌيڪ ڪٽي ايندس."

"ڪي بہ ڪتاب جيڪي توھان ڇڏي ويندیون، اھي مان گھر اندر ڪٽي ويندس،" جوزف چيو. "۽ اھو وڏو ڪم ھوندو جيڪڏھن توھان انھن کي ٻيھر ڳولي سگھو. تنھنڪري، توھان جي جيئن مرضي!" ڪيٽي کيس ڏمڪي ڏني تہ سندس (جوزف جي) لائبريريءَ کي ان جي قيمت ادا ڪرڻي پوندي. ۽ ھيريٽن وٽان گذرندي مرڪي، گانا ڳائيندي مٿي ھلي وئي: مان دعويٰ ٿي ڪريان تہ، ان ڇت ھيٺان اڃي کان ڪٽي وڌيڪ ھلڪي دل سان، سواءِ ان جي، شايد، جڏھن ھوءَ لنڊن سان پنھنجين شروعاتي ملاقاتن دوران ھئي.

ان طريقي سان شروع ٿيندڙ دوستي تيزيءَ سان وڌي. جيتوڻيڪ ان ۾ ڪجھ عارضي رڪاوٽون بہ آيون. ارنشا ڪنھن خواھش سان تہ سڌرڻ وارو نہ ھو. ۽ منھنجي نوجوان مالڪياڻي بہ ڪا فيلسوف نہ ھئي، ۽ نہ ئي صبر جو ڪو نمونو. پر جيئن تہ ٻنھي جا ذھن ھڪ ئي نقطي ڏانھن وڌي رھيا ھئا—ھڪ پيار ڪندڙ ۽ عزت ڏيڻ جي خواھش رکندڙ ۽ ٻيو پيار ڪندڙ ۽ عزت حاصل ڪرڻ جي خواھش رکندڙ—تنھنڪري ھنن آخرڪار اھو رستو ڳولي ورتو.

توھان ڏسو، مسٽر لاڪ ووڊ، مسز ھيٿ ڪلف جي دل ڪٽڻ ڪافي آسان ھو. پر ھاڻي، مون کي خوشي آھي تہ توھان ڪوشش نہ ڪئي. منھنجين سمورين خواھشن جو تاج انھن ٻنھي جي شادي ھوندو. مان انھن جي شاديءَ واري ڏينھن ڪنھن سان بہ حسد نہ ڪنديس: ان ڏينھن مون کان وڌيڪ خوش عورت انگلينڈ ۾ ٻي ڪا نہ ھوندي!

باب ٽيٽيهون

ان سومر جي ٻئي ڏينهن صبح جو جيئن ته ارنشا ايجا پنهنجي عام ڪمن تي وڃڻ جي قابل نه هو ۽ تنهنڪري گهر ۾ ئي ترسيل هو. مون کي جلدي احساس ٿي ويو ته منهنجي ذميواريءَ (ڪيٽرين) کي اڳ جيان پنهنجي پرسان روڪي رکڻ ناممڪن هوندو. هوءَ مون کان اڳ هيٺ هلي وئي. ۽ باغ ۾ نڪري وئي. جتي هن پنهنجي سئوٽ کي ڪجهه هلڪو ڪم ڪندي ڏٺو هو. ۽ جڏهن مان کين نيرن (ناشتي) لاءِ سڏڻ ويس، ته مون ڏٺو ته هن ڪيس ٻاڪ ۽ گوگڙو جي ٻوٽن مان هڪ وڏي جاءِ صاف ڪرڻ تي راضي ڪري ورتو هو ۽ اهي ٻئي گڏجي گرينج مان ٻوٽا آڻي هتي لڳائڻ جو منصوبو ناهڻ ۾ مصروف هئا.

اڏ ڪلاڪ جي مختصر وقت ۾ جيڪا تباهي مچائي وئي هئي ان تي مان ڌڃي ويس؛ ڪاري ٻاڪ جا وڻ جوزف جي اک جو تارو هئا. ۽ هن (ڪيٽرين) انهن جي بلڪل وچ ۾ گلن جي ڪياري ناهڻ جو فيصلو ڪيو هو. "بس! جيئن ئي مالڪ کي خبر پوندي، ڪيس اهو سپ ڏيڪاريو ويندو،" مون رڙ ڪئي. "۽ باغ سان اهڙي هٽ چراند ڪرڻ جو توهان وٽ ڪهڙو بهانو آهي؟ ان ڳالهه تان هتي هڪ وڏو طوفان برپا ٿيڻ وارو آهي: ڏسجو پلا ائين ٿئي ٿو يا نه! مسٽر هيريٽن، مون کي حيرت آهي ته توهان ۾ ايترو به عقل نه هو جو سندس چوڻ تي وڃي اها تباهي مچائي آيا آهيو!"

"مان وساري وينو هوس ته اهي جوزف جا هئا،" ارنشا ڪجهه پريشان ٿيندي جواب ڏنو. "پر مان ڪيس ٻڌائيندس ته اهو مون ڪيو آهي." اسين هميشه پنهنجي ماني مسٽر هيٽ ڪلف سان گڏ ڪائيندا هئاسين. چانهه ناهڻ ۽ شيون ورهائڻ ۾ مالڪياڻيءَ جو ڪم مان ڪندي هئس؛ تنهنڪري ميز تي منهنجو هجڻ ضروري هو. ڪيٽرين عام طور تي

منهنجي پرسان ويهندي هئي، پر اڄ هوءَ لڪي هيريٽن جي ويجهو هلي وئي؛ ۽ مون فوري طور ڏسي ورتو ته جيئن هن پنهنجي دشمنيءَ ۾ ڪو خيال نه رکيو هو. تيئن هاٽي دوستيءَ ۾ به ڪا احتياط نه ڪندي.

"هاٽي، ياد رکجو ته پنهنجي سئوٽ سان گهٽي ڳالهه ٻولهه ۾ ڏيان نه ڏجو" ڪمري ۾ داخل ٿيندي مون سرگوشيءَ ۾ هدايت ڪئي. "ان سان مسٽر هيٿ ڪلف کي يقيناً چڙ اينديِ، ۽ هو توهان ٻنهي تي سخت ڪاوڙبو." "مان ائين نه ڪنديس،" هن جواب ڏنو. پر هڪ منٽ ڪانپوءِ، هوءَ ڪيس ويجهو ٿي وئي، ۽ سندس دليي جي پليٽ ۾ پيلا گل وجهڻ لڳي.

هو اتي ساڻس ڳالهائڻ جي همت نٿي ڪري سگهيو: هن ڏانهس ڏسڻ جي به مشڪل سان همت ڪئي؛ پر هوءَ ڪيس تنگ ڪندي رهي، جيستائين هو به پيرا کلڻ جي حد تائين پهچي ويو. مون گهوريو ۽ پوءِ هن مالڪ ڏانهن ڏٺو: جنهن جو ذهن پنهنجي صحبت بدران ٻين معاملن ۾ گم هو. جيئن سندس چهري مان ظاهر هو، ۽ هوءَ هڪ لمحي لاءِ سنجيده ٿي وئي، ۽ ڪيس گهري سنجيدگيءَ سان ڏسڻ لڳي. ان کانپوءِ هوءَ مڙي، ۽ ٻيهر پنهنجي بيوقوفي شروع ڪيائين؛ آخرڪار، هيريٽن جي واتان هڪ ڏيل کل نڪري وئي. مسٽر هيٿ ڪلف چرڪي پيو. سندس اکين تيزيءَ سان اسان جي چهرن جو جائزو ورتو. ڪيٿرين هن سان پنهنجي ان عام پريشاني ۽ بغاوت واري نظر سان ملي، جنهن کان هو سخت نفرت ڪندو هو.

"اهو سنو آهي جو تون منهنجي پهچ کان پري آهين،" هن رڙ ڪندي چيو. "ڪهڙو شيطان توتي سوار آهي جو تون انهن جهنمي اکين سان لڳاتار مون ڏانهن گهوري رهي آهين؟ انهن کي هيٿ ڪر! ۽ مون کي ٻيهر پنهنجي وجود جو احساس نه ڏيار. مون سوچيو هو ته

مون تنهنجو ڪلڻ بند ڪرائي ڇڏيو آهي." "اهو مان هوس،" هيريٽن پڻ پڻ ڪئي. "تو ڇا چيو؟" مالڪ سختيءَ سان پڇيو.

هيريٽن پنهنجي پليٽ ڏانهن ڏٺو ۽ پنهنجو ڏوهه نه ڏهرائيائين. مستر هيٿ ڪلف ڪجهه دير ڪيس ڏسندو رهيو ۽ پوءِ خاموشيءَ سان پنهنجو نيرن ۽ پنهنجي ٽٽل سوچ ٻيهر شروع ڪيائين. اسان لڳ ڀڳ ڪائي ڇڪا هئاسين، ۽ انهن ٻنهي نوجوانن سمجهداريءَ سان پاڻ کي هڪ ٻئي کان پري ڪري ورتو. تنهنڪري مون کي ان ويهڪ دوران وڌيڪ ڪنهن گوڙ جي اميد نه هئي: اوچتو جوزف دروازي تي ظاهر ٿيو. پنهنجي ڏڪندڙ چپن ۽ غصي پريل اکين سان اهو ظاهر ڪندي ته سندس قيمتي ٻوٽن تي ٽيل ظلم پڪڙجي پيو آهي. هن يقيناً ان جاءِ کي ڏسڻ کان اڳ ڪيٽي ۽ سندس سئوٽ کي اتي ڏٺو هوندو. ڇو ته جڏهن سندس جاڙي ڪنهن ڳئون وانگر ڇاڙڻ واري حرڪت ڪري رهي هئي، جنهن سبب سندس ڳالهائڻ سمجهڻ ڏکيو پئي لڳو. هن شروع ڪيو:—

"مون کي پنهنجي پگهار ڪپي، ۽ مان هليو ويندس! مون سوچيو هو ته مان اتي ئي مرندس جتي مون ست سال نوڪري ڪئي آهي؛ ۽ مون سوچيو هو ته مان پنهنجا ڪتاب ۽ سمورو سامان مٽي ڪوٺيءَ ۾ ڪٽي ويندس، ۽ سڪون خاطر رڙڻو انهن جي ئي حوالي ڪري ڇڏيندس. پنهنجو چلهو ڇڏڻ ڏکيو هو، پر مون سوچيو مان اهو ڪري ونندس! پر هاڻي، هن ڇوڪريءَ مون کان منهنجو باغ کسي ورتو آهي، ۽ خدا جو قسم، مالڪ، مان اهو برداشت نٿو ڪري سگهان! پلي توهان جو جيئن وٽي تيئن ڪنڌ جهڪايو—مان ان جو عادي ناهيان، ۽ ڪو پوڙهو ماڻهو نون بارن جو جلدي عادي ناهي ٿيندو. مان رستن تي هٿوڙو هڻي پنهنجي ماني ڪمائڻ وڌيڪ پسند ڪندس!"

”بس، بس، بيوقوف!“ هيٺ ڪلف ڳالهه ڪٽيندي چيو. ”ڳالهه مختصر ڪر! تنهنجي شڪايت ڇا آهي؟ مان تنهنجي ۽ نيلي جي وچ ۾ ٽيندڙ ڪنهن بہ جهيڙي ۾ نہ پوندس. هوءَ چاهي تہ توکي ڪوئلن جي ڪوٺيءَ ۾ ڏکو ڏئي ڇڏي، مون کي ڪا پرواهہ ناهي.“

”اها نيلي ناهي!“ جوزف جواب ڏنو. ”مان نيليءَ جي ڪري جاءِ نہ ڇڏيندس—پلي هوءَ ڪيتري بہ خراب ۽ بيڪار ڇو نہ هجي. خدا جو شڪر آهي! هوءَ ڪنهن جو بہ روح نٽي چورائي سگهي! هوءَ ڪڏهن بہ ايتري خوبصورت نہ هئي جو ڪو ڪيس بغير اک ڇنيڙ جي ڏسندو رهي. اها هيءَ خوفناڪ، بي شرم ڇوڪري آهي، جنهن اسان جي ڇوڪري تي پنهنجين مڪاراڪين ۽ بي باڪ طريقن سان جادو ڪري ڇڏيو آهي—جيستائين—نہ! اها ڳالهه منهنجي دل ڄاڻي رهي آهي! هن اهو سڀ وساري ڇڏيو آهي جيڪو مون سندس لاءِ ڪيو ۽ ڪيس بڻايو ۽ وڃي باغ ۾ سڀ کان شاندار ڊاڪ جي وڻن جي پوري قطار پٽي ڇڏي اڇس!“ ۽ هتي هو ڪلي عام روئڻ لڳو. پنهنجي سخت نقصانن، ۽ ارنشا جي ناشڪري ۽ خطرناڪ حالت جي احساس ڪيس ڪمزور ڪري ڇڏيو هو.

”ڇا اهو بيوقوف نشي ۾ آهي؟“ مسٽر هيٺ ڪلف پڇيو. ”هيريٽن، ڇا هي توتي الزام هٽي رهيو آهي؟“ ”مون بہ ٽي ٻوٽا پٽيا آهن،“ نوجوان جواب ڏنو. ”پر مان اهي وري لڳائڻ وارو آهيان.“ ”۽ تو اهي پٽيا ڇو هئا؟“ مالڪ چيو. ڪيٿرين سمجهداري ڪندي پنهنجي زبان وچ ۾ آندي. ”اسين اتي ڪجهه گل لڳائڻ چاهيندا هئاسين،“ هن رڙ ڪئي. ”ان جي اڪيلي ذميوار مان آهيان، ڇو تہ مون ڪيس ائين ڪرڻ لاءِ چيو هو.“

”۽ توکي ان جاءِ تي ڪنهن بہ لٽ کي ڇهڻ جي اجازت ڪنهن ڏني؟“ سندس سهري، ڏاڍي حيرت مان پڇيو. ”۽ توکي سندس حڪم مڃڻ لاءِ ڪنهن چيو؟“ هن هيريٽن ڏانهن ڦرندي وڌيڪ چيو. هيريٽن خاموش رهيو. سندس سٹوٽ جواب ڏنو—”توهان کي مون

لاءِ سينگارڻ جي خيال سان زمين جي چند گزن تي ايترو حسد نہ ڪرڻ گھرجي، جڏھن تہ توھان منھنجي سموري زمين ڪسي ورتي آھي!“ ”تنھنجي زمين، بدتميز چوڪري! تنھنجي ڪڏھن ڪا زمين ھئي ئي ڪونہ،“ ھيٺ ڪلف چيو. ”ءِ منھنجا پٽسا،“ ھن ڳالھہ جاري رکي: سندس ڪاوڙيل نظر جو موٽ ۾ جواب ڏيندي، ”ءِ ان دوران پنھنجي نيرن مان بچيل ماني جي ٽڪري کي چٻاڙيندي. ”خاموش!“ ھن رڙ ڪئي. ”جلدي کائي پورو ڪر، ءِ ھتان دفع ٿي وڃ!“

”ءِ ھيريٽن جي زمين، ءِ سندس پٽسا،“ ان بيپرواھہ چوڪريءَ ڳالھہ جاري رکي. ”ھيريٽن ءِ مان ھاڻي دوست آھيون؛ ءِ مان ڪيس تنھنجي باري ۾ سڀ ڪجھہ ٻڌائيندس!“ مالڪ ھڪ لمحي لاءِ حيران لڳي رھيو ھو: ھو پيلو ٿي ويو، ءِ اڃي ٻيڻو سڄو وقت ڏانھس ھڪ خوني نفرت واري تاثر سان ڏسندو رھيو. ”جيڪڏھن تون مون کي ماريندين، تہ ھيريٽن توکي ماريندو،“ ھن چيو: ”تنھنڪري بھتر آھي تہ تون ويھي رھہ.“

”جيڪڏھن ھيريٽن توکي ڪمري مان ٻاھر نہ ڪڍيو، تہ مان ڪيس ماري جھنم ۾ پھچائيندس،“ ھيٺ ڪلف گجندي چيو. ”مڪار چڙيل! تنھنجي ھمت ڪيئن ٿي ڪيس منھنجي خلاف پڙڪائڻ جي؟ ھن کي ٻاھر ڪڍ! ڇا تون ٻڌين پيو؟ ڪيس رڌڻي ۾ ڦٽو ڪر! مان ڪيس ماري ڇڏيندس، ايلن ڊين، جيڪڏھن تو ڪيس ٻيھر منھنجي نظرن اڳيان اچڻ ڏنو!“ ھيريٽن، ڊيبل آواز ۾، ڪيس وڃڻ لاءِ راضي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. ”ڪيس چڪي ٻاھر ڪڍ!“ ھن (ھيٺ ڪلف) وحشي انداز ۾ رڙ ڪئي. ”ڇا تون ڳالھيون ڪرڻ لاءِ ٻيڻو آھين؟“ ءِ ھو پنھنجي حڪم تي پاڻ عمل ڪرڻ لاءِ اڳتي وڌيو.

”ھو وڌيڪ تنھنجو حڪم نہ مڃيندو، ظالم ماڻھو“ ڪيٿرين چيو. ”ءِ ھو جلدي توسان اوتري ئي نفرت ڪندو جيتري مان ڪريان ٿي.“ ”چپ! چپ!“ نوجوان ملامت ڪندي پٽ

پڻ ڪئي: "مان توکي ساڻس اهڙي طرح ڳالهائيندي نه ٻڌندس. بس ڪر هاڻي." "پر تون ڪيس مون کي مارڻ ته نه ڏيندين؟" هن رڙ ڪئي. "پوءِ اڄ،" هن سنجيدگيءَ سان سرگوشي ڪئي.

ڏاڍي دير ٿي چڪي هئي: هيٺ ڪلف ڪيس پڪڙي ورتو هو. "هاڻي، تون وڃ!" هن ارنشا کي چيو. "مڪار چڙيل! هن پيري هن مون کي ان وقت پڙڪايو آهي جڏهن مان برداشت نٿي ڪري سگهيس؛ ۽ مان ڪيس ان تي هميشہ لاءِ پڇتائڻ تي مجبور ڪندس!" سندس هٿ ڪيٿرين جي وارن ۾ هو. هيريٽن سندس وارن کي ڇڏائڻ جي ڪوشش ڪئي، ڪيس منٿون ڪيائين ته ان هڪ پيري لاءِ ڪيس تڪليف نه ڏئي. هيٺ ڪلف جون ڪاريون اکيون چمڪي رهيون هيون؛ هو ڪيٿرين جا ٽڪرا ڪرڻ لاءِ تيار لڳي رهيو هو. ۽ مان بس پنهنجي جان جو خطرو ڪٽي ڪيس بچائڻ لاءِ اڳتي وڌڻ ئي واري هئس، ته اوچتو سندس آڱريون ڊليون ٿي ويون؛ هن پنهنجي پڪڙ سندس مٿي تان هٽائي سندس ٻانهن تي ڪئي، ۽ گهري ڏيان سان سندس چهري ۾ ڏسڻ لڳو. پوءِ هن پنهنجو هٿ پنهنجين اکين تان ڦيريو. بظاهر پاڻ کي سنيالڻ لاءِ هڪ لمحو ٻيٺو، ۽ ٻيهر ڪيٿرين ڏانهن ڦرندي، هٿرادو سڪون سان چيائين— "توکي مون کي ڪاوڙائڻ کان بچڻ سکڻ گهرجي، نه ته ڪنهن ڏينهن مان واقعي تنهنجو قتل ڪري ڇڏيندس! مسز ڊين سان گڏ وڃ، ۽ ان سان ئي گڏ رهه؛ ۽ پنهنجي بدتميزي سندس ڪنن تائين ئي محدود رک. جيتري تائين هيريٽن ارنشا جي ڳالهه آهي، جيڪڏهن مون ڪيس تنهنجي ڳالهه ٻڌندي ڏٺو ته مان ڪيس پنهنجي ماڻي ڇوليڻ لاءِ اتي موڪلي ڇڏيندس جتان ڪيس ملي سگهي! تنهنجو پيار ڪيس دربدري ۽ پينو بڻائي ڇڏيندو. نيلي، هن کي وٽي وڃ؛ ۽ مون کي ڇڏي ڏيو. توهان سڀ! مون کي ڇڏي ڏيو!"

مان پنهنجي نوجوان مالڪياڻيءَ کي ٻاهر وڃي آيس: هوءَ پنهنجي ان چوٽڪاري تي ايڏي خوش هئي جو هن کا مخالفت نہ ڪئي؛ ٻيو (هيريٽن) ٻہ پويان آيو. ۽ مسٽر هيٽ ڪلف مانيءَ جي وقت تائين ڪمري ۾ اڪيلو هو. مون ڪيٽرين کي مٿي ماني کائڻ جي صلاح ڏني هئي؛ پر، جيئن ئي هن سندس خالي ڪرسي ڏٺي، هن مون کي ڪيس سڏڻ لاءِ موڪليو. هن اسان مان ڪنهن سان ٻہ نہ ٻالهايو. ڏاڍو ٿورو کاڌو، ۽ فوري طور پوءِ ٻاهر هليو ويو. اهو ٻڌائيندي تہ هو شام کان اڳ واپس نہ ايندو.

سندس غير موجودگيءَ دوران اهي ٻئي نوان دوست گهر ۾ ئي رهيا؛ جتي مون ٻڌو تہ هيريٽن پنهنجي سئوٽ کي سختيءَ سان روڪيو. جڏهن هن سندس پيءُ بابت سندس سهري جي رويي جا راز فاش ڪرڻ جي آڇ ڪئي هئي. هن چيو تہ هو سندس (هيٽ ڪلف جي) خلاف ڪو ٻہ لفظ ٻالهائڻ برداشت نہ ڪندو: ”پلي هو شيطان ئي ڇو نہ هجي، ان سان ڪو فرق نٿو پوي؛ هو سندس ساڻ ڏينڊو، ۽ هو چاهيندو تہ هوءَ (ڪيٽرين) مسٽر هيٽ ڪلف بابت ٻالهائڻ بدران پلي کيس (هيريٽن کي) گاريون ڏئي، جيئن هوءَ اڳ ڏيندي هئي. ڪيٽرين ان ٻالهہ تي چڙي رهي هئي؛ پر هن کيس ماڻ ڪرائڻ جو طريقو ڳولي ورتو. اهو پڇي تہ کيس کيئن لڳندو جيڪڏهن هو سندس پيءُ بابت خراب ٻالهائي؟ پوءِ هوءَ سمجهي وئي تہ ارنشا مالڪ جي عزت کي پنهنجي عزت سمجهي ٿو. ۽ اهڙن رشتن سان جڙيل آهي جن کي عقل ٽوڙي نٿو سگهي—اهي زنجير، جيڪي عادتن ناهيا آهن. ۽ جن کي ٽوڙڻ جي ڪوشش ڪرڻ ظالمانہ هوندو. ان وقت کان وڃي هن هيٽ ڪلف بابت شڪايتون ۽ نفرت جو اظهار ڪرڻ کان پاسو ڪري هڪ سڃي دل جو مظاهرو ڪيو. ۽ مون سان ان ٻالهہ تي افسوس جو اظهار ڪيو تہ هن ساڻس ۽ هيريٽن جي وچ ۾ خراب جذبو پيدا ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي هئي: واقعي، مون کي نٿو لڳي تہ هن ان

کانپوءِ ڪڏهن هيريٽن جي موجودگيءَ ۾ پنهنجي ظالم (هيٽ ڪلف) خلاف ڪوهڪ بہ لفظ ڳالهايو هجي.

جڏهن اهو هلڪو اختلاف ختم ٿي ويو تہ اهي وري دوست ٿي ويا، ۽ شاگرد ۽ استاد جي پنهنجي ڪمن ۾ جيترو ٿي سگهيو اوترو مصروف ٿي ويا. مان پنهنجو ڪم پورو ڪرڻ کانپوءِ انهن سان گڏ ويهڻ آيس؛ ۽ مون کي انهن کي ڏسي ايڏو سڪون ۽ خوشي ملي، جو مون کي وقت گذرڻ جو احساس ئي نہ ٿيو. توهان کي خبر آهي، اهي ٻئي هڪ لحاظ کان منهنجا ٻار لڳندا هئا: مان گهڻي وقت کان هڪ تي فخر ڪندي هئس؛ ۽ هاڻي، مون کي پڪ هئي، ٻيو بہ منهنجي لاءِ اوتري ئي خوشيءَ جو سبب بڻجندو. سندس (هيريٽن جي) ايماندار، گرمجوش، ۽ ذهين طبيعت تيزيءَ سان جهالت ۽ ذلت جي انهن بادلن کي هٽائي ڇڏيو جن ۾ هن جي پرورش ٿي هئي؛ ۽ ڪيٿرين جي سچي تعريف سندس محنت لاءِ هڪ همٿائيندڙ جو ڪم ڪيو. سندس روشن ٿيندڙ ذهن سندس نقشن کي بہ روشن ڪري ڇڏيو. ۽ انهن جي ڏيک ۾ زنده دلي ۽ شرافت پيدا ڪري ڇڏي: مان مشڪل سان ئي تصور ڪري پئي سگهيس تہ اهو ساڳيو ماڻهو هو جنهن کي مون ان ڏينهن ڏٺو هو جڏهن مون پنهنجي ننڍڙي مالڪياڻيءَ کي، پينسٽون ڪريگس جي سير کانپوءِ، ودرنگ هائٽس تي ڳولي لڌو هو. جڏهن مان سندن تعريف ڪري رهي هئس ۽ اهي محنت ڪري رهيا هئا، شام ٿي وئي، ۽ ان سان گڏ مالڪ موٽي آيو. هو بلڪل اوچتو اسان وٽ پهتو. اڳئين دروازي کان داخل ٿيندي، ۽ ان کان اڳ جو اسين پنهنجا ڪنڌ کڻي ڏانهس ڏسون، هو اسان ٽنهي جو پورو جائزو ونڊي چڪو هو. خير، مون سوچيو، ان کان وڌيڪ خوشگوار، يا وڌيڪ بي ضرر منظر ڪڏهن بہ نہ هوندو؛ ۽ انهن کي ڏڪا ڏيڻ واقعي هڪ شرم جي ڳالهہ هوندي. باهہ جي ڳاڙهي روشني سندن ٻنهي خوبصورت مٿن تي چمڪي رهي هئي، ۽ سندن چهرن کي ٻارن جي بيتاب دلچسپيءَ سان زنده ڏيکاري رهي هئي؛ ڇو تہ،

جيتوڻيڪ هو ٿيويهن سالن جو هو ۽ هوءَ ارڙهن جي، پر ٻنهي وٽ محسوس ڪرڻ ۽ سکڻ لاءِ ايترو ڪجھ نئون هو. جو ڪنهن بہ سنجيده ۽ دنيا کان بيزار ٿيل پختگيءَ وارا جذبا نہ ٿي محسوس ڪيا ۽ نہ ئي ڏيکاريا.

هنن گڏجي مسٽر هيٿ ڪلف کي ڏسڻ لاءِ اکيون کنيون: شايد توهان ڪڏهن غور نہ ڪيو هوندو تہ انهن جون اکيون بلڪل هڪجهڙيون آهن، ۽ اهي ڪيٿرين ارنشا جون اکيون آهن. موجوده ڪيٿرين ۾ سندس (ماءُ جي) ڪا بہ مشابهت ناهي، سواءِ نرڙ جي ويڪرائي، ۽ نڪ جي هڪ خاص موڙ جي جيڪا ڪيس ڪجھ مغرور ڏيکاريندي آهي، چاهي هوءَ چاهي يا نہ. هيريٽن ۾ اها مشابهت ايتري وڌيڪ آهي: اها هميشہ عجيب لڳندي آهي، پر ان وقت اها خاص طور تي حيران ڪندڙ هئي؛ ڇو تہ سندس حواس جاڳيل هئا، ۽ سندس ذهني صلاحيتون غير معمولي سرگرميءَ سان ڪم ڪري رهيون هيون. منهنجو خيال آهي تہ ان مشابهت مسٽر هيٿ ڪلف کي بي هٿيار ڪري ڇڏيو: هو ظاهري پريشانيءَ ۾ چلهي ڏانهن وڌيو، پر اها جلدي گهٽجي وئي جڏهن هن نوجوان ڏانهن ڏٺو: يا، مان چوان، ان پنهنجو روپ تبديل ڪيو، ڇو تہ اها (پريشاني) ايجا اتي ئي هئي. هن سندس هٿ مان ڪتاب ورتو ۽ ڪليل صفحي ڏانهن ڏٺائين، پوءِ بغير ڪنهن تبصري جي واپس ڪيائين، رڳو اشاري سان ڪيٿرين کي پري ٿيڻ لاءِ چيائين: سندس ساڻي (هيريٽن) سندس پويان ئي ٻينو رهيو ۽ مان بہ وڃڻ واري هئس، پر هن مون کي ويهڻ جو حڪم ڏنو.

"اهو هڪ ڪمزور انجام آهي، ڇا ناهي؟" هن ان منظر تي ڪجھ دير سوچڻ کانپوءِ چيو جيڪو هن ايجا هينئر ڏٺو هو: "منهنجين وحشياڻي ڪوششن جو هڪ بيوقوفاڻو اختتام؟ مان ٻنهي گهرن کي تباهہ ڪرڻ لاءِ اوزار گڏ ڪيان ٿو ۽ پاڻ کي هَرڪيولس (Hercules) وانگر ڪم ڪرڻ جي قابل بڻايان ٿو ۽ جڏهن سڀ ڪجھ تيار آهي ۽

منهنجي وس ۾ آهي، ته مان ڏسان ٿو ته ڪنهن به ڇت تان هڪ سِر ڪٽڻ جي خواهش ئي ختم ٿي وئي آهي! منهنجن پراڻن دشمنن مون کي شڪست ناهي ڏني؛ هاڻي انهن جي نمائندن (اولادن) کان بدلو وٺڻ جو بلڪل صحيح وقت هو: مان اهو ڪري سگهيس پئي؛ ۽ ڪو به مون کي روڪي نٿي سگهيو. پر ان جو فائدو ڇا آهي؟ مون کي ڏڪ هڻڻ جي ڪا پرواهه ناهي: مان پنهنجو هٿ ڪٽڻ جي تڪليف نٿو ڪري سگهان! ائين لڳي ٿو جڙ مان سڄو وقت رڳو سخاوت جي ڪا عظيم خوبي ڏيکارڻ لاءِ محنت ڪري رهيو هوس. پر ڳالهه ان کان بلڪل مختلف آهي: مان انهن جي تباهيءَ مان مزو وٺڻ جي صلاحيت وڃائي ويٺو آهيان. ۽ مان ايڏو سست ٿي ويو آهيان جو بغير ڪنهن سبب جي تباهي نٿو مچائي سگهان.

"نيلي، هڪ عجيب تبديلي اچي رهي آهي؛ مان هن وقت ان جي پاڇي هيٺ آهيان. مان پنهنجي روزاني جي زندگيءَ ۾ ايتري گهٽ دلچسپي ٿو وٺان جو مون کي مشڪل سان ڪائڻ پيئڻ ياد رهندو آهي. اهي ٻئي جيڪي ڪمرو ڇڏي ويا آهن، اهي ئي اهي اڪيليون شيون آهن جيڪي منهنجي لاءِ ڪو واضح مادي وجود رکن ٿيون؛ ۽ اهو وجود مون کي تڪليف ڏئي ٿو جيڪا شديد عذاب جي حد تائين پهچي ٿي. ان (ڪيٿرين) بابت مان نه ڳالهائيندس؛ ۽ مان سوچڻ نٿو چاهيان؛ پر مان دل سان چاهيان ٿو ته هوءَ غائب ٿي وڃي: سندس موجودگي رڳو پاگل ڪندڙ احساس جاڳائي ٿي. هو (هيريٽن) مون تي مختلف طرح اثر ڪري ٿو: پر پوءِ به جيڪڏهن مان ائين ڪرڻ ۾ چريو نه لڳان، ته مان ڪيس ٻيهر ڪڏهن نه ڏسان! تون شايد مون کي ان (چريو ٿيڻ) ڏانهن ويندڙ سمجهين،" هن مسڪرائڻ جي ڪوشش ڪندي وڌيڪ چيو. "جيڪڏهن مان توکي ماضيءَ جي انهن هزارين يادن ۽ خيالن کي بيان ڪرڻ جي ڪوشش ڪيان جيڪي هو (هيريٽن) مون ۾ جاڳائي ٿو. پر تون اهو ڪنهن کي نه ٻڌائيندينءَ جيڪو مان توکي ٻڌايان ٿو. ۽ منهنجو ڏهن پنهنجي

اندر ۾ ايترو ته هميشہ لاءِ قيد رهيو آهي، جو آخر ڪار ان کي ڪنهن ٻئي آڏو کولڻ دل کي چڪي ٿو.

"پنج منٽ اڳ هيريٽن مون کي پنهنجي جواني‌۽ جو عڪس لڳي رهيو هو. ڪو انسان نہ، مون ساڻس ايترن مختلف طريقن سان لاڳاپو محسوس ڪيو، جو منهنجي لاءِ ساڻس هوشمنديءَ سان ڳالهائڻ ناممڪن ٿي وڃي ها. سڀ کان پهرين، سندس ڪيٿرين سان حيران ڪندڙ مشابهت ڪيس ساڻس (ڪيٿرين سان) خوفناڪ حد تائين ڳنڍيل ڇڏيو هو. پر اها ڳالهہ، جيڪا تون شايد سمجهين ٿي ته منهنجي تصور کي پڪڑڻ ۾ سڀ کان وڌيڪ طاقتور آهي، اصل ۾ سڀ کان گهٽ آهي: ڇو ته منهنجي لاءِ ڪهڙي شيءِ ساڻس ڳنڍيل ناهي؟ ۽ ڪهڙي شيءِ سندس ياد نٿي ڏياري؟ مان هن فرش ڏانهن نهاري نٿو سگهان، جو سندس نقش انهن پٽرن ۾ نظر نٿا اچن! هر ڪمري ۾، هر وڻ ۾—رات جو هوا ۾ پريل، ۽ ڏينهن جو هر شيءِ جي جهلڪين ۾ پکڙيل—مان سندس ئي تصويرن سان گهيريل آهيان! مردن ۽ عورتن جا سڀ کان عام چهرا—منهنجا پنهنجا نقش—مونکي هڪ مشابهت سان چيڙائيندا آهن. سڄي دنيا يادگيرين جو هڪ خوفناڪ مجموعو آهي ته هوءَ واقعي زنده هئي، ۽ مون کيس وڃائي ڇڏيو آهي! خير، هيريٽن جو چهرو منهنجي ان لازوال محبت جو پوت هو، پنهنجو حق حاصل ڪرڻ لاءِ منهنجي وحشياڻي ڪوششن جو، منهنجي ذلت، منهنجي غرور، منهنجي خوشي، ۽ منهنجي عذاب جو—

"پر توکي اهي خيال ٻڌائڻ پاڳل پڻو آهي: رڳو اهو توکي سمجهائيندو ته ڇو هميشہ اڪيلو رهڻ کان بيزاريءَ جي باوجود، سندس صحبت مون لاءِ ڪو فائدو ناهي؛ بلڪ ان مسلسل تڪليف ۾ اضافو آهي جيڪا مان پوڳي رهيو آهيان: ۽ اهو ڪجهہ حد تائين

مون کي ان ڳالهه کان بي پرواهه بڻائي ٿو ته هو ۽ سندس سئوٽ گڏجي ڇا پيا ڪن. مان انهن تي وڌيڪ ڌيان نٿو ڏئي سگهان.“

”پر تبديليءَ مان توهان جو ڇا مطلب آهي، مسٽر هيٿ ڪلف؟“ مون سندس انداز کان ڀڃندي پڇيو: جيتوڻيڪ منهنجي خيال موجب ڪيس نه پنهنجو هوش وڃائڻ جو خطرو هو ۽ نه ئي مرڻ جو: هو بلڪل مضبوط ۽ صحتمند هو. ۽ جيتري تائين سندس عقل جي ڳالهه آهي، ننڍپڻ کان وٺي ڪيس اونداهين شين بابت سوچڻ، ۽ عجيب خيالن ۾ مزو ايندو هو. ڪيس پنهنجي ان گذاري ويل بت (ڪيٿرين) بابت هڪ ئي ڳالهه جو جنون ٿي سگهي ٿيو. پر ٻين سيني ڳالهين ۾ سندس ذهن منهنجي ذهن جيترو ئي نيڪ هو. ”مون کي اها خبر نه پوندي جيستائين اها نه اچي،“ هن چيو. ”مون کي هن وقت ان جو رڳو اڻ احساس آهي.“

”توهان کي بيماريءَ جو ڪو احساس ته ناهي نه؟“ مون پڇيو. ”نه، نيلي، مون کي ناهي،“ هن جواب ڏنو. ”پوءِ توهان کي موت کان ڊپ ناهي؟“ مون ڳالهه جاري رکي. ”ڊپ؟ نه!“ هن جواب ڏنو. ”مون کي موت جو نه ڪو ڊپ آهي، نه ڪو اڳواڻ احساس، ۽ نه ئي ڪا اميد. مون کي ڇو هجڻ گهرجي؟ منهنجي مضبوط جسم ۽ سادي زندگي جي طريقي، ۽ بغير ڪنهن خطري جي ڪمن سان، مون کي گهرجي، ۽ شايد رهندس، هن زمين تي تيستائين جيستائين منهنجي مٿي تي ڪو هڪ به ڪارو وار نه رهي. پر پوءِ به مان ان حالت ۾ مستقل نٿو رهي سگهان! مون کي پاڻ کي ياد ڏيارڻو پوي ٿو ته ساهه ڪٽان—لڳ ڀڳ پنهنجي دل کي ياد ڏيارڻو پوي ٿو ته ڌڙڪي! ۽ اهو ڪنهن سخت اسپرنگ کي پوئتي موڙڻ جهڙو آهي: اها زبردستي آهي جڏهن مان ڪو هلڪو ڪم ڪريان ٿو جيڪو ان هڪ سوچ مان نه نڪتو هجي: ۽ اها زبردستي آهي جڏهن مان ڪنهن زنده يا مئل شيءِ تي ڌيان ڏيان ٿو، جيڪا ان هڪ پوري دنيا تي ڇانيل خيال سان جڙيل ناهي. منهنجي رڳو هڪ خواهش آهي، ۽ منهنجو سڄو وجود ۽ صلاحيتون ان کي حاصل ڪرڻ لاءِ تڙپي

رهيون آهن. اهي ايتري ڊگهي وقت کان ان لاءِ تڙپي رهيون آهن، ۽ ايڏي پکي ارادي سان، جو مون کي يقين آهي تہ اها حاصل ٿي ويندي—۽ جلدي—جو تہ ان منهنجي وجود کي مڪمل طرح تباهہ ڪري ڇڏيو آهي: مان ان جي پوري ٿيڻ جي انتظار ۾ گم ٿي چڪو آهيان. منهنجي انهن اعترافن مون کي ڪو سڪون ناهي ڏنو. پر اهي شايد منهنجي مزاج جي انهن عجيب مرحلن جو سبب ٻڌائي سگهن جيڪي مان ڏيکاريان ٿو. اوهہ خدا! اها هڪ ڊگهي جنگ آهي. ڪاش اها ختم ٿي وڃي!“

هو ڪمري ڏانهن قدم کڻڻ لڳو. پاڻ سان ئي خوفناڪ ڳالهيون ٻڙ ٻڙ ڪندي، جيستائين مان اهو مڃڻ تي مجبور ٿي ويس، جيئن هن چيو هو تہ جوزف ڪيو هو تہ سندس ضمير سندس دل کي دنيا جي جهنم ۾ تبديل ڪري ڇڏيو هو. مون کي ڏاڍي حيرت هئي تہ ان جو انجام ڇا ٿيندو. جيتوڻيڪ هن ان کان اڳ مشڪل سان ئي پنهنجي ذهن جي ان حالت کي ظاهر ڪيو هو، ايتري قدر جو نظرن سان بہ نہ، پر مون کي ڪو شڪ نہ هو تہ اهو سندس هميشہ جو مزاج هو: هن پاڻ اهو مڃيو هو. پر سندس عام رويي مان ڪو بہ شخص ان حقيقت جو اندازو نہ لڳائي سگهي ها. توهان بہ اندازو نہ لڳايو جڏهن توهان ڪيس ڏٺو. مسٽر لاڪ ووڊ: ۽ ان دور ۾ جنهن جي مان ڳالهہ ڪري رهي آهيان، هو بلڪل ائين ئي هو جيئن تڏهن هو. رڳو مسلسل اڪيلائي جو وڏيڪ شوقين هو. ۽ ماڻهن جي وچ ۾ شايد ايترو وڏيڪ خاموش ٿي ويو هو.

باب چوٽيهون

ان شام ڪانپوءِ ڪجھ ڏينهن تائين، مسٽر هيٿ ڪلف مانيءَ جي وقت اسان سان ملڻ ڪان پاسو ڪندو رهيو. پر پوءِ ٻه هن هيريٽن ۽ ڪيٽي کي باقاعده گھر مان ڪڍڻ جي اجازت نه ڏني. هن کي پنهنجي جذبن اڳيان ايترو مڪمل طور تي هٿيار ڦٽا ڪرڻ ڪان نفرت هئي، ان جي بدران هن پاڻ کي پري رکڻ پسند ڪيو. ۽ چوويھ ڪلاڪن ۾ هڪ ڀيرو ڪائڻ سندس لاءِ ڪافي خوراڪ لڳي رهي هئي.

هڪ رات، گھر وارن جي سمھڻ ڪانپوءِ، مون ڪيس ڏاڪڻ تان هيٺ لهندي، ۽ اڳئين دروازي ڪان ٻاهر ويندي ٻڌو. مون ڪيس واپس اندر ايندي نه ٻڌو. ۽ صبح جو مون ڏٺو ته هو اڃا غائب هو. اهو اپريل جو مهينو هو: موسم مٺي ۽ گرم هئي، گاھ اوترو ئي سائو هو جيترو مينهن ۽ سج ان کي ٻڌائي سگھن ٿا، ۽ ڏاکڻي ديوار جي پرسان انب جا ٻه ننڍا وڻ گلن سان پريل هئا. نيرن ڪانپوءِ، ڪيٽرين ضد ڪيو ته مان ڪرسي ڪٽي گھر جي ڇيڙي تي صنوبر جي وڻن هيٺان پنهنجو ڪم ڪرڻ لاءِ ويهان؛ ۽ هن هيريٽن کي، جيڪو پنهنجي حادثي مان مڪمل طور تي صحتياب ٿي چڪو هو، پنهنجي ننڍڙي باغ کي ڪوٽڻ ۽ ترتيب ڏيڻ تي راضي ڪري ورتو. جيڪو جوزف جي شڪايتن جي اثر هيٺ ان ڪنڊ ڏانهن منتقل ڪيو ويو هو. مان چوڏاري پکڙيل بهار جي خوشبوءِ، ۽ مٿان خوبصورت نرم نيري آسمان جو مزو وٺي رهي هئس، جڏهن منهنجي نوجوان مالڪياڻي، جيڪا ڪياري لاءِ پيلا گل (primrose) جا ڪجھ قسم وٺڻ گيٽ ڏانهن وئي هئي، اڏ خالي هٿين واپس آئي، ۽ اسان کي ٻڌايائين ته مسٽر هيٿ ڪلف اچي رهيو آهي. "۽ هن مون سان ڳالهايو" هن پريشان چهري سان وڌيڪ چيو.

”هن ڇا ڇيو؟“ هيريٽن پڇيو. ”هن مون کي ڇيو ته جيترو جلدي ٿي سگهي هتان هلي وڃ.“ هن جواب ڏنو. ”پر هو پنهنجي عام روپ کان ايترو مختلف لڳي رهيو هو جو مان هڪ لمحي لاءِ کيس گهورڻ لاءِ رڪجي ويس.“ ”ڪيئن؟“ هن پڇيو. ”ڇو. لڳ ڀڳ روشن ۽ خوش. نہ، لڳ ڀڳ ڪجهہ بہ نہ—ڏاڍو پرجوش، ۽ جهنگلي، ۽ خوش!“ هن جواب ڏنو.

”رات جو گهمڻ کيس وٺي ٿو پوءِ تہ،“ مون بيپرواهيءَ جو ڊرامو ڪندي تبصرو ڪيو: پر حقيقت ۾ مان بہ سندس جيتري ئي حيران هئس، ۽ سندس ڳالهہ جو سچ ڄاڻڻ لاءِ بيتاب هئس؛ ڇو تہ مالڪ کي خوش ڏسڻ روزانو جو منظر نہ هو. مون اندر وڃڻ جو بهانو ناهيو. هيٺ ڪلف ڪليل دروازي وٽ بينو هو. هو پيلو هو، ۽ ڏکي رهيو هو: پر پوءِ بہ، يقيناً، سندس اکين ۾ هڪ عجيب خوشيءَ واري چمڪ هئي، جنهن سندس سڄي چهري جو تاثر بدلائي ڇڏيو هو.

”ڇا توهان نيرن (ناشتو) ڪنداڻ؟“ مون چيو. ”توهان کي بک لڳي هوندي، سڄي رات پٽڪڻ ڪانپوءِ!“ مان ڄاڻڻ پئي چاهيم تہ هو ڪٿي هو، پر مون کي سڌو پڇڻ مناسب نہ لڳو. ”نہ، مون کي بک ناهي،“ هن پنهنجو منهن ڦيرايندي ۽ ڪجهہ حقارت سان ڳالهائيندي جواب ڏنو. ڇڙ تہ هن اندازو لڳائي ورتو هو تہ مان سندس سڀني مزاج جو سبب ڄاڻڻ جي ڪوشش ڪري رهي آهيان.

مان پريشان ٿي ويس: مون کي سمجهہ ۾ نہ پيو اچي تہ ڇا هي کا نصيحت ڪرڻ جو مناسب موقعو ناهي. ”مون کي نٿو لڳي تہ بستري تي هجڻ بدران رات جو ٻاهر پٽڪڻ صحيح آهي،“ مون چيو: ”اهو عقلمندي ناهي، گهٽ ۾ گهٽ هن گهميل موسم ۾ تہ بلڪل نہ. مون کي پڪ آهي تہ توهان کي سخت زڪام ٿي پوندو، يا بخار: توهان سان هينئر بہ ڪا ڳالهہ ضرور آهي!“ ”ڪجهہ ناهي سواءِ ان جي جيڪو مان برداشت ڪري سگهان

ٿو" هن جواب ڏنو. "ڀ اهو به وڏي خوشيءَ سان، بشرطيڪ تون مون کي اڪيلو ڇڏي ڏين: اندر وڃ، ڀ مون کي تنگ نه ڪر."

مون حڪم مڃيو: ڀ، گذرندي وقت، مون محسوس ڪيو ته هو ڪنهن ٻليءَ وانگر تيز تيز ساهه کڻي رهيو هو. "ها!" مون پاڻ کي چيو. "اسان وٽ بيماريءَ جو هڪ دورو اچڻ وارو آهي. مون کي سمجهه ۾ نٿو اچي ته هو ڇا ڪندو رهيو آهي."

ان منجهند جو هو اسان سان گڏ ماني کائڻ وينو. ڀ منهنجي هٿن مان پريل پليٽ ورتائين، جڏ ته هو پنهنجي اڳوٽي فاقي جو ازالو ڪرڻ چاهيندو هجي. "مون کي نه زڪام آهي نه بخار، نيلي،" هن منهنجي صبح واري ڳالهه ڏانهن اشارو ڪندي چيو. "ڀ مان ان کاڌي سان انصاف ڪرڻ لاءِ تيار آهيان جيڪو تو مون کي ڏنو آهي."

هن پنهنجي ڇري ڀ ڪانٽو کنيو. ڀ کائڻ شروع ڪرڻ وارو هو. ته سندس اها خواهش اوچتو ئي اوچتو ختم ٿيندي نظر آئي. هن اهي ميز تي رکيا، بيتابيءَ سان دريءَ ڏانهن ڏنو. پوءِ اٿي ڀ باهر هليو ويو. اسان ڪيس باغ ۾ هيڏانهن هوڏانهن هلندي ڏنو جڏهن اسان ماني پوري ڪئي، ڀ ارنشا چيو ته هو وڃي پڇندو ته هو ماني ڇو نٿو کائي: هن سوچيو ته اسان ڪيس ڪنهن ڳالهه تان ناراض ڪيو آهي.

"پوءِ، ڇا هو اچي رهيو آهي؟" ڪيٽرين پڇيو. جڏهن سندس سئوٽ واپس آيو. "نه،" هن جواب ڏنو. "پر هو ڪاوڙيل ناهي: هو ته ڏاڍو خوش لڳي رهيو هو. رڳو مون ساڻس ٻه ٻيرا ڳالهائي ڪيس بي صبر ڪيو. ڀ پوءِ هن مون کي چيو ته مان تو وٽ هليو وڃان: ڪيس حيرت هئي ته مان ڪنهن ٻئي جي صحبت ڇو ٿو چاهيان."

مون سندس پليٽ چلهي جي پرسان گرم رکڻ لاءِ رکي ڇڏي. ۽ هڪ يا ٻن ڪلاڪن کانپوءِ هو ٻيهر اندر آيو. جڏهن ڪمرو خالي هو، پر هو ڏروڀرسڪون نه هو: سندس ڪارين پرونن هينان خوشيءَ جو اهو ئي غير فطري—واقعي غير فطري—تاثر هو. اهو ئي رت کان خالي پيلو رنگ، ۽ سندس ڏند. ڪڏهن ڪڏهن، هڪ قسم جي مسڪراهٽ ۾ نظر پئي آيا. سندس جسم ڏکي رهيو هو ائين نه جيئن ڪو ٽڏ يا ڪمزوريءَ سبب ڏکندو آهي، پر جيئن ڪا ڇڪيل تار لرزش ڪندي آهي—هڪ زوردار ڏڪڻ، ڏکڻ جي بدران.

مان پڇندیس ته ڇا ڳالهه آهي، مون سوچيو. يا ڪنهن ٻئي کي پڇڻ گهرجي؟ ۽ مون رڙ ڪئي— "ڇا توهان کا سٺي خبر ٻڌي آهي، مسٽر هيٽ ڪلف؟ توهان ڏاڍا پرجوش پيا لڳو." "مون وٽ سٺي خبر ڪٿان ايندي؟" هن چيو. "مان بک کان پرجوش آهيان: ۽، لڳي ٿو ته، مون کي نه کائڻ گهرجي." "توهان جي ماني هتي آهي،" مون جواب ڏنو: "توهان کائو چو نٿا؟" "مون کي هاٿي نه کپي،" هن جلديءَ ۾ پڙ پڙ ڪئي: "مان رات جي مانيءَ تائين انتظار ڪندس. ۽، نيلي، هڪ پيرو ۽ همیشه لاءِ، مان توکي منٿ ٿو ڪريان ته هيريٽن ۽ ان ٻي (ڪيٿرين) کي مون کان پري رکجانءِ. مان چاهيان ٿو ته مون کي کو به تنگ نه ڪري: مان هن جاءِ تي اڪيلو رهڻ ٿو چاهيان."

"ڇا هن جلاوطنيءَ جو ڪو نئون سبب آهي؟" مون پڇيو. "مون کي ٻڌايو توهان ايترا عجيب چو آهيو، مسٽر هيٽ ڪلف؟ ڪالهه رات توهان ڪٽي هئا؟ مان اهو سوال ڪنهن اجائي تجسس مان نٿي پڇان، پر—" "تون اهو سوال انتهائي اجائي تجسس مان پڇي رهي آهين،" هن ڪلندي ڳالهه ڪٽي ڇڏي. "پر پوءِ به مان ان جو جواب ڏينديس. ڪالهه رات مان جهنم جي چائنڻ تي هوس. اڄ، مان پنهنجي جنت جي ديدار ۾ آهيان.

منهنجون اکيون ان تي آهن: مون کي ان کان ڏار ڪرڻ لاءِ بس تي ڦُٽن جو مفاصلو آهي! ۽ هاڻي تنهنجي لاءِ بهتر آهي ته هلي وڃ! توکي نه ڪجهه ڏسڻ ۾ ايندو ۽ نه ٻڌڻ ۾ جيڪو توکي ڊيڄاري، جيڪڏهن تون جاسوسي ڪرڻ کان پري رهينءَ.“

چلهو صاف ڪرڻ ۽ ميز اگهڙ ڪانپوءِ، مان هلي ويس: پهرين کان بہ وڌيڪ پريشان هئس.

ان منجهند جو هو ٻيهر گهر کان ٻاهر نہ نڪتو ۽ ڪنهن بہ سندس اڪيلائيءَ ۾ مداخلت نہ ڪئي: جيستائين، انين وڳي، مون مناسب سمجهيو. جيتوڻيڪ مون کي سڏيو نہ ويو هو، تہ مان ميڙ ٻتي ۽ سندس رات جي ماني ڪٽي وڃان. هو هڪ ڪليل دريءَ جي ڪناري سان ٽيڪ ڏيئي بيٺو هو، پر ٻاهر نہ پئي ڏٺائين: سندس چهرو اندرين اونداهيءَ ڏانهن ڦريل هو. باهہ وسامي رک ٿي چڪي هئي: ڪمرو ڪکرن واري شام جي گهميل ۽ نرم هوا سان پريل هو. ۽ ايترو خاموش هو، جو نہ رڳو هيٺ گيمرتن نديءَ جو آواز ٻڌڻ ۾ پئي آيو، پر پٽرن تان يا انهن وڻن پٽرن مان جن کي اهو ڏڪي نٿي سگهيو. ان جو وهڻ ۽ چلڪڻ بہ صاف ٻڌجي رهيو هو. مون ان اداس چلهي کي ڏسي بيزاريءَ جي رڙ ڪئي، ۽ هڪ هڪ ڪري دريون بند ڪرڻ لڳيس، جيستائين مان ان دريءَ تائين آيس جنهن وٽ هو بيٺو هو.

”چا مان هن کي بند ڪريان؟“ مون کيس جاڳائڻ لاءِ پڇيو. چو تہ هو چريو ئي نہ. جيئن مون ڳالهايو تہ روشني سندس نقشن تي پئي. اوهہ، مسٽر لاڪ وود، مان بيان نٿي ڪري سگهان تہ ان هڪ لمحي جي ديدار مون کي ڪيڏو خوفناڪ چرڪ ڏياريو! اهي گهريون ڪاريون اکيون! اها مسڪراهٽ، ۽ موت جهڙي پيلاڻ! اهو مون کي، مسٽر هيٿ ڪلف نہ، پر ڪو پوت لڳو: ۽، پنهنجي ڊپ ۾، مون ميڙ بتي ديوار ڏانهن جهڪائي ڇڏي، ۽ اها مون کي اونداهيءَ ۾ ڇڏي وسامي وئي.

”ها، ان کي بند ڪر،“ هن پنهنجي سڃاتل آواز ۾ جواب ڏنو. ”اتي، اها خالص بيوقوفي آهي! تو ميڙ بتي سڏي ڇو پڪڙي هئي؟ جلدي ڪر، ۽ ٻي کڻي آ.“ مان ڊپ جي هڪ بيوقوفاڻي حالت ۾ ٻوڙي ٻاهر آيس، ۽ جوزف کي چيم— ”مالڪ چاهي ٿو تہ تون کيس روشني ڏيڻ وڃين ۽ باهہ ٻيهر ٻارين.“ ڇو تہ ان وقت مون ۾ پاڻ ٻيهر اندر وڃڻ جي همت نہ هئي.

جوزف بيلچي ۾ ڪجهہ باهہ وڌي، ۽ ويو: پر هو فوري طور ان کي واپس کڻي آيو، ٻئي هٿ ۾ رات جي مانيءَ جي ٽري هيس، اهو ٻڌائيندي تہ مسٽر هيٿ ڪلف سمهڻ پيو وڃي، ۽ کيس صبح تائين کائڻ لاءِ ڪجهہ بہ نٿو ڪپي. اسان کيس سڏو ڏاڪڻيون چڙهندي ٻڌو، هو پنهنجي عام ڪمري ڏانهن نہ ويو، پر ان ڪمري ڏانهن مڙيو جنهن ۾ پينلن وارو بسترو هو: ان جي دري، جيئن مون اڳ ذڪر ڪيو آهي، ايتري ويڪري آهي جو ڪو بہ ان مان گذري سگهي ٿو؛ ۽ مون کي شڪ ٿيو تہ هو رات جو ٻيهر ٻاهر نڪرڻ جو ڪو منصوبو ٺاهي رهيو هو، جنهن جي باري ۾ هو چاهيندو هو تہ اسان کي ڪو شڪ نہ پوي.

”ڇا هو ڪورت پيئندڙ راکاس آهي؟“ مون سوچيو. مون اهڙن خوفناڪ مجسم شيطانن بابت پڙهيو هو. ۽ پوءِ مان اهو سوچڻ لڳيس تہ ڪيئن مون ننڍپڻ ۾ سندس سار سنيال ڪئي هئي، ۽ ڪيس جوانيءَ تائين وڏو ٿيندي ڏٺو هو، ۽ لڳ ڀڳ سندس پوري زندگيءَ ۾ ساٿس گڏ رهي هئس؛ ۽ اهو ڪيڏو بيوقوفاڻو هو جو مان ان خوف جي احساس آڏو هٿيار ڦٽا ڪري رهي هئس. ”پر هو آيو ڪٿان هو، اها ننڍڙي ڪاري شيءِ، جنهن کي هڪ نيڪ ماڻهوءَ پنهنجي تباهيءَ لاءِ پناهہ ڏني؟“ منهنجي توهم پرستي پاڻ پاڻ ڪئي، جڏهن مون کي ننڍ جا جهوٽا اچڻ لڳا. ۽ مون، اڌ خواب ۾، سندس لاءِ ڪنهن مناسب خاندان جو تصور ڪري پاڻ کي ٽڪائڻ شروع ڪيو؛ ۽، پنهنجي جاڳندي وارين سوچن کي

دھرائيندي، مون سندس زندگيءَ جي رستي کي ٻيهر خوفناڪ تبديلين سان ڏٺو.
آخر ڪار، سندس موت ۾ جنازي جو تصور ڪندي: جنهن مان، مون کي رڳو ايترو ياد آهي تہ، مان سندس قبر جي پٽر لاءِ لکيت طئي ڪرڻ، ۾ ان بابت گورڪن سان مشورو ڪرڻ جي ذميواريءَ تي سخت پريشان هئس؛ ۾، جيئن تہ سندس ڪا ذات نہ هئي، ۾ اسين سندس عمر نہ ٻڌائي پئي سگهياسين، اسان کي رڳو هڪ لفظ "هيٺ ڪلف" تي راضي ٿيڻو پيو هو. اهو سڄ ثابت ٿيو: اسين ائين ئي ٿياسين. جيڪڏهن توهان قبرستان ۾ ويندا، تہ توهان سندس قبر جي پٽر تي، رڳو اهو (نالو)، ۾ سندس موت جي تاريخ پڙهندا.

صبح جي روشنيءَ مون کي پنهنجي مڪمل هوش و حواس ۾ آندو. مان اٿيس، ۾ باغ ۾ ويس، جيئن ئي مون کي ڪجهہ نظر اچڻ لڳو اهو ڏسڻ لاءِ تہ ڇا سندس دريءَ جي هيٺان قدمن جا ڪي نشان هئا يا نہ. اتي ڪي بہ نشان نہ هئا. "هو گهر ۾ ئي رهيو آهي،" مون سوچيو "۾ اڄ هو بلڪل ٺيڪ هوندو." مون گهر وارن لاءِ نيرن (ناشتو) تيار ڪيو. جيئن منهنجي عام عادت هئي، پر هيريٽن ۾ ڪيٿرين کي چيم تہ اهي مالڪ جي هيٺ اچڻ کان اڳ پنهنجو ناشتو ڪري وٺن، ڇو تہ هو دير سان اٿندو هو. هنن ٻاهر، وٽن هيٺان ناشتو ڪرڻ وڌيڪ پسند ڪيو. ۾ مون انهن جي ويهڻ لاءِ هڪ ننڍڙي ميز لڳائي ڏني.

جڏهن مان ٻيهر اندر آيس، تہ مون مسٽر هيٺ ڪلف کي هيٺ ڏٺو. هو ۾ جوزف ڪنهن هارپي جي معاملي تي ڳالهائي رهيا هئا؛ هن ان موضوع تي صاف ۾ تفصيلي هدايتون ڏنيون، پر هن تيزيءَ سان ڳالهايو. ۾ پنهنجو ڪنڌ لڳاتار هڪ پاسي ڦيرائيندو رهيو. ۾ سندس چهري تي اهو ئي پرجوش تاثر هو. بلڪ اڃا بہ وڌيڪ. جڏهن جوزف ڪمرو ڇڏي ويو تہ هو ان جاءِ تي ويهي رهيو جيڪا هو اڪثر چونڊيندو هو. ۾ مون سندس اڳيان ڪافي جو هڪ پيالو رکيو. هن ان کي پنهنجي ويجهو ڪيو ۾ پوءِ پنهنجيون ٻانهون ميز

تي رکي، سامهون واري ديوار ڏانهن ڏسڻ لڳو. جيئن مون سمجهيو ان جي هڪ خاص حصي جو مٿي ۾ هيٺ، چمڪندڙ بيچين اکين سان، ۾ اهڙي بيتاب دلچسپيءَ سان جائزو ونڊي رهيو هو جو هو اڃا منٽ تائين ساهه کڻڻ ۽ بند ڪري ڇڏيندو هو.

"هاڻي ونو" مون رڙ ڪئي. ڪجهه ماني سندس هٿ ڏانهن ڏيکيندي، "هي کائي ونو هن مهل گرم آهي: اهس لڳ ڀڳ هڪ ڪلاڪ کان تيار رکيل آهي." هن مون ڏانهن ڏيان نه ڏنو ۽ پوءِ ۽ مسڪرايو. مان ڪيس اهڙي طرح مسڪرائڻ جي بدران ڏند ڪرٽيندي ڏسڻ وڌيڪ پسند ڪريان ها. "مسٽر هيٿ ڪلف! مالڪ!" مون رڙ ڪئي، "خدا جي واسطي، ائين نه گهوريو جڻ توهان کي غير دنياوي نظارو ڏسي رهيا هجو." "خدا جي واسطي، ايڏو زور سان رڙيون نه ڪر،" هن جواب ڏنو. "ڇري ڏس، ۽ مون کي ٻڌاءِ، ڇا اسين هتي اڪيلا آهيون؟" "يقيناً،" منهنجو جواب هو. "يقيناً اسين اڪيلا آهيون."

پر پوءِ ٻ، مون غير ارادي طور سندس حڪم مڃيو. جڻ ته مون کي پڪ نه هئي. هن پنهنجي هٿ جي هڪ ئي اشاري سان ناشتي جي شين جي وچ ۾ پنهنجي سامهون هڪ خالي جاءِ ناهي، ۽ وڌيڪ سکون سان گهورڻ لاءِ اڳتي جهڪي ويو.

هاڻي، مون کي احساس ٿيو ته هو ديوار ڏانهن نه پئي ڏنائين؛ ڇو ته جڏهن مون رڳو ڏانهس ڏٺو ته بلڪل ائين لڳو جڻ هو بن يار ڏن جي مفاصلي تي موجود ڪنهن شيءِ ڏانهن گهوري رهيو هو. ۽ اها شيءِ جيڪا ٻ هئي، ان ظاهري طور تي، انتهائي خوشي ۽ درد ٻئي هڪ ئي وقت پئي ڏنا: گهٽ ۾ گهٽ سندس چهري جي تڪليف واري، پر پوءِ ٻ مسحور ڪندڙ تاثر مان اهو ئي لڳي رهيو هو. اها خيالي شيءِ هڪ جاءِ تي بينل ٻ نه هئي: سندس اکيون اٽڪ محنت سان ان جو پيڇو ڪري رهيون هيون، ۽، ايتري قدر جو مون سان ڳالهائيندي ٻ، انهن (اکين) ڪڏهن ٻ ان تان ڏيان نه هٽايو. مون اجايو کيس ياد

ڏياريو ته هن گهڻي وقت کان ڪجهه ناهي کاڌو: جيڪڏهن منهنجي منڻن تي عمل ڪندي هن ڪنهن شيءِ کي ڇهڻ جي ڪوشش ڪئي، جيڪڏهن هن مانيءَ جو ٽڪرو کڻڻ لاءِ هٿ وڌايو ته سندس آڱريون ان تائين پهچڻ کان اڳ ئي بند ٿي ويون، ۽ ميز تي ئي رهيون، پنهنجو مقصد وساري ويٺيون.

مان، صبر ۽ حيرت سان ويٺي رهيس، ان ڪوشش ۾ ته سندس ڏيان ان گهري سوچ مان هٽايان؛ جيستائين هو چڙچڙو ٿي ويو. ۽ اٿي بيٺو. اهو پڇندي ته مان ڪيس پنهنجي مانيڪائڻ لاءِ پنهنجو وقت ڇو نٿي ڏيان؟ ۽ چيائين ته ايندڙ پيري مون کي انتظار ڪرڻ جي ضرورت ناهي: مان شيون رکي وڃي سگهان ٿي. اهي لفظ چئي هو گهر مان نڪري ويو. هوريان هوريان باغ جي رستي تان هلندو رهيو. ۽ گيٽ مان ٻاهر غائب ٿي ويو.

ڪلاڪن جا ڪلاڪ بيچينيءَ سان گذرندا ويا: هڪ ٻي شام آئي. مان ديرتائين جاڳيس، ۽ جڏهن مان سمهڻ ويس، ته سمهي نه سگهيس. هوا ڏات ڪانپوءِ واپس آيو. ۽، بستري تي وڃڻ بدران، پاڻ کي هينئين ڪمري ۾ بند ڪري چڏيائين. مان ٻڌندي رهيس، ۽ پاسا ورائيندي رهيس، ۽، آخرڪار، ڪپڙا پائي هيٺ آيس. اتي ليٽي، پنهنجي دماغ کي سوين اجاين شڪن سان پريشان ڪرڻ ڏاڍو ڏکوئيندڙ هو.

مون مسٽر هيٿ ڪلف جي قدمن جو آواز ٻڌو، جيڪي بيچينيءَ سان فرش تي هيڏانهن هوڏانهن پئجي رهيا هئا، ۽ هو اڪثر ڪنهن ٽڏي ساهه جهڙي گهري ساهه کڻڻ سان خاموشي ٽوڙي رهيو هو. هو ڪجهه ٽٽل لفظ به پڙ پڙ ڪري رهيو هو، جنهن مان اڪيلو لفظ جيڪو مان سمجهي سگهيس اهو ڪيٿرين جو نالو هو، جنهن سان پيار يا تڪليف جو ڪو وحشياڻو لفظ جڙيل هو؛ ۽ ائين چيل هو جڻ ڪو ڪنهن موجود شخص سان ڳالهائيندو هجي: هلڪو ۽ سنجيده، ۽ سندس روح جي گهراين مان نڪتل. مون ۾ ايتري

همت نہ هئي جو مان سڏو ڪمري ۾ هلي وڃان. پر مان سندس ڏيان ان سوچ مان هٽائڻ چاهيندي هئس. تنهنڪري مون رڌڻي جي باهه تي ڏيان ڏنو. ان کي لوڏيو ۽ رک کي کرڙڻ شروع ڪيو. ان کيس منهنجي اميد کان بہ جلدي ٻاهر ڪڍي آندو. هن فوري طور دروازو کوليو ۽ چيائين— "نيلي، هيڏانهن اچ—ڇا صبح ٿي وئي آهي؟ پنهنجي روشني ڪٽي اندر اچ."

"چار وڄي رهيا آهن،" مون جواب ڏنو. "توهان کي مٿي ڪٽي وڃڻ لاءِ ميڙ بتي گهرجي: توهان ان کي هن باهه مان ٻاري سگهو ٿا." "نہ، مان مٿي وڃڻ نٿو چاهيان،" هن چيو. "اندر اچ، ۽ منهنجي لاءِ باهه ٻار، ۽ ڪمري ۾ جيڪو بہ ڪرڻ جهڙو ڪم آهي اهو ڪر." "مون کي پهرين ڪوئلن کي هوا ڏئي ڳاڙهو ڪرڻو پوندو. ان کان اڳ جو مان کي ڪٽي وڃان،" مون ڪرسي ۽ ڏوڪڙي ڪڍندي جواب ڏنو.

ان دوران هو اڃا چريائپ واري حالت ۾. هيڏانهن هوڏانهن ڦرندو رهيو. سندس ڳرا ٽڏا ساهه هڪ ٻئي پٺيان ايڏي تيزيءَ سان اچي رهيا هئا جو عام ساهه ڪڍڻ جي ڪا جاءِ ئي نہ بچي هئي.

"جڏهن صبح ٽيندي تہ مان گرين (وڪيل) کي گهرائيندس،" هن چيو. "مان ڪانئس ڪي قانوني ڳالهيون پڇڻ چاهيان ٿو. جڏهن مان انهن معاملن تي سوچي سگهان ٿو ۽ جڏهن مان پرسڪون طريقي سان عمل ڪري سگهان ٿو. مون ايجا پنهنجي وصيت ناهي لکي؛ ۽ مان اهو فيصلو نٿو ڪري سگهان تہ پنهنجي ملڪيت ڪيئن ڇڏيان. ڪاش مان ان کي زمين جي مٿان کان ئي تباهه ڪري سگهان ها."

”مان ائين نہ ڳالهائيان ها، مستر هيٽ ڪلف،“ مون وچ ۾ پوندي چيو. ”پنهنجي وصيت ڪي ڪجهہ وقت لاءِ رهڻ ڏيو: توهان کي ايڏا پنهنجي ڪيل ڪيترين ئي ناانصافين تي پڇتائڻ لاءِ وقت ملندو! مون ڪڏهن بہ نہ سوچيو هو تہ توهان جا اعصاب ايترا خراب ٿي ويندا: جيتوڻيڪ اهي هن وقت حيران ڪندڙ حد تائين خراب آهن؛ ۽ لڳ ڀڳ مڪمل طور تي توهان جي پنهنجي غلطيءَ سبب. توهان اهي آخري ٽي ڏينهن جيئن گذاريا آهن اهو ڪنهن راکاس کي بہ ڪيرائي سگهي ٿو. مهرباني ڪري ڪجهہ ڪاڏو ڪائو ۽ ڪجهہ آرام ڪيو. توهان کي رڳو پاڻ کي آئيني ۾ ڏسڻ جي ضرورت آهي اهو ڄاڻڻ لاءِ تہ توهان کي انهن ٻنهي جي ڪيتري ضرورت آهي. توهان جا ڳل پيلا ٿي ويا آهن، ۽ توهان جون اکيون رت جهڙيون ڳاڙهيون آهن. بلڪل ڪنهن اهڙي ماڻهوءَ وانگر جيڪو بک وگهي مري رهيو هجي ۽ ننڍ جي ڪوٽ سبب انڊو ٿي رهيو هجي.“

”اهو منهنجو ڏوهہ ناهي تہ مان ڪائي يا آرام نٿو ڪري سگهان،“ هن جواب ڏنو. ”مان توکي يقين ٿو ڏياريان تہ اهو منهنجي ڪنهن طئي ٿيل ارادي تحت ناهي. مان ٻئي ڪم ڪندس، جيترو جلدي مون لاءِ ممڪن هوندو. پر تون ڪنهن اهڙي ماڻهوءَ کي آرام ڪرڻ لاءِ چئي رهي آهين جيڪو پاڻيءَ ۾ ٻڏي رهيو هجي ۽ ڪناري کان هٿ جي مفاصلي تي هجي! مون کي پهرين اتي پهچڻو آهي، ۽ پوءِ مان آرام ڪندس. خير، مسٽر گرين جي پرواهہ نہ ڪر: جيتري تائين منهنجي ناانصافين تي پڇتائڻ جي ڳالهہ آهي، مون ڪا ناانصافي ناهي ڪئي، ۽ مان ڪنهن بہ ڳالهہ تي نٿو پڇتايان. مان ڏاڍو خوش آهيان؛ ۽ پوءِ بہ مان پوري طرح خوش ناهيان. منهنجي روح جي خوشي منهنجي جسم کي ماري رهي آهي، پر پاڻ مطمئن نٿي ٿئي.“

”خوش، مالڪ؟“ مون رڙڪيو. ”عجيب خوشي آهي! جيڪڏهن توهان بغير ڪاوڙجڻ جي منهنجي ڳالهه ٻڌو، ته شايد مان ڪا اهڙي صلاح ڏئي سگهان جيڪا توهان کي وڌيڪ خوش ڪري سگهي.“ ”اها ڪهڙي آهي؟“ هن پڇيو. ”ڏي.“

”توهان کي خبر آهي، مسٽر هيٿ ڪلف،“ مون چيو. ”ته تيرنهن سالن جي عمر کان وٺي توهان هڪ خودغرض، غير عيسائين جهڙي زندگي گذاري آهي؛ ۽ شايد ان پوري عرصي دوران مشڪل سان ئي توهان جي هٿن ۾ بائبل آئي هجي. توهان يقيناً ان ڪتاب جي اندر ڇا آهي اهو وساري ويٺا هوندا، ۽ شايد هاڻي توهان وٽ ان کي ڳولڻ جو وقت نه هجي. ڇا اهو نقصانڪار هوندو جيڪڏهن ڪنهن کي گهرايو وڃي—ڪنهن فرقي جي پادريءَ کي، ڪو فرق نٿو پوي ڪهڙي جو—جيڪو ان کي سمجهائي، ۽ توهان کي ڏيکاري ته توهان ان جي اصولن کان ڪيترو پري ڀٽڪي ويا آهيو، ۽ توهان ان جي جنت لاءِ ڪيترا نامناسب هوندؤ جيستائين توهان جي مرڻ کان اڳ ڪا تبديلي نٿي اچي؟“

”مان ڪاوڙجڻ بدران ٿورائتو آهيان، نيلي،“ هن چيو. ”چو ته تو مون کي اهو طريقو ياد ڏياريو جنهن سان مان دفن ٿيڻ چاهيان ٿو. اهو هي آهي ته شام جو مون کي قبرستان ڪنيو وڃي. تون ۽ هيريٽن، جيڪڏهن توهان چاهيو ته، مون سان گڏ هلي سگهو ٿا: ۽ خاص طور تي، اهو ڏيان رکجانءِ ته گورڪن انهن بن تابوتن بابت منهنجي هدايتن تي عمل ڪري! ڪنهن به پادريءَ کي اڇڻ جي ضرورت ناهي؛ ۽ نه ئي مون تي ڪجهه پڙهڻ جي ضرورت آهي.—مان توکي ٻڌايان ٿو ته مان لڳ ڀڳ پنهنجي جنت حاصل ڪري چڪو آهيان؛ ۽ ٻين جي جنت جي منهنجي نظر ۾ ڪا به قيمت ناهي ۽ نه ئي مان ان جي خواهش رکان ٿو.“

”۾ فرض ڪيو توهان پنهنجي ان ضدي فاقي تي قائم رهيا، ۽ ان طريقي سان مري ويا، ۽ هنن توهان کي چرچ (kirk) جي حدن ۾ دفن ڪرڻ کان انڪار ڪري ڇڏيو؟“ مون سندس ان خدا کان بي خوف لاپرواهيءَ تي حيران ٿيندي چيو. ”پوءِ توهان کي ڪيئن لڳندو؟“ ”اهي ائين نه ڪندا،“ هن جواب ڏنو: ”جيڪڏهن هنن ائين ڪيو ته توکي مون کي خفيه طريقي سان اتي کڻائي وڃڻو پوندو، ۽ جيڪڏهن تو ان ۾ لاپرواهي ڪئي ته تون عملي طور تي ثابت ڪندينءَ ته مئل ماڻهو ختم ناهن ٿيندا!“

جيئن ئي هن گهر جي ٻين پاتين کي جاڳندو ٻڌو ته هو پنهنجي ڪمري ۾ هليو ويو. ۽ مون سڪون جو ساهه کنيو. پر منجهند جو جڏهن جوزف ۽ هيريٽن پنهنجي ڪم تي هئا، هو ٻيهر رڌڻي ۾ آيو. ۽ هڪ وحشياڻي نظر سان، مون کي گهر اندر اچي ويهڻ لاءِ چيائين: هو پنهنجي لاءِ ڪو ساڻي چاهيندو هو. مون انڪار ڪيو. ڪيس صاف لفظن ۾ ٻڌايو ته سندس عجيب ڀڳالهين ۽ رويي مون کي ڏيجاري ڇڏيو هو. ۽ مون ۾ اڪيلي سر سندس ساڻي ٻڌجڻ جي نه همت هئي ۽ نه ئي مرضي.

”مون کي يقين آهي ته تون مون کي ڪو شيطان ٿي سمجهين،“ هن پنهنجي اداس ڪل سان چيو: ”ڪا اهڙي شيءِ جيڪا ڪنهن شريف ڇت هيٺان رهڻ لاءِ تمام گهڻي خوفناڪ هجي.“ پوءِ ڪيٿرين ڏانهن ڦرندي، جيڪا اتي هئي، ۽ جيڪا سندس ويجهو اچڻ تي منهنجي پويان لڪي وئي هئي، هن اڃ طنزيه انداز ۾ وڌيڪ چيو— ”ڇا تون اينديندءَ، چوڪري؟ مان توکي نقصان نه پهچائيندس. نه! تنهنجي سامهون ته مون پاڻ کي شيطان کان به بدتر ثابت ڪيو آهي. خير، هڪ آهي جيڪو منهنجي صحبت کان پوئتي نه هٽندو! خدا جو قسم! هوءَ (ڪيٿرين ارنشا) بي رحم آهي. اوهه، ٻيڙو غرڪ هجي! اها رت ۽ گوشت لاءِ برداشت کان ٻاهر آهي—ايتري تائين جو منهنجي لاءِ به.“

هن ڪنهن ٻئي کان صحبت جي گهر نه ڪئي. شام جي وقت هو پنهنجي ڪمري ۾ هليو ويو. پوري رات، ۽ صبح تائين ديرتائين، اسان کيس ڪنجندي ۽ پاڻ سان پڻ پڻ ڪندي ٻڌو. هيريٽن اندر ويڙهڻ لاءِ بيتاب هو، پر مون کيس چيو ته وڃي مسٽر ڪينٽ کي وٺي اچي، ۽ هو اندر وڃي کيس ڏسندو. جڏهن هو آيو، ۽ مون اندر ويڙهڻ جي اجازت گهري ۽ دروازو کولڻ جي ڪوشش ڪئي، ته مون اهو بند ڏٺو. ۽ هيٺ ڪلف اسان کي جهنم ۾ ويڙهڻ جو چيو. هو بهتر هو، ۽ اڪيلو رهڻ چاهي پيو. تنهنڪري ڊاڪٽر هليو ويو.

ايندڙ شام ڏاڍي گهميل هئي: حقيقت ۾، صبح ٽيڻ تائين مينهن پوندو رهيو: ۽، جيئن مون صبح جو گهر جي چوڌاري سير ڪيو، مون ڏٺو ته مالڪ جي دري کليل هئي، ۽ مينهن سڌو اندر پئجي رهيو هو. هو بستري تي نٽو ٽي سگهي، مون سوچيو: اهي ڇنڊا ڪيس مڪمل طور پسائي ڇڏيندا. ڪيس يا ته جاڳيل هجڻ گهرجي يا ٻاهر هجڻ گهرجي. پر مان وڌيڪ ڪو گوڙ نه ڪندس، مان سڌو وڃي ڏسندس.

هڪ ٻي چاٻيءَ جي مدد سان اندر داخل ٽيڻ ۾ ڪامياب ٽيڻ ڪانپوءِ، مان ڊوڙي وڃي پينل کوليا، ڇو ته ڪمرو خالي هو: تيزيءَ سان انهن کي هٽائيندي، مون اندر ليئو پاتو. مسٽر هيٿ ڪلف اتي هو—پنهنجي پٽيءَ پر ليٽيل هو. سندس اکيون منهنجي اکين سان ايڏي تيزيءَ ۽ وحشت سان مليون جو مان ڇرڪي ويس؛ ۽ پوءِ هو مسڪرائيندو لڳو. مان اهو سوچي نٽي سگهيس ته هو مئل هو: پر سندس چهرو ۽ ڳلو مينهن سان ڍوپيل هئا؛ بستري جي چادر پنل هئي، ۽ هو بلڪل بي حرڪت هو. دري، جيڪا هوا ۾ لڏي رهي هئي، ان جي هڪ هٽ کي رگڙيو هو جيڪو چائنٽ تي پيل هو: ڇليل ڪل مان ڪورت نه وهي رهيو هو. ۽ جڏهن مون پنهنجي آڱر ان تي رکي، ته مون کي وڌيڪ ڪو شڪ نه رهيو: هو مئل هو ۽ سخت ٽي چڪو هو!

مون دري بند ڪئي. مون سندس ڪارن ڏگهن وارن کي سندس نرڙ تان هٽائي ڦٽي ڏني. مون سندس اکيون بند ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي: تہ جيئن ڪنهن ٻئي جي ڏسڻ کان اڳ، ان خوفناڪ، جاندار لڳندڙ فتحمنداٽي گهور کي ختم ڪري سگهان. اهي بند نہ ٿيون: اهي منهنجي ڪوششن تي طنز ڪندیون لڳيون. ۽ سندس ڪليل چپ ۽ تيز اڇا ڏند بہ طنز ڪري رهيا هئا! بزدليءَ جي هڪ ٻئي دوري ۾ ڦاسندي، مون جوزف کي سڏيو. جوزف پير گهسائيندو آيو ۽ گوڙ ڪيائين، پر پڪي ارادي سان کيس هٿ لڳائڻ کان انڪار ڪيائين.

"شيطان سندس روح چڪي ڪڍيو آهي،" هن رڙ ڪئي، "۽ هو پلي سندس لاش بہ ساڻ کڻي وڃي. مون کي ڪا پرواهہ ناهي! اڇ! هو ڪيڏو نہ بيڙو پيو لڳي، موت تي ڏند پيو ڪڍي!" ۽ ان پوڙهي گنهگار مذاق ۾ ڏند ڪڍيا. مون سمجهيو هو بستري جي چوڌاري رقص ڪرڻ جو ارادو رکي ٿو. پر اوچتو پاڻ کي سنياليندي، هو گوڏن پر ڪري پيو ۽ پنهنجا هٿ مٿي کڻي، شڪريو ادا ڪيائين تہ اصل مالڪ ۽ پراٽي خاندان کي سندن حق واپس ملي ويا هئا.

مان ان خوفناڪ واقعي تي حيران رهجي ويس. ۽ منهنجي يادگيري بي اختيار ماضيءَ ڏانهن هڪ قسم جي ڇڙي اداسيءَ سان موٽي وئي. پر ويچارو هيريٽن، جنهن سان سپ کان وڌيڪ ناانصافي ٿي هئي، اڪيلو هو جنهن واقعي ڏک محسوس ڪيو. هو سڄي رات لاش جي پرسان ويٺو رهيو. سچ پچ روئندو رهيو. هن سندس هٿ کي ڏٻايو. ۽ ان طنزيہ، وحشياٽي چهري کي چميو جنهن کي ڏسڻ کان بہ هر ڪو لنوائيندو هو. ۽ مٽس ان شديد ڏک سان روئيندو رهيو جيڪو قدرتي طور تي ڪنهن سخي دل مان نڪرندو آهي، پلي اها فولاد وانگر سخت چو نہ هجي.

مسٽر ڪينٽ پريشان هو تہ ڪهڙي بيماري ٻڌائي جنهن سبب مالڪ جو موت ٿيو هو. مون سندس چئن ڏينهن تائين ڪجهہ نہ ڪائڻ جي ڳالهہ لڪائي ڇڏي، ان ڊپ کان تہ متان ڪا مصيبت پيدا ٿئي، ۽ پوءِ، مون کي پڪ آهي، هن جاڻي واڻي فاقو نہ ڪيو هو: اهو سندس عجيب بيماريءَ جو نتيجو هو، سبب نہ.

اسان ڪيس دفنايو. سڄي علاقي جي حيرت ۽ اعتراضن جي باوجود، جيئن هن چاهيو هو. ارنشا ۽ مان، گورڪن، ۽ تابوت کڻڻ لاءِ ڇهہ ماڻهو اهي ئي سمورا جنازي ۾ شامل ماڻهو هئا. ڇهہ ماڻهو تابوت کي قبر ۾ لاهڻ کانپوءِ هليا ويا: اسين ان کي ڊڪجندو ڏسڻ لاءِ ترسياسين. هيريٽن، روئندڙ ڇهري سان، سائي گاهہ وارا ٽڪرا کوٽي ڪڍيا، ۽ کين پنهنجن هٿن سان پوري متيءَ تي رکيائين: هن وقت اها قبر پنهنجين ساڻي قبرن وانگر هموار ۽ سرسبز آهي—۽ مون کي اميد آهي تہ ان جو رهواسي بہ سڪون جي ننڊ سمهيل هوندو. پر جيڪڏهن توهان ڳوٺ جي ماڻهن کان پڇو تہ اهي بائبل تي قسم کڻندا تہ هو پٽڪي ٿو: کي ماڻهو چون ٿا تہ هنن کيس چرچ جي ويجهو ۽ پهاڙن تي، ۽ ايتري تائين جو ان گهر جي اندر بہ ڏٺو آهي. توهان چوندؤ تہ اهي اجايون ڳالهيون آهن، ۽ مان بہ ائين ئي چوان ٿي. پر پوءِ بہ رڌڻي جي باهہ وٽ وينل اهو پوڙهو (جوزف) دعويٰ ڪري ٿو تہ هن سندس مرڻ کانپوءِ هر برساتي رات تي انهن ٻنهي (هيٿ ڪلف ۽ ڪيٿرين) کي سندس ڪمري جي دريءَ مان ٻاهر ڏسندي ڏٺو آهي:—۽ هڪ مهينو اڳ مون سان بہ هڪ عجيب ڳالهہ ٿي هئي. مان هڪ شام گرينج ڏانهن وڃي رهي هئس—هڪ اونداهي شام هئي، ۽ گوڙ سان مينهن پوڻ جو خطرو هو—۽، هائٽس جي موڙ وٽ، مون کي هڪ ننڍڙو ڇوڪرو مليو جنهن جي اڳيان هڪ ريڍ ۽ بہ گهيتا هئا؛ هو ڏاڍي زور سان روئي رهيو هو؛ ۽ مون سمجهيو تہ شايد گهيتا شرارتي ٿي پيا هئا، ۽ سندس ڳالهہ نہ پئي مڃيائون.

”ڇا ڳالهه آهي، منهنجا ننڍڙا؟“ مون پڇيو. ”اتي ٽڪريءَ جي هيٺان هيٺ ڪلف ۾ هڪ عورت بيٺا آهن،“ هن روئيندي چيو ”۽ مان انهن وٽان لنگهڻ کان ڊڄان ٿو.“

مون کي ڪجهه به نظر نه آيو، پر نه رڳو ۾ نه ئي هوا ڳڻتي وڌڻ لاءِ تيار هئا، تنهنڪري مون کيس چيو ته هيٺيون رستو وٺي وڃي. هن يقيناً اهي پوت پنهنجي سوچ مان پيدا ڪيا هوندا، جڏهن هو اڪيلو پهاڙن تان گذري رهيو هو. انهن بيوقوفاڻين ڳالهين تي سوچيندي جيڪي هن پنهنجي والدين ۽ ساڻين کي ڏهرائيندي ٻڌيون هيون. پر پوءِ ٻه، هاڻي مون کي اونداهيءَ ۾ ٻاهر نڪرڻ پسند ناهي؛ ۽ مون کي ان خوفناڪ گهر ۾ اڪيلو رهڻ ٻه وڌندو ناهي: مان ڇا ڪيان؛ مون کي خوشي ٿيندي جڏهن اهي هتان ويندا، ۽ گرينج منتقل ٿيندا.

”پوءِ ڇا اهي گرينج وڃي رهيا آهن؟“ مون چيو. ”ها،“ مسز ڊين جواب ڏنو ”جيئن ئي سندن شادي ٿيندي، ۽ اها نئين سال جي پهرين ڏينهن ٿيندي.“ ”۽ پوءِ هتي ڪير رهندو؟“ ”چو، جوزف گهر جو خيال رکندو، ۽، شايد، ڪيس سان ڏيڍ لاءِ ڪو چوڪرو هجي. اهي رڌڻي ۾ رهندا، ۽ باقي گهر بند هوندو.“ ”انهن پوتن جي استعمال لاءِ جيڪي اتي رهڻ پسند ڪن؟“ مون تبصرو ڪيو. ”نه، مسٽر لاڪ ووڊ،“ نيلي پنهنجو ڪنڌ ڏوٽيندي چيو. ”مون کي يقين آهي ته مئل سڪون ۾ آهن: پر انهن بابت ائين هلڪڙائپ سان ڳالهائڻ صحيح ناهي.“

ان وقت باغ جو گيٽ ڪليو. گهمڻ وارا واپس اچي رهيا هئا. ”اهي ڪنهن کان نٺا ڊجن،“ مون پڙ پڙ ڪندي چيو، دريءَ مان انهن جي اچڻ کي ڏسندي. ”گڏجي، اهي شيطان ۽ سندس سمورين فوجن جو مقابلو ڪري سگهن ٿا.“

جيئن اهي دروازي جي پٽرن تي آيا، ۽ چند ڏانهن آخري نظر وجهڻ لاءِ ٻيٺا—يا، وڌيڪ صحيح طرح چئجي، ان جي روشنيءَ ۾ هڪ ٻئي ڏانهن ڏسڻ لاءِ—مون کي هڪ پيرو ٻيهر انهن کان پڇي ويڙ جي هڪ شديد خواهش محسوس ٿي: ۽ مسز ڊين جي هٿ ۾ نشانيءَ طور ڪجهه پئسا رکندي، ۽ منهنجي بي ادبيءَ تي سندس شڪايتن کي نظرانداز ڪندي، مان رڌڻي مان غائب ٿي ويس جيئن هنن گهر جو دروازو کوليو. ۽ ائين مان شايد جوزف جي پنهنجي ساڻي نوڪرياڻيءَ جي اخلاقي لاپرواهين بابت راءِ کي پڪو ڪري ڇڏيان ها، جيڪڏهن هن خوش قسمتيءَ سان منهنجي پيرن وٽ ڪرندڙ سوني سڪي جي مني آواز تان مون کي هڪ معزز شخص طور نه سڃاڻي ورتو هجي ها.

منهنجو گهر ڏانهن سفر چرچ جي طرف هڪ چڪر لڳائڻ سبب ڊگهو ٿي ويو هو. جڏهن مان ان جي ديوارن هيٺان پهتس، مون ڏٺو ته ستن مهينن ۾ ئي اتي ڪافي تباهي اچي چڪي هئي: ڪيترين ئي درين ۾ شيشي کانسواءِ ڪارا سوراخ نظر اچي رهيا هئا، ۽ ڇت جا پٿر هتي پنهنجي صحيح جاءِ تان ٻاهر نڪتل هئا، جيڪي ايندڙ سرءُ جي طوفانن ۾ آهستي آهستي ڪري پوندا.

مون ڳوليا، ۽ جلد ئي دريافت ڪيا، اهي ٽي قبرن جا پٿر جيڪي پهاڙ جي پر واري لاڙيءَ تي هئا: وچ وارو سرمئي هو، ۽ اڌ پهاڙي ٻوٽن (heath) ۾ ڍڪيل هو. ايڊگر لنٽن جي پٿر سان رڳو سائو گاهه ۽ ماس (moss) ملي رهيا هئا جيڪي ان جي پيرن تائين چڙهي ويا هئا، هيٺ ڪلف جو پٿر ايڏا خالي هو.

مان ان مهربان آسمان هيٺان، انهن جي چوڌاري ترسيل رهيس: پهاڙي ٻوٽن ۽ نيرن گلن (harebells) جي وچ ۾ پوپٽن کي اڏامندي ڏٺم، گاهه مان گذرندڙ نرم هوا جو آواز ٻڌم، ۽

حيران ٿيس تہ ڪيئن ڪو ماڻھو ان پر امن متيءَ ۾ سمھيلن لاءِ بيچين ننڍ جو تصور ڪري سگھي ٿو.